ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
LES MANUSCRITS DES MÉTÉORES

ACADÉMIE D'ATHÈNES
CENTRE DE RECHERCHES MÉDIÉVALES ET NÉO-HELLÉNIQUES

LEGS ANASTASE K. ORLANDOS

LES MANUSCRITS DES MÉTÉORES

CATALOGUE DESCRIPTIF DES MANUSCRITS CONSERVÉS DANS LES MONASTÈRES DES MÉTÉORES

VOLUME IV/2

LES MANUSCRITS DU MONASTÈRE DE SAINTE-TRINITÉ (HAGIA TRIADA)

PAR
DEMETRIOS Z. SOFIANOS

ATHÈNES — 1993

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΕΚ ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΜΟΝΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

ΤΟΜΟΣ Δ΄

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΥΠΟ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ—1993

ISBN set 960 - 7099 - 09 - 5
ISBN τ. Δ_2 960 - 7099 - 11 - 7

Δ΄

ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

63

Χάρτης λεπτὸς καὶ λεῖος Διαστ. 0,218×0,160 Αἰὼν XV (τέλη)/XVI (ἀρχαί) Φύλλα 316

Μηναῖον Ἰουνίου. Ἐλλιπὲς (κατὰ τέσσαρα ἢ πέντε φύλλα μετὰ τὸ φύλλον 301). Περιέχει τὰς ἀκολουθίας, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἑορταζομένων ἁγίων.

Ἀρχ. (α' Ἰουν., τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου· στιχηρά, θεοτοκία) : Χαῖρε ἡλιόμορφε ἀστήρ· χαῖρε ἡ αἰτία ἁπάντων καλῶν πανάμωμε [. . .]
Τελ. (λ' Ἰουν., τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· φφ. 314β - 315α): Ἣν διήλθετε κτίσιν φωτίσαντες· οἱ τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἐρασταί· τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων ὡς ὕλην καταφλέξαντες [. . .] || (φ. 315α, θεοτοκίον) [. . .] ἐν σοὶ γὰρ πᾶν τῆς θεότητος· σωματικῶς κατεσκήνωσεν· τὸ πλήρωμα· πληρεστάτη οὖση Χριστός :~

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ (πλὴν τῶν ἀντικατασταθέντων καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων προστεθέντων φύλλων 54-65) γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ καλλιγραφική, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155×0,090. Στίχοι 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι, ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

Ὑπάρχει ἀρίθμησις φυλλαδίων τοῦ κώδικος, α'-μ' (αἱ ἀνδείξεις α', β' δὲν διακρίνονται σήμερον). Αἱ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου, εἰς τὴν ἄνω δεξιὰν γωνίαν ἑκάστου φυλλαδίου. Τὰ πλεῖστα τῶν φυλλαδίων εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Τὰ ὑπ' ἀριθ. α' (φφ. 1 - 7), γ' (φφ. 16-22), ε' (φφ. 31 - 37), ια' (φφ. 85 - 91), λβ' (φφ. 252 - 258) καὶ μ' (φφ. 310 - 316) εἶναι τετράδια ἑπτάφυλλα ἀρχῆθεν. Τὸ λη' (φφ. 299 - 301) ἦτο πλῆρες τετράδιον, τοῦ ὁποίου ὅμως σήμερον ἔχουν ἐκπέσει τὰ τέσσαρα ἢ πέντε τελευταῖα φύλλα (οὕτω, μεταξὺ τῶν φύλλων 301 καὶ 302 χάσμα 4-5 φύλλων). Τὸ θ' (φφ. 66-76) εἶναι ἑξάδιον ἑνδεκάφυλλον ἀρχῆθεν. Τέλος, τὸ η' (φφ. 54 - 65) εἶναι δωδεκάφυλλον, ἀποτελεῖ ὅμως ἐκ τῶν ὑστέρων προσθήκην· τὰ φύλλα ταῦτα, δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένα καὶ διαστάσεων διαφορετικῶν (0,215×0,150) ἀπὸ ἐκείνας τοῦ κυρίου κώδικος, ἀντικατέστησαν τὰ ἀρχικὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα, προφανῶς, εἶχον φθαρῆ.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α' (φφ. 1 - 7), β' (φφ. 8 - 15), γ' (φφ. 16 - 22), δ' (φφ. 23 - 30), ε' (φφ. 31 - 37), ς' (φφ. 38 - 45), ζ' (φφ. 46 - 53), η' (φφ. 54 - 65), θ' (φφ. 66 - 76), ι' (φφ. 77 - 84), ια' (φφ.

85 - 91), ιβʹ (φφ. 92 - 99), ιγʹ (φφ. 100 - 107), ιδʹ (φφ. 108 - 115), ιεʹ (φφ. 116 - 123), ιςʹ (φφ. 124 - 131), ιζʹ (φφ. 132 - 139), ιηʹ (φφ. 140 - 147), ιθʹ (φφ. 148 - 155), κʹ (φφ. 156 - 163), καʹ (φφ. 164 - 171), κβʹ (φφ. 172 - 179), κγʹ (φφ. 180 - 187), κδʹ (φφ. 188 - 195), κεʹ (φφ. 196 - 203), κςʹ (φφ. 204 - 211), κζʹ (φφ. 212 - 219), κηʹ (φφ. 220 - 227), κθʹ (φφ. 228 - 235), λʹ (φφ. 236 - 243), λαʹ (φφ. 244 - 251), λβʹ (φφ. 252 - 258), λγʹ (φφ. 259 - 266), λδʹ (φφ. 267 - 274), λεʹ (φφ. 275 - 282), λςʹ (φφ. 283 - 290), λζʹ (φφ. 291 - 298), ληʹ (φφ. 299 - 301), λθʹ (φφ. 302 - 309), μʹ (φφ. 310 - 316).

Τὰ πρὸς τὰ ἔξω (δεξιὰ) περιθώρια τῶν φύλλων 150, 151, 161, 257, 258, 262, 263 καὶ 264 ἔχουν ἀποκοπῆ διὰ ψαλίδος. Τὸ φύλλον 316 εἶναι ἐλλιπὲς κατὰ τὸ ἄνω του ἥμισυ.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: αʹ) Ζυγὸν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα ἐξωτερικῶς εἰς κατακόρυφον κεραίαν μὲ μικρὸν κύκλον εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, πολλαχοῦ, μεταξὺ τῶν φφ. 1 - 299 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 1/6, 10/13, 11/12, ... 100/107, 102/105 ... 206/209, 207/208 ... 291/298, 293/296, 299). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ὅμοιον πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. V 28-29 (ἔτ. 1492) ὑδατόσημα τοῦ G. Piccard V («Waage»)· πρβλ. καὶ D.-J. Harlfinger, «balance» 11 (ἔτ. 1489). βʹ) Ζυγὸν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα ἐξωτερικῶς, πρὸς τὰ ἄνω, εἰς κατακόρυφον κεραίαν, μὲ μικρὸν κύκλον καὶ ἑξάκτινον ἀστέρα εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ πολλάκις, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 245 - 311 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 245/250, 247/248 ... 269/272 ... 289, 311). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς, παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 2512 (ἔτ. 1494/1506) τοῦ C. Briquet καὶ V 25 - 26 (ἔτ. 1491/92) τοῦ G. Piccard V («Waage»). γʹ) Ζυγὸν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα εἰς κατακόρυφον κεραίαν ἐξωτερικῶς, πρὸς τὰ ἄνω, μὲ ἐσχηματοποιημένον τρίφυλλον ἄνθος εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 303/308 καὶ 305/306. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2590 (ἔτ. 1491/99) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet· πρβλ. καὶ G. Piccard V («Waage»), VII 151 - 152 (ἔτ. 1490/91). δʹ) Ζυγὸν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα πρὸς τὰ ἄνω εἰς κατακόρυφον κεραίαν μὲ μικρὸν κύκλον εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ ἅπαξ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 312/315. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς, παρομοιάζει (ἀλλ' εἶναι μικροτέρων διαστάσεων) πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. V 74 - 75 (ἔτ. 1505) ὑδατόσημα τοῦ G. Piccard V («Waage»).

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 315α, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὅλου κειμένου, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως, ἐρυθρόγραφον τὸ ἑξῆς ἀνώνυμον βιβλιογραφικὸν σημείωμα, εἰς τέσσαρας δωδεκασυλλάβους στίχους:

† ὁ τέλος ὑφάνας μοι ἧδε πυξίδος·
Χ(ριστ)ὲ λόγε | πάρασχε λύσιν πταισμάτων·
τοῦ νῦν ἐνε|στῶτος δὲ ῥῦσαι κινδύνου·
φυλάττων ἀκλύδωνα | βίου θαλάττης : ~

Εὐθὺς κατωτέρω, διὰ μελάνης: *τέλος*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 315β τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα[1]:

† Ἐτούτο τὸ μηναῖο ὑπάρχει τῆς ἁγίας τριαδ(ος)·| Ἐν τῷ θέματι τῶν σταγῶν· καὶ ἥτις βουλη|θῆ ἀποξενῶσι αὐτῶ ἀπὸ τὴν αὐτὴν μον(ήν)· | τῆς ὁμοουσίου τριάδ(ος)· νὰ εἶναι ἀφορισμένοσ· | καὶ ἀσυγχώρητος παρὰ τῆς ὁμοουσίου τριά-δ(ος)· | Νὰ ἔχει κ(αὶ) τὴν κατάραν τοῦ ἀναθ(έ)μ(ατος) :~
† κ(αὶ) παρεδόθι παρ' ἐμοῦ Σάββα ἱερο(μον)άχου:

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπολείμματος τοῦ φύλλου 316α-β, δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις σητόβρωτος, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, μὴ φέροντος διακόσμησιν. Ἴχνη ἑνὸς θηλυκωτῆρος.
Διατήρησις τοῦ κώδικος καλή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 316β: 82 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 34/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 63/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς δεικνύει καὶ τὸ κτητορικόν του σημείωμα, ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 12 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Πράγματι, ἐπὶ τῆς ράχεως τῆς σταχώσεως σώζεται καὶ ἡ παλαιὰ ἐτικέττα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅπου διακρίνεται ἡ ἔνδειξις «Μ. Ἁγ. Τριάδος», ὡς καὶ ἴχνη (δι' ἐρυθρᾶς γραφῆς) τοῦ παλαιοῦ ἀριθμοῦ 12. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α καὶ ἀποτύπωμα νεωτερικῆς σφραγῖδος τῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος.
Ὑπὸ τὸν παλαιὸν ἀριθμὸν 12 μνημονεύεται ὁ κῶδιξ οὗτος ὑπὸ Δ. Ζ. Σοφιανοῦ, *Ἅγιος Νικόλαος ὁ ἐν Βουναίνῃ*, Ἐν Ἀθήναις 1972, σ. 96.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 114 καὶ 115 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 147α (δεῖγμα γραφῆς) καὶ 315α (ἀνώνυμον κωδικογραφικὸν σημείωμα, ΙΕ'/ΙϚ' αἰ.)

64

Χάρτης Διαστ. 0,155×0,105 Αἰὼν XVII (1623) Φύλλα Α'-Δ'+400

Εὐχολόγιον.

α' (φ. 1α) «Ἀκολουθία εἰς ἀρχάρι(ον) ῥασοφοροῦντα».
β' (φ. 3α) «Ἀκολουθ(ία) τοῦ μικροῦ σχήματος ἤτοι τοῦ μανδύου».
γ' (φ. 22β) «Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήμ(α)τος».

1. Τοῦτο μνημονεύεται ὑπὸ Δ. Ζ. Σοφιανοῦ, *Ἅγιος Νικόλαος ὁ ἐν Βουναίνῃ*, Ἐν Ἀθήναις 1972, σ. 96 (συνέχεια τῆς ὑποσημ. 5 ἐκ τῆς σελ. 95).

δ' (φ. 51α) «'Ακολουθία τοῦ ἀπὸ κουκουλιάσμ(α)τος».
ε' (φ. 54α) «'Ακολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου».
ς' (φ. 101α) «'Ακολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».
ζ' (φφ. 116α - 179β) Εὐχαὶ διάφοροι.
«Τάξις γινομ(έν)η εἰς χωράφιον· εἰς κῆπον· ἢ εἰς ἀμπέλιον· εἰ συμβῇ βλάπτεσθαι ὑπὸ ἑρπετῶν· ἢ ἀκρίδων· ἢ ἄλλων εἰδῶν» (φ. 116α), «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος· λεγομ(έν)η εἰς κῆπον· εἰς ἄμπελον· εἰς χωράφιον καὶ εἰς ἕτερον εἶδος» (φ. 117β), «ἑτέρα εἰς κῆπον καὶ εἰς χώρ(αν)» (φ. 120α), «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Νήφ(ω)νο(ς) ... εἰς ψυχοραγοῦντ(α)» (φ. 122α), «εἰς ψυχὴν κρινομένην» (φ. 128β), «ἐπὶ τῇ εὐλογήσει τῶν τηρῶν, καὶ τῶν ὠῶν· τῆς λαμπροφόρου ἀναστάσεως» (φ. 129α), «εἰς τὸ εὐλογῆσαι ἐδέσμ(α)τ(α) κρεῶν τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα» (φ. 129β), «εἰς τὸ εὐλογῆσαι ποίμνην προβάτ(ων)» (φ. 130α), «Εὐχὴ τῶν ἁγίων ἑπτὰ παίδων, εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα» (φ. 131α), «Εὐχαὶ συγχωρητικαί, εἰς πᾶσαν ἀρὰν κ(αὶ) ἀφορισμ(όν), εἰς τεθνεῶτα» (φ. 133β), «Συμεὼν ἐλαχίστου ἀρχιεπισκόπ(ου) Θεσσαλονίκης· εὐχ(ὴ) συγχωρητική· ὑπέρ τινων ἀδελφῶν μ(ε)τ(ὰ) θάνατον ὑπ' ἀφορισμ(ὸν) εὑρεθέντ(ων)» (φ. 135β), «Εὐχὴ ἑτέρα εἰς λύσιν ἀφορισμένου» (φ. 141β), «Εὐχ(ὴ) ἐπὶ τῶν ἀλόγως ἀφοριζομένων· ἢ ἀναθεματιζόντων, ἢ λόγῳ ἑαυτοὺς δεσμευόντ(ων)» (φ. 142β), «Εὐχ(ὴ) μ(ε)τ(ὰ) θάνατον συγχωρητικὴ» (φ. 144α), «ἐπὶ πᾶσαν ἀρρωστί(αν)» (φ. 144β), «ἐπὶ εὐλόγησιν οἴνου» (φ. 145α), «εἰς εὐλόγησιν σταφυλῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἁγίᾳ μ(ε)τ(α)μορφώσει τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς Χ(ριστο)ῦ» (φ. 146α), «εἰς πόλεμον πορνείας» (φ. 146β), «ἑτέρα ὁμοία» (φ. 147α), «Εὐχ(ὴ) τῶν κολύβων» (φ. 148β), «Εὐχὴ εἰς παῖδας κακοσκόπους» (φ. 149α), «εἰς εὐλογίαν ὕδατος» (φ. 154β), «ἐπὶ ὕδατος λαμβανομένου» (φ. 155α), «ἐπὶ μιαροφαγησάντ(ων)» (φ. 155β), «ἐπὶ παντὸς εἴδους μιανθέντος» (φ. 156α), «εἰς τὴν πληγὴν τοῦ θανατικοῦ» (φ. 157α), «ἑτέρα εἰς τὴν πληγὴν τοῦ θανατικοῦ» (φ. 160α), «εἰς λοιμικὴν νόσον» (φ. 163α), «παρακλητικὴ εἰς πᾶσαν λιτὴν» (φ. 173α), «ἑτέρα ἐν πάσαις ταῖς λιταῖς» (φ. 177α), «ἐν λιτῇ καὶ δεήσει λεγομ(έν)η» (φ. 177β).
η' (φ. 179β) «Περὶ τῆς ὑψώσεως τῆς Παναγί(ας)· ὅτ(αν) μέλει ἀποδημῆσαι τὶς ἐν ταξειδίῳ».
θ' (φ. 182α) «'Ακολουθία εἰς ἀδελφοποιΐαν πν(ευματ)ικ(ήν)».
ι' (φ. 185β) «Εὐχαὶ ἤτοι ἐξορκισμοὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· πρὸς τοὺς πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων· καὶ πρὸς ἑκάστην ἀσθένει(αν)».
ια' (φ. 203α) Τὰ ια' ἑωθινὰ εὐαγγέλια.
ιβ' (φφ. 219β - 241β) Εὐχαὶ διάφοροι.
«Εὐχὴ λεγομ(έν)η ἐπάνω τοῦ τάφου τοῦ τεθνεῶτος ὑπὸ ἀρχιερέ(ων) εἰς λύσ(ιν) π(άν)τ(ων)» (φ. 219β), «Εὐχαὶ εἰς γυναῖκα λαιχώ, τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου αὐτῆς» (φ. 221α), «Εὐχὴ εἰς τὸ κ(α)τ(α)σφραγίσαι παιδίον λαμβάνον ὄνομα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ» (φ. 224α), «εἰς γυναῖκα λεχὼ μ(ε)τ(ὰ) μ' ἡμέρας» (φ. 226α), «Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ παιδίον» (φ. 228α), «Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμ(εν)ον» (φ. 232β).

ιγ′ (φ. 241β) «᾿Ακολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος».
ιδ′ (φ. 258α) «᾿Ακολουθεία γινομ(έν)η ἐπὶ μνήστροις ἤγουν τοῦ ἀῤῥαβῶνος».
ιε′ (φ. 263α) «᾿Ακολουθία τοῦ στεφανώματος».
ις′ (φ. 277β) «Κεφάλαιον περὶ διγάμων Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντίνου πόλ(εως) τοῦ ὁμολογητοῦ».

῎Αρχ.: ῾Ο δίγαμος, οὐ στεφανοῦται· ἀλλὰ (καὶ) ἐπιτιμᾶται μεταλαβεῖν [. . .]

ιζ′ (φ. 277β) «᾿Εκ τῶν ἀποκρίσεων τοῦ μακαρίου Νικήτα μ(ητ)ροπολίτου ῾Ηρακλεί(ας) ἐξ ὧν ἠρωτήθη παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου ἐπισκόπου».

῎Αρχ.: ῾Η μὲν ἀκρίβεια τοὺς διγάμους οὐκ εἴωθε στεφανοῦν [. . .]

ιη′ (φ. 278α) «᾿Ακολουθία εἰς δίγαμον».
ιθ′ (φ. 286α) ᾿Ακολουθία νεκρώσιμος «τελευτήσαντος τινὸς τῶν ὀρθοδόξ(ων)».
κ′ (φ. 316β) «᾿Ακολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν (μον)αχ(ῶν)».
κα′ (φ. 342α) «᾿Ακολουθεία εἰς νήπια τελευτήσαντ(α)».
κβ′ (φ. 350α) «᾿Ακολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγί(ων) Θεοφανί(ων)».
κγ′ (φ. 363α) «Μεθοδίου π(ατ)ριάρχ(ου) Κωνστ(αν)τινουπόλ(εως)· ὅπως χρὴ δέχεσθαι τοὺς ἀπὸ ἐθνικῆς πλάνης ἐπιστρεφομ(έν)ους πρὸ(ς) τὴν ἀμώμητον καὶ καθολικὴν τῶν χριστιανῶν ἡμ(ῶν) πίστιν».

῎Αρχ.: Προηγουμένως μὲν ὁ προσιὼν τῇ ὀρθῇ πίστει· νηστεύειν ὀφείλ(ει) ἐπὶ δύο ἑβδομάδας [. . .]

κδ′ (φφ. 367β - 373β) Εὐχαὶ διάφοροι.
«Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μύρου» (φ. 367β), «Εὐχὴ πρὸς χριστιανοὺς ὑπαχθέντας ἐθνικῇ πλάνῃ· ἐπίστρέψαντας (δέ), καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντας» (φ. 368α), «Εὐχ(ὴ) εἰς ἱερέα ἐνυπνιασθέντ(α) τοῦ Μεγάλου Βασιλ⟨εί⟩ου» (φ. 372β).
κε′ (φ. 377α) «Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ».
κς′ (φ. 381β) Εὐχαὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὄρθρου.
κζ′ (φφ. 390β - 400β) Εὐχαὶ διάφοροι.
Ταῦτα δι᾿ ἄλλης χειρὸς γεγραμμένα: «Εὐχὴ ἐπὶ ἀσθενούντ(ων) τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· εἰς πάσαν ἀσθένει(αν)» (φ. 390β), «Εὐχ(ὴ) ἑτέρα» (φ. 391α), «Εὐχ(ὴ) ἣν γράφη ὁ πν(ευματ)ικὸς π(ατ)ὴρ κ(αὶ) βάλλει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τεθνεῶτος διὰ τὸν φόβον τῶν τελωνίων τοῦ ἀέρος» (φ. 399β), «Εὐχ(ὴ) συγχωρητικὴ ὑπὸ πν(εύματ)ικοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς» (φ. 400α).
Προτάσσεται, φφ. Βα - Γβ, «πίναξ τῆς δε τῆς βίβλου».

Τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος (φφ. Βα - Γβ, 1α - 373β) γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς (Συμεὼν «ἁμαρτωλοῦ»). Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, οὐχὶ ὅμως καλλιγραφική. ᾿Ορθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,105×0,070. Στίχοι 15. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. ᾿Αρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα πολύχρωμα, διακοσμητικά· ὡσαύτως καὶ ἐπίτιτλα (φφ. 1α, 54α, 116α, 173α, 203α, 241β, 258α, 263α, 286α, 316β, 363α, 373β, 377α). Δι᾿ ἄλλης χει-

ρὸς ἔχουν γραφῇ τὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ κώδικος 390β - 400β. Ἡ γραφὴ ἐνταῦθα ἀδεξία.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων, α' - να'. Αἱ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου φυλλαδίου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ πρὸς τὴν ἔσω γωνίαν. Τὰ φυλλάδια, κατὰ βάσιν (ἤτοι τὰ 49), εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Μόνον τὸ α' (φφ. Α' - Δ', 1 - 5) εἶναι πεντάδιον ἐννεάφυλλον ἀρχῆθεν καὶ τὸ μη' (φφ. 371 - 376) κανονικὸν ἑξάφυλλον τριάδιον.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α' (φφ. Α' - Δ', 1 - 5), β' (φφ. 6 - 13), γ' (φφ. 14 - 21), δ' (φφ. 22 - 29), ε' (φφ. 30 - 37), ς' (φφ. 38 - 45), ζ' (φφ. 46 - 53), η' (φφ. 54 - 61), θ' (φφ. 62 - 69), ι' (φφ. 70 - 77), ια' (φφ. 78 - 85), ιβ' (φφ. 86 - 93), ιγ' (φφ. 94 - 100, 100Α), ιδ' (φφ. 101 - 108), ιε' (φφ. 109 - 115, 115Α), ις' (φφ. 116 - 123), ιζ' (φφ. 124 - 131), ιη' (φφ. 132 - 139), ιθ' (φφ. 140 - 147), κ' (φφ. 148 - 155), κα' (φφ. 156 - 163), κβ' (φφ. 164 - 171), κγ' (φφ. 172 - 179), κδ' (φφ. 180 - 187), κε' (φφ. 188 - 195), κς' (φφ. 196 - 202, 202Α), κζ' (φφ. 203 - 210), κη' (φφ. 211 - 218), κθ' (φφ. 219 - 226), λ' (φφ. 227 - 234), λα' (φφ. 235 - 242), λβ' (φφ. 243 - 250), λγ' (φφ. 251 - 258), λδ' (φφ. 259 - 266), λε' (φφ. 267 - 274), λς' (φφ. 275 - 282), λζ' (φφ. 283 - 290), λη' (φφ. 291 - 298), λθ' (φφ. 299 - 306), μ' (φφ. 307 - 314), μα' (φφ. 315 - 322), μβ' (φφ. 323 - 330), μγ' (φφ. 331 - 338), μδ' (φφ. 339 - 346), με' (φφ. 347 - 354), μς' (φ.φ 355 - 362), μζ' (φφ. 363 - 370), μη' (φφ. 371 - 376), μθ' (φφ. 377 - 384), ν' (φφ. 385 - 392), να' (φφ. 393 - 400).

Ὁ κῶδιξ, εἰς τὴν ἄνω δεξιὰν γωνίαν ἑκάστου φύλλου, φέρει παλαιὰν ἀρίθμησιν, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων, α' - τϟ' [= 1 - 390]. Εἰς τὸ κάτω περιθώριον τῶν φύλλων ὑπῆρχε καὶ νεωτέρα, δι' ἀραβικῶν ψηφίων, ἀρίθμησις (τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1953), ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν παλαιὰν ἑλληνικὴν ἀρίθμησιν. Τὴν διετηρήσαμεν, ἀλλὰ τὴν διωρθώσαμεν οὕτως ὥστε νὰ ἀνταποκρίνεται ἀπολύτως πρὸς τὴν παλαιὰν ἀρίθμησιν. Μετὰ τὰ φύλλα ρ' [= 100], ριε' [= 115] καὶ σβ' [= 202] ἀκολουθοῦν, ἀνὰ ἕν, τρία ἄγραφα φύλλα ἄνευ ἑλληνικῆς ἀριθμήσεως, τὰ ὁποῖα ἠριθμήσαμεν, ἀντιστοίχως: 100Α, 115Α καὶ 202Α. Μετὰ τὸ φύλλον τϟ' [= 390] ἀκολουθοῦν δέκα φύλλα, ὡσαύτως ἄνευ ἑλληνικῆς ἀριθμήσεως, τὰ ὁποῖα ἠριθμήσαμεν : 391 - 400.

Ἄγραφα εἶναι τὰ φύλλα τοῦ κώδικος Δα-β, 53β, 100Αβ, 115Αα-β, 202Αα-β, 374α - 376β καὶ 389β - 390α.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Ἄγκυραν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγουσαν ἐξωτερικῶς, εἰς τὴν κορυφήν, εἰς τρίφυλλον ἄνθος μὲ ρομβοειδῆ τὰ φύλλα του («ancre»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 7 - 288 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 7/12, 16/19, 17/18 ... 134/137, 140/147, 142/145 ... 267/274, 265/272 ... 285/288). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν δύο τελευταίων δεκαετιῶν τοῦ ΙϚ' αἰ. (βλ. V. Mošin, «Anchor», ἀριθ. 2304 - 2423· πρβλ. καὶ C. Briquet ἀριθ. 568, ἐτ. 1591/97). β') Ἄγκυραν ἐλευθέραν (οὐχὶ ἐντὸς κύκλου). Ἀπαντᾷ πολλάκις, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ

τῶν φφ. 32 - 388 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 32/35, 33 ... 96/99 ... 251/258 ... 315/322 ... 380, 388). Δὲν ταυτίζεται. γ') Στέμμα («couronne»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 29 - 396. (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 29, 30, 31, 38 ... 54, 55, 62 ... 103, 104, 110 ... 150, 151 ... 172 ... 203, 205 ... 252, 253 ... 293 ... 317, 318 ... 355, 357 ... 377 ... 385, 396). Δὲν ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 373β, διὰ χειρὸς τοῦ κυρίου γραφέως, τὸ κάτωθι ἐρυθρόγραφον κωδικογραφικὸν σημείωμα:

*ἐγράφ(ϊ) τὸ παρ(ὸν) βιβλίον δϊὰχειρὸ(ς) ἐμοῦ | καὶ, ἁμαρτωλοῦ Cϋμεὼν· | Ἐπὶ ἔτους ,ζρλα*ω [7131 = 1623]· | *Ἐν μηνὶ ἰουνείῳ· ιζ'.*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 400β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τῶν φύλλων 390β - 400β, τὸ κάτωθι ἐρυθρόγραφον κωδικογραφικὸν σημείωμα:

*† ἐτεληῶθη τὸ παρ(ὸν) βιβλί(ων) ἐπὶ ἔτους ,ζρλ*ω [7130 = 1622]· | *Ἐν μηνῆ μαΐω ἡκοστῷ ζ'· διὰχειρὸ(ς) | ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ταπεινοῦ | Cϋμεὼν τάχα δὲ καὶ ἱερομονάχου.*

Τὸ δεύτερον τοῦτο σημείωμα εἶναι πλαστόν· ἀποτελεῖ μίμησιν, μέ τινας παραλλαγάς, τοῦ σημειώματος τοῦ πραγματικοῦ γραφέως. Ἄλλωστε, τὰ δέκα τελευταῖα φύλλα τοῦ κώδικος, τῶν ὁποίων ὁ γραφεὺς ἔγραψε τὸ σημείωμα τοῦτο, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγράφησαν ἓν ἔτος πρὸ τῆς γραφῆς τοῦ κυρίου μέρους (φφ. Α - Δ + 1 - 390) τοῦ κώδικος.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου Αα, διὰ μελάνης καὶ διὰ χειρὸς ὀλιγογραμμάτου τινός, χειρὸς διαφόρου καὶ τῶν δύο γραφέων τοῦ κώδικος, τὸ ἑξῆς βραχὺ χρονικόν[1].

[1] † *ἐκτήστι ἡ κοστὰντινοῦπολεις : ,εωλζ* [= 329]
[2] † *ἐκτήστι ὑ ἁγία Cοφήᾶ : ,ϛλθ* [= 531]
[3] † *ἐβηθίσθησὰν τά βωδενά : ,ϛξδ* [= 556]
[4] † *ἐφάνη ὠ μωάμθε* [sic] *: ,ϛϟζ* [= 589]
[5] † *ἤλθὰν ὑ τωῦρκη εις τὴν δίσι : : ,ϛωιε* [= 1307]
[6] † *ἔπίραν τὴν ἀνδριάνοῦπολη : ,ϛωοζ* [= 1369]
[7] † *ἐπήραν τὴν θεσαλωνήκη : ,ϛϡλη* [= 1430]
[8] † *ἐπίρὰν τὴν ἐγριπῶν : ,ϛϡοη* [= 1470]
[9] † *ἐπήρὰν τὴν πῶλη : ,ϛϡξα* [= 1453]
[10] † *ἐπίρὰν τὴν εὐπακτώ : ,ζζ* [= 1499]
[11] † *τὴν μωθώνη κ(αὶ) τὴν κορῶνη : ,ζη* [= 1500]
[12] † *ἐπίραν τὸν ναον του αγίου διμητρίου : ,ζοβ* [= 1564][2]

---

1. Δεδομένου ὅτι ὁ κῶδιξ οὗτος ἐγράφη τὸ 1623, τὸ βραχὺ τοῦτο χρονικόν, τὸ ὁποῖον φθάνει μέχρι τοῦ ἔτους 1571, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀντιγραφῆ ἐξ ἄλλου, παλαιοτέρου, κώδικος.

2. Πρόκειται, πιθανώτατα, περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης. Πρβλ. καὶ σημείωσιν τοῦ κώδ. Ἁγίας Τριάδος 58 (ἀνωτέρω, σ. 506 - 507), ὅπου ὅμως ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1493 οἱ «ἀσεβεῖς» «ἐπῆραν τὸν τάφον τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου».

τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 4 - 72, ἤτοι εἰς τὸ παλαιότερον τμῆμα τοῦ κώδικος (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 4, 5, 8, 14, 17 ... 32/33 ... 42, 44 ... 60, 62 ... 71, 72). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2060 (ἔτ. 1371) τῶν V. Mošin — S. Traljić. β') Πῖλον ἐσχηματοποιημένον («chapeau»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, μεταξὺ τῶν φφ. 75Α - 132· (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 75Α, 77, 79, 80 ... 90, 91 ... 110, 112 ... 130, 132). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ ΙϚ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 3404, ἐτῶν 1494/1519· D.- J. Harlfinger, «chapeau» ἀριθ. 35 - 36, 61, 62a - 62b, ἐτῶν 1502/6). γ') Πῖλον ὡσαύτως ἐσχηματοποιημένον, ἀπολήγοντα εἰς κατακόρυφον γραμμὴν μὲ σταυρὸν εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 85, 86, 138, 139, 142 καὶ 143. Χωρὶς νὰ ταυτίζεται ἀκριβῶς, παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. 3410 (ἔτ. 1515/6) καὶ 3412 (ἔτ. 1526) ὑδατόσημα τοῦ C. Briquet. δ') Κεφαλὴν βοός, μὲ σταυρόν, κατακορύφως, ἀναμέσον τῶν κεράτων, καὶ ἑξάφυλλον ἄνθος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σταυροῦ («tête de boeuf»). Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φφ. 145 καὶ 147. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14555 (ἔτ. 1515) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις.

Διατήρησις τοῦ κώδικος μετρία.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 1 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 43/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 65/Ν.Α.Β. Ἄνωθεν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, διὰ μελάνης, καὶ ἕτερος ἀριθμός: Ν.Α.Β/ 2 (ὁ τελευταῖος οὗτος ἄσχετος πρὸς τὸν ἀριθμὸν Ν. Βέη τῆς καταγραφῆς τοῦ 1909).

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 30 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 117 καὶ 118 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογρα[φικὰ] πανομοιότυπα τῶν φύλλων 47β (δεῖγμα γραφῆς τοῦ α' γραφέως, ΙΔ' αἰ.) 131α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ β' γραφέως, ΙϚ' αἰ.).

66

Χάρτης | Αἰὼν XVI | Φ[ύλλα]

Διαστ. 0,215×0,145

Μηναῖον Σεπτεμβρίου (α' - λ', κολοβὸν κατὰ ἓν ἢ δύο φύλλα). Περιέχει τ[ὰς ἀκο]λουθίας, ἐνίοτε δὲ καὶ τοὺς στίχους καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἑορταζομένω[ν]

(φ. 1α) «Μὴν σεπτέβριος [sic] ἔχων ἡμέρας λ'. [. . .] ἀρχ(ὴ) τῆς ἤτ(οι) τοῦ νέου ἔτους· κ(αὶ) μνήμ(η) τοῦ ὁσ(ίου) π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶ[ν]

τοῦ στυλ(ί)τ(ου) καὶ ἀρχιμανδρίτ(ου)· καὶ ἡ σύναξις τ(ῆς) ὑπεραγί(ας) Θ(εοτό)κου τῶν Μιασηνῶν· καὶ τοῦ ἁγίου μ(άρτυ)ρ(ος) Ἀειθαλᾶ· καὶ τῶν ἁγίων μ′ γυναικῶν· καὶ Ἀμοῦν διακόνου καὶ διδασκάλου αὐτῶν· (καὶ) μνήμ(η) τῶν ἁγίων μαρτύρων, Καλίστ(ου), Εὐόδου καὶ Ἑρμογένους, τῶν αὐταδέλφων· καὶ μνήμ(η) Ἰ(ησο)ῦ τοῦ Ναυῆ· καὶ ἡ ἀνάμνησις τοῦ μεγάλου ἐμπρυσμοῦ».

Ἀρχ. (Στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἰνδίκτου· ἦχος α′) : Τῆς αὐτολέκτου καὶ θείας διδασκαλίας Χ(ριστο)ῦ· τὴν προσευχὴν μαθόντες· καθεκάστην ἡμέραν· βοήσωμεν τῷ κτίστη [. . .]

(φφ. 290β - 294β) : «Μη(νὶ) τῷ αὐτῷ λ′»: τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας· τῶν ἁγίων μαρτύρων Ῥιψίμης καὶ Γαϊανῆς· «τ(ῶν) ἁγί(ων) ο′ τῶν συναναιρεθέντ(ων) τῇ ἁγίᾳ Ῥιψίμῃ· κ(αὶ) τῶν ἁγί(ων) μαρτύρ(ων) δύο γυναικ(ῶν)»· τοῦ ἁγίου μάρτυρος Στρατονίκου· τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μαρδονίου· καὶ τῶν ἁγίων χιλίων μαρτύρων, ξίφει τελειωθέντων.

Τελ. (φ. 294β, α′ τροπάριον η′ ᾠδῆς κολοβόν) : Λυτρωτὰ τοῦ π(αν)τὸς παντοδύναμε· τοὺς ἐν μέσῳ φλογὸς εὐσεβήσαντας συγκαταβάς· ἐδρόσισ(ας)

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,100. Στίχοι 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐπίτιτλα, τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων, α′ - λζ′. Αἱ ἐνδείξεις ἐρυθρόγραφοι, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος, ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου φυλλαδίου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον. Πάντα τὰ φυλλάδια εἶναι κανονικὰ τετράδια. Μόνον τὸ α′ (φφ. 1 - 7) εἶναι ἀρχῆθεν ἑπτάφυλλον καὶ τὸ τελευταῖον, λζ′ (φφ. 288 - 294), ὡσαύτως ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον φύλλον του.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α′ (φφ. 1 - 7), β′ (φφ. 8 - 15), γ′ (φφ. 16 - 23), δ′ (φφ. 24 - 31), ε′ (φφ. 32 - 39), ς′ (φφ. 40 - 47), ζ′ (φφ. 48 - 55), η′ (φφ. 56 - 63), θ′ (φφ. 64 - 71), ι′ (φφ. 72 - 79), ια′ (φφ. 80 - 87), ιβ′ (φφ. 88 - 95), ιγ′ (φφ. 96 - 103), ιδ′ (φφ. 104 - 111), ιε′ (φφ. 112 - 119), ις′ (φφ. 120 - 127), ιζ′ (φφ. 128 - 135), ιη′ (φφ. 136 - 143), ιθ′ (φφ. 144 - 151), κ′ (φφ. 152 - 159), κα′ (φφ. 160 - 167), κβ′ (φφ. 168 - 175), κγ′ (φφ. 176 - 183), κδ′ (φφ. 184 - 191), κε′ (φφ. 192 - 199), κς′ (φφ. 200 - 207), κζ′ (φφ. 208 - 215), κη′ (φφ. 216 - 223), κθ′ (φφ. 224 - 231), λ′ (φφ. 232 - 239), λα′ (φφ. 240 - 247), λβ′ (φφ. 248 - 255), λγ′ (φφ. 256 - 263), λδ′ (φφ. 264 - 271), λε′ (φφ. 272 - 279), λς′ (φφ. 280 - 287), λζ′ (φφ. 288 - 294).

Τὰ πρὸς τὰ ἔξω κάθετα περιθώρια, ὡς καὶ μικρὸν μέρος τοῦ κειμένου, τῶν φύλλων 184 - 192 μυόβρωτα.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: Α′. Ἀνοικτὴν παλάμην μετὰ τοῦ καρποῦ, ἀπολήγουσαν, εἰς τὸν κεντρικὸν δάκτυλον, εἰς ἑξάφυλλον ἄνθος ἢ ἑξάκτινον ἀστέρα («main»). Ἀπαντοῦν τρία,

διάφορα μεταξύ των, σχήματα παλάμης: α') Ἀπαντᾷ πολλάκις, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 1 - 293 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 1/6, 2/5, 10/13 ... 35/36 ... 58/61 ... 112/119 ... 120/127 ... 179/180 ... 224/231 ... 249/254 ... 290/293). Δὲν ταυτίζεται. β') Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 9 - 278 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 9/14, 25/30, 32/39 ... 43/44, 51/52 ... 115/116 ... 177/182 ... 219/220 ... 250/253 ... 264/271 ... 273/278). Δὲν ταυτίζεται. γ') Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 16/23, 98/101, 96/103, 105/110, 106/109, 162/165, 235/236, 240/247, 243/244, 274/277, 281/286 καὶ 283/284. Ὡσαύτως δὲν ταυτίζεται. Β'. Κεφαλὴν βοός, μετὰ μεγάλης κατακορύφου κεραίας ἀναμέσον τῶν κεράτων, ἀποληγούσης εἰς σταυρόν· ἐπὶ τῆς κεραίας τοῦ σταυροῦ ἑλίσσεται ὄφις. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 169/174. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 41 («boeuf»· ἔτ. 1502/3) τῶν D. - J. Harlfinger.

Στάχωσις σητόβρωτος καὶ ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐλλείποντος ἐντελῶς κατὰ τὴν ράχιν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος γραμμικὴ διακόσμησις. Ἴχνη ἑνὸς θηλυκωτῆρος.
Διατήρησις τοῦ κώδικος καλή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 98 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 94/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 66/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 18 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α ἀποτύπωμα νεωτερικῆς σφραγῖδος τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 119 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 20β (δεῖγμα γραφῆς).

67

Χάρτης λεπτὸς | Διαστ. 0,215×0,155 | Αἰὼν XV (β' ἥμισυ) | Φύλλα 265

Μηναῖον Αὐγούστου (α' - λα') Ἀκέφαλον (κατὰ ἓν φύλλον) καὶ κολοβὸν (κατὰ δύο φύλλα). Περιέχει μόνον τὰς ἀκολουθίας τῶν ἑορταζομένων ἁγίων.

Ἀρχ. (α' Αὐγ., τῶν ἁγίων Μακκαβαίων ἀκολουθία ἀκέφαλος) : Ψυχῆς γενναιότητι στερρῶς· ἑαυτοὺς ὁπλίσα[ντες] καὶ τὸν θυμὸν ὥσπερ θήξαντες [. . .]
Τελ. (φ. 258α, Αὐγ. λα', «Τὰ καταθέσια τῆς τιμίας ζώνης· τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου», ἀκολουθία κολοβή) : (φ. 264β) Νενοσηκόσιν ἴαμα· ὀλισθαίνουσι στήριγμα· καὶ τοῖς ῥαθυμοῦσιν εὐθυ

Τοῦ φύλλου 265 ἐλάχιστον μόνον τμῆμα σώζεται.

῾Ολόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἐπιμελημένη, ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,090/0,095. Στίχοι 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἐντελῶς ἁπλᾶ. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

῾Ο κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων, α΄ - λγ΄. Μετὰ τὸ λγ΄ ἀκολουθεῖ ἓν τριάδιον ἄνευ ἀριθμήσεως. Αἱ ἐνδείξεις, πιθανώτατα διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος, ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον, ἑκάστου τετραδίου. Πάντα τὰ φυλλάδια (πλὴν τοῦ τελευταίου, λδ΄) εἶναι κανονικὰ τετράδια. Τὸ α΄ (φφ. 1 - 7) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὑπῆρχε καὶ ἡ ἔνδειξις α΄. Τὸ ε΄ (φφ. 32 - 38) καὶ τὸ κς΄ (φφ. 199 - 205) εἶναι ἀρχῆθεν ἑπτάφυλλα. Μετὰ τὸ λγ΄ ἠκολούθει ἓν κανονικὸν ἑξάφυλλον τριάδιον, ἐκ τοῦ ὁποίου σώζεται σήμερον ἀκέραιον μόνον τὸ πρῶτον φύλλον (262) καὶ ὑπολείμματα τῶν ἑπομένων τριῶν (263 - 265), ἐνῷ τὰ δύο τελευταῖα ἔχουν τελείως ἀποκοπῆ.

᾿Αναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων τοῦ κώδικος, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α΄ (φφ. 1 - 7), β΄ (φφ. 8 - 15), γ΄ (φφ. 16 - 23), δ΄ (φφ. 24 - 31), ε΄ (φφ. 32 - 38), ς΄ (φφ. 39 - 46), ζ΄ (φφ. 47 - 54), η΄ (φφ. 55-62), θ΄ (φφ. 63 - 70), ι΄ (φφ. 71 - 78), ια΄ (φφ. 79 - 86), ιβ΄ (φφ. 87 - 94), ιγ΄ (φφ. 95 - 102), ιδ΄ (φφ. 103 - 110), ιε΄ (φφ. 111 - 118), ις΄ (φφ. 119 - 126), ιζ΄ (φφ. 127 - 134), ιη΄ (φφ. 135 - 142), ιθ΄ (φφ. 143 - 150), κ΄ (φφ. 151 - 158), κα΄ (φφ. 159 - 166), κβ΄ (φφ. 167 - 174), κγ΄ (φφ. 175 - 182), κδ΄ (φφ. 183 - 190), κε΄ (φφ. 191 - 198), κς΄ (φφ. 199 - 205), κζ΄ (φφ. 206 - 213), κη΄ (φφ. 214 - 221), κθ΄ (φφ. 222 - 229), λ΄ (φφ. 230 - 237), λα΄ (φφ. 238 - 245), λβ΄ (φφ. 246 - 253), λγ΄ (φφ. 254 - 261), λδ΄ (φφ. 262 - 265).

῾Ο χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α΄) Πῖλον ἐσχηματοποιημένον («chapeau»). ᾿Απαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 2 - 198 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 2, 5, 8, 10 ... 52, 54 ... 66/67, 69 ... 76, 120, 121 ... 151, 154/155 ... 180, 182 ... 192). Δὲν ταυτίζεται. β΄) Κεφαλὴν βοὸς («tête de boeuf»), μετὰ κατακορύφου κεραίας ἀναμέσον τῶν κεράτων, ἀποληγούσης εἰς σταυρόν· περὶ τὴν κεραίαν ἑλίσσεται ὄφις. ᾿Απαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 80 - 117 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 80/85, 81/84, 88/93, 90/91 ... 104/109, 112/117). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ᾿ ἀριθ. 15366 (ἔτ. 1474) τοῦ C. Briquet καὶ πρὸς τὰ ὑπ᾿ ἀριθ. XVI 161, 162, 165 καὶ 171 ὑδατόσημα (ἔτ. 1509 - 1525) τοῦ G. Piccard II 3 («Ochsenkopf»). γ΄) Κεφαλὴν βοός, μετὰ κατακορύφου κεραίας ἀναμέσον τῶν κεράτων, ἀποληγούσης εἰς τετράφυλλον ἢ πεντάφυλλον ἄνθος (τὸ πέμπτον φύλλον δὲν διακρίνεται). ᾿Απαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 205, 209/210, 215/220, 217/218, 222/229, 224/227, 230/237, 232/235, 239/244, 247/252, 255/260, 256/259 καὶ 264.

Δὲν ταυτίζεται. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν εἰς ἣν τὸ ὑπ' ἀριθ. 14721 (ἔτ. 1442) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. XIII 121 - 154 (ΙΕ'/ ΙϚ' αἰ.) τοῦ G. Piccard II 3. δ') Σύμπλεγμα τῶν κεφαλαίων γραμμάτων Μ καὶ Τ («lettres assemblées»). Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φφ. 219, 234 καὶ 251. Δὲν ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 112α, εἰς τὸ δεξιὸν περιθώριον καὶ πρὸς τὰ ἄνω, ὑπὸ ὀλιγογραμμάτου τινὸς (ΙΗ' αἰ.), τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα:

† ετουτο χαρτι | ηνε του παναηο|τι του χριστου | του κηριαζη

Εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 43β, 44α, 94α, 111α, 116β, 117α, 126β, 138β, 139α, 150α, 153β, 164β, 182β καὶ 188β δοκίμια κονδυλίου καὶ κακότεχνα σκαριφήματα.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος γραμμικὴ διακόσμησις. Θηλυκωτῆρες δύο, τοῦ ἑνὸς τῶν ὁποίων σώζεται καὶ ὁ δερμάτινος ἱμάς.
Ὁ κῶδιξ πολλαχοῦ ρυπαρὸς ἐκ τῆς χρήσεως καὶ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 30 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 57/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 67/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 16 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 120 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 120β (δεῖγμα γραφῆς).

68

Χάρτης Διαστ. 0,215×0,145 Αἰὼν XV (τέλη· φφ.1-231), XV/XVI (φφ. 232-270) Φύλλα 270

1 (φφ. 1α - 88β) Ψαλτήριον : «Δα(βὶ)δ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος».

Ἀρχ.: Ψαλμὸς α'. — Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν [. . .]

2 (φφ. 89α - 92α) «Ἀπολ(υ)τ(ίκια) ἅτινα λέγ(ον)τ(αι) ἐπὶ πολλῶν ἁγίων», «Ἀπολ(υ)τ(ίκια) θ(εοτο)κία (καὶ) στα(υ)ροθ(εοτο)κία λεγόμενα μετὰ τῶν ἀπολ(υ)τ(ικίων) τῶν ἁγ(ίων)».

Ἀρχ.: Ἄχραντε Θ(εοτό)κε· ἡ ἐν οὐ(ρα)νοῖς εὐλογημένη· (καὶ) ἐπιγῆς δοξολογουμένη [. . .]

3 (φφ. 93α - 227α) Ὡρολόγιον : «Ἀρχὴ σὺν Θ(ε)ῷ ἁγίῳ, τοῦ ὡρολογ(ίου)· περιέχων [sic] τὴν ἀκολουθείαν τῆς ἐκκλησί(ας)· ἥτ(ις) ψάλλετ(αι) ἐν τῷ νυχθημέρῳ».

Ἀρχ.: Ἐξεγερθέντες τῆς κλίνης, λέγομεν ταῦτα· ἦχος α΄. — Ἐξεγερθέντες τοῦ ὕπνου προσπίπτομέν σοι ἀγαθέ· (καὶ) τῶν ἀγγέλων τὸν ὕμνον βοῶμεν σοι δυνατὲ [. . .]

Μεταξὺ τῶν φύλλων 130α καὶ 165α : «Μηνολόγ(ιον) σὺν Θ(ε)ῷ τοῦ ὅλου ἐνιαυτ(οῦ)». Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Μηνολογίου, ἐν φ. 165α, ἐρυθρόγραφοι οἱ ἑξῆς δύο δωδεκασύλλαβοι στίχοι :

+ τέρμ' ὠδέλαβε μηνῶν τῆς δωδεκάδος :~
τρίλα τριλαλάκηλα, τρίλα τριλάλα :~

4 (φφ. 227β - 231β) «Ἀρχ(ὴ) σὺν Θ(ε)ῷ ἀποστ(ό)λ(ων), εὐα(γγε)λ(ίων) τῆς ὅλης εὐδομάδ(ος)».
Ταῦτα γεγραμμένα δι' ἄλλου γραφέως, τῆς αὐτῆς ὅμως ἐποχῆς πρὸς τὸν κύριον γραφέα τοῦ κώδικος.

5 (φφ. 232α - 270β) Κανόνες καὶ ἀκολουθίαι. Ταῦτα γεγραμμένα δι' ἄλλης χειρός, μεταγενεστέρας (τέλη ΙΕ'/ ἀρχαὶ ΙϚ' αἰ.), καὶ ἐπὶ χάρτου ἄλλης ποιότητος.

α΄ (φ. 232α) «Τοῦ μακαρίου, καὶ σοφωτάτου Γεναδίου π(ατ)ριάρχου, ὕμνος εἰς τὸν Θ(εό)ν· μετὰ δεήσεως».

Ἀρχ.: Ὠδὴ α΄, ἦχος πλ. δ΄. — Τόλμῶντα με , μέγιστε βασιλεῦ· ψυχῇ τε καὶ γλώττη ῥυπωθεῖς [. . .]

β΄ (φ. 238α) «Καν(ὼν) ἱκετήριος, τῆς πανάγνου μου Θ(εοτό)κου».

Ἀρχ.: Ὠδὴ α΄, ἦχος πλ. β΄. — Χαῖρε τῶν π(ατέ)ρων, τὸ εὔφημον κράτος· χαῖρε περίδοξον κλέος [. . .]

γ΄ (φ. 242β) «Ἑτέρος κανῶν».

Ἀρχ.: Ὠδὴ α΄, ἦχος πλ. δ΄. — Τῶν ἐν κρυφῇ μοι πεπραγμένων (Κύρι)ε· ἁμαρτιῶν τὴν πληθύν· κατανοῶν [. . .]

δ΄ (φ. 250β) «Κὰνῶν, εἰς τ(ὸν) Κ(ύριο)ν ἡμῶν Ἰ(ησοῦ)ν Χ(ριστό)ν· τοῦ μακαριωτάτου Ἰωάννου τοῦ Εὐχαΐτονος [sic] ... οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Τὴν δευτέραν δέησιν ὦ σ(ῶτ)ερ».

Ἀρχ. Ὠδὴ α΄, ἦχος β΄. — Τοῦ ἀσώτου σ(ῶτ)ερ τὴν φωνήν· νῦν ἀναλαβόμενος [. . .]

ε΄ (φ. 254α) «Ἕτερος καν(ών)».

Ἀρχ.: Ὠδὴ α΄, ἦχος δ΄. — Χαρᾶς ἡμῖν πρόξενος, ἀδιάδόχου γεγένησαι· χαρὰν τὴν ἀΐδιον Χ(ριστὸ)ν κυήσασα [. . .]

ϛ΄ (φ. 258α) Ὁ μικρὸς παρακλητικὸς κανὼν τῆς Θεοτόκου.

Ἀρχ.: Πολλοῖς συνεχόμενος, πειρασμοῖς· πρὸς σὲ καταφεύγω [. . .]

ζ΄ (φ. 261β) «Κονταπόλυκα τῆς εὐδομάδος ὅλης».

Ἀρχ.: Τῶν οὐ(ρα)νίων στρατιγῶν [sic] ἀρχηστράτηγε, δυσωποῦμεν σε [. . .]

η' (φφ. 264α - 270β) Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Μεταλήψεως. Κολοβή.

Τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος (φφ. 1α - 227α) γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, γράμματα μικρά. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,140×0,095. Στίχοι 24. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐπίτιτλα, τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα. Ἐρυθρογραφίαι ἐν γένει πολλαί. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.
Δι' ἄλλης χειρὸς (συγχρόνου πρὸς τὴν προηγουμένην) τὰ φύλλα 227β - 231β. Γραφὴ ἐπιμελημένη, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Γράμματα μικρὰ καὶ λεπτόγραμμα. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155 × 0,105. Στίχοι 25 - 28. Ἐρυθρογραφίαι αἱ συνήθεις. Τέλος, διὰ τρίτης χειρός, μεταγενεστέρας (τέλη ΙΕ'/ἀρχαὶ ΙϚ' αἰ.), τὰ φύλλα 232 - 270. Καὶ ἡ ποιότης τοῦ χάρτου διάφορος. Γραφὴ πρόχειρος καὶ ἀδεξία. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145/0,150×0,095/0,100. Στίχοι 19 - 22. Ἐρυθρογραφίαι αἱ κοιναί.

Τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος (φφ. 1α - 231β), τὸ καὶ παλαιότερον, ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσι ἐννέα (κθ') κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, τὰ ὁποῖα καὶ ἀριθμοῦνται. Αἱ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου, ἢ ἐπὶ τοῦ τελευταίου, ἢ ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου. Δὲν διακρίνονται αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων α', β', δ' καὶ κ' - κγ'. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Ψαλτηρίου (φ. 88β) ὁ γραφεὺς ἐχρησιμοποίησε, παραλλήλως πρὸς τὴν συνεχῆ ἀρίθμησιν τῶν τετραδίων, καὶ νέαν ἀρίθμησιν ἀρχομένην πάλιν ἀπὸ α'. Οὕτω διακρίνονται αἱ ἐνδείξεις (ὡρισμέναι τούτων καὶ ἐρυθρόγραφοι) β', γ' καὶ ϛ' - ιβ', αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ τετράδια (τῆς συνεχοῦς ἀριθμήσεως) ιγ', ιδ' καὶ ιζ' - κγ'. Τὰ φύλλα 232 - 270, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν μεταγενεστέραν προσθήκην, φέρουν νέαν ἀρίθμησιν φυλλαδίων, α' - ε'. Ταῦτα εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια, πλὴν τοῦ τελευταίου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει κοπῆ τὸ τελευταῖον του φύλλον, μετὰ τὸ ὁποῖον ἔχουν ὡσαύτως ἀποκοπῆ διὰ ψαλίδος καὶ ἐλλείπουν (ὡς δεικνύουν τὰ ἐναπομείναντα ἴχνη των) τρία τοὐλάχιστον τετράδια.

Ἡ ἀναλυτικὴ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α' (φφ. 1 - 8), β' (φφ. 9 - 16), γ' (φφ. 17 - 24), δ' (φφ. 25 - 32), ε' (φφ. 33 - 40), ϛ' (φφ. 41 - 48), ζ' (φφ. 49 - 56), η' (φφ. 57 - 64), θ' (φφ. 65 - 72), ι' (φφ. 73 - 80), ια' (φφ. 81 - 88), ιβ' (φφ. 89 - 96), ιγ' (φφ. 97 - 104), ιδ' (φφ. 105 - 112), ιε' (φφ. 113 - 120), ιϛ' (φφ. 121 - 128), ιζ' (φφ. 129 - 136), ιη' (φφ. 137 - 144), ιθ' (φφ. 145 - 152), κ' (φφ. 153 - 160), κα' (φφ. 161 - 168), κβ' (φφ. 169 - 176), κγ' (φφ. 177 - 184), κδ' (φφ. 185 - 192), κε' (φφ. 193 - 200), κϛ' (φφ. 201 - 208), κζ' (φφ. 209 - 216), κη' (φφ. 217 - 224), κθ' (φφ. 225 - 230, 230Α - 231), α' (φφ. 232 - 239), β' (φφ. 240 - 247), γ' (φφ. 248 - 255), δ' (φφ. 256 - 263), ε' (φφ. 264 - 270).

Μετὰ τὸ φύλλον 230 ἀριθμεῖται φύλλον 230Α.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν :

α') Ἀνοικτὴν παλάμην, μετὰ τοῦ καρποῦ, ἀπολήγουσαν, εἰς τὸν κεντρικόν της δάκτυλον, εἰς μίσχον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τρίφυλλον ἄνθος μὲ ρομβοειδῆ φύλλα («main»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 1 - 231 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 1/8, 3/6, 9/16, 12/13...92/93...177/184, 185/192... 225/231, 228/229). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς ἣν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 11156 (ἐτ. 1478/85) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. β') Ψαλίδιον («ciseaux»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 130 - 168 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 130/135, 132/133, 137/144 ... 161/168, 163/166). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς, εἶναι παρόμοιον (ἀλλ' ἐλαφρῶς διαφορετικῶν διαστάσεων) πρὸς τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 3688 (ἐτ. 1484/96) τοῦ C. Briquet καὶ 61 («ciseaux», ἔτ. 1466) τῶν D.-J. Harlfinger. γ') Ζυγὸν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα ἐξωτερικῶς εἰς κατακόρυφον γραμμὴν μὲ ἑξάκτινον ἀστέρα εἰς τὴν κορυφήν της («balance»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 233 - 270 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 233/238, 235/236 ... 265/270, 267/268). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς, ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΕ' καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙϚ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 2533, 2536, 2540 - 2542, τῶν ἐτῶν 1489/1514· G. Piccard V, ἀριθ. VI 581 - 589, τῶν ἐτῶν 1484/1502).

Ἐπὶ τῶν φύλλων 45β, 108β, 144β, 184β, 185α-β, 193α, 205α καὶ 212β βαναυσογραφήματα ἐν εἴδει δοκιμίων κονδυλίου («Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων...», «Πολυχρόνιον ποιήσοι ὁ Θεὸς ...» κ.ἄ.)

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 185α : *† ενθῆμῖσϊς καὶ ἀρχῆ τὸ σαραταρι | του διῶνίσηου λιτρουγιεσ διο β'*. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 174β : *τῶ παρ(ὼν) βϊβλί(ων) υπάρχϊ του μ...*

Τὰ φύλλα 184β - 185β εἶχον ἀρχικῶς καταλειφθῆ ἄγραφα. Ἄγραφα εἶναι σήμερον τὰ φύλλα 92β, 165β καὶ 178β.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου (ἰδίως κατὰ τὴν ράχιν) βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος γραμμικὴ διακόσμησις. Ἑκάστη τῶν πινακίδων ἔφερεν ἐννέα μεταλλικοὺς γόμφους (εἰς τρεῖς σειρὰς ἀνὰ τρεῖς), ἐκ τῶν ὁποίων σῴζονται τέσσαρες εἰς τὴν προσθίαν πινακίδα καὶ ἓξ εἰς τὴν ὀπισθίαν. Ἴχνη δύο θηλυκωτήρων.

Ὁ κῶδιξ πολὺ ρυπαρὸς ἐκ τῆς χρήσεως, ὡς καὶ ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐλαίου.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 106 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 61/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 68/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 2 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σῴζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 121 καὶ 122 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 89α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ α' γραφέως, ΙΕ' αἰ.) καὶ 232α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ γ' γραφέως, ΙΕ'/ΙϚ' αἰ.).

69

Χάρτης χονδρὸς   Διαστ. 0,215×0,145   Αἰὼν XIV   Φύλλα 219

Μηναῖον Δεκεμβρίου (α' - λ'). Κολοβὸν καὶ ἐλλιπὲς (μεταξὺ τῶν φύλλων 200 καὶ 201 ἔχουν ἐκπέσει δύο ἕως τρία φύλλα). Περιέχει τὰς ἀκολουθίας τῶν ἑορταζομένων ἁγίων. Τὸ τελευταῖον φύλλον 219β ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

— (φ. 1α) «Μὴν Δικέμβριως ἔχων ἡμέρ(ας) λα'· οι ἡμέρα ἔχοι ὥρας θ' καὶ ἡ νὺξ ὥρας ιε'. Εἰς τ(ὴν) α' τοῦ ἁγίου προφήτου Ναοὺμ».

Ἀρχ. (στιχηρά) : Ἡ χάρις τοῦ ἁγίου· πν(εύματο)ς ἐσκήνωσεν ἐν σοὶ Θ(εο)ῦ προφήτα [. . .]

Τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος (φφ. 1α - 63β, 66α - 194β) γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἀδεξία καὶ πρόχειρος, γράμματα παχέα καὶ εὐανάγνωστα. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Αἱ διαστάσεις τῆς γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων, ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στίχων, ποικίλλουν. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν κοινῶν. Ἐρυθρογραφίαι αἱ συνήθεις. Μελάνη χρώματος κιρροῦ. Τὰ φύλλα 64α - 65β, 195 - 209 καὶ 217 - 219, δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένα, ἀποτελοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων προσθήκην. Καὶ ὁ γραφεὺς οὗτος ἀδέξιος καὶ ὀλιγογράμματος. Τέλος, τὰ φύλλα 211 - 216, διὰ τρίτης χειρὸς γεγραμμένα, ἔχουν καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ὑστέρων παρεντεθῆ καὶ συσταχωθῆ μετὰ τῶν ἄλλων, τῶν ὁποίων δὲν ἀποτελοῦν καὶ συνέχειαν («Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν, μνήμη τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος, Δαβὶδ τοῦ βασιλέως καὶ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου»· ἀκολουθία κολοβή). Γραφὴ ἐπιμελημένη, ἐμπείρου χειρός. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160×0,095. Στίχοι 23. Αἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίαι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ καὶ ἐξίτηλος.

Ἀρίθμησις φυλλαδίων τοῦ κώδικος δὲν ὑπάρχει, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθοῦν καὶ νὰ διακριθοῦν ταῦτα ἀκριβῶς, διότι ἡ ἀρχικὴ στάχωσις ἔχει διαλυθῆ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν φύλλων ἔχουν ἐκ τῶν ὑστέρων συρραφῆ ἐκ νέου. Τὰ περισσότερα, πάντως, ἐκ τῶν φυλλαδίων φαίνονται κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια.

Δοκίμια κονδυλίου καὶ λειτουργικαὶ ὑποδείξεις διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ὕμνων καὶ τροπαρίων, εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 105α, 114α, 115β, 116α, 120α, 121α, 128α, 134β, 139β, 148α, 151β, 152α, 153β, 167α, 168β, 169α, 175β, 182β, 183α, 195α. Πάντα ταῦτα ἀδέξια καὶ ἐντελῶς πρόχειρα.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν :

α') Κίονα («colonne»). 'Απαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 3 - 80 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 3/6 ... 42/47, 44/45 ... 73/80). Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 4342 (ἔτ. 1333) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet καὶ I 42 (ἔτ. 1332) τοῦ G. Piccard III («Turm»). β') Κίονα. 'Απαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 84 - 166 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 84/85 ... 117/122, 119/120 ... 163/166). Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 4346 (ἔτ. 1340) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. γ') Κεφαλὴν βοὸς μετὰ κεράτων («tête de boeuf»). 'Απαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 184 καὶ 194 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 184/189, 186/187). Παρομοιάζει (ἔχει ὅμως διαφορετικὰς διαστάσεις) πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14116 (ἐτ. 1326/50) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet καὶ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1164 (ἔτ. 1328/29) τῶν V. Mošin — S. Traljić. δ') Τόξον («arc»). 'Απαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 197/198, 202/207, 203/206 καὶ 209/218. Παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 413 (ἔτ. 1375/76) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić καὶ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 797 (ἐτ. 1390/94) τοῦ C. Briquet. ε') Κώδωνα ἐσχηματοποιημένον («cloche»). 'Απαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 211 καὶ 216. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2810 (ἔτ. 1340) τῶν V. Mošin — S. Traljić καὶ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3927 (ἔτ. 1340) τοῦ C. Briquet.

Στάχωσις σητόβρωτος καὶ ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου (καὶ κατὰ τὴν ράχιν ἐλλείποντος ἐντελῶς) βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος γραμμικὴ διακόσμησις.
'Ο κῶδιξ λίαν ρυπαρὸς ἐκ τῆς χρήσεως καὶ ἐκ τῆς ὑγρασίας ὑφ' ἧς ἔχει διαποτισθῆ. Τὰ περισσότερα τῶν φύλλων λυτά. Διατήρησις ἐν γένει κακή.

'Αριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως : 83 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 65/1951.
'Αριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 69/N.A.B.

'Ο κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 18 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). 'Ο παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 123 καὶ 124 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 19α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ α' γραφέως, ΙΔ' αἰ.) καὶ 202α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ β' γραφέως, ΙΔ' αἰ.).

70

Χάρτης — Διαστ. 0,220×0,150 — Αἰὼν XVI — Φύλλα 351

Τριῴδιον. 'Ακέφαλον (κατὰ τρία φύλλα εἰς τὴν ἀρχὴν) καὶ ἐλλιπὲς (κατὰ δύο φύλλα, μετὰ τὸ φύλλον 195).

Ἀρχ. (Κυριακὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου) : Εἰς τ(ὸν) ὄρθρ(ον) μ(ε)τ(ὰ) τὸ εὐα(γγέλιον) (καὶ) τ(ὸν) ν' [. . .] τὸ παρόν, ἦχ(ος) πλ. β'.
Τὰ πλήθη τῶν πεπραγμέν(ων) μοι δειν(ῶν) ἐννο(ῶν), ὁ τάλας· τρέμω τὴν φοβερὰν ἡμέρ(αν) τῆς κρίσεως· ἀλλὰ θαρρῶν εἰς τὸ ἔλεος τῆς εὐσπλαγχνίας σου [. . .]
Τελ. [Τῇ δ' τῆς ε' ἑβ(δομάδος), φ. 351β] : Μέθην παθῶν ἀπόρριψον· (καὶ) δακρύ(ων) ἐκζήτησο(ν)· τὸν καθαρτικὸν διὰ νηστείας, οἶνον νῦν· ψυχὴ τὸν εὐφραίνοντα· (καὶ) ἡδον(ὰς) μαραίνοντα· (καὶ) τὰς τῶν παθῶν ἀποτεφροῦντα καμίνους· [. . .]

Μεταξὺ τῆς ς' καὶ ζ' ᾠδῆς τῶν κανόνων περιέχονται καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἑορτῶν. Τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ κώδικος, 344 - 351, ἐλλείπει τμῆμα εἰς τὸ κάτω καὶ πρὸς τὰ ἔξω μέρος, καὶ οὕτω τὰ κείμενα τὰ περιεχόμενα εἰς τὰ φύλλα ταῦτα εἶναι ἐλλιπῆ.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145×0,085/0,090. Στίχοι 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ ἀδέξια. Ἐπίτιτλα ἐρυθρόγραφα, ὡσαύτως κακότεχνα καὶ ἀδέξια (φφ. 10α, 19α, 33β, 79α, 92α 94α, 176β, 189β, 227β, 234α, 276α, 294α, 301α, 309α, 349β). Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.
Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος, εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων, (3β, 14α, 37β, 53β, 54α, 108α, 120α,, 129β, 131β, 146β, 171β, 181β, 182α, 196α, 221α, 226β, 228β, 229α, 235β, 236α, 239β, 275β, 280β, 281α, 282β, 284α, 303β, 306α, 313β) δοκίμια κονδυλίου καὶ γραφῆς (ἀρχαὶ τροπαρίων, ἀλφάβητοι, πολυχρονισμοί), δι' ἀδεξίας καὶ μεταγενεστέρας χειρός, τοῦ ΙΗ' πιθανώτατα αἰῶνος. Κακότεχνα σκαριφήματα (πτηνῶν, ἀνθρώπων, ζώων), διὰ μελάνης, εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 3α, 5β, 37α, 68β, 69α, 84α-β, 93β, 100β, 107β, 108α, 122α, 195β, 207β, 214β, 224α, 243β, 274α, 334β, 340α, 343β, 344β, καὶ 348α-β.
Εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 29β, 125β, 127β, 165β, 177β, 259β, 300β, 323β καὶ 351β δοκίμια κονδυλίου ἐν εἴδει ἐπιστολῶν :

— φ. 29β : απο εμενα τον νικολου σε σενα θανασι πολα χερετιματα [. . .]
— φ. 125β : απο εμενα τον κοτζαν
— φ. 127β : τημηωτατε και ευγενέστατε αρχωντες κ(αὶ) κληρικη χερετε εν κι
— φ. 165β : απο εμενα τον διακου
— φ. 177β : + γεία κ(αὶ) σωτηρία είς σεσάς· αδέρφηα· εις τ(ων) θώδωρὼ· κ(αὶ) εις τ(ων) χρίστω [. . .]
— φ. 259β : + τημηοτατε και ευγενεστατε αρχωντες [. . .]
— φ. 300β : απο εμενα τον νικολο
— φ. 323β : απο εμενα τον σταματι σε σενα πολα χερετιματα [. . .]
— φ. 351β : + απο εμενα το ριζο [. . .]

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῇ ἐκ με' φυλλαδίων. Ἐκ τούτων μόνον τὸ τελευταῖον (ὑπ' ἀριθ. με', φφ. 348 - 351) εἶναι δισσὸν (τετράφυλλον), πάντα τὰ λοιπὰ (α' - μδ') εἶναι τετράδια. Ἐκ τῶν τετραδίων τὸ πρῶτον (ὑπ' ἀριθ. α', φφ. 1 - 5) ἀποτελεῖται σήμερον ἐκ πέντε φύλλων, διότι τὰ τρία πρῶτα φύλλα του ἔχουν

ἐκπέσει, τὸ δὲ κε' (φφ. 190 - 195) ἐκ φύλλων ἕξ, διότι τὰ δύο τελευταῖα φύλλα του ἔχουν σχισθῆ καὶ λείπουν· οὕτω, χάσμα δύο φύλλων μετὰ τὸ φύλλον 195. Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια, τὰ ὁποῖα φέρουν ἀρίθμησιν παλαιάν, πιθανώτατα διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος. Ἡ ἀρίθμησις, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων, ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου, εἰς τὴν ἄνω δεξιὰν γωνίαν, ἑκάστου τετραδίου. Ἔχουν καταστῆ ἐξίτηλοι καὶ δὲν διακρίνονται οἱ ἀριθμοὶ τῶν τετραδίων β', γ', ιβ', κδ', κθ', μγ', μδ' καὶ με'. Δὲν ὑπάρχει ὡσαύτως ἡ ἀρίθμησις τοῦ πρώτου τετραδίου, τοῦ ὁποίου τὰ τρία πρῶτα φύλλα ἔχουν ἐκπέσει.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων τοῦ κώδικος, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α' (φφ. 1 - 5), β' (φφ. 6 - 13), γ' (φφ. 14 - 21), δ' (φφ. 22 - 29), ε' (φφ. 30 - 37), ς' (φφ. 38 - 45), ζ' (φφ. 46 - 53), η' (φφ. 54 - 61), θ' (φφ. 62 - 69), ι' (φφ. 70 - 77), ια' (φφ. 78 - 85), ιβ' (φφ. 86 - 93), ιγ' (φφ. 94 - 101), ιδ' (φφ. 102 - 109), ιε' (φφ. 110 - 117), ις' (φφ. 118 - 125), ιζ' (φφ. 126 - 133), ιη' (φφ. 134 - 141), ιθ' (φφ. 142 - 149), κ' (φφ. 150 - 157), κα' (φφ. 158 - 165), κβ' (φφ. 166 - 173), κγ' (φφ. 174 - 181), κδ' (φφ. 182 - 189), κε' (φφ. 190 - 195), κς' (φφ. 196 - 203), κζ' (φφ. 204 - 211), κη' (φφ. 212 - 219), κθ' (φφ. 220 - 227), λ' (φφ. 228 - 235), λα' (φφ. 236 - 243), λβ' (φφ. 244 - 251), λγ' (φφ. 252 - 259), λδ' (φφ. 260 - 267), λε' (φφ. 268 - 275), λς' (φφ. 276 - 283), λζ' (φφ. 284 - 291), λη' (φφ. 292 - 299), λθ' (φφ. 300 - 307), μ' (φφ. 308 - 315), μα' (φφ. 316 - 323), μβ' (φφ. 324 - 331), μγ' (φφ. 332 - 339), μδ' (φφ. 340 - 347), με' (φφ. 348 - 351).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Ἀνοικτὴν παλάμην μετὰ τοῦ καρποῦ («main»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φφ. 3 - 338 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 6/13, 8/11, 14/21, 17/18 ... 263/264 ... 333/338, 334/337). β') Ψαλίδιον («ciseaux»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 103/108, 341/346 καὶ 342/345. Τὰ ὑδατόσημα ταῦτα πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκονιζομένων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζονται ἢ προσομοιάζουν.

Ἐπὶ τῶν περιθωρίων τῶν φύλλων 13β, 14α, 36β, 68β, 78α, 116α καὶ 211β, διὰ μελάνης, διάφορα μεταγενέστερα κτητορικὰ σημειώματα, ὑπὸ χειρῶν ἀδεξίων γεγραμμένα. Ὡρισμένα ἐκ τῶν σημειωμάτων τούτων ἔμειναν ἡμιτελῆ.

— φ. 13β : *† ετοτο* [sic] *το χαρτι υνε το θανασι | και ητη*
— φ. 14α : *ετουτο το χαρτη υνε το σκαρλατου και υ το | παρη να εχη τον αφορεσμο του*
— φ. 36β : *ωπηως το παρη τουτο παρι το χαρτι να με | μνημονεβη νηκολαου*
— φ. 68β : *† ετουτό χαρτή ηνε του παναετη του χρΐστου του κηρι|αξΐ της πουλος κ(αὶ) ητης το αποξενόσι νά εχη | τον αφορεσμο τον τριακοσιον ιη' θεοφορον | πατερον ημον* (βλ. καὶ σημείωμα κώδ. 67, ἀνωτ. σελ. 550).
— φ. 78α : *† ετουτο τω χαρτυ ϋνε του παν· | ρηζου κ(αὶ) ϋτης το παρη να· | εχη των αφορεσμο μας· | κ(αὶ) ϋτις το αποξενοσι σε ξε·|να χερηα αϋτο*
— φ. 116α : *† αρχή σην θεώ· ετούτω τω χαρτή· ηνε του | ριζου κ(αὶ) ητης τω*

πάρι· να ηνε αφορεσμενος απω τῶν τριακω|σηον δέκα κ(αὶ) οκτὼ θεοφόρων [. . .]

— φ. 211β : *† ετουτω τω τ̄ρ̄ιώδι· ηνε του παπ(ᾶ) θανασι*

Στάχωσις ἐφθαρμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφθαρμένου ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν ράχιν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις.
Διατήρησις τοῦ κώδικος καλή.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 12 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 63/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 70/Ν.Α.Β.
Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 34 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 125 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 101β (δεῖγμα γραφῆς, ΙϚ' αἰ.).

71

Χάρτης χονδρὸς Διαστ. 0,215×0,145 Αἰὼν XIV Φύλλα 285

Μηναῖον Δεκεμβρίου, περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας τῶν ἑορταζομένων ἁγίων. Ἀκέφαλον (κατὰ ἐννέα φύλλα εἰς τὴν ἀρχήν), ἐλλιπὲς (κατὰ ἓν φύλλον) καὶ κολοβὸν (κατὰ δύο ἕως τέσσαρα φύλλα).

Ἀρχ. (Δεκ. 3, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου Σοφονίου): πν(εύματο)ς· τὰ παρ' αὐτοῦ σοι δεικνύμενα [. . .] καὶ βασιλείαν Χ(ριστο)ῦ πανσεβάσμιε· ὃν ἱκέτευε σῶσαι.
Ὁ θεοπτία λαμπόμενος ἀξίως· καὶ προφητικῇ προεδρεία καὶ χάριτι· τετιμημένος θεόπνευστε· καὶ τῆς ἐνθέου ἠξιωμένος μακαριότητος [. . .]
(φ. 2β), ᾠδὴ α') : Σὲ δυσωποῦμεν προφῆτα τῶ τοῦ Θ(εο)ῦ· παρεστῶτα βήματι· δυσωπῆσαι ἐκτενῶς· φωτισμὸν δωρήσασθαι [. . .]
Τελ. (φ. 274) : Μη(νὶ) τῷ αὐτ(ῷ) λ'· τῆς ἁγ(ίας) Ἀνυσίας· κ(αὶ) τ(ῆς) ἁγίας Μελάνης[1]· κ(αὶ) τοῦ ὁσ(ίου) Ζωτικοῦ.
Στιχηρά, ἦχ(ος) δ' : Παρθενίας λαμπρότητι· φαιδρυνθεῖσα πανεύφημε· μαρτυρίου ἤστραψας ἀγωνίσμασι· μὴ προσκυνῆσαι ἡλίω γάρ· πεισθεῖσα [. . .]
(φ. 285β, ἀπόστιχα) : Στῶμεν εὐλαβῶς· ἐν τῶ οἴκω τοῦ Κ(υρίο)υ ἐν ἀλαλαγμῶ· ἀνυμνήσωμεν συμφώνως· τὴν τούτου εὐσπλαγχνίαν [. . .]
Ἥλιε υἱέ· πῶς σε κρύπτω τοῖς σπαργά

1. Ἡ μνήμη τῆς ὁσίας Μελάνης εἰς τὰ μηναῖα καὶ τοὺς συναξαριστὰς συνήθως τίθεται εἰς τὴν λα' Δεκεμβρίου.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερά, καλλιγραφικὴ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160 × 0,095. Στίχοι 25. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἐντελῶς ἁπλᾶ. Αἱ ἐρυθρογραφίαι, πολλαχοῦ, ἔχουν ἀποχρωματισθῆ καὶ καταστῆ ἐξίτηλοι καὶ δυσδιάκριτοι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ κῶδιξ φέρει παλαιάν, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως, ἀρίθμησιν φυλλαδίων (γ' - λζ'). Αἱ ἐνδείξεις, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων, εἰς τὸ κάτω περιθώριον, ἐπὶ τοῦ πρώτου (εἰς τὴν ἀριστερὰν γωνίαν, πρὸς τὰ ἔσω) καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου (εἰς τὴν δεξιὰν γωνίαν, πρὸς τὰ ἔσω) ἑκάστου φυλλαδίου.Δὲν διακρίνονται αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων β' (φφ. 1 - 7, ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον) καὶ λβ' (φφ. 238 - 245). Ἐκ τῶν φυλλαδίων τοῦ κώδικος τὰ ὑπ' ἀριθ. ε' (φφ. 24 - 33) καὶ η' (φφ. 50 - 59) εἶναι κανονικὰ πεντάδια δεκάφυλλα, τὰ δὲ ιζ' (φφ. 124 - 129) καὶ ιθ' (φφ. 138 - 143) εἶναι κανονικὰ τριάδια ἑξάφυλλα. Πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι κανονικὰ τετράδια. Τὸ πρῶτον τετράδιον ἔχει ἐκπέσει ἐξ ὁλοκλήρου, ὡσαύτως ἔχει ἐκπέσει καὶ τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ β' τετραδίου. Οὕτω, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος λείπουν, πιθανώτατα, ἐννέα φύλλα. Ὁμοίως ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ κβ' τετραδίου (φφ. 160 - 166), καὶ οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 166, χάσμα ἑνὸς φύλλου. Ἀπὸ τὸ τέλος, μετὰ τὸ φύλλον 285, ἔχουν ἐκπέσει δύο ἕως τέσσαρα φύλλα.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: β' (φφ. 1 - 7), γ' (φφ. 8 - 15), δ' (φφ. 16 - 23), ε' (φφ. 24 - 33), ς' (φφ. 34 - 41), ζ' (φφ. 42 - 49), η' (φφ. 50 - 59), θ' (φφ. 60 - 67), ι' (φφ. 68 - 75), ια' (φφ. 76 - 83), ιβ' (φφ. 84 - 91), ιγ' (φφ. 92 - 99), ιδ' (φφ. 100 - 107), ιε' (φφ. 108 - 115), ις' (φφ. 116 - 123), ιζ' (φφ. 124 - 129), ιη' (φφ. 130 - 137), ιθ' (φφ. 138 - 143), κ' (φφ. 144 - 151), κα' (φφ. 152 - 159), κβ' (φφ. 160 - 166), κγ' (φφ. 167 - 168, 168Α - 173), κδ' (174 - 181), κε' (φφ. 182 - 189), κς' (φφ. 190 - 197), κζ' (φφ. 198 - 205), κη' (φφ. 206 - 213), κθ' (φφ. 214 - 221), λ' (φφ. 222 - 229), λα' (φφ. 230 - 237), λβ' (φφ. 238 - 245), λγ' (φφ. 246 - 253), λδ' (φφ. 254 - 261), λε' (φφ. 262 - 269), λς' (φφ. 270-277), λζ' (φφ. 278 - 285).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Ξίφη δύο διασταυρούμενα («coutelas»). Ἀπαντοῦν, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 3/4, 7, 16, 18, 21, 23, 119/120, 139/142, 143. Δὲν ταυτίζονται ἀκριβῶς. Ἐντάσσονται εἰς σειρὰν παρομοίων ὑδατοσήμων (διαφόρων ὅμως κατὰ τὰς διαστάσεις) τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 5148, 5150· V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 3365 - 3367). β') Τὸ κεφαλαῖον γράμμα Α ἐσχηματοποιημένον, κλειστὸν καὶ κατὰ τὰ δύο ἄκρα του, οὕτως ὥστε νὰ σχηματίζεται εἶδος ἰσοσκελοῦς τριγώνου· ἡ κορυφή του ἀπολήγει εἰς κατακόρυφον κεραίαν μὲ μικρὸν κύκλον εἰς τὸ ἄκρον της. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 11/12, 54/57, 55/56, 66/67, 87/88, 164/166 καὶ ἀλλαχοῦ. Δὲν ταυτίζεται, δύναται ὅμως νὰ ἐνταχθῆ εἰς σειρὰν παρομοίων ὑδατοσήμων («lettre A») τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 7924 - 7927· V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 5090 - 5097). γ') Δοχεῖον ἐν εἴδει στάμνου μετὰ λαβῆς

νεται ὅτι τῶν α' - ιδ' τετραδίων τοῦ κώδικος (14×8 = 112 φύλλα+1 φ. τοῦ ιε' τετραδίου = 113 φύλλα), τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐκπέσει, προετάσσετο ἓν ἑξάφυλλον τριάδιον ἄνευ ἀριθμήσεως, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν λείπουν σήμερον 119 ἐν ὅλῳ φύλλα. Τὸ ἐλλεῖπον τετράδιον κβ' δὲν ἔχει ἐκπέσει, ἀλλ' ὡς διεπιστώσαμεν, κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν τετραδίων, ἐκ παραδρομῆς, μετὰ τὸ τετράδιον κα' (φφ. 48 - 55) ἠριθμήθη κγ' (φφ. 56 - 63) ἀντὶ κβ'. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπεσόντων φύλλων καὶ τετραδίων ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κώδικος (μετὰ τὸ φ. 160, ἀρχὴ τοῦ λϛ' τετραδίου).

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς ιε' (φφ. 1 - 7), ιϛ' (φφ. 8 - 15), ιζ' (φφ. 16 - 23), ιη' (φφ. 24 - 31), ιθ' (φφ. 32 - 39), κ' (φφ. 40 - 47), κα' (φφ. 48 - 55), κγ' (φφ. 56 - 63), κδ' (φφ. 64 - 71), κε' (φφ. 72 - 79), κϛ' (φφ. 80 - 87), κζ' (φφ. 88 - 95), κη' (φφ. 96 - 103), κθ' (φφ. 104 - 111), λ' (φφ. 112-119), λα' (φφ. 120 - 127), λβ' (φφ. 128 - 135), λγ' (φφ. 136 - 143), λδ' (φφ. 144 - 151), λε' (φφ. 152 - 159), λϛ' (φ. 160).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ ἄγκυραν ἐντὸς κύκλου, μὲ ἑξάκτινον ἀστέρα ἐκτὸς αὐτοῦ («ancre»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 9/14, 11/12, 17/22, 18/21, 19/20 ... 81/86 ... 153/158, 154/157). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς, ἐντάσσεται εἰς τὴν κατηγορίαν παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ ΙϚ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 507, 508, τῶν ἐτῶν 1529/42· V. Mošin, «Anchor», ἀριθ. 924, 940 καὶ 946, τῶν ἐτῶν 1530/36).

Εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον τοῦ φύλλου 55β τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα:

† ετούτο το βεβλήων ύνε του ρουσάνου

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος, διότι αἱ πινακίδες ἔχουν ἐκπέσει. Τὰ φύλλα, πολλαχοῦ, εἰς τὸ ἄνω μέρος των, διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας. Διατήρησις ἐν γένει μετρία.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα δὲν ὑπάρχουν. Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 72/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ κτητορικοῦ του σημειώματος, προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 17 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 128 καὶ 129 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 49β καὶ 69β (ἐπίτιτλα, δείγματα γραφῆς).

73

Χάρτης χονδρὸς καὶ στιλπνὸς Διαστ. 0,230×0,170 Αἰὼν XVI Φύλλα Α' - Δ'+255+Ε'

Μηναῖον Νοεμβρίου περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας. Ἐλλιπὲς κατὰ ἓξ φύλλα (μετὰ τὸ φ. 97).

Ἀρχ. (Νοεμ. α', μνήμη τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ· στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. β') : Ὅλην ἀποθέμενοι· ἐν οὐ(ρα)νοῖς τὴν ἐλπίδα· θησαυρὸν ἀσύλληπτον· ἑαυτοῖς ἅγιοι ἐθησαύρισαν· δωρεὰν ἔλαβον· δωρεὰν δίδωσι τοῖς νοσοῦσι τὰ ἰάματα [. . .]
(φ. 2β) : Κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Ὕμνοις γεραίρω τοὺς σοφοὺς Ἀναργύρους. Τοῦ Δαμασκηνοῦ.
Ὠδὴ α', ἦχος α' : Ὑπὸ τῆς χάριτος τῆς ἀρχικῆς τριάδος· ἡ δυὰς ἡ θαυμαστὴ καὶ σεβάσμιος· φωτιζομένη πᾶσιν ἰάματα [. . .]
Τελ. (Νοεμ. λ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου· φ. 242β) : Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος δ' : Ὁ τῷ προδρόμῳ φωτὶ μεμορφωμένος· ὅτε τὸ ἀπαύγασμα· τὸ ἐνυπόστατον· τῆς π(ατ)ρικῆς δόξης [. . .]
(φ. 245α, ὁ κανών, ᾠδὴ α', ἦχ. α') : Τὴν τεθολομένην μου ψυχήν· τῶν ἐννοιῶν τε καὶ λόγων ἐκκάθαρον· τῇ ἐνσκηνωσάσει σοι· κήρυξ Χ(ριστο)ῦ [. . .]
(φ. 255β, τροπ. ἰδιόμελον) : Ὑπόδεξαι Βηθλεέμ· τὴν τοῦ Θ(εο)ῦ μ(ητ)ρόπολιν· φῶς γὰρ τὸ ἄδυτον· ἐπὶ σὲ γεννῆσαι ἥκει [. . .] τὸν τρισάγιον ὕμνον μελῳδήσατε· πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν παντουργέτην.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἐπιμελημένη, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160×0,095. Στίχοι 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ ἐκ λβ' κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων καὶ ἐξ ἑνός, εἰς τὸ τέλος (ὑπ' ἀριθ. λγ'), πενταφύλλου τριαδίου. Τοῦ ιγ' τετραδίου (φφ. 97 - 98) σώζονται σήμερον μόνον δύο φύλλα του, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον· πάντα τὰ λοιπὰ ἔχουν ἐκπέσει· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 97, χάσμα ἓξ φύλλων. Πάντα τὰ τετράδια φέρουν παλαιάν, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων ἀρίθμησιν, πιθανώτατα διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος. Αἱ ἐνδείξεις (α' - λγ') τῶν τετραδίων ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον. Τὸ α' τετράδιον φέρει ἔνδειξιν καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου του φύλλου.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α' (φφ. 1 - 8), β' (φφ. 9 - 16), γ' (φφ. 17 - 24), δ' (φφ. 25 - 32), ε' (φφ. 33 - 40), ς' (φφ. 41 - 48), ζ' (φφ. 49 - 56), η' (φφ. 57 - 64), θ' (φφ. 65 - 72), ι' (φφ. 73 - 80), ια' (φφ. 81 - 88), ιβ' (φφ. 89 - 96), ιγ' (φφ. 97 - 98), ιδ' (φφ. 99 - 106), ιε' (φφ. 107 - 114), ις' (φφ. 115 - 122), ιζ' (φφ. 123 - 130), ιη' (φφ. 131 - 138), ιθ' (φφ. 139 - 146), κ' (φφ. 147 - 154), κα' (φφ. 155 - 162), κβ' (φφ. 163 - 170), κγ' (φφ. 171 - 178), κδ' (φφ. 179 - 186), κε' (φφ. 187 - 194), κς' (φφ. 195 - 202), κζ' (φφ. 203 - 210), κη' (φφ. 211 - 218), κθ' (φφ. 219 - 226), λ' (φφ. 227 - 234), λα' (φφ. 235 - 242), λβ' (φφ. 243-250), λγ' (φφ. 251 - 255).

Ὁ κῶδιξ ἔφερε φυλλαρίθμησιν 1 - 254, προφανῶς τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος. Τὴν φυλλαρίθμησιν ταύτην διωρθώσαμεν διὰ μολυβδίδος, διότι μετὰ τὸ φ. 22 ἠκολούθει φ. 22A (τὸ ὁποῖον ἔγινεν ὑφ' ἡμῶν 23), κυρίως ὅμως διότι μετὰ τὸ φ. 96 (τῆς παλαιᾶς ἀριθμήσεως) εἶχον παρατοποθετηθῆ καὶ ἀριθμηθῆ φφ. 97 - 99, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὸ τέλος τοῦ κώδικος, ὅπου τὰ ἐτοποθετήσαμεν καὶ διωρθώσαμεν τὴν ἀρίθμησίν των (253-255 ἀντὶ 97 - 99). Ἀναλόγως διωρθρώθη καὶ ἡ ὅλη φυλλαρίθμησις τοῦ κώδικος μετὰ τὸ φ. 22.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ ἑξάκτινον κανονικὸν ἀστέρα, περικλειόμενον ἐντὸς κύκλου, διαμέτρου 4,5 ἑκ. («étoile»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, πολλαχοῦ (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 1/8, 3/5 ... 28/29 ... 52/53 ... 101/104 ... 126/127 ... 142/143 ... 166/167 ...214/215 ... 238/239 ... 243/252). Πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκονιζομένων ὑδατοσήμων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Αα τὸ ἑξῆς ἡμιτελὲς κτητορικὸν σημείωμα :

† ἐτούτο τὸ μηνὲο ὑπὰρχη τοὺ ἁγὶου γε|οργὶου καὶ ὀπιὸς το ἀπαξι⟨νώσει⟩

Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Ββ δύο παρόμοια πρὸς τὸ ἀνωτέρω κτητορικὰ σημειώματα. Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Δα δύο ἀκόμη ὅμοια κτητορικὰ σημειώματα, ἐκ τῶν ὁποίων δημοσιεύομεν τὸ ἕν :

† ἐτούτος ὁ μηνέος ὑπάρχει κ(αὶ) εἶναι τοὺ ἁγίου γε|ωργίου κ(αὶ) ὅποίος τὸ ἀποξενῶσι νὰ εἶναι ἀφωρισ⟨μένος⟩

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, ὀλίγον κατωτέρω :

† ετουτο τό μηνὲο εἶναι τοῦ σταμάτου κ(αὶ) ὅποιος τό ἀποξενὼση νά ἔχη| τοῦ χριστοῦ τὴν κατάρα.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, ἕτερον κτητορικὸν σημείωμα :

το παρων εἶναι ἐμοὺ τοὺ ἐν ἱεροδιακόνου [sic] | *ἀθανασίου τοῦ παρασκεβα*

Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Δβ τὰ ἑξῆς κρυπτογραφικά :

† ξ θ ψ α θ ϟ λ ω ϟ ε Π λ
ξ λ ν θ υ λ ω ~
[= *† Ματθαῖος ἱερομόναχος*]

Ἐν συνεχείᾳ τῶν κρυπτογραφικῶν ἀκολουθοῦν τὰ κάτωθι :

† ἔγραψα, τα ἄνωθεν ψυφΐα ἐγῶ ὁ ἐν ἱερο(μον)αχ(οις) | ματθαῖος ἐκ του ἁγΐουνήμου ὄρους τῷ ἄθῳ·| Ἐκ μονῆς ὑπεραγΐας μου θ(εοτό)κου τῆς πορ- | ταΐτήσης ὀνομαζομέν(ης) τῶν Ἰβήρ(ων).

Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Αβ ἡ ἑξῆς ἐνθύμησις :

Ἔτουσ, ͵ζπη [7088 = 1579/80] *Καὶ μήναν | ηοΰνή(ων) ἤλθα ἀπὸ τὴν ροῦμελι :~*

Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Εα μόνη ἡ χρονολογία : *Ἔτους ,ζπζ* [7087 = 1578/79].

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 186β, εἰς τὸ πρὸς τὰ ἔξω κάθετον περιθώριον, ἡ ἐνθύμησις:

θήμησις δία τῶν κυρόν· οπόν [sic] *εσιῆσεν ή γῖς διοφορές τὸ ξημαί|ρομα ετος 1750* [= 1759] *μίν μάρτήου - 2 - κ(αὶ) ιμέρα - δ*[1]

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 207β, εἰς τὸ πρὸς τὰ ἔξω κάθετον περιθώριον, ἡ ἐνθύμησις :

ετη - 175 [sic] | *† ότάς ἶλθα εγο ὁ παπ(ὰ) γρηγόρης ἶς το μοναστήρη του αγηου νηκολαου· κ(αὶ) εγινα καλο|γιρός· στο τρις χρονους εν μινι σεμτεβρίου 12*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 255β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου :

† α ψ λ [= 1730] *σεμπτεβρίου κα΄ — και | ημέρα· β· εκάθισεν ο σουλτὰν | μαχμούτης εις τον θρονο· ανιγο|ρεύθη βασιλευς εις την κονσταν|τηνούπολιν*

Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Γα τὰ ἑξῆς ἔμμετρα καραμανλίδικα :

νίτζε βαξε ητεὴμ σιζὶ χαλιμὶ· πιριπιρινεὰρζητιρλερ | εχβαλινή: πάγιτέμεζλερ ελερινὲ γκιρμὲτικμεαλ πίραγιὰ | γκελίντζεζγιουρτλὲρ· νεησὴ σεβερλερνὲγκιουζοῦ τζαλισίρλαρ ητιντζπαρτζοὺ | γιάσακκὶζτηρ γιὰ μισὶρ σογοτζουα εγιζὰν | τερκιμ ητοὺπ πουλουσουρλὰρ τζεπτὲ παρὰγιοκουγουσουρ|λαρ κάλβετζινιν φιλτζινιτζαλ μαγιατολασίρλαρ | μουσάβεριγε κελιντζε γιουρτλὲρ.[2]

IC XC
NI KA

1. Ἡ 2α Μαρτίου τοῦ ἔτους 1759 ἦτο ἡμέρα Τρίτη· ἐπειδὴ ὅμως ὁ μνημονευόμενος σεισμὸς συνέβη τὴν νύκτα, πρὸς «τὸ ξημέρωμα», φαίνεται ὅτι ὁ γράψας τὴν ἐνθύμησιν ἐσημείωσε : 2 Μαρτ. ἡμέρα δ΄, ἀντὶ 3 Μαρτ. ἡμέρα δ΄.

2. Τὸ ἀνωτέρω καραμανλίδικο στιχούργημα, κατὰ μεταγραφὴν εἰς τὴν νέαν τουρκικὴν καὶ μετάφρασιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ τῆς συναδέλφου κ. Πηνελόπης Στάθη (τὴν ὁποίαν καὶ εὐχαριστῶ θερμότατα), ἔχει ὡς ἑξῆς :

Nice bahse ideim size halimi,
biri birine arz idirler ehvalini.

Bayi demezler ellerine girmedik
meali bir araya gelince, yurtlar!

Ne işi severler ne gücü
Çalişırlar edince burcu.

Ya sakızdır ya mısır soyguncuya eyican.

Terkim idüp buluşurlar,
cepte para yok uyuşurlar.

Kahvecinin fincanını çalmaya dolaşırlar
müşavereye gelince yurtlar!

Πῶς νὰ σᾶς ἐξιστορήσω τὸ χάλι μου, ὁ ἕνας παρουσιάζει στὸν ἄλλο τὶς καταστάσεις του.

Ἐπὶ τῶν παραφύλλων Αα-β, Βα, Γα-β, Εα-β καὶ ἐπὶ τῶν περιθωρίων τῶν φύλλων 21β, 49α, 60β, 65β, 251β καὶ 252α δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, σητοβρώτου καὶ ἐφθαρμένου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις.
Διατήρησις τοῦ κώδικος καλή.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ παραφύλλουΑα : 32 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 18/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ παραφύλλου ὡς ἀνωτέρω : 73/ Ν.Α.Β.
Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 18 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Πρὶν καταλήξῃ ὁ κῶδιξ εἰς τὴν μετεωρικὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἀνῆκεν εἰς διαφόρους ἄλλους κτήτορας, ὡς δηλοῦν τὰ ἀνωτέρω δημοσιευόμενα κτητορικὰ σημειώματα (τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τοῦ Σταμάτου, τοῦ ἱεροδιακόνου Ἀθανασίου τοῦ Παρασκευᾶ).

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 130 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 205α (δεῖγμα γραφῆς).

74

Χάρτης πολὺ χονδρὸς — Διαστ. 0,205×0,145/0,155 — Αἰὼν XIV — Φύλλα 230

Τυπικὸν Σαββαϊτικόν. Ἀκέφαλον (λείπει τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ πίνακος τῶν περιεχομένων) καὶ ἐλλιπές, διότι, ἐνδιαμέσως καὶ σποραδικῶς, ἔχουν ἐκπέσει ἀρκετὰ φύλλα (31 ἐν ὅλῳ).

Προτάσσεται, φφ. 1α - 5α, ἀκέφαλος, ἐρυθρόγραφος πίναξ περιεχομένων (ἀναγράφονται κεφ. ιθ' - ρμη' καὶ ὑποκεφ. α' - κς', μετὰ τὸ κεφ. ρμη'. Λείπουν τὰ κεφ. α' - ιη', διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ πίνακος).

—(φ. 6α) «Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας λαύρας· τοῦ ὁσίου κ(αὶ) θεοφόρου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Σάβα· αὕτη δὲ ἡ ἀκολουθία γίνεται, καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίων μονῶν : εἴδη(σις) τοῦ μικροῦ ἑσπ(ε)ρ(ινοῦ)».

Πατριῶτες μου, ὅταν συγκεντρώνονται, δὲ λένε ὅτι στὰ χέρια τους δὲν ἦρθαν πλούτη.
Οὔτε τὴν ἐργασία ἀγαποῦν οὔτε τὴ δύναμη, δουλεύουν γιὰ τ' ἀρώματα.
Γιὰ τὸ ληστὴ καὶ ἡ μαστίχα καὶ τὸ καλαμπόκι εἶναι καλά.
Κάνουν σύναξη καὶ συναντιοῦνται, δὲν ἔχουν λεφτὰ στὴν τσέπη κι ἀποκοιμιοῦνται.
Πατριῶτες μου, ὅταν ἔρχονται σὲ συμβούλια, τριγυρνοῦν γιὰ νὰ κλέψουν καὶ τοῦ καφετζῆ τὸ φλυτζανάκι.

Ἀρχ. Πρὸ τοῦ δῦναι τὸν ἥλιον· ἤγουν περὶ ὥρ(αν) ι' τῆς ἡμέρας, ἀνέρχ(εται) ὁ κανδηλάπτης· καὶ ποιεῖ μετάνοι(αν) τῷ προεστῶτι· (καὶ) κατελθών, σημαίνει τὸ μικρ(ὸν) [. . .]

α' (φφ. 6α - 25α) Διάφοροι τυπικαὶ διατάξεις (κεφ. α' - ν').

β' (φφ. 26α - 127α) Τυπικαὶ διατάξεις τοῦ μηνολογίου, τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ (κεφ. να' - ριδ').

— φ. 26α : «+ Ἀκολουθία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ψαλμωδί(ας) τὲ καὶ συνάξε(ως) τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἀρχομένη ἀπὸ μη(νὸς) σεπτ(εμβ)ρ(ίου) μέχρι μη(νὸς) αὐ(γού)στ(ου) : Μὴν σεπτ(έμβ)ρ(ιος) ἔχων ἡμέρ(ας) λ'· ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ(ας) ιβ' καὶ ἡ νὺξ ὥρ(ας) ιβ'».

γ' (φφ. 128α - 166α) Τυπικαὶ διατάξεις τῶν ἑορτῶν τοῦ Τριῳδίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου (κεφ. ριε' - ρμζ'). Εἰς τὸν πίνακα περιεχομένων, φ. 3β, εἰς τὸ πρὸς τὰ ἔξω κατακόρυφον περιθώριον, ἀναγράφεται περὶ τῶν διατάξεων τούτων: «ἐκ τούτων οὐδ(ὲν) ἐστι τοῦ μοναχοῦ Μάρκου +».

δ' (φφ. 166β - 227α) «Ὑποτύπωσις σύντομος περὶ τῆς παρὰ τῶν ἁγίων π(ατέ)ρων παραδοθείσ(ης) ἀκολουθ(ίας) τοῦ νυχθημέρ(ου) μετά τιν(ων) ἐπιστασι(ῶν) μερικῶν».

Τυπικαὶ διατάξεις τῶν πάσης φύσεως ἀκολουθιῶν, πασχάλια, διατάξεις χειροτονιῶν κ.ἄ. (κεφ. ρμη' καὶ ὑποκεφάλ. α' - κς').

— φ. 174α : «+ Μέθοδοι διάφοροι περί τε τῆς εὑρέσ(εως) τῆς ἰνδίκτου : τοῦ κύκλου τοῦ ἡλίου, (καὶ) τὰ τούτου· (καὶ) τῶν μηνῶν θεμέλια· (καὶ) τοῦ κύκλου τῆς σελήνης· τοῦ θεμελίου αὐτῆς, (καὶ) τῆς εὑρέσ(εως) τ(ῶν) ἡμερ(ῶν) αὐτῆς· ἔτι τε περὶ τῆς εὑρέσ(ως), τῆς ἀπόκρεω· τοῦ νομικοῦ φασκαλίου· (καὶ) τῆς εὑρέσ(εως) τῆς ἡμέρ(ας) τούτου, καθ' ἣν γίνεται· τοῦ βισέξτου· τοῦ εὐσεβοῦς πάσχ(α) τ(ῶν) χριστιανῶν (καὶ) τῆς ἐν τῷ θέρει γινομένης νηστεί(ας) τ(ῶν) ἁγ(ίων) ἀποστόλ(ων)».

«+ Περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς ἰνδίκτου +».

Ἀρχ.: Ἡ ἴνδικτος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτ(ης) τοῦ σεπτεβρίου [sic] μηνός· κ(αὶ) ἀνέρχεται εἰς πεντεκαίδεκα ἐνιαυτούς· καὶ ἔκτοτε πάλιν λαμβάνει ἀρχὴν [. . .]

ε' (φφ. 227α - 230β) Εὐχαὶ διάφοροι (Ἰω. Χρυσοστόμου κ.ἄ.).

— φ. 227α : Εὐχὴ Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἀρχ.: Κ(ύρι)ε μὴ στερήσης με τῶν ἐπου(ρα)νίων σου ἀγαθῶν· Κ(ύρι)ε λύτρωσαί με τῶν αἰωνίων κολάσεων [. . .]

— φφ. 228β - 229α : Εὐχὴ διὰ στίχων δωδεκασυλλάβων εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Ἡ ἀρχὴ δὲν διακρίνεται, λόγῳ φθορᾶς τοῦ χειρογράφου.

Τελ. : . . . .

σὺ (καὶ) Θ(εο)ῦ με δεξιὸν παραστάτην,
ποίησον ἁγνὴ (καὶ) σεσωσμένον χάριν,
τῇ μ(ητ)ρικῇ σὺ παρρησίᾳ χρωμένη·
ὅλην γὰρ εἰς σὲ τῆς ἐμῆς σ(ωτη)ρίας,
παναγία τίθημι πᾶσαν ἐλπίδα.

— φφ. 229α - 230α : «+ Εὐχὴ διὰ στίχων κ(α)τ(ὰ) στοιχεῖ(ον)· εἰς τ(ὴν) πανάχραντ(ον) Θ(εοτό)κον».

Ἀρχ.: Ἀνυμνοῦντα τὴν χάριν σου δέσποινα,
δυσωπῶ σε τὸν νοῦν μου χαρίτωσον,
Βηματίζειν ὀρθῶς με εὐόδωσον,
τὰς ὁδοὺς τῶν Χ(ριστο)ῦ διατάξεων.
Γρηγορεῖν με πρὸς ὕμνους ἐνίσχυσον,
ῥαθυμίας τὸν ὕπνον διώκουσα.
. . . .

Οἱ τελευταῖοι στίχοι (Χ, Ψ, Ω) δὲν ἀναγινώσκονται, λόγῳ φθορᾶς τοῦ χειρογράφου.

Τὸ στιχούργημα ἀποτελοῦν 48 ἑνδεκασύλλαβοι στίχοι (ἀνὰ δύο εἰς ἕκαστον γράμμα τῆς ἀλφαβήτου).

— φ. 230β : Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν Θεοτόκον.

Τελ.: [. . .] (καὶ) λύτρωσαί με τῆς φοβερᾶς ἡμέρας τῆς κρίσεως· ὅτι εὐλογημένη (καὶ) δεδοξασμένη ὑπάρχεις εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν +.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, εὐανάγνωστος, ἐπιμελημένη καὶ καλλιγραφική, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,140×0,090. Στίχοι 26. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 6α ὡραῖον, καλλιτεχνικόν, ἐρυθρόγραφον ἐπίτιτλον κόσμημα. Τίτλοι, ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα καὶ ἄλλα πολλὰ ἐρυθρόγραφα. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ κῶδιξ φέρει παλαιὰν ἀρίθμησιν τετραδίων, α' - λγ'. Αἱ ἐνδείξεις, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων, ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον. Δὲν ὑπάρχουν ἢ δὲν διακρίνονται σήμερον αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων α' - ς', ιη', ιθ', κγ', κε', κς', κη' καὶ λγ'. Ἐκ παραδρομῆς τὸ ιγ' τετράδιον (φφ. 88 - 95) ἠριθμήθη ὡς ιδ', ἐνῷ ὑπάρχει καὶ τὸ κανονικὸν ιδ' (φφ. 96 - 103). Πλὴν τοῦ κε' φυλλαδίου (φφ. 164 - 169), τὸ ὁποῖον εἶναι κανονικὸν ἑξάφυλλον τριάδιον, πάντα τὰ λοιπὰ ἦσαν κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Ἐλλιπῆ εἶναι σήμερον τὰ τετράδια α', β', γ', δ', ιε', ις', ιη' ιθ', κα', κγ', κζ' καὶ λβ'. Τὸ α' τετράδιον (φφ. 1 - 6) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον καὶ τὸ τελευταῖον. Τὸ β' (φφ. 7 - 12) εἶναι ὡσαύτως ἑξάφυλλον, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 6, χάσμα δύο φύλλων. Τὸ γ' (φφ. 13-16) εἶναι τετράφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ τέσσαρα πρῶτα φύλλα του· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 12, χάσμα πέντε φύλλων, διότι λείπει καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ προηγουμένου τετραδίου. Τὸ δ' (φφ. 17 - 23) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει, τὸ πρῶτον του φύλλον· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 16, χάσμα ἑνὸς φύλλου. Τὸ ιε' (φφ. 104 - 109) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ δύο μεσαῖα φύλλα του· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 106, χάσμα δύο φύλλων. Τοῦ ις' (φφ. 110 - 111) σώζονται δύο μόνον φύλλα, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον, τὰ λοιπὰ ἔχουν ἐκπέσει· οὕτω, μετὰ τὸ

φύλλον 110, χάσμα ἓξ φύλλων. Τὸ ιη′ (φφ. 120 - 125) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον καὶ τὸ τελευταῖον· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 119, χάσμα ἑνὸς φύλλου καὶ μετὰ τὸ φύλλον 125, χάσμα δύο φύλλων, διότι λείπει καὶ τοῦ ἑπομένου τετραδίου τὸ πρῶτον φύλλον. Τὸ ιθ′ (φφ. 126 - 131) εἶναι ὡσαύτως ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον καὶ τὸ τελευταῖον· οὕτω, πρὸ τοῦ φύλλου 126, χάσμα δύο φύλλων καὶ μετὰ τὸ φύλλον 131, χάσμα ἑνὸς φύλλου. Τὸ κα′ (φφ. 140 - 143) εἶναι τετράφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ τέσσαρα μεσαῖα φύλλα· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 141, χάσμα τεσσάρων φύλλων. Τὸ κγ′ (φφ. 152 - 155) εἶναι ἐπίσης τετράφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ τέσσαρα μεσαῖα φύλλα· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 153, χάσμα τεσσάρων φύλλων. Τὸ κζ′ (φφ. 178 - 184) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 177, χάσμα ἑνὸς φύλλου. Τὸ λβ′ (φφ. 217 - 222) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον καὶ τὸ πέμπτον φύλλον· οὕτω, μετὰ τὰ φύλλα 216 καὶ 219, χάσμα ἑνὸς φύλλου ἀντιστοίχως.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α′ (φφ. 1 - 6), β′ (φφ. 7 - 12), γ′ (φφ. 13 - 16), δ′ (φφ. 17 - 23), ε′ (φφ. 24 - 31), ς′ (φφ. 32 - 39), ζ′ (φφ. 40 - 47), η′ (φφ. 48 - 55), θ′ (φφ. 56 - 63), ι′ (φφ. 64 - 71), ια′ (φφ. 72-79), ιβ′ (φφ. 80 - 87), ιγ′ (φφ. 88 - 95), ιδ′ (φφ. 96 - 103), ιε′ (φφ. 104 - 109), ις′ (φφ. 110 - 111), ιζ′ (φφ. 112 - 119), ιη′ (φφ. 120 - 125), ιθ′ (φφ. 126 - 131), κ′ (φφ. 132 - 139), κα′ (φφ. 140 - 143), κβ′ (φφ. 144 - 151), κγ′ (φφ. 152 - 155), κδ′ (φφ. 156 - 163), κε′ (φφ. 164 - 169), κς′ (φφ. 170 - 177), κζ′ (φφ. 178 - 184), κη′ (φφ. 185 - 192), κθ′ (φφ. 193 - 200), λ′ (φφ. 201 - 208), λα′ (φφ. 209 - 216), λβ′ (φφ. 217 - 222), λγ′ (φφ. 223 - 230).

Ἀπὸ τοῦ φύλλου 109 καὶ ἑξῆς διωρθώσαμεν τὴν ὑπάρχουσαν ἀρίθμησιν τοῦ κώδικος, διότι μετετοπίσαμεν εἰς τὴν θέσιν των τὰ παρατοποθετημένα φύλλα 215 καὶ 216, τὰ ὁποῖα ἔλαβον ἀντιστοίχως τοὺς ἀριθμοὺς 110 καὶ 111. Τὰ ἀκολουθοῦντα δὲ ἐν συνεχείᾳ φύλλα 110 - 214 διωρθώθησαν ἀντιστοίχως καὶ ἔγιναν 112 - 216.

Τὸ φύλλον 5β ἄγραφον. Ἄγραφον ἀρχικῶς ἦτο καὶ τὸ φύλλον 25β, τὸ ὁποῖον σήμερον φέρει μεταγενέστερα δοκίμια κονδυλίου.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ δύο ὁμοίους κύκλους («cercle»), συνδεομένους μεταξύ των διὰ κατακορύφου εὐθείας, ἀποληγούσης εἰς τὴν κορυφήν της (ἐκτὸς τοῦ κύκλου) εἰς σταυρὸν καὶ τεμνούσης διαμετρικῶς τοὺς κύκλους. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, πολλαχοῦ τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 12, 16, 19, 20, 33 ... 43 ... 51 ... 75 ... 107 ... 153 ... 173 ... 200 ... 210 ... 226, 228). Παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2020 (ἔτ. 1328) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 230β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, τὸ κάτωθι κτητορικὸν καὶ ἀφιερωτικὸν σημείωμα :

† τῶ παρὸν τύπικὸν ὑπήρχεν τοῦ θεοφιλε|στάτου ἐπῖσκόπου κυροῦ νεοφύτου·

κ(αὶ) | πρώην Γλυκέ(ων)[1] *κ(αὶ) ἀφηἔρωσεν αὐτῷ ἐν τῇ | μονῇ τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) νικολ(άου) τοῦ θαυ|ματουργοῦ τοῦ λεγομ(έν)ου ἀναπαψὰ πλησίου* [sic] *τοῦ | ἁγίου μετεῶρου· δέ[δ]ωκ(εν) αὐτῷ διὰ ψυχηκ(ὴν) σ(ωτη)ρί(αν)·| κ(αὶ) ἤτ(ις) βουληθῆ ἀποξενῶσ(αι) αὐτῷ· νὰ ἔχει τὰς α|ρὰς τ(ῶν) τριακοσίων ι' κ(αὶ) ὀκτῶ θεοφόρων· | κ(αὶ) τὸν μέγαν μου νικόλ(αον) ἀντίδικον ἐν τῇ | ἡμέρα | τῆς κρί|σεως: ~*

Παρασελίδια σχόλια εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 35α-β,, 52β, 53α, 56β, 60β, 63α, 64β, 65β, 66β - 67β, 68β, 69α, 74α, 77α, 78β, 79α, 89α, 90β, 91α, 92α, 96α, 132α, 134α, 138α, 140α, 142α, 143β, 144α, 145α, 151α, 157β, 168α, 169α, 170α, 185β, 190β, 191β, 204β, καὶ 210α.
Ἐπὶ τῶν φύλλων 5α, 25α, 25β, 45α, 88β, 112α, 119β, 139α, 194β καὶ 230α-β μεταγενέστερα βαναυσογραφήματα ἐν εἴδει δοκιμῶν κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ, ἐπενδεδυμένων διὰ περγαμηνῶν φύλλων, ἀπεσπασμένων ἐκ παλαιοτέρου κώδικος (ΙΑ'/ΙΒ' αἰ.). Ἐπὶ τῶν φύλλων τούτων τροπάρια ἐκκλησιαστικὰ («τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου» κ.ἄ.)· γραφὴ στρογγυλόσχημος καὶ ἐπιμελημένη, δυσδιάκριτος ὅμως σήμερον καὶ δυσκόλως ἀναγινωσκομένη. Ἐπὶ τῶν φύλλων τούτων εἶχον ἐπικολληθῆ καὶ ἕτερα περγαμηνὰ φύλλα, παλαιότερα, μεγαλογραμμάτου γραφῆς, τὰ ὁποῖα, ἀποκολληθέντα (κατὰ τὴν καταγραφὴν τοῦ 1953) ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη, εὑρίσκονται σήμερον ἐκτεθειμένα εἰς προθήκην τοῦ Μουσείου τῆς μετεωρικῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. Βλ. κατωτέρω, τὴν ἀναλυτικὴν περιγραφὴν τούτων (ἀριθ. κώδ. 124).
Ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ κώδικος ρυπαρὰ καὶ ἐφθαρμένη λωρὶς λινοῦ ὑφάσματος. Ὁ κῶδιξ ρυπαρός, διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ κατὰ μέγα μέρος, πρὸς τὰ ἄνω, ἐφθαρμένος (πολλὰ τμήματα τῶν κειμένων ἐξίτηλα καὶ δυσανάγνωστα ἐκ τῆς ὑγρασίας). Διατήρησις ἐν γένει μετρία.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 230β: 50 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 46/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 74/Ν.Α.Β.
Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ κτητορικοῦ του σημειώματος, προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 25 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 131 καὶ 132 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 6α (ἐπίτιτλον, δεῖγμα γραφῆς) καὶ 230β (κτητορικὸν καὶ ἀφιερωτικὸν σημείωμα τοῦ ἐπισκόπου πρώην Γλυκέων Νεοφύτου).

---

1. Ὁ ἐπίσκοπος πρώην Γλυκέων Νεόφυτος ἔζησε τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, ὅπου καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Ἡ ἐπιτύμβιος μαρμαρίνη πλὰξ τοῦ Νεοφύτου σώζεται εἰς τὴν Μονὴν Ἁγ. Τριάδος τῶν Μετεώρων, μεταφερθεῖσα ἐκεῖ ἐκ τῆς Μ. Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ· φέρει δὲ τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν : ΤΑΦΟϹ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕϹΤΑΤΟΥ ΕΠΙϹΚΟΠΟΥ ΠΡΩΗΝ ΓΛΥΚΕΩΝ ΚΥΡΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΤΑΧΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΡΕΩϹ ΕΠΙ ΕΤΟΥϹ ͵ΖΡΙ'· [7110 = 1601/[2]. Βλ. Μοναχῆς Θ ε ο τ έ κ ν η ς [Μητσικώστα], *Τὸ πέτρινο δάσος τῶν Μετεώρων*, [ἔκδ. Ἱ. Μ. Ἁγ. Στεφάνου τῶν Μετεώρων], Ἀθῆναι 1985[6], σ. 204.

75

Χάρτης · Διαστ. 0,290×0,210/0,220 Αἰὼν XIV (τέλη) Φύλλα 245

Συναξαριστὴς τοῦ α' ἑξαμήνου τοῦ ἔτους. Ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς (κ' Ὀκτωβρίου — ιζ' Φεβρουαρίου). Περιέχει τὰς μνήμας, τοὺς στίχους, πολλάκις δὲ καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἑορταζομένων ἁγίων, μαρτύρων, ὁσίων κλπ. τῆς Ἐκκλησίας[1].

— φφ. 1α - 33α : Μὴν Ὀκτώβριος (κ' - λα').

Ἄρχ.: [Θαυμάτων μερικὴ διήγησις τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου· BHG 174] Ἀκέφαλον : συγγενὴς περὶ σοῦ ἐν τῷ Βυζαντίῳ με ἠξίωσεν [. . .]

Τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ὡς καὶ τὸ ἐλλεῖπον τμῆμα τῆς ὡς ἄνω διηγήσεως τῶν θαυμάτων του περιλαμβάνονται εἰς λυτὸν φύλλον, ἀποσπασθὲν ἐκ τοῦ κώδικος τούτου, τὸ ὁποῖον σήμερον ἔχει καταγραφῆ ὡς χειρόγραφον τῆς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου τῶν Μετεώρων ὑπ' ἀριθ. 144Βα[2].

— φφ. 33α - 96β : Μὴν Νοέμβριος.

— φφ. 97α - 173β : Μὴν Δεκέμβριος.

— φφ. 174α - 224β : Μὴν Ἰανουάριος.

— φφ. 224β - 245β : Μὴν Φεβρουάριος. Κολοβὸς (α' - ιζ').

φ. 245β : «Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμέρ(α) [ιζ' Φεβρ.] μνήμ(η) τοῦ ὁσ(ίου) π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) Θεοστηρίκτου· (καὶ) ἡ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγ(ίου) μάρτυρος Μηνᾶ τοῦ καλλικελάδου».

Ἄρχ. (τὸ συναξάριον τοῦ ἁγ. Μηνᾶ) : Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ φιλοχρίστου βασιλέ(ως) Κων(σταν)τ(ί)ν(ου), ὁ μακάριος Μηνᾶς [. . .]

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος κατὰ δύο σελίδας (= στήλας). Διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένα τὰ φύλλα 1α - 84α, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν καὶ τὸ ἀρχικὸν καὶ κατά τι παλαιότερον τμῆμα τοῦ κώδικος. Γράμματα στρογγυλόσχημα καὶ μεγάλα, καλλιγραφικὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,205×0,165. Στίχοι 33. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολὺ ὀλίγαι. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Μικρὰ ἐπίτιτλα χρυσόγραφα καὶ ἐρυθρόγραφα. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Τὰ λοιπὰ φύλλα (85 - 245) ἔχουν γραφῆ καὶ συμπληρωθῆ ὑπὸ διαφόρων

---

1. Βλ. ἀνωτέρω, σελ. 201 - 367, ὅπου ἀναλυτικὴ περιγραφὴ περιεχομένων τοῦ κώδ. Ἁγ. Τριάδος 14, ὁ ὁποῖος εἶναι τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου.

2. Βλ. Δ. Ζ. Σοφιανοῦ, *Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου*, τόμ. Γ' τοῦ παρόντος ἔργου, Ἀθῆναι 1986, σ. 413, πίν. 199 (ὅπου ὅμως πρέπει νὰ διορθωθῇ ἡ χρονολόγησις τοῦ φύλλου ἀπὸ τοῦ ΙϚ' εἰς τὸν ΙΔ' αἰῶνα).

γραφέων, ἀδεξίων καὶ κακογράφων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν πρῶτον γραφέα. Διάφοροι καὶ αἱ ποιότητες χάρτου.

Δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ ὑπολογισμὸς καὶ ἡ διάκρισις ὅλων τῶν φυλλαδίων τοῦ κώδικος. Τὸ ἀρχικὸν καὶ κατά τι παλαιότερον τμῆμα του ἀποτελοῦν τὰ φύλλα 1 - 84, ὅπου ὑπάρχουν καὶ αἱ ἐνδείξεις τῶν ἑξῆς φυλλαδίων (αἱ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου φυλλαδίου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον) : ιβ′ (φφ. 15 - 22), ιγ′ (φφ. 23 - 30), ιδ′ (φφ. 31 - 38), ιε′ (φφ. 39 - 44, τριάδιον), ις′ (φφ. 45 - 52), ιζ′ (φφ. 53 - 60), ιη′ (φφ. 61 - 68), ιθ′ (φφ. 69 - 76), κ′ (φφ. 77 - 84). Τῶν φυλλαδίων ι′ (φφ. 1 - 8) καὶ ια′ (φφ. 9 - 14) δὲν διακρίνονται αἱ ἐνδείξεις. Ἔχουν ἐκπέσει τὰ ἐννέα πρῶτα φυλλάδια, περίπου 70 φύλλα, ὅπου περιελαμβάνοντο αἱ μνῆμαι καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἁγίων τοῦ Σεπτεμβρίου ὁλοκλήρου (α′ - λ′) καὶ μέρους τοῦ Ὀκτωβρίου (α′ - ιθ′). Πέρα τῶν φύλλων τούτων δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια.

Ἀπὸ τοῦ φύλλου 145 μέχρι καὶ τοῦ φύλλου 245 ὑπάρχει παλαιά, διὰ μελάνης, φυλλαρίθμησις α′ - ρδ′ (αἱ ἐνδείξεις εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον, περὶ τὸ μέσον, ἑκάστου φύλλου). Μετὰ τὸ φύλλον 245 ἔχουν ἐκπέσει ἀρκετὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα περιεῖχον τὰς μνήμας, τοὺς στίχους καὶ τὰ συναξάρια τῶν ἁγίων τῶν ὑπολοίπων ἡμερῶν τοῦ Φεβρουαρίου (ιη′ - κθ′). Μετὰ τὸ φύλλον 121 ἀριθμεῖται καὶ ἀκολουθεῖ φύλλον 121Α. Παραλλήλως πρὸς τὴν δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος φυλλαρίθμησιν 1 - 245, εἰς τὸ ἄνω δεξιὸν ἄκρον τῶν φύλλων (προφανῶς τοῦ Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953), ὑπάρχει καὶ παλαιοτέρα, διὰ μολυβδίδος, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, φυλλαρίθμησις 22-259 (πιθανώτατα τῆς καταγραφῆς τοῦ ἔτους 1909). Ὁ Ν. Βέης, εἰς τὴν ἀνέκδοτον συνοπτικὴν ἀναγραφὴν τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ρουσάνου, τοῦ ἔτους 1909, ἀναφέρει τὸν κώδικα τοῦτον ὡς ἔχοντα φύλλα 276, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1909 καὶ 1953 ἐξέπεσαν 31 φύλλα.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α′) Κύκλον («cercle»), διαμ. 2 ἑκ., τεμνόμενον διαμετρικῶς ὑπὸ κατακορύφου εὐθείας (μήκους 8,5 ἑκ.)· ἕκαστον ἄκρον τῆς εὐθείας τέμνεται ὑπὸ δύο ἄλλων εὐθειῶν (μήκους 2 ἑκ. ἑκάστη). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾷ μεταξὺ τῶν φφ. 5-84 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 5, 6, 7, 10 . . . 20 . . . 30 . . . 52 . . . 71 . . . 84), εἶναι δὲ ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπ᾽ ἀριθ. 1879 (ἔτ. 1375) τῶν V. Mošin — S. Traljić. β′) Πεντάφυλλον ἄνθος («fleur») ἄνευ μίσχου. Ἀπαντᾷ μεταξὺ τῶν φφ.87 - 123 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 87, 88, 89, 90 . . . 102, 104 . . . 118, 123). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΔ′ αἰ. (V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 3995, 3997, 3998, τῶν ἐτῶν 1370/90). γ′) Ἔλαφον μετὰ κεράτων, τρέχουσαν («cerf»). Ἀπαντᾷ μεταξὺ τῶν φφ. 122 - 245 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 122, 130 . . . 142 . . . 158 . . . 174 . . . 188 . . . 203, 212 . . . 233 . . . 242, 244, 245). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΔ′ αἰ. (V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 2306 - 2314, τῶν ἐτῶν 1371/90). δ′) Πῖλον ἐσχηματοποιημένον («chapeau»). Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φφ. 159, 160, 179, 180, 185 καὶ 187. Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τούτων εἶναι λεπτότερος, τὸ δὲ κείμενον τοῦ τμήματος τούτου ἔχει γραφῆ ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρός, διαφόρου ὅμως τῶν γραφέων τοῦ λοιποῦ κώδικος. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκονιζομένων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζεται ἢ προσομοιάζει.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος, διότι αἱ πινακίδες του ἔχουν ἐκπέσει. Τὰ δέκα τελευταῖα φύλλα του εἶναι σχισμένα κατὰ μέγα τμῆμα πρὸς τὸ ἔξω μέρος καὶ κατεστραμμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας. Γενικώτερον ὁ κῶδιξ ρυπαρὸς ἐκ τῆς συχνῆς χρήσεως καὶ ἐκ σταγμάτων κηροῦ καὶ ἐν πολλοῖς διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ἐφθαρμένος.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολύβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 8α καὶ 245β : 48 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 24/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 75/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 7 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 133 καὶ 134 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 70α καὶ 97α (δείγματα γραφῆς).

76

Χάρτης Διαστ. 0,145×0,105 Αἰὼν XVI/XVII Φύλλα 144

Λόγοι Ἰωάννου Χρυσοστόμου καὶ ἄλλων διαφόρων. Ἀπόκρυφα κείμενα.

1 (φφ. 1α - 8α) «Κυριακῆ τῆς ἀποκρέου. Τοῦ [. . .] Ἰωάννου [. . .] τοῦ Χρυσοστόμου, Λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου» (PG 60, 735).

Ἀρχ.: Ὅσοι τατοῦ βίου μάταια κατελίπατε, δι' ἀπολύμ(εν)α πράγματα, μὴ πάλ(ιν) τὴν ἡμετέραν καρδίαν εἰς αὐτὰ ἐπιστρέφετ(αι) [. . .]
Τελ.: [. . .] σὺ γὰρ εἶ ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν, τῶν πτωχ(ῶν) (καὶ) ἀπελπισμένων, (καὶ) σοῦ ἐστὶν ἡ δό(ξ)α [. . .] ἀμήν.

2 (φφ. 8α - 23α) «Τῆ Κυ(ριακ)ῆ τῆς Τυρινῆς. Διήγησις (καὶ) πολιτία Ἀδὰμ (καὶ) Εὔας· ἀποκαλυφθῆσα Μωσῆ· ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ» (BHG 24).

Ἀρχ.: Αὕτη ἡ διήγησις Ἀδὰμ καὶ Εὔας, μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ τοῦ παραδείσου, παρέλαβεν Ἀδὰμ Εὔ(αν), (καὶ) ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀνατολὴν [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) μεταταῦτα ἐλάλησεν ὁ Μιχαὴλ τῶ Σὴθ λέγων· οὕτως κήδευσον πάντα ἄν(θρωπ)ον ἀποθνήσκοντα, ἕως ἡμέρ(ας) τῆς ἀνα(στάσεως), τῶ δὲ Θ(ε)ῶ ἡμῶν ἡ δό(ξ)α [. . .] ἀμήν.

3 (φφ. 23α - 28β, 33α - 36α, 29α - 32α, 37 - 47α) «Διήγησις διαλαμβάνουσα περὶ τ(ῶν) ἁγί(ων) καὶ σεπτῶν εἰκόνων, καὶ διατί παρέλαβεν ἐτησίως ποιεῖν τ(ὴν) ὀρθοδοξίαν τῆ ⟨α'⟩ Κυ(ριακ)ῆ τῶν ἁγί(ων) νηστιῶν, ἡ ἁγία τοῦ Θ(εο)ῦ καθολικὴ καὶ μ(ε)γ(ά)λ(η) ἐκκλησία» (BHG 1734).
Κατὰ τὴν στάχωσιν τοῦ κώδικος ἔχει διαταραχθῆ ἡ κανονικὴ σειρὰ τοῦ κειμένου.

Ἀρχ. (φ. 23β) : Τοῦ βασιλέ(ως) Θεοφίλου· τὸ κατεκείνου καιροῦ, κατὰ συγχώρησιν Θ(εο)ῦ τὴν αὐτοκρατορικὴν διέποντος ἀρχήν· τὴν ἀθέμιτον καὶ πονηρὰν τοῦ θεοστυγοὺς [. . .]

Τελ.: [. . .] (καὶ) τὴν εὐπρέπειαν τῶν ἁγίων καὶ σεπτ(ῶν) εἰκόνων ἀπένειμε· (καὶ) τοῖς εἰλικριν(ῶς) προσκυνοῦσι καὶ κατασπαζομένοις αὐτὰς [. . .] εἰρήνην σταθερὰν [. . .] δωρῆται· ὅτι αὐτῷ ἡ δό(ξ)α [. . .] ἀμήν.

4 (φφ. 48α - 55β) «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) Ἐπιφανίου ἐπισκόπ(ου) Κύπρου, Λόγος εἰς τὰ Βαΐα» (PG 43, 428).

Ἀρχ.: Χαίρε σφόδρα θύγατερ Σιῶν, καὶ ἀγάλου πᾶσα ἡ ἐκκλησία τῶν ἐθν(ῶν)· ἰδοὺ γὰρ πάλιν ὁ βασιλεὺς πρὸς σὲ παραγίνετ(αι) [. . .]

Τελ.: [. . .] οὗτος νόμους συνέθηκεν· οὗτος ὁ τῶν ἄνω κτίσεων καὶ τῶν κάτω ποιητ(ὴς) Θ(εὸ)ς Κ(ύριο)ς [. . .] ἀμήν.

5 (φφ. 55β - 73β) Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου, Λόγος «εἰς τὴν προδοσί(αν) τοῦ Ἰού-δ(α)· καὶ εἰς τ(ὸ) Πάσχ(α)· καὶ εἰς τὴν παράδωσ(ιν) τῶν μυστηρί(ων) καὶ περὶ τοῦ μη μνησ(ι)κακήν. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μ(ε)γ(ά)λ(η) Ε^η^» (PG 49, 373).

Ἀρχ.: Ὀλίγα ἀνάγκη σήμερον πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀγάπην εἰπεῖν· ὀλίγα (δὲ) ἀνάγκη εἰπεῖν· ἐπειδὴ τὸ πλῆθος τῶν λεγομ(έ)ν(ων) ὑμεῖς βαρύνεσθαι [. . .]

Τελ.: [. . .] (καὶ) μεταπραότητος (καὶ) ἐπιεικείας πάσης πρὸσίωμεν τῇ τραπέζῃ τοῦ Χ(ρι-στο)ῦ [. . .] ἀμήν.

6 (φφ. 73β - 86β) Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου, «Λόγος εἰς τὸν ᾅδην (καὶ) εἰς τὸν διά-βολον. Τοῦ μεγάλου Σαββάτ(ου)». (PG 86[1], 384, ὅπου ὅμως ὁ λόγος προσ-γράφεται εἰς τὸν Εὐσέβιον Ἀλεξανδρείας). Κολοβός.

Ἀρχ. (φ. 74α) : Δίκαιον μὲν ἀγαπητοὶ σήμερον τὰ ἀκολουθὶ [sic] τῶν χθὲς ἠρημένων ἐπι-σκέψασθαι· (καὶ) ἰδεῖν τὴν τοῦ διαβόλου ὑπουργί(αν) [. . .]

Τελ.: [. . .] (καὶ) εἰς ἐξ αὐτῶν εἶπε μοι· ἐγὼ (δὲ) εἰμὴ Ἠλί(ας) ὁ Θεσβίτ(ης)·

7 (φφ. 94α - 102β, 117α - 132β) «Λόγος τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἐφραὶμ εἰς τὴν πρᾶσιν τοῦ Ἰωσήφ. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μ(ε)γ(ά)λ(η) Β′». (ἔκδ. ὑπὸ Assemani I., *Sancti Ephraem Syri Opera omnia*, 2, 21). Κολοβός.

Ἀρχ.: Ὁ Θ(εὸ)ς τοῦ Ἀβραάμ, ὁ Θ(εὸ)ς τοῦ Ἰσαάκ, ὁ Θ(εὸ)ς τοῦ Ἰακώβ, ὁ Θ(εὸ)ς ὁ εὐλο-γημένος [. . .]

Τελ.: [. . .] ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωσὴφ ἐστέναξεν· (καὶ)

8 (φφ. 103α - 108α) Ἐγκώμιον τῶν κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Ἀκέφαλον καὶ ἐλλιπὲς (μετὰ τὸ φύλλον 104 ἔχει κοπῆ διὰ ξυραφίου ἓν φύλλον).

Ἀρχ.: (καὶ) ἀμείν(ους) ἀγγέλ(ων) εὑρεθέντες· τί οὖν ἐροῦμ(εν) πρὸ(ς) τοὺς διδασκάλους τῆς ἄνω καὶ κάτ(ω) κτίσεως· οὐχ ευρίσκω γὰρ ἐπάξιον λόγ(ον) ἐγκωμιάσαι τοὺς ἐγκωμιά-σαντας τὸ γένος ἡμῶν [. . .] Πέτρος ὁ καθηγητῆς τῶν ἀποστόλων [. . .] Παῦλ(ος) τῶν ἐθν(ῶν) παράκλησις [. . .]

Τελ.: [. . .] ἔστιν οὖν ὁ μακάριος Πέτρ(ος) ἐκ πό(λεως) Βιθσαϊδᾶ, ὁ (δὲ) Παῦλ(ος) ἀπὸ Ταρσοῦ [. . .] καὶκύμηντ(αι) (δὲ) ἀμφότεροι ἐν τῇ μεγάλῃ (καὶ) πρεσβυτέρα πόλει Ῥώμῃ μηνὶ Ἰουνίῳ κθ′, ἐπὶ Νέρωνος βα(σιλέως) Ρωμ(αίων) [. . .] ἔλεος ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χ(ριστο)ῦ, μεθοῦ τῷ π(ατ)ρὶ ἡ δό(ξ)α [. . .] ἀμήν.

9 (φφ. 108α - 114β) Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου, «Λόγ(ος) εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια».
Ἀρχ.: Πηγῆ τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμ(ά)τ(ων), ἀνεογμένους ἔχει τοὺς ρύακ(ας), (καὶ) ἥτις διψῶν πίνη [. . .]
Τελ.: [. . .] ὑπὲρ πρόσκαίρου τὸν ἀναμάρτητον, ὑπὲρ ἀδό(ξων) τὸν ἔνδοξον. Δοξάσωμεν οὖν τὸν ἐπιφανέντα δεσπότην [. . .] ἀμήν.

10 (φφ. 115α - 116β, 87α - 94α) «Τοῦ ὁσ(ί)ου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Εὐσεβίου ἐπισκόπ(ου) λόγος περὶ νιστί(ας)» (PG 86, 313).

Ἀρχ.: Παραγεναμένης τῆς ἁγίας τεσαρακοστῆς τῶν νιστιῶν, προσελθῶν ὁ Ἀλλέξανδρος λέγει τῷ μακαρίῳ ἐπισκόπῳ· δέομέ σου π(άτ)ερ τίμιε, δίδαξόν με πῶς ὀφήλ(ει) ἄν(θρωπ)ος νηστέβειν ταῖς ἡμέραις ταύταις [. . .]
Τελ.: [. . .] τῆς ἀληθεί(ας) μὴ ἀπόστῆς, ἵνα ἐν πᾶσιν τέλειος εὑρεθῆς, καθῶς (καὶ) π(άντες) οἱ ἅγιοι [. . .] ἀμήν.

11 (φφ. 133α - 144α) «Τοῦ ἁγίου ἀποστόλ(ου) καὶ εὐα(γγελιστ)οῦ Ἰωάννου· τοῦ Θεολόγ(ου)· Διήγησις περὶ τῆς τελιώσεως τῆς [. . .] Θ(εοτό)κου (καὶ) ἀειπαρθένου Μαρίας» (ἔκδ. C. Tischendorf, *Apocalypses apocryphae Mosis, Esdrae, Pauli, Iohannis item Mariae dormitio*, Lipsiae 1866, σ. 95 - 112). Ἀπόκρυφον κείμενον. Ἐλλιπὲς (μετὰ τὸ φύλλον 138 ἔχουν ἐκπέσει φύλλα) καὶ κολοβόν.

Ἀρχ.: Τῆς ἁγί(ας) ἐνδό(ξ)ου καὶ ἀειπαρθένου Μαρί(ας), κατὰ τὸ εἰωθῶς, ἐν τῷ ἁγίῳ μνήματι τοῦ Κ(υρίο)υ ἡμῶν ἐρχομένης θυμιάσαι [. . .]
Τελ.: [. . .] ἑβραῖος ὀνόματι Ἰοφονί(ας), ὁρμήσας ἐπεχείρησε κατὰ τῆς κλήνης, τῶν ἀποστόλ(ων) βασταζόντ(ων), (καὶ) ἰδὸν ἄγγελος Κ(υρίο)υ ἀοράτῳ δυνάμει μετὰ ξύφους

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,100×0,065. Στίχοι 18. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολλαί. Ὀλίγα ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.
Ὁ κῶδιξ δὲν φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων. Ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως, τὰ πλεῖστα τούτων εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια.
Κατὰ τὴν στάχωσιν διεταράχθη ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν φύλλων τοῦ κώδικος (βλ. τὰ ὑπ' ἀριθ. 3, 7, καὶ 10 κείμενα).
Δοκίμια κονδυλίου (ἀρχαὶ τροπαρίων κ.ἄ.) εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 2α, 9α, 10β, 16α, 18α, 19α, 20α, 38β, 42α, 51β, 52α, 57α, 57β, 58α, 63β, 71α, 83α, 87α, 102β, 106α, 116β, 118β καὶ 129α. Εἰς τὰ ἄνω ὁριζόντια περιθώρια τῶν φύλλων μεταγενέστεραι ἐπικεφαλίδες δι' ἀδεξίας χειρός.
Εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῶν φύλλων 54, 94, 129 καὶ 140 διακρίνεται τμῆμα μόνον ὑδατοσήμου (παντοῦ τὸ αὐτό), τὸ ὁποῖον ὅμως, ἐπειδὴ δὲν εἶναι πλῆρες, δὲν δύναται νὰ διακριθῇ καὶ νὰ ταυτισθῇ· ἄλλωστε, λόγῳ φθορᾶς ἢ ρυπαρότητος τῶν φύλλων, καὶ τὸ ὑπάρχον τμῆμα τοῦ ὑδατοσήμου εἶναι δυσδιάκριτον.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων, σητοβρώτων καὶ ἐφθαρμένων, ἐπικεκαλυμμένων ἄλλοτε διὰ βύρσης, ἡ ὁποία σήμερον ἔχει ἐκπέσει. Ἐπὶ τῆς ράχεως λωρὶς λινοῦ ὑφάσματος.
Διατήρησις τοῦ κώδικος ἐν γένει καλή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 144β : 70 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 52/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1953, ἐσωτερικῶς, δὲν ὑπάρχει.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 42 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 135 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 47β - 48α (δεῖγμα γραφῆς).

77

Χάρτης | Διαστ. 0,205×0,150 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 2 - 436.

Κείμενα τῆς συλλογῆς τοῦ μοναχοῦ Θηκαρᾶ[1]. Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

1 (φφ. 1α - 117α) Ψαλτήριον ἀκέφαλον, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ ε′ ψαλμοῦ, ἀκεφάλου καὶ αὐτοῦ.

Ἀρχ.: ὅτι παρεπίκρανάν σε Κ(ύρι)ε καὶ εὐφρανθείησαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ· [. . .]
Τελ.: [. . .] ὡς ὅπλω εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

— φ. 117α : «Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος τοῦ Δα(βί)δ (καὶ) ἔξω τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ρν′ ψαλμῶν ὅτε ἐμονομάχησε πρὸ(ς) τὸν Γολιάθ».

Ἀρχ.: Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου καὶ νεώτερος ἐν τῶ οἴκω τοῦ π(ατ)ρ(ό)ς μου [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

2 (φφ. 118α - 332β) Εὐχαί, ὕμνοι κανόνες κ.ἄ. κείμενα.

α′ φφ. 118α - 125β : «Εὐχαῖ ἀσχητικαὶ [sic] λέγωται [sic] μεταξὶ τοῦ ψαλτιρίου».

Ἀρχ.: Σοὶ Κ(ύρι)ε τῶ μόνω ἀγαθῶ καὶ ἀμνησικάκω ἐξομολογοῦμαι τὰς ἁμαρτίας μου [. . .]

---

1. Τοῦ αὐτοῦ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, περιεχομένου καὶ οἱ μετεωρικοὶ κώδικες : α′) τῆς Μ. Μεταμορφώσεως 142, 153, 194, 251, 266, 286, 298 411 (βλ. τόμ. Α′ τοῦ παρόντος Καταλόγου, Ἀθ. 1967, σ. 161, 184 - 185, 216, 278, 291 - 292, 304 - 305, 313 - 314, 437) β′) τῆς Μ. Βαρλαὰμ 124, 126, 127, 128, 129, 130 (βλ. τόμ. Β′ τοῦ Καταλόγου, Ἀθ. 1984, σ. 130 - 143)· γ′) τῆς Μ. Ἁγίου Στεφάνου 77 (βλ. τόμ. Γ′ τοῦ Καταλόγου, Ἀθ. 1986, σ. 203 - 206).

β′ φφ. 126α - 128α : «Μητροφάνους ὕμνοι πρὸς τὸ θεῖον ἐρωτικοί, πλήρεις τῶν θαυμασίων αὐτοῦ· μεστοὶ εὐφροσύνης καὶ ἐκπλήξεως [. . .]».
«Ἑρμηνεία πῶς καὶ ὅθεν μεταγράφειν τοὺς ὕμνους· καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἀφιέναι τὶ ἀπὸ τῆς ὅλης ἀκολουθείας ταύτης· καὶ πῶς δεῖ λέγειν τὴν ἀσκητικὴν ἀκολουθίαν [. . .]».

γ′ φ. 128α : «Θηκαρᾶ μοναχ(οῦ)». «Προοίμιον τοῦ Θηκαρᾶ τῶν περὶ πίστεως λόγων».

Ἀρχ.: Τὸν ἀσχολούμενον περὶ τὴν καθαρὰν καὶ φωτοπάροχον προσευχὴν [. . .]

δ′ φφ. 128α - 140β : Ἀκολουθοῦν λόγοι καὶ κείμενα πατέρων τῆς Ἐκκλησίας (Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος, Ἁγ. Ἀναστασίου, Γρηγορίου Νύσσης, Μιχαὴλ Συγκέλλου, Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου, Ἰω. Χρυσοστόμου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου).

ε′ φ. 141α : «Ἐρώτησις Ἀντιόχου πρὸς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον Ἀλεξανδρείας».

Ἀρχ.: Πιστεύσαντες καὶ βαπτιστέντες [sic] εἰς τριάδα ὁμοούσιον [. . .]

ς′ φ. 142β : «Στίχοι τοῦ Θηκαρᾶ».

Σύνταξις ὕμνων πυρπνόων θεοσδότων,
ἐροτοφυῶν φωσφόρων τοῖς εὐθέσι,
τῇ τρισσοφαῇ καὶ μιᾷ θεάρχίᾳ·
οἰκτροῦ τάλανος Θηκαρᾶ μονοτρόποις·
εὔχεσθέ μ(οι) γοῦν τοῖς δὲ χάριν ὦ φίλοι.

ζ′ φ. 142β : «Τοῦ αὐτοῦ πρόλογος».

Ἀρχ.: Πάντες μὲν ὅσοι παιδείαν ἄκρως μεμυημένοι· καὶ ἀρετὴν ἠσκημένοι πεφύκασι [. . .]

η′ φ. 162α : «Ἀρχὴ τοῦ ὄρθρου [. . .]. Εἶτα τὸν ὕμνον τοῦ σοφωτ(ά)τ(ου) κ(αὶ) λογιωτ(ά)τ(ου) κυρ(οῦ) Νικηφόρου τοῦ Βλεμμήδου».

Ἀρχ.: Σὺ Κ(ύρι)ε μόνος ἀγαθὸς ὁ ἐν π(ατ)ρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πν(εύματ)ι πασῃ τῇ κτίσῃ ἀνευφημούμενος [. . .]

θ′ φφ. 166β - 199β : Αἱ θ′ ᾠδαὶ τῆς Βίβλου.
— φ. 166β : «Καθολικὸν προοίμιον τῶν ᾠδῶν».

Ἀρχ.: Δέσποτα Κ(ύρι)ε παντοκράτορ καὶ ποιητὰ τοῦ παντός· ὁ τῶν οἰκτιρμῶν π(ατ)ὴρ [. . .]

ι′ φφ. 199β - 203β : «Κανὼν χαιρετισμὸς εἰς τὴν ὑπ(ερα)γ(ίαν) Θ(εοτό)κον· ποίημα [. . .] κυρ(οῦ) Θεοδόρου τοῦ Λάσκαρη».

Ἀρχ.: Ὠδὴ α′, ἦχος α′. — Χαίροις ἱλασθήριον ψυχῶν παρθενομῆτορ χαρὰν ἡ κυήσασα [. . .]

ια′ φφ. 203β - 213α : Ἀκάθιστος Ὕμνος.
ιβ′ φφ. 215β - 259α : Ἀκολουθία τῶν ὡρῶν κ.ἄ.
ιγ′ φφ. 259β - 271β : Εὐχαὶ καὶ κανὼν τοῦ ἑσπερινοῦ, εὐχαὶ τοῦ ἀποδείπνου.

ιδ′ φφ. 271β - 294β : «Θεοδούλ(ου) μοναχοῦ διήγησις περὶ τῶν ὕμνων πῶς θεόθεν δεδώρηντ(αι) [. . .] + ὅσοι ποθοῦσι λέγ(ειν) τοὺς παρόντ(ας) ὕμνους, ἀναγκαῖον αὐτοῖς ἀναγινώσκειν τὴν διήγησιν ταύτ(ην) δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ».

ιε′ φφ. 295α - 332β : «Μετὰ τὸ ἀπόδειπνον τῆς ἐκκλησί(ας) ὁ βουλόμενος εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, κατιδεί(αν) λεγω [sic] τὰς εὐχὰς ταύτας [. . .]». «Πένθος τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας — τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας».

Ἀρχ.: Δέξαι δέησιν ῥυπαροῦ καὶ ἀκαθάρτου στόματος δέσποτα τ(ῶν) ἁπάντ(ων) [. . .]

3 (φφ. 333α - 386β) Ἀκολουθίαι καὶ κανόνες τῆς ὅλης ἑβδομάδος (Κυριακὴ — Σάββατον).

Ἀρχ. (Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας, στιχηρὰ κατανυκτικὰ δεσποτικά, ἦχ. α′) : Τὰ πάντα παρήγαγες τῷ σῷ λόγῳ (καὶ) τῷ πν(εύματ)ι δι' ἀγαθότητα Κ(ύρι)ε [. . .]

4 (φφ. 387α - 406β) «Μηνολόγιον σὺν Θ(ε)ῷ ἁγίῳ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ» (Σεπτ. — Αὔγ.).

5 (φφ. 407α - 436β) Ἀκολουθίαι διάφοροι (εἰς ἕνα προφήτην, εἰς προφήτας πολλούς, εἰς ἀπόστολον ἕνα, εἰς δύο ἀποστόλους, εἰς μάρτυρα, εἰς δύο μάρτυρας καὶ πολλούς, εἰς ἕνα ἱεράρχην, εἰς δύο ἱεράρχας καὶ πολλούς, εἰς ἕνα ἱερομάρτυρα, εἰς δύο ἱερομάρτυρας καὶ πολλούς, εἰς ὅσιον ἕνα, εἰς δύο ὁσίους καὶ πολλούς, εἰς ἕνα ὁσιομάρτυρα, εἰς μάρτυρα γυναῖκα, εἰς μάρτυρας γυναῖκας, εἰς ὁσίαν γυναῖκα). Τὸ τελευταῖον κείμενον κολοβόν.

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ ὑπὸ διαφόρων χειρῶν. Κατὰ βάσιν διακρίνονται οἱ ἑξῆς πέντε γραφεῖς:

— Α′, φφ. 13α - 116β (Ψαλτήριον). Γράμματα μεγάλα, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστα. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,100. Στίχοι 22. Ἐρυθρογραφίαι αἱ κοιναί.

— Β′, φφ. 126α - 332β (ὕμνοι, εὐχαί, στίχοι καὶ ἄλλα κείμενα τῆς συλλογῆς Θηκαρᾶ). Πρόκειται περὶ τοῦ κυρίου γραφέως τοῦ κώδικος. Γράμματα λεπτόγραμμα, καλλιγραφικά, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155×0,095. Στίχοι 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ συνήθεις. Ἐρυθρογραφίαι αἱ κοιναί. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 126α πολύχρωμον ἐπίτιτλον.
Ἐπὶ τοῦ φύλλου 140α (ὡς συνηθίζεται εἰς κώδικας περιέχοντας τὴν συλλογὴν κειμένων τοῦ μοναχοῦ Θηκαρᾶ) πολύχρωμος εἰκὼν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, λαϊκῆς ἐκτελέσεως καὶ τεχνοτροπίας.

— Γ′, φφ. 333α - 348β (ἀκολουθίαι, κανόνες τῆς ὅλης ἑβδομάδος). Γράμματα μεγάλα, στρογγυλόσχημα καὶ καλλιγραφικά, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,090. Στίχοι 20. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ συνήθεις. Ἐρυθρογραφίαι αἱ κοιναί.

— Δ′, φφ. 349α - 406β (ἀκολουθίαι καὶ κανόνες τῆς ὅλης ἑβδομάδος, μηνολόγιον). Γράμματα μικρά, στρογγυλόσχημα καὶ εὐανάγνωστα. Τὸ κείμενον χωρὶς

ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,095. Στίχοι 26. Βραχυγραφίαι, ἐπιτμήσεις καὶ ἐρυθρογραφίαι αἱ συνήθεις.

— Ε', φφ. 407α - 436β (ἀκολουθίαι διάφοροι). Γραφὴ πυκνή, στρογγυλόσχημος, ἐπιμελημένη, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145×0,095. Στίχοι 30. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 407α ἐρυθρόγραφα τὰ ἑξῆς: *ἡγοῦ μοι Ἰ(ησο)ῦ εὔσπλαγχνε:* Εἰς τὰ περιθώρια, πολλαχοῦ τοῦ κώδικος, παρασελίδια σημειώματα, ἀναφερόμενα εἰς σχόλια καὶ ἑρμηνεύματα τῶν κειμένων.

Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμησις φυλλαδίων. Ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως, ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται σήμερον ἐκ νζ' φυλλαδίων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Τὸ γ' (φφ. 13 - 21) εἶναι πεντάδιον ἐννεάφυλλον ἀρχῆθεν. Τὸ ιη' (φφ. 134 - 139) καὶ τὸ λη' (φφ. 289 - 294) εἶναι κανονικὰ ἑξάφυλλα τριάδια. Ἐκ τῶν τετραδίων τὸ κ' (φφ. 148 - 154) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον (οὕτω, χάσμα ἑνὸς φύλλου, μετὰ τὸ φύλλον 147)· τὸ κθ' (φφ. 218 - 224) εἶναι ὡσαύτως ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον (οὕτω, χάσμα ἑνὸς φύλλου, μετὰ τὸ φύλλον 217)· τὸ μγ' (φφ. 327 - 332) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ δύο τελευταῖα του φύλλα (οὕτω, χάσμα δύο φύλλων, μετὰ τὸ φύλλον 332)· τὸ νγ' (φφ. 403 - 406) εἶναι τετράφυλλον, διότι λείπουν τὰ τέσσαρα τελευταῖα φύλλα του· τὸ νδ' (φφ. 407 - 413) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι λείπει τὸ πρῶτον του φύλλον· τὸ νζ' (φφ. 430 - 436) εἶναι ἐπίσης ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον του φύλλον. Μετὰ τὸ φύλλον 436 ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπεσόντων φύλλων. Πάντα τὰ λοιπὰ φυλλάδια (πλὴν τοῦ α', φφ. 2 - 4, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ ὁ ἀρχικὸς ἀριθμὸς τῶν φύλλων) εἶναι κανονικὰ τετράδια. Τὰ τετράδια νδ', νε', νϛ' (τῶν ὁποίων ἡ παροῦσα ἀρίθμησις ὑπελογίσθη ὑπ' ἐμοῦ) φέρουν καὶ παλαιὰν ἀρίθμησιν α', β', γ', ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου των, εἰς τὴν πρὸς τὰ ἔσω γωνίαν τοῦ κάτω ὁριζοντίου περιθωρίου.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν φυλλαδίων (ὡς ὑπελογίσθη ὑπ' ἐμοῦ), μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α' (φφ. 2 - 4), β' (φφ. 5 - 12), γ' (φφ. 13 - 21), δ' (φφ. 22-29), ε' (φφ. 30 - 37), ϛ' (φφ. 38 - 45), ζ' (φφ. 46 - 53), η' (φφ. 54 - 61), θ' (φφ. 62 - 69), ι' (φφ. 70 - 77), ια' (φφ. 78 - 85), ιβ' (φφ. 86 - 93), ιγ' (φφ. 94 - 101), ιδ' (φφ. 102 - 109), ιε' (φφ. 110 - 117), ιϛ' (φφ. 118 - 125), ιζ' (φφ. 126 - 133), ιη' (φφ. 134 - 139), ιθ' (φφ. 140 - 147), κ' (φφ. 148 - 154), κα' (φφ. 155 - 162), κβ' (φφ. 163 - 170), κγ' (φφ. 171 - 178), κδ' (φφ. 179 - 185, 185Α), κε' (φφ. 186 - 193), κϛ' (φφ. 194 - 201), κζ' (φφ. 202 - 209), κη' (φφ. 210 - 217), κθ' (φφ. 218 - 224), λ' (φφ. 225 - 232), λα' (φφ. 233 - 240), λβ' (φφ. 241 - 248), λγ' (φφ. 249 - 256), λδ' (φφ. 257 - 264), λε' (φφ. 265 - 272), λϛ' (φφ. 273 - 280), λζ' (φφ. 281 - 288), λη' (φφ. 289 - 294), λθ' (φφ. 295 - 302), μ' (φφ. 303 - 310), μα' (φφ. 311 - 318), μβ' (φφ. 319 - 326), μγ' (φφ. 327 - 332) , μδ' (φφ. 333 -

340), με' (φφ. 341 - 348), μς' (φφ. 349 - 356), μζ' (φφ. 357 - 357Α, 358 - 363), μη' (φφ. 364 - 370, 370Α), μθ' (φφ. 371 - 378), ν' (φφ. 379 - 386), να' (φφ. 387 - 394), νβ' (φφ. 395 - 402), νγ' (φφ. 403 - 406), νδ' (φφ. 407 - 413), νε' (φφ. 414 - 421), νς' (φφ. 422 - 429), νζ' (φφ. 430 - 436).

Ὁ κῶδιξ ἀρχίζει κανονικῶς ἀπὸ τοῦ φύλλου 2, διότι τὸ ἀριθμηθὲν ὡς φύλλον 1 εἶναι σύγχρονος (λευκὸς καὶ εἰς τὰς δύο ὄψεις) χάρτης, ἐπικολληθεὶς ἐπὶ τοῦ φύλλου 2. Μετὰ τὰ φύλλα 185, 357 καὶ 370 ἔχουν ἀριθμηθῆ καὶ ἀκολουθοῦν, ἀντιστοίχως, φύλλα 185Α, 357Α, 370Α. Οὕτως, εἰς τὴν πραγματικότητα, ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ 438 φύλλων.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Ἄγκυραν ἐντὸς κύκλου μὲ ἑξάκτινον ἀστέρα ἐκτὸς αὐτοῦ («ancre»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 3, 6/11, 8/9 καὶ ἐν συνεχείᾳ μεταξὺ τῶν φύλλων 295 καὶ 338 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 295/302, 298/299 . . . 329/332, 335/338). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 478 (ἔτ. 1500/1502) τοῦ C. Briquet καὶ V 261 (ἔτ. 1515/16) καὶ 303 (ἔτ. 1519) τοῦ G. Piccard VI («Anker»). β') Ἄγκυραν («ancre»· σχήματος διαφόρου ἐν σχέσει πρὸς τὸ προηγούμενον ὑδατόσημον) ἐντὸς κύκλου μὲ ἑξάκτινον ἀστέρα ἐκτὸς αὐτοῦ. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 341/348, 344/345, 422/429, 425/426 καὶ 433/434. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. «ancre» 41 (ἔτ. 1539) τῶν D. - J. Harlfinger, καὶ V 128 (ἔτ. 1538/39) τοῦ G. Piccard VI. γ') Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 54 καὶ 108 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 54/61, 57/58, 63/68 ... 86/92, 88/91 ... 103/108, 105/106). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2523 (ἔτ. 1501) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. δ') Ἀνοικτὴν παλάμην μετὰ τοῦ καρποῦ καὶ τῶν δακτύλων («main»), ἄνωθεν τῶν ὁποίων πεντάφυλλον ἄνθος μὲ ρομβοειδῆ φύλλα. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 4 καὶ 53 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 16/19, 23/28 ... 41/42 ... 46/53) καὶ εἰς τὰ φύλλα 111/116, 113/114. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 10719 (ἔτ. 1501/3) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. ε') Κύκλον («cercle») μετὰ κατακορύφου κεραίας ἐκτὸς αὐτοῦ (μήκ 6 ἑκ.), τεμνομένης περὶ τὴν κορυφήν της ὑπὸ δύο πλαγίων εὐθειῶν (μήκ. 2,5 ἑκ.). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 349 καὶ 406 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 349/356, 352/353 . . . 389/394 . . . 406). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ ΙϚ' αἰ. (C. Briquet 3069 - 3077). ς') Ἐσχηματοποιημένον πῖλον («chapeau»), ἀπολήγοντα πρὸς τὰ ἄνω εἰς πεντάφυλλον ἄνθος μετὰ μίσχου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 118/125 καὶ 119/124. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3409 (ἔτ. 1519/27) τοῦ C. Briquet. ζ') Ἐσχηματοποιημένον πῖλον («chapeau»), διαφορετικοῦ σχήματος ἐν σχέσει πρὸς τὸν προηγούμενον. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 126 καὶ 294 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 126/132, 128/131, 134/139

... 141/146, 143/144 ... 189/190 ... 205/206 ... 274/279, 275/278 ... 290/294). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 41 («chapeau», ἔτ. 1506) ὑδατόσημον τῶν D. - J. Harlfinger. η') Ἐσχηματοποιημένον πῖλον, διαφορετικοῦ σχήματος ἐν σχέσει πρὸς τὰ δύο προηγούμενα ὑδατόσημα. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 408/411, 413, 415/420, 417, 418. Δὲν ταυτίζεται.

Ἐκ τῆς διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως σώζεται μόνον ἡ ὀπισθία πινακίς, σαπρὰ καὶ σητόβρωτος, ἐπενδεδυμένη διὰ βύρσης λίαν ἐφθαρμένης. Ὑπάρχουν καὶ τέσσαρες μεταλλικοὶ γόμφοι.

Τὰ φύλλα 147 - 150 μυόβρωτα καὶ ἐλλιπῆ· μυόβρωτα ὡσαύτως καὶ τὰ φύλλα 253 - 263. Διατήρησις τοῦ κώδικος ἐν γένει μετρία.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 46α : 108 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 9/1951. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ Ν. Βέη, τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1953, δὲν ἔχει τεθῆ ἐπὶ φύλλων τοῦ κώδικος.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 3 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 136, 137, 138, 139 καὶ 140 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 11α, 111α, 126α, 333α καὶ 407α (δείγματα γραφῆς τοῦ κειμένου). Ὁ ἔγχρωμος πίναξ X παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φ. 140α, ὅπου ἡ εἰκὼν τοῦ ἁγ. Ἰω. Χρυσοστόμου.

78

Χάρτης χονδρὸς — Διαστ. 0,230×0,150 — Αἰὼν XIV (1380/81) — Φύλλα 157

Μουσικὸς κῶδιξ. Ἀνθολογία. Ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβή. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἔχουν ἀποσπασθῆ πέντε ἕως ἓξ φύλλα. Μετὰ τὸ φ. 4 ἔχουν κοπῆ διὰ ξυραφίου ὀκτὼ φύλλα, μετὰ τὸ φ. 9 ἕν, μετὰ τὸ φ. 22 τρία, μετὰ τὸ φ. 30 δύο, μετὰ τὸ φ. 34 ἕν, μετὰ τὸ φ. 50 τρία, μετὰ τὸ φ. 53 ἕν, μετὰ τὸ φ. 54 ἕν, μετὰ τὸ φ. 131 δύο. Ἤτοι ἐν συνόλῳ λείπουν ἀπὸ τὸν κώδικα 28 - 30 φύλλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ἐνδιαμέσως, ἐνῷ ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπεσόντων φύλλων ἀπὸ τὸ τέλος. Τὰ φύλλα 123, 124 καὶ 125 εἶναι λυτά.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, σπουδαῖος διὰ τὴν παλαιότητά του (πρᾶγμα σπάνιον εἰς μου-

σικούς κώδικας[1]), ἐκπροσωπεῖ τὴν ᾀσματικὴν παράδοσιν τῆς Θεσσαλονίκης, καθότι περιέχει πολλὰ «θεσσαλονικαῖα» μέλη.

— Τὸ φ. 1 εἶναι ἀπεσχισμένον κατὰ τὸ ἄνω μέρος του. Ἐπὶ τῆς α΄ ὄψεως αὐτοῦ ἐκτίθενταί τινα περὶ μουσικῶν σημαδίων : «κράτιμα κολαφισμὸς [. . .] θεμα απλουν χόρευμα μετα και αλλων σημαδίων χερετισμὼς ἀντικόντισμα [. . .]».

φ. 5α: «+ Καὶ γίνετ(αι) συναπτ(ὴ) ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ λέγ(ει) ὁ δομέστ(ι)κ(ος) ἀπέξω πλ. δ΄».

Ἀρχ.: Μακάριος ἀνὴρ ἀλληλούϊα [. . .]

«ἄλλαγμαν τοῦ μαΐστ(ο)ρος Ἰω(άνν)ου τοῦ Κουκουζέλ(η)».

Ἀρχ.: Ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἀλληλούϊα [. . .]

φφ. 5α - 9β : Ἀκολουθοῦν «ἀλλάγματα» καὶ ἄλλων μελογράφων (Ξένου τοῦ Κορώνη, Ἀλεξίου τοῦ Ἀγάλλωνος, Τζακνοπούλου).

φ. 10α : Ἀντίφωνα τοῦ ἑσπερινοῦ «τοὺ μαΐστ(ο)ρ(ος) κὺρ Ἰω(άνν)ου τοῦ Κουκουζέλ(η) : ἦχος πλ. α΄».

Ἀρχ.: Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη [. . .]

φ. 25α : «. . . ἄρχοντ(αι) τα λυχνικα τησόλης [γρ. τῆς ὅλης] εὐδομάδ(ος) μετα (καὶ) τὼν δοχ(ῶν) (καὶ) τῶν θεσαλὼνικέ(ων) (καὶ) τὼν πολητ(ικῶν)».
«Τὴ Κυ(ριακῆ) ἐσπέρ(ας)· ἦχος α΄». «Ἡ δοχεῖ [γρ. ἡ δοχή], α΄».

Ἀρχ.: Ἰδοὺ διευλογίτε τὸν Κύριον [. . .]

— φ. 34β : «Τέλος τοῦ μεγ(ά)λ(ου) ἑσπεριν(οῦ) (καὶ) αρχ(ὴ) του όρθρου του ς΄ ψαλμ(οῦ)· ἀρχετ(αι) τὸ ὀδιγήση με εν γοὶ εὐθεία, θεσαλωνὴκέων :+ ».
φφ. 42α - 43β : Πασαπνοάρια.
φ. 46β : Μεγαλυνάρια.
φ. 48α : «Ετ(ε)ρ(α) δὸμεστ(ἰ)κ(ου) κῦρ Μάνουὴλ τοὺ ἴκώνίατ(η)· πλ. α΄»[1].

Ἀρχ.: Καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν σεραφεὶμ [. . .]

---

1. Διὰ τὰ σημαντικώτερα πρὸ τῆς Ἁλώσεως χρονολογημένα μουσικὰ χειρόγραφα βλ. Μ. Κ. Χατζηγιακουμῆ, *Χειρόγραφα ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς 1453 - 1832* [Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος], Ἀθήνα 1980, σ. 81, σημ. 6, ὅπου ἀναγράφονται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν 12 τέτοια χειρόγραφα, χρονολογούμενα μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1302 καὶ 1448 (δὲν εἶναι γνωστὸς καὶ δὲν μνημονεύεται ὁ παρὼν μετεωρικὸς κῶδιξ 78 τῆς Μ. Ἁγ. Τριάδος). Βλ. καὶ Γρ. Θ. Στάθη, *Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς μουσικῆς —Ἅγιον Ὄρος: Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων Βυζαντινῆς μουσικῆς τῶν ἀποκειμένων ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ Σκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους*, [Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος — Ἵδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας], Ἀθῆναι, τόμ. Α΄ 1975, τόμ. Β΄ 1976, τόμ. Γ΄ 1993.

2. Ὁ μελογράφος οὗτος, δομέστικος Μανουὴλ Ἰκονιάτης, καθόσον γνωρίζω, ἀπαντᾷ διὰ πρώτην φορὰν ἐδῶ. Γνωστὸς εἶναι ὁ γραφεύς, κατὰ τὸ ἔτος 1448, τοῦ ὑπ᾿ ἀριθ. 347 μουσικοῦ χειρογράφου (Στιχηραρίου) τῆς ἄλλοτε Μονῆς Κοσινίτσας ἱερεὺς Μανουὴλ Ἱκανάτης (βλ. Μ. Κ. Χατζηγιακουμῆ, *ἔνθ᾿ ἀνωτ.*, σ. 81, σημ. 6)· προφανῶς ὅμως πρόκειται περὶ ἄλλου προσώπου.

φ. 51α : «+ Εἰς δε τὰ ἑῶθινᾶ λ(έγε)τ(αι) το ἅγιος Κ(ύριο(ς) [. . .]».
φ. 59α : Ἀναγραμματισμοὶ τοῦ Κουκουζέλη.
— φφ. 60α - 96β : Τροπάρια καὶ ψαλμοὶ τῆς Διακαινησίμου, πολυέλεοι, ἀντίφωνα, ἀλληλουάρια, «ἀναποδισμοί», «ἀλλάγματα», «στίχοι καλλιφωνικοί».
— φ. 97β κἑξ. : Τροπάρια τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας.

Ἀρχ. (Ἰω. τοῦ Γλυκέος) : Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος [. . .]

— φ. 111β : «+ Ἀρχ(ὴ) τὴς θεί(ας) κ(αὶ) ἱερὰσ λειτουργί(ας) ἄρχοντ(αι) δέ τα τυπικᾶ».

Ἀρχ.: Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον [. . .]

Ἀκολουθοῦν, φφ. 113β - 115β, Τρισάγια.
— φφ. 117α - 122β : Ἀλληλουάρια (ἄμνημα κατ' ἦχον, τῶν μεγάλων ἑορτῶν).
— φφ. 123α - 157α : Ἀρχὴ τῶν ἤχων α' - πλ. β'.

Εἰς τὸν κώδικα τοῦτον μνημονεύονται οἱ ἑξῆς μελογράφοι[1] :
Ἀλέξιος Ἀγάλλων : φ. 6α.
Ἰωάννης Γλυκύς : φφ. 97β, 114α.
Ἰωάννης Κουκουζέλης, μαΐστωρ : φφ. 5α, 8β, 10α, 10β, 12α, 13α, 13β, 15α 18α, 20β, 21α, 31α, 43α, 44α, 48β, 50β, 55α, 58α, 59α, 73α, 77α, 80α, 81α, 91α, 119α, 122α, 125α, 127α, 128α, 129α, 129β, 130α, 132α, 135α, 135β, 136α, 136β, 138α, 139β, 142β, 143α, 146α, 147β, 148β, 151α, 152α, 154β.
Κουκουμᾶς [Νικόλαος] : φ. 71β.
Μανουὴλ Ἰκονιάτης, δομέστικος : φ. 48α.
Νικηφόρος Ἠθικός, δομέστικος : φ. 16β.
Ξένος Κορώνης : φφ. 6α, 8β, 9β, 85β, 123β, 156α.
Τζακνόπουλος [Ἰωάννης] : φφ. 7α, 8α, 22α.

Ἀρίθμησις φυλλαδίων δὲν ὑπάρχει, καὶ ὁ ὑπολογισμός των εἶναι δύσκολος, διότι ὁ κῶδιξ εἶναι ἀρκετὰ ἐφθαρμένος καὶ ἐλλιπής.

Ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως, δυνατὸν νὰ διακριθοῦν καὶ νὰ ὑπολογισθοῦν τὰ ἑξῆς φυλλάδια, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των : α' (φφ. 1 - 4), β' (φφ. 5 - 9· λείπουν τὰ δύο πρῶτα φύλλα καὶ τὸ τελευταῖον), γ' (φφ. 10 - 17), δ' (φφ. 18 - 22· λείπουν τὰ τρία τελευταῖα φύλλα), ε' (φφ. 23 - 30· λείπουν τὰ δύο τελευταῖα φύλλα), ς' (φφ. 31 - 37· λείπει ἓν φύλλον μετὰ τὸ φ. 34), ζ' (φφ. 38 - 45), η' (φφ. 46 - 50· λείπουν τὰ τρία τελευταῖα φύλλα), θ' (φφ. 51 - 54· λείπουν τὸ μεσαῖον καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον), ι' (φφ. 55 - 61· ἑπτάφυλλον ἀρχῆθεν), ια' (φφ. 62 - 69), ιβ' (φφ. 70 - 77), ιγ' (φφ. 78 - 84, 84Α), ιδ' (φφ. 85 - 92), ιε' (φφ. 93 - 98), ις' (φφ. 99 - 106), ιζ' (φφ. 107 - 114), ιη' (φφ. 115 - 122), ιθ' (φφ. 123 - 125· τρίφυλλον), κ' (φφ. 126 - 131· λείπουν τὰ δύο τελευταῖα φύλλα), κα' (φφ. 132 - 137), κβ' (φφ. 138 - 145), κγ' (φφ. 146 - 151), κδ' (φφ. 152 - 157). Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω διακρι-

1. Ἡ ἀναφορὰ τῶν ὀνομάτων των ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν, δεδομένου ὅτι ὁ κῶδιξ οὗτος εἶναι περίπου σύγχρονος (κατά τι μεταγενέστερος) τῶν μνημονευομένων μελογράφων.

θέντων φυλλαδίων τὸ ε' εἶναι πεντάδιον (ἐλλιπὲς κατὰ δύο φύλλα), τὸ θ' εἶναι τριάδιον (ἐλλιπές, διότι ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα, τὸ μεσαῖον καὶ τὸ τελευταῖον), τὰ ιε' καὶ κγ' εἶναι τριάδια κανονικὰ ἑξάφυλλα· τὰ πλεῖστα τῶν λοιπῶν ἦσαν κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια (ἐλλιπῆ εἶναι σήμερον, λόγῳ ἐκπεσόντων ἢ ἀποκοπέντων φύλλων, τὰ α', β', δ', ς', η', κ').

Τὰ φύλλα 96α, 97α καὶ 157β καταλείφθησαν ἄγραφα.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Τὰ κεφαλαῖα γράμματα P καὶ A («lettres assemblées»). Ἀπαντοῦν, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 11/16, 13/14, 99/106, 101, 104. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 9606 (ἔτ. 1324/25) τοῦ C. Briquet καὶ πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 5688 (ἔτ. 1324) τῶν V. Mošin — S. Traljić. β') Τὸ γράμμα C ἐσχηματοποιημένον («lettre»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα κατὰ τὸ πλεῖστον, εἰς τὰ φφ. 1, 3, 72/75, 76, 77, 78/84A, 81/82 καὶ 88/89. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρόμοιον πρὸς τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 8102 (ἔτ. 1319/26) τοῦ C. Briquet, ὑπ' ἀριθ. 3966 (ἔτ. 1319) τῶν V. Mošin — S. Traljić (ὅπου ὅμως κατατάσσεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνθέων, «fleur») καὶ ὑπ' ἀριθ. 13 («lettre?», ἐτ. 1316/19) τῶν D. - J. Harlfinger. γ') Τὸ κεφαλαῖον γράμμα A, ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἐκκινεῖ κατακόρυφος εὐθεῖα, ἀπολήγουσα εἰς κύκλον. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 107/114, 110/111, 146/151, 148/149 καὶ ἀλλαχοῦ. Ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 7 ὑδατόσημον («lettre», ἔτ. 1319) τῶν D. - J. Harlfinger. δ') Δύο ἰσοσκελεῖς σταυρούς («croix») κατακορύφως ἢ παραπλεύρως τεθειμένους (μῆκος ἑκάστης κεραίας τοῦ σταυροῦ 1,5 ἑκ.). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκονιζομένων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζεται ἢ προσομοιάζει. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, πολλαχοῦ τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 20, 25/30, 40/41, 62/69, 118/119, 129/130, 134/135).
Προφανῶς, εἰς τὸν κώδικα τοῦτον, γραφέντα (συμφώνως πρὸς τὸ βιβλιογραφικόν του σημείωμα) κατὰ τὸ ἔτος 1380/81, ἐχρησιμοποιήθη χάρτης παλαιότερος τῆς ἐποχῆς του (ἀφοῦ τὰ ὑδατόσημά του χρονολογοῦνται μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1316 καὶ 1326).

Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως, πρὸς τὰ ἄνω δεξιά, διὰ μελάνης, τὸ κάτωθι κωδικογραφικὸν σημείωμα:

ἐγραφ(η) τὸ παρ(ὸν) ἀλλη|λουαρ(ιον) ἔτουσ ,ςω|πθ' [6889 = 1380/81] *ιουν(ίου) ΙΓ'*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 4β τὰ ἑξῆς :

† ζορὸ γὰρ μὲν δηλεῖ τὴν σπορὰν, καὶ τὴν γένησιν· βαβελ δὲ τὴν βαβυλῶνα· τοῦτέστιν | ὁ ἐν τούτοις σπαρεῖς καὶ γεννηθείς.
† παραπάση τη ἰουδαία· καὶ γαλιλέα· τὴν ναζαρετ· καὶ τὴν βιθλεέμ· καὶ την κα|περναούμ· εἰς την βιθλεὲμ ἐγενήθην ὁ χ(ριστό)ς· ναζαρὲτ ερμηνέβεται καθαρότ(ις)· | καπερναοὺμ δὲ οἶκοσ· ἢ ἀγρὸσ παρακλήσεως :~

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου κακότεχνον καὶ ἀδέξιον σκαρίφημα, διὰ μελάνης, ἀνδρικῆς μορφῆς, πιθανώτατα μουσικοῦ ἢ χοράρχου.
Ἐπὶ τῶν φύλλων 1α, 4β, 37β, 51α καὶ 81α μεταγενέστερα δοκίμια κονδυλίου, ὑπὸ χειρῶν ἀδεξίων γεγραμμένα.

Ἐκ τῆς διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως σώζεται μόνον ἡ προσθία πινακίς, ἐπικεκαλυμμένη ἄλλοτε διὰ βύρσης, τῆς ὁποίας μικρὰ μόνον ὑπολείμματα ὑπάρχουν σήμερον. Ἴχνη τοῦ ἑνὸς θηλυκωτῆρος.
Ὁ κῶδιξ ἔχει διαποτισθῆ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ τὰ γράμματα καὶ σημαδόφωνα ἔχουν καταστῆ πολλαχοῦ ἐξίτηλα καὶ δυσδιάκριτα. Διατήρησις ἐν γένει μετρία.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 23α καὶ 157β: 94(πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 23/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 78/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 19. Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως, παλαιὰ ἐτικέττα τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἀναγράφει τὰ ὡς ἄνω στοιχεῖα. Ἡ ταύτισις ἐπιβεβαιοῦται ἐπίσης καὶ διὰ τῆς συγκρίσεως πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους 1909.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 141 καὶ 142 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 23β - 24α καὶ 37α (δείγματα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου, ΙΔ' αἰ.)

79

Χάρτης Διαστ. 0,220×0,155 Αἰὼν XVI Φύλλα 287

Ἰωάννου Σχολαστικοῦ τοῦ Σιναΐτου, Κλῖμαξ τῆς θείας ἀναβάσεως. Ἀκέφαλος (ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ς' λόγου, καὶ αὐτοῦ ἀκεφάλου, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ πρῶτα 72 φύλλα) καὶ κολοβὴ (PG 88, 579 - 1210). Βλ. καὶ τοὺς κώδικας 11, 12 καὶ 80, ὅπου τὸ αὐτὸ κείμενον[1].

α' (φφ. 1α - 20α) : [Περὶ μνήμης θανάτου. Λόγος ς'.]

Ἀρχ.: ὅτι οὐκ ἤμεθα ἄξιοι νὰ βλέπωμεν τὸν οὐ(ρα)νόν· κ(αὶ) ὑπὸ τῆς πολλῆς θλίψεως τ(ῶν) λογισμῶν κ(αὶ) τοῦ συνειδότος· οὐκ ἠδύναντο εἰπεῖν τί· [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ γὰρ μελετῶν τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἐμπράκτως καὶ ἀκινδύνως φιλοσοφεῖ.
Ἕκτη ἀνάβασις· ὁ ἀναβάς, οὐ μὴ λοιπὸν ἁμαρτήση ποτέ· εἴπερ μιμνήσκου φησὶ τὰ ἔσχατά σου, κ(αὶ) εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἁμάρτης.

1. Βλ. τὴν περιγραφὴν των ἀνωτέρω, σ. 193 - 198, καὶ κατωτέρω, σ. 592 - 598.

β΄ (φφ. 20α - 34α) «Περὶ τοῦ χαροποιοῦ πένθους. Λόγ(ος) ζ΄».

Ἀρχ.: Πένθος κατὰ Θ(εὸ)ν ἐστί, σκυθρωπότης ψυχῆς· ἐνωδύνου καρδίας διάθεσις [. . .]
Τελ. :[. . .] ἀλλὰ λόγον πάντως δώσωμεν τῷ Θ(ε)ῷ, διότι οὐκ ἐπενθήσαμεν ἀδιαλείπτως·
Ἀνάβασις ἑβδόμη· ὁ ἀξιωθεὶς κ(αὶ) ἐμοὶ βοηθείτω· αὐτὸς γὰρ ἤδη βεβοήθηται· ὡς διὰ τοῦ ἑβδόμου βαθμοῦ τὰς τοῦ αἰῶνος τούτου κηλῖδας ἀπονιψάμ(εν)ος.

γ΄ (φφ. 34α - 41α) «Περὶ ἀοργησί(ας) κ(αὶ) πραότητος. Λόγ(ος) η΄».

Ἀρχ.: Ὥσπερ ἐὰν προστιθῇ τὶς κατὰ μικρὸν ὕδωρ ἐν τῇ φλογί, τελείως ἀποσβέννυσι ταύτην, οὕτως καὶ τὸ δάκρυον [. . .]
Τελ.: [. . .] τίς δὲ ὁ γεννήσας αὐτήν, ἐν τῷ ἰδίῳ καιρῷ αὐτὴν ἐρωτήσατε.
Ἐν ὀγδόῳ βαθμῷ, ὁ τῆς ἀοργησί(ας) κεῖται στέφανος· κ(αὶ) ὁ μὲν ἐκ φύσεως τοῦτον περικείμενος , ἴσως οὐ περίκειται ἕτερον στέφανον ἀρετῆς· ὁ δὲ ἐξιδρώτων, τοὺς ὀκτὼ εἰσάπαν νενίκηκε λογισμούς.

δ΄ (φφ. 41α - 43β) «Περὶ μνησικακίας. Λόγ(ος) θ΄».

Ἀρχ.: Αἱ μὲν ὅσιαι ἀρεταὶ ὁμοιάζουσι, τῇ κλίμακι τοῦ Ἰακώβ· αἱ δὲ ἀνόσιαι κακίαι τῇ ἁλύσει [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ βαρὺ πάθος ἐστί, κ(αὶ) πολλάκις ἐξαπλοῦται κ(αὶ) μέχρι τῶν πν(ευματ)ικῶν ἀνδρῶν.
Βαθμὸ(ς) ἔννατος· ὁ τοῦτον κτησάμενος, παρρησία λοιπὸν τὴν λύσιν τῶν πταισμ(ά)τ(ων) ζητείτω παρὰ τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς Χ(ριστο)ῦ.

ε΄ (φφ. 44α - 47α) «Περὶ καταλαλιᾶς. Λόγ(ος) ι΄».

Ἀρχ.: Οὐ μὴ εὑρεθῇ τὶς εἰπεῖν, ὅτι δὲν γεννᾶται ἡ καταλαλιὰ ἐκ τοῦ μίσους καὶ τῆς μνησικακίας [. . .]
Τελ.: [. . .] μηδὲ τοῖς σοῖς ὀφθαλμοῖς βλέπων κατακρίνεις ποτέ· πολλάκις γὰρ κ(αὶ) οἱ ὀφθαλμοὶ πλανῶνται.
Ἀνάβασις δεκάτη· ἣν ὁ νικήσας ἀγάπης ἐργάτης ἢ πένθους.

ϛ΄ (φφ. 47α - 49β) «Περὶ πολυλογί(ας) κ(αὶ) σιωπῆς. Λόγ(ος) ια΄».

Ἀρχ.: Εἴπομεν δι' ὀλίγων ἐν τοῖς φθάσασιν ὅτι βλαβερὸν καὶ ἐπικίνδυνον λίαν τὸ κατακρίνειν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὀλιγότεροι δέ, οἱ δυνάμενοι δαμάσαι στόμα ἀκρατές.
Βαθμὸς ἑνδέκατος· ὁ νικήσ(ας), πλῆθος κακῶν ὑφ' ἓν περιέκοψε.

ζ΄ (φφ. 49β - 51β) «Περὶ ψεύδους. Λόγ(ος) ιβ΄».

Ἀρχ.: Γέννημα μὲν σιδήρου κ(αὶ) λίθου, πῦρ· γέννημα δὲ πολυλογίας κ(αὶ) εὐτραπελίας, τὸ ψεῦδος [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) ὁ μεθυσθεὶς ὑπὸ τῆς κατανύξεως τῶν δακρύων, οὐ δυνήσεται ψεύσασθαι.
Ἀνάβασις δωδεκάτη· ὁ ἐπιβεβηκώς, ῥίζαν τῶν καλῶν κέκτηται.

η΄ (φφ. 51β - 54β) «Περὶ ἀκηδίας. Λόγ(ος) ιγ΄».

Ἀρχ.: Ὁ τῆς ἀκηδίας δαίμων, εἷς ἕνι ἀπὸ τῶν κλάδων τῆς πολυλογίας [. . .]
Τελ.: [. . .] τίς δέ ἐστιν ὁ γεννήσας τὴν προσευχήν, αὐτὴν ἐρωτήσατε.
Τρῖς καὶ δέκατος [sic] νίκη· ἣν ὁ νικήσας, ἐν παντὶ καλῷ δόκιμος καθέστηκε.

θ΄ (φφ. 54β - 64α) «Πε(ρὶ) τ(ῆς) παμφήμου κ(αὶ) δεσποίνης πονηρ(ᾶς) γαστρός. Λόγ(ος) ιδ΄».

Ἀρχ.: Μέλλομεν [γρ. μέλλοντες] εἰπεῖν περὶ γαστριμαργίας, προεθέμεθα ὡς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πάθεσι [. . .]
Τελ.: [. . .] ζητοῦσιν ἡδύνεσθαι καὶ εὐφραίνεσθαι διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς ἐμῆς τῆς ἐκ τῶν βρωμάτων γινομένης.
Ἀνδρεία νίκη· ὁ ἰσχύσας, δῆλος ἐστὶ πρὸς ἀπάθειαν καὶ σωφροσύνην ἀκροτάτην ἐπειγόμενος.

ι′ (φφ. 64α - 97β) «Περὶ ἀφθάρτου ἐν φθαρτοῖς· ἐκ καμάτων κ(αὶ) ἱδρώτων, ἀγνείας κ(αὶ) σωφροσύνης. Λόγος ιε′».

Ἀρχ.: Ἠκούσαμεν τῆς πόρνης γαστριμαργίας ὅτι εἶπ(εν) αὐτῆς εἶναι ἀπόγονον τὸν πρὸς τὰ σώματα πόλεμον [. . .]
Τελ.: [. . .] ταῦτα λέγει ὁ δαίμων τῆς τοῦ σώματος πορνείας πρὸς τὴν ψυχήν· οὗ πάντες ῥυσθείημεν.
Ἔπαθλον ὁ ἐν σαρκὶ ὢν κ(αὶ) τοῦτο εἰληφώς, ἀπέθανε κ(αὶ) ἀνέστη· κ(αὶ) τῆς μελλούσης ἀφθαρσί(ας) τὸ προοίμιον, ἤδη ἀπεντεῦθεν ἐγνώρισεν.

ια′ (φφ. 97β - 99β) «Περὶ φιλαργυρί(ας), ἐν ᾧ κ(αὶ) περὶ ἀκτημοσύνης. Λόγ(ος) ις′».

Ἀρχ.: Πλεῖστοι ὅσοι τῶν σοφῶν διδασκάλων πεφύκασι, μετὰ τὸν προγεγραμμένον τύραννον τῆς πορνεί(ας) [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) αἱ χεῖρες μου διηκόνησαν ἐμοὶ κ(αὶ) τοῖς σὺν ἐμοί.
Πάλη ἣν ὁ νικήσας, ἢ ἀγάπην κέκτηται, ἢ μέριμναν περιέκοψ(εν).

ιβ′ (φφ. 99β - 102α) «Περὶ ἀκτημοσύνης. Λόγ(ος) ιζ′».

Ἀρχ. : Ἀκτημοσύνη ἐστί, φροντίδων ἀπόθεσις· ἀμεριμνία βίου· ὁδοιπόρος ἀνεμπόδιστος [. . .]
Τελ.: [. . .] πάσχουσι ταῦτα τὰ νοσήματα· τὴν πολυυπνίαν δηλαδὴ κ(αὶ) τὴν δειλίαν.
Ἆθλον οὖν ὁ κτησάμ(εν)ος, πρὸς οὐ(ρα)νὸν ἀΰλως ὁδοιπορεῖ.

ιγ′ (φφ. 102α - 106α) «Περὶ ἀναισθησίας· ἤγουν νεκρώσεως ψυχῆς κ(αὶ) θανάτου νοός, πρὸ θανάτου σώματος. Λόγ(ος) ιη′».

Ἀρχ.: Ἀναισθησία κ(αὶ) ἐπὶ σωμάτων κ(αὶ) ἐπὶ πνευμ(ά)τ(ων) ἐστί, νενεκρωμένη ἄθλησις [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐὰν δὲ οὐ ποιήσεις οὕτως, οὐ μή με νικήσης εἰς τοὺς αἰῶν(ας).

ιδ′ (φφ. 106α - 108α) «Περὶ ὕπνου κ(αὶ) προσευχῆς κ(αὶ) τῆς ἐν συνοδίᾳ ψαλμωδίας. Λόγος ιθ′».

Ἀρχ.: Ὕπνος ἐστί, φύσεως ποσῶς σύστασις· εἰκὼν θανάτου· αἰσθήσεων ἀργία [. . .]
Τελ.: [. . .] δοκιμάζει τὴν σπουδὴν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μοναχῶν, ἣν ἔχουσι πρὸς τὸν Θ(εό)ν.

ιε′ (φφ. 108β - 111β) «Περὶ ἀγρυπνί(ας) σωματικῆς πῶς δεῖ ταύτην μετιέναι. Λόγ(ος) κ′».

Ἀρχ.: Τοῖς ἐπὶ γῆς βασιλεῦσιν, οἱ μὲν τῶν μεγάλων ἀρχόντ(ων), παρίστανται ἄοπλοι κ(αὶ) γυμνοὶ ξιφῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀγωνίζου μή σου κυριεύσῃ ἡ δειλία· τὸ γέννημα τῆς κενοδοξίας κ(αὶ) ἡ θυγάτηρ τῆς ἀπιστί(ας).
Βαθμὸς κ′· ὁ τοῦτον εἰληφώς, φ(ῶς) ἐδέξατο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

ις' (φφ. 111β - 114α) «Περὶ δειλίας τῆς ἀνάνδρου. Λόγ(ος) κα'».

"Αρχ.: Δειλία ἐστὶν νηπιῶδες ἦθος, ἐν γηραλαία κ(αὶ) κενοδόξω ψυχῆ [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ γὰρ ἀγαθὸς φύλαξ ἡμ(ῶν), ἦλθε συμπροσεύξασθαι ἡμ(ῖν).

ιζ' (φφ. 114α - 124β) «Πε(ρὶ) κενοδοξί(ας) τῆς πολυμόρφου. Λόγ(ος) κβ'».

"Αρχ.: Τινὲς μὲν ἰδιαιρέτω τάξει κ(αὶ) λόγω φιλοῦσιν ὁρίζειν τὴν κενοδοξίαν παρὰ τὴν ὑπερηφανίαν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἥτις ὑπερηφανία, ἔστιν ἀρχηγὸς κ(αὶ) τελείωσις πάντων τῶν κακῶν.

ιη' (φφ. 124β - 129β) «Περὶ ὑπερηφανί(ας). Λόγ(ος) κγ'».

"Αρχ.: Ὑπερηφανία ἐστί, Θ(εο)ῦ ἄρνησις, ὁ γὰρ ὑπερήφανος νομίζει ὅτι ἀπὸ τῆς ἰδίας δυνάμεως κατορθοῖ ὁ κατορθοῖ [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀπέπνιξεν ὡς ἵππον μὲν τὴν κενοδοξίαν· ὡς ἀναβάτην δὲ τὴν ὑπερηφανίαν.
Βαθμὸς κγ'· ὁ ἀναβεβηκ(ώς), ἴσχυσεν· εἴπερ ἄρα καὶ ἀναβεβηκέναι δεδύνηται.

ιθ' (φφ. 129β - 134β) «Πε(ρὶ) τῶν ἀνεκφράστ(ων) λογισμ(ῶν) τ(ῆς) βλασφημί(ας)». [Λόγος κδ'.]

"Αρχ.: Χαλεπῆς ῥίζης κ(αὶ) μ(ητ)ρ(ό)ς, ἤγουν τῆς ὑπερηφανί(ας), χαλεπώτερον ἀπόγονον εἶναι [. . .]
Τελ.: [. . .] τοῦτο ἡμῖν διηγήσατο ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος· ὁ ἐν πεῖρα γενόμενος τοῦ πάθ(ους), εὐχαριστῶν τῶ Θ(ε)ῶ.

κ' (φφ. 135α - 140α) «Περὶ πραότητος καὶ ἁπλότητος· ἀκακί(ας) καὶ πονηρί(ας)· σεσοφισμένων οὐ φυσικῶν. Λόγ(ος) κε'».

"Αρχ.: Προτρέχει μὲν τοῦ ἡλίου, τὸ πρωϊνὸν φῶς· πρὸ γὰρ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ φανῆναι ἐν τῆ γῆ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ οὕτω ποιῶν, εὐθύτητα εὑρήσεις καὶ σ(ωτη)ρίαν· καὶ γενήση φρόνιμος, ἐν Χ(ριστ)ῶ Ἰ(ησο)ῦ τῶ Κ(υρί)ω ἡμῶν.

κα' (φφ. 140β - 161α) «Πε(ρὶ) τῆς τῶν παθῶν ἀπολεί(ας)· τῆς ὑψίστου [sic] ταπεινοφροσύνης ἀοράτω αἰσθήσει. Λόγ(ος) κς'».

"Αρχ.: Ὁ βουλόμενος διηγεῖσθαι διὰ λόγου ὁρατοῦ αἴσθησιν καὶ ἐνέργειαν ἀγάπης Κ(υρίο)υ [. . .]
Τελ.: [. . .] οὐ μή σοι τοῦτο εἴπω, ἐὰν Θ(εὸ)ν κτήση· αὐτῶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

κβ' (φφ. 161α - 191α) «Πε(ρὶ) διακρίσεως λογισμῶν κ(αὶ) παθῶν κ(αὶ) ἀρετῶν. Λόγ(ος) κζ'».

"Αρχ.: Διάκρισις ἐστί, ἐν μὲν τοῖς εἰσαγομένοις, ἤγουν ἀρχαρίοις καὶ νεοκουρεύτοις, ἡ ἀληθὴς ἐπίγνωσις τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἔργ(ων) [. . .]
Τελ.: [. . .] μειζοτέρα ὑπὲρ τὴν σωματικὴν ἁμαρτίαν καὶ πτῶσιν, ἣν εἰργάζετο πρότερον· καὶ δικαίως τοῦτο μέλλει παθεῖν.

κγ' (φφ. 191α - 212α) «Πε(ρὶ) διακρίσ(εως) εὐδιακρίτου· ἐν τούτ(ω) τῶ λόγ(ω) τὰ ψυχωφελ(ῆ) νοήμ(α)τ(α). Λόγ(ος) κη'».

"Αρχ.: Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος φλεγομένη τὰ νάμ(α)τα, οὕτως οἱ μοναχοὶ ἐπιποθοῦν· ἵνα γνωρίσωσι τὸ ἀγαθὸν θέλημα τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ τοῦτο σκοτεινὸν ὄντως τοῦτο τὸ πρόβλημα καὶ τὸ ζήτημα.

κδ' (φφ. 212α - 217β) «'Αρχ(ὴ) τῆς ἐν ἐπιτομῇ· ἀνακεφαλαίωσις τῶν προειρημ(έ)ν(ων) πάντ(ων)».

"Αρχ.: Πίστις βεβαία, ἀποταγῆς μ(ήτ)ηρ· ὁ γὰρ πιστεύων στερρῶς ταῖς εὐαγγελικαῖς ἐντολαῖς ἀπαρνεῖται πάντα τὰ γήϊνα [. . .]
Τελ.: [. . .] ἤγουν Θ(εο)ῦ τελεία ἐνοίκησις τοῖς δι' ἀπαθείας καθαροῖς τῇ καρδία· ὅτι καὶ αὐτοὶ τὸν Θ(εὸν) ὄψοντ(αι)· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

κε' (φφ. 217β - 223β) «Πε(ρὶ) τῆς ἱερ(ᾶς) σώμ(α)το(ς) κ(αὶ) ψυχῆς ἡσυχίας. Λόγ(ος) κζ' [sic]».

"Αρχ.: Ἡμεῖς ὥσπερ ἀεὶ ὠνητοὶ καὶ ἀγοραστοὶ δοῦλοι τινὲς τῶν ἀνοσί(ων) παθῶν ὑπάρχοντες· καὶ δοῦλοι ὑπόσπονδοι [. . .]
Τελ.: [. . .] μακάριος ὁ ἐλπίζων γενέσθαι τοιοῦτος· τρισμακάριος ὁ μέλλων· ἄγγελος ὁ καταλαβὼν εἰς ταῦτα τὰ μέτρα.

κς' (φφ. 223β - 238β) «Πε(ρὶ) διαφορᾶς κ(αὶ) διακρίσεως ἡσυχιῶν».

"Αρχ.: "Εστι καὶ τοῦτο πᾶσι γνώριμον· ὅτι εἰς πάσ(ας) τὰς καταστάσεις τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχν(ῶν), εἰσὶ διαφοραὶ γνωμῶν καὶ βουλῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ μὲν θεῖος ἀπόστολος φησί, τίς ἔγνω νοῦν Κ(υρίο)υ· ἐγὼ δὲ λέγω, τίς ἔγνω νοῦν ἡσυχαστοῦ, σώμ(α)τ(ι) καὶ πν(εύματ)ι.
Κράτο(ς) βασιλ(έων), πλοῦτο(ς) κ(αὶ) πλῆθ(ος), κράτο(ς) ἡσυχαστ(ῶν) προσευχ(ῆς) πλῆθ(ος).

κζ' (φφ. 238β - 251β) «Πε(ρὶ) τ(ῆς) ἱερᾶς κ(αὶ) μ(ητ)ρ(ὸ)ς τ(ῶν) ἀρετῶν τῆς μακαρί(ας) προσευχῆς· κ(αὶ) πε(ρὶ) τ(ῆς) ἐν αὐτῇ νοερ(ᾶς) κ(αὶ) αἰσθητ(ῆς) παραστάσ(εως). Λόγ(ος) κη'».

"Αρχ.: Προσευχή ἐστι, κατὰ μὲν τὴν αὐτ(ῆς) ποιότητα συνουσία καὶ ἕνωσις ἀν(θρώπ)ου καὶ Θ(εο)ῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] τὸν διδάσκοντα ἄν(θρωπ)ον γνῶσιν· καὶ διδόντα εὐχὴν τῶ εὐχομένω καὶ εὐλογοῦντα ἔτη δικαίων· ἀμήν.

κη' (φφ. 251β - 256α) «Πε(ρὶ) τ(ῆς) [sic] ἐπιγείου οὐ(ρα)νοῦ τ(ῆς) θεομιμήτου ἀπαθεί(ας)· κ(αὶ) τελειότητος κ(αὶ) ἀναστάσεως ψυχ(ῆς) πρὸ τῆς κοινῆς ἀναστάσεως. Λόγ(ος) κθ'».

"Αρχ.: Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ ὑμεῖς οἱ κείμενοι ἐν τῶ βαθυτάτω λάκκω τ(ῆς) ἀγνωσί(ας) καὶ σκοτεινοῖς πάθεσι [. . .]
Τελ.: [. . .] εἰπών, σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θ(εὸ)ς καὶ ἡ ἀπάθεια· αὐτῶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰών(ων), ἀμήν.

κθ' (φφ. 256α - 262β) «Πε(ρὶ) τοῦ συνδέσμου τ(ῆς) ἐναρέτου τριάδο(ς) ἐν ἀρεταῖς· Λόγ(ος) λ'».

"Αρχ.: Νυνὶ δὲ λοιπὸν μετὰ πάντα τὰ προειρημένα, μόνα τὰ τρία ταῦτα [. . .]
Τελ.: [. . .] ὃ τὸ πάντ(ων) ἀγαθῶν αἴτιον ἐστί, καὶ ἦν καὶ ἔσται· εἰς ἀορίστ(ους) αἰῶνας φῶς· νῦν καὶ ἀεὶ [. . .] ἀμήν.

Μετὰ ταῦτα : *Τέλος ἐνταῦθα τῶν λ' λόγ(ων) τῆς κλίμακος.*

λ' (φφ. 262β - 287) «Ὁμιλ(ία) ἰδικ(ὴ) τοῦ ἁγ(ίου) Ἰω(άν)ν(ου) τοῦ κ(α)τ(ὰ) τ(ὴν) κλίμ(α)κ(α)· πρὸ(ς) τ(ὸν) ποιμ(έν)α κ(αὶ) καθηγούμ(εν)ον· ἐκπεφωνη-

μ(έν)η· οἷον εἶναι δεῖ διεξίουσα τ(ὸν) καθέκαστ(α) προεστῶτ(α)· διδάσκουσά τε κ(αὶ) ὑποτιθεῖσα». Κολοβή.

Ἀρχ.: Ἐν τῇ μὲν κάτω βίβλω ὦ θεῖε ἄν(θρωπ)ε· πάντ(ων) τῶν λόγ(ων) ὧν ἔγραψα ἐγώ, ἔσχατ(όν) σε ἔταξα [. . .]

Τελ.: [. . .] πηγὴν ὕδατος δακρύ(ων), διὰ ξύλου, λέγω δὴ σαρκὸς στ(αυ)ρώσεως σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις γεγέννηκας· διὰ γὰρ κακοπαθεί(ας) καὶ στ(αυ)ρώσεως τ(ῆς) σαρκός σου πηγὰς δακρύ(ων),

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ ὑπὸ δύο διαφόρων χειρῶν.

— Α′ γραφεύς, φφ. 1α - 130α : Γραφὴ στρογγυλόσχημος, ἐπιμελημένη, ἄνετος καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον σχεδὸν χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155× 0,090. Στίχοι 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

— Β′ γραφεύς, φφ. 130β - 287β : Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ὀλιγώτερον ὅμως καλλιγραφική, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τοῦ πρώτου γραφέως. Μελάνη χρώματος κιρροῦ. Πάντα τὰ λοιπὰ στοιχεῖα ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον γραφέα.

Εἰς ὁλόκληρον τὸν κώδικα τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων, ι′ - με′. Πάντα εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Ἔχουν ἐκπέσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἐννέα πλήρη τετράδια, ἤτοι 72 ἐν συνόλῳ φύλλα. Αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων καὶ διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως πιθανώτατα, ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου. Ἀπὸ τὸ τέλος, μετὰ τὸ φύλλον 287, φαίνεται νὰ ἔχουν ἀποσπασθῇ πέντε φύλλα.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : ι′ (φφ. 1 - 7), ια′ (φφ. 8 - 15), ιβ′ (φφ. 16 - 23), ιγ′ (φφ. 24 - 31), ιδ′ (φφ. 32 - 39), ιε′ (φφ. 40 - 47), ις′ (φφ. 48 - 55), ιζ′ (φφ. 56 - 63), ιη′ (φφ. 64 - 71), ιθ′ (φφ. 72 - 79), κ′ (φφ. 80 - 87), κα′ (88 - 95), κβ′ (φφ. 96 - 103), κγ′ (φφ. 104 - 111), κδ′ (φφ. 112 - 119), κε′ (φφ. 120 - 127), κς′ (φφ. 128 - 135), κζ′ (φφ. 136 - 143), κη′ (φφ. 144 - 151), κθ′ (φφ. 152 - 159), λ′ (φφ. 160 - 167), λα′ (φφ. 168 - 175), λβ′ (φφ. 176 - 183), λγ′ (φφ. 184-191), λδ′ (φφ. 192 - 199), λε′ (φφ. 200 - 207), λς′ (φφ. 208 - 215), λζ′ (φφ. 216 - 223), λη′ (φφ. 224 - 231), λθ′ (φφ. 232 - 239), μ′ (φφ. 240 - 247), μα′ (φφ. 248 - 255), μβ′ (φφ. 256 - 263), μγ′ (φφ. 264 - 271), μδ′ (φφ. 272 - 279), με′ (φφ. 280 - 287).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α′) Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου, καταλήγοντα ἐξωτερικῶς εἰς κατακόρυφον γραμμήν, φέρουσαν εἰς τὸ ἄκρον της μικρὸν κύκλον καὶ ἑξάκτινον ἀστέρα. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾶ, εἰς δύο τμήματα, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 3/4, 11/12, 17/22 . . . 57/62 . . . 75/76 . . . 99/100 . . . 128/135 . . . 177/182 . . . 201/206 . . . 250/253 . . . 281/286). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ α′ ἡμίσεος τοῦ ΙϚ′ αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 2595, 2596, τῶν ἐτῶν 1522/28· G. Piccard V, ἀριθ. VI 32 - 34, τῶν ἐτῶν 1503/29). β′) Κεφαλὴν

βοὸς («tête de boeuf»), ἀπολήγουσαν, μεταξὺ τῶν κεράτων της, εἰς κατακόρυφον κεραίαν, φέρουσαν σταυρὸν εἰς τὸ ἄκρον της· ἐπὶ τῆς κεραίας ἑλίσσεται ὄφις (ὁλικὸν ὕψος τοῦ ὑδατοσήμου 10,5 ἑκ.). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 64/71 καὶ 66/69. Πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκονιζομένων ὑδατοσήμων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζεται ἢ προσομοιάζει. γ΄) Τὰ κεφαλαῖα γράμματα Χ καὶ Α («lettres assemblées»). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φφ. 50, 88, 101, 103 καὶ 120. Δὲν ταυτίζεται.

Εἰς τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ περιθώριον τοῦ φύλλου 183α ἡ ἐνθύμησις :

ελθῶν καγῶ μητρωφάνης εἰς τὸ μοναστὶριον του ρουσαμ⟨ου⟩ [sic] | *εις τοῦς 1829.*

Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς ὀπισθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως τὰ ἑξῆς :

† *Ὁ ποτέ μου πατὴρ, ἄρτη μου υἰὼς ὑπάρχη.*
† *ὦ χ(ριστ)έ μου τὰχειναν τὸ ἔργων τὼν χειρὼν μου.*

Παρασελίδια σημειώματα, ἀναφερόμενα εἰς διορθώσεις καὶ ἑρμηνεύματα, εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 81α, 82α, 83α, 92α, 95α, 96α, 106α, 256α, 281α. Εἰς τὸ πρὸς τὰ ἔξω περιθώριον τοῦ φύλλου 195β : *δοκίμι*. Δοκίμια κονδυλίου ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 241β καὶ 253β.

Ἐκ τῆς διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως τοῦ κώδικος σώζεται μόνον ἡ ὀπισθία πινακίς, ἐπενδεδυμένη διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις. Τρεῖς μεταλλικοὶ γόμφοι (ἐκ τῶν ἄλλοτε πέντε) καὶ ἴχνη τῶν δύο θηλυκωτήρων. Τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ κώδικος ἀπεσχισμένον κατὰ τὸ ἄνω ἥμισυ τμῆμα του. Τὰ τελευταῖα φύλλα (270 - 287) διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας ἢ ὑπὸ ἐλαίου. Διατήρησις μετρία.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 2α, 287β καὶ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς ὀπισθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως : 44 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 77/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 79/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 33 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 143 καὶ 144 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 34α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ α΄ γραφέως, ΙϚ΄ αἰ.) καὶ 140β - 141α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ β΄ γραφέως, ΙϚ΄ αἰ.).

80

Χάρτης χονδρὸς καὶ λεῖος Διαστ. 0,265×0,200 Αἰὼν XIV Φύλλα 110

Ἰωάννου Σχολαστικοῦ τοῦ Σιναΐτου, Κλῖμαξ τῆς θείας ἀναβάσεως (PG 88, 579-1210). Ἐλλιπὴς καὶ κολοβὴ (περιέχει τοὺς λόγους α' - κζ'· ὁ τελευταῖος κολοβός). Βλ. καὶ τοὺς κώδικας 11, 12 καὶ 79, ὅπου τὸ αὐτὸ κείμενον[1].

Τῶν ἀσκητικῶν λόγων προτάσσονται :

α' (φ. 1α-β) «Ἐπιστολὴ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου ἡγουμένου τῆς Ῥαϊθοῦ πρὸς Ἰωάννην ἀξιάγαστον τοῦ Σιναίου ὄρους ἡγούμενον».

Ἀρχ.: Τῷ ὑπερφυεστάτῳ (καὶ) ἰσαγγέλῳ π(ατ)ρὶ π(ατέ)ρων, καὶ διδασκάλῳ τῷ ὑπὲρ λίαν· ὁ ἁμαρτωλὸς Ἰωάννης τῆς Ῥαϊθοῦ ἡγούμ(εν)ο(ς) ἐν Κ(υρί)ῳ χαίρειν : +
Γινώσκοντες ἡμεῖς οἱ εὐτελεῖς τὴν ἐν Κ(υρί)ῳ ἀδιάκριτόν σου προπάντων καὶ ἐν πάσαις ἀρεταῖς κατακεκοσμημένην ὑπακοὴν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ (καὶ) ἔργῳ (καὶ) ἀληθείᾳ ἀπλανῆ ἄνοδον πρὸς τὸν Θ(εὸ)ν ὑποδείξειεν· Ἔρρωσο ἐν Κ(υρί)ῳ τιμιώτατε π(άτ)ερ :~

β' (φφ. 1β - 2α) «Κλίμαξ θείας ἀνόδου».

Ἀρχ.: Τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς ἐν οὐ(ρα)νοῖς ἀπογραφῆναι τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα τρέχουσιν· ἀρίστην δρόμου ὁδὸν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἡμεῖς τῆς νοερᾶς καὶ οὐ(ρα)νοδρόμου ταύτης ἀνόδου, ἧς ἡ πρώτη βαθμίδων, διδάσκει εὖ μάλα σαφ()ῶς) :~

γ' (φ. 2α) Ἀκολουθοῦν, ἐρυθρόγραφα, τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικος (ἀναγραφὴ τῶν τίτλων τῶν λ' ἀσκητικῶν λόγων).

δ' (φ. 2β) [Προθεωρία τῆς ἁγίας Κλίμακος.]

Ἀρχ.: Ἐσκόπησεν ὄντως ἀρίστως μάλα· ὁ τὴν ἰσάριθμον ἡμῖν τῆς τοῦ Χ(ριστο)ῦ κατὰ σάρκα ἡλικίας· ἀνάβασιν τεκτηνάμ(εν)ο(ς) [. . .]
Τελ.: [. . .] ἡμεῖς δὲ ἀναγκαῖον ᾠήθημ(εν) τὸν τοῦ πανσόφου τούτου ἐνθάδε προτάξαι βίον· ἵν' ὁρῶντες τοὺς κόπους, μὴ ἀπιστῶμ(εν) τοῖς δράμασιν :~

ε' (φφ. 2β - 5β) «Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ ἡγουμένου τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ τοῦ ἐπίκλιν Σχολαστικοῦ· τοῦ ἐν ἁγίοις ὡς ἀληθ(ῶς) :~»

Ἀρχ.: Τὸ μὲν τίς ἡ ἐνεγκαμένη τὸν γεννάδαν καὶ ἐκθρέψασα πρὸ τῆς ἀθλητικῆς αὐτοῦ ἵν' οὕτως εἴπω ἀξιάκουστο(ς) πόλις [. . .]
Τελ.: [. . .] ὑπέδειξεν ἡμ(ῖν) (καὶ) αὐτὸς τὰς θεογράφους αὐτοῦ πλάκας ἔξωθεν μ(ὲν) πρακτικοῦ μετεχούσας· ἔσωθεν δέ, θεωρητικὰ περιεχούσας στηρίγματα· λέγοντα τάδε :~
Δανιὴλ μοναχοῦ ταπεινοῦ Ῥαϊθινοῦ εἰς τὸν βίον τοῦ κυροῦ Ἰω(άννου) τοῦ Σχολαστικοῦ:~

Πεπείραμαι κυροῦν ἐν βραχέσι πλεῖστα·
ῥήτορσιν κάλλο(ς), συντομία ἔπου.
Ὁ συντομίζων ῥητορείως ὡς ἔφης,
σύγγνωθι τῷ λειοῦντι τραχὺ σῶν λόγων·

1. Βλ. τὴν περιγραφὴν των ἀνωτέρω, σ. 193 - 198, 585 - 591.

συνεγχειρεῖν γ(ὰρ) οὐ κακίζειν τοῦτό σοι,
πάλαι τε καὶ νῦν ἐντεθύμημαι π(άτ)ερ.
Οἶκός σε τ(ῆς) πρ(ὶν), ἄρτι δὺς (δὲ) τ(ὸν) λόγον.

ϛ' (φφ. 5β - 7α) Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Σχολαστικοῦ τοῦ Σιναΐτου πρὸς ἀββᾶν Ἰωάννην ἡγούμενον τῆς Ραϊθοῦ.

Ἀρχ.: Ἰωάννης Ἰωάννῃ χαίρειν.
Ἀπεδεξάμην ὡς πρέπουσαν τῷ σεμνῷ σου καὶ ἀπαθεῖ βίῳ· καὶ τῇ καθαρᾷ καὶ τεταπεινωμένῃ σου καρδίᾳ [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ πλήθει προθέσεως ὁ Θ(εὸ)ς τοὺς μισθοὺς ἀποδίδωσιν.

Ἀκολουθοῦν, μετὰ ταῦτα, οἱ ἀσκητικοὶ λόγοι τοῦ Ἰωάννου Σχολαστικοῦ, ἡγουμένου τῶν ἐν Σινᾶ ὄρει μοναχῶν.

— φ. 7α : «Λόγος ἀσκητικὸ(ς) τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰωάννου· ἡγουμένου τῶν ἐν Σινᾶ ὄρει μοναχῶν· ὃν (καὶ) ἀπέστειλε τῶ ἀββᾶ Ἰω(άννῃ) ἡγουμ(έν)ω τῆς Ῥαϊθοῦ προτραπεὶς παρ' αὐτοῦ συντάξαι».

α' (φφ. 7α - 12α) «Περὶ φυγ(ῆς) κόσμου».

Ἀρχ.: Τοῦ ἀγαθοῦ (καὶ) ὑπεραγάθου καὶ παναγάθου ἡμῶν Θ(εο)ῦ καὶ βασιλέως· καλὸν γ(ὰρ) ἐκ Θ(εο)ῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ θέρμην θέρμῃ καὶ πόθω πόθον καὶ σπουδῇ σπουδὴν οὐκ ἐπαύσατο.
Πρώτη ἀνάβασ(ις), ὁ ἐπιβεβηκ(ὼς) μὴ στραφῇ εἰς τὰ ὀπίσω :~

β' (φφ. 12α - 14α) «Πε(ρὶ) ἀπροσπαθεί(ας)».

Ἀρχ.: Ὁ ἐν ἀληθείᾳ τὸν Κ(ύριο)ν ἀγαπήσας· ὁ ἐν ἀληθείᾳ τῆς μελλούσης βασιλείας ἐπιτυχεῖν ἐπιζητήσας [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐλεεινὸν δὲ ἰδέσθαι θέαμα τοὺς ἐν τῶ πελάγει διασωθέντας, ἐν τῶ λιμένι ναυαγήσαντ(ας).
Δευτέρα ἀνάβασις, ὁ τρέχων μὴ τὴν σύζυγον ἀλλ' αὐτὸν τὸν Λὼτ μιμούμ(εν)ος φεῦγε :~

γ' (φφ. 14β - 17β) «Περὶ ξενιτείας». «Περὶ ἐνυπνίων ἐπακολουθούντων εἰσαγωγικοῖς».

Ἀρχ.: Ξενιτεία ἐστί, κατάλειψις ἀνεπίστροφος πάντων τῶν ἐν τῇ πατρίδι [. . .]
Τελ.: [. . .] εἰ δὲ ἀπόγνωσίς σε ψηλαφᾷ· (καὶ) ταῦτα ἐκ δαιμόνων.
Ὁ τρίτος τριάδο(ς) ἰσάριθμο(ς): ὁ ἐπιβεβηκ(ὼς) μὴ περιβλέψῃ δεξιὰ ἢ ἀριστερά:~

δ' (φφ. 17β - 39α) «Περὶ τῆς μακαρίας καὶ ἀειμνήστου ὑπακοῆς».

Ἀρχ.: Πρὸς τοὺς πύκτας ἡμῶν λοιπόν· (καὶ) τοῦ Χ(ριστο)ῦ ἀθλητὰς παριὼν ὁ λόγο(ς) εὐθέως κατήντησε [. . .]
Τελ.: [. . .] προσεδέξατο ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ, ὧ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.
Εἰσάριθμο(ς) [sic] εὐαγγελιστῶν βαθμό(ς)· ὁ ἀθλητὴς στῆκε τρέχων ἀφόβως.
Προέδραμε ποτὲ Πέτρου Ἰω(άννης)· προτέτακται δὲ νῦν ὑπακοὴ μετανοίας· ὁ μ(ὲν) γ(ὰρ) προλαβὼν ὑπακοῆς, ὁ δὲ ἕτερος τῆς μετανοίας :~

ε' (φφ. 39α - 47β) «Πέμπτη ἀνάβασ(ις) περὶ μετανοί(ας) μεμεριμνημέν(ης) (καὶ) ἀληθ(ῶς) ἐναργοῦς ἐν ἧ (καὶ) ὁ βίος τῶν ἀδίκων καταδίκων».

Ἀρχ.: Μετάνοιά ἐστιν ἀνάκλησις βαπτίσματο(ς)· μετάνοιά ἐστ(ιν) συνθήκη πρὸς Θ(εὸ)ν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐν τῇ ἀναστάσει τῆς μεμεριμνημένης μετανοίας ἀμήν.
Πέμπτον ἀνῆλθ(ες) βαθμὸν ὁ μετανοήσας· τὰς γ(ὰρ) πέντε αἰσθήσεις ἐκάθηρας δι' αὐτ(ῆς)· (καὶ) τ(ὴν) ἀκούσι(ον) τιμωρίαν (καὶ) κόλασιν, διὰ τῆς αὐτοπροαιρέτου ἐκφυγών : ~

ς' (φφ. 47β - 49β) «Λόγο(ς) ς'». «Περὶ μνήμης θανάτου».

Ἀρχ.: Παντὸς λόγου προηγεῖται ἔννοια· μνήμη δὲ θανάτου καὶ πταισμάτων προηγεῖται κλαυθμοῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] σοφίαν τοῦτο εἶναι ὁρίζονται, μελέτην θανάτ(ου).
Ἕκτη ἀνάβασις. Ὁ ἀναβὰς οὐ μὴ λοιπὸν ἁμαρτήσει ποτέ· εἴπερ μιμνήσκου φησὶ τὰ ἔσχατά σου, (καὶ) εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἁμάρτης :~

ζ' (φφ. 49β - 56β) «Περὶ τοῦ χαροποιοῦ πένθ(ους)».

Ἀρχ.: Πένθος κατὰ Θ(εὸ)ν ἐστὶ σκυθρωπότης ψυχῆς· ἐνωδύνου καρδίας διάθεσις [. . .]
Τελ.: [. . .] διότι ἀδιαλείπτως οὐ πεπενθήκαμ(εν).
Βάσις ἑβδόμη· ὁ ἀξιωθεὶς (καὶ) ἐμοὶ βοηθείτω· αὐτὸ(ς) γ(ὰρ) ἤδη βεβοήθηται· ὡς διὰ τοῦ ἑβδόμου βαθμοῦ τὰς τοῦ αἰῶνο(ς) τούτου κηλῖδας ἀπονιψάμενο(ς) :~

η' (φφ. 56β - 60α) «Περὶ ἀοργησίας καὶ πραΰτητο(ς)».

Ἀρχ.: Ὥσπερ ὕδατο(ς) ἐν φλογὶ καταμικρὸν μικρὸν προστιθεμένου τελείως ἡ φλὸξ ἀποσβέννυται [. . .]
Τελ. : [. . .] ἐν ἰδίῳ καιρῷ αὐτὴν ἐρωτήσατε.
Ἐν ὀγδόῳ τινὶ βαθμῷ, ὁ τῆς ἀοργησίας κεῖται στέφανο(ς)· καὶ ὁ μὲν ἐκ φύσεως τοῦτον περικείμενος, ἴσως οὐ περίκειται ἕτερον· ὁ δ' ἐξ ἱδρώτων, τοὺς ὀκτὼ εἰς ἅπαν νενίκηκε :~

θ' (φφ. 60α - 61α) «Περὶ μνησικακίας».

Ἀρχ.: Αἱ μὲν ὅσιαι ἀρεταὶ τῇ τοῦ Ἰακὼβ κλίμακι παρεοίκασιν [. . .]
Τελ. : [. . .] πολλάκις καὶ μέχρι τῶν πν(ευματ)ικῶν ἀνδρῶν ἐπεκτείνεσθαι.
Ὁ κτησάμενο(ς) παρρησίαν λοιπὸν τὴν λύσιν τῶν πταισμάτων αἰτείτω παρὰ τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς.

ι' (φφ. 61α - 62β) «Περὶ καταλαλιᾶς».

Ἀρχ.: Οὐδεὶς τῶν εὖ φρονούντων ἀντείπῃ οἶμαι, μὴ ἐκ μίσους (καὶ) μνησικακίας τὴν καταλαλιὰν τίκτεσθαι [. . .]
Τελ.: [. . .] πολλάκις γ(ὰρ) (καὶ) οὗτοι πεπλάνηνται.
Ἀνάβασι<ς> δεκάτη· ὁ νικήσ(ας), ἀγάπης ἐργάτ(ης) ἢ πένθ(ους).

ια' (φφ. 62β - 63β) «Πε(ρὶ) πολυλογίας (καὶ) σιωπῆς».

Ἀρχ.: Εἴρηται μὲν ἡμῖν βραχέως ἐν τοῖς φθάσασιν ὡς ἐπισφαλὲς λίαν (καὶ) ἑαυτοῖς τοῖς δοκοῦσι [. . .]
Τελ.: [. . .] ὀλιγωτέρων δὲ στόμα ἀκρατὲς δαμάσαι.
Βαθμὸ(ς) ἑνδέκατο(ς). Ὁ νικήσ(ας), πλῆθο(ς) κακῶν ὑφ' ἓν περιέκοψεν :~

ιβ' (φφ. 63β - 64β) «Περὶ ψεύδ(ους)».

Ἀρχ.: Γέννημα μὲν σιδήρου καὶ λίθου πῦρ· γέννημα δὲ πολυλογίας καὶ εὐτραπελίας ψεῦδο(ς) [. . .]

Ἀνάβασις δωδεκάτη. Ὁ ἐπιβεβηκώς, ῥίζαν τ(ῶν) καλ(ῶν) κέκτητ(αι) :~

ιγ΄ (φφ. 64β - 65β) «Περὶ ἀκηδίας».

Ἀρχ.: Εἷς καὶ οὗτο(ς) ἐστὶ τῶν τῆς πολυλογίας κλάδων· ὡς (καὶ) ἤδη φθάσαντες εἴπομεν [. . .]
Τελ.: [. . .] τίς δὲ ὁ τετοκὼς προσευχήν, αὐτὴν ἐρωτήσατε.
Τρισκαιδεκάτη νίκη ἣν ὁ κτησάμενος, ἐν παντὶ δόκιμο(ς) καθέστηκεν :~

ιδ΄ (φφ. 65β - 69β) «Περὶ τῆς παμφήμου (καὶ) δεσποίνης πονηρᾶς γαστρός».

Ἀρχ.: Μέλλοντες περὶ γαστρὸς λέγειν ὡς ἐν ἅπασι πλεῖον νῦν καθ' ἑαυτῶν φιλοσοφεῖν προεθέμεθα [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ τῆς ἐμῆς γλυκύτητο(ς) πάντως ἡδύνεσθαι ζητοῦσιν.
Ἀνδρία νίκη· ὁ ἰσχύσας δῆλό(ς) ἐστι πρὸ(ς) ἀπάθειαν (καὶ) σωφροσύνην ἀκροτάτην ἐπειγόμενος :~

ιε΄ (φφ. 69β - 79α) «Προοίμιον τοῦ περὶ σωμάτων καὶ ἀσωμάτων λόγου». «Περὶ ἀφθάρτου ἐν φθαρτοῖς· ἐκ καμάτων (καὶ) ἱδρώτων ἁγνείας (καὶ) σωφροσύν(ης)».

Ἀρχ.: Ἠκούσαμεν τῆς μαινάδο(ς) νῦν εἰρηκυίας· αὐτῆς εἶναι ἀπόγονον [. . .]
Ἁγνεία ἐστὶν ἀσωμάτου φύσεως οἰκείωσις [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐμοῦ τὴν κεφαλὴν ἀπέκοψαν.
Ἔπαθλον· ὁ ἐν σαρκὶ ὢν καὶ τοῦτο εἰληφὼς ἀπέθανε· καὶ ἀνέστη καὶ τῆς μελλούσης ἀφθαρσίας τὸ προοίμι(ον) ἤδη ἀπεντεῦθεν ἐγνώρισ(εν) :~

ις΄ (φ. 79α-β) «Περὶ φιλαργυρίας».

Ἀρχ.: Πλεῖστοι ὅσοι τῶν σοφῶν διδασκ[άλων εἰώθα]σι τὸν προγεγραμμένον τύραννον [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πάλιν αἱ χεῖρές μου διηκόνησαν ἐμοὶ (καὶ) τοῖς σὺν ἐμοί.
Πάλη· ἣν ὁ νικ[ήσας ἢ ἀγάπην] κέκτηται, ἢ μέριμναν περιέκοψε :~

ιζ΄ (φφ. 79β - 80β) «[Περὶ ἀκτημο]σύνης».

Ἀρχ.: Ἀκτημοσύνη ἐστὶ φ[ροντίδων ἀπόθ]εσις· ἀμεριμνησία βίου [. . .]
Τελ.: [. . .] βραχέα διαλάβωμ(εν)· εἰσαγωγικῶν γ(ὰρ) τὰ τοιαῦτα νοσήματα.
Ἄθλον· ὁ κτησάμενος πρὸ(ς) οὐ(ρα)νὸν ἀΰλως ὁδοιπορεῖ : ~

ιη΄ (φφ. 80β - 82α) «Λόγ(ος) ιη΄». «Περὶ ἀναισθησίας· ἤγουν νεκρώσεως ψυχῆς καὶ θανάτου νοός· πρὸ θανάτου σώματο(ς)».

Ἀρχ.: Ἀναισθησία καὶ ἐπὶ σωμάτων καὶ ἐπὶ πνευμάτων ἐστί, νενεκρωμένη αἴσθησις [. . .]
Τελ.: [. . .] οὐ μή με νικήσῃς εἰς τὸν αἰῶνα.
Περὶ τῆς λιθώδ(ους) ἀναισθησίας. Νίκην ὁ κτησάμενο(ς) νοῦν ἐπτέρωσε· ψυχὴν ἐζώωσε· καὶ ὀφθαλμ(οὺς) ἐφωτίσθη :~

ιθ΄ (φφ. 82α - 83α) «Περὶ ὕπνου καὶ προσευχ(ῆς) καὶ τῆς ἐν συνοδίᾳ ψαλμῳδίας».

Ἀρχ.: Ὕπνος ἐστὶ φύσεως ποσῶς σύστασις· εἰκὼν θανάτου· αἰσθήσεων ἀργία [. . .]
Τελ.: [. . .] προσευχῆς δὲ παράστασις, σπουδ(ὴν) (καὶ) ἀγάπην πρὸ(ς) Θ(εό)ν, μοναχῶν.
Ἐπαινετὸν ἔργον ὁ κτησάμενο(ς) καὶ Θ(ε)ῷ πλησιάζει· καὶ δαίμονας δραπετεύει :~

κ΄ (φφ. 83α - 84β) «Λόγο(ς) κ΄». «Περὶ ἀγρυπνίας σωματικῆς· καὶ πῶς δεῖ ταύτην μετιέναι».

Ἀρχ.: Τοῖς ἐπὶ γῆς βασιλεῦσιν, οἱ μὲν ἄοπλοί τινες καὶ γυμνοί· οἱ δὲ ῥάβδους κατέχοντες [. . .]
Τελ.: [. . .] μή σου κυριεύη τὸ τῆς κενοδοξίας γέννημα· καὶ ἀπιστίας θυγάτηρ δειλία.
Βαθμό(ς) ‹κ΄›· ὁ τοῦτον εἰληφώς, φῶς ἔλαμψεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ :~

κα΄ (φφ. 84β - 85β) «Λόγ(ος) κα΄». «Περὶ δειλίας τῆς ἀνάνδρου (καὶ) νηπιώδ(ους)».

Ἀρχ.: Δειλία ἐστί, νηπιῶδες ἦθος· ἐν γηραλαίᾳ κενοδόξῳ ψυχῇ [. . .]
Τελ.: [. . .] συμπροσεύξασθαι γ(ὰρ) ἡμῖν ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν φύλαξ ἐλήλυθεν.
Ὁ δειλίας ἀπαλλαγείς, φόβον ἐναργῆ Θ(εο)ῦ προσείληφε· καὶ τῇ ταπεινώσει προσεγγίζει: ~

κβ΄ (φφ. 85β - 89α) «Λόγο(ς) κβ΄». «Περὶ τῆς πολυμόρφου κενοδοξίας».

Ἀρχ.: Τινὲς μὲν ἰδιαιρέτως τάξει καὶ λόγῳ τὴν κενοδοξίαν, παρὰ τὴν ὑπερηφανίαν φιλοῦσιν ὁρίζειν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὑπερηφανίαν ἔτεκε τὴν πάντων τῶν κακῶν ἀρχηγὸν καὶ τελειωτ(ήν) :~
Ὁ τῆς νόσου ταύτης ἐκτός, ἔγγιστα τῆς σωτηρίας· ὁ δ' οὔ, πόρρω φανήσεται τῆς ἁγίων δόξης :~

κγ΄ (φφ. 89α - 91β) «Λόγο(ς) κβ΄» [sic· ἀντὶ κγ΄]. «Περὶ τῆς ἀκεφάλου ὑπερηφανίας· ἐν ᾧ καὶ περὶ ἀκαθάρτων λογισμῶν».

Ἀρχ.: Ὑπερηφανία ἐστὶ Θ(εο)ῦ ἄρνησις· δαιμόνων εὕρημα [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵππον (καὶ) ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν καὶ ἄβυσσον ταπεινώσεως.
Βαθμὸς κγ΄· ὁ ἀναβεβηκ(ὼς) ἴσχυσεν· εἶπε‹ρ› ἄρα καὶ ἀναβεβηκέναι δεδύνηται.

κδ΄ (φφ. 91β - 93β) «Περὶ τῶν ἀνεκφράστων λογισμῶν τῆς δεινῆς βλασφημίας».

Ἀρχ.: Χαλεπῆς ῥίζης καὶ μ(ητ)ρ(ὸ)ς χαλεπώτατον ἀπόγονον εἶναι ἐν τοῖς φθάσασιν ἀκηκόαμεν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐμοὶ διηγήσατο εὐχαριστῶν τῷ Θ(ε)ῷ.
Νίκην τοῦ πάθους ὁ εἰληφώς, ἀπώσατο ὑπερηφανίαν :~

κε΄ (φφ. 93β - 95β) «Λόγ(ος) κδ΄» [γρ. κε΄]. «Περὶ πραΰτητο(ς) καὶ ἁπλότητο(ς)· καὶ ἀκακίας (καὶ) πονηρίας σεσοφισμένων οὐ φυσικῶν».

Ἀρχ.: Προτρέχει μὲν τοῦ ἡλίου τὸ πρωϊνὸν φῶς· πάσης δὲ ταπεινοφροσύνης πραΰτης πρόδρομο(ς) [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ οὕτω ποιῶν, εὑρήσεις σ(ωτη)ρίαν (καὶ) εὐθύτητα [. . .] ἀμήν.
Προτρέχει μ(ὲν) ἡλίου φωτὸ(ς) φῶς πρωϊνόν· πραΰτης δέ, ταπεινοφροσύνης τῆς ἁγί(ας) :~

κς΄ (φφ. 95β - 102β) «Περὶ τῆς τῶν παθῶν ἀπωλείας τῆς ὑψίστου ταπεινοφροσύνης ἀοράτῳ αἰσθήσει». «Λόγο(ς) κε΄» [γρ. κς΄»].

Ἀρχ.: Ὁ ἀγάπης Κ(υρίο)υ κυρίως· καὶ ταπεινοφροσύνης ἁγίας πρεπόντ(ως) [. . .]
Τελ.: [. . .] οὐ μή σοι τοῦτο λέξω, ἕως οὗ Θ(εὸ)ν κτήσῃ [. . .] ἀμήν.
Πηγῆς μὲν μ(ήτ)ηρ, ἄβυσσο(ς) καθέστηκε· διακρίσεως δὲ πηγή, ταπείνωσις :~

κζ΄ (φφ. 102β - 108α) «Λόγο(ς) κς΄» [γρ. κζ΄]. «Περὶ διακρίσεως λογισμῶν καὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν». Κολοβός.

Ἀρχ.: Διάκρισίς ἐστιν, ἐν μὲν τοῖς εἰσαγομένοις, ἡ τῶν καθ' ἑαυτ(οὺς) ἀληθ(ὴς) ἐπίγνωσις [. . .]

Τελ. (φ. 104β): [. . .] ἀγρυπνία· ἀνδρεία· ψύχος· κόπο(ς)· ταλαιπωρία· ἐξουδένωσις· συντριβή·

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω, παρατηρεῖται χάσμα εἰς τὸ κείμενον, διότι ἔχουν ἐκπέσει 2 - 2 $^1/_2$ τετράδια μετὰ τὸ φύλλον 104. Λείπουν οὕτω τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ Α΄ μέρους τοῦ λόγου τούτου, ὁλόκληρον τὸ Β΄ μέρος («Περὶ διακρίσεως εὐδιακρίτου») καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Γ΄ μέρους.

— φφ. 105α - 108α : [Μέρος Γ΄. Λόγος ὁ αὐτός. Ἀνακεφαλαίωσις ἐν ἐπιτομῇ τῶν προειρημένων πάντων.] Ἀκέφαλον.

Ἀρχ.: πρόδηλον· ἀγάπη Θ(εο)ῦ ξενιτείας ὑπ[όθεσις· τὸ δὲ ἐναντ]ίον πρόδηλον [. . .]
Τελ.: [. . .] δι' ἀπαθείας καθαροῖς τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θ(εὸ)ν ὄψονται [. . .] ἀμήν:~

κη΄ (φφ. 108α - 110β) «Περὶ τῆς ἱερᾶς σώματο(ς) (καὶ) ψυχῆς ἡσυχίας».

Ἀρχ.: Ἡμεῖς ὥσπερ ἀεὶ ὠνήσιμοί τινες τῶν ἀνοσίων παθῶν ὑπάρχοντες [. . .]
Τελ.: [. . .] μακάριος ὁ ἐλπίζων· τρισμακάριος ὁ μέλλων· ἄγγελο(ς) ὁ καταλαβών :~

— φ. 110β : Ἀκολουθεῖ μικρὸν τμῆμα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ Β΄ μέρους τοῦ ὡς ἄνω λόγου, ὑπὸ τὸν τίτλον : «Περὶ διαφορᾶς καὶ διακρίσεως ἡσυχιῶν».

Ἀρχ.: Ἔστι καὶ τοῦτο γνώριμον ἐν πάσαις ταῖς τῶν ἐπιστημῶν καταστάσεσι [. . .]
Τελ. (κολοβόν) : [. . .] μᾶλλον δὲ τὸ πέλαγο(ς)· ἢ τάχα

Μετὰ τὸ φύλλον 110 ἔχουν ἐκπέσει 3 - 4 τετράδια. Λείπουν ἐξ ὁλοκλήρου οἱ λόγοι περὶ προσευχῆς, περὶ ἀπαθείας καὶ τελειότητος καὶ ἀναστάσεως ψυχῆς, περὶ τοῦ συνδέσμου τῆς ἐναρέτου τριάδος ἐν ἀρεταῖς, καὶ ὁ λόγος πρὸς τὸν ποιμένα.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, καλλιτεχνική, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,195×0,140. Στίχοι 24. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα. Μελάνη ἀμαυρά, ζωηρὰ καὶ ἔντονος. Ἐνιαχοῦ διπλοτονούμεναι αἱ λέξεις *μέν*, *δέ*, *μή*. Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων, α΄ - ιγ΄, τὰ ὁποῖα εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις, διὰ τῆς αὐτῆς μελάνης διὰ τῆς ὁποίας καὶ ὁ κῶδιξ, ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ πρὸς τὴν ἔσω γωνίαν. Τὸ τελευταῖον τετράδιον [ιδ΄] εἶναι ἑξάφυλλον καὶ ἄνευ ἀριθμήσεως, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον του φύλλον. Μετὰ τὸ φύλλον 104 (τέλος τοῦ ιγ΄ τετραδίου) ἔχουν ἐκπέσει 2 - 2 $^1/_2$ τετράδια, ἀπὸ δὲ τὸ τέλος, μετὰ τὸ φύλλον 110, 3 - 4 τετράδια.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α΄ (φφ. 1 - 8), β΄ (φφ. 9 - 16), γ΄ (φφ. 17 - 24), δ΄ (φφ. 25 -32), ε΄ (φφ. 33 - 40), ς΄ (φφ. 41 - 48), ζ΄ (φφ. 49 - 56), η΄ (φφ. 57 - 64), θ΄ (φφ. 65 -72), ι΄ (φφ. 73 - 80), ια΄ (φφ. 81 - 88), ιβ΄ (φφ. 89 - 96), ιγ΄ (φφ. 97 - 104), ιδ΄ (φφ. 105 - 110).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος δὲν φέρει ὑδατόσημα.

Ἐκ τῆς διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως τοῦ κώδικος σώζεται μόνον ἡ προσθία, ἐξηρθρωμένη, λίαν σαθρὰ καὶ σητόβρωτος, ἐπικεκαλυμμένη ἄλλοτε διὰ βύρσης, τῆς ὁποίας σήμερον ὀλίγα ὑπολείμματα διακρίνονται.
Ὁ κῶδιξ, εἰς τὰ περιθώριά του, σητόβρωτος καὶ μυόβρωτος. Ἰδιαιτέρως μυόβρωτα τὰ φύλλα 105 - 110. Τὰ φύλλα 74 - 79, πρὸς τὰ κάτω καὶ περὶ τὸ μέσον, φέρουν μικρὰν ὀπὴν δημιουργηθεῖσαν ἐκ πυρᾶς (προφανῶς κηρίου). Ὁ κῶδιξ, πολλαχοῦ, ρυπαρὸς ἐκ τῆς ὑγρασίας καὶ ἐκ τῆς συχνῆς του χρήσεως. Διατήρησις ἐν γένει μετρία.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, διὰ μολυβδίδος, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως : 86 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 19/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 80/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 10 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ἄλλωστε, καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως σώζεται μικρὰ παλαιὰ ἐτικέττα, φέρουσα τὰ ὡς ἄνω στοιχεῖα : «Μ. Ρουσάνη χειρογρ. ἀριθ. 10».

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 145 καὶ 146 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 39α καὶ 69β (δείγματα γραφῆς).

81

Χάρτης Διαστ. 0,290/0,293×0,215 Αἰὼν XIV Φύλλα 52

1 Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου λόγοι παραινετικοὶ πρὸς μοναχοὺς κ.ἄ. (Ἔκδ.: Assemani I., *Sancti Patris nostri Ephraem Syri, Opera omnia*..., τόμ. 1-2, Ρώμη 1732, 1743 [= ESO]. Τὰ αὐτὰ κείμενα καὶ εἰς παλαιὰν νεοελληνικὴν ἀπόδοσιν : *Τὰ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου Ἀσκητικά, εἰς τὴν καθομιλουμένην μετενεχθέντα ὑπὸ Μάρκου Δ. Σακκοράφου*, Ἀθῆναι 1864. Νῦν τὸ δεύτερον ἐκδοθέντα ἐπιμελείᾳ κ. Παρθενίου Σχουρλῆ, Ἐκδόσεις Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1979 [= ΜΣ]).

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

α' (φ. 1α - 1β) Παραίνεσις β' (ESO 2, 75· ΜΣ 224 - 226). Ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: πομεῖναι γενναί(ως)· μήποτε εἰσελθόντος αὐτοῦ εἴπῃ· ὅτι οὐ κήδει [. . .]
Τελ.: [. . .] αὐτός γὰρ ἔστιν ὁ διδάσκον ἄν(θρωπ)ον γνῶσιν· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

β' (φφ. 1β - 2α) «Πρὸς ἀρχαρίους μοναχοὺς παραίνεσις γ'» (ESO 2, 76· ΜΣ 226 - 227).

Ἀρχ.: Ἀγαπητέ, ἀποταξάμενος τοῦ βίου, ἐὰν εἰσέλθης εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ καταντίσις εἰς κοινόβιον ἀδελφῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πάλιν ἵνα ἐντραπῇ ὁ ἐξ ἐναντίας, μηδὲν ἔχων περὶ ἡμῶν φαῦλον πράγμα.

γ′ (φφ. 2α - 3α) «Παρέναισις [sic] δ′» (ESO 2, 77· ΜΣ 227 - 228).

Ἀρχ.: Ἀγαπητέ, ἰδοῦ παρατήθημί σοι παρακαταθήκην ἑτέραν ἐν Κ(υρί)ω, ἐὰν φυλάξῃς αὐτὴν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τὰ λοιπά, ἃ ὁ Θ(εὸ)ς ἐκ τῆς ἀγαθότιτος αὐτοῦ ἐπιχωρηγήση σοι [. . .] ἀμήν.

δ′ (φ. 3α) «Παραίνεσις ε′» (ESO 2, 78· ΜΣ 228).

Ἀρχ.: Ἐάν τις ἀπὸ μεγάλης ὑπολήψεως τοῦ ματαίου βίου ἔλθη εἰς τὸν μοναχῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] δι' ὃ φυλάττου ἀπὸ τῆς ὑψηλοφροσύνης καὶ ὁ Κ(ύριο)ς ἔσται σου μερὶς [. . .] ἀμήν.

ε′ (φ. 3α-β) «Παραίνεσις ς′» (ESO 2, 79· ΜΣ 228 - 229).

Ἀρχ.: Ἀγαπητέ, ἐὰν βάλῃς καλὰς ἀρχάς, οὕτως διατελέσις καὶ τὸ γείρας σου εὐαρέστος [. . .]
Τελ.: [. . .] διότι γέγραπται, ἀκάθαρτος παρὰ Κ(υρί)ω πᾶς ὑψηλοκάρδιος.

ς′ (φφ. 3β - 4β) «Παραίνεσις ζ′ πρὸς ἀρχαρίους (μον)αχ(οὺς)» (ESO 2, 80· ΜΣ 229).

Ἀρχ.: Καὶ περὶ τοῦ ἐργοχείρου μὴ ὀλιγόρει,πολλάκις γὰρ ὑποβάλλη σοι ὁ λογισμὸς λέγ(ων) [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πάντων κατεφρώνησας, ἵνα Χ(ριστὸ)ν κερδίσῃς, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

ζ′ (φφ. 4β - 5α) «Παραίνεσις ὀγδόη» (ESO 2, 81· ΜΣ 230 - 231).

Ἀρχ.: Καὶ περὶ τοῦ χρόνου μὴ ὀλιγόρι· τίσι [γρ. τισὶ] γὰρ ὑποβάλη ὁ ἐχθρὸς ἐπιθυμίαν εἰς τὸ σχῆμα παρὰ τ(ὸν) κερὸν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θ(εο)ῦ ποιήσαντες, τύχωμεν τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ, ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται.

η′ (φφ. 5α - 6α) «Παραίνεσις θ′» (ESO 2, 83· ΜΣ 231 - 232).

Ἀρχ.: Ἀδελφέ, μὴ ἐκκλίου [sic] ὑπὸ ἐπερχομένων λογισμῶν· ἀρχὴ γὰρ ἀγὼν ἐστὶν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ διδοὺς ἡμῖν ἰσχὺν κατὰ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

θ′ (φφ. 6α - 7α) «Παραίνεσις ι′» (ESO 2, 84· ΜΣ 232).

Ἀρχ.: Ἀδελφέ, ἀγονίζου, ὡς καλὸ(ς) στρατιώτις Χ(ριστο)ῦ, ὡς ἔτι ἔχεις καιρὸν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ κληρονομήσις τ(ὸν) στέφανον τῆς ζωῆς· ὃν ἐπιγγίλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν [. . .] ἀμήν.

ι′ (φ. 7α-β) «Παραίνεσις ια′» (ESO 2, 86· ΜΣ 233).

Ἀρχ.: Δεῖ καὶ τοὺς ἐξ οἰκτροῦ καὶ μοχθηροῦ βίου ἐρχομένους εἰς τ(ὸν) μονήρη βίον, μὴ ὑψηλοφρον(ὴν) [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πάλιν Κ(ύριο)ς ὑπεριφάνοις ἀντιτάσεται· ταπεινοῖς δὲ δώσι [sic] χάριν [. . .] ἀμήν.

ια' (φφ. 7β - 8β) «Παραίνεσις ιβ'» (ESO 2, 87· ΜΣ 234 - 235).

"Αρχ.: 'Αδελφέ, έπιστεύθις ψυχὴν ζῶσαν ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου [. . .]
Τελ.: [. . .] ὅπου εἰσὶν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ ἠμὶ ἐν μέσω αὐτῶν [. . .] ἀμήν.

ιβ' (φ. 8β) «Παραίνεσις ιγ'» (ESO 2, 89· ΜΣ 235 - 236). Κολοβή.

"Αρχ.: Κατὰ μέρος οἰκοδομήτε πόλις, καὶ μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος [. . .]
Τελ.: [. . .] δίδασκε αὐτὸν ἔπαθλα τῶν ἀρετῶν καὶ τοῦ σεμνοῦ βίου τὴν διαγογή(ν)· ἐὰν μετὰ τὴν συμπλήρωσι(ν)

ιγ' (φ. 9α-β) [Παραίνεσις ιδ'.] (ESO 2, 91· ΜΣ 236 - 237). 'Ακέφαλος.

"Αρχ.: τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθεί(ας)· πρόξενο(ς) ἑαυτῶ γενόμενος τῆς ἰδίας ἀπολείας· ἐν δὲ τῆ στενὴ καὶ τεθλημένη ὁδῶ ἔστη ταῦτα, ἡσυχία, ἐγκράτεια, σωφροσύνη [. . .]
Τελ.: [. . .] δώει ἡμῖν πν(εῦμ)α δυνάμεως καὶ σοφίας καὶ ὑπομονῆς τοῦ δουλεύειν αὐτῶ πάσας τὰς ἡμέρ(ας) ἡμῶν [. . .] ἀμήν.

ιδ' (φφ. 9β - 10α) «Παραίνεσις ιε'» (ESO 2, 92· ΜΣ 237 - 238).

"Αρχ.: 'Αδελφέ, τί πλανάσε ἐνεργούμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου [. . .]
Τελ.: [. . .] μήποτε εἴπη πρὸς ἡμ(ᾶς), ἠγάπησαν τὴν δόξαν τῶν ἀν(θρώπ)ων, εἴπερ τὴν δόξαν τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .] ἀμήν.

ιε' (φφ. 10α - 11α) «Παραίνεσις ιβ'» [γρ. ις'] (ESO 2, 93· ΜΣ 238 - 239).

"Αρχ.: 'Αδελφέ,ὅταν κρούει σοι ἀδελφὸς νυκτὸς ὅπως ἀναστῆς εἰς τὴν δοξολογίαν τοῦ Χρ(ιστο)ῦ, ἔγειρε προθύμος [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ δὲ Κ(ύριο)ς διέγείρι ἡμῶν τὰς ψυχὰς εἰς τὸν φόβον αὐτοῦ [. . .] ἀμήν.

ις' (φ. 11α) «Παραίνεσις ιζ'» (ESO 2, 95· ΜΣ 239 - 240).

"Αρχ.: 'Εννοηθῶμεν ἀγαπητοὶ τοὺς ἑστῶτας ἐνώπιον ἐπιγίου βασιλέως καὶ λειτουργοῦντας τρόμω φρικτῶ [. . .]
Τελ.: [. . .] αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαβόμ(εν)ο(ς)· ὀλιγοψύχοις διδοῦς μακροθυμίαν [. . .] ἀμήν.

ιζ' (φφ. 11α - 12α) «Παραίνεσις ιη'» (ESO 2, 95· ΜΣ 240 - 241).

"Αρχ.: 'Ως λογίζομαι ἀδελφοί, ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ νυσταγμοὶ οἷ ἐνοχλοῦσι τ(ὸν) ἄν(θρωπ)ον νυκτὸς [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ παραστήσει ἡμᾶς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἐν τῆ βασιλεία αὐτοῦ [. . .] ἀμήν.

ιη' (φφ. 12α - 13β) «Παραίνεσις ιθ'» (ESO 2, 97· ΜΣ 241 - 242).

"Αρχ.: 'Εὰν ἔλθη ἀδελφὸς εἰς τ(ὸν) μοναχ(ὸν) ἐξ οἱασδήποτε προφάσεως [. . .]
Τελ.: [. . .] πολλοὶ γὰρ οἰκτιρμοὶ τοῦ Κ(υρίο)υ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν ἐν ἀληθεία [. . .] ἀμήν.

ιθ' (φφ. 13β - 15α) «Παραίνεσις κ'» (ESO 2, 100· ΜΣ 242 - 244).

"Αρχ.: Τοῖς ἐν κοινοβίοις νεοτέροις μοναχοῖς, διάφόρος πολεμεῖ ὁ ἐχθρὸς [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ δὲ Κ(ύριο)ς κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὸν φόβον αὐτοῦ [. . .] ἀμήν.

κ' (φφ. 15α - 18α) «Παραίνεσις κα'» (ESO 2, 102· ΜΣ 244 - 247).

Ἀρχ.: Διαφόρος πολεμοῦνται οἱ ἐνυποταγὴ πν(ευματ)ικοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς καθεζόμενοι [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι, καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ Θ(εο)ῦ μου [. . .] ἀμήν.

κα' (φ. 18α-β) «Παραίνεσις κβ'» (ESO 2, 107· ΜΣ 247 - 248).

Ἀρχ.: Ὑποβάλλει ὁ λογισμὸς τῶ ἀδελφῶ λέγων, τῶσαῦτα ἔτη ἔχης ἐν τῶ ἁγίω τόπω τούτω [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐπὶ ὀλίγα ἧς πιστός, ἐπιπολῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τ(ὴν) χαρὰν τοῦ Κ(υρίο)υ σου [. . .] ἀμήν.

κβ' (φφ. 18β - 20α) «Παραίνεσις κγ'» (ESO 2, 108· ΜΣ 248 - 250).

Ἀρχ.: Ἡ πίστις μ(ήτ)ηρ ἔστιν παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ· καὶ δι' αὐτῆς κτάτέ τις τὰς ἐπαγγελίας τοῦ δεσπότου [. . .]
Τελ.: [. . .] τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σοὶ καρδία [. . .] εἰς τ(οὺς) αἰῶν(ας).

κγ' (φφ. 20α - 21β) «Τοῦ αὐτ(οῦ) παραίν(εσι)ς κδ'» (ESO 2, 111· ΜΣ 250 - 252).

Ἀρχ.: Ἐὰν συμβῆ ἀδελφὸν τοῦ κοινοβίου χωρισθῆναι οἱαδήποτε προφάσει [. . .]
Τελ.: [. . .] ὅπως στολισάμενοι ἔνδυμα γάμου, ἀπαντήσωμεν αὐτῶ ἐν δόξῃ [. . .] εἰς τ(οὺ)ς αἰῶν(ας).

κδ' (φφ. 21β - 22β) «Τοῦ αὐτ(οῦ) παραίνε(σις) κε'» (ESO 2, 114· ΜΣ 252 - 253).

Ἀρχ.: Ἀδελφός τις διηγήσατό μοι λέγων, θεῖον ἔσχον χρυσὸν ἐν τῇ τέχνῃ· (καὶ) ἀποταξάμενος τοῦ βίου, ἐγένετο μοναχὸς [. . .]
Τελ.: [. . .] παρεμβαλεῖ γὰρ ἄγγελος Κ(υρίο)υ κύκλω τῶν φοβουμένων αὐτὸν (καὶ) ῥύσεται αὐτούς [. . .] εἰς τ(οὺς) αἰῶν(ας).

κε' (φ. 22β) [Παραίνεσις] «κς'» (ESO 2, 116· ΜΣ 253 - 254).

Ἀρχ.: Γέγραπται τῶ ἔχοντι δοθήσεται (καὶ) περισευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, (καὶ) ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα ἀπολαύσωμεν τὰς ἐπαγγελίας αὐτοῦ σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ [. . .] ἀμήν.

κς' (φφ. 23α - 24α) «Τοῦ αὐτ(οῦ) παραίν(εσις) κζ'» (ESO 2, 120· ΜΣ 257 - 258).

Ἀρχ.: Ἐὰν συμβῆ πικρία οὐ κάκιστον τῶ συμβῆναι· χαλεπὸν δὲ καὶ δεινὸν τῶ ἐμμένειν τῇ πονηρεία [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα τὶς θῆ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλ(ων) αὐτοῦ [. . .] εἰς τ(οὺς) αἰῶν(ας).

κζ' (φ. 24α-β) [Παραίνεσις] «κη'» (ESO 2, 123· ΜΣ 258 - 259).

Ἀρχ.: Ἀνὴρ ἐν ἀμελεία διάγων τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, ἑαυτὸν φρεναπατᾶ [. . .]
Τελ.: [. . .] μάχαιρα ὑμᾶς κατέδετε· τὸ δὲ στόμα Κ(υρίο)υ ἐλάλησαι ταῦτα [. . .] εἰς τ(οὺ)ς αἰῶν(ας).

κη' (φφ. 24β - 26β) «Τοῦ αὐτοῦ πῶς δεῖ παρακαλεῖν ὀλιγοροῦντας. κθ'» (ESO 2, 124· ΜΣ 259 - 262).

Ἀρχ.: Ἀδελφὸς ζήτει τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, καὶ εὑρὼν εἶπεν αὐτῷ, ποῦ εἶς ἀδελφέ· [. . .]
Τελ.: [. . .] δοξάζον τὸν Θ(εὸ)ν ἐπὶ τῇ μεταβολῇ τοῦ ἀδελ(φ)οῦ· αὐτῷ γὰρ [. . .] ἡ δό(ξα).

κθ′ (φφ. 26β - 27α) «Ὅτι δεῖ τὸν ἀναγινώσκοντ(α) φιλοπόνως ἀναγινώσκ(ειν) ὡς τοῦ Θ(εο)ῦ παρόντ(ως)· παραίνεσις λ′» (ESO 2, 128· ΜΣ 262).

Ἀρχ.: Ἀγαπητὲ ἐὰν προσταχθεὶς ἀναγνῶν(αι) ἐν τοῖς ὠσὶ τοῖς ἀδελφότητος [. . .]
Τελ.: [. . .] μήποτε εὑρεθῇ πρόσκομμα ἐν αὐτῷ τὸ ἀναγινώσκοντι, ἢ καὶ μεταγράφοντι.

λ′ (φφ. 27α - 29β) «Παραίν(εσις) λβ′» [sic] (ESO 2, 133· ΜΣ 266 - 267).

Ἀρχ.: Οὐ μόνον δι᾽ ἀποχῆς βρωμ(ά)τ(ων) κατορθοῦται ἡ ἁγνεῖα (καὶ) ἡ σωφροσύνη [. . .]
Τελ.: [. . .] εὐλογητὸς ὁ Θ(εὸ)ς ὁ ἐμπιπλῶν ἡμᾶς τῆς εὐλογίας αὐτοῦ [. . .] αὐτῷ ἡ δό(ξα) εἰς τ(οὺ)ς <αἰῶνας>.

λα′ (φφ. 29β - 31α) «Παραίνεσις πρὸς Εὐλόγιον μονάζοντα· τοῦ αὐτοῦ· μς′» (ΜΣ 292 - 295).

Ἀρχ. Εἰς τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς ἀφορῶν ἀδελφὲ ἐσπούδασα γράψαι σοι [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) εὔχεσθαι ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθεῖτε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κ(υρίο)υ [. . .] ᾧ ἡ δόξα εἰς τ(οὺς) <αἰῶνας>.

Τὸ κείμενον τοῦτο ἐλλιπές, διότι μεταξὺ τῶν φύλλων 30 καὶ 31 ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον.

λβ′ (φφ. 31α - 34β) «Πρὸς ἀκηδιαστ(ὴν) μοναχὸν λέγοντ(α) ἀφίειμι τὸ σχῆμα (καὶ) εἰς τὸν κόσμον ὑπάγω· παραίνεσις μζ′» (ESO 2, 175· ΜΣ 295 - 299).

Ἀρχ.: Ἔφη ὁ Κ(ύριο)ς τῆς δόξης· εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ καθὼς ἤκουσας ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τὴν παραβολὴν τῆς συκῆς· πρόσεχε οὖν ἀγαπητὲ σεαυτῷ πάντοτε.

λγ′ (φ. 35α) «Τοῦ αὐτοῦ, κατὰ μίμησιν τ(ῶν) παροιμιῶν», καὶ δι᾽ ἄλλης, μεταγενεστέρας, χειρὸς «† Τοῦ ἁγίου Εὐφρὲμ» (ESO 1, 70· ΜΣ 84 - 85).

Ἀρχ.: Ὁ πιστεύον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θ(εο)ῦ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ συγκλεισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τίς ὁ τέλειος ἀνήρ, ἀλλ᾽ ἢ ὁ ἀγαπῶν τὸν Κ(ύριο)ν ἐναληθείᾳ, καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ ὡς ἑαυτόν.

λδ′ (φφ. 35α - 46β) «Περὶ φόβου Θ(εο)ῦ» (ΜΣ 90 - 120). Τὸ κείμενον κολοβόν, διότι, μετὰ τὸ φύλλον 46, ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον.

Ἀρχ.: Φοβοῦ τὸν Κ(ύριο)ν καὶ εὑρήσεις χάριν· φόβος γὰρ Κ(υρίο)υ γεννᾷ τρόπους [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ γὰρ τὸ μὴ βούλεσθαι ὑπομεῖν(αι) ἡμᾶς μικρὰν θλῖψιν περιπίπτομεν εἰς πολλὰς (καὶ)

λε′ (φφ. 47α - 50α) «Τοῦ αὐτοῦ, πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐμπαθῶς διαγόντ(ων) (καὶ) τιμᾶς ἀπαιτούντων» (ESO 1, 111· ΜΣ 85 - 90). Τὸ κείμενον ἐλλιπὲς καὶ κολοβόν, διότι τὰ περιέχοντα τοῦτο φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι μυόβρωτα κατὰ τὸ κάτω μέρος.

Ἀρχ.: Ἀγωνιῶ ἀδελφοί μου καὶ φρίττω (καὶ) τῇ λύπῃ κατατιτρόσκωμαι [. . .]

Τελ.: [. . .] ἀλλ' ὑμεῖς τῷ ἔργω κοσμήσατ(αι) τοὺς ἐμο[ὺς λό]γους· πιστεύω γὰρ ὑμᾶς ἀμώμ[ους . . .ἵ]να εὐφράνητ(αι) τὸν Κ(ύριο)ν.

2 (φφ. 50α - 52β) Διηγήσεις ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ. Ἐλλιπεῖς καὶ κολοβαί, διότι τὰ περιέχοντα ταύτας φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι μυόβρωτα καὶ ἐλλιπῆ κατὰ τὸ κάτω μέρος.

Ἀρχ.: Ἀδελφὸς παρέβαλε τῷ ἀββᾷ Νεΐλωνι (καὶ) λέγει αὐτῷ· τί ποιήσω ἀββὰ ὅτι οἱ λογισμοὶ ὡς πηγὴ βρύουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ μου [. . .]
Τελ.: [. . .] τὴν τοῦ κήπου φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν, μετὰ καὶ ἄλλου ἀδελφοῦ, ὥτινι ὑποτασσόμενο(ς) τὴν περι

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ ὑπὸ δύο διαφόρων χειρῶν.

— Α′ (φφ. 1α - 19β, 51α - 52β) : Γραφὴ ἐπιμελημένη, στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,220×0,160. Στίχοι 33. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι. Οἱ τίτλοι ἐρυθρόγραφοι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Β′ (φφ. 20α - 50β) : Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος ἀλλὰ πρόχειρος καὶ οὐχὶ καλλιγραφική. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,230/0,240×0,165. Στίχοι 30 - 35. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι. Μελάνη τοῦ αὐτοῦ χρώματος.

Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ κανονικῶν τετραδίων, ἐκ τῶν ὁποίων φέρουν ἀρίθμησιν σήμερον τὰ ὑπ' ἀριθ. ι′ - ιδ′. Μετὰ ταῦτα ἀκολουθοῦν ἀκόμη δύο τετράδια [ιε′ καὶ ις′] ἄνευ ἀριθμήσεως, διότι τὰ κάτω ὁριζόντια περιθώρια, ὅπου ὑπῆρχον αἱ ἐνδείξεις, εἶναι μυόβρωτα. Αἱ σχετικαὶ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις ἔχουν τεθῆ ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου. Ἐκ τῶν τετραδίων τοῦ κώδικος τὸ ια′ (φφ. 9 - 15) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 8, χάσμα εἰς τὸ κείμενον ἑνὸς φύλλου· τὸ ιγ′ (φφ. 24 - 30) εἶναι ἐπίσης ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον του φύλλον· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 30, χάσμα εἰς τὸ κείμενον ἑνὸς φύλλου. Τέλος, τὸ ις′ (φφ. 47 - 52), εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα του, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον· οὕτω, μετὰ τὸ φ. 46, χάσμα ἑνὸς φύλλου εἰς τὸ κείμενον. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει τὰ τετράτράδια α′ - θ′ (ἤτοι 72 ἐν συνόλῳ φύλλα, ἐὰν τὰ ἐλλείποντα τετράδια θεωρηθοῦν ὀκτάφυλλα), ἀπὸ δὲ τὸ τέλος ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπεσόντων φύλλων.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : ι′ (φφ. 1 - 8), ια′ (φφ. 9 - 15), ιβ′ (φφ. 16 - 23), ιγ′ (φφ. 24 - 30), ιδ′ (φφ. 31 - 38), ιε′ (φφ. 39 - 46), ις′ (φφ. 47 - 52). Τὸ μετὰ τὸ φ. 5 ἀκολουθοῦν φ. 5Α διωρθώσαμεν εἰς φ. 6, καὶ ἐν συνεχείᾳ διωρθώθη ἀναλόγως καὶ ἡ ἀκολουθοῦσα, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, φυλλαρίθμησις τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1953 (οὕτω, φφ. 6 - 51 = φφ. 7 - 52).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ κύκλον («cercle»), φέροντα ἐξωτερικῶς κατακόρυφον κεραίαν μήκους 4,5 ἑκ.,

τεμνομένην χιαστὶ περὶ τὴν κορυφήν της ὑπὸ δύο πλαγίων εὐθειῶν μήκους 2 ἑκ. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾷ εἰς τὰ περισσότερα φύλλα τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 2, 4, 6, 8, 11, 13, 15, 16). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 3054, τῶν ἐτῶν 1367/80· V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 1855 - 1860, τῶν ἐτῶν 1354/80).

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 50α, εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον, πρὸς τὰ δεξιά, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, τὰ κάτωθι :

† τοῦτο ἐστ(ὶν) ἡ ἐργασία ἡ ἐδική μου τοῦ ἁμαρτωλοῦ . . . . (τὸ ὄνομα δὲν ἀναγινώσκεται σήμερον, διότι, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὁ κῶδιξ μυόβρωτος).

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 9α, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα :

κ(αὶ) τώδε σὶν τοῖς ἄλλοις τοῦ αγίου νικολάου μετεῶρων

Εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 1α, 30β καὶ 34β δοκίμια κονδυλίου. Εἰς τὰ κάτω ὁριζόντια περιθώρια τῶν φύλλων 34β καὶ 35β ἀδέξια σκαριφήματα διὰ μελάνης.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος σήμερον. Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως, ὡς καὶ πολλὰ φύλλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κώδικος, ἔχουν ἐκπέσει. Τὰ φύλλα 39 - 52 μυόβρωτα κατὰ τὸ κάτω μέρος. Εἰς τὰ φύλλα 45 - 52 ἐλλείπει καὶ τμῆμα τοῦ κειμένου.

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 114/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 81/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς δηλώνει καὶ τὸ κτητορικόν του σημείωμα, προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 36 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν ὑπάρχει σήμερον.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 147 καὶ 148 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 9α καὶ 24β (δείγματα γραφῆς τοῦ κώδικος).

82

Ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον κατεγράφησαν τὸ 1953 τὰ τελευταῖα ἐννέα φύλλα (371 - 379), μετὰ τῆς ὀπισθίας ξυλίνης πινακίδος τῆς σταχώσεως, τοῦ κώδικος 15, τὰ ὁποῖα, ἀποσπασθέντα τοῦ κυρίου σώματος, ἐξελήφθησαν ὡς ἴδιος κῶδιξ (φφ. 1 - 9). Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1987 ἐταυτίσαμεν τὸ τμῆμα τοῦτο καὶ τὸ συνηνώσαμεν μὲ τὸν κώδικα 15, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τὴν συνέχειαν καὶ τὸ τέλος. Βλ. ἀνωτέρω, σελ. 367-370, τὴν περιγραφὴν τοῦ κώδικος 15.

83

Χάρτης χονδρός Διαστ. 0,230 × 0,160 Αἰὼν XVII Φύλλα 79

Ἀντιρρητικὰ καὶ δογματικὰ κείμενα κατὰ Μωάμεθ καὶ κατὰ Λατίνων, εἰς κεφάλαια α' - ργ'. Εἰς τὴν ἁπλοελληνικήν. Τὸ κείμενον κολοβόν. Ἠκολούθουν καὶ ἄλλα κεφάλαια.

— φ. 1α : Κεφ. «α'. Περὶ τοῦ ἐθνικοῦ Μωάμεθ, τίς ἐστίν, καὶ τίς ἡ βασιλεία αὐτοῦ. Καὶ περὶ τῶν τεσσάρ(ων) βασιλειῶν τῶν μεγάλ(ων), ἀπὸ τὸν προφήτην Δανιήλ. Καὶ περὶ τῆς εἰκόνος τοῦ Ναβουχο⟨δο⟩νόσωρ».

Ἀρχ.: Πολλὲς φορὲς βλέποντ(ας) τοὺς χριστιανοὺς τυρανουμένους ὑπὸ τῶν τῆς Ἄγαρ, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν τοὺς φόρους ἀπαιτούντ(ων) χωρὶς κανένα ἔλεος· καὶ πῶς καμία ἀπαντοχῆ ἐλευθερίας εἰς ἡμᾶς κ(αὶ) σ(ωτη)ρί(ας) δὲν ἐλπίζεται [. . .]

— φ. 1β : Κεφ. «β'. Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης ὁράσε(ως), καὶ πάλιν περὶ τοῦ ἐθνικοῦ».

Ἀρχ.: Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς προφήτης Δανιὴλ εἰς τὴν πρῶτην ὀπτασίαν ὁποῦ ἤδεν [. . .]

— φ. 2β : Κεφ. «γ'. Ἐκ τῆς Ἀποκαλύψε(ως) Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Περὶ τοῦ Μωάμεθ».

Ἀρχ.: Κ(αὶ) αὐτὰ ὁποῦ γράφω, εἶναι ἀπὸ τὴν ἱεράν Ἀποκάλυψιν· διατὶ ἀπ' αὐτὴν φένονται κάπια μιστικὰ περὶ τῆς ἐπικρατεί(ας) τῶν μωαμεθητ(ῶν) [. . .]

— φ. 3α : Κεφ. «ε'. Περὶ τοῦ αἰνίγματος τῆς β^{ας} σφραγίδος, καὶ τοῦ ἐρυθροῦ ἵππου».

Κεφ. «ς'. Περὶ τοῦ αἰνίγματος τῆς τρίτης σφραγίδος, καὶ τοῦ μέλανος ἵππου».

— φ. 5α : Κεφ. «θ'. Πρῶτος πόλεμος τοῦ σατανὰ μετὰ τῶν ἁγί(ων) ἀποστόλ(ων), καὶ μετὰ τῶν ἁγί(ων) μαρτύρων».

Ἀρχ.: Καὶ δεῖ λοιπὸν ἤγειρε πρῶτον διῶκτην τῶν χριστιανῶν τὸν ἀσεβὴ Νέρωνα [. . .]

— φ. 7β : Κεφ. «ις'. Περὶ τοῦ πόσους χρόνους ἐκράτησ(εν) ὁ πρῶτος πόλεμος τοῦ σατανὰ μετὰ τῆς ἐκκλησί(ας)».

Ἀρχ.: Ἀφόντης δὲ ἔλαβεν τέλος ὁ μετὰ τῶν μαρτύρ(ων), καὶ ὁσί(ων), καὶ διδασκάλ(ων), καὶ τῶν ἁγί(ων) συνόδων πόλεμος [. . .]

— φ. 13α : Κεφ. «λζ'. Ὅτι βλάσφημοι εἰς τὸν Χ(ριστὸ)ν πάντες οἱ ἐθνικοὶ μωαμεθῆται βασιλεῖς».

— φ. 14β : Κεφ. «λθ'. Περὶ τῆς βασιλεί(ας) τοῦ ἐθνικοῦ, ἤτι τῶν αὐτοῦ διαδόχ(ων), πόσους χρόνους ἔχει νὰ κρατήσῃ».

— φ. 18β : Κεφ. «μδ'. Διὰ τες πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ὁποῦ ἐδῶθησ(αν) τῆς διοκομένης ἡλιοφορούσης γυναικός».

Ἀρχ.: Κ(αὶ) περὶ μὲν τῆς φυγῆς τῆς ἐκκλησίας), εἴπαμεν καθῶς ἐδυνήθημεν, καὶ καθὼς φένεται ἀπὸ στοχασμὸν τῶν πραγμάτ(ων) [. . .]

— φ. 20α : Κεφ. «μη'. Ὅτι πῶς οἱ συγγενεῖς τῆς γυναικὸς εἶναι οἱ περίοικοι τῆς Κωνσταντινουπόλε(ως), οἱ ὑποκείμενοι τῶ οἰκουμενικῶ».

Ἀρχ.: Εἴπαμεν πῶς οἱ Λατεῖνοι δὲν τοῖς ἁρμόζη νὰ εἶναι συγγενεῖς τῆς ἡλιοφορούσ(ης) ἐκκλησί(ας) [. . .].

— φ. 22β : Κεφ. «νβ'. Πρόρρησις τοῦ Κυρίου περὶ τοῦ Μωάμεθ, καὶ ὅτι εἶναι βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως».

Ἀρχ.: Προβλέποντας ὁ Κ(ύριο)ς ὡς ἐνεστῶτα τὰ μέλλοντα γενέσθαι, προεῖπε καὶ διὰ τὸν ἐθνικὸν [. . .]

— φ. 23β : Κεφ. «νγ'. Πρόρρησις περὶ τοῦ πάπα, καὶ πῶς αὐτὸς εἶναι τὸ δεύτερον θηρίον, καὶ δεύτερον πρόσωπον τοῦ ἀντιχρίστου».

Ἀρχ.: Εἴπαμεν εἰς τὴν ἀρχήν, πῶς ὁ ἀντίχριστος συνίσταται ἐκ δύο προσώπ(ων), κ(αὶ) δύο γενεῶν [. . .]

— φ. 32α : Κεφ. «νη'. Ὅτι πῶς τελευταία βασιλεία εἶναι ἡ τοῦ ἀντιχρίστου· ἀντίχριστος εἶναι ὁ ἐθνικός, καὶ οἱ Λατεῖνοι, οἱ δύο πόδες τῆς εἰκόνος, καὶ πλέον οὐδέν».

— φ. 32β : Ἀπόδειξις ἀπὸ τὴν εἰκόνα ὁποῦ ἴδεν ὁ Ναβουχοδωνόσορ, πῶς οἱ πόδες τῆς εἰκόνος καὶ τὰ δάκτυλα εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ ἀντιχρίστου, ὁ ἐθνικός, καὶ ὁ πάπ(ας)».

— φ. 35α : Κεφ. «ξβ'. Περὶ τῆς καινοτομί(ας) τοῦ πάπα, καὶ τῶν αὐτοῦ αἱρέσε(ων)· κ(αὶ) περὶ τῆς προσθήκης τῆς εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον».

Ἀρχ.: Ἀλλὰ θέλη εἰπῆ τινάς, ὅτι ποίαις αἱ ρήσεις τοῦ πάπα καὶ αἱ κενοτομίαι [. . .]

— φ. 41α : Κεφ. «ξθ'. Ἔλεγχος τῶν Γραικῶν κατὰ Λατείν(ων), καὶ τῆς αὐτῶν φρενοβλαβεί(ας), ἐκ πολλῶν μαρτυριῶν ἀναντηρήτ(ων)».

Ἀρχ.: Ἔλα τώρα Λατεῖνε νὰ μὲ δεῖξης, ἀνίσως καὶ εἶτον τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον ὑποστατικῶς μετὰ τοῦ υἱοῦ [. . .]

— φ. 50β : Κεφ. «ος'. Γνώμη καθολικὴ τῶν Λατείν(ων) περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος».

— φ. 52β : Κεφ. «οθ'. Ἐρώτησις καὶ ἔλεγχος Λατείν(ων), τῆς κακουργί(ας) αὐτῶν».

Ἀρχ.: Ἔλα τώρα Λατεῖνε ἀνίσως καὶ δύνεσαι νὰ μᾶς ἀποδείξης, ἂν εἶναι κανέν(ας) τρόπος [. . .]

— φ. 60β : Κεφ. «πς'. Ὅτι ὁ πάπας ἔχη πολλὰς κ(αὶ) χαλεπὰς αἱρέσεις, καὶ κενοτομί(ας)· ἐξόχ(ως) ἔχη δύο μεγάλ(ας) καὶ θανασίμους, αἵτινες ἠσὶν αὗται».

Ἀρχ.: Θέλετε ἠξεύρη, πῶς ὁ πάπ(ας) ἔχη τόσ(ας) καινοτομί(ας) κ(αὶ) αἱρέσεις, ὁποῦ ὑπερβαῖνουν τὴν ψάμμον [. . .]

— φ. 66β : Κεφ. «ϟδ'. Ὅτι πῶς ἡ λατεινῆς ἐκκλησία, ἀφόντης ἐχωρίσθη ἀπὸ τὴν βασιλεί(αν), κ(αὶ) ἐκκλησί(αν) τῆς Ἀνατωλῆς, ὑστερίθη παντελῶς, κα(ὶ) πάσης ἁγιαστικῆς, καὶ πν(ευματ)ικῆς θεί(ας) χάριτος».

"Αρχ.: Ἔλα τώρα Λατεῖνε νὰ ἰδοῦμεν, καὶ τὴν δυτικήν σ(ας) ἐκκλησί(αν), μάλλον δὲ παπιστικὴν [. . .]

— φ. 71α : Κεφ. «ϞΖ'. Σχετλιαστικὸν πρὸς τὴν ρωμαϊκήν, δυσικήν, λατεινικ(ήν), παπιστικὴν ἐκκλησί(αν)».

"Αρχ.: Ἀλλ' οὐαΐ σοι ἀθλία ἐκκλησία λατεινῆς ἡ ρωμαϊκῆ· ἡ μάλλον δυτηκῆ, τί τὸ περὶ σὲ μέγα κ(αὶ) φοβερὸν πτῶμα [. . .]

— φ. 76α : Κεφ. «Ϟθ'. Ἐτοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον σκότος, ἤγουν ὁ ἐθνικός, δεύτερον σκότος εἶναι ὁ φυσικὸς Λατεῖνος, ὁ πάπ(ας)».

"Αρχ.: Ἔτι δεύτερον σκότος ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Δύσε(ως), νὰ εἶναι ἄλλο μεγάλο σύγνεφον [. . .]

— φ. 77β : Κεφ. «ρα'. Περὶ τὸ τί δειλῆ, Καὶ ἡ σελήνη οὐ δῶση τὸ φέγγος αὐτῆς».
— φ. 78β : Κεφ. «ρβ'. Καὶ οἱ ἀστέρες ἀπὸ τοῦ οὐ(ρα)νοῦ πεσοῦνται, τί ἐστί;»
Τὸ κείμενον τοῦτο κολοβόν, διότι μετὰ τὸ φύλλον 78 ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον.
— φ. 79β : Κεφ. «ργ'. Περὶ τῆς νοητῆς πείν(ας) κ(αὶ) δίψας τῆς μελλούσης γίνεσθαι, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἀντιχρίστου».

"Αρχ.: Λέγουν τινές, πῶς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἀντιχρίστου θέλη γένη πείνα μεγάλη [. . .]
Τελ. (κολοβόν): [. . .] καὶ πιστεύης εἰς τὸν πάπ(αν); Καὶ οὐδαμοῦ λόγος Θεοῦ, μήτε εἰς τὴν Ἀνατωλήν, οὗ

Ὡρισμένα τῶν κειμένων εἰς διαλογικὴν μορφήν. Τὸ κείμενον ἐν γένει ἐνδιαφέρον καὶ ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἡ συνήθης τῆς ἐποχῆς. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150/0,160×0,115. Στίχοι 20. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ κοιναί. Ἐπίτιτλα (φφ. 1α, 37β, 60β) καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα. Μελάνη μελίχρους.
Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων α' - ιε'. Ἡ ἀρίθμησις παλαιά, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος καὶ διὰ τῆς αὐτῆς μελάνης, διὰ τῆς ὁποίας καὶ τὸ κείμενον. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου (εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον) ἑκάστου φυλλαδίου. Τὰ φυλλάδια α' - ι' εἶναι δισσὰ κανονικὰ (τετράφυλλα), τὸ ια' εἶναι κανονικὸν ἑξάφυλλον τριάδιον, τὰ δὲ ιβ' - ιε' κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Τὸ φ. 79 ἀποτελεῖ ὑπόλειμμα (τὸ δεύτερον φύλλον) τοῦ ις' τετραδίου. Μετὰ τὸ φ. 79 ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπεσόντων φύλλων.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν φυλλαδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α' (φφ. 1 - 4), β' (φφ. 5 - 8), γ' (φφ. 9 - 12), δ' (φφ. 13 - 16), ε' (φφ. 17 - 20), ς' (φφ. 21 - 24), ζ' (φφ. 25 - 28), η' (φφ. 29 - 32), θ' (φφ. 33 - 36), ι' (φφ. 37 - 40), ια' (φφ. 41 - 46), ιβ' (φφ. 47 - 54), ιγ' (φφ. 55 - 62), ιδ' (φφ. 63 - 70), ιε' (φφ. 71 - 78), ις' (φ. 79).

Ὁ κῶδιξ φέρει παλαιὰν σελιδαρίθμησιν (ὑπὸ τοῦ γραφέως τεθεῖσαν) 1 - 29 (= φφ. σημερινὰ 1α - 15α). Ὑπάρχουν ἐπίσης, διὰ μολυβδίδος, δύο φυλλαριθμήσεις τοῦ κώδικος· εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον 8 - 86, καὶ εἰς τὸ κάτω 9 - 87. Ὁ κῶδιξ οὗτος εἰς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους 1909 (= κῶδιξ Μ. Ρουσάνου 28) φέρεται ἔχων φύλλα 90, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ φφ. 1 - 8, μὴ ὑπάρχοντα σήμερον, περιεῖχον ἀκολουθίαν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου. Ἀπὸ τοῦ φ. 9α, κατὰ τὴν ἀνωτέρω περιγραφὴν τοῦ Ν. Βέη, ἀρχίζει τὸ κείμενον κατὰ Μωάμεθ κλπ. Πιστεύω ὅτι τὰ ἐκπεσόντα πρῶτα ὀκτὼ φύλλα θὰ ἀπετέλουν μεταγενεστέραν προσθήκην, ἀφοῦ ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ φ. 1α ὑπάρχει ἐπίτιτλον, ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου καὶ ἡ ἔνδειξις τοῦ τετραδίου α'. Τὸ φ. 62 ἢ 63 τῆς παλαιᾶς διπλῆς φυλλαριθμήσεως ἦτο παρατοποθετημένον. Τὸ ἐτοποθετήσαμεν εἰς τὴν σωστὴν θέσιν του (εἰς τὸ τέλος τοῦ κώδικος) καὶ διωρθώσαμεν (12-11-1987) τὴν ἀρίθμησιν τοῦ κώδικος, 1 - 79 (οὕτω τὰ φφ. 8/9 - 61/62 ἔγιναν 1 - 54· τὰ φφ. 63/64 - 86/87 = φφ. 55 - 78, τὸ φ. 62/63 = φ. 79).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ τρεῖς ἡμισελήνους («croissants»), τοποθετημένας παραλλήλως, ἑκάστη τῶν ὁποίων εἶναι μικροτέρου μεγέθους ἐν σχέσει πρὸς τὴν προηγουμένην (μεγαλυτέρα ἡ πρώτη ἐξ ἀριστερῶν). Ἀπαντᾶ, εἰς δύο τμήματα, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 1/4, 5/8 ... 22/23 ... 71/78). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο παρόμοιον πρὸς τὸ τοῦ κώδ. Ἁγ. Τριάδος 41 (ἔτους 1658 (βλ. ἀνωτέρω, σελ. 468).

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος σήμερον. Αἱ πινακίδες ἔχουν ἐκπέσει. Διατήρησις καλή.
Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 8α : 55/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 83/N.A.B.
Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 28 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σῴζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 149 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 1α (ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς).

84

Χάρτης — Διαστ. 0,205 × 0,150 — Αἰὼν XVI (τέλη) — Φύλλα 39

Δημώδης ἱστορία τοῦ Αἰσώπου. Ἀκέφαλος, ἐλλιπής (διότι τὸ ἄνω τμῆμα τῶν φύλλων 1 - 22 εἶναι μυόβρωτον καὶ λείπει) καὶ κολοβή.

— Ἀρχ.: Ὁ δὲ Ξάνθος λέγει τὸν πραγματευτήν· πόσον ἔναι τὸ τίμημα τοῦ ψάλτου· ὁ δὲ πραγματευτὴς λέγει τον· χίλια δηνάρια· ἤγουν τὰ ἄσπρα τοῦ καιροῦ ἐκείνου [. . .]
— φ. 5β : Καὶ γυρίζει καὶ λέγει πρὸς τὸν ἄνδρα της· ποῦ τὸ ἐκεινήγησες αὐτὸ τὸ θαυμαστὸν κινήγιον καὶ μὲ τὸ εἴφερες [. . .]
— φ. 8β : Ὡς δὲ ἔπιεν ὁ Ξάνθος καὶ τὸν ἔδωκεν ἡ βρῶμα· γυρίζει πρὸς τ(ὸν) Αἴσωπον καὶ λέγει· ἀλήμονον Αἴσωπε, τί ἦτον αὐτὸ ὁποῦ μὲ ἔδωσες, καὶ ταράχθηκα ὅλος ἀπὸ τὴν δυσωδίαν [. . .]
— φ. 9β : Ὁ δὲ Αἴσωπος ἦλθεν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσί(αν) του ὁποῦ τὸν ἔστηλαν· καὶ ἦλθε εἰς τὸ τζηκάλη καὶ ἐπρόσεξε καὶ ἀνάδευσε μὲ τὸ χουλιάρι [. . .]
— φ. 10α : Ἕνας ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους, ἡτοίμασ(εν) δεῖπνον μέγαν, καὶ ἐκάλεσε καὶ τὸν Ξάνθον καὶ τοὺ<ς> λοιποὺς φιλοσόφους [. . .]
— φ. 12β : Ὁ δὲ Ξάνθος ἦλθε ἀπὸ τὸ παζάρι καὶ δὲν ηὗρε τὴν γυναῖκα του· ἐλυπήθη πολλὰ καὶ λέγει τοῦ Αἰσώπου, τί εἶναι αὐτὸ κατάρατε ὁποῦ μὲ ἔκαμες· καὶ ὁ Αἴσωπος λέγει, δέσποτα, οὐκ εἶπον σοι [. . .]
— φ. 16β : Καὶ ὡσὰν ἴδεν ὁ Ξάνθος τὸν ξένον ἔτζη πῶς ἔχαυτε γλυκαί(ως) ταῖς μελόπιτες· κράζη ἐκεῖνον ὁποῦ ταῖς ἔκαμ(εν) [. . .]
— φ. 18β : Ὁ δὲ Ξάνθος ὡσὰν ἐμέθησεν ἄρχησεν νὰ πολυλογῇ· ὁ (δὲ) Αἴσωπος τοῦ λέγει δέσποτα ὁ Διόνυσος ἔλεγεν, ὅτι τρία πράγμ(α)τ(α) ἔχει τὸ κρασὶ [. . .]
— φ. 19α : Ἐπὶ τὴν αὔριον δέ, ὡς ἐξημέρωσεν ἐσυκώθη ὁ Ξάνθος ἀπὸ τοῦ ὕπνου καὶ ἐπῆρε νερὸν ὁ Αἴσωπος καὶ ὑπῆγεν νὰ τοῦ ῥήξη νὰ νίψη τὸ πρόσωπόν του [. . .]
— φ. 21β : Ὁ (δὲ) Αἴσωπος κλαίων καὶ δερνάμ(εν)ος λέγει ἀλήμονον εἰς ἐμένα ὅτι ἐγὼ ὁποῦ ἴδα ταῖς δύο κουρούναις δέρνομαι [. . .]
— φ. 22α : Ὁ δὲ Ξάνθος ὡσὰν ἐκάλεσεν τοὺς φίλους ἐπῆρε τους καὶ ἔρχετον εἰς τὸ ὁσπήτιον μὲ ὅλους· καὶ εὑρίσκουν τ(ὴν) κυρὰν ἤγουν τοῦ Ξάνθ(ου) τὴν γυναῖκα γυμνωμένην καὶ ἐφαίνονταν ὁ κόλος της [. . .]
— φ. 27α : Ἐλευθέρωσον τὸν Αἴσωπον Ξάνθε· ἐπάκουσον τοὺς Σαμίους· χάρισε τὴν ἐλευθερίαν τοῖς Σαμίοις καὶ τῇ πόλει [. . .]
— φ. 35α : Μετὰ (δὲ) ταῦτα ἰδόντες τὸν Αἴσωπον διὰ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ ὁποῦ ἐποίησε κατέμπροσθεν τοῦ βασιλέως [. . .]
— φ. 37β : Ὅτε οὖν εἶσαν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, μῦς, ἤγουν ποντικό(ς) ἔκαμαν φιλίαν μὲ βάτραχον· καὶ ἐκάλεσεν ὁ ποντικὸς τὸν βάθραχον νὰ τὸν φιλεύση, καὶ ἐπῆγε τον εἰς ἑνὸς πλουσίου ὁσπήτιον· καὶ ἔκαμέ τον δεῖπνον μέγαν [. . .]
— φ. 39β : Ἐγνώρισ(εν) ὁ Δίας τὴν ἀδικί(αν) καὶ τὴν παραπόνεσιν τοῦ σκανθάρου ὁποῦ τὴν εἶχεν ἀπὸ τὸν ἀετὸν [. . .]
Τελ. (κολοβόν) : [. . .] ὁπόταν γενοῦν οἱ ἀετοὶ νὰ μὴν φαίνουντ(αι) οἱ σκάνθαροι· καὶ ἐσεῖς ὦ ἄνδρες Δελφοὶ μὴ

Τὸ αὐτὸ κείμενον (ἱστορία τοῦ Αἰσώπου εἰς δημώδη γλῶσσαν) περιέχεται καὶ εἰς τὸν κώδικα 197 (φφ. 102β - 137β) τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ τῶν Μετεώρων[1].

Ὡς διεπιστώσαμεν, κατόπιν ἐλέγχου ἐπὶ τόπου, καὶ οἱ δύο κώδικες ἔχουν γραφῆ ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός[2].

1. Βλ. Ν. Ἀ. Βέη, *Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων*, τόμ. Β', Ἀθῆναι 1984, σ. 276, ἀρ. 5.
2. Ὁ κῶδιξ 197 τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ δὲν ἔχει συγκροτηθῆ ἐκ δύο ἄλλων κωδίκων (α' μέρος : φφ. 3 - 80· β' μέρος : φφ. 81 - 137), ὅπως σημειώνει ὁ Ν. Βέης, *ἔνθ' ἀνωτ.*,

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ λεπτόγραμμος καὶ ἄνετος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,140 × 0,095. Στίχοι 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

Ὁ κῶδιξ ἔχει ἀπαρτισθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων. Σώζονται καὶ ἀριθμοῦνται σήμερον τὰ τετράδια β΄ - ς΄. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου (εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ) ἑκάστου τετραδίου. Τὸ β΄ τετράδιον εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον. Ἔχει ἐκπέσει ἐπίσης ὁλόκληρον τὸ α΄ τετράδιον, ἤτοι λείπουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἐννέα ἐν συνόλῳ φύλλα. Μετὰ τὸ τέλος (φ. 39) τοῦ τετραδίου ς΄ ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλλειπόντων φύλλων καὶ τετραδίων.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: β΄ (φφ. 1 - 7), γ΄ (φφ. 8 - 15), δ΄ (φφ. 16 - 23), ε΄ (φφ. 24 - 31), ς΄ (φφ. 32 - 39).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου, μὲ τριφυλλόσχημον ἄνθος ἐκτὸς αὐτοῦ. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 1/6, 2/5, 9/14 ... 19/20 ... 33/38, 35/36). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙϚ΄ αἰ. (V. Mošin, «Anchor», ἀριθ. 1983 - 2301).

Ὁ κῶδιξ σήμερον ἀστάχωτος καὶ μυόβρωτος κατὰ τὸ ἄνω μέρος του. Διαποτισμένος ἐν γένει ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ρυπαρός.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα δὲν ὑπάρχουν. Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 84/N.A.B.
Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 25 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν

σ. 276. Ὁ αὐτὸς γραφεὺς ἔχει ἀναμφιβόλως γράψει ὁλόκληρον τὸν κώδικα. Ἔχει ὅμως χρησιμοποιήσει δύο εἰδῶν γραφίδας. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου, εἰς τὰ φφ. 3 - 80 τὰ γράμματα εἶναι παχύτερα καὶ μεγαλύτερα (21 στίχοι ἐφ᾽ ἑκάστης ὄψεως τοῦ φύλλου), ἐνῷ εἰς τὰ φφ. 81 - 137 λεπτότερα καὶ ἀρκετὰ μικρότερα (στίχοι 25 ἐφ᾽ ἑκάστης ὄψεως τοῦ φύλλου). Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος τούτου φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α΄) Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου, φέρουσαν ἐκτὸς τοῦ κύκλου, εἰς τὸ σημεῖον τῆς κορυφῆς της, τριφυλλόσχημον κόσμημα μὲ ρομβοειδῆ τὰ φύλλα του. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 3/7, 10/18, 13/14 ... 73/80 ... 90/95 ... 100/101 ... 130/135, 132/ 133). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ᾽ ἀριθ. 568 ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet (τῶν ἐτῶν 1591/97). β΄) Στέμμα («couronne»), ἀπολῆγον εἰς ἑξάκτινον ἀστέρα, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἡμισέληνος. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 84/85, 113/120, 116/117, 121/128, 123/126. Δὲν ταυτίζεται.

ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 150 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 38β - 39α (δεῖγμα γραφῆς).

85

Χάρτης Διαστ. 0,145 × 0,098 Αἰὼν XVIII Φύλλα 179

Ἀκολουθίαι, εὐχαί, ἐξομολογητάριον κ.ἄ.

α′ (φ. 1α) Κανὼν ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: βετ· τὴν παγκόσμιον χαρμονήν, τὴν φων(ὴν) τοῦ λόγου, τὸν λύχνον τοῦ ἡλίου, τὸν πρόδρομον Κ(υρίο)υ ὕμνοις τιμήσωμεν.
Πέτρε θεῖον ἅρμα χερουβικόν, οὐράνιε Παῦλε, ὄχημα σεραφικὸν [. . .]

β′ (φφ. 5α, 9β - 16α) Εὐχαί.

γ′ (φ. 6β) «Ἀκολουθία εἰς ἱερέα ἐνυπνιαζόμενον».

δ′ (φφ. 16α - 17α) «Σχέδιον περὶ διαθήκης».

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ διὰ τῆς παρακοῆς καὶ τῆς παραβάσεως τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδὰμ ὑστερήθημ(εν) τῆς τρυφῆς τοῦ παραδείσου [. . .]

ε′ (φφ. 17α - 52α) «Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ποίημα Γεωργίου ἱερέως τοῦ Παπαδοπούλου Κρητὸς ὁ [sic] ἐκ Σούδας». Περιέχονται ἐν αὐτῷ καὶ εὐχαί.

Ἀρχ.: Ὠδὴ α′, ἦχ. πλ. δ′. — Δός μοι νοός, σὲ δυσωπῶ πανάχραντε, ταῖς σαῖς εὐχαῖς φωτισμὸν [. . .]

ς′ (φφ. 51α - 77α) Ἐξομολογητάριον: «Νομικὸν σύντομον ἐκλελεγμένον ἐκ διαφόρων νομικῶν, πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐξομολογουμέν(ων) κ(αὶ) ὠφέλειαν αὐτῶν».

Ἀρχ.: Ἐξομολογητής: Βλέπε καλῶς τέκνον, ὅτι ὁ Χ(ριστὸ)ς στέκεται ἀωράτως ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ σοῦ [. . .]
Τελ.: Ἀκόμη πρέπει νὰ ὀνομάζεις τοῦ λόγου σου, πῶς εἶσαι ἁμαρτωλότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀν(θρώπ)ους) : ~ Τέλος καὶ τῷ Θ(ε)ῷ πρέπει δόξα.

ζ′ (φφ. 80α - 88α) Εὐαγγελικαὶ περικοπαί.

Ἀρχ.: Εὐαγγέλιον τῆς ἁγίας κ(αὶ) μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα λεγόμενον εἰς ἀσθενεῖς. Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην.
Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν [. . .]

η′ (φφ. 88β - 122β) Εὐχαὶ καὶ ἐξορκισμοί.

θ′ (φφ. 123β - 128α) Τυπικαὶ διατάξεις (δι᾽ ἄλλης, μεταγενεστέρας, χειρὸς γραφεῖσαι).

ι′ (φφ. 129α - 139β) Ἀκολουθία «Τῇ ἁγία, καὶ μεγάλη Κυριακὴ» τοῦ Πάσχα (ἔχει γραφῆ διὰ μεταγενεστέρας ὡσαύτως χειρός, διαφόρου τῆς προηγουμένης).

Ἀρχ.: Ἀνατολικά, ἦχ. β′. — Τὸν πρὸ αἰώνων ἐκ πατρὸς γεν<νηθέ>ντα, τὸν Θεὸν λόγον σαρκωθέντα ἐκ παρθένου Μαρίας, δεῦτε προσκυνήσωμεν [. . .]

ια′ (φφ. 140β - 142α, 144β, 171α - 172β) : Ἀναγραφὴ βαπτιστικῶν ὀνομάτων, κατὰ χωρία, δι᾽ ἐκφώνησιν εἰς τὴν πρόθεσιν.

Τὸ κύριον τμῆμα τοῦ κώδικος (φφ. 1α - 122β) γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἡ συνήθης τῆς ἐποχῆς. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,105×0,065. Στίχοι 11 - 12. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, ὡς ἐπίσης καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα. Τὰ ὑπόλοιπα διὰ μεταγενεστέρων χειρῶν.

Ὁ κῶδιξ δὲν φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων. Ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως ἀποτελεῖται ἐκ 17 κανονικῶν τετραδίων (φφ. 1 - 8, 9 - 16, 20 - 27, 28 - 35, 36 - 43, 44 - 51, 52 - 59, 60 - 67, 68 - 75, 108 - 115, 116 - 123, 124 - 131, 132 - 139, 140 - 147, 148 - 155, 156 - 163, 164 - 171), ἐννέα δισσῶν (φφ. 17 - 19, [τρίφυλλον], 76 - 79, 80 - 83, 84 - 87, 88 - 91, 92 - 95, 96 - 99, 100 - 103, 104 - 107), ἑνὸς τριαδίου (φφ. 172 - 177) καὶ ἑνὸς διφύλλου (φφ. 178 - 179).

Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος 1 - 77 φέρουν παλαιὰν σελιδαρίθμησιν, 80 - 253 (διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κειμένου καὶ διὰ τῆς αὐτῆς μελάνης, διὰ τῆς ὁποίας καὶ τὸ κείμενον). Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει 78 σελίδες, ἤτοι 39 φύλλα. Ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἔχουν ἀποσχισθῆ, ὡς φαίνεται, περὶ τὰ δέκα φύλλα, τὰ ὁποῖα, πιθανώτατα ἦσαν ἄγραφα.
Ἄγραφα εἶναι τὰ φύλλα 77β - 79β, 123α, 128β, 140α, 142β - 144α, 145α - 170β καὶ 173α - 179α.

Ὁ κῶδιξ εἶναι ἀστάχωτος. Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 179β : 116/1951. Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 85/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 27 (ὡς τοῦτο ἐπιβεβαιώνεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς σώζεται καὶ σήμερον, διὰ κυανῆς μολυβδίδος, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον τοῦ φύλλου 1α, ὅπου καὶ ἀποτύπωμα νεωτερικῆς σφραγῖδος τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 151 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 1α (ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀκεφάλου κειμένου, δεῖγμα γραφῆς).

86

Χάρτης Διαστ. 0,220 × 0,145 Αἰὼν XVI (τέλη) Φύλλα 204

1 (φφ. 1α - 187α) Παρακλητική. Ἀκέφαλος καὶ ἐλλιπής.

— φφ. 1α - 25α : α' ἦχος. Τὸ κείμενον ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Τρίτην τῆς ἑβδομάδος καὶ εἶναι ἀκέφαλον.

Ἀρχ.: καὶ φωτίζωντες τὴν οἰκουμένην πᾶσαν θαυμάτων δαδουχίες.
Ὑπέρτοιμοι ὡς λίθοι σε· τὴν πεῖραν τῆς ζωῆς· δέσποτα ποθοῦντες οἱ μάρτυρες [. . .]

— φφ. 25β - 44β : β' ἦχος. Τὸ κείμενον κολοβόν, φθάνει μέχρι τὴν Τετάρτην τῆς ἑβδομάδος.

Τελ.: Ἀθανασίας· διαυγῆ· ἐπιστάμεθα πηγὴν ἀθανασί(ας)· ὡς τεκοῦσα τὸν λόγον [. . .] τοὺς ὑπερυψοῦντ(ας)

— φφ. 45α - 60α : δ' ἦχος (ὁ γ' ἦχος ἐλλείπει ἐξ ὁλοκλήρου). Τὸ κείμενον ἀκέφαλον, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Τετάρτην τῆς ἑβδομάδος.

Ἀρχ.: τὸν πάλαι τοὺς προπάτορας· ἀπογυμνώσαντα [. . .]
Στ(αυ)ρῷ ὑψώθης καὶ ὁ πεσὼν Ἀδὰμ ἐγήγερται [. . .]

— φφ. 60α - 87β : Πλάγιος α' ἦχος.
— φφ. 87β - 118β : Πλάγιος β' ἦχος.
— φφ. 118β - 150α : Βαρὺς ἦχος.
— φφ. 150β - 187α : Πλάγιος δ' ἦχος.

2 (φφ. 188α - 204β) «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἀρχ(ι)επισκόπ(ου) Σικελλί(ας), [Θεοφάνους] τοῦ Κεραμέως, λόγος εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κ(υρίο)υ κ(αὶ) Θ(εο)ῦ (καὶ) σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ (Χριστο)ῦ» (PG 132, 1020).

Ἀρχ.: Οἷόν τι πάσχειν εἰώθει ποιμήν, πληθυνθεῖσαν αὐτῷ τὴν ἀγέλην ὁρῶν, καὶ ἠθροισμένην, ἐν χλοερᾷ πόα (καὶ) γλαφυρᾷ (καὶ) ἀμφιλαφεῖ [. . .]

Τελ.: [. . .] καὶ ἰδεῖν τὴν ἐκ τῆς θεότητος ἀποστίλβουσαν χάριν· καὶ τῇ νεφέλῃ σκεπασθῆναι τοῦ πν(εύματο)ς· καὶ μυηθῆναι τρανώτερόν τε καὶ καθαρώτερον τὸ τῆς τριάδος μυστήριον [. . .] ἀμήν.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ λεπτόγραμμος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155×0,095. Στίχοι 23. Αἱ συνήθεις βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 188α ἐρυθρόγραφον διακοσμητικὸν ἐπίτιτλον. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

Ὁ κῶδιξ εἶχε συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν τετραδίων, α' - λγ', ἠριθμημένων, μετὰ τὰ ὁποῖα, ἠκολούθουν, ἄνευ ἀριθμήσεως, ἓν δίφυλλον, ἓν τετράδιον καὶ

ἓν πεντάδιον (ἀπετελεῖτο δηλ. ἐκ 284 ἐν συνόλῳ φύλλων· σήμερον ἔχει 204 φύλλα, ἤτοι ἔχουν ἐκπέσει 80). Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις, δι' ἑλληνικῶν ψηφίων, ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου (εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον) ἑκάστου τετραδίου, ἐξαιρέσει τοῦ λγ', τοῦ ὁποίου ἡ σχετικὴ ἔνδειξις ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου. Σήμερον ὑπάρχουν αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων γ' - ϛ', ιϛ', ιζ' καὶ ιθ' - λγ'. Τὸ α' τετράδιον ἔχει ἐκπέσει ἐξ ὁλοκλήρου· τοῦ β' (φφ. 1 - 6) ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον· τοῦ ζ' (φφ. 39 - 44) ἔχουν ἐκπέσει τὰ δύο τελευταῖα φύλλα· τὰ τετράδια η' - ιε' (ἤτοι φύλλα ἐν συνόλῳ 64) ἔχουν ἐκπέσει ἐξ ὁλοκλήρου· τὸ ιη' τετράδιον (φφ. 61 - 66) εἶναι ἑξάφυλλον, , διότι ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον· τὸ κ' (φφ. 75 - 81) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον του· τὸ πεντάδιον λϛ' (φφ. 196 - 204) εἶναι ἐννεάφυλλον, διότι τὸ δέκατον φύλλον του, πιθανώτατα ἄγραφον, ἔχει ἐκπέσει.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: β' (φφ. 1 - 6), γ' (φφ. 7 - 14), δ' (φφ.15 - 22), ε' (φφ. 23 - 30), ϛ' (φφ. 31 - 38), ζ' (φφ. 39 - 44), η' - ιε' ἔχουν ἐκπέσει, ιϛ' (φφ. 45 - 52), ιζ' (φφ. 53 - 60), ιη' (φφ. 61 - 66), ιθ' (φφ. 67 - 74), κ' (φφ. 75 - 81), κα' (φφ. 82 - 89), κβ' (φφ. 90 - 97), κγ' (φφ. 98 - 105), κδ' (φφ. 106 - 113), κε' (φφ. 114 - 121), κϛ' (φφ. 122 - 129), κζ' (φφ. 130 - 137), κη' (φφ. 138 - 145), κθ' (φφ. 146 - 153), λ' (φφ. 154 - 161), λα' (φφ. 162 - 169), λβ' (φφ. 170 - 177), λγ' (φφ. 178 - 185), λδ' (φφ. 186 - 187), λε' (φφ. 188 - 195), λϛ' (φφ. 196-204). Ὁ κῶδιξ ἔφερε φυλλαρίθμησιν τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 1953: 1Α - 6Α (διὰ πρασίνης γραφίδος), καὶ ἐν συνεχείᾳ 1 - 198 (δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος). Τὴν ἀρίθμησιν ταύτην διωρθώσαμεν (11-11-1987) καὶ κατεστήσαμεν συνεχῆ (1 - 204), τοποθετήσαντες εἰς τὴν σωστὴν θέσιν του καὶ τὸ παρατοποθετημένον ἄλλοτε φύλλον 98. Οὕτω, τὰ φύλλα 1Α - 6Α ἔγιναν 1 - 6, τὰ φφ. 1 - 59 ἔγιναν 7 - 65, τὸ φ. 98 ἔγινε 66, τὰ φφ. 60 - 97 ἔγιναν 67 - 104 καὶ τὰ φφ. 99 - 198 ἔγιναν 105 - 204. Εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον τῶν φύλλων ὑπάρχει καὶ παλαιοτέρα ἀρίθμησις (διὰ μολυβδίδος), πιθανώτατα τεθεῖσα μετὰ τὸ ἔτος 1909, ἀφοῦ ὁ Ν. Βέης εἰς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ κώδικος (= Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ 11) τοῦ ἔτους αὐτοῦ δὲν ἀναφέρει ἀριθμὸν φύλλων, ἀλλὰ μόνον τὸ «πάχος» τοῦ χειρογράφου. Κατὰ τὴν ἀρίθμησιν ταύτην ὁ κῶδιξ εἶχε 233 φύλλα, ὅπερ σημαίνει ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1909 καὶ 1953 ἐξέπεσαν 29 φύλλα.

Τὸ φύλλον 187β εἶναι ἄγραφον.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Τόξον («arc»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 2 καὶ 113 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 2/5, 9/12, 16/21 ... 45/52, 48/49 ... 77/78 ... 98/105, 106/113). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΔ' αἰ. (V. Mošin — S. Traljić 409 - 433, ἐτῶν 1360/95). β') Τὸν μυθολογικὸν μονόκερων («licorne») κατὰ τὸ ἄνω ἥμισυ τοῦ σώματος μετὰ τῆς κεφαλῆς του. Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 131 καὶ 195 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 131/136, 133/134 ... 162/169, 165/166 ... 188/195). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet 9923, 9930· V. Mošin — S. Traljić 5993 - 5995, 6001). γ') Ἐσχη-

ματοποιημένον ὄρος («mont»), μεθ' ὁριζοντίου κεραίας εἰς τὴν κορυφήν του, ἀποληγούσης εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 107/111, 115/120, 116/119, 122/129 καὶ 125/126. Ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 6324 (ἔτ. 1385/95) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. δ') Δύο κλεῖδας («deux clés») διασταυρουμένας. Ἀπαντοῦν ἅπαξ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 170/177. Δὲν ταυτίζονται ἀκριβῶς. Ἐντάσσονται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ ΙΔ' αἰ. (τῶν ἐτῶν 1359/98· C. Briquet 3834 - 3838, V. Mošin — S. Traljić 2724 - 2735· παρόμοια καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. II 111 - 138 (τέλη ΙΔ'/ἀρχὲς ΙΕ' αἰ.) ὑδατόσημα τοῦ G. Piccard VIII, («Schlüssel»). ε') Τὸ κεφαλαῖον γράμμα R («lettre»). Ἀπαντᾷ ἅπαξ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 198/203. Ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 5583 (τοῦ ἔτους περίπου 1380) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin—S. Traljić.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 204β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὅλου κειμένου, ἡ ἑξῆς ἐνθύμησις : *Ἔτους· ,ζοη' [7078 = 1570] ὦ σλουςτὰν σλουςλαιμάνις* [sic] *ἐπιρε τον τοπο τις κὶ|προς· κ(αὶ) ὑς τους ,ζοθ'* [7079 = 1571] *ἐπάγουν καὶ πίραν τι κίπρο| τους σεπτεβρίου μινος ης τας εὐτὰ· τα ἐσπεριὰ τις | γενίσεως κ(αὶ) ὑμέρα σαβάτο :~*

Ἐν συνεχείᾳ, δι' ἄλλης χειρὸς καὶ μελάνης :

καὶ εις ταις κη' τον σεπτεβρίου ἐπὶ|ραν η φράγκη τα κατεργατα τούρκηκα ὅλα

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 60α, εἰς τὸ περιθώριον δεξιά, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, δοκίμια κονδυλίου· ὡσαύτως δοκίμια κονδυλίου καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 62. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 187α, μετὰ τὸ τέλος τῶν κανόνων τῆς Παρακλητικῆς, διὰ μεταγενεστέρας χειρός, πασχάλια: *ἐτοῦτα ἄπου παγένον ἀράδα ἐτοῦτα εἶναι τὸ νομικὸν φάσκα...*

Εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον τοῦ φύλλου 188α, ἄνωθεν τοῦ ἐπιτίτλου, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, πιθανώτατα διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος, τὰ ἑξῆς: *Κ(ύρι)ε Ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)ὲ υἱὲ τ(οῦ) θ(εο)ῦ ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτολ(ὸν)*

Ἐκ τῆς ἄλλοτε διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως τοῦ κώδικος σώζεται σήμερον μόνον ἡ ὀπισθία πινακίς, σητόβρωτος καὶ ἐξηρθρωμένη, ἄνευ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, τὸ ὁποῖον, προφανῶς, ἔχει ἐκπέσει.

Διατήρησις τοῦ κώδικος κακή. Τὰ περισσότερα φύλλα του λυτὰ καὶ διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 45α καὶ 204β : 107/1951· ἐπὶ τοῦ φύλλου 19α : 86/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 7α καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως : 86/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναυπασᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει

τὸν ἀριθμὸν 11 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 152 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 170β - 171α (δεῖγμα γραφῆς).

87

Χάρτης Διαστ. 0,210 × 0,135 Αἰὼν XV (τέλη) Φύλλα 231

1 (φφ. 1α - 38β) Κοντάκια καὶ ἄλλα τροπάρια τῶν ἑορτῶν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ (α′ Σεπτ. - λα′ Αὐγ., Τριῴδιον, Πεντηκοστάριον, τροπάρια εἰς προφήτας καὶ μάρτυρας), «ἀπολυτίκια καὶ αἱ ⟨ὑ⟩πακοαὶ τῶν η′ ἤχων».

Ἀρχ.: Μην(ὶ) τῷ αὐτ(ῷ) ϛ′· τοῦ ἀρχ(ι)στρατήγ(ου) ἐν ταῖς Χώναις. Ἦχ. δ′. — Τῶν οὐ(ρα)νίων στρατιῶν ἀρχιστράτηγοι [γρ. ἀρχιστράτηγε]· δυσωποῦμεν σε τὰ νῦν οἱ ἀνάξιοι, ἵνα ταῖς σαῖς δεήσεσι τειχίσης [. . .]

Τὸ μηνολόγιον ἀρχίζει ἀπὸ ϛ′ Σεπτ., διότι ὁ κῶδιξ εἶναι ἀκέφαλος (ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον).

2 (φφ. 39α - 231β) Πραξαπόστολος. Ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.
Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν περικοπὴν τῆς Δευτέρας τῆς Διακαινησίμου (ἀκέφαλον ἐδῶ, διότι λείπει τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ κώδικος). Λείπουν ἐπίσης, λόγῳ ἐκπεσόντων φύλλων, τὰ κείμενα τῆς περιόδου: Τετάρτη τῆς β′ ἑβδομάδος — Τετάρτη τῆς ϛ′ ἑβδομάδος. Ἐκ τοῦ μηνολογίου λείπουν αἱ περικοπαὶ αἱ μετὰ τὴν θ′ Μαρτίου, ὡς καὶ αἱ περικοπαὶ «εἰς διαφόρους περιστάσεις» (εἰς ἐγκαίνια ναοῦ, εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα κλπ.), διότι ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει φύλλα.

Ἀρχ. [Δευτέρα τῆς Διακαινησίμου, Πράξ. Α′, ...εἶ]πεν· ἦν δὲ ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν· ἄνδρες ἀδελφοὶ ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην [. . .]
Τελ. (φ. 231β) : Μὴν Μάρτιος· εἰς τὰς θ′ τῶν ἁγίων μαρτύρων τεσσαράκοντα [Πρὸς Ἑβραίους ΙΒ′ 1 - 4].
[. . .] ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι· οὔτως μέχρις αἵματος ἀντικα[τέστητε]

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῆ ὑπὸ δύο γραφέων.

— Α′ (φφ. 1α - 38β) : Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145× 0,080. Στίχοι 21 - 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, ὡσαύτως καὶ τὰ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Β′ (φφ. 39α - 231β) : Γραφὴ στρογγυλόσχημος, ἐπιμελημένη καὶ ἄνετος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων, στίχοι, βραχυγραφίαι καὶ ἐρυθρογραφίαι ὡς καὶ εἰς τὸν προηγούμενον γραφέα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

῾Ο κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων. Αἱ σχετικαὶ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου (εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον) ἑκάστου τετραδίου. ᾿Αριθμοῦνται τετράδια α′ - ε′ (φφ. 1 - 38) καὶ πάλιν α′ - κθ′. ᾿Απὸ τὰ τετράδια τῆς δευτέρας ἀριθμήσεως (φφ. 39 - 231) σώζονται αἱ ἐνδείξεις ε′ - κη′. Παρὰ τὴν διπλῆν ἀρίθμησιν τῶν τετραδίων καὶ τοὺς δύο διαφόρους γραφεῖς των, ὁ κῶδιξ φαίνεται ἑνιαῖος, διότι ὁ χάρτης τῶν φύλλων του φέρει ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ αὐτὸ ὑδατόσημον. ᾿Εκ τῶν πρώτων πέντε τετραδίων τὸ α′ (φφ. 1 - 7) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον του· τὸ ε′ (φφ. 32 - 38) εἶναι ὡσαύτως ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον φύλλον· πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι ὀκτάφυλλα. ᾿Εκ τῶν τετραδίων τῆς δευτέρας ἀριθμήσεως τὸ α′ (φφ. 39 - 44) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα του, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον· τὰ τετράδια β′ - δ′ ἔχουν ἐκπέσει καὶ λείπουν ἐξ ὁλοκλήρου, ἤτοι, μετὰ τὸ φ. 44, χάσμα 25 φύλλων εἰς τὸ κείμενον (ἐὰν τὰ ἐλλείποντα ἦσαν κανονικὰ τετράδια, ὅπερ καὶ τὸ πιθανώτερον)· τὰ ζ′ (φφ. 61 - 69, ἐννεάφυλλον ἀρχῆθεν) καὶ η′ (φφ. 70 - 79) εἶναι πεντάδια· τὸ ια′ (φφ. 96 - 102) εἶναι ἑπτάφυλλον τετράδιον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον του φύλλον· τὸ κγ′ τετράδιον ἐλλείπει ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ οὕτω, εἰς τὸ κείμενον, χάσμα ὀκτὼ φύλλων μετὰ τὸ φ. 189 (τέλος τοῦ κβ′ τετραδίου)· τὸ κε′ (φφ. 198 - 203) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα του, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον· τὸ κς′ (φφ. 204 - 210) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον· τέλος, τὸ κθ′ (φφ. 227 - 231) εἶναι πεντάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τρία φύλλα του, τὸ πρῶτον καὶ τὰ δύο τελευταῖα· πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια.

᾿Αναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α′ (φφ. 1 - 7), β′ (φφ. 8 - 15), γ′ (φφ. 16 - 23), δ′ (φφ. 24 - 31), ε′ (φφ. 32 - 38), α′ (φφ. 39 - 44), β′ - δ′ ἐλλείπουν, ε′ (φφ. 45 - 52), ς′ (φφ. 53 - 60), ζ′ (φφ. 61 - 69), η′ (φφ. 70 - 79), θ′ (φφ. 80 - 87), ι′ (φφ. 88 - 95), ια′ (φφ. 96 - 102), ιβ′ (φφ. 103 - 110), ιγ′ (φφ. 111 - 118), ιδ′ (φφ. 119 - 126), ιε′ (φφ. 127 - 134), ις′ (φφ. 135 - 142), ιζ′ (φφ. 143 - 150), ιη′ (φφ. 151 - 158), ιθ′ (φφ. 159 - 166), κ′ (φφ. 167 - 169, 169Α - 173), κα′ (174 - 181), κβ′ (φφ. 182 - 189), κγ′ ἐλλείπει, κδ′ (φφ. 190 - 197), κε′ (φφ. 198 - 203), κς′ (φφ. 204 - 210), κζ′ (φφ. 211 - 218), κη′ (φφ. 219 - 226), κθ′ (φφ. 227 - 231).

᾿Επὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 38β δοκίμια κονδυλίου. Τὸ φύλλον 1β ἄγραφον. Μετὰ τὸ φύλλον 169 ἀριθμεῖται φύλλον 169Α.

῾Ο χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α′) Στέμμα («couronne») ἐντὸς κύκλου. ᾿Απαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, ἀπ᾽ ἀρ-

χῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 3/4, 9/14, 10/13, 19/20 ... 35/36, 41/42, 45/52 ... 89/87 ... 136/141 ... 151/158 ... 174/181 ... 204/209 ... 228/231). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΕ' αἰ. (C. Briquet 4862 - 4864). β') Ψαλίδιον («ciseaux»). Ἀπαντᾷ ἅπαξ μόνον, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 146/147. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3676 (τῶν ἐτῶν 1473/1485) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet.

Ἐκ τῆς διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως τοῦ κώδικος σώζεται σήμερον μόνον ἡ προσθία πινακίς, ἐπενδεδυμένη δι' ἐφθαρμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ἁπλῆν ἔντυπον γραμμικὴν διακόσμησιν. Ἐπὶ τῆς πινακίδος ἴχνη πέντε μεταλλικῶν γόμφων καὶ δύο θηλυκωτήρων.
Διατήρησις τοῦ κώδικος ἐν γένει μετρία. Τὸ τμῆμα τὸ περιλαμβάνον τὰ φύλλα 1 - 44, μετὰ καὶ τῆς πινακίδος, ἔχει ἀποκολληθῆ τοῦ λοιποῦ κώδικος. Πολλὰ φύλλα λυτὰ εἰς ὁλόκληρον τὸν κώδικα. Τὰ πρὸς τὸ τέλος φύλλα 198 - 231 μυόβρωτα κατὰ τὴν ἄνω δεξιὰν γωνίαν των.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα (ὅστις εἶχε ἐκλάβει τὰ φύλλα 1 - 44 ὡς ἰδιαίτερον κώδικα), μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 44β : 28 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 87/1951· ἐπὶ τοῦ φύλλου 45α : 105/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 87/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 9(ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 153 καὶ 154 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 12β - 13α καὶ 56β - 57α (δείγματα γραφῆς).

88

Χάρτης | Διαστ. 0,160 × 0,110 | Αἰὼν XVI | Φύλλα 200

Μηναῖον περιέχον κατ' ἐπιλογὴν τὰς ἀκολουθίας τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου (φφ. 1α - 15β), Νοεμβρίου (φφ. 16α - 31β), Δεκεμβρίου (φφ. 32α - 72α), Ἰανουαρίου (φφ. 72β - 106α), Φεβρουαρίου (φφ. 107α - 115β), Μαρτίου (φφ. 115β - 128β), Ἰουνίου (φφ. 129α - 157β) καὶ Αὐγούστου (φφ. 158α - 200α). Ἀκέφαλον καὶ ἐλλιπές.

"Αρχ. [Σεπτ. ιγ', προεόρτια τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ· Ἔξοδος 15, 22 - 23... ἔρη]μον Σούρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ· (καὶ) οὐχ εὕρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν· ἦλθον δὲ εἰς Μεῤῥάν· καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερᾶς· πικρὸν γὰρ ἦν [. . .]
φ. 2α-β [τροπάριον τῆς λιτῆς, ἦχ. α'] : Σήμερον ὡς ἀληθῶς ἡ ἁγιόφθογγος ῥήσεις τοῦ Δα-(βὶ)δ πέρας εἴληφεν· ἰδοὺ γὰρ ἐμφανῶς· τὸ τῶν ἀχράντων ποδῶν σου προσκυνοῦμεν ὑποπόδιον [. . .]
Τελ. [Αὐγ. κθ', ἡ ἀποτομὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου, φφ. 199β - 200α]: ἦχ. πλ. β'· Πάλιν Ἡρωδίας [sic] μαίνεται· πάλιν ταράττεται· ὢ ὄρχημαι δόλιον [. . .] τὴν εἰρήνην παράσχου ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφὴ ὑπὸ δύο γραφέων.

— Α' (φφ. 1α - 31β, 43α - 74β) : Γραφὴ στρογγυλόσχημος, ἄνετος καὶ ἐπιμελημένη. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,105×0,065. Στίχοι 24. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ συνήθεις. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, ὁμοίως καὶ τὰ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

— Β' (φφ. 32α - 42β, 75α - 200α) : Γραφὴ σταθερὰ καὶ ἄνετος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Στίχοι 20. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων, βραχυγραφίαι καὶ ἐρυθρογραφίαι ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον γραφέα. Μελάνη μελίχρους.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων γ' - κς'. Αἱ σχετικαὶ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου (εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον) ἑκάστου τετραδίου. Δὲν ὑπάρχουν αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων ιε', ιζ' καὶ ιθ'. Μεταξὺ τῶν τετραδίων ς' καὶ ζ' παρεμβάλλονται δύο φυλλάδια ἄνευ ἀριθμήσεως, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον (φφ. 32-39) εἶναι κανονικὸν ὀκτάφυλλον τετράδιον καὶ τὸ δεύτερον (φφ. 40-42) δισσὸν τρίφυλλον, διότι λείπει τὸ τελευταῖον φύλλον του. Μετὰ τὸ τετράδιον ιβ' ἀκολουθεῖ ὀκτάφυλλον τετράδιον (φφ. 93 - 100) ὡσαύτως ἄνευ ἀριθμήσεως. Τὰ φυλλάδια ια' (φφ. 75 - 83) καὶ ιβ' (φφ. 84 - 92) εἶναι πεντάδια ἐννεάφυλλα, διότι λείπουν ἀντιστοίχως τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ ἑνὸς καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ ἄλλου. Τὸ ις' (φφ. 123 - 128) εἶναι κανονικὸν τριάδιον. Πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι κανονικὰ τετράδια. Ἐκ τούτων τὰ α' καὶ β' ἔχουν ἐκπέσει· τὸ γ' (φφ. 1 - 7) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον του, λείπουν δηλ. ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος 17 φύλλα· τὸ ιγ' (φφ. 101 - 106) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἓν φύλλον του (τὸ τελευταῖον) λείπει ἀρχῆθεν καὶ ἄλλο ἔχει ἐκπέσει· τὸ ιζ' (φφ. 129 - 134) εἶναι ἑξάφυλλον ὡσαύτως, διότι τὸ πρῶτον φύλλον του λείπει ἀρχῆθεν, ἐνῷ τὸ τελευταῖον ἔχει ἀφαιρεθῆ· τὸ ιη' (φφ. 135 - 141) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἀφαιρεθῆ τὸ πρῶτον φύλλον του· τὸ κδ' (φφ. 182 - 186) εἶναι πεντάφυλλον, διότι ἔχουν ἀφαιρεθῆ τὰ τρία τελευταῖα φύλλα του· τέλος, τὸ κε' (φφ. 187 - 192) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἀφαιρεθῆ τὰ δύο πρῶτα φύλλα του· οὕτω, μετὰ τὸ φ. 186, χάσμα πέντε φύλλων εἰς τὸ κείμενον.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: γ' (φφ. 1 - 7), δ' (φφ. 8 - 15), ε' (φφ. 16 - 23), ς' (φφ. 24 - 31), τετράδιον ἄνευ ἀριθμήσεως

(φφ. 32 - 39), δισσὸν ἄνευ ἀριθμήσεως (φφ. 40 - 42), ζ' (φφ. 43 - 50), η' (φφ. 51 - 58), θ' (φφ. 59 - 66), ι' (φφ. 67 - 74), ια' (φφ. 75 - 83), ιβ' (φφ. 84 - 92), τετράδιον ἄνευ ἀριθμήσεως (φφ. 93 - 100), ιγ' (φφ. 101 - 106), ιδ' (φφ. 107 - 114), ιε' (φφ. 115 - 122), ις' (φφ. 123 - 128), ιζ' (φφ. 129 - 134), ιη' (φφ. 135 - 141), ιθ' (φφ. 142 - 149), κ' (φφ. 150 - 157), κα' (φφ. 158 - 165), κβ' (φφ. 166 - 173), κγ' (φφ. 174 - 181), κδ' (φφ. 182 - 186), κε' (φφ. 187 - 192), κς' (φφ. 193 - 200).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Κεφαλὴν βοὸς («tête de boeuf»), μεταξὺ τῶν κεράτων τῆς ὁποίας τὸ κεφαλαῖον γράμμα Μ. Διακρίνεται, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 5/6, 20/21, 30/31. Δὲν ταυτίζεται (πρβλ. τὸ ὑπ' ἀριθ. 14478, ἐτῶν 1533/42, ἀνάλογον ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet, ὅπου, μεταξὺ τῶν κεράτων τῆς κεφαλῆς, τὸ κεφαλαῖον γράμμα Ν· καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς κεφαλῆς ἐλαφρῶς διάφορον). β') Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 45/46, 55/56, 63/64, 69/70. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 528 (ἔτ. 1563) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. γ') Τὰ κεφαλαῖα γράμματα Α καὶ Ρ («lettres assemblées»), μεταξὺ τῶν ὁποίων κατακόρυφος εὐθεῖα ἀπολήγουσα εἰς ἑξάκτινον ἀστέρα. Ἀπαντοῦν μόνον εἰς τὰ φύλλα 35 καὶ 42. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο δὲν ταυτίζεται (πρβλ. τὸ ὑπ' ἀριθ. 9250, ἐτῶν 1508/9, παρόμοιον τοῦ C. Briquet). δ') Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου μὲ ἑξάκτινον ἀστέρα ἐκτὸς αὐτοῦ. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 160/161 καὶ 189/190. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν ἐτῶν 1545-1552· βλ. G. Piccard VI («Anker»), ἀριθ. V 269, 272 - 276. ε') Ἐσχηματοποιημένον πῖλον («chapeau»), ἀπολήγοντα ἄνω εἰς ἰσοσκελῆ σταυρὸν μὲ τριγωνικὰς τὰς τρεῖς κεραίας. Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 76 καὶ 198 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 76/81, 108/113 . . . 150/157 . . . 197/198). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ ΙϚ' αἰ. (C. Briquet 3413 - 3415, ἐτῶν 1528/40· D. - J. Harlfinger, «chapeau» 81, ἔτους 1539). ς') Πτηνὸν («oiseau»), πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀριστερὰ τοῦ ὁποίου μέγας ἑξάκτινος ἀστήρ. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 85/86, 95/96, 103/104, 132/133, 174/175, 178/179, 184/185. Δὲν ταυτίζεται.

Τὰ ὑδατόσημα τοῦ κώδικος τούτου εἶναι ἐν γένει δυσδιάκριτα λόγῳ τῆς διπλώσεως τῶν φύλλων του εἰς μικρὸν σχῆμα.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 200α, μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὅλου κειμένου, μόλις διακρινόμενον (διότι τὸ φύλλον τοῦτο εἶναι σητόβρωτον καὶ λίαν ἐφθαρμένον ἐκ τῆς ὑγρασίας), τὸ κτητορικὸν σημείωμα: *† ἐτοῦτω το β⟨ιβ⟩λὴό ενε του | πατ...*

Ἐκ τῆς διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως τοῦ κώδικος σώζεται μόνον ἡ ὀπισθία πινακίς, ἐπενδεδυμένη διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἄνευ διακοσμήσεως. Ἴχνη τῶν δύο θηλυκωτήρων.

Διατήρησις ἐν γένει μετρία. Ὁ κῶδιξ μυόβρωτος (κυρίως τὰ φφ. 1 - 16) καὶ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 6α : 20 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 54/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 88/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 8 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 155 καὶ 156 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 50β - 51α καὶ 98β - 99α (δείγματα γραφῆς).

89

Χάρτης Διαστ. 0,220 × 0,145 Αἰὼν XV Φύλλα 222

Λόγοι ἐκκλησιαστικῶν πατέρων κ.ἄ. Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

1 (φφ. 1α - 21α) Λόγος ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: τὰς αἰτήσεις, ὑπερτίθεται πολλάκις ὁ Θ(εός)· ἀλλὰ σοφιζόμενος ἡμῶν τὴν προσεδρείαν, καὶ βουλόμενος ἡμᾶς πρὸς ἑαυτὸν ἐφέλκεσθαι· ἐπεὶ καὶ πατὴρ φιλόστοργος αἰτούμενος πολλάκις παρὰ τοῦ παιδός, οὐκ ἐπινεύει· οὐχὶ βουλόμενος μὴ δοῦναι· ἀλλὰ τοῦ παιδὸς τὴν προσεδρείαν, διὰ τούτου ἐπισπώμενος [. . .]
Τελ.: [. . .] οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ἀκατάλακτος [sic] ἐχθρός· ἄν(θρωπ)ος δέ, ὅσα ἂν ποιῇ, φίλος ἐστὶ καὶ ἀδελφός· τί τοίνυν τὸν ὄντως ἐχθρὸν ἀφείς, τὰ μέλη δάκνεις τὰ σά· ταῦτα οὖν εἰδότες ἀγαπητοί, σπουδάσωμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κ(υρίο)υ· καὶ τὰ θελήματα αὐτοῦ πολιτεύεσθαι· ἵνα καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐ(ρα)νῶν ἐπιτύχωμεν· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

Πολλαχοῦ, εἰς τὰ ἄνω καὶ κάτω περιθώρια, ἐρυθρόγραφοι παραπομπαὶ εἰς λόγους τοῦ Ἰω. Χρυσοστόμου, σχετικαὶ πρὸς τὸ κείμενον. Οὕτω, μεταξὺ καὶ ἄλλων:
φ. 2α : «Ἐκ τῆς ἑρμην(είας) τοῦ κ(α)τ(ὰ) Ματθ(αῖον) εὐαγγελίου».
φφ. 3β, 17β : «Ἐκ τοῦ λόγ(ου) τῶν εἰς τ(οὺς) ἀνδριάντ(ας)».
φ. 4β : «Ἐκ τῆς ἑρμην(είας) τῆς ἑξαημέρ(ου)». «Ἐκ τῆς ἑρμην(είας) τοῦ κ(α)τ(ὰ) Ἰω(άννην) εὐ(αγγελίου)».
φφ. 5β, 14α : «Ἐκ τῆς ἑρμην(είας) τῆς πρὸ(ς) Θεσσαλονικ(εῖς) ἐπιστολ(ῆς)».
φ. 6α : «Ἐκ τοῦ ε´ λόγ(ου) τ(οῦ) εἰς τ(ὴν) προφῆτ(ιν) Ἄνναν».
φ.6β : «Ἐκ τοῦ γ´ λόγ(ου) τ(οῦ) εἰς τ(ὴν) προφῆτ(ιν) Ἄνναν».

φ. 8α : «'Εκ τῆς ἑρμην(είας) τῆς πρὸ(ς) 'Εφεσί(ους) ἐπιστολ(ῆς)».
φ. 13β : «'Εκ τοῦ λόγ(ου) περὶ τοῦ μὴ κατηγορεῖν».
φ. 16α : «'Εκ τοῦ α' λόγ(ου) εἰς τὸν ἀπό(στολον) Παῦλ(ον).
φ. 19α : «'Εκ τῆς ἑρμην(είας) τ(ῆς) πρὸ(ς) Τιμόθ(εον) α' ἐπιστο(λῆς)». «'Εκ τῆς ἑρμην(είας) τ(ῆς) πρὸ(ς) Κορινθ(ίους) β' ἐπιστο(λῆς)».
φ. 21α : «'Εκ τοῦ λόγ(ου) τοῦ εἰ καὶ χθὲς ἐμ(οῦ) ἀπελήφθη».

2 (φφ. 21α - 31β) 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγος περὶ μετανοίας)» (PG 63, 589). Κολοβός.

"Αρχ.: Διὰ τοῦτο συνεχῶς τὸν περὶ μετανοίας κινῶ λόγον, ἵνα μήτε ὁ ἁμαρτάν(ων) ἀπογινώσκη· μήτε ὁ κατορθῶν μ(έ)γ(α) φρονῇ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τὸ ἐναντίον καὶ λογίζου καὶ λέγε· τί δαὶ ἐὰν μὴ δῶ· τί δαὶ ἐὰν δῶ φησιν· ἔδωκε μὲν αὐτός· πλὴν

3 (φφ. 32α - 45β) Λόγος ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.'Αριθμοῦνται κεφάλαια ιγ' - κθ' (τὰ α' - ιβ' ἐλλείπουν). Μεταξὺ τῶν φύλλων 39 καὶ 40 χάσμα ἑνὸς φύλλου.

"Αρχ.: Καὶ παραστῆναι τῷ φοβερῷ βήματι τοῦ Χ(ριστο)ῦ :~
ιγ'. Πρόσχες ἄν(θρωπ)ε ἄνω ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οὐ(ρα)νοῦ· καὶ παρακάλει τὸν Θ(εὸ)ν μέχρι θανάτου, ἵνα εὐμενῶς δέξηταί σε· κ(αὶ) ἀνοίξει σοι ταύτας ταχέως.
ιδ'. Κάτω ἐπὶ τῆς γῆς τῷ [sic] σῶμα κλινάτω γόνυ τῷ Θ(ε)ῷ [. . .]
Τελ.: ϛη'. Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν, μὴ ἐκπορευέσθω [. . .]
ϛθ'. 'Ο ὑβριζόμενος κ(αὶ) κατηγορούμ(εν)ος

4 (φφ. 46α - 69β) Λόγος ἀκέφαλος.
'Αριθμοῦνται κεφ. ε' - ρ' (τὰ α' - δ' ἐλλείπουν).

"Αρχ. δουλώσωμεν τῷ διαβόλῳ· τῇ συνεχεῖ μελέτῃ τῶν θείων γραφῶν τὰς ὑλομανούσ(ας) ἡμῖν ἡδονάς, ὡς ἄγρια θηρία κατακοιμίσωμεν [. . .]
Τελ.: ρ'. "Ωσπερ ὑετὸς αὔξει τὰ σπέρματα τῆς γῆς, οὕτω καὶ ἡ σύναξις τῆς ἐκκλησίας [. . .] καὶ πρὸς τὸ νήφειν πάντοτε· καὶ πρὸς τὸ ποιεῖν ἀόκνως, τὰς ἐντολὰς τοῦ Θ(εο)ῦ ἀείποτε :~

5 (φφ. 70α - 71β) Λόγος ἀκέφαλος.

"Αρχ.: ὅμως, κἂν τότε λῦσον τὸ πάθος τῆς ἀπανθρωπίας· οὐ χρίζει δὲ ὁ Θ(εὸ)ς ἐξ ἀλλοτρίων πραγμάτων θυσίας[. . .]
Τοῦ Θεολόγ(ου) : Οὐ μικρὸν ἀγαθόν ἐστι τὸ βιάζεσθαι θεραπεύειν τοὺς δεομένους [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου :~

6 (φφ. 71β - 75β) Λόγος ἀνεπίγραφος.
Εἰς τὸ ἄνω τμῆμα τοῦ φ. 71β ἔχει ἀφεθῆ ἄγραφος χῶρος διὰ τὴν ἐκ τῶν ὑστέρων ἐρυθρογράφησιν ἐπιτίτλου καὶ τίτλου τοῦ λόγου· οὐδέποτε ὅμως συνεπληρώθη ἡ ἐρυθρογραφία, καὶ ὁ λόγος παρέμεινεν ἀνεπίγραφος.

"Αρχ.: Τὴν γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀν(θρώπ)ων δαμᾶσαι, ἐὰν μὴ ὀρθῶς φυλάττει τὰ προστάγματ(α) τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] μὴ τοίνυν καταφρόνει τῆς προειρημένης ἀρετῆς· ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς, ὀλίγον κοπιάσῃς· ἀλλὰ θάρσει ὅτι ταχύ, φάγῃ τὰ γενήματα αὐτῆς· εἰ δὲ παραλογίσῃ ἐπωφελῆς παραινέσεις, ἔσχατον μεταμεληθήσῃ :~

7 (φφ. 76α - 81α) Λόγος ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: καὶ κυλί(ων)· καὶ κατακρυμνῶν φέρ(ων) τοὺς μὴ λίαν προσέχοντας· ἄχρις οὗ καθέξει εἰς αὐτὸν τὸν πυθμένα τοῦ ᾅδου [. . .] Ἀναγκαῖον ἐπὶ τὰ ἄνω ἀνατείνειν πᾶσ(αν) ἡμ(ῶν) τὴν διάνοιαν· (καὶ) μὴ ἑαυτὴν κάτω νεύειν ἐπὶ τὰ ἀπηγορευμένα [. . .]
Τελ.: [. . .] Τὴν ἀρετὴν ἄσκει μὴ ἐκκακῶν ἐν τοῖς πόνοις· [. . .] ἄνω ἔχε ἐν τοῖς πόνοις τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα· (καὶ) θεωρῶν τὴν χαρὰν ἐκείνην, οὐ παραιτήσῃ τοὺς πόνους.

8 (φφ. 81α - 93β) «Ἕτερα κεφάλαια ὠφέλιμα».

Ἀρχ.: Μὴ λυποῦ ἐν τῇ διανοίᾳ, θεωρῶν τοὺς φιληδόν(ους) καὶ τρυφητὰς τὰ ἡδέα ἀφόβ(ως) ἐπιτελοῦντας· τὸ γὰρ ἄνθος αὐτῶν δυσωδί(ας) μεμέστωται· τὸ δὲ τῶν φιλαρέτων ἄνθος [. . .]
Τελ.: [. . .] τὸν τοῦ ἀδελφοῦ ψόγον, ἀπολογίαν τοῦ ἐν σοὶ πονηροῦ μῖσσους [sic] ποιούμενος· ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς ἐγκωμίοις ἐπιμένων· κἂν ἔτι ὑπὸ τῆς αὐτῆς λύπης κεκράτησαι· καὶ εἰς τὴν αὐτὴν σ(ωτή)ριον ἀγάπην, εὐχερῶς ἐπανέρχῃ :~

9 (φφ. 94α - 98β) «+ Ἐπιστολὴ τοῦ μεγάλ(ου) Βασιλείου· εἰς τ(ὸν) μέγ(αν) Γρηγόριον τ(ὸν) Θεολόγ(ον) (PG 32, 224).

Ἀρχ.: Ἐπέγνων σου τὴν ἐπιστολ(ήν), ὥσπερ οἱ τῶν φίλων παῖδ(ας), ἐκ τῆς ἐπιφαινομένης αὐτοῖς ὁμοιότητος [. . .]
Τελ.: [. . .] ὅρους δὲ αὐτῷ τιθέντος, πρὸς τ(ὴν) ἔκκλισιν τοῦ κακοῦ· (καὶ) τ(ὴν) τελείωσιν τῶν σπουδαζομέν(ων) ἐπιζητοῦντος.

10 (φφ. 98β - 101β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγ(ος) περὶ εὐχ(ῆς) (καὶ) νηστίας· καὶ ἐλεημοσύνης· κ(αὶ) μετανοί(ας)» (PG 60, 717).

Ἀρχ.: Σήμερον ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ τ(ὸν) ἰατρὸν προσκυνήσωμ(εν)· ἰδοῦ γὰρ ἐφίστατ(αι) νηστεία [. . .]
Τελ.: [. . .] ταῦτα παρακαλῶ ἀδελφοὶ ἀσφαλῶς τηρήσωμ(εν), ἵνα μισθὸν παρὰ Θ(εο)ῦ κομισώμ(ε)θ(α) κ(αὶ) ἀκούσωμ(εν) τ(ῆς) μακαρί(ας) ἐκείνης φων(ῆς)· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ π(ατ)ρ(ό)ς μου κληρονομήσατε [. . .] ἀμήν.

11 (φ. 101α-β) «Συμε(ὼν) τοῦ θαυμαστοῦ ὄρ(εί)τ(ου) [γρ. Θαυμαστορείτου] λόγ(ος) περὶ τ(οῦ) ἀεὶ ἐν νῷ ἔχειν ἡμ(έ)ρ(αν) τῆς ἐξῴδ(ου) αὐτοῦ».

Ἀρχ.: Ἴσται ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· οἷον φόβ(ον) (καὶ) ἀγῶν(α) ἔχωμ(εν) ὑποστῆν(αι) ἐν ὥρα τ(ῆς) ἐξόδ(ου) ἡμ(ῶν) τῆς ἐκ τούδε τοῦ βίου [. . .]
Τελ.: [. . .] περικόπτει δὲ ταῦτ(α) πεῖνα (καὶ) δίψα (καὶ) ἀγρυπνία (καὶ) ἀναχώρησις· τ(ὸν) (δὲ) θυμ(ὸν) πάλιν ἐκταράττουσιν αἱ ἐμπαθεῖς μνῆμαι τῶν λυπησά<ν>των.

12 (φφ. 102α - 106β) «⟨Τ⟩οῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ταυρομενίας τῆς Σικελίας Θεοφάνους τοῦ Κεραμέα· ἑρμηνεία εἰς τὸ εὐαγγελικὸν ῥητόν, οὗ ἡ ἀρχή· τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤκουσ(εν) ὁ Ἡρῴδ(ης) [. . .]» (PG 132, 1060· BHG 854).

Τὸ κείμενον ἔμεινεν ἡμιτελὲς παρὰ τοῦ γραφέως.

Ἀρχ.: Π ρ ο ο ί μ ι ο ν: Καλῶς ἐφ' ἥρμοσεν ἡ τάξις τὴν τοῦ τοῦ Προδρόμου τελείωσιν, εἰς αὐτ(ὴν) σχεδὸν τοῦ ἔνου [γρ. αἴνου] τὴν περαίωσιν [. . .]

Κείμενον: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὴν ἀκοὴν Ἰ(ησο)ῦ [. . .]
Ἑρμηνεία: Τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ος) ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ τὰ ὑπερφύσ(ιν) ἐνεργοῦντα [sic] τεράστια, λόγῳ τε ψιλῷ καὶ χειρὸς ἀφῇ [. . .]
Τελ.: [. . .] ταῦτα παραγκωνίσητ(αι), καὶ τὴν ἐπίσακτ(ον) μοιχαλίδα κακίαν ἐνστέρξειε περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς λιχλ. [sic]

13 (φφ. 107α - 113α) «+ Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρεί(ας) εἰς τὴν ἀπογραφὴν (καὶ) εἰς τὴν ἁγ(ίαν) Μαρί(αν) (καὶ) εἰς τ(ὸν) Ἰωσήφ» (PG 28, 944).

Ἀρχ.: Ὥσπερ οἱ τὴν χρυσὶ τὴν [sic· γρ. χρυσῖτιν] γῆν μεταλλεύειν λαχόντες ἐργάται ἐπ' ἀνεύρωσι [γρ. ἐπὰν εὕρωσι] φλεύαν ψίγματα τοῦ ζητουμένου προβάλλουσαν [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) τίνες οὗτοι; προπ(άν)των οἱ ἀπόστολοι πρὸς οὓς ὁ Κ(ύριο)ς ἔφη· πορεύομαι πρὸς τὸν π(ατέ)ρα μου καὶ π(ατέ)ρα ὑμῶν [. . .] ἀμήν.

14 (φφ. 113β - 116β) «Ἰωάννου Χρυσοστόμου» «λόγος εἰς τ(ὴν) ἁγ(ίαν) τοῦ Χ(ριστο)ῦ γέννησ(ιν)».

Ἀρχ.: Πολλαὶ μὲν (καὶ) ἀναρίθμητοι τῶν χριστιανῶν αἱ θεοφιλεῖς πανηγύρεις [. . .]
Τελ.: [. . .] οὕτως (καὶ) ὁ δεσπότης Χ(ριστὸ)ς ὁ τῆς δικαιόσύνης ἥλιος Θ(εὸ)ς ὢν [sic] πανταχοῦ πιστευθήσεται· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

15 (φφ. 116β - 120β) «Πρόκλου ἀρχιεπισκόπ(ου) Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ Κ(υρίο)υ ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ» (PG 65, 708).

Ἀρχ.: Λαμπρᾶ καὶ παράδοξος τῆς παρούσης ἑορτῆς ἡ ὑπόθεσις [. . .]
Τελ.: [. . .] οὐκ ἄγγελος οὐ πρέσβυς ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θ(εὸ)ς ἦλθεν (καὶ) ἔσωσεν ἡμᾶς· αὐτῷ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.

16 (φφ. 120β - 126β) «Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου» «λόγο(ς) εἰς τὰ ἅγια φῶτα». Κολοβός.

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ ὁ δῆμος ἐξεχεῖτο περὶ τὰ ἰορδάνια ῥίθρα· (καὶ) ἐν τῷ ποταμῷ τὴν ἁγίαν μυσταγωγίαν ἐκείνην· Ἰωάννης· ἐπιτέλει [. . .]
Τελ.: [. . .] φοβοῦμαι πάλιν· μὴ ἄν(θρωπ)ός ἐστιν ὑπερβαίνων τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν· ἡ γὰρ τούτων θάτε

17 (φφ. 127α - 132β) Λόγος ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: ἀλλ' εἰ υ(ἱὸ)ς εἶπεν· ἕπεται ἡ φύσις υἱοῦ τὸ κελεύειν· ἀν(θρώπ)ου τὸ ὑπακούειν· εἰ υ(ἱὸ)ς εἶ, εἰπέ· κέλευσον· φύσεως εἶ δημιουργός· αὐθέντης εἶ· ἐξουσίαν ἔχεις· εἰ υ(ἱὸ)ς εἶ τοῦ Θ(εο)ῦ εἰπέ· ἐπιταξον [. . .]
Τελ.: [. . .] Ἥλιον ὁρῶ δικαιοσύνης· τὰ κλεῖθρα λυόμενα· τὰς πύλας τὰς χαλκὰς κλωμένας· μὴ γὰρ ἀνοίγει τὰς πύλας, κλᾷ αὐτάς· [. . .] Εὐχαριστήσωμεν τῷ λυτρωσαμένῳ ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

18 (φφ. 132β - 135α) «Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου» «ἐκ τῶν Πράξεων κα'· ὅτι μεγάλα εὐεργετοῦσι τοὺς τελευτήσαντας αἱ ὑπαυτ(ῶν) γεν(όμεν)αι ἐλεήμοσύναι (καὶ) προσευχαὶ (καὶ) προσφοραί».

Ἀρχ.: Ἀγαπητοί, εἰ καθημένων ἡμῶν ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς τινὰ καλῶν εἰς τὰ βασίλεια· κλαίειν ἔδει (καὶ) θρηνεῖν εἰπέ μοι; [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀντὶ δακρύον [sic] ἀντὶ θρήν(ων), ἀντὶ μνημείων τὰς ἐλεημοσύνας· τὰς εὐχάς·

τὰς προσφοράς· ἵνα κακεῖνοι (καὶ) ἡμεῖς τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἡμῖν ἀγαθῶν· χάριτι τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

Εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον τοῦ φ. 132β ἐρυθρόγραφα τὰ ἑξῆς: «τῶ σαβάτω τῆς αποκρέου· (καὶ) τῶ σάββατω τ(ῆς) πεντῆκωστῆς».

19 (φφ. 135β - 142β) «Τοῦ ἐναγ(ίοις) π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) Ἀμφιλοχίου ἐπισκό-π(ου) Ἰκονίου· λόγος εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ [. . .] Χ(ριστο)ῦ» (PG 39, 44).

Ἀρχ.: Πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀν(θρώπ)ων τὴν παρθενί(αν) θαυμάζουσι· καὶ γάρ ἐστι θαυμαστὴ ὡς τῶν ἀγγέλων σύμφυτος [. . .]

Τελ.: [. . .] Ἴδετε σημεῖον τῆς παλαι(ᾶς) (καὶ) τ(ῆς) νέ(ας)· αὐτὸς γ(άρ) (ἐστιν) ὁ στ(αυ)ρ(ὸ)ς ὁ τ(ὸν) κόσμον <σώ>ζων, διὰ τοῦ Κ(υρίο)υ [. . .] ἀμήν.

Μετὰ τὸ φύλλον 138α ἡ συνέχεια τοῦ κειμένου εἰς τὸ φ. 139α. Τὸ φ. 138β εἶχε μείνει ἄγραφον κατ' ἀρχάς· σήμερον ἐπ' αὐτοῦ δοκίμιον κονδυλίου: «ἤκουες ἀρτί(ως) τοῦ εὐαγγελιστοῦ λέγοντος [...]».

20 (φφ. 143α - 147β) Λόγος ἀκέφαλος (εἰς τὴν Περιτομὴν καὶ τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου).

Ἀρχ.: ἐκεῖ μὲν σαρκικ(ὴν) περιτομήν· ἐνταῦθ(α) δὲ πν(ευματ)ικ(ὴν) κάθαρσιν ἁμαρτημάτ(ων)· ὀγδόη δέ ἐστιν ἡ περιτομὴ [. . .]

Τελ.: [. . .] (καὶ) ἔσται ποτὲ τέλος τῆς ἀντιλογί(ας)· τέλος τῆς ἀμφιβολί(ας)· τέλος τῆς ἀ<πι>στί(ας)· τέλος τῆς πλάνης· ἀρχὴ δὲ βραβείων (καὶ) στεφάνων· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

21 (φφ. 148α - 152β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγ(ος) εἰς τ(ὸν) Εὐα(γγελι-σμὸν) τ(ῆς) [. . .] Θ(εοτό)κου [. . .]» (PG 50, 791).

Ἀρχ.: Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια· πάλιν ἐλευθερί(ας) μηνήματα· πάλιν ἀνάκλησις, πάλ(ιν) ἐπάνοδος [. . .]

Τελ.: [. . .] τοῖς πολεμουμένοις, ἡ κραταιὰ εἰρήνη· τῆς ἀγάπης ἡ σκέπη· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν· ἧς γένοιτο διὰ παντὸς ἀπολάβειν [. . .] ἀμήν.

22 (φφ. 153α - 168β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγ(ος) περὶ μ(ε)τ(α)ν(οίας)· (καὶ) εἰς Ἡρώδην· (καὶ) Ἰω(άν)ν(ην) τὸν Βαπτιστ(ὴν)» (PG 59, 757).

Ἀρχ.: Φέρε δὴ (καὶ) τῶν ἡμετέρων κρότων· τ(ὴν) ὑμετέραν προτιμήσωμ(εν) λυσιτέλειαν [. . .]

Τελ.: [. . .] (καὶ) τότε μετάνοια· ἐνταῦθ(α) λῦσον· (καὶ) τότε Πέτρος εἰσδέξεται· ἐν Χ(ριστ)ῶ [. . .] ἀμήν.

23 (φφ. 169α - 178α) «Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ κατὰ Θ(εὸ)ν πολιτεύεσθαι (καὶ) ἑρμηνεία εἰς τὸ Π(άτ)ερ ἡμ(ῶν)» (PG 51, 41).

Ἀρχ.: Πάσης μὲν θεοπνεύστου γραφῆς ἡ ἀνάγνωσις τοῖς προσέχουσιν, εὐσευείας [sic] ἐπίγνωσις [. . .]

Τελ.: [. . .] (καὶ) δόξαν ἐστεμμένον ἀναφαίρετον· ὑπὲρ δὲ τούτων ἁπάντων, εὐχαριστήσωμεν ἅπαντες· τῶ τοσούτων ἡμᾶς ἀξιώσαντι ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν.

24 (φφ. 178α - 181α) «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀπολειφθέντας ἐν ταῖς συνάξεσι· (καὶ) περὶ τῆς ἱερᾶς τραπέζης».

Ἀρχ.: Οὐχ ἁπλῶς ἀρκεῖ (καὶ) ὡς ἔτυχε· τὸ ἀκούειν ἡμᾶς χριστιανούς· (καὶ) εἰ βούλεσθε· παράξω ἀξιόπιστον μάρτυρα [. . .]
Τελ.: [. . .] ὡς καιρὸν ἔχωμεν ἐργασώμεθα τὸ ἀγαθόν, ἵνα τῆς μελλούσης ἀτελευτήτου γεένν(ης) ἀπαλλαγῶμεν [. . .] ἀμήν.

25 (φφ. 181β - 189β) «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰουδαί(ους) (καὶ) Ἕλλην(ας) καὶ αἱρετικούς» (PG 48, 1075· «spuria»).

Ἀρχ.: Οἱ νεωγνοὶ τῶν χελιδόνων καθέζονται ἐν τῇ καλιᾷ· προσδεχόμενοι τ(ὴν) τῶν γονέ(ων) παρουσίαν [. . .]
Τελ.: [. . .] ταῦτα δὲ πρὸς Ἰουδαίους (καὶ) Ἕλληνας (καὶ) αἱρετικούς· ἀλλ' ἡμεῖς δοξάσωμεν [. . .] τὴν παναγίαν (καὶ) ὁμοούσιον τριάδα [. . .] ἀμήν.

26 (φφ. 189β - 192β) «Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ὁμοῖά ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐ(ρα)νῶν κόκκω σινάπεως» (PG 64, 21). Τὸ κείμενον τοῦτο κολοβόν.

Ἀρχ.: Τί μεῖζον βασιλεί(ας) οὐ(ρα)νῶν· (καὶ) τί μικρότερον κόκκω [sic] συνάπεως [. . .]
Τελ.: [. . .] ἔτι δὲ (καὶ) τῇ γεύσει πάνυ καλόν· (καὶ) τῇ ποιότητι θερμαντικόν· (καὶ) τῶν ἔνδων ἰατικόν.

Μετὰ τὸ φ. 190α ἡ συνέχεια τοῦ κειμένου ἐπὶ τοῦ φ. 191α. Τὸ φ. 190β, ἄγραφον, φέρει μόνον, περὶ τὸ μέσον, κακότεχνον ἐρυθρόγραφον κόσμημα.

27 (φφ. 193α - 196α) Εὐχαὶ διάφοροι.

Ἀρχ.: <Ε>ὐχ(ὴ) ἐπὶ θεμέλιον ἐκκλη(σίας): <Κ>(ύρι)ε ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν· ὁ ἀρεσθεῖς [sic] ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρα οἰκοδομηθῆναι σοι ἐκκλησίαν [. . .]
Τελ.: [. . .] πν(ευματ)ικὴν πολιτείαν μετέλθωμ(εν)· π(άν)τα τὰ πρὸς τὴν σ(ὴν) εὐαρέστησιν (καὶ) φροντ

Τὸ τελευταῖον τοῦτο κείμενον ἔμεινεν ἡμιτελὲς παρὰ τοῦ γραφέως.

28 (φ. 196β) Κείμενον περὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Ἀρχ.: +Μνήμ(η) τοῦ ἁγ(ίου) ἀπο(στόλ)ου (καὶ) εὐαγγελι(στοῦ) Ἰω(άννου) τοῦ Θεολό(γ)ου· ἤγουν ὁ ῥοδισμό(ς)· καὶ ἡ τοῦ μάννα συγκομιδ(ή)· ἥτις ἐκ τοῦ ἁγίου τάφου αὐτοῦ ἀναπέμπετ(αι)· ἰστέον ὅτι π(ατ)ὴρ μὲν τοῦ Θεολόγ(ου) [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ ταῦτ(α) παράδοξον (καὶ) τὴν μετάστασιν ἔσχεν.

29 (φ. 197α) «Τοῦ Χρ(υσοστόμ)ου πε(ρὶ) τῶν μυροφόρ(ων)».

Ἀρχ.: +Ὅτι δ' Μαρίαι ἐμφέροντ(αι) διαφόροις· ἐν τοῖς θείοις εὐαγγελίοις [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) πάλιν ἐξήγαγεν αὐτοὺς εἰς Βηθανίαν, (καὶ) διέστη ἀπ' αὐτῶν.

30 (φφ. 198α - 205α) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγ(ος) εἰς τὴν ἁγί(αν) Πεντικοστὴν» (PG 52, 803).

Ἀρχ.: Οὐρανὸς ἡμῖν σήμερον γέγονεν ἡ γῆ· οὐκ ἀστέρων ἐξ οὐ(ρα)νοῦ καταβάντων [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα καὶ ἡμῖν φυλαχθείη μακραῖς περιόδοις ἐτῶν [. . .] ἀμήν.

31 (φφ. 205α - 213α) «Κυρ(ιακὴ) τ(ῶν) ἁγ(ίων) Πάντ(ων)»· Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους Πάντας» (PG 50, 705).

Ἀρχ.: Ἐξ οὗ τὴν ἱερὰν πανήγυριν τῆς Πεντικοστῆς ἐτελέσαμεν, οὔπω παρῆλθεν ἡμερῶν ἑπτὰ ἀριθμὸς [. . .]
Τελ.: [. . .] εἰς τὰς σκηνὰς ἀπὸδεθῆναι τὰς οὐ(ρα)νίους· ὧν γέννοιτω πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

32 (φ. 213α-β) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «λόγ(ος) εἰς τ(ὸν) μακάριον Φιλογόνιον γενόμενον ἀπὸ δικολόγ(ου) ἐπίσκοπον [. . .] ἐλέχθη δὲ πρὸ πέντε ἡμερ(ῶν) τῆς Χ(ριστο)ῦ γεννήσεως» (PG 48, 747). Κολοβός.

Ἀρχ.: Ἐγὼ μὲν καὶ τήμερον παρεσκευαζόμην πρὸς τα τον αἱρετικῶν παλαίσματα ἀποδύσασθαι [. . .]
Τελ.: [. . .] πρὸς μείζονα καὶ μακαριωτέρα<ν> λῆξιν ἀπελθῶν· ἡμεῖς δὲ οἱ τέος ἐνταῦθα στρεφόμ(εν)οι

33 (φφ. 214α - 217α, 218α) «Καν(ὼν) παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θ(εοτό)κον εὐχαριστήριος».

Ἀρχ.: Ἀνοίξο [sic]τὸ στόμα μου καὶ πληρωθήσετ(αι) πν(εύματο)ς [. . .]

34 (φφ. 219α - 222β) Κανὼν τοῦ μάρτυρος Εὐτυχίου (μαΐου κη'). Ἀκέφαλος καὶ κολοβός.

Ἀρχ.: (θεοτοκίον τῆς ε' ᾠδῆς) : Νεκρούμενος πάθεσι καὶ λογισμοῖς πανάμωμε [. . .]
(Ὠδὴ ς') : Θαυμ(ά)τ(ων) χάριν δεξάμ(εν)ος [. . .] μάρτυς Εὐτύχιε [. . .]

Μεταξὺ τῆς ς' καὶ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος παρεμβάλλονται τὰ ἑξῆς:

— φ. 219β : «Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμ(έ)ρ(α) μνήμ(η) τοῦ ἁγίου μ(άρτυ)ρ(ος) Ἐλαδίου».

Καὶ μαστίγων μοι ψαλμικῶς συνηγμένων,
μάρτυς Ἐλάδιος εἶπεν οὐκ ἔγνων.
Εἰκάδι θοινόμενος θάνεν ὀγδόη Ἐλάδιος.

Ἀκολουθεῖ σύντομον συναξάριον τοῦ μάρτυρος.

Ἀρχ.: Οὗτος ὁ ἅγιος, ἐκκαθάρας ἑαυτὸν ἀπὸ πάσης κηλίδος [. . .]

— φ. 220α : «Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμ(έ)ρ(α) μνήμ(η) τῆς ἁγί(ας) μ(άρτυ)ρ(ος) Ἐλλικωνίδος».

Ἐλλικωνὶς τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
πλάνης συστροφὰς καὶ πλοκὰς πάσας λύει.

Ἀκολουθεῖ σύντομον συναξάριον τῆς μάρτυρος.

Ἀρχ.: Αὕτη ἦν, ἐπὶ Γάρδιανοῦ [sic] καὶ Φιλίππου τῶν βασιλέων ἐκ πόλεως Θεσσαλονίκης· συσχεθεῖσα δὲ [. . .]

— φ. 221α : «Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμ(έ)ρ(α) μνήμ(η) τῶν ἐν τῇ α' συνόδῳ ἀθροισθέντ(ων) τριακοσίον δέκα, καὶ ὀκτὼ ἁγί(ων) π(ατέ)ρων κατὰ τὴν Νίκαιαν [. . .] καὶ τὸν δυσσεβῆ Ἄρειον καθελόντων, ὡς ἀρχηγὸν τῆς αἱρέσεως».

Ξένον τὸν υἱὸν π(ατ)ρ(ὸ)ς οὐσίας λέγων,
Ἄρειος ἤτω τῆς Θ(εο)ῦ δόξης ξένος.

Ἀκολουθεῖ σύντομον συναξάριον.

Ἀρχ.: Μετὰ τὸν Πέτρον τὸν ἁγιώτατον π(ατ)ριάρχην Ἀλεξανδρείας, ἐχειροτονήθη Ἀχιλλᾶς [. . .]

— φ. 221β : «Μνήμ(η) τοῦ ὁσ(ίου) Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χ(ριστὸ)ν σαλοῦ».

Παύλου τὸ ῥῆμα καὶ μεταστὰς Ἀνδρέ(ας),
ἡμεῖς διὰ Χ(ριστό)ν γε μωροὶ κραυγάζει.

Διακρίνονται εἰς τὸν κώδικα πολλοὶ γραφεῖς (περὶ τοὺς ἑπτά). Ἐκ τούτων δύο εἶναι οἱ κυριώτεροι :

— Α' γραφεὺς (φφ. 1α - 93β) : Γράμματα μεγάλα, στρογγυλόσχημα καὶ καλλιγραφικά, ἠσκημένου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,095. Στίχοι 20 - 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐπίτιτλα, τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Μελάνη ἀμαυρά, ζωηρὰ καὶ ἔντονος.

— Β' γραφεὺς (φφ. 94α - 101β, 107α - 192β) : Γράμματα λεπτόγραμμα, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστα. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155/0,160×0,095. Στίχοι 23 - 25. Τὰ λοιπὰ ὡς καὶ εἰς τὸν προηγούμενον γραφέα.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων α'-δ', ς'-ι', ιη' - κδ' καὶ κζ' - λγ' (γρ. λβ'). Αἱ ἐνδείξεις κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου, εἰς τὴν ἄνω δεξιὰν γωνίαν, ἑκάστου τετραδίου. Ἡ ἀρίθμησις, προφανῶς, ἐτέθη ἐκ τῶν ὑστέρων, διότι ὁ κῶδιξ ἔχει ἀπαρτισθῆ διὰ τῆς συσταχώσεως τετραδίων διαφόρων τὸν χρόνον καὶ τὴν γραφὴν καὶ τὴν κατάστασιν. Μετὰ τὸ φύλλον 192 (τελευταῖον φ. τοῦ λγ' = λβ' τετραδίου) δὲν ἀριθμοῦνται τετράδια. Διακρίνονται ὅμως ἓν πεντάφυλλον (φφ. 193 - 197), δύο κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια (φφ. 198 - 205, 206 - 213) καὶ ἓν πεντάδιον ἐννεάφυλλον (φφ. 214 - 222), τοῦ ὁποίου ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον φύλλον. Ἐκ τῶν ἀριθμουμένων φυλλαδίων πεντάδια ὡσαύτως εἶναι τὰ ὑπ' ἀριθ. κβ' (φφ. 102 - 111) καὶ κζ' (φφ. 143 - 152)· πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι τετράδια. Ἐκ τούτων τὸ α' (φφ. 1 - 7) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον· τὸ ζ' (φφ. 40 - 45) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα του, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον. Μετὰ τὸ ι' (φφ. 62 - 69) ἀκολουθεῖ τετράδιον ἄνευ ἀριθμήσεως, τὸ ὁποῖον εἶναι ἑξάφυλλον (φφ. 70 - 75), διότι λείπουν δύο φύλλα του, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον. Ἀκολούθως ἀριθμεῖται τετράδιον ιη' (φφ. 76 - 83), ὅπερ σημαίνει , ἐὰν συνεχίζεται σωστὰ ἡ ἀρίθμησις, ὅτι ἔχουν ἐκπέσει ἓξ τετράδια (ιβ' - ιζ'), ἤτοι 48 φύλλα. Ἐκ τοῦ κ' τετραδίου (φφ. 92-93) σώζονται μόνον δύο φύλλα, τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον, τὰ δὲ ὑπόλοιπα πέντε ἔχουν ἀφαιρεθῆ. Τὸ κγ' (φφ. 112 - 118) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι λείπει τὸ τελευταῖον του φύλλον. Τὸ λα' τετράδιον (φφ. 177 - 184) φέρει ἐπὶ τοῦ φ. 177α τὴν ἔνδειξιν λα' καί, ἐκ παραδρομῆς, ἐπὶ τοῦ φ.

184β τὴν ἔνδειξιν λβ', ὁπότε ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθεῖ τετράδιον λγ' (φφ. 185 - 192) ἀντὶ λβ'.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α' (φφ. 1 - 7), β' (φφ. 8 - 15), γ' (φφ. 16 - 23), δ' (φφ. 24 - 31), ε' λείπει, ς' (φφ. 32 - 39), ζ' (φφ. 40 - 45), η' (φφ. 46 - 53), θ' (φφ. 54 - 61), ι' (φφ. 62 - 69), ἄνευ ἀριθμήσεως (φφ. 70 - 75), ιη' (φφ. 76 - 83), ιθ' (φφ. 84 - 91), κ' (φφ. 92 - 93), κα' (φφ. 94 - 101), κβ' (φφ. 102 - 111), κγ' (φφ. 112 - 118), κδ' (φφ. 119 - 126), κε' (φφ. 127 - 134), κς' (φφ. 135 - 142), κζ' (φφ. 143 - 152), κη' (φφ. 153 - 160), κθ' (φφ. 161 - 168), λ' (φφ. 169 - 176), λα' (φφ. 177 - 184), λγ' (γρ. λβ'· φφ. 185 - 192). Τὰ ὑπόλοιπα, λγ' (φφ. 193 - 197), λδ' (φφ. 198 - 205), λε' (φφ. 206 - 213) καὶ λς' (φφ. 214 - 222) δὲν ἀριθμοῦνται.
Μεταξὺ τῶν τετραδίων κδ' (φφ. 119 - 126) καὶ κζ' (φφ. 143 - 152) μεσολαβοῦν δύο τετράδια (φφ. 127 - 134, 135 - 142), μὴ φέροντα ἀρίθμησιν, τὰ ὁποῖα δὲν ἀποτελοῦν συνέχειαν οὔτε τοῦ προηγουμένου τούτων κδ' οὔτε τοῦ ἑπομένου κζ'. Διὰ τοῦτο μεταξὺ τῶν φύλλων 126 καὶ 143 περιλαμβάνονται κείμενα κολοβὰ καὶ ἀκέφαλα (βλ. ἀνωτέρω τὰ ὑπ' ἀριθ. 16 - 20 κείμενα τοῦ κώδικος).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Τὸν μυθολογικὸν μονόκερων («licorne»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 2/5, 10/13, 16/23 καὶ 17/22. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 9968 (ἐτῶν 1397/1469) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. β') Λαβίδα (τανάλια, «tenaille»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 32 καὶ 91 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 32/39 ... 49/50 ... 72/73 ... 84/91). Δὲν ταυτίζεται. γ') Ψαλίδιον («ciseaux»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 120/125 καὶ 121/124. Δὲν ταυτίζεται. δ') Ὄρος ἐσχηματοποιημένον («mont»), ἐκ τῆς μεσαίας κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἐκκινεῖ κάθετος εὐθεῖα γραμμὴ ἀπολήγουσα εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 41 καὶ 142 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 41/44, 42/43 ... 63/68, 65/66, 104/107, 105/106 ... 115/116 ... 130/131 ... 135/142). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς κατηγορίαν παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ ΙΕ' αἰ. (βλ. D. — J. Harlfinger «monts» ἀριθ. 44, ἔτ. 1461). ε') Ζυγὸν («balance») οὐχὶ ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 95 καὶ 191 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 95/100, 97/98, 144/151 ... 164/165 ... 172/173 ... 186/191). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρόμοιον, ἀλλὰ διαφορετικῶν διαστάσεων, πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2404 (ἔτ. 1459/62) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet καὶ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. I 308 - 311 (ἔτ. 1455/57) τοῦ G. Piccard V («Waage»). ς') Ἡμισέληνον («croissant»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 198/205, 200/203, 207/212, 208/211. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 5203 (ἔτ. 1466) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. ζ') Τριφυλλόσχημον ἄνθος («fleur») μὲ μίσχον. Ἀπαντᾷ ἅπαξ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 195/196. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. 3934 καὶ 3935 (ἔτ. 1382/3) ὑδατόσημα τῶν V. Mošin — S. Traljić. η') Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 216, 219 καὶ 220. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν (μικροτέρων ὅμως ἐδῶ διαστάσεων) μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 563 (ἔτους 1491) ὑδατόσημον τοῦ V. Mošin, «Anchor».

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 218β τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα:
† ἐτούτο τὸ βηβλήον· ὑπάρχει τοῦ ρουσά|νου κ(αὶ) ἤτης το ἀναγνώθι· πολά | ὀφελέται [sic]· *κ(αὶ) ψυχηκῶς κ(αὶ) σωματικῶς*

Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 197β, 198β, 217β, 218β καὶ 222α-β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διακρίνεται ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις.
Ὁ κῶδιξ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ρυπαρός. Διατήρησις ἐν γένει μετρία.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 100 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 82/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 89/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς δηλώνει καὶ τὸ κτητορικόν του σημείωμα, προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 45 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 157 καὶ 158 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 20β - 21α καὶ 107α (δείγματα γραφῆς).

90

Χάρτης Διαστ. 0,215 × 0,145 Αἰὼν XIV (φφ. 102α - 162α), XV (τέλη) / XVI (ἀρχαί) (φφ. 1α - 85α, 163α - 189β), XVI (φφ. 86α - 101β) Φύλλα 189

1 (φφ. 1α - 85α) Βίοι, μαρτύρια, ὑπομνήματα ἁγίων καὶ διηγήσεις.

α' (φφ. 1α - 4β) Λόγος εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου (BHG 1144c). Ἀκέφαλος καὶ κολοβός.

Ἀρχ.: τὰς ἐξυπηρετοῦσας αὐτήν, πορεύθητε κ(αὶ) καλέσατέ μοι· τοὺς γνωστοὺς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἰδοὺ πν(εῦμ)α μετὰ νεφέλης φωτεινῆς ἥρπασέ με, κ(αὶ) ἤγαγέ με ἐνταῦθα·

Τὴν συνέχειαν καὶ τὸ τέλος τοῦ λόγου τούτου ἀποτελοῦν, ὡς διεπιστώσαμεν (ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ κειμένου, τοῦ εἴδους τῆς γραφῆς, τοῦ χάρτου, τῶν διαστάσεων κλπ.), ἓξ φύλλα λυτά, τὰ ὁποῖα, εὑρεθέντα (κατὰ τὸ 1985) με-

ταξὺ καὶ ἄλλων σπαραγμάτων ἐκ κωδίκων τῆς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου τῶν Μετεώρων, κατεγράφησαν ὑπ' ἐμοῦ ὡς κῶδιξ Μ. Ἁγ. Στεφάνου 144Γ[1].

β' (φφ. 5α - 20α) «Ὑπομνήματα τ(ῶν) ἁγί(ων) ἑπτὰ παίδ(ων) τῶν ἐν Ἐφέσω περιέχοντα περί τε τῆς ὁμολογί(ας) κ(αὶ) κοιμήσεως καὶ ἀναστάσεως αὐτῶν» (BHG 1594).

Ἀρχ.: Ἐγένετο βασιλεύοντος Δεκίου τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς κατελθεῖν αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀπὸ Καρταγένης τῆς πόλε(ως) ἐν Ἐφέσω ἐν πολλῶ θυμῶ [. . .]
Τελ.: [. . .] προπέμποντες αὐτὸν ἐπὶ Κωνσταντινούπολιν ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χαρᾶ δοξάζοντες Χ(ριστὸ)ν [. . .] ἀμήν.

γ' (φφ. 20α - 39α) «γ'. Βίο(ς) κ(αὶ) μαρτύρ(ιον) τοῦ ἁγ(ίου) Εὐσταθ(ίου) καὶ τῆς συνοδί(ας) αὐτοῦ» (BHG 641).

Ἀρχ.: Πρόκειται μὲν τοῖς ἀν(θρώπ)οις, καὶ ἐκ φύσεως οἰκεῖόν τι διδασκαλεῖον πρὸς τὴν τῶν ἀρετῶν κατόρθωσιν [. . .]
Τελ.: [. . .] τυγχάνουσιν τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τοῖς δικαίοις διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κ(υρίο)υ [. . .] ἀμήν.

δ' (φφ. 39α - 54α) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου Μαρτινιανοῦ» (BHG 1177).

Ἀρχ.: Ἔστιν ὄρος ἔγγιστα τῆς Καισαρεί(ας) τῆς πόλεως Παλαιστίνης [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐκέλευσεν οὖν ὁ ἐπίσκοπος ἐν τόπω ἐπισήμω ταφῆναι αὐτὴν μετὰ λύχνων καὶ ὕμνων θεϊκῶν [. . .] ἀμήν.

ε' (φφ. 54α - 72β) «Μηνὶ ὀκτωβρίω κη'. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἀβραμίου καὶ τῆς αὐτοῦ ἀνεψιᾶς Μαρίας» (BHG 5,6c).

Ἀρχ.: Ἀδελφοί μου βούλομαι διηγήσασθαι πολιτείαν καλὴν καὶ τελείαν, ἀνδρὸς θαυμαστοῦ καὶ ἐναρέτου [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἠδέναι ἡμᾶς τὴν ἁγίων ἀγγέλων εὐμενῆ καὶ ἔνδοξον παρουσίαν καὶ δοξάζειν τὸν Θ(εό)ν, τὸν ἀφάτω φιλαν(θρωπ)ία σώζοντα τοὺς εἰς αὐτ(ὸν) ἐλπίζοντας [. . .] ἀμήν.

ς' (φφ. 72β - 75β) «ς'. Διήγησις ὠφέλιμος Μάλχου (μον)αχ(οῦ) αἰχμαλωτισθέντος» (BHG 1017).

Ἀρχ.: Ἀπὸ τριάκοντα μιλίων Ἀντιοχεί(ας) τῆς ἐν Συρία χωρίον ἦν καλούμενον, Μαρώνια [. . .]
Τελ.: [. . .] διαβιοὺς οὖν ἔκτοτε χρόνους ἱκανούς, καὶ τῶ Θ(ε)ῶ εὐαρέστως δουλεύσας, ἀπήει πρὸς τὰς αἰωνίους μονάς.

ζ' (φφ. 75β - 76β) «Διήγησις ἑτέρα περὶ τοῦ γενομένου θαύματος ἐν Ἀφρικῆ τῆ πόλει Καρταγένη» (BHG 1318a).

---

1. Βλ. *Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων*, τόμ. Γ', *Τὰ χειρόγραφα τῆς Μονῆς Ἁγίου Στεφάνου*, ὑπὸ Δ. Ζ. Σοφιανοῦ, Ἀθῆναι 1986, σ. 414 (καὶ πίν. 201), ὅπου ὅμως ὁ κῶδιξ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ ὑδατοσήμου του, θὰ πρέπει νὰ τοποθετηθῆ ἀκριβέστερον εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα: τέλη XV/ἀρχαὶ XVI αἰῶνος.

Ἀρχ.: Ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως καὶ Νικήτα π(ατ)ρικίου) ἐν Ἀφρικῇ θαῦμα γέγονε τοιοῦτον [. . .]

Τελ.: [. . .] καὶ τετταράκοντα ἡμέρας ἐπιβιοὺς ἄσιτος κλαίων κ(αὶ) ὀδυρόμενος, πάλιν ἐκοιμήθη.

η' (φφ. 76β - 77α) «η'. Τῇ αὐτῇ ἡμέρ(α) ἄλλη διήγησις περὶ κρίσεως μελλούσης καὶ τῶν ἐπὶ γῆς κολάσεων» (BHG 1432n)

Ἀρχ.: Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Π(ατ)ρίκιος λέγει, ὅτι δύο τόπ(ους), ἡτοίμασεν ὁ Θ(εὸ)ς [. . .]
Τελ.: [. . .] κατέφλεξε τὴν γῆν καὶ τοὺς λίθους, ἕως οὗ Στέφανος ὁ τηνικαῦτα ὁσιώτατος ἐπίσκοπος ἐξελθὼν μετὰ λιτῆς ἐδεήθη τοῦ Θ(εο)ῦ κ(αὶ) κατεκαύσθη.

θ' (φφ. 77β - 79β) «Διήγησις ὠφέλιμος περὶ γεωργοῦ τινο(ς) Μετρίου λεγομένου» (BHG 2272).

Ἀρχ.: Ἐν τῷ θέματι τῆς Παφλαγονί(ας) γεωργός τις ἦν ἐν αὐταρκείᾳ βιῶν, Μέτριος οὕτω λεγόμενος [. . .]
Τελ.: [. . .] τούς τε γεννήτορας καὶ ἅπαν τὸ γένος αὐτοῦ, μυρίων ἐμπλήσας ἀγαθῶν.

ι' (φφ. 79β - 82α) «ι'. Διήγησις πε(ρὶ) τ(ῶν) πέντ(ε) γυναικ(ῶν) ὑπὸ τοῦ πρ(εσ)βυτέρου αὐτ(ῶν) ἀποτμηθησῶν» (BHG 2417).

Ἀρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις Σαβὼρ τοῦ βασιλέως Περσῶν πλησίον τῆς κώμης Ἀζᾶ, ἦν τις πρεσβύτερος Παῦλος τοὔνομα πλούτῳ κομῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἔλαβε πέρας καὶ τὰ προειρημένα παρὰ τῶν ἁγίων γυναικ(ῶν), τοῦ ἀθλίου Παύλου διπλοῦν ὑποστάντος τὸν θάνατον.

ια' (φφ. 82α - 83α) «ια'. Ἑτέρα διήγησις τ(ῆς) ἁγ(ίας) μ(άρτυ)ρ(ος) Θωμαΐδος».

Ἀρχ.: Ἡ ἁγία αὕτη Θωμαΐς, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γεννηθεῖσα καὶ ὑπὸ τῶν γεννητόρων αὐτῆς καλῶς ἀνατραφεῖσα [. . .]
Τελ.: [. . .] μεγάλην βοηθὸν τὴν μακαρίαν Θωμαΐδα κέκτηνται.

ιβ' (φφ. 83α - 84α) «ιβ'. Διήγησις πάνυ ὠφέλιμος».

Ἀρχ.: Διηγήσατο ἡμῖν ὁ πεφωτισμένος Εὐλόγιος, ὥσπερ ἄλλου τινός, τάχα δὲ αὐτὸς ἦν [. . .]
Τελ.: [. . .] αὐτοπροσώπῳ στόματι πρὸς στόμα ἡμῖν ὁμιλήσ(ας) σφόδρα ὠφέλησεν.

ιγ' (φφ. 84α - 85α) «Διήγησις, Γρηγορίου· τοῦ· Διαλόγου».

Ἀρχ.: Ἐν τῇ Νουρσί(ας) χώρα· πρεσβύτερός τις ἦν· κ(αὶ) τ(ὴν) ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ ἐκκλησίαν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐκ τοῦ δεσμοῦ τῆς σαρκὸς ἄνευ πόνου καὶ φόβου ἀπολυθῶσιν [. . .] ἀμήν.

2 (φφ. 86α - 101β) «Ἱστορία περὶ τοῦ πάθους τοῦ δεσπότου (καὶ) Θ(εο)ῦ (καὶ) σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ» (BHG 779t).

Ἀρχ.: Ἐν ἔτει πέντε (καὶ) δεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου καίσαρος βασιλέ(ως) Ῥωμαί(ων) (καὶ) Ἡρώδου βασιλέως τῆς Γαλιλαίας [. . .] καὶ ὅσα μετὰ τὸν στ(αυ)ρὸν (καὶ) τὸ πάθος τοῦ Κ(υρίο)υ ἱστορήσας Νικόδημος παρέδωκ(εν) τοῖς ἀρχιερεῦσι (καὶ) τοῖς ἄλλοις Ἰουδαίοις [. . .]

Τελ.: [. . .] καὶ ὑμνήσαντες ἅπαντες, ἀπῆλθον ἕκαστος, εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζοντες τὸν Θ(εό)ν· ὅτι αὐτοῦ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, μονοκονδυλικῶς, τὰ ἑξῆς: *+Τέλος γὰρ γέγον(εν) τοῦ ψυχοφελ(οῦς) . . .*

3 (φφ. 102α - 162β) Ἀκολουθίαι διάφοροι.

α′ (φφ. 102α - 109β) «Ἀκολουθ(ία) τοῦ ἁγιασμοῦ· τ(ῆς) ὑπ(ερα)γ(ίας) Θ(εοτό)κου».

Ἀρχ.: Ἐπέστη ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων· Κ(ύριο)ς ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν παραγέγον(εν)· ἰώμ(εν)ος τὰς νόσους ἡμῶν [. . .]
Ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου δεξαμένη· καὶ τεκοῦσα τὸν κτίστην τ(ὸν) ἴδιον [. . .]
Τελ.: [. . .] (Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως) : Δέσποτ(α) πολυέλεε Κ(ύρι)ε Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστ)ὲ ὁ Θ(εὸ)ς ἡμ(ῶν) πρεσβείαις τῆς πανυπερευλογημένης δεσποίνης [. . .] καὶ σῶσον τὰς ψυχ(ὰς) ἡμῶν ὡς ἀγαθὸς κ(αὶ) φιλάν(θρωπ)ος.

β′ (φφ. 110α - 117β) «Ἀρχὴ σὺν Θ(ε)ῷ τοῦ σχιματολογίου εἰς ῥασοφόρον».

Ἀρχ.: Εὐχαριστοῦμεν σοι Κ(ύρι)ε ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν· ὁ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου, ῥυσάμ(εν)ος τὸν δοῦλον σου τόνδ(ε), ἐκ τῆς ματαίας τοῦ κόσμου ζωῆς [. . .]

γ′ (φφ. 117β - 141β) «Ἀκολουθ(ία) τοῦ μ(ε)γ(ά)λ(ου) σχήμ(α)το(ς)».

δ′ (φφ. 142β - 162β) «Τάξις κ(αὶ) ἀκολουθ(ία) γενομ(έν)η ἐπὶ τελευτῇ (μον)αχ(οῦ)».

4 (φφ. 163α - 178β) «Τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἐφρεαΐμ [sic] λόγος εἰς τὸν στ(αυ)ρῶν· καὶ πέρι μετανοίας· καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν» (Assemani I., S. Ephraem Syri, Opera omnia 2, 247 - 258· BHG 431, 432).

Ἀρχ.: Πᾶσαι ἑορτῆς αἱ πράξις τοῦ Κ(υρίο)υ ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ [. . .] καύχημα δὲ καυχημάτων ὁ στ(αυρ(ὸ)ς· ἑορτὴ δὲ ἑορτῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) πάλιν λέγει ἐγὼ ἠμὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀλήθεια· ταύτην τὴν ὁδῶν ἀγαπείσωμεν ἀδελφοί· ὅτι αὐτῷ δόξα [. . .] ἀμήν.

5 (φφ. 179α - 189β) Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Παρασκευῆς (ἰουλ. κς′). Κολοβή.

Ἀρχ.: (στιχηρὰ προσόμοια μεγ. ἑσπερινοῦ, ἦχ. πλ. δ′): Ὢ τοῦ παραδόξου θαύματος, ἡ καλλιμάρτυς Χ(ριστο)ῦ· Ἀντωνίνου τὸ φρύαγμα ἀνδρικῶς κατέβαλεν, ἐνάθλοῦσα στερρότατα [. . .]
φ. 184α : Κανὼν τῆς ἁγίας, α′ ᾠδή, ἦχ. πλ. δ′ : Θαλάσσης βιωτικῆς τὸν κλύδωνα, διαπεράσασα· πρὸς τοὺς λιμένας ἔφθασας σαφῶς [. . .]
φφ. 188α - 189α : Συναξάριον τῆς ἁγίας: Αὕτη ὑπῆρχεν ἐπὶ Μαξιμιανοῦ καὶ Ἀντωνίνου βασιλέως τῶν δυσσεβῶν· ἐν κόμη τινὶ [. . .]
Τελ. (α′ τροπ. τῆς η′ ᾠδῆς) : Ὅλην σεαύτην ἐπικαθάρασα γηίνων

Ὁ κῶδιξ ἔχει ἀπαρτισθῆ διὰ τῆς συσταχώσεως πέντε τμημάτων, διαφόρων κατὰ τὸν χάρτην, τοὺς γραφεῖς καὶ τὸν χρόνον.

— Α′ γραφεὺς (τέλη ΙΕ′/ἀρχαὶ ΙϚ′ αἰ., φφ. 1α - 85α) : Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145/0,150 × 0,100. Στί-

χοι 25. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καταστῆ ἐν πολλοῖς ἐξίτηλοι.
— Β′ γραφεὺς (α′ ἥμισυ ΙϚ′ αἰ., φφ. 86α - 101β) : Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,105. Στίχοι 26.
— Γ′ γραφεὺς (β′ ἥμισυ ΙΔ′ αἰ., φφ. 102α - 162β) : Γραφὴ ἄνετος καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160×100. Στίχοι 23 - 27.
— Δ′ γραφεὺς (τέλη ΙΕ′/ ἀρχαὶ ΙϚ′ αἰ., φφ. 163α - 178β) : Γράμματα στρογγυλόσχημα, μὲ μεγάλον ὀφθαλμόν, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἠσκημένου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πάρα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,080. Στίχοι 25.
— Ε′ γραφεὺς (ΙΕ′/ΙϚ′, φφ. 179α - 189β) : Γράμματα στρογγυλόσχημα, καλλιγραφικὰ καὶ εὐανάγνωστα. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160×0,095. Στίχοι 23.
Ἐρυθρογραφίαι, βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ κοιναὶ καὶ συνήθεις (εἰς ὅλους τοὺς γραφεῖς).

Τὸ α′ τμῆμα τοῦ κώδικος (φφ. 1 - 85) ἀποτελεῖται ἐκ τετραδίων, ἐκ τῶν ὁποίων ὡρισμένα μόνον ἀριθμοῦνται. Αἱ σχετικαὶ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἢ καὶ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς μόνον ἐκ τούτων (εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον) ἑκάστου τετραδίου. Προηγοῦνται ἓν τετράφυλλον (φφ. 1 - 4) καὶ ἓν πλῆρες τετράδιον (φφ. 5 - 12) ἄνευ ἀριθμήσεως, μεθ' ὅ, ἠριθμημένα τὰ τετράδια β′ (φφ. 13 - 20) καὶ γ′ (φφ. 21 - 28). Ἀκολουθοῦν δύο πάλιν τετράδια ἄνευ ἀριθμήσεως, δ′ (φφ. 29 - 36) καὶ ε′ (φφ. 37 - 44), μετὰ τὰ ὁποῖα ἀριθμοῦνται τὰ τετράδια ς′ (φφ. 45 - 52), ζ′ (φφ. 53 - 60), η′ (φφ. 61 - 68), θ′ (φφ. 69 - 76), ι′ (φφ. 77 - 84). Τέλος, ἀκολουθεῖ ἓν μονόφυλλον (φ. 85). Τὸ β′ τμῆμα (φφ. 86 - 101) ἀποτελοῦν, ἄνευ ἀριθμήσεως, ἓν πεντάδιον (φφ. 86 - 95) καὶ ἓν τριάδιον (φφ. 96 - 101). Τὸ γ′ τμῆμα (φφ. 102 - 162) ἀποτελοῦν τὰ ἑξῆς τετράδια: ἓν εἰς τὴν ἀρχὴν (φφ. 102 - 109) ἄνευ ἀριθμήσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἠριθμημένα, τὰ ὑπ' ἀριθ. α′ - ε′ (φφ. ἀντιστοίχως : 110 - 117, 118 - 125, 126 - 133, 134 - 141, 142 - 149)· μετὰ ταῦτα ἀκολουθοῦν, ἄνευ ἀριθμήσεως, ἓν πλῆρες τετράδιον (φφ. 150 - 157) καὶ ἓν ἀκόμη, τοῦ ὁποίου σώζονται τὰ πρῶτα πέντε φύλλα μόνον (φφ. 158 - 162), διότι τὰ τρία τελευταῖα ἔχουν ἀφαιρεθῆ. Τὸ δ′ τμῆμα (φφ. 163 - 178) ἀποτελεῖται ἐκ δύο τετραδίων ἄνευ ἀριθμήσεως (φφ. 163 - 170, 171 - 178). Τοῦ ε′, τέλος, τμήματος (φφ. 179 - 189) δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διάκρισις τετραδίων.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α′) Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα (ἐκτὸς τοῦ κύκλου) εἰς κατακόρυφον στέλεχος μὲ δύο μικροὺς κύκλους καὶ ἑξάκτινον ἀστέρα εἰς τὴν κορυφήν του. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 2 καὶ 85 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 1/4, 6/12, 8/9, 15/18, 19/20 ... 40/41 ... 69/76). Δὲν

ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2531 (ἔτ. 1483) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet καὶ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. VI 602 καὶ 603 (ἔτ. 1484) τοῦ G. Piccard V («Waage»). β') Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 87 καὶ 100. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο παρόμοιον πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. VI 107 καὶ 108 (ἐτ. 1490/92) τοῦ G. Piccard VI («Anker»). γ') Κύνα τρέχοντα («chien»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 103/108 καὶ 104/107. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκονιζομένων εἰς τοὺς σχετικοὺς εἰδικοὺς καταλόγους ταυτίζεται. δ') Ζυγὸν («balance») ἐλεύθερον, οὐχὶ ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 110 καὶ 162 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 119/124, 120/123, 153/154). Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 886 (ἔτ. 1370) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. ε') Σάλπιγγα («huchet») φέρουσαν καὶ ἱμάντα. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 142/149 καὶ 144/147. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν ἐτῶν 1370/86 (C. Briquet 7723, V. Mošin — S. Traljić 4847). ς') Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου ἀπολήγοντα εἰς κατακόρυφον στέλεχος (ἐκτὸς τοῦ κύκλου) μὲ δύο μικροὺς κύκλους εἰς τὴν κορυφήν του. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 164 καὶ 177 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 164/167, 165/166). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. V 524 (ἔτ. 1484) ὑδατόσημον τοῦ G. Piccard V. ζ') Κύκλον («cercle») φέροντα ἐντὸς αὐτοῦ σχῆμα μὴ δυνάμενον νὰ ἐνταχθῇ εἰς ὡρισμένην κατηγορίαν («indeterminé»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 180 καὶ 189.

Στάχωσις σητόβρωτος καὶ ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, τῶν ὁποίων τὸ βύρσινον ἐπικάλυμμα ἔχει ἐκπέσει. Ἴχνη ἑνὸς θηλυκωτῆρος.
Ὁ κῶδιξ ρυπαρὸς καὶ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας. Διατήρησις ἐν γένει κακή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 9α καὶ 82α : 112 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 69/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 82α : 90/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 32 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.
Ὁ ἐν λόγῳ κῶδιξ μνημονεύεται, ὑπὸ στοιχεῖα «Μ. Ρουσάνου 32», ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη, *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς μοναῖς τῶν Μετεώρων κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909,* Ἀθήνησι 1910, σ. 36, ἀριθ. θ'.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 159, 160 καὶ 161 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 20α, 111β - 112α καὶ 163α (δείγματα γραφῆς).

91

Χάρτης Διαστ. 0,210×0,150 Αἰὼν XV (1487/88) Φύλλα 2-370

Νομικὸς κῶδιξ πολυμιγής.

1 (φφ. 2α - 21β) «+Πήναξ σὺν Θ(ε)ῶ ἁγίω τήσδε τ(ῆς) βίβλου τοῦ νόμου». Περιλαμβάνονται «τίτλοι» α' - ιδ', τῶν ὁποίων ἕκαστος ὑποδιαιρεῖται εἰς κεφάλαια.

Ἀρχ.: Τίτλος α'. Κε(φάλαιον) α'. Περὶ θεολογί(ας) κ(αὶ) ὀρθοδόξ(ου) πίστε(ως)· κανό-ν(ων) κ(αὶ) χειροτονι(ῶν). Περὶ πίστε(ως). Ἀποστόλων κα(νὼν) μθ', ν'. Συνόδου Κων-στ(αν)τ(ι)ν(ου)πόλ(εως) κα(νὼν) α', ε' [. . .]
Τελ.: (φ. 21α) Τίτλος δ' κ(αὶ) ι' : Περὶ κανῶν(ων) πάντ(ων) ἀν(θρώπ)ων. Κε(φάλαιον) α': Περὶ πλεονεξίας· Γρηγορίου Νήσσης κ(ανὼν) ϛ'. [. . .] (φ. 21β) Κε(φάλαιον) η' : Περὶ τοῦ μὴ ως ἔτιχε τινὰς τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν· χορίζεσθαι τ(ὴν) αἰαὑτοῦ γυναῖκα· Ἀποστό-λ(ων) κα(νὼν) μη'· Συνόδ(ου) Καθαργένη [sic] κα(νὼν) ρβ'· Συνόδ(ου) ϛ' του Τουρλλοῦ [sic] κα(νόνες) πϛ', πζ', ϟη'· Βασιλείου κα(νόνες) θ', λε', μϛ' κ(αὶ) μη'.

Ἐν τέλει: «Τέλους [sic] τοῦ πίνακως, τίσδε, τῆς βίβλου: ~»
Περιλαμβάνονται ἐνταῦθα οἱ ιδ' «τίτλοι» μετὰ τοῦ πλήρους κειμένου τῶν ἐπὶ μέρους «κεφαλαίων» των, δὲν περιλαμβάνονται ὅμως καὶ σχόλια (Ἔκδ.: Γ. Ῥάλλη — Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων*, τόμ. Α', *Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως νομοκάνων*, Ἀθήνησιν 1852, σ. 35 - 335).

Ὁ «πίναξ» οὗτος, ἐὰν θεωρηθῇ ὡς πραγματικὸς πίναξ περιεχομένων, δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ ἐν τῷ κώδικι διαλαμβανόμενα. Ἡ παρουσία του εἶναι ἀνεξήγητος, ἐκτὸς ἐὰν θεωρηθῇ ὅτι δὲν ἀποτελεῖ συνήθη πίνακα περιεχομένων, ἀλλ' αὐτοτελὲς νομοκανονικὸν κείμενον.

2 (φφ. 22α - 24α) Ἀνεπίγραφον νομοκανονικὸν κείμενον (εὐθὺς μετὰ τὸ τέλος τοῦ «πίνακος»).

Ἀρχ.: Διήρειτ(αι) δὲ ἁπλούστερα τῶν ης τ(ὰ) μέρει εἰρημέν(ων) ἐν τῶ πλάτ(ει) τ(ὰ) τοῦ παρόντος συντάγματος, τῶν εἰς κλήρων ἀγωμέν(ων) :~
Οἱ μ(ὲν) δεκτοὶ εἰσὶ καὶ ἄμεπτοι [sic]· καὶ ἀνεύθυνοι μηδὲν κόλ(υ)μα ἔχωνταις· οἱ δὲ ἄδεκτοι διά τινα ἁμαρτίμ(α)τ(α) :~
Καὶ τῶν μὲν ἀδέκτων κα(νόνες) εἰσ(ὶν)· τ(ῶν) ἁγί(ων) Ἀποστόλ(ων) ιζ', ιη', ιθ', κβ', νη', οε' οϛ', οζ', οθ' [. . .]
Τελ.: [. . .] ἢ διαφονοῦσ(ιν) πρὸς ἀλλήλους· καὶ τὸ δέον ἐστὶ γενέσθαι· ἐπὶ τῇ διαφωνία αὐτῶν· διαλαμβάνει τῶν ἐν Ἀντιοχία κα(νὼν) ιδ'· καὶ τοῦ ἁγί<ου> Γριγορίου τοῦ θαυματουργοῦ :~

3 (φφ. 24α - 28α) «Χαρτοφίλακος ἀρχέου τινὸς τῆς ἁγίας τοῦ Θ(εο)ῦ μ(ε)γ(ά)λ(ης) ἐκκλησίας· ἐπιστολὴ πρὸς Θεόδουλον μοναχ(ὸν) ἐν Κορίνθο . . . . . γράψαντι αὐτω· περί τιν(ων) ἀναγγέων ζητιμάτ(ων)· ἐκκλησιαστηκῶν· μοναχικόν· καὶ κοσμικῶν : ~» (Ἔκδ.: Γ. Ῥάλλη — Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων*, τόμ. Ε', Ἀθήνησιν 1855, σ. 398 - 401, ὅπου: «Νικηφόρου ἐπιστολὴ τοῦ χαρτοφύλακος. Κυρίου Νικηφόρου, πρός τινα μο-

ναχὸν Θεοδόσιον καὶ ἔγκλειστον Κορίνθου, περιέχουσα λύσιν τινῶν ζητημάτων». Τὸ κείμενον εἰς τὴν ἔκδοσιν ταύτην κατὰ πολὺ συνοπτικώτερον τοῦ περιεχομένου εἰς τὸν κώδικα Ἁγ. Τριάδος).

Ἀρχ.: Περὶ ὧν ἠρώτισάς με τίμιε π(άτ)ερ οὐκέστ(ιν) ἡμέτερον ἀποκρίνεσθαι· τοῖς γὰρ ἀρχιερεύσιν ἀνήτ(αι) [. . .]
Τελ.: [. . .] τῶ οντ(ι) γὰρ λίαν εστὶ κινδυνῶδες τὸ πεπαρησιασμέν(ως) λύειν τε κ(αὶ) δεσμ(εῖν) τοὺς ἐν πτέσμασι αλόντας· κ(αὶ) μὴ κατάληλα τ(οῖς) παθήμασιν κ(α)τ(α)σκευάζειν τὰ φάρμακα :~

4 (φφ. 28β - 31β) «Τὰ τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) ἐκκλησί(ας) οφίκια»[1].
Ἀρχ.: Τάξις α'. — Ο μεγας οἰκονόμων [sic]· κρατεῖ πάντα τα κτίμ(α)τ(α) τῆς ἐκκλησί(ας)· κ(αὶ) ἐξ αὐτων οἰκονομεῖ τὸ κελλίον τοῦ επισκόπου· επιμελῖται) τον κτημ(ά)τ(ων)· κ(αὶ) τὰ λοιπ(ὰ) μερίζει τῶ κλήρω :~
Ο μ(έ)γ(ας) σακελάριος· ἄρχ(ει) τὰ ανδρῶα κ(αὶ) γυναικία μοναστ(ή)ρ(ια)· κ(αὶ) εξεικονομεῖ τὰ κτήματα αὐτ(ῶν)· απέρχετ(αι) ἐν τ(αῖς) ἑορτ(αῖς) αυτὸν κ(αὶ) ἱερουργεῖ· κ(αὶ) τον τόπον οσὰνεὶ τοῦ επισκόπου επέχει· κελεύει τοὺς ηγουμ(ένου)ς· κ(αὶ) τὰς τῶν μον(α)ζουσῶν προεστῶσας [. . .]
Τελ.: (φ. 30β) Τάξις ϛ'. — Ο ῥήτωρ, εἴπερ δύναται, εγκωμιάζει τιν(ὰ) τ(ῶν) νεοφαν(ῶν) ἁγίων, ἢ κανόνα :~ [. . .] (φ. 31β) Σημείωσε κ(αὶ) τούτο· οτ(ι) ο δευτερεύον τον διακόν(ων) τόπον οὐκέχει εις τὰς πεντάδας πλ(ὴν) εντὸς τοῦ βήματος· αὐτὸς ἐστὶν ἀρχιδιάκονος λειτουργὸν γὰρ του επισκόπου :~

Ἐν συνεχείᾳ, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου (31β), διὰ δύο ἄλλων, μεταγενεστέρων, χειρῶν, ἔχουν προστεθῆ καὶ τὰ ἑξῆς :

Εστὶν κ(αὶ) τὰ ... ὀφίκκια ὁ προτοψάλτ(ης) ... προκαθ(έ)ζ(εται) ἐν τη β' τάξι πλισίον τοῦ σακελίου δια το ἰσάζει τὸν χορ(ὸν) τ(ῆς) ψαλτιχῆς· ὁμοί(ως) κ(αὶ) ὁ νομοφίλαξ κ(αὶ) δικαιοφιλαξ κ(αὶ) εκλισιάρχης κ(αὶ) προτοπαπ(ᾶς) ἐν τη δευτέρα τάξι πλισίον καθέζοντ(αι). Ὁ δε μέγας ἀρχιμανδρίτης κ(αὶ) ὁ μέγας προτοσίγγελος καθέζονται ἐν τω αριστερω μέρη του ἀρχιερέ(ως).

5 (φφ. 32α - 39β) «Ὑποτύποσις γενομ(έν)η π(αρὰ) τοῦ οἰκουμ(ε)ν(ικοῦ) π(ατ)ριάρχ(ου)· εἰς ἑαυτὸν κ(αὶ) εἰς τοὺς ἐπισκόπ(ους) καὶ εἰς τοὺς κληρικοὺς» [= Τάξις ὀφφικίων]. Κολοβή.

Ἀρχ.: Καὶ πᾶσι μὲν ἄλλοις ἡ τάξις, χρῆμα λυσιτελές· οὐχ ἥκηστα δὰ [γρ. δὲ] τοῦτο προσήκει τῇ ἐκκλησίᾳ Χ(ριστο)ῦ· ἧς ἄρα καὶ ἡμεῖς προστάται [. . .]

— φ. 33α : «Πε(ρὶ) ἐπισκόπ(ων)».

Ἀρχ.: Τὸν ἐπίσκοπον τοίνυν δεῖ, μὴ ὅτι γε μόνον τ(ὸν) τ(ῆς) καθολικ(ῆς) ταύτ(ης) καὶ αποστολ(ικῆς) καὶ μ(ε)γ(ά)λ(ης), ἀλλὰ καὶ τῆς οἱασοῦν ἐκκλησ(ίας)· μήτε πρὸ τῆς ἐπισκοπ(ῆς) ἐφίεσθαι ταύτ(ης), ὡς πάντα πράττειν πρὸ(ς) τὸ τυχ(εῖν) αὐτῆς [. . .]

— φ. 33β : «Πε(ρὶ) ἐπισκόπ(ου)».

1. Τὸ κείμενον τοῦ κώδικος τούτου δὲν δημοσιεύεται ὑπὸ J. Darrouzès, *Recherches sur les Ὀφφίκια de l'Eglise Byzantine* [Archives de l'Orient Chrétien 11], Paris 1960 (βλ. σ. 584, ὅπου πίναξ τῶν χρησιμοποιηθέντων ἑλληνικῶν χειρογράφων).

Ἀρχ.: Δεῖ δὲ τὸν ἀληθ(ῶς) ἐπίσκοπ(ον), καὶ ἐναντί(ων) βασιλέ(ων) λαλεῖν προφητ(ικ)ό(ς) εἰπεῖν ὑπέρ τε τ(ῆς) ἀληθεί(ας) καὶ τῶν ὀρθῶν τῆς ἐκκλησί(ας) δογμάτ(ων) [. . .]

— φ. 35α : Περὶ σκευοφύλακος καὶ ἐξωκατακήλων.

— φ. 36α : «Ὁ (πρωτο)νοτ(ά)ρ(ιος)».

Ἀρχ.: Ὁ πρωτονοτ(ά)ρ(ιο)ς τῶ π(ατ)ριαρχ(ικῶ) διῆνεκῶς ὀφείλ(ει) παριστ(ά)ν(αι) θρό-ν(ω)· οἷ γεμεῖν [γρ. οἵ γε μὴν] εὐλαβ(εῖς) ἐπισκοπιανοὶ καὶ κατωτέρου [sic] τοῦ ἀρχιερα-τ(ικοῦ) σταθήσονται θρόνου, οὐ θορυβοῦντες [. . .]

— φ. 37α : Περὶ μεγάλου σακελλαρίου.

Ἀρχ.: Ὀφείλ(ει) τοίνυν ὁ τιμιώτ(α)τ(ος) μ(έ)γ(ας) σακελάριος, προτροπῆ τ(ῆς) ἡμῶν με-τριότ(η)τ(ος) τῶν θεί(ων) καὶ σεβασμίων ἐπιμελεῖσθαι μονῶν [. . .]

— φ. 37β : Περὶ μεγάλου σκευοφύλακος.

Ἀρχ.: Ὁ τιμιώτ(α)τ(ος) μ(έ)γ(ας) σκευοφύλ(α)ξ, τ(ῶν) ἱερῶν ἐπίμελήσεται τῆς ἐκκλη-σί(ας) σκευῶν· καὶ τ(ὴν) αὐτῶν ἀνανέωσ(ιν) εἰ δεήσει [. . .]

— φ. 38α : Περὶ μεγάλου χαρτοφύλακος.

Ἀρχ.: Ὁ τιμιώτ(α)τ(ος) μ(έ)γ(ας) χαρτοφύλαξ, τοὺς ἀναγωμ(ένους) πρὸ(ς) ἱεροσ(ύ)ν(ην), αον μ(ὲν) ὀφείλ(ει) ἐμφανίζειν τῆ ἡμ(ῶν) μετριότητι [. . .]
Τελ. (κολοβὸν) (φ. 39β) : [. . .] εἰσαχθήσοντ(αι) πρὸ(ς) τ(ὴν) ἡμ(ῶν) μετριότ(η)τ(α) π(αρὰ) τοῦ τιμιωτ(ά)τ(ου) μ(ε)γ(ά)λ(ου) χαρτ(ο)φύλ(α)κος καὶ ἐξετασθήσονται παρ' αὐτῆς [. . .] καὶ μὴ ἀπαιτ(εῖν) ἐξ αὐτῶν ἕτερον· εἰ

6 (φφ. 126α - 148β, 357α - 364β, 149 - 164β, 40α - 101β). Εἰσαγωγὴ τοῦ νόμου (= πρώην «Ἐπαναγωγή»)[1]. Κολοβή. Περιέχονται οἱ τίτλοι α' - κθ' μετὰ τῶν σχολίων (ὁ κθ' κολοβός, μέχρι τοῦ κεφ. ιη') (Ἔκδοσις : *Jus Graecoromanum*, ἐπιμ. Ἰω. Ζέπου — Παν. Ζέπου, *Νομοθεσία Ἰσαύρων καὶ Μακεδόνων*, τόμ. Β', Ἀθῆναι 1931, σ. 240 - 326· εἴς τινα σημεῖα τὸ κείμενον τοῦ παρόντος κώδικος διαφέρει τοῦ κειμένου τῆς ἐκδόσεως). Λείπουν οἱ τίτλοι λ' - μ' (= JG, 2, σ. 326 - 368). Κατὰ τὴν στάχωσιν ἢ ἐπαναστάχωσιν τοῦ κώδικος διεταράχθη ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν τετραδίων· οὕτω, τὸ κείμενον τῆς «Εἰσαγωγῆς» δὲν περιέχεται εἰς συνεχόμενα φύλλα.

α' (φ. 126α) «Τίτλος α'. Περὶ νόμου (καὶ) δικαιοσύνης» (JG, 2, σ. 240, κεφ. α'-ς').

Ἀρχ.: Κεφ. α'. Νόμος ἐστὶ κοινὸν παράγγελμα, φρονίμων ἀνδρῶν δόγμα [. . .]
Τελ.: Κεφ. ς' [. . .] τὸ εἰδέναι τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀν(θρώπ)ινα πράγματα· (καὶ) τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικ(ον).

β' (φφ. 126α - 127β) «Τίτλος β'. Περὶ βασιλέ(ως)» (JG, 2, σ. 240 - 241, κεφ. α' - ιβ').

1. Διὰ τὴν νέαν ὀνομασίαν τοῦ νομικοῦ τούτου κειμένου βλ. Σπ. Ν. Τρωϊάνου, *Οι πηγές του Βυζαντινού Δικαίου — Εισαγωγικό βοήθημα*, Αθήνα — Κομητηνὴ 1986, σ. 100 - 101.

Ἀρχ.: Κεφ. α'. Βασιλεύς ἐστιν, ἔννομος, ἐπίστασία κοινὸν ἀγαθόν· πᾶσι τοῖς ὑπηκόοις [. . .]
Τελ.: Κεφ. ιβ'. [Τ]ότε κεχρήμεθα συνηθείαν [sic] τ(ι)ν(ὸς) πόλε(ως) ἢ ἐπαρχί(ας) [. . .] φυλαχθέντα, οὐχ ἧττον τῶν ἐγγράφων κρατοῦσιν.

γ' (φφ. 127β - 129α) : «Τίτλος γ'. Περὶ π(ατ)ριάρχου» (JG, 2, σ. 242 - 243, κεφ. α' - ια').

Ἀρχ.: [Κεφ. α'.] [Π](ατ)ριάρχης ἐστίν· εἰκὼν ζῶσα Χ(ριστο)ῦ καὶ ἔμψυχος [. . .]
Τελ.: [Κεφ. ια'.] [Τ]ῶν ψυχηκῶν ἁπάντ(ων) ἡ πρόνοια, τῷ (πατ)ριάρχη ἀνάκειται [. . .] ἡ αὐτὴ φυλάττεται τάξις καὶ ἐξουσία.

δ' (φφ. 129α - 130α) [Τίτλος δ'. Περὶ τάξεως ἐπάρχου πόλεως.] (JG, 2, σ. 243 - 244, κεφ. α' - ια').

Ἀρχ.: [Κεφ. α'.] [Ὁ] τῆς πόλε(ως) ἔπαρχος, πάντα ζητεῖ τὰ εγκλήμ(α)τ(α) [. . .]
Τελ.: Κεφ. ια'. [Ὁ] τῆς πόλε(ως) ἔπαρχ(ος), ἐν τῇ πόλει, μείζ(ων) πάντ(ων) ἐστὶ [. . .] πλὴν τοῦ κελεύ(ειν) καὶ δικάζειν.

ε' (φφ. 130α - 132β) «Τίτλος ε'. Περὶ κιαίστορος» (JG, 2, σ. 244 - 246, κεφ. α' - ι').

Ἀρχ.: Κεφ. α'. [Ὁ] κοιαίστορ, ἐξουσί(αν) ἔχει τοὺς ἐπὶ τῆς μεγάλης ταύτης ἐπιδημοῦντ(ας) πόλε(ως) [. . .]
Τελ.: Κεφ. ι'. [Τ]ῶ κοιαίστωροι ἄδει(αν) δίδομ(εν), δημοσί(αις) ἐπὶστολαῖς χρῆσθαι [. . .] (καὶ) σφοδρότερον αὖθις ἐκπεμπέτω.

ς' (φφ. 132β - 132Αβ) «Τίτλος ς'. Περὶ τῶν ἁπλ(ῶς) ἀρχ(όν)των» (JG, 2, σ. 247, κεφ. α' - ια').

Ἀρχ.: Κεφ. α'. [Τ]ὸ τοῦ ἄρχον<τ>ος ὄνομα, γενικόν ἐστι, καὶ σημαίν(ει) καὶ στρατηγὸν [. . .]
Τελ.: Κεφ. ι' [γρ. ια', διότι τὸ ς' δίς]. [Ὁ] ἄρχων εὐχερὴς ἔστω τοῖς προσιοῦσιν [. . .] καὶ μὴ δηλούτω τῇ ὄψει, ἐλεῶν ἢ ὀργιζόμενος.

ζ' (φφ. 132Αβ - 135β) «Τίτλος ζ'. [Π]ερὶ τοῦ χωρὶς δόσεως γίνεσθαι τοὺς ἄρχοντ(ας), (καὶ) μηδένα ἐν μηδενὶ διὰ χρημ(ά)τ(ων), ἢ κρίνειν, ἢ τοὺς ὑπόπίπτοντ(ας) ἐγκλήμασι συγχωρεῖν» (JG, 2, σ. 248 - 250, κεφ. α' - η').

Ἀρχ.: Κεφ. α'. [Ο]ἱ ἄρχοντες, τοὺς ἐξοιουδήποτ(ε) δικαστηρίου οὐκοφείλουσι συγχωρ(εῖν) [. . .]
Τελ.: [. . .] [Κεφ. η'] [Κ]ελεύομεν, μηδένα τῶν ἀρχόντ(ων) ἐξεῖναι χωρὶς ἀναγκαί(ας) χρεί(ας) [. . .] τὰ γὰρ κακ(ῶς) ἐπινοούμενα, οὐδὲ ἐκ μακρ(ᾶς) συνηθεί(ας), βοηθεί(ας) βουλόμ(ε)θ(α) τυ<γ>χάνειν.

η' (φφ. 135β - 138β) «Τίτλος η'. Περὶ ἐπισκόπων καὶ χειροτονιῶν· καὶ προβολῶν ἐκκλησιαστικ(ῶν) παντοί(ων)» (JG, 2, σ. 250 - 253, κεφ. α' - ιε').

Ἀρχ.: Κεφ. α'. [Ἐ]πίσκοπος ἐστιν, ἐπὶτηρητῆς καὶ ἐπιμελητ(ὴς) πασῶν τῶν ἐκκλησιαζομέν(ων) ψυχῶν [. . .]
Τελ.: Κεφ. ιε'. [Θ]εσπίζομεν, ἐὰν ἐπίσκοπος μεσιτευόντ(ων) τινῶν [. . .] ἐν διπλῷ ἀπαιτεῖσθαι αὐτὸν τοῦτον κελεύομεν.

θ′ (φφ. 138β - 143α) «Τίτλος θ′. Περὶ τῶν ἁρμοζόντον ἐπισκόποις (καὶ) πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις· καὶ ἁπλῶς πᾶσιν ἐκκλησιαστικῆς καὶ μοναχοῖς» (JG, 2, σ. 253 - 256, κεφ. α′ - ιθ′ καὶ σχόλια[1]).

Ἀρχ.: Κεφ. α′. [Τ]οὺς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους καὶ μοναχοὺς ἐκ μηδενὸς νόμου, ἐπιτρόπους [. . .]
Τελ.: Κεφ. κα′ [= JG, κεφ. ιθ′]. [Τ]οὺς οἰκονόμους καὶ ξενοδόχους, καὶ νοσοκόμους καὶ πτωχοτρόφους [. . .] καὶ τοὺς λογισμοὺς τῆς ἰδί(ας) διοικήσεως· πληροῦσθαι (καὶ) εἰσπράττεσθαι.

ι′ (φφ. 143α - 146β) «Τίτλος ι′. Περὶ τ(ῶν) ἐκκλησιαστικ(ῶν) ἐμφυτεύ[σεων] (καὶ) μισθώσεων» (JG, 2, σ. 257 - 259, κεφ. α′ - ια′).

Ἀρχ.: Κεφ. α′. [Τ]ὰς ἐμφυτεύσεις παρὰ τῆς ἁγιωτάτης μ(ε)γ(ά)λ(ης) ἐκκλησί(ας)· τ(ῆς) βασιλίδος πόλε(ως)· καὶ τοῦ ὀρφανοτροφείου [. . .]
Τελ.: Κεφ. ια′. [Ἐ]πειδὴ ἔγνωμεν παρα τιν(ῶν) γίνεσθαι ἐκποιήσ(εις) [. . .] τὸ μοναστήριον εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπαναγέτω σχῆμα.

ια′ (φφ. 146β - 148β, 357α) «Τίτλος ια′. Περὶ τάξε(ως) κριτηρί(ων)» (JG, 2, σ. 260 - 261, κεφ. α′ - ιδ′).

Ἀρχ.: Κεφ. α′. [Θ]εσπίζομεν καὶ κατατάξιν τὰ κριτήρια γνωρίζεσθαι [. . .]
Τελ.: (φ. 148β) Κεφ. ιδ′. [Κ]ατηγορίαν ἱερέ(ως) [. . .] πλὴν εἰ καθοσιώσεως |(φ. 357α) ἔγκλημα ἢ κατηγορία ἐπέχει.

ιβ′ (φφ. 357α - 361β) [Τίτλος ιβ′]. Περὶ μαρτύρ(ων) (JG, 2, σ. 262 - 265, κεφ. α′ - λς′[2]).

Ἀρχ.: Κεφ. α′. [Ἐ]πὶ τῶν μαρτύρων· ζητεῖται ἡ ἀξία· καὶ ἡ τάξις· καὶ ἡ πίστις [. . .]
Τελ.: Κεφ. λε′ [γρ. λς′]. [Ἐ]ὰν τοιοῦτόν ἐστι τὸ πράγμα [. . .] χωρὶς βασάνων οὐ πιστεύονται.

ιγ′ (φφ. 361β - 364β, 149α - 152α) [Περὶ] «συμβολαί(ων) τί[τλο]ς ιγ′» (JG, 2, σ. 265 - 270, κεφ. α′ - ιη′).

Ἀρχ.: Κεφ. α′. [Σ]υμβόλαιόν ἐστιν, ὑπόμνημα, ἤτοι καταγραφὴ τῶν συμφωνηθέντων καὶ στοιχηθέντων [. . .]
Τελ.: (φ. 152α) Κεφ. ιη′. [Ὁ] ἀποκρύπτων χάρτην [. . .] ἐκπίπτει τ(ῆς) διακατοχῆς τοῦ ἐκδεδομ(έν)ου.

ιδ′ (φφ. 152α - 153β) «Τίτλος ιδ′. Περὶ μνηστεί(ας)» (JG, 2, σ. 270 - 271, κεφ. α′ - ιζ′).

---

1. Εἰς τὸν παρόντα κώδικα ἀριθμοῦνται κεφάλαια α′ - κα′, διότι τὰ τρία σχόλια (a,b,c) τῆς ἐκδόσεως (JG) συμπεριλαμβάνονται ἐνταῦθα εἰς τὴν συνεχῆ ἀρίθμησιν τῶν κεφαλαίων, ἐνῷ ,ἐκ παραδρομῆς, ἀριθμεῖται δὶς κεφ. ιβ′.

2. Εἰς τὸν παρόντα κώδικα ἀριθμοῦνται κεφάλαια α′ - λε′, διότι, ἐκ παραδρομῆς, ἀριθμεῖται δὶς κεφ. κζ′.

Ἀρχ.: Κεφ. α'. Μνηστεία ἐστί, μνήμη καὶ ἐπαγγελία τῶν μελλ(όν)των γάμων.
Τελ.: Κεφ. ιζ'. [Ο]ἱ τῶν αἱρετικῶν παῖδες, ἐὰν γένωνται χριστιανοὶ [. . .] κατὰ τὸ μέτρον τῆς αὐτῶν περι<ο>υσίας.

ιε' (φφ. 154α - 157β) «Τίτλος ιε'. Περὶ ἀραβών(ων) κ(αὶ) δωρεῶν μνηστείας» (JG, 2, σ. 272 - 274, κεφ. α' - ιζ').

Ἀρχ.: Κεφ. α'. [Ὁ] ἀρραβῶν φύσιν ἔχει τοιαύτην, ἵνα ὁ[sic] μὲν ὁ λαβὼν ἀπαραιτήσηται, διπλάσιον ὅπερ ἔλαβεν ἀποδῶ [. . .]
Τελ.: [. . .] Κεφ. ιζ'.] [Ὁ] μ<ν>ήστωρ, καλῶς δωρεῖται τῇ ἰδίᾳ μνηστῇ [. . .] μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυνεκὸς ἀπηγόρευται.

ις' (φφ. 157β - 162β) [Τίτλος ις'.] «Περὶ γάμου κ(αὶ) ἀκριβείας αὐτοῦ» (JG, 2, σ. 274 - 277, κεφ. α' - κζ' καὶ σχόλ. a, d. Εἰς τὸν παρόντα κώδικα ἀναγράφονται κεφ. α' - ε', μετὰ τὸ ε' ἀκολουθεῖ κεφ. μὴ ἀριθμούμενον [= JG, κεφ. ε'], ς' - ιγ' καὶ ιζ' - λβ'· χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ χάσμα εἰς τὸ κείμενον, δὲν ἀριθμοῦνται κεφ. ιδ' - ις'. Ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ πέντε σχόλια· τρία κεφάλαια καὶ ἄλλα τρία σχόλια δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἔκδοσιν).

Ἀρχ.: Κεφ. α'. [Γ]άμος ἐστίν, ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνάφεια καὶ συγκλήρωσις πάσης τῆς ζωῆς [. . .]
Τελ.: Κεφ. λβ' [= JG, κεφ. κζ']. [Ο]ἱ ἀπὸ ἰλλουστρίων, ἤτοι πρωτοσπαθαρίων καὶ πρὸς τὰ ἄνω [. . .] τὸν προταχθέντα αὐτοῖς γάμον, ἔχουσιν κ<ε>κυρωμέν(ων).

Δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἔκδοσιν (JG) τὰ ἑξῆς :

— φ. 158α : Κεφ. β'.

<Υ>ἱὸς ὑπεξούσι(ως) ἀσ<τ>άτως πολιτευόμενος, μὴ παραιτείσθω γάμον.

— φ. 158α : Σχόλιον μετὰ τὸ μὴ ἀριθμούμενον κεφάλαιον (= κεφ. ε' JG).

[Δ]αικτὰ [sic] τὰ παρ' ἡμῶν νομοθετηθέντα εὐσεβῶς· ὅτι ὁ ἐν σωφροσύνῃ διάγων, μὴ ἀναγκαζέσθω εἰς γάμ(ον) ἐλθεῖν.

— φ. 158α : Κεφ. ς'.

Ἀρχ.: [Κ]αὶ τοῖς πρὸ ἡμ(ῶν) νομοθέταις, γέγραπται νόμος, ὡς ἡ ὑπερβᾶσα τὸν πέμπτον καὶ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας χρόνον [. . .]
Τελ.: [. . .] ταύτας ἐκγαμίζειν καὶ προικίζειν, κατὰ τὴν τῆς περιουσίας αὐτῶν δύναμιν.

— φ. 159α-β: Ἐκτενὲς σχόλιον μετὰ τὸ κεφ. ιγ' (= κεφ. ιβ' JG)

Ἀρχ.: [Ἤ]δη μὲν τοῖς ἀρχαίοις γέγραπται νόμος· καὶ πρός γε παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου Ἰουστηνιανοῦ κεκύρωται· δι' οὗ καὶ μέχρι τετάρτου γάμου παρεκτείνεσθαι τοῖς βουλομ(έ)ν(οις) τὰ συνοικέσια [. . .]
Τελ.: [. . .] τοῖς τῆς πορνείας ῥυπάσμασιν καθυποβληθήσεται, ἀπ' ἀλλήλων δηλονότι τῶν τοιούτων προσώπων διισταμέν(ων).

— φ. 160β : Ἐκτενὲς σχόλιον μετὰ τὸ κεφ. κγ' (= κεφ. ιθ' JG).

Ἀρχ.: [Ἐ]πειδὴ δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἀνειμένην εὕρομεν τὴν κοινωνίαν τῆς παλλακῆς πρὸς τὸν βουλόμενον αὐτῇ κοινωνεῖν [. . .]

Τελ.: [. . .] εἰ δὲ σοφρόνως οὖν αἱρεῖται εὐκταῖον ἡμ(ῖν) τοῦτο.

— φ. 161α : Κεφ. κζ'.

Ἀρχ.: [Μ]ηδεὶς μυστικῶς στεφανούσθω· ἀλλὰ παρόντων πλειόνων [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τ(ὰς) ἀξίας εὐθύνας εἰσπραττόμενος, κατὰ τὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων διάταξιν.

ιζ' (φφ. 162β - 164β) «Τ(ίτλος) ιζ'. [Πε]ρὶ γάμ(ων) τῶν κεκω[λυ]μέν(ων)» (JG, 2, σ. 277 - 279, κεφ. α' - δ'). Τὸ κείμενον κολοβόν.

Ἀρχ.: Κεφ. α'. [Ἡ] συγγένεια ὄν<ομ>α ἐστὶν γενικὸν διαιρεῖται δὲ εἰς τρία· εἰς ἀνιόντας [. . .]
Τελ.: Κεφ. ε' [= κεφ. δ' JG]. Ἀλλ' οὐδὲ τὴν τούτων ἐκγόνην, εἰ καὶ τὰ μάλιστα τετάρτου εἰσὶ βαθμοῦ[. . .] τούτου οὐδὲ τὴν ἐκγόνην ὡ[σαύτως]

ιη' (φφ. 40α - 42β) [Τίτλος ιη'. Περὶ προικός.] Ἀκέφαλος. (JG, 2, σ. 284 - 286, σχόλ. i καὶ κεφ. κς' - λβ').

Ἀρχ.: [Σχόλ. i, ἀκέφαλον.] καὶ μηδὲ αὐτῆς κατὰ τοῦτον ἐναγόντων· ἢ τοῦ γάμου μέχρι καὶ δεκαετίας λυωμένου [. . .]
(φ. 41α) Κεφ. κζ' (= κεφ. κς' JG). [Τ]ῆς προικὸς μὴ ἐπιδοθείσ(ης) ἐν συνεστῶτι τῷ γάμῳ [. . .]
Τελ.: Κεφ. λγ' (= κεφ. λβ' JG). [Γ]υνὴ ἐγγύας διδοῦσα [. . .] οὔτε εὐθύνεται, οὔτε ἐνέχεται.

ιθ' (φφ. 42β - 62α) «Τίτλος ιθ'. [Πε]ρὶ προγάμου ἢ δια γάμον δωρεᾶς» (JG, 2, σ. 286 - 298, κεφ. α' - ιζ' καὶ σχόλια).

Ἀρχ.: [Σχόλ. a JG] [Ὁ] μὲν κῶδιξ καὶ ἡ κβ' νεαρὰ τοῦτο συνάδουσα φησὶ [. . .]
(φ. 43α) Κεφ. α'. [Τ]ὰ ἐπὶ βλάβη τοῦ κοινοῦ ἀεὶ κωλύοντες [. . .]
Τελ.: [Κεφ. ιζ'.] [Ε]ἴ τις ἄπορον γυναῖκα, κατὰ τὴν τοῦ νόμου παρατήρησιν λάβοι [. . .] ἅπερ ἐκ τῆς τοῦ ἀνδρὸς οὐσίας, εἰς αὐτὴν ἐληλύθασιν.

κ' (φφ. 62α - 64α) [Τίτλος κ'. Περὶ δωρεῶν μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς γινομένων.] (JG , 2, σ. 298 - 299, κεφ. α' - ιζ').

Ἀρχ.: [Κεφ. α'.] [Μ]εταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς οὐκ ἔρρωται δωρεά, διὰ τὸν ἔρρωτα [. . .]
Τελ.: [Κεφ. ιζ'.] Ἐὰν ἡ γυνὴ τὰ δωρηθέντα αὐτῇ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς [. . .] πλουσιωτέρα γὰρ οὐ γέγονεν, εἰ καὶ μὴ ἐδανήσατο.

κα' (φφ. 64α - 77α) «Τίτλος κα'. Περὶ διαλύσεως γάμων» (JG, 2, σ. 300 - 307, κεφ. α' - ζ' καὶ σχόλ. a, b, d, f, g, l).

Ἀρχ.: [Σχόλ.] a. Δεῖ εἰδέναι ὡς ὁ παρὼν ἐκαινίσθη νόμος ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου εὐσεβοῦς βασιλέως [. . .]
[Κεφ. α'.] Διαλύεται γάμος, ὅταν ἄσκησιν θάτερον ἕληται τῶν μερῶν [. . .]
Τελ.: [Κεφ. ζ'.] Εἴτε στρατιῶται εἶεν· εἴτε φοιδεράτοι· εἴτε σχολάριοι· [. . .] αὐτὸς δὲ ἄδειαν ἐχέτω εἰ βουληθείη, τὴν ἰδίαν γαμετὴν ἀναλαμβάνειν μηδενὸς ὄντος ἐμποδῶν.

κβ' (φφ. 77α - 78β) [Τίτλος κβ'. Περὶ δωρεῶν καὶ ἀνατροπῆς αὐτῶν.] (JG, 2, σ. 308 - 309, κεφ. α' - ια').

"Αρχ.: [Κεφ. α'] [Τ]ῶν δωρεῶν, αἱ μὲν εἰσὶν ἐν ζῶσι γινώμεναι· καὶ πρὸς ζωὴν τὴν χάριν καὶ τὴν εὐεργεσίαν γνωρίζουσαι [. . .]
Τελ.: [Κεφ. ια'.] [Ἐ]ὰν ὁ τὴν δωρεὰν εἰληφώς, ἀχάριστος ὀφθῇ περὶ τὸν εὐεργέτην [. . .] ἀνατρεπέσθωσαν αἱ γενόμεναι δωρεαί.

κγ' (φφ. 79α - 82β) [τίτλος κγ'. Περὶ πράσεως καὶ ἀγορασίας.] (JG, 2, σ. 309 - 312, κεφ. α' - κ' καὶ σχόλ. a.)

"Αρχ.: [Κεφ. α'.] [Π]ρᾶσις καὶ ἀγορασία συνίσταται, ἡνίκα περὶ τοῦ τιμήματος [. . .]
Τελ.: [Κεφ. κα'] [Ὁ] ἐν ἀγνοίᾳ πωλῶν ἀπαίτιον [sic], κατέχεται [. . .] εἰ δὲ ἐν εἰδήσει, εἰς πᾶν τὸ διαφέρον ἐνέχεται.

κδ' (φφ. 82β - 86α) [Τίτλος κδ'. Περὶ μισθώσεως.] (JG, 2, σ. 312 - 315, κεφ. α' - κη' καὶ σχόλ. b, c, e, f, g, h, i.)[1]

"Αρχ.: [Κεφ. α'.] [Ὁ]σάκις ἐπὶ τῷ γενέσθαι δίδοται, μίσθωσίς ἐστιν.
Τελ.: [Κεφ. κη'.] [Ἐ]ὰν πρὸ δοκιμασίας πέσοι τὸ ῥύθρον. [. . .] εἰ δὲ ἐξ ἐλαττώματος τοῦ ἔργου ὁ μισθωσάμενος.

κε' (φφ. 86α - 89α) [Τίτλος κε'. Περὶ παρακαταθήκης.] (JG, 2, σ. 315 - 317, κεφ. α' - ις' καὶ σχόλ. a, b, c.)

"Αρχ.: [Κεφ. α'] [Π]αρακαταθήκη ἐστίν, τὸ ἐπὶ παραφυλακῇ τινὶ τοῦ φυλάττεσθαι διδόμενον.
Τελ.: [Κεφ. ις'.] [Ὁ] λαβὼν πρᾶγμα εἰς παρακαταθήκην [. . .] ὅτι ἑτέρῳ ταῦτα παρέθετο.

κς' (φφ. 89α - 91β) [Τίτλος κς'. Περὶ κοινωνίας.] (JG, 2, σ. 317 - 319, κεφ. α' - κβ' καὶ a.)

"Αρχ.: [Κεφ. α'.] [Σ]υνίσταται κοινωνία, ἢ διάπαντὸς ἕως οὗ ζῶσιν οἱ κοινωνοῦντες [. . .]
Τελ.: [Κεφ. κβ'] [Ἐ]ὰν ἐπὶ πράσει ἢ μισθώσει συστῇ κοινωνία [. . .] καὶ τὸ κέρδος κοινόν ἐστιν.

κζ' (φφ. 91β - 93α) [Τίτλος κζ'. Περὶ διαλύσεως.] (JG, 2, σ. 319 - 320, κεφ. α' - ιζ' καὶ a.)

"Αρχ.: [Κεφ. α'.] [Δ]ιάλυσίς ἐστιν, ἀμφιβαλομένου πράγματος τομή.
Τελ.: [Κεφ. ιζ'] [Ὁ] περὶ μιᾶς αἰτίας ἐνάγων και διάλυόμενος [. . .] εἶχε δὲ περὶ δανείου ἀγωγήν.

κη' (φφ. 93α - 99β) [Τίτλος κη'. Περὶ χρέους καὶ ἐνεχύρων.] (JG, 2, σ. 320 - 324, κεφ. α' - ιε' καὶ a.)

"Αρχ.: [Κεφ. α'.] [Χ]ρέος ἐστὶ λῆψις καὶ ἀναδοχή, ἐξ αἰτήσεως τοῦ ἐν χρείᾳ [. . .]
Τελ.: [Κεφ. ιε'] [Ὁ] δανειστὴς τὰς οἰκείας ἀρνησάμενος [. . .] μετ' ἐλέ<γ>χους καταλογιζέσθω τῷ χρεώστῃ.

---

1. Τὸ κεφ. κα' εἰς τὸν παρόντα κώδικα, ἐκτενέστερον τοῦ τῆς ἐκδόσεως, ἔχει ὡς ἑξῆς: «[Ὁ] μισθωσάμενος ἄλογον ἐπὶ τῷ βαστάσαι τί δηλονότι, καὶ βαρύτερον ἐπιθεὶς, βλαπτομένου αὐτοῦ, ἐνέχεται ὁστισδήποτε ἔβλαψεν· ἢ ἐπαγγειλάμενος ἀπελθεῖν ἕως τοῦ χορίου τοῦδε· αὐτὸς μακροτέρω πορευθείς· καὶ κατὰ τοῦτο βλάβη ἀκολουθήσει, ἐνέχεται».

κθ′ (φφ. 99β - 101β) [Τίτλος ιθ′. Περὶ διαθήκης καὶ κωδικέλλου.] Κολοβὸς (JG, 2, σ. 324 - 326, κεφ. α′ - ιη′· τὸ κεφ. ιη′, εἰς τὸν παρόντα κώδικα, κολοβόν, ἐνῷ λείπουν τὰ κεφ. ιθ′ - κθ′).

Ἀρχ.: [Κεφ. α′.] [Δ]ιαθήκη ἐστὶ δικαίου βούλησις· περὶ ὧν τὶς θέλει μετὰ θάνατον [. . .] Τελ.: [Κεφ. ιη′.] [Ε]ἴ τις γράμματα ἐπιστάμενος [. . .] δηλοῦσαν τὴν τελευταῖαν αὐτοῦ γνώμην, ἣν καὶ προ[σήκει

7 (φφ. 102α - 125β) «+ Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ· περὶ ἐγκληματικῶν κανόν(ων)[1] παρασιμείωσις· ἐμφαίνουσ(α) τ(ὴν) τε ποσότ(η)τ(α) τῶν αμαρτιμ(ά)τ(ων) (καὶ) ποιότ(η)τ(α)· (καὶ) τ(ὴν) ἑκάστου κατὰ τὸ ἀνήκ(ον) ἐπιτιμί(αν)· λύ(αν) συμπαθ(ῆς) (καὶ) ὀφέλημος :+».

Ἀρχ.: Τῆς θεί(ας) καὶ παναγάθου τοῦ ὑπεραγάθου καὶ ἀληθινοῦ Θ(εο)ῦ καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ καὶ μακαρί(ας) χρηστότητος, πάντοτε καὶ πανταχοῦ καὶ καταπάντα εὐεργετούσης ἡμᾶς δι᾽ οἰκείαν ἀγαθοσύνην, καὶ τὰ ἡμῶν ἅπαντα ἐκπληρούσης θελήματα [. . .]
(φ. 106β) : Ἄρξομαι δὲ τῇ τοῦ ἀγαθοῦ Θ(εο)ῦ ὁδηγίᾳ καὶ συνεργίᾳ τ(ὰς) ποσότητας καὶ ποιότητας, καὶ τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἁμαρτημάτων, τῶν τε καταφύσιν (καὶ) παραφύσιν λεπτομερῶς [. . .]

Μετὰ τὴν γενικὴν εἰσήγησιν ἀκολουθοῦν τὰ ἑξῆς ἐπὶ μέρους κεφάλαια :
— «Περὶ μαλακίας» (φ. 107α).

Ἀρχ.: Ἐν πρώτοις δὲ τέθειται παρ᾽ ἡμῖν ἡ δεινὴ καὶ πολυκράτητος ἵν᾽ εἴπω καὶ παντοκράτητος καὶ παγκάκιστος μαλακία [. . .]

— «Περὶ πορνείας» (φ. 107β), «Περὶ μοιχείας» (φ. 108α), «Περὶ ἀρσενοκοιτί(ας)» (φ. 108α), «Περὶ παιδοφθορί(ας)» (φ. 108α), «Περὶ κτηνοβασί(ας)» (φ. 108α), «Πε(ρὶ) ἐμομιξί(ας)» (φ. 108β), «Περὶ φόνου» (φ. 109α), «Περὶ καταφύσιν» (φ. 112α), «Περὶ τῶν ἐντ(ὸς) τῶν λ′ χρόν(ων) πιπτόντ(ων)» (φ. 112β), «Περὶ μολυνομένων ἐνεθνηκ(ὸν)» [sic] (φ. 113α), «Περὶ ἱερωμένων» (φ. 113β), «Περὶ ἱερέων» (φ. 113β), «Περὶ ἀναγνώστου» (φ. 113β), «Περὶ μαλακί(ας)» (φ. 114α).

Ἀρχ. (φ. 114α) : Ἐὰν δέ τις εἰς μαλακίαν πέσῃ προτοῦ ἱερουργηθῆναι μὴ εἰδὼς τί ἐστιν· καὶ ὅτι αὐτὸν ἀπείργει τοῦ μὴ δέξασθαι ἱερωσύνην [. . .]

— «Περὶ κλοπ(ῆς)» (φ. 114β), «Περὶ γυναικῶν» (φ. 117α).

Ἀρχ. (φ. 117α) : Αἱ δὲ γυναῖκες φαίνονταί πως πλείονα ἐρευνᾶσθαι καὶ ἐξετάζεσθαι ὀφείλουσαι· φθάνουσι γὰρ (καὶ) ἕως φαρμακιῶν καὶ μαγειῶν [. . .]

1. Οἱ κανόνες οὗτοι διάφοροι τῶν εἰς τὰς γνωστὰς συλλογὰς δημοσιευομένων κανόνων τοῦ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ· βλ. Κ. Ῥάλλη - Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων*, τόμ. Δ′, Ἀθήνησιν 1854, σ. 432 - 446· Ἀ. Ἀλιβιζάτου, *Οἱ ἱεροὶ Κανόνες καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Νόμοι* Ἐν Ἀθήναις 1949, σ. 440 - 451.

— «Οὗτος οὖν ὁ πρῶτος τῆς ἐπιτιμίσεως τῶν ἁπάντων χωρὶς δούλων καὶ δουλίδων παρ' ἐμοὶ διδόμενος εἰς πάντας· τῶν ἐπιτιμιῶν ὅρος» (φ. 117α)

Ἀρχ.: Ὅρος α' Δευτέρα μὲν καὶ Τετράδ(ι) καὶ Παρασκευὴν ἐσθίειν ἔλαιον καὶ ὀψάριον· τυρὸν δὲ καὶ ᾠὸν καὶ κρέα μὴ ἐσθίειν [...]

— «Περὶ οἴνου» (φ. 117β), «Περὶ τῆς ἁγί(ας) καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς» (φ. 118α)

Ἀρχ.: Τὴν δὲ μεγάλην σαρακοστήν, εἴ δυνατὸν τοὺς κοσμικοὺς μήτε ὀψάριον μετέχειν πλὴν Σαββάτου καὶ Κυριακῆς [. . .]

— «Περὶ εὐχῶν (φ. 119α)

Ἀρχ.: Εὐχὰς δὲ ἵνα ποιῶσιν διὰ τοῦ νυχθημέρου τρεῖς [. . .]

— «Περὶ εὐνούχω‹ν›» (φ. 121β), «Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμ(έν)ω(ν)» (φ. 122α), «Εὐχ(ὴ) ὁπότ' ἂν πληρώσ(η) ὅρον τῆς ἐπιτιμήσεως· καὶ μέλλει κοινωνῆσαι» (φ. 122β), «Αἱ κατήχεισις [sic] τῶν ἐξεθνῶν πρὸσερχομένων τῇ πίστη Μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου π(ατ)ριάρχ(ου)· διάταξης περὶ τῶν διάφόρω τρόπω· (καὶ) ἡλικία ἐπιστρεφόντων» (φ. 123α).

Ἀρχ. (φ. 123α) : Εἰ μὲν παιδίον συνελήφθη, καὶ ἠρνήσατο ἢ φόβω (καὶ) ἀγνοία καὶ ἀμαθία, ὁ τοιοῦτος λαμβανέτω ἱλαστικὰς εὐχὰς [. . .]

— «Εὐχὴ εἰς ἱλασμὸν» (φ. 123β), «Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ ἀποστατήσαντος παιδὸς (καὶ) μαγαρίσαντος» (φ. 124α), «Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηχούμενον» (φ. 125β).

Ἀρχ. (φ. 125β) : Εὐλογητὸς εἶ Κ(ύρι)ε ὁ Θ(εὸ)ς [. . .] ὁ ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν ἐκλεγόμενος ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων [. . .]

8 (φφ. 165α - 356β) «+ Νομοκάνονον σιν Θ(ε)ῷ περιέχων συνοπτικῶς ὅλους τοὺς κανόνας τῶν ἁγί(ων) καὶ οἰκουμενικῶν ἑπτὰ συνόδ(ων)· καὶ τῶν ἑπτὰ τοπικῶν· καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων· καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· καὶ ἑτέρων θεοφόρων π(ατέ)ρων».
«Ἑρμηνευθὲν προτρ(οπῇ)· τοῦ εὐσεβεστ(ά)του βασιλέ(ως) κυροῦ Ἰω(άν)νου τῆς μεγάλης τοῦ Θ(εο)ῦ ἐκκλησί(ας)· καὶ νομοφύλακος· κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Ἀριστινοῦ»[1].

α' (φφ. 165α - 175α) «Τί(τλος) α'. Κανόν(ες) τῶν ἀπο(στόλων)» (Ἐκδ.: Γ. Ῥάλλη - Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων* [= εἰς τὸ ἑξῆς Ρ - Π], τόμ. Β', Ἀθήνησιν 1852, σ. 1 - 112).

Ἀρχ.: α'. Δύο ἢ τρεῖς ἐπίσκοπ(οι) χειροτονοῦσιν ἐπίσκοπ(ον).
Ἑρμ(ηνεία) : Τρεῖς δὲ ἐξ ἅπαντος ὀφείλουσιν ψιφίζεσθαι ἐπίσκοπον [. . .]

1. Περιέχονται, κατωτέρω, εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, μόνον αἱ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίου Ἀριστηνοῦ ἑρμηνεῖαι (ἢ ἡ «σύνοψις») τῶν ἀποστολικῶν, συνοδικῶν καὶ λοιπῶν κανόνων.

Τελ.: πδ' [= πε' Ρ - Π]. Σεβάσμιος ἡ ἑξηκοντάβιβλος μόν(ον).
Ἑρμ(ηνεία) : Ταῦτα μόν(α) πᾶσι κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς βιβλία σεβάσμια [. . .] νόθα καὶ ξένα τῆς εὐσεβεί(ας).

β' (φφ. 175α - 180β) «Τί(τλος) β'. Κανόν(ες) τῆς ἐν Νικαία συνόδ(ου) κ'» (Ρ-Π, 2, σ. 113 - 164).

Ἄρχ.: α'. Οἱ εὐνοῦχοι εἰς κλῆρον δεχέσθωσαν [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Εἴρηται μ(ὲν) καὶ ἐν τοῖς ἀποστολικοῖς κανό(σιν) [. . .]
Τελ.: κ'. Ἐν ταῖς Κυριακαῖς, καὶ ταῖς τῆς Ν' [= Πεντηκοστῆς] ἡμ(έ)ρ(αις) [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Οὐ δεῖ γόνυ κλίνειν ἐν τῇ Κυριακῇ [. . .] τὰς εὐχ(ὰς) ἀποδιδόναι τῷ Θ(ε)ῷ.

γ' (φφ. 180β - 187α) «Τί(τλος) γ'. Κανόν(ες) τῶν ἐν Ἀγκύρα συνελθόντων ἁγί(ων) π(ατέ)ρων· οἵτ(ινες) προγενέστεροι μὲν εἰσι τῶν ἐ⟨ν⟩ Νικαία ἐκτεθέντ(ων) κανόνων· δευτερεύουσι δὲ διὰ τὴν τῆς οἰκουμένοικῆς συνόδ(ου) κατάστασιν· κα(νόνες) κε'» (Ρ - Π, 3, σ. 20 - 69).

Ἄρχ.: α'. Πρεσβύτεροι κ(αὶ) διάκονοι· τὸ πρὶν ἐπιθύσαντες· εἶτα ἐξ ἀληθεί(ας) ἀναπελάσαντ(ες) [. . .] Σαφής.
Τελ.: κα'. Κόρ(ην) τὶς μαντευόμ(εν)ος, προσεφθάρι τῇ ἀδελφοὶ αὐτῆς [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Καὶ οἱ συνειδότες γὰρ τὸ γενόμενον [. . .] κ(αὶ) σύνεύχωντ(αι) τοῖς πιστοῖς.

δ' (φφ. 187α - 190α) «Τί(τλος) δ'. Κανόν(ες) τῶν ἐν Νεοκαισαρία συνελθόντ(ων) ἁγί(ων) π(ατέ)ρω(ν)· εἴ τιν(ες) β^οι^ μέν εἰσι τῶν εν Αγγύρα τῶν δὲ ἐν Νικαία προγενέστεροι· διὰ δὲ σεβασμιότ(η)τ(α) προτέτακται αὐτῶν ἡ ἐν Νικαία» (Ρ - Π, 3, σ. 70 - 95).

Ἄρχ.: α'. Γήμας πρ(εσ)βύτερος μετατιθέσθω τῆς τάξε(ως) [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Ὁ γυναῖκαν λαβῶν πρ(εσ)βύτερος [. . .]
Τελ.: ιδ'. Ἑπτὰ διάκονοι κ(α)τ(ὰ) τὰς πράξεις καὶ εἰς μεγάλην πόλ(ιν) ἔστωσαν.
Ἑρμ(ηνεία) : Ὡς ὁ ις' κα(νὼν) τῆς ἐν Τούρλλ(ω) [sic] συνόδ(ου) [. . .] πρὸς τὴν εἴσοδον τῆς ἐκκλησί(ας) ταχθήσεται.

ε' (φφ. 190α - 192β) «Τί(τλος) ε'. Κανόν(ες) τῶν ἐν Γάγγρα συνελθόντ(ων) ἁγί(ων) π(ατέ)ρων· οἵτιν(ες) μ(ε)τ(ὰ) τὴν ἐν Νικαίαν [sic] σύνοδον ἐξετέθησαν» (Ρ - Π, 3, σ. 96 - 121).

Ἄρχ.: α'. Τῷ ἀθετοῦντι νόμιμον γάμον ἀνάθεμα.
Τελ.: κ'. Καὶ ὁ τὰς τῶν ἁγί(ων) μαρτύρ(ων) συνάξις περιφρονὸν ἀνά(θεμα).
Ἑρμ(ηνεία) : τοῦτ(ων) τὸν κ' κα(νόνα) τῆς ἁγί(ας) ταύτ(ης) συνόδ(ου, τῆς ἐν Γάγρα [sic] <ἡ> παροῦσα σύνοδ(ος) καὶ δι' ἄλλας μὲν ἐκκλησιαστικὰς χρεί(ας) [. . .] ποιοῦντες καὶ θεοσέβειαν.

ς' (φφ. 192β - 198β) «Τίτλ(ος) ς'. Τῶν εν Αντιοχ(εία) συνελθόντ(ων) αγί(ων) π(ατέ)ρων κα(νόνες) κε'» (Ρ - Π, 3, σ. 122 - 180).

Ἄρχ.: α'. Ὁ τὴν ἔνθεσμον τοῦ Πάσχα παράδοσιν διαμεῖψαι πειρώμενος [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Εἴρηται καὶ ἐν τῷ ζ' ἀπο(στολικ)ῷ κανων(ι), ὡς ὁ μ(ε)τ(ὰ) Ἰουδαί(ων) τελῶν [. . .]
Τελ.: κε'. Κύριος ὁ ἐπίσκοπος τῶν τῆς ἐκκλησί(ας) ἔστω πραγμάτ(ων) [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Ὁ τὰς τιμί(ας) τῶν ἀν(θρώπ)ων ψυχὰς ἐμπιστευόμ(εν)ος [. . .] εὐθυνθήσεται, καθῶς ἂν αὕτη συνείδ(οι).

ζ' (φφ. 198β - 204β) «Τί(τλος) ζ'. Τῶν ἐν Λαοδικία συνελθόντ(ων) αγί(ων) π(ατέ)ρων κα(νόνες) νθ'». Τὸ κείμενον κολοβόν· περιέχονται μόνον οἱ κανόνες α' - μθ', διότι, μετὰ τὸ φύλλον 204, ἔχει ἐκπέσει ἓν πλῆρες τετράδιον (Ρ - Π, 3, σ. 171 - 217).

Ἄρχ.: α'. Ὁ μὴ λαθραιόγαμήσας δίγαμος, ὀλίγον τοῖς ἐπιτιμί(οις) σχολάσας [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Ἐπὶ ἐνιαυτὸν ὁ δίγαμος ἀφορίζεται τῇ προσευχῇ καὶ τῇ νηστεία σχολάζον [. . .]
Τελ.: μθ'. Τῇ Τέσσαρακοστ(ῇ) μὴ προσφέρ(ειν) [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Ὁ κα(νὼν) οὕτως, οὐ παρωράθ(η) ὅλως [. . .] καὶ κατ' αὐτὸν στυγνάζειν· καὶ πν(ευματ)ικῆς ἀ[γαλλιάσεως

η' (φφ. 205α - 209β) [Τίτλος ι'. Κανόνες τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' Οἰκουμ. συνόδου.] Τὸ κείμενον ἀκέφαλον, λείπουν οἱ κανόνες α' - ια', διότι πρὸ τοῦ φύλλου 205 ἔχει ἐκπέσει ἓν πλῆρες τετράδιον (Ρ - Π, 2, σ. 249 - 291).

Ἄρχ.: [ιβ'. Ἑρμηνεία: μητρο]πόλεως ὀνόματι· ὡς ἐκ τούτου τὴν μί(αν) ἐπαρχί(αν) μερισθαίναι [sic] εἰς δύο [. . .]
Τελ.: λ'. Εἴθισται τοῖς Αἰγυπτίεις, εἰμὴ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐπιτρέπει [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Ἔθος ἐπεκράτησεν ἐν τῇ αἰγύπτιακὴ διοικήσει [. . .] μέχρις ἂν ἡ τῶν Ἀλεξανδρέων πόλ(ις) ἐπίσκοπον δέξασθαι.

θ' (φφ. 209β - 215β) «Τί(τλος) ια'. Τῶν ἐν Σαρδικεῖ συνελθόντ(ων) ἀγί(ων) π(ατέ)ρων κα(νόνες) κα'» (Ρ - Π, 3, σ. 227 - 285).

Ἄρχ.: α'. Ἀνεύρετόν ἐστιν ἐπίσκοπον ἐκ μείζονος εἰς ἥττονα μετελθεῖν πόλ(ιν) [. . .]
Τελ.: κα'. Οἱ [γρ. Ὁ] τὰ καλῶς καὶ θεαρέστως ἐνηνεγμένα τύφῳ παρασαλεῦσαι πειρόμενος [. . .]
Ἑρμη(νεία) : Ὁ μὴ φυλάττων καλῶς καὶ θεαρέστως κανονισθέντα [. . .] ἢ πρωνίας τινὸς ὅλος αὐτὸν ἀξιοῦν.

ι' (φφ. 215β - 251β) «Τί(τλος) ιβ'. Τῶν ἐν Καρθαγένι συνελθόντ(ων) σκζ' ἁγίων π(ατέ)ρων κα(νόνες) ρλζ'» (Ρ - Π, 3, σ. 286 - 624).

Ἄρχ.: α'. Εἰ καθέλωσιν ἐπίσκοπ(ων) ἐπίσκοποι, ἐὰν τῷ Ῥώμ(ης) ἔκκλητον ἐπάγοιτο [. . .] Ἑρμ(ηνεία) : Δίδωσι καὶ ὁ κανῶν οὕτως καθῶς καὶ ὁ τέταρτος τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδ(ου) [. . .]
Τελ.: ρλζ'. Τοὺς παρ' ἡμῶν ἀπὸκοινωνήτους εἰς κοινωνίαν τὸ λοιπὸν μὴ θελήσηται δέξασθαι [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Δεξάμενοι οἱ π(ατέ)ρες οὗτοι τὰ ἴσα τῆς ἐν Νικαία συνόδ(ου) ἀναμφίβολά ται [. . .] εἰς στεναγμοὺς μεταστραφέντ(α) καὶ δάκρυα.

ια' (φφ. 251β - 252α) «Τί(τλος) ιγ'. Ἐκ τῶν ἐν Κωνσταντ(ι)ν(ουπόλει) περὶ Ἀγαπίου, Βαγαδ(ίου) ἀντιποιουμένων Βόστρης» [= ἐπισκοπὴν Βόστρων] (Ρ - Π, 3, σ. 625 - 628).

Ἄρχ.: Μὴ χρῆναι πρὸς τὸ ἐξ ἧς μήτε παρὰ τριῶν· τὸν ὑπευθυνόμενον [. . .]
Τελ.: Ἑρμ(ηνεία) : Ἐπειδῆπερ ευρεν ἡ σύνοδος αὕτη τὸν ἐπίσκοπον Βόστρης Βαγάδιον [. . .] καθὼς ὁ ιβ' κα(νὼν) τῆς ἐν Σαρδικῇ συνόδ(ου) διαλαμβάνει.

ιβ' (φφ. 252α - 269β) «Τί(τλος) ιδ'. Περὶ τῆς ἐν Τούρλλ(ω) [γρ. Τρούλλῳ] ς' συνόδ(ου· κα(νόνες) τῶν συνελθόντ(ων) ἁγίων καὶ μακαρίων π(ατέ)ρων ρκβ'»

[γρ. ρβ']. Τὸ κείμενον ἐλλιπές· λείπουν οἱ κανόνες ξ' - ρα', διότι μετὰ τὸ φύλλον 268 ἔχει ἐκπέσει ἓν πλῆρες τετράδιον (Ρ - Π, 2, σ. 295 - 554).

Ἀρχ.: α'. Ἡ τῶν ἀποστόλων πίστις ἀκενοτόμητος· ἡ τῶν ἐν Νικαίᾳ ὁλόκληρος [. . .]
Ἑρμηνία : Αὕτη ἡ σύνοδος ἐπὶ Ἰουστι<νι>ανοῦ τοῦ Ρηνοτμήμτου συναθρισθεῖσα [. . .]
Τελ.: ρβ'. Ὁ [γρ. Ἡ] τῆς ἁμαρτί(ας) ἐπὶ πᾶσι σκοπεῖται ποιότ(ης) [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Τὰ μὲν ἐπιτίμια· ἐφ' ἑκάστω αμαρτήματι ὥρισαν οἱ π(ατέ)ρες [. . .] εἴτε διὰ τῶν ἀπαλωτέρων καὶ πραοτέρων φαρμάκων. -Ἱερεὺς τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν ὡς ἀνασχόμενος μεταλαμβάνειν [. . .] τοῦ μεταλαβεῖν αὐτήν· εἶ τὸ ἀνάθεμα.

ιγ' (φφ. 269β - 276β) «Τί(τλος) ιε'. Τῆς ἐ⟨ν⟩ Νικαία συνόδ(ου) τὸ β' συνελθόντ(ων) αγί(ων) π(ατέ)ρων κα(νόνες) κα'» (Ρ - Π, 2, σ. 555 - 646).

Ἀρχ.: α'. Τοὺς θείους κανόν(ας) ἀσπασί(ως) ἐπτερνιζόμεθα [sic]· τῶν τε τῶν ἁγίων ἀποστόλων) [. . .]
Τελ.: κβ' [γρ. κα']. Λαϊκοὺς μὲν ἄνδρας· γυναιξὶ συνεσθίειν, ἀδιάβλητον [. . .]
Ἑρμ(ηνεία) : Τὸ μὲν μετευχαριστεί(ας) καὶ φόβου Θ(εο)ῦ [. . .] εἴτε καὶ ἐνοίκω [γρ. ἐν οἴκω] κατεπήγουσαν χρήαν [sic].

ιδ' (φφ. 276β - 278β) «Τί(τλος) ις'. Τῆς ἐν Κωνσταντ(ί)ν(ου) πόλ(ει) γινομένης συνόδ(ου) ἐν τῶ ναῶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων κα(νόνες) ιζ'» (Ρ - Π, 2, σ. 647 - 704).

Ἀρχ.: α'. Παρα γνώμ(ην) τοῦ ἐπὶσκόπ(ου), μηδενὶ ἐξέστω μοναστήριον οἰκοδομεῖν [. . .]
Τελ.: ιζ'. <Ὁ> χειροτονηθησόμενος ἐπίσκοπ(ος)· μὴ ἀθρόον ἐκ λαϊκῶν ἢ μοναχ(ῶν) ὑψούσθω [. . .] ἀλλ' οὐ νόμος τῆς ἐκκλησί(ας) τῶ σπάνιον.

ιε' (φ. 278β) «Τί(τλος) ιζ'. Τῆς ἐν τῶ περ(ιω)νύμ(ω) ναῶ τῆς τοῦ Θ(εο)ῦ Σοφί(ας)· εἴτις τὴν ἐ⟨ν Νικαία⟩ ζ' ἐκύρωσε σύνοδ(ον)» (Ρ - Π, 2, σ. 705 - 712).

Ἀρχ.: α'. Οἱ ἀπὸ δεσμῶν ἢ καθέρεσιν ἢ ἀνάθεμα παρα τοῦ Ρώμ(ης) γενόμενοι [. . .]
Τελ.: γ'. Εἴ τις τῶν λαϊκ(ῶν) ἐπίσκοπ(ον) φυλακείσ(ειεν) [. . .] ἢ τῶ ἀνάθεμα.

ις' (φφ. 278β - 298α) «Τί(τλος) ιη'. Τοῦ Μεγάλου Βασιλ(είου) κα(νόνες) ϟθ'» [γρ. ϟβ'] (Ρ - Π, 4, σ. 88 - 294).

Ἀρχ.: Ἐκ τῆς πρότ(ης) ἐπιστολ(ῆς). α'. Αἱρετικοῖς [γρ. αἱρετικὸς] ὁ κα(τὰ) τὴν πίστιν ἀλλότριος· ὁ δὲ κατα τι ἰάσιμον ζήτημα, σχηματικὸς [sic] [. . .]
Τελ.: [ϟβ'] Ἐκ τοῦ κθ' κεφαλαίου τῆς αὐτῆς πραγματίας. — Τὰ πλεῖστα τῶν μυστικῶν· ἀγράφως ἡμῖν ἐμπολιτέβονται [. . .] καὶ αὕτη ἡ σὺν τω πν(εύματ)ι δοξολογεία.

ιζ' (φφ. 298α - 299α, 299β) «Τί(τλος) ιθ'. Ταρασίου Κωνσταντ(ι)ν(ου)πόλ(εως) πρὸς Ἀνδρειανὸν πάπαν Ρώμης» (Ρ - Π, 4, σ. 375 - 385).

Ἀρχ.: Οἱ χειροθέται ὑπηρέται τοῦ ἁγίου πν(εύματο)ς εἰσίν· ἀλλ' οὐχὶ πρᾶται [. . .] (Ρ - Π. 4, σ. 384).
Τελ.: Γεναδίου Κωνσταντ(ι)ν(ου)πόλεως. — Ἔστω ἐκκήρυκτος [. . .] (καὶ) ζήτει κανῶν [sic] κβ' τῆς ς' συνόδ(ου).

ιη' (φφ. 299α - 300α) [Τίτλος κ']. «Τοῦ αγίου Διονισοίου Ἀλεξανδρεί(ας) περὶ τοῦ πότε χρῆ τῶ μ(ε)γ(ά)λ(ω) Σα(ββά)τ(ω) ἀπονιστέβεσθαι. — Τοῦ αὐτοῦ

περὶ τῶν ἀκοινωνήτων μὲν ὄντων, φόβῳ δὲ θανάτου κοινωνούντ(ων)· εἶτα ἐπὶβιούντ(ων)» (Ρ - Π, 4, σ. 393 - 394).

Ἀρχ.: Οἱ ἅγιοι εὐαγγελισταὶ περὶ μὲν τοῦ κεροῦ τῆς Κ(υρίο)υ ἀναστάσεως [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ διακρινόμενος ἐὰν φάγει κατακρίνεται.

ιθ' (φφ. 300α - 301α) «Τί(τλος) κα'. Τοῦ ἁγίου καὶ ἱερομάρτυρος Πέτρου Ἀλεξανδρεί(ας) κα(νόνες) α'» [γρ. ιδ'] (Ρ - Π, 4, σ. 394 - 395).

Ἀρχ.: α'. Τεσσάρων ἤδι χρόνον ἐπιπαροχικότ(ων) τῶ διωγμῶ ἀποφαινόμεθα [. . .]
Τελ.: ιδ'. Τετράδα καὶ Παρασκευὴν νηστέβομεν [. . .] οὐ γόν(υ) κλίνομεν.

κ' (φφ. 301α - 302α) «Τί(τλος) κβ'. Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νεοκεσαρί(ας) τοῦ θάυματουργ(οῦ)· περὶ τῶν ἐν τῇ καταδρομ(ῇ) τῶν βαρβάρων γενομένων» (Ρ - Π, 4, σ. 395 - 396).

Ἀρχ. α'. Τοῦς αιχμαλωτισθέντας ὑπὸ τῶν καταδραμόντ(ων) [. . .]
Τέλ. : ιγ'. Οὐ δεῖ μήνυτρα [. . .] πληροῦν τὴν ἐντολήν.

κα' (φφ. 302α - 304β) «Τί(τλος) κγ'».
— φ. 302α : «Τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου πρὸς Ἀμμοῦν μονάζοντα περὶ ἐνιπνιάζομέν(ων)» (Ρ - Π, 4, σ. 396 - 397).

Ἀρχ.: Εἰπέ μοι π(άτ)ερ εὐλαβέστ(α)τ(ε)· τί ἔχει ἁμάρτιμα ἢ ἀκάθαρτον, φυσικὴ τῆς ἀπρὸαἱρέτως ἔκκρισις [. . .]

— φ. 302β : «Ἄλλο τοῦ ἁγίου Μαξίμου» (Ρ - Π, 4, σ. 397).
— φφ. 302β - 303α : «Τοῦ Μ(ε)γ(ά)λ(ου) Ἀθανασίου» (Ρ - Π, 4, σ. 397 - 398).

Ἀρχ.: Τὰ τῆς παλαιᾶς διάθήκ(ης) βιβλ(ία) κα' εισίν [. . .]

— φ. 303α-β : «Τοῦ Θεολόγου· ἐκ τῶν ἐπῶν περ(ὶ) τῶν αὐτ(ῶν) ἰαμβικοὶ» (Ρ - Π, 4, σ. 363 - 364).

Ἀρχ.: Πρῶτον Γένεσις, εἶτ' Ἔξοδος Λεβιτικόν, ἔποιτ' Ἀριθμοί, οἶτα Δευτερονόμι(ον) [. . .]

— φφ. 303β - 304β : «Τοῦ ἁγίου Α⟨μ⟩φιλοχ(ίου) ἐπὶσκόπ(ου) Ἰκονίου περι τῶν αὐτῶν» (Ρ - Π, 4, σ. 365 - 367).

Ἀρχ.: Ἡ Πεντάτευχος τὴν κτίσιν, εἶτ' Ἔξοδον,
Λευοιτικόν τε τὴν μέσιν βίβλον ἔχεις
. . . .
Τελ.: . . . .
Νόθον λέγουσιν οὕτως ἀψευδέστατος
κα(νὼν) ἂν εἴη τῶν θεόπνεύστων γραφῶν.

κβ' (φφ. 304β - 306β) «Τί(τλος) κδ'. Τοῦ ἁγίου Γριγορίου Νύσ(σης)· πρὸς Λιτόϊον Μελετινῆς» (Ρ - Π., 4, σ. 295 - 330).

Ἀρχ.: [α' = Ρ - Π β, Σύνοψ.] Τρία θεώρεῖται ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν· λογικόν· ἐπιθυμητικ(όν)· καὶ θυμοἐιδές· [. . .]

Τελ.: η'. Ἡ ἱερωσυλία· τῇ μὴν παλαιὰ γραφῇ [. . .] τῇ διαθέσει προσέχειν ἀλλὰ μὴ τῷ χρόνω.

κγ' (φφ. 306β - 307α) «Τί(τλος) κε'. Τιμωθέου Ἀλεξανδρεί(ας) ἑνὸς τῶν ἐν Κωνσταντ(ι)ν(ου)πόλ(ει) ρν' ἁγίων π(ατέ)ρων· τῶν κατα Μακεδονίου αθρισθέντων· διἄδοχον ἐσχηκότες [γρ. ἐσχηκότος] Θεόφιλον» (Ρ - Π, 4, σ. 331 - 341· πρβλ. καὶ κατωτέρω τὸ ὑπ' ἀριθ. 8, μ' κείμενον).

Ἀρχ.: α'. Παῖς ἢ ἀνὴρ κατηχούμενος, εἰ μεταλάβει ἀγνοῶν, φωτίζέσθω [. . .]
Τελ.: ιδ'. Ὁ δαιμονῶσαν ἔχων ἄλλην οὐ λήψεται.

κδ' (φφ. 307α - 308β) «Τί(τλος) κς'. Θεόφίλ(ου) Ἀλεξανδρεί(ας)· περὶ τῶν ἁγίων θεοφανίων τῆς ἀπὸνηστίσεως» (Ρ - Π, 4, σ. 342 - 354).

Ἀρχ.: α'. Ἡ Κυριακὴ ἡμέρα τιμᾶται καὶ πανηγυρίζεται· διὰ τὴν ἐκ νεκρῶν τοῦ Κ(υρίο)υ ἀνάστασιν [. . .]
Τελ.: ιδ'. Οἱ ἐν Γεμηνῷ [sic] πρ(εσ)βύτεροι [. . .] τὴν ἀδικίαν συναγέσθω.

κε' (φφ. 308β - 309β) «Τί(τλος) κζ'. Τοῦ ἁγίου Κυρίλλ(ου) Ἀλεξανδρεί(ας)· πρὸς Δόμνον» (Ρ - Π, 4, σ. 355 - 362).

Ἀρχ.: α'. Πέτρον ἐπίσκοπον καλούμενον ἐχρὴν καὶ ἦναι [. . .]
Τελ.: ε'. Ἐὰν ‹χω›ρισθῶσιν τινὲς ἐπιτιμηθέντες [. . .] καὶ τῆς θεί(ας) ἀμέτοχοι χάριτος.

— φ. 309α : «ς' Τοῦ αὐτοῦ· πρὸς Μάξιμον διάκονον» (Ρ - Π, 4, σ. 398).
Ἀρχ.: Τοῖς ν(ῦν) συντρέχουσιν τῇ ὀρθῇ πίστει [. . .]

— φ. 309α-β: «ζ'. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Γενάδ(ιον) ἀρχιμανδρίτ(ην)» (Ρ.-Π, 4, σ. 398).

Ἀρχ.: Ὥσπερ οι ἐν θαλάσση χειμαζόμενοι ἀπὸφορτίζουσιν τινὰ [. . .]

— φ. 309β : «α'. Εὐλόγου [γρ. Εὐλογίου] Ἀλεξανδρείας» (Ρ - Π, 4, σ. 398).
Ἀρχ.: Εἴ τις τῶν δοκοῦντων τοῖς θεόφόροις π(α)τράσι [. . .]

κς' (φφ. 309β - 310α) «Τί(τλος) κη'. Γεναδίου Κωνσταντ(ι)ν(ου)πόλ(εως) κ(αὶ) τῆνικαῦτα ἐνδημούσ(ης)· ἱερὰς συνόδ(ου)» (Ρ - Π, 4, σ. 368 - 374).

Ἀρχ.: Τοὺς απο(στόλους) τοὺς κοσμοδιδασκάλ(ους) ἀπὸστείλ(ας) ὁ Κ(ύριο)ς [. . .]
Τελ.: [. . .] εἴτε λαϊκός· κἂν ἐλέγχοιτο· κἂν μὴ ἐλέγχοιτο.

κζ' (φ. 310α-β) «Τί(τλος) κθ'. Ἀπὸ Κωνσταντ(ι)ν(ου)πόλ(εως)· γραφέντ(α) Μαρτ(υ)ρ(ίω) ἐπίσκοπ(ω) [sic] Ἀντιοχ(είας)· περι το π(ῶς) δεκταίον τοὺς ἐρετικοὺς προσιόντας τῇ ἐκκλη(σί)α» (Ρ - Π, 4, σ. 398 - 399).

Ἀρχ.: Ἀρειανούς· μακεδωνιανούς· καὶ ναβατιἀνούς· τοὺς λέγοντας ἑαὐτοὺς καθαροὺς [. . .]
Τελ.: Εὐνομιανοὺς μέντοι [. . .] καὶ τότε αὐτοὺς βαπτίζωμεν.

— φ. 310β : «Τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου πρὸς Ρουφιανὸν [γρ. Ρουφινιανὸν] ἐπίσκοπον» (Ρ - Π, 4, σ. 399).

"Αρχ.: "Ηρησε περι τῶν διανάγκην ὑπεσυρέντων [sic]· ὥστε τοῖς μὲν καταπεπτωκόσ(ι) [. . .]

κη' (φφ. 310β - 312α) «Τί(τλος) λ'. Τοῦ ἁγίου απο(στόλου) Παύλ(ου) κα(νόνες) ἐκκλησιαστικῶν» [γρ. ἐκκλησιαστικοὶ] (Ρ - Π, 4, σ. 399 - 401).

"Αρχ.: α'. Οἱ πρότες [γρ. πρώτως] προσιόντες τῇ εὐσεβείᾳ· ὑπὸ τῶν διακόνων προσαγέσθωσαν [. . .]
Τελ.: [ις'.] Οἱ ποιστοὶ ἐξύπνου νιπτόμενοι [. . .] ἔργα [γρ. ἔργου] προτιμάτωσαν. [ιζ'.] Οἱ πιστοὶ τοῖς οἰκέταις εὐμενεῖς ἔστωσαν.

κθ' (φφ. 312α - 313α) «Τί(τλος) λα'. Τῶν ἁγί(ων) αποστόλων· Πέτρ(ου) καὶ Παύλ(ου) κα(νόνες) ιζ'» (Ρ - Π, 4, σ. 401 - 402).

"Αρχ.: α'. Πέντε ἡμέραις οἱ λαοὶ ἐργαζέσθωσαν [. . .]
Τελ.: ιζ'. Τοὺς διόκομένους [. . .] (καὶ) τα πρὸς χρεῖαν χειραγωγεῖται.

λ' (φ. 313α-β) «Τί(τλος) λβ'. Τῶν ἁγίων αποστόλων β'» (Ρ - Π, 4, σ. 402 - 403).

"Αρχ.: α'. "Εκαστος ἐν τῇ δοθήσει αὐτῷ τάξει μενέτω [. . .]
Τελ.: β'. Καὶ οἱ ἁρπάζοντες τὰ μὴ δεδομένα [. . .] τοῦ ασι<γ>κρίτ(ου) αρχ(ι)ἐρέ(ως).

λα' (φφ. 313β - 314α) «Τί(τλος) λγ'. Τα κεφάλεα τοῦ τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) ἐκκλησί(ας) χρυσόβουλλ(ου) [sic] τοῦ 'Ιουστι⟨νι⟩ανοῦ· περὶ τῶν προσφύγων δούλων» (Ρ - Π, 4, σ. 403 - 404).

"Αρχ.: [α'.] Εἴ τις ἐλεύθερος· δοῦλωσιν ὑφιστάμενος τῇ εκκλησία πρὸσδράμ(ει) [. . .]
Τελ.: ς'. Διάπαντὸς οἱ πρόσφυγες ἐρευνάσθωσαν [. . .] παιδέβεσθαι ἄμειν(ον).

λβ' (φφ. 314α - 326α) «Τί(τλος) λγ'» [sic, ἀντὶ λδ'].
— φ. 314α-β : «Τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τί(τλος) καὶ χρόν(ος) ἁμαρτημ(ά)τ(ων)» (Ρ - Π, 4, σ. 404 - 405).

"Αρχ.: α'. 'Ο χειροτονῶν ὑπὲρόρία [γρ. ὑπερόρια], καθαιρεῖσθω.
Τελ.: κς'. 'Ο τυμβορύχος ἔτ(η) ι'.

— φ. 315α : «Τοῦ αὐτοῦ πόσ(οι) τόπ(οι) τῶν ἐπὶτημί(ων)· καὶ τίνες» (Ρ - Π, 4, σ. 405).

"Αρχ.: β' [γρ. α']. Τέσσαρ(ες) εἰσὶν οἱ τόπ(οι) τῶν ἐπὶτιμί(ων), ὁ τοῦ πρὸσκλαίοντος [. . .]
Τελ.: δ'. Σύστασις ἐστὶ [. . .] ἕως πληρώσ(η) τὸν ὁρισμένον χρόνον.

— φφ. 315α - 316β : «Τοῦ ἁγίου Κυρίλλ(ου) περι ὀρθοδοξί(ας), κε(φάλαια) ιβ' κ(α)τ(ὰ) Νεστ(ο)ρίου» (Ρ - Π, 4, σ. 405 - 407).

"Αρχ.: α'. Εἴ τις οὐχομολογεῖ Θ(εὸ)ν εἶναι κατα ἀλήθειαν [. . .]
Τελ.: ιγ' [γρ. ιβ']. Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὸν τοῦ Θ(εο)ῦ λόγον [. . .] ἀνάθεμα ἔστω.

— φφ. 316β - 317β : «Δημητρ(ίου) μ(ητ)ροπολίτ(ου) Κυζίκου».
φφ. 316β - 317α : «Περὶ 'Ιάκωβιτῶν καὶ Χατζιτζαρίων» (Ρ - Π, 4, σ. 407 - 408).

Ἀρχ.: Οἱ [Ἰ]ακωβῖται οἱ αὐτοί εἰσιν τοῖς τὰ Εὐτυχοῦς νοσοῦσιν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τοὺς στ(αυ)ροὺς κατά τινας ῥητοὺς βαπτίζουσι χρόνους.

φ. 317α-β : [Περὶ Μασσαλιανῶν τῶν νῦν Βογομίλων.] (Ρ - Π. 4, σ. 408).

Ἀρχ.: [Ο]ἱ Μασαλιανοὶ τα τῶν Μανιχαί(ων) νοσοῦντες [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) ταῖς συγγενέσι μήδὲν διαστέλλοντα.

— φφ. 317β - 318α : «Πέτρου» [Ἀντιοχείας, πρὸς τὸν Βενετίας· γέγονε δέ γ' οὗτος ἐπὶ τοῦ πατριάρχου κυροῦ Ἀλεξίου.] (Ρ - Π, 4, σ. 408 - 409).

Ἀρχ.: Οὐδαμοῦ γέγραπται τὸν πρόεδρον Ἀκυληΐας ἤτοι Βενετείας [. . .]
Τελ.: [. . .] νόμιμον οὐκὴν αισθίων τα ἄζυμα.

— φφ. 318β - 324β : «Λέοντ(ος)» [ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, ἐκ τῶν τριῶν ἐπιστολῶν τῶν περὶ ἀζύμων.] (Ρ - Π, 4, σ. 409 - 415).

Ἀρχ.: Οἱ τὰ σάββατα μετὰ τῶν ἀζύμων φυλάττοντες [. . .]
Τελ.: [. . .] τὸν δὲ τυρόν· καθῆν ἄγομεν τὴν πρώτ(ην) τῶν νιστειῶν.

— φφ. 324β - 325α : «Τοῦ ἁγίου Βασιλ(εί)ου πὰραγγ(ε)λεία, πρὸς τ(ὸν) ἱερέα περὶ τ(ῆς) θεί(ας) λειτ(ου)ργ(ίας)» (Ρ - Π, 4, σ. 391 - 392).

Ἀρχ.: Σπο<ύ>δασον ὃ [γρ. ὦ] ἱερεῦ σαύτὸν παραστῆσαι ἐργάτην ἀνεπέσχυντον [. . .]
Τελ.: [. . .] ταύτα καί τα τοιαῦτα φυλασσ(ων), σαυτὸν σῶσι, καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

— φ. 325α-β : Τοῦ αὐτοῦ, περὶ τ(ῆς) ἁγίας μετ(α)λήψεως» (Ρ - Π, 4, σ. 389).

Ἀρχ.: Τὸ καθεκάστην ἡμέραν μεταλαμβάνειν τῶν θεί(ων) μυστηρίων, καλὸν καὶ ἐπωφελὲς [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ οὕτω προσάγει τῷ στόματι.

— φφ. 325β - 326α : «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ τ(ῶν) καταφρονοῦντων τῶν ἐπιτιμιῶν» (Ρ - Π, 4, σ. 415).

Ἀρχ.: Ὃν οὐ σωφρονίζει τὰ κοινὰ ἐπιτήμια [. . .]
Τελ.: [. . .] αὐτῷ γένηται τοῦ διάβόλου κατάβρωμα.

λγ' (φφ. 326α - 327β) «Τί(τλος) λδ'. Κε(φά)λ(αια) τινὰ ἀπὸ τῶν θεί(ων) καὶ ἱερῶν κα(νόνων)· τῆς ἐν Κωνσταντ(ι)νουπόλ(ει) α' συνόδου».

Ἀρχ.: Μήδῆς τῶν ἱερατικῶν, καταλεγομένων τάγματι [sic]· ἢ λαϊκός· τὰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων ἄζυμα ἐσθιέτω [. . .]

λδ' (φφ. 327β - 328α) «Τί(τλος) λε'. Κα(νόνες) τ(ῶν) ἐν Χαλκηδόνι ἁγίων (καὶ) μακαρί(ων) π(ατέ)ρων».

Ἀρχ.: α'. Εἴ τινος παιδίον δι' ἀμέλειαν αὐτοῦ ἀβάπτιστ(ον) ἀπὸθάνῃ [. . .]
Τελ.: η'. Τρία κεφάλαια ἐκβάλουσι τοὺς μοναχοὺς ἀπὸ τῆς μονῆς [. . .] καὶ ἐὰν διδάσκονται παῖδες κοσμικοῖ ἐν αὐτῷ.

λε' (φ. 328α-β) «Τί(τλος) λς'. Κα(νὼν) ξα', τ(ῆς) ἐν Κωνσταντ(ι)ν(ου)πόλ(ει) οἰκουμενικ(ῆς) ς' συνόδου· τῆς ἐν τῷ Τρούλλ(ω) τοῦ παλατίου» (Ρ - Π, 2, σ. 456 - 457, κανὼν ξε').

Ἀρχ.: Τὰς ἐν ταῖς νουμενίαις ὑπό τινω<ν> πρὸ τῶν οἰκίων ἐργαστηρίων [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐνώπιον Κ(υρίο)υ τοῦ παρόργῆσαι αὐτόν.

λς' (φφ. 328β - 329α) «Τί(τλος) λζ'. Ἐκ τοῦ ἁγίου Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, κα(νὼν) β'» (Ρ - Π, 4, σ. 7).

Ἀρχ.: Περὶ δὲ τῶν ἐν ἀφαίδρω γυναικῶν εἰ προσήκεν αὐτὰς οὕτω διάκε<ι>μένας [. . .]
Τελ.: [. . .] προσιέναι κωλυθήσεται.

λζ' (φφ. 329α - 330α) «Τοῦ Μεγάλου Βασ⟨ιλ⟩είου» κανόνες ζ', κδ', κε', μη' (Ρ-Π, 4, σ. 110, 154 - 155, 157 - 158, 199).

Ἀρχ.: ζ'. Ἀρενοφθόροι· καὶ ζῳοφθόροι· καὶ φωνηεις [γρ. φονεῖς]· καὶ φαρμακοί· [. . .]
Τελ.: [μη' . . .] διὰ τῆς πρὸς ἕτερον ἄνδρα κοινωνί(ας) πρὸσάγορευθεῖσα.

λη' (φ. 330α-β) «Τοῦ ἁγίου ἀπὸστόλου Παύλ(ου), ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς» (Ρ - Π, 4, σ. 415 - 416).

Ἀρχ.: Ἡ γυνὴ δέδεται νόμο ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτ(ῆς) [. . .]
Τελ.: Ἄλλοι ἑρμηνεία : [. . .] καὶ μὴχαλῆς ἐστιν ἡ τῆαὔτη, ζῶντος αὐτοῦ.

λθ' (φ. 330β) «Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Γεναδ⟨ί⟩ου» (Ρ - Π, 4, σ. 416).

Ἀρχ.: Εἴ τις ἁρπάσῃ· ἢ ὑπὸνοθεύσοι· ἢ διάφθεῖρι· ἀσκήτριαν [. . .]
Τελ.: [. . .] εἰς ἀσφαλέστερον μον(α)στήριον ἐμβαλλομένης.

μ' (φφ. 330β - 333α) «Τοῦ ἁγιωτ(ά)τ(ου) Τιμωθ(έου) ἀρχ(ι)ἐπισκ(ό)που Ἀλεξάνδρ(είας)· ἑνὸς τ(ῶν) ρν' ἁγί(ων) π(ατέ)ρων· τ(ῶν) ἐν Κωνστ(αντι)νου(πόλει) συνελθόντ(ων)· ἀποκρίσ(εις) κανονικαὶ πρὸ(ς) τ(ὰς) ἐπενεχθήσ(ας) αὐτ(ῷ) ἐρωτ(ή)σεις παρά τινων ἐπισκόπων (καὶ) κληρικῶν». Περιλαμβάνονται αἱ ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις α' - ιε' (Ρ - Π, 4, σ. 331 - 340· βλ. καὶ ἀνωτέρω τὸ ὑπ' ἀριθ. 8, κγ' κείμενον).

Ἀρχ.: [Ἐρώτησις α'.] Ἐὰν παιδίον κατηχούμενον ὡς ἐτῶν ἑπτὰ [. . .]
[Ἀπόκρ. α'.] Φωτισθῆναι ὀφίλ(ει)· παρὰ Θ(εο)ῦ γὰρ ἐκλήθ(η).
Τελ.: Ἐρωτ. [ιε'.] Ἐάν τινος γυνὴ πνεύματιά [γρ. πνευματιᾷ] πάνυ [. . .]
Ἀπόκρ.: Μοιχεία μεσολαβεῖ τὸ πράγμα· καὶ περὶ τούτου οὐχὶ ἀπὸκρίνεσθαι τὶ εὑρίσκ(ω).

μα' (φφ. 333α - 335β) «Τί(τλος) λμ' [sic]. Περὶ τ(ῶν) ἁγί(ων) καὶ οἰκουμενικῶν ζ' συνόδων».

Ἀρχ.: α'. Ἡ πρότ(η) ἁγία καὶ οἰκουμενικῆ σύνοδος· ἔγνωμεν ἐν [Ν]ικαία· τῶν ἁγίων τιη' θεὸφόρων π(ατέ)ρων· ἐπι Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου [. . .] ἐτύπωσαν δὲ καὶ τὸ ἅγιον πάσχ(α) ἑορτάζειν ἡμ(ᾶς) κατα τ(ὴν) κρατούσ(αν) συ(νήθειαν).
Τελ.: Καὶ ἀπὸ τῆς ἕκτης συνόδ(ου), ἕως τῆς ζ' ἔτη ρκβ'. — Ἡ δὲ εὐδόμη ἁγία καὶ οἰκουμενικῆ σύνοδ(ο)ς γέγονεν ἐν [Ν]ικαία τὸ δεύτερον· ἐπὶ Κωνσταντίνου βασιλέ(ως) (καὶ) Εἰρήν(ης) τῆς αὐτοῦ μ(ητ)ρ(ό)ς· (καὶ) ἐπὶ Ἀνδρ(ι)ανοῦ πάπα Ῥώμης· [. . .] οὐδὲν οἱ τούτον τὸν [γρ. οὐδὲν ἧττον τούτων τῶν] οἰκονομάχ(ων) τοὺς ἁγιὸμαχοῦντας μυσαττομένη.

μβ' (φφ. 335β - 337α) «Τοῦ Μ(ε)γ(ά)λ(ου) Βασιλ(είου)· πρὸς τὰς [γρ. τοὺς] ὑφ' ἑαυτῶν ἐπἰσκόπ(ους)· ὥστε μὴ χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασιν» (Ρ - Π, 4, σ. 278 - 279· κανὼν ϟ').

Ἀρχ.: Τὸ τοῦ πράγματος ἄτοπον περὶ οὗ γράφω, διάτι μὲν ὅλως ὑπὸπτεύθη καὶ ἐλαλήθ(η) [. . .]
Τελ.: [. . .] τὸν τοὺς καρποὺς τοῦτους δεχομέν(ων)· ἀκελδαμὰ κληθήσοντ(αι).

μγ' (φ. 337α) «Τοῦ ἁγιοτ(ά)τ(ου) Ἀναστασίου, π(ατ)ριάρχ(ου) Ἀντιοχεί(ας), ἀπόδ(ει)ξ(ις)».

Ἀρχ.: Ὅτι μέγ(α) τῶ αρχ(ι)ἐρατικὸν ἀξίωμα ἐπὶ [γρ. ἐπεὶ] (καὶ) ἀγγελικόν· ὅτι καὶ ἀδύνατον ἀνακρίνεσθαι ἱερέα ὑπὸ λαϊκοῦ· [. . .]

μδ' (φφ. 337α - 338α) [Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἀναστασίου] «Περὶ τ(ῆς) θεί(ας) λάρν(α)κ(ος), καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος».

Ἀρχ.: Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστωρία Φίλωνος τοῦ Φιλοσώφου· εὗρον τὶ τοιοῦτον· ὅτιπερ ἐν τῶ καίρῶ τοῦ διωγμοῦ· ἐπίσκοπός τις ἀφώρισε πρεσβύτερ(ον) ἐκ τῆς λειτουργεί(ας) [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐτέλεσαν τὴν θείαν ἱερουργίαν· καὶ οὐκέτι ἡ λάρναξ ἐκινήθη, ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς.

με' (φ. 338α-β) «Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ἀναστασίου· π(ατ)ριᾶρχου Ἀντιὸχείας· διήγησεις ἱὲρά, περὶ τοῦ πάπα Ῥώμης, Γρηγορίου τοῦ Διἀλόγου, καὶ θαυμὰτουργοῦ». Τὸ κείμενον κατελείφθη ὑπὸ τοῦ γραφέως κολοβόν.

Ἀρχ.: Δηήγήσατὸ ἡμῖν τὶς πρ(εσ)βείτερος, ὀνόματι Πέτρος ἐλθὼν ἀπὸ Ῥώμης· περὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Γρηγορίου τοῦ Διἀλόγου πάπα τῆς αὐτῆς πόλ(εως), ὅτι γενόμενος πάπας [. . .]
Τελ.: [. . .] μετα γοῦν ὀλίγον χρόνον ἐτελεύτησεν ὁ ἀφωρισμένος ἀδελφός· ἀγνοοῦντος τοῦ πάπα τούτου τὴν

μϛ' (φ. 339α) «Περὶ τ(ῶν) Ἱεροσολύμ(ων)».

Ἀρχ.: Ὑποκείμ(εν)ος ὕμνος λέγετ(αι) τρόπ(ω) τιῶδε· ἐπιδ(ὴ) σύνηθ(ες) τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἁγία μεγάλη ἐκκλησία τῆς ὑπεραγί(ας) Ἀναστάσεως, νέον καὶ οὐ(ρά)νι(ον) φῶς κατὰ πὰν μ(ε)γ(ά)λ(ο) Σά(ββατον) ἅγιον δέχ(εσ)θαι, ἐξαπτόμεν(ον) [. . .]

μζ' (φφ. 339α - 340β) «Τ(ῶν) π(ατέ)ρων».

Ἀρχ.: Ἀδελφός τις ἀμφίβαλε περὶ τῶν ἁγιασμ(ά)τ(ων) λέγον, μὴ εἶναι αὐτῶ τῶ σώμα τοῦ Κ(υρίο)υ ἀλλὰ ἀντίτυπα [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ταύτα ἀκούσαντ(ες) οἱ ἀδελφοὶ καὶ κ(α)τ(α)νυγέντ(ες) ἐπὶ τη τὸσαύτη δωρεὰ τοῦ Θ(εο)ῦ· ἀπῆλθον εὐχαριστοῦντες καὶ δοξάζονταις αὐτόν.

μη' (φφ. 340β - 341β) Ὁμολογία πίστεως ὑποψηφίου ἐπισκόπου: «Πῶς δη [γρ. δεῖ] τοὺς ὑπὸψηφίους· ἐγ⟨γ⟩ράφεσθαι τὸ ἅγιον σύμβολον· ο δ(εῖνα) εὐτελεῖς πρ(εσ)βεῖτερος (καὶ) ὑπὸψήφιος, τ(ῆς) ἁγιωτ(ά)τ(ης) ἐπισκοπ(ῆς) τῆσδε· εἰθοῦτως [γρ. εἶθ' οὕτως] τό: » (P - II, 5, σ. 566 - 567).

Ἀρχ.: Πιστεύω εἰς ἕνα Θ(εὸ)ν πα(τέ)ρα παντὸκράτορα ποιητ(ὴν) [. . .] καὶ ἀοράτων :~ μέχρη τέλους.

Πρὸς τοῦτ(οις) ἀπὸδέχομαι κ(αὶ) τ(ὰς) ἁγί(ας) κ(αὶ) οἰκουμενηκὰς συνόδ(ους)· αἵτιν(ες) ἐπὶ φημι [γρ. φήμη] τ(ῶν) σεπτῶν δογμ(ά)τ(ων) συνηθρίσθησαν [. . .]
Τελ.: [. . .] Ἐγράφη ταῦτ(α) δι' ἐμοῦ τοῦ οδ(εῖνος) πρ(εσ)βειτέρου καὶ ὑπὸψυφήου τ(ῆς) ἁγιωτ(ά)τ(ης) ἐπισκοπ(ῆς) τῆσδ(ε)· μ(η)ν(ὶ) νοε(μβρίω)· ἔτη, ,ϛϡϟϛ' [6996 = 1487/8].

οδ(εῖνα) εὐτελεῖς πρ(εσ)β(ύτε)ρ(ος) καὶ ὑπὸψήφιος τ(ῆς) ἁγιωτ(ά)τ(ης) ἐπισκοπ(ῆς) προτ(ά)ξας ἄνοθεν, ὑπέταξα κάτοθ(ι).

Πιστεύω ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀναγραφομένη χρονολογία ,ςϡϛ´ (= 1487/8) εἶναι καὶ ὁ ἀκριβὴς χρόνος γραφῆς τοῦ κώδικος, ἐφόσον συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ὑδατόσημα (περὶ τῶν ὁποίων βλ. κατωτέρω).

μθ´ (φφ. 341β - 342β) «Περὶ διακό(νων) κ(αὶ) ἱερέων» [περὶ ἐπιβαλλομένων εἰς αὐτοὺς ποινῶν].

Ἀρχ.: Διάκονος ὁ ἐν χεῖλεση μιανθεῖς, καὶ μέχρι τοῦτου ἡμαρτηκαίνε ὁμολογήσας, τῆς λεῖτουργί(ας) ἐπισχεθήσετ(αι) [. . .]
Τὸν ἐν χήλεσει μιάνθέντα· διάκονον· ἠέρέα· καὶ ἐξομολογησάμενον τὸ ἁμάρτημα, διορίζεται ὁ ἅγιος κοληθήσετ(αι) κολήεσθαι τῆς ἱεροσύνης· ἤγουν τῆς ἱερουργί(ας) [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐκοίνον γὰρ διορίζετε καθαιρήσθαι· τὸν καὶ πλέον τῆ ἔργον διὰ σινουσιασμοῦ πεποιηκώτα.

ν´ (φφ. 342β - 355α) «Περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου· καὶ τῆς σὺνγγενείας».

Ἀρχ.: Ἀλλὰ γὰρ ουκ αν οἷ μεν τῶν ευ φρονοῦντ(ων) ἀώρίας ἡμᾶς γράψαι<ν>το· κατάθετον οὖν διέξιόντας· καὶ τα τὸν λεγομένον τοῦ γάμου βαθμῶν· καὶ τ(ῆς) αὐτων συγγενείας τὴν τε ἐγγήτητα, καὶ ἀπόστασιν [. . .]

Περιλαμβάνονται τὰ ἑξῆς ἐπὶ μέρους κεφάλαια: (φ. 343β) «Διέρεσης τῆς συγγενίας», (φ. 344α) «Περὶ ἀδελφοποιεί(ας)», (φ. 344β) «Περὶ τ(ῆς) ἐξαίματος συγγενείας», (φ. 345α) «Περὶ τ(ῶν) ἐξαίματ(ο)ς ζου βαθμοῦ», (φ. 346α) «Περὶ τοῦ ἐξαίματ(ος) ηου βαθμ(οῦ)», (φ. 346β) «Περὶ τ(ῶν) ἐκ πορνί(ας) γεγεννημέν(ον)», (φ. 346β) «Περὶ τῶν ἐξαγχιστεί(ας)», (φ. 351α) «Περὶ τῶν ἐκ τριγεννείας», (φ. 354α) «Περὶ υἱοθεσίας», (φ. 354α) «Περὶ τ(ῆς) τοῦ ἁγίου βαπτίσμ(α)τ(ος) ἀναδοχῆς».

Ἀρχ.: Ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος κατα ἀναδοχὴν γενομένη υἱοθεσία· οὐκ ἰς κληρονομίαν ἠσάγετ(αι) [. . .]
Τελ.: [. . .] Δια τοῦτο ἔξεστι τὸ βουλομένω λαβεῖν εἰς γυναίκα τὴν τοῦ συντέγκνου αὐτοῦ ἀδελφήν.

να´ (φφ. 355α - 356β) «Περὶ τ(ῶν) κεκολυμέν(ων) γάμ(ων) καὶ χορεῖς συγγενείας». Τὸ κείμενον κολοβόν.

Ἀρχ.: Ἔστι δ' ὅτε καὶ χορῖς συγγενεί(ας) ὁποιασοῦν των προειρημέν(ων) συγγενειων, κωλύετ(αι) τὸ συνάλλαγμα.
Οἷον ὁ κατηγορηθεῖς μοιχός, εἰ καὶ μὴ προφανὸς ἐλεγχθῆ [. . .]
Τελ.: [. . .] Ἡ πρὸ τοῦ πενθείμου χρόν(ου) δευτερογαμοῦσα γυνῆ ἀτιμοῦται [. . .] Ἐὰν μετ(ὰ) τὴν τοῦ ἀνδρὸς τελευτὴν περὶ τὸν ἐνδέκα

9 (φφ. 365α - 369β) Ἀκέφαλον καὶ κολοβὸν τμῆμα μαθηματαρίου, συσταχωθὲν μετὰ τοῦ λοιποῦ σώματος τοῦ κώδικος. Περιέχει ἐξηγήσεις ὁμηρικῶν στίχων.

Ἀρχ.: φεύξεται· πῶς οὖν εἰς χεῖρας ἀφίξεται· ὁ γὰρ τοῦ θαρρῆσαι τὸν καιρὸν εἰδώς, οὐκ ἀγνοήσει τὸν τῆς φυγῆς· ἀλλ' εἴσεται μὲν κινουμένας τῶν Μυρμιδόνων τὰς τάξεις· ὄψεται δὲ ἀπὸ τοῦ Σιγείου προϊούσας τὰς φάλαγγας [. . .]

10 (φ. 370α-β) Γράμματα ἐκκλησιαστικά.

α' (φ. 370α) Συστατικὴ ἐπιστολὴ εἰς ἀναγνώστην, ὑποδιάκονον, διάκονον καὶ ἱερέα διδομένη.

"Αρχ.: Ὁ θειότατος κήρυξ Χ(ριστο)ῦ κ(αὶ) ἀπόστ(ο)λ(ος)· ὁ μέγας Παῦλος· τὸ τῆς ἐκλογῆς σκεῦος [. . .]

β' (φ. 370α-β) «Συστατικὸν πν(ευματ)ικοῦ ἐνταλτήριον».

"Αρχ.: Ἡ ταπεινώτης ἡμ(ῶν) διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς γράμματος· τὸν τιμιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κῦρ οδ(εῖνα) πν(ευματ)ικὸν π(ατέ)ρα· ὅθεν ὀφείλουσιν πάντες οἱ ἐκεῖσε εὑρισκόμενοι ἱεροῖς· ἱερο(μόν)αχ(οι)· κα(ὶ) μοναχ(οὶ) [. . .]

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῆ ὑπὸ διαφόρων γραφέων, ἐκ τῶν ὁποίων σημαντικώτεροι εἶναι :

— Α' γραφεύς, φφ. 2α - 31β, 324α - 356β : Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145×0,085. Στίχοι 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολλαί. Ἐρυθρογραφίαι αἱ συνήθεις. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Β' γραφεύς, φφ. 32α - 39β : Γραφὴ ἄνετος καὶ σταθερά, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,090/0,095. Στίχοι 24. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολλαί. Ἐπίτιτλον (φ. 32α) καὶ τίτλος ἐρυθρόγραφος, ὀλίγα ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, μετ' ἐπιμελείας ἐξειργασμένα. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Γ' γραφεύς, φφ. 40α - 55β, 126α - 164β, 357α - 364β («Εἰσαγωγὴ» τοῦ νόμου): Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145×0,085. Στίχοι 24. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τὰ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἔμειναν διὰ νὰ ἐρυθρογραφηθοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀλλ' οὐδέποτε συνεπληρώθησαν, καὶ σήμερον ἐλλείπουν. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Δ' γραφεύς, φφ. 56α - 101β («Εἰσαγωγὴ» τοῦ νόμου): Γραφὴ στρογγυλόσχημος, ἄνετος καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,140/0,145×0,90/0,095. Στίχοι 23. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ὀλίγα ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα (φφ. 56α - 65α). Τὰ πλεῖστα ἐκ τούτων παρελείφθησαν ὑπὸ τοῦ γραφέως διὰ νὰ ἐρυθρογραφηθοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων, ἐν τέλει ὅμως παρέμειναν ἀσυμπλήρωτα (φφ. 65β - 101β). Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Ε' γραφεύς, φφ. 102α - 125β (νομοκανονικὸν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ), 165α - 316β (ἀποστολικοί, συνοδικοὶ κ.ἄ. κανόνες ὑπὸ Ἀλεξίου Ἀριστηνοῦ ἑρμηνευθέντες) : Γραφὴ ἄνετος καὶ ἐπιμελημένη, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155 × 0,090. Στίχοι 26. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολλαί. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, πρόχειρα καὶ κακότεχνα. Μελάνη ἀμαυρά.

Κατὰ τὴν στάχωσιν ἢ καὶ μεταγενεστέραν ἐπαναστάχωσιν τοῦ κώδικος ἔχει διαταραχθῆ ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, ἢ καὶ φύλλων ἀκόμη. Οὕτως, ἡ ὑπάρχουσα σήμερον ἀρίθμησις τῶν τετραδίων δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν κανονικὴν σειράν των. Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων, κατ' ἀρχήν, α' - ιδ' (φφ. 2 - - 101), μετὰ τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν τρία τετράδια (φφ. 102 - 109, 110 - 117, 118 - 125) ἄνευ ἀριθμήσεως. Τὸ α' (φφ. 2 - 7) εἶναι τριάδιον, ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ κανονικὰ τετράδια· τὸ ιδ' (φφ. 96 - 101) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἀφαιρεθῆ τὰ δύο τελευταῖα του φύλλα. Τὸ ς' τετράδιον δὲν ὑπάρχει, ἔχει ἐκπέσει ἐξ ὁλοκλήρου· οὕτω, μεταξὺ τῶν φύλλων 39 καὶ 40 χάσμα ὀκτὼ φύλλων. Τὸ γ' τετράδιον (φφ. 16 - 23) φέρει καὶ παλαιοτέραν ἔνδειξιν ζ' (διὰ τῆς αὐτῆς μελάνης, διὰ τῆς ὁποίας καὶ τὸ κείμενον τοῦ κώδικος, καί, πιθανώτατα, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως), ὁμοίως καὶ τὸ δ' (φφ. 24 - 31) φέρει καὶ παλαιοτέραν ἔνδειξιν η'. Ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τὰ τρία ἄνευ ἀριθμήσεως τετράδια, ἀριθμοῦνται ἐξ ἀρχῆς πάλιν τετράδια α' - λγ' (φφ. 126 - 364), μετὰ τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν ἓξ πρόσθετα φύλλα (365 - 370). Τὸ λγ' (φφ. 356 - 364) εἶναι πεντάδιον ἐννεάφυλλον, διότι τὸ τελευταῖον φύλλον του ἔχει ἀφαιρεθῆ. Πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι τετράδια. Ἐκ τούτων τὸ κη' (φφ. 317 - 323) εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι τὸ τελευταῖον φύλλον του, τὸ ὁποῖον ἦτο ἄγραφον, ἔχει ἀφαιρεθῆ. Τὰ τετράδια ς', ιβ' καὶ κα' δὲν ὑπάρχουν, διότι ἔχουν ἐξ ὁλοκλήρου ἐκπέσει· οὕτω, μεταξὺ τῶν φύλλων 164 καὶ 165, 204 καὶ 205, 268 καὶ 269 ὑπάρχει, ἀντιστοίχως, χάσμα ὀκτὼ φύλλων. Τὰ τετράδια κθ', λ', λα', λβ' καὶ λγ' φέρουν ἀντιστοίχως καὶ παλαιοτέρας ἀριθμητικὰς ἐνδείξεις α', β', γ', δ' καὶ ε' (διὰ τῆς αὐτῆς μελάνης, διὰ τῆς ὁποίας τὸ κείμενον, καί, πιθανώτατα, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως). Αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων α' - ιδ' καὶ α' - λγ' ἔχουν τεθῆ δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος καὶ διὰ τῆς αὐτῆς χειρός. Δὲν ὑπάρχουν αἱ ἐνδείξεις (τῆς δευτέρας συνεχοῦς ἀριθμήσεως) ε' (φφ. 157 - 164) καὶ ιη' (φφ. 245 - 252), ἀποκοπεῖσαι, πιθανόν, κατὰ τὴν στάχωσιν.

Ἀναλυτικώτερον, ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α' (φφ. 2 - 7), β' (φφ. 8 - 15), γ' (φφ. 16 - 23), δ' (φφ. 24 - 31), ε' (φφ. 32 - 39), ς' ἔχει ἐκπέσει, ζ' (φφ. 40 - 47), η' (φφ. 48 - 55), θ' (φφ. 56 - 63), ι' (φφ. 64 - 71), ια' (φφ. 72 - 79), ιβ' (φφ. 80 - 87), ιγ' (φφ. 88 - 95), ιδ' (φφ. 96 - 101), τρία τετράδια ἄνευ ἀριθμήσεως (φφ. 102 - 109, 110 - 117, 118 - 125), α' (φφ. 126 - 132, 132A), β' (φφ. 133 - 140), γ' (φφ. 141 - 148), δ' (φφ. 149 - 156), ε' (φφ. 157 - 164), ς' ἔχει ἐκπέσει, ζ' (φφ. 165 - 172), η' (φφ. 173 - 180), θ' (φφ. 181 - 188), ι' (φφ. 189 - 196), ια' (φφ. 197 - 204), ιβ' ἔχει ἐκπέσει, ιγ' (φφ. 205 - 212), ιδ' (φφ. 213 - 220), ιε' (φφ. 221 - 228), ις' (φφ. 229 - 236), ιζ' (φφ. 237 - 244), ιη' (φφ. 245 - 252), ιθ' (φφ. 253 - 260), κ' (φφ. 261 - 268), κα' ἔχει ἐκπέσει, κβ' (φφ. 269 - 276), κγ' (φφ. 277 - 284), κδ' (φφ. 285 - 292), κε' (φφ. 293 - 300), κς' (φφ. 301 - 308), κζ' (φφ. 309 - 316), κη' (φφ. 317 - 323), κθ' (φφ. 324 - 331), λ' (φφ. 332 - 339), λα' (φφ. 340 - 347), λβ' (φφ. 348 - 355), λγ' (φφ. 356 - 364), ἐν τέλει ἀκολουθοῦν ἓξ πρόσθετα φύλλα (365 - 370).

Δὲν ἔχει ἀριθμηθῆ φύλλον 1. Ἡ ἀρίθμησις τοῦ κώδικος ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φύλλου 2. Μετὰ τὸ φύλλον 132 ἀριθμεῖται φύλλον 132Α.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Ζυγὸν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα πρὸς τὰ ἄνω εἰς κάθετον γραμμήν, μὲ μικρὸν κύκλον εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 4/5, 8/15, 10/13, 16/23, 18/21, 25/30, 26/29, 325/330, 327/328, 334/338 . . . 350/353. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 11 «balance» (ἔτ. 1489) ὑδατόσημον τῶν D. - J. Harlfinger καὶ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. V 28 - 30 (ἐτῶν 1492/1502) τοῦ G. Piccard V. β') Ψαλίδιον, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ ἅπαξ μόνον, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 34/37. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 46 «ciseaux» (ἔτ. 1464) ὑδατόσημον τῶν D. - J. Harlfinger. γ') Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα πρὸς τὰ ἄνω, ἐκτὸς τοῦ κύκλου, εἰς δύο κυκλίσκους μὲ ἑπτάκτινον ἀστέρα εἰς τὴν κορυφήν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 41/46, 42/45, 49/54, 51/52, 357/364, 358/363. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. VI 244 - 245, 250 - 251 (τῶν ἐτῶν 1489/1495) ὑδατόσημα τοῦ G. Piccard V. δ') Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα πρὸς τὰ ἄνω, ἐκτὸς τοῦ κύκλου, εἰς δύο κυκλίσκους. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 65/70, 88/95, 91/92, 319/322). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2569 (ἔτους 1479) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet καὶ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. V 122-123 (ἔτους 1485) τοῦ G. Piccard V. ε') Στέμμα («couronne»), ἀπολῆγον πρὸς τὰ ἄνω εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 67/68, 73/78, 75/76, 81/86, 83/84, 99/100. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Δύναται ὅμως νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΕ' καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙϚ' αἰ. (C. Briquet 4950 - 4953, τῶν ἐτῶν 1505/1521· G. Piccard I, «Die Kronen», ἀριθ. XII, 1 - 62). ϛ') Ζυγὸν ἐντὸς κύκλου, ἀπολήγοντα πρὸς τὰ ἄνω, ἐκτὸς τοῦ κύκλου, εἰς δύο κυκλίσκους μὲ ἑξάκτινον ἀστέρα εἰς τὴν κορυφήν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 126 καὶ 164 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 126/132Α, 128/131 . . . 152/153 . . . 157/164). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. VI 262-264 (τῶν ἐτῶν 1488/90) ὑδατόσημα τοῦ G. Piccard V. ζ') Σάλπιγγα, ἡ ὁποία ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 105, 111, 113, 118 καὶ 123, ἐν συνεχείᾳ δὲ μεταξὺ τῶν φύλλων 256 καὶ 316 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 256, 261, 253 . . . 290, 291 . . . 315, 316). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρόμοιον (ἀλλὰ μικροτέρων διαστάσεων ἐδῶ) πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 18 «huchet» (ἐτῶν 1461/67) ὑδατόσημον τῶν D. - J. Harlfinger καὶ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. VII 215 - 216 (ἐτῶν 1486, 1492) τοῦ G. Piccard VII («Horn»). η') Σταυρὸν ἰσοσκελῆ («croix»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 167 καὶ 259 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 167/170, 168/169 . . . 197/204 . . . 232/233 . . . 254/259). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 5533 (ἐτῶν 1467/71) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 89α, εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον: *δοκείμιον τοῦ κονδιλείου*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 167β, εἰς τὸ πρὸς τὰ ἀριστερὰ περιθώριον, ἐν εἴδει δοκιμῆς κονδυλίου: *ἕως πότε ψυχή μου ζεὶς ἀμελῶς ἕως πόται ραθύμως διά⟨γεις⟩.*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 168β, εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον, ὡσαύτως ἐν εἴδει δοκιμῆς κονδυλίου, τὰ ἑξῆς: *τὴν χειρωχορδώκρουστώβροντὸν προφητοτερπνόφθεκτον κηνήρ(αν).* Ἐπὶ τοῦ φύλλου 179β, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον: *βιβλίον χειρόγραφον.* Ἐπὶ τοῦ φύλλου 255α, εἰς τὸ δεξιὸν περιθώριον: + *δοκίμοι(ων) του χαρτίου.* Ἐπὶ τοῦ φύλλου 357α, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον: *Ἐτούτο θελ(ω) ανάμεσα τα τρια κ(αὶ) τα τέταρτ(α).* Ἐπὶ τοῦ φύλλου 369β, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον: *γράματα ἡμέτερα μιχαὴλ πρωτονοταρίου οὐκαιπέγνω.*

Δοκίμια κονδυλίου καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 16α, 19β, 20α, 23β, 24α, 31β, 57β, 71β, 165β, 167β, 180β, 181β, 183β, 186β, 208β, 209β, 346β, 347α, 348α. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 154β ἀδέξια καὶ κακότεχνα σκαριφήματα ἀνθρωπίνων μορφῶν διὰ μελάνης. Ἀπαντοῦν, πολλαχοῦ τοῦ κώδικος, ἀρκετὰ *μέν*, *δὲ* διπλοτονούμενα.

Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως: *νόμος βασυλικὸς.* Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς ὀπισθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως, εἰς κατακόρυφον στήλην, τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὅπου συνῆλθον αἱ οἰκουμενικαὶ καὶ αἱ τοπικαὶ σύνοδοι.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη, σαθρὰ καὶ σητόβρωτος, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων λίαν ἐφθαρμένων, ἐπενδεδυμένων διὰ κατεστραμμένου ὡσαύτως βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ γραμμικὴ ἔντυπος διακόσμησις.

Διατήρησις τοῦ γεγραμμένου μέρους τοῦ κώδικος καλή. Τὰ περιθώρια τῶν φύλλων σητόβρωτα.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 2α : 92 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 68/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, ἐπὶ τοῦ φύλλου 2α, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος: 91/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος ἀνήκει παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 13 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Ἐπὶ τῶν φύλλων 2α καὶ 370β ἀποτύπωμα νεωτερικῆς σφραγῖδος τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος εἶχον συσταχωθῆ καὶ δύο περγαμηνὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα σήμερον δὲν ὑπάρχουν. Ὁ Ν. Βέης, εἰς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφήν του, σημειώνει περὶ αὐτῶν τὰ ἑξῆς: «Ἐν ἀρχῇ συνεσταχωμένα μετὰ τοῦ σώματος τοῦ κώδικος καὶ δύο φύλλα περγαμηνὰ ἐπὶ μέρους, ὧν ἡ νεωτέρα γραφὴ εἶναι τοῦ ΙΔ'/ΙΕ' αἰῶνος. Ἀμφότερα τὰ φύλλα παλίμψηστα· ἡ ἀρχαιοτέρα γραφή, δυσδιάγνωστος, εἶναι μεγαλογράμματος. Περιέχουσι δὲ τὰ δύο ταῦτα φύλλα κείμενον ὡς ἑξῆς τιτλοφορούμενον: Μιχαὴλ πρεσβυτέρου καὶ συγκέλλου τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων μέθοδος περὶ τῆς τοῦ λόγου

συντάξεως, σχεδιασθεῖσα ἐν Ἐδέσσῃ τῆς Μεσοποταμίας, αἰτήσει Λαζάρου διακόνου καὶ λογοθέτου'. Κολοβόν.

Ἀρχ.: Ἡ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου διδασκαλία πολλή τε καὶ βαθεῖα καθέστηκε φιλομαθέστατε Λάζαρε [. . .]
Τελ.: [. . .] λέγεται λόγος καὶ ἡ αὐτὴ

Τὸ περγαμηνὸν φ. 2 περιέχει γραμματικὰ καὶ νομικά.

Τελ.: [. . .] κατὰ τὸ γεγραμμένον ὅτι οὓς ὁ Θεὸς ἔζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω».

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 162 καὶ 163 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 102α καὶ 165α τοῦ κώδικος (ἀρχὴ κειμένων, δεῖγμα γραφῆς).

92

Χάρτης Διαστ. 0,220×0,150 Αἰὼν XV (α' ἥμισυ) Φύλλα 331

1 (φφ. 1α - 6β) Διηγήσεις ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ. Ἀκέφαλοι καὶ κολοβαί.

Ἀρχ.: . . .καὶ ἐλευθερώσας τὰ ἀνδράποδα αὐτοῦ, ἔδοκεν, αὐτοῖς λεγάτα· καὶ λαβὼν μικρὰν ἀναλογίαν καὶ δύο ἄλογα ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως νυκτός· [. . .] || φ. 4α [. . .] καὶ ἀνῆλθον πᾶσαι αἱ λαῦραι Ἀλεξανδρείας, καὶ πᾶσα ἡ πόλις συνῆλθεν καὶ ἡ [sic] σκιτιῶται ἀσπροφοροῦντες [. . .] || φ. 5α-β [. . .] ἐλθεῖν εἰς τὰ μέτρα τοῦ ἀββᾶ Ἀθανασίου καὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀνδρονίκου, εὐχαῖς πάντων ἁγίων, ἀμήν.

2 (φφ. 7α - 317β) [Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου,] Ὁμιλίαι ἑρμηνευτικαί, κυρίως κεφαλαίων τῆς Γενέσεως.

α' (φ. 7α - 16β) [Ὁμιλία α'. Λόγος παραινετικὸς εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς.] (PG 53, 21). Ἀκέφαλος (λείπει μικρὸν μόνον τμῆμα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας).

Ἀρχ.: καὶ μετὰ πολλῆς τῆς περιχαρείας ὑποδεχέσθω ταύτης τὴν παρουσίαν· [αἰ]σχυνέσθωσαν Ἕλληνες, ἐγκαλυπτέσθωσαν Ἰουδαῖοι, ὁρῶντες ὑμῶν τὴν ἀγάπην [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τῶν ἀπορρήτων ἐκείνων καὶ ἀθανάτων ἀγαθῶν μετασχεῖν μετὰ καθαροῦ τοῦ συνειδότος, καὶ τῆς ἐκεῖθεν πληρωθῆναι χάριτος, εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῶν εὐαρεστησάντων αὐτῷ Χ(ριστ)ῷ τῷ φιλαν(θρώπ)ῳ Θ(ε)ῷ ἡμῶν· μεθ' οὗ τῷ πατρὶ [. . . ἀμήν.]

β' (φφ. 17α - 28α)) [Ὁμιλία β'. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς κτίσεως: «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν».] (PG 53, 26). Ἀκέφαλος· λείπει μικρὸν μόνον τμῆμα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας. Ἐπειδὴ μετὰ τὸ φ. 16 δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ ἐκπέσει φύλλον, ἴσως τὸ ἐλλεῖπον τμῆμα τοῦ κειμένου νὰ μὴ ὑπῆρχεν οὔτε καὶ εἰς τὸ ἀντιβόλαιον, ἤ, ἐὰν ὑπῆρχε, νὰ παρελείφθη κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν ὑπὸ τοῦ γραφέως.

Ἀρχ.: τὸν οὐ(ρα)νὸν τεταμένης, καὶ τὰ πν(ευματ)ικὰ πρὸ τῶν σαρκικῶν φανταζομένης,

μικρά τινα διαλεχθῶμεν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, καὶ λεπτοτέρων σήμερον κατατολμήσωμεν νοημάτων· τὰ ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν παρατιθέντες ὑμῖν διδάγματα [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν ζωὴν πολλὴν ἑαυτοῖς προαποτίθεσθαι τὴν παρουσίαν [. . .] ἀμήν.

γ' (φφ. 28α - 43α) «'Ομιλία γ'». «Εἰς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ, 'Εν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θ(εὸ)ς τὸν οὐ(ρα)νὸν καὶ τὴν γήν· ἕως τοῦ, Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία» (PG 53, 32).

"Αρχ.: Θησαυρῷ τινὶ προσέοικεν ἡ τῶν θείων γραφῶν ἀνάγνωσις [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἡμεῖς τῆς ἀθυμίας ἀπαλλαγῶμεν, καὶ ὑπὲρ πάντων δόξαν ἀναπέμψωμεν [. . .] ἀμήν.

δ' (φφ. 43α - 61β) «'Ομιλία δ'». «Καὶ εἶπεν ὁ Θ(εὸ)ς γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσω τοῦ ὕδατος [. . .] καὶ ἐγένετο οὕτως» (PG 53, 39).

"Αρχ.: 'Ορῶν ὑμῶν ἀγαπητοὶ τὴν μετὰ προθυμίας καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνταῦθα συνέλευσιν, μεγάλην καρποῦμαι τὴν ἡδονὴν [. . .]
Τελ.: [. . .] διδάσκαλοι γίνεσθαι τῶν συμφερόντων· ἵνα μετὰ ἀκριβίας τὸν παρόντα διανύσαντες βίον, καταξιωθῶμεν τῆς ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι φιλαν(θρωπ)ίας [. . .] ἀμήν.

ε' (φφ. 61β - 75β) «'Ομιλία ε'». «Καὶ εἶπεν ὁ Θ(εὸ)ς συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐ(ρα)νοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρὰ» (PG 53, 48).

"Αρχ.: Φέρε καὶ σήμερον ἐκ τῶν τοῦ μακαρίου Μωϋσέως ῥημάτων, τὴν ἑστίασιν παραθῶμεν ὑμῶν τῇ ἀγάπῃ [. . .]
Τελ.: [. . .] ταῖς χρησταῖς ἐλπίσι τρεφόμενος, κακεῖ τῶν αἰωνίων ἀπολαύσης ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν.

ς' (φφ. 76α - 93α) «Καὶ εἶπεν ὁ Θ(εὸ)ς γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐ(ρα)νοῦ [. . .] εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς» (PG 53, 54).

"Αρχ.: Βούλομαι τῆς συνήθους ἅψασθαι διδασκαλίας, καὶ ὀκνῶ καὶ ἀναδύομαι· νέφος γὰρ ἀθυμίας ἐπελθόν, συνέχεε καὶ συνετάραξέ μου τὸν λογισμὸν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ μεγάλα ἀπὸ τῆς νηστείας καρπώσασθαι ἀγαθά· καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θ(εο)ῦ φιλανθρωπίας ἀπολαύσωμεν [. . .] ἀμήν.

ζ' (φφ. 93β - 110β) «'Ομιλία ζ'». «Καὶ εἶπεν ὁ Θ(εὸ)ς ἐξαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν [. . .] καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν» (PG 53, 61).

"Αρχ.: 'Ικανῶς χθὲς καθηψάμεθα τῶν εἰς τὰς ἱπποδρομίας αὐτομολησάντων, δείξαντες αὐτοῖς τῆς βλάβης τὸ μέγεθος [. . .]
Τελ.: [. . .] πολλὴν τὴν παρὰ τοῦ Θ(εο)ῦ ῥοπὴν ἐπισπασώμεθα, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι δαψιλοὺς ἀπολαύσωμεν τῆς παρὰ τοῦ Θ(εο)ῦ φιλαν(θρωπ)ίας) [. . .] ἀμήν.

η' (φφ. 110β - 123β) «Καὶ εἶπεν ὁ Θ(εό)ς· ποιήσωμεν ἄν(θρωπ)ον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν [. . .] καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς» (PG 53, 69).

"Αρχ.: Φέρε καὶ σήμερον· ἐπειδὴ μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας ἠκούσατε χθὲς τῶν παρ' ἡμῶν λεγομένων [. . .]

Τελ.: [. . .] ἐν τῇ μελλούσῃ ἡμέρα ἐκείνῃ, τῇ φοβερᾷ μὲν ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς, ποθεινὴ δὲ τοῖς τὴν ἀρετὴν ἐνδεδυμένοις· καὶ καταξιωθῶμεν τῶν ἀπορρήτων ἐκείνων ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν

θ′ (φφ. 124β - 137α) «Εἰς τὰ ἀκόλουθα τοῦ, ποιήσωμεν ἄν(θρωπ)ον κατεικόνα ἡμετέραν καὶ καθομοίωσιν [. . .] καὶ τοῦτο μάλιστα δείκνυσι καὶ τὴν τιμὴν τὴν εἰς ἄν(θρωπ)ον, καὶ τὴν ἄφατον τοῦ Θ(εο)ῦ φιλαν(θρωπ)ίαν» (PG 53, 76).

Ἀρχ.: Οἱ φιλόπονοι τῶν γηπόνων, ἐπειδὰν ἴδωσι λιπαρὰν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἐν τῷ παρόντι βίῳ, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ἡμέρα ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῶν εὐαρεστησάντων αὐτῷ [. . .] ἀμήν.

ι′ (φφ. 137α - 156β) «Ὁμιλία ι′». «Προτροπὴ πρὸς τοὺς ἐρυθριῶντας τί μετὰ τὴν ἑστίασιν παραβάλλειν τῇ συνάξει κατὰ τὴν ἑσπέραν [. . .] ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς »(PG 53, 81).

Ἀρχ.: Ἐλάττων ἡμῖν ὁ σύλλογος τήμερον καὶ βραχὺ τὸ θέατρον [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τοῦ πονηροῦ δαίμονος ἄκυρα ποιῆσαι τὰ μηχανήματα, καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἐπιτυχεῖν [. . .]

ια′ (φφ. 156β - 173α) «Ὅτι δεῖ πολὺν τῆς ἀρετῆς ποιεῖσθαι λόγον καὶ μιμῆσθαι τοὺς ἁγίους· [. . .] καὶ ὅτι ῥαθυμοῦσιν ἡμῖν οὐδεμία ἔσται ἀπολογία» (PG 53, 90).

Ἀρχ.: Οἶδα ὅτι κατέτεινα ὑμῶν τὸν λογισμὸν ἐν ταῖς παρελθούσαις ἡμέραις τοῖς βαθυτέροις νοήμασι [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐπιτηδείους ἑαυτοὺς ἀπεργασώμεθα πρὸς τὴν τοῦ πν(εύματο)ς ὑποδοχήν· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἀξιωθῆναι [. . .] ἀμήν.

ιβ′ (φφ. 173α - 187β) «Ὁμιλία ιβ′». «Εἰς τὰ ἀκόλουθα τῆς κτίσεως· αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐ(ρα)νοῦ τε καὶ γῆς· ὅτε ἐγένετο ἡ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ Θ(εὸ)ς τὸν οὐ(ρα)νὸν κ(αὶ) τὴν γῆν» (PG 53, 98).

Ἀρχ.: Φέρε δὴ σήμερον ἡμῶν τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τῆς συνήθους ἀψώμεθα διδασκαλίας [. . .]
Τελ.: [. . .] μὴ ἀναξίους ἑαυτοὺς καταστῆσαι τῶν ἀπορρήτων ἐκείνων ἀγαθῶν, ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

ιγ′ (φφ. 187β - 200β) «Καὶ ἐφύτευσε Κ(ύριο)ς ὁ Θ(εὸ)ς παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολάς· καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄν(θρωπ)ον ὃν ἔπλασε» (PG 53, 105).

Ἀρχ.: Ὁρῶν ὑμῶν τὸν πόθον τὸν ἀκόρεστον καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν πολλὴν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τὴν κόλασιν διαφυγεῖν τὴν ἀποκειμένην· καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

ιδ′ (φφ. 200β - 215β) «Καὶ ἔλαβε Κ(ύριο)ς ὁ Θ(εὸ)ς τ(ὸν) ἄν(θρωπ)ον ὃν ἔπλασε· καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν» (PG 53, 111).

Ἀρχ.: Πάλιν εἰ βούλεσθε καὶ σήμερον τῆς ἀκολουθίας τῶν χθὲς εἰρημένων ἀψάμενοι, ἐντεῦθεν ὑμῖν τὴν διδασκαλίαν τὴν πν(ευματ)ικὴν ὑφᾶναι σπουδάσωμεν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ὑπὸ τοῦ μεγάλου κυβερνήτου τοῦ ἐπὶ πάντων Θ(εο)ῦ ὁδηγούμενοι, καταντῆσαι εἰς τὸν λιμένα τῆς τοῦ Θ(εο)ῦ φιλαν(θρωπ)ίας) [. . .] ἀμήν.

ιε′ (φφ. 216α - 232α) «Ὁμιλία ιε′». «[. . .] καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ' αὐτῆς· καὶ ᾠκοδόμησεν Κ(ύριο)ς ὁ Θ(εὸ)ς τὴν πλευρὰν ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ [. . .]» (PG 53, 118).

Ἀρχ.: Πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας ὅτι μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας χθὲς ἐδέξασθε τὴν παρ' ἡμῶν παραίνεσιν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πολλὴν τὴν ἄνωθεν ῥοπὴν ἐπισπάσασθαι· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἀπολαῦσαι [. . .] ἀμήν.

ις′ (φφ. 232α - 250β) «Ὁμιλία ις′». «Καὶ εἶσαν οἱ δύο γυμνοὶ ὅ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο» (PG 53, 125).

Ἀρχ.: Βούλομαι σήμερον ἀγαπητοὶ θησαυρὸν ὑμῖν πν(ευματ)ικὸν ὑπανοῖξαι, μεριζόμενον καὶ μήδέποτε δαπανόμενον [sic] [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀταράχως διαπλεύσωμεν τὸ ζαλῶδες τοῦτο καὶ ἐπικίνδυνον πέλαγος [. . .] καὶ τῆς τοῦ Θ(εο)ῦ φιλαν(θρωπ)ίας ἐπιτυχεῖν ἀξιωθῶμεν [. . .] ἀμήν.

ιζ′ (φφ. 250β - 281β) «Ὁμιλία ιζ′». «Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κ(υρίο)υ τοῦ Θ(εο)ῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινὸν καὶ ἐκρύβησαν» (PG 53, 134).

Ἀρχ.: Ἱκανῶς οἶμαι καταδύναμιν τὴν ἡμετέραν, πρώην τὴν διὰ τοῦ ξύλου ἑρμηνείαν διεξήλθωμεν [. . .]
Τελ. : [. . .] εἰ βουληθείημεν ἀρετὴν μετελθεῖν καὶ κακίαν φυγεῖν, τῶν ἀπορρήτων ἐκείνων ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν.

ιη′ (φφ. 281β - 301β) «Ὁμιλία ιη′». «Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εὔα· ὅπερ ἐστὶν ζωὴ ὅτι αὐτὴ μ(ήτ)ηρ πάντων τῶν ζώντ(ων)». (PG 53, 148 καὶ 64, 500).

Ἀρχ.: Ἴδετε χθὲς δικαστοῦ φιλαν(θρωπ)ίαν, ἴδετε ἐξέτασιν ἀγαθότητος γέμουσαν, ἴδετε τιμωριῶν διαφορὰν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τῶν ἀπορρήτων ἐκείνων ἀγαθῶν ἐπιτυχεῖν· ὧν ἐπειγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν [. . .] ἀμήν.

ιθ′ (φφ. 302α - 317β) «Ὁμιλία ιθ′». «Εἶπεν δὲ Κάϊν πρὸς Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διέλθωμεν δὴ εἰς τὸ πεδίον» (PG 53, 158).

Ἀρχ.: Καθάπερ τὰ ἀνίατα τῶν τραυμάτων, οὐδὲ τοῖς αὐστηροῖς τῶν φαρμάκων ἤκη [γρ. εἴκει], οὐδὲ τοῖς γλυκαίνειν αὐτὰ δυναμένοις [. . .]
Τελ.: [. . .] πρὸς τὴν μακαρίαν ἐκείνην ζωὴν ἐπιχθῶμεν [. . .] ἀμήν.

Ἀριθμοῦνται ιθ′ ὁμιλίαι, ἐνῷ σήμερον ὑπάρχουν δέκα ὀκτὼ (ἤτοι αἱ ὑπ' ἀριθ. β′ - ιθ′ τῆς παλαιᾶς ἀριθμήσεως τοῦ κώδικος· ἐκ τούτων ἡ β′ ἀκέφαλος· ἡ α′ ἔχει ἐκπέσει ἐξ ὁλοκλήρου).

3 (φφ. 318α - 331β) Διηγήσεις καὶ ἄλλα ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ.

Ἀρχ.: Ἀδελφὸς ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν Μακάριον, λέγων, πῶς σωθῶ [. . .]
Τελ. (φ. 331β, κολοβόν) : Εἶπε πάλιν τ(ὸν) στ(αυ)ρὸν τοῦ Χ(ριστο)ῦ βλέπομεν καὶ τὰ πάθη αὐτοῦ ἀναγινώσκωμεν καὶ ἡμεῖς οὐδεμίαν ὕβριν ὑπο

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γράμματα μεγάλα,

σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστα. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,165 × 0,100. Στίχοι 23. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολὺ ὀλίγαι. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, ὡς καὶ ὀλίγα ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα. Αἱ ἐρυθρογραφίαι ἔχουν καταστῆ λίαν ἐξίτηλοι. Μελάνη ὁμοιόμορφος, χρώματος κιρροῦ.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων α′ - λθ′. Αἱ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου, εἰς τὸ κάτω περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον, ἑκάστου φυλλαδίου. Πολλαὶ ἐνδείξεις ἔχουν καταστῆ λίαν δυσδιάκριτοι ἢ καὶ ἐξίτηλοι. Οὕτω, δὲν διακρίνονται σήμερον αἱ ἐνδείξεις τῶν φυλλαδίων α′, ιζ′, ιη′ καὶ κα′. Ἐκ τῶν φυλλαδίων τούτων τὸ α′ (φφ. 7 - 16) εἶναι πεντάδιον, τὰ ὑπ' ἀριθ. ιγ′ (φφ. 105 - 116), λε′ (φφ. 284 - 295), λζ′ (φφ. 304 - 315) καὶ λη′ (φφ. 316 - 327) εἶναι ἑξάδια, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ (πλὴν τοῦ ιζ′, φφ. 141 - 147, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρχῆθεν ἑπτάφυλλον, καὶ τοῦ τελευταίου, λθ′, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐλλιπὲς λόγῳ ἐκπεσόντων φύλλων) εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Τὰ φύλλα 1 - 6 τοῦ κώδικος δὲν ἔχουν ὑπολογισθῆ κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν τετραδίων· ἀποτελοῦν ὑπόλειμμα τετραδίου, ἐφόσον μεταξὺ τῶν φύλλων 6 καὶ 7 ἔχουν ἐκπέσει φύλλα, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶναι εὔκολον νὰ καθορισθῆ.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν φυλλαδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς α′ (φφ. 7 - 16), β′ (φφ. 17 - 24), γ′ (φφ. 25 - 32), δ′ (φφ. 33 - 40), ε′ (φφ. 41 - 48), ς′ (φφ. 49 - 56), ζ′ (φφ. 57 - 64), η′ (φφ. 65 - 72), θ′ (φφ. 73 - 80), ι′ (φφ. 81 - 88), ια′ (φφ. 89 - 96), ιβ′ (φφ. 97 - 104), ιγ′ (φφ. 105 - 116), ιδ′ (φφ. 117 - 124), ιε′ (φφ. 125 - 132), ις′ (φφ. 133 - 140), ιζ′ (φφ. 141 - 147), ιη′ (φφ. 148 - 155), ιθ′ (φφ. 156 - 163), κ′ (φφ. 164 - 171), κα′ (φφ. 172 - 179), κβ′ (φφ. 180 - 187), κγ′ (φφ. 188 - 195), κδ′ (φφ. 196 - 203), κε′ (φφ. 204 - 211), κς′ (φφ. 212 - 219), κζ′ (φφ. 220 - 227), κη′ (φφ. 228 - 235), κθ′ (φφ. 236 - 243), λ′ (φφ. 244 - 251), λα′ (φφ. 252 - 259), λβ′ (φφ. 260 - 267), λγ′ (φφ. 268 - 275), λδ′ (φφ. 276 - 283), λε′ (φφ. 284 - 295), λς′ (φφ. 296 - 303), λζ′ (φφ. 304 - 315), λη′ (φφ. 316 - 327), λθ′ (φφ. 328 - 331).

Μετὰ τὸ φύλλον 287 εἶχε ἀριθμηθῆ φύλλον 289. Διωρθώσαμεν (9-6-1988) τὴν ἀρίθμησιν, καὶ οὕτω τὰ φύλλα 289 - 332 ἔγιναν 288 - 331.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α) Σάλπιγγα («huchet»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 3/4, 6 (μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ), 306/313, 309/310, 317/326, 319/324, 320/323, 321/322 καὶ 329 (κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 7684 (ἔτ. 1416/30) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet, ὑπ' ἀριθ. 13 (ἔτ. 1425/6) τῶν D. - J. Harlfinger καὶ VII 269 - 279 (ἔτ. 1415/29) τοῦ G. Piccard VII («Horn»). β′) Τὸ γράμμα R («lettre R»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, πολλαχοῦ, μεταξὺ τῶν φύλλων 7 καὶ 203 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 7/16, 8/14, 11/12 . . . 28/29 . . 49/56 . . .92/93 . . .100/101 . . 164/171 . . 196/203). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8968 (ἔτ. 1410/23) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. γ′) Σκύλον («chien»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, πολλαχοῦ, μεταξὺ τῶν φύλλων 204 καὶ 301 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 204/211, 206/209 . . . 221/226,

223/224 . . . 239/240 . . . 262/265, 263/264 . . . 286/293, 298/301). Πρὸς οὐδὲν ὑδατόσημον τῶν εἰκονιζομένων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους παρομοιάζει ἢ ταυτίζεται.

Στάχωσις σητόβρωτος καὶ ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος λίαν ἐφθαρμένου. Ἐπὶ τῆς προσθίας πινακίδος τέσσαρες μεταλλικοὶ γόμφοι (ἐκ τῶν ἄλλοτε πέντε), ἐπὶ δὲ τῆς ὀπισθίας εἷς.
Διατήρησις μετρία. Ὁ κῶδιξ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας, ρυπαρὸς καὶ μυόβρωτος.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 105 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 79/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 92/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 20 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ἡ παλαιὰ ἐτικέττα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναγράφεται δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος ὁ ἀριθμὸς οὗτος, σώζεται καὶ σήμερον, ἐπικεκολλημένη ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ κώδικος.
Εἰς τὸ κάτω περιθώριον τοῦ φύλλου 1α ἀποτύπωμα σφραγῖδος τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.
Σύντομος καὶ ἀτελὴς περιγραφὴ τοῦ κώδικος ἔχει δημοσιευθῆ ὑπὸ Γ. Χαριτάκη, «Ἁγιογραφικοὶ κώδικες τῶν Μετεώρων», *Νέος Ἑλληνομνήμων* 21 (1927) σ. 318. Ὁ ἐν λόγῳ κῶδιξ ἀναγράφεται ἐνταῦθα ὑπὸ τὸν παλαιὸν ἀριθμὸν τοῦ Ν. Βέη «Ἁγ. Τριάδος 20» καὶ χρονολογεῖται ὑπὸ τοῦ Χαριτάκη εἰς τὸν ΙΖ' αἰῶνα.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 164 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 156β - 157α (δεῖγμα γραφῆς).

93

Χάρτης Διαστ. 0,153×0,105 Αἰὼν XVI (ἔτ. 1530) Φύλλα 232

1 (φφ. 1α - 3β) Ψαλμοὶ (τὸ πρῶτον κείμενον ἀκέφαλον).

Ἀρχ.: πολυέλεως Χ(ριστὸ)ς κ(ύριο)ς τοῖς πᾶσιν (καὶ) οἰκτίρμ(ων) αὐτὸς ἐπὶ πάντ(α) τὰ ἔργα αὐτοῦ· ἐξομολογησάσθωσάν σοι Κ(ύρι)ε πάντ(α) τὰ ἔργα σου [. . .]
φ. 2 : Ἐλέησόν με ὁ Θ(εὸ)ς κ(α)τ(ὰ) τὸ μέγα ἔλεός σου [. . .]

2 (φ. 4α-β) «Ἀρχῆ τοῦ ἀλφαβήτου εἰς τ(ὸν) Εἰωρδάνην».

Ἀρχ.: Σίμερον βαπτίζη ὁ Πρόδρομος εἰς τ(ὸν) Ἰορδάνην τ(ὸν) Κ(ύριο)ν.
Ἄναρχος ὑπάρχοι ὁ Κ(ύριο)ς· σάρκα δι' ἡμὰς περιβάλλετ(αι).
Βάπτισμα δε νὴν ὑποδέχεται ὑπὸ Ἰω(άνν)ου τοῦ βαπτιστοῦ.
Γείθη καὶ χορεύη τὰ σύμπαντ(α) ἐπὶ τῆ καθάρσι τὸν γυγενόν.
. . . .
Ὦ Θεὲ τὸν ὅλων κ(αὶ) υἱέ, φύλαττε τοὺς δούλους σου πάντοτε.

Ἀκολουθοῦν ἐρυθρόγραφα τὰ ἑξῆς : + *τέλος τοῦ ἀλφαβήτου:*

3 (φφ. 5β - 232β) Ὡρολόγιον. Κολοβόν.
— φ. 7α : «Ἀρχὴ σῆν Θ(ε)ῷ ὡρωλόγοι ἁγίων»:~
— φ. 26α : Ἀκολουθία τοῦ μεσονυκτικοῦ.
— φ. 36α : Ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου.
— φ. 60α : Ἀκολουθία τῶν ὡρῶν.
— φ. 82β : Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ.
— φ. 87α : Ἀρχὴ τῶν ἀποδείπνων.
— φ. 119α : Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ παρακλητικοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου.
— φφ. 128α - 205α : Μηνολόγιον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.
— φ. 205β : Ὁ κανὼν τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου.
— φ. 216α : Ὁ μέγας παρακλητικὸς κανὼν τῆς Θεοτόκου.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς γεγραμμένος. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, οὐχὶ ὅμως καλλιγραφική. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,120×0,075/0,080. Στίχοι 16 ἕως 17. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ἀρκεταί. Ἐπίτιτλα (φφ. 7α, 26α, 36α, 60α, 64α, 87α, 105β, 128α, 135β, 145β, 156β, 164β, 172α, 176β, 179α, 181α, 183β, 188α, 193β, 198β, 216α) ἐρυθρὰ καὶ πράσινα, ἄτεχνα ὅμως καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Ἐρυθρὰ καὶ πράσινα ὡσαύτως εἶναι τὰ περιεχόμενα μεταξὺ τῶν φύλλων 8β καὶ 34β διακοσμητικὰ πρωτογράμματα.
Τὰ λοιπὰ κεφαλαῖα ἐρυθρά, ἁπλᾶ καὶ ἀδέξια. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.
Τὸ φύλλον 127β ἄγραφον. Μετὰ τὸ φ. 134 ἀριθμεῖται φ. 134Α, καὶ οὕτω τὰ πραγματικὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι 233.

Ὁ κῶδιξ δὲν φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων· ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσι δύο φυλλαδίων. Ἐκ τούτων τὸ α′ (φφ. 1 - 3) καὶ τὸ κβ′ (φφ. 226 - 232) εἶναι ἐλλιπῆ, διότι ἔχουν ἐκπέσει φύλλα καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κώδικος. Τὸ ζ′ (φφ. 64 - 71) καὶ τὸ ιδ′ (φφ. 136 - 143) εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια. Τὰ θ′ (φφ. 83 - 92), ια′ (φφ. 105 - 114) καὶ ιη′ (φφ. 180 - 189) εἶναι κανονικὰ δεκάφυλλα πεντάδια. Πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι κανονικὰ δωδεκάφυλλα ἑξάδια, πλὴν τοῦ η′ (φφ. 72 - 82), τὸ ὁποῖον εἶναι ἑνδεκάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον (οὕτω μετὰ τὸ φ. 71 χάσμα ἑνὸς φύλλου εἰς τὸ κείμενον).

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν φυλλαδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α′ (φφ. 1 - 3), β′ (φφ. 4 - 15), γ′ (φφ. 16 - 27), δ′ (φφ. 28 - 39), ε′ (φφ. 40 - 51), ς′ (φφ. 52 - 63), ζ′ (φφ. 64 - 71), η′ (φφ. 72 - 82), θ′ (φφ. 83 - 92), ι′ (φφ. 93 - 104), ια′ (φφ. 105 - 114), ιβ′ (φφ. 115 - 126), ιγ′ (φφ. 127 - 134, 134Α - 135), ιδ′ (φφ. 136 - 143), ιε′ (φφ. 144 - 155), ις′ (φφ. 156 - 167), ιζ′ (φφ. 168 - 179), ιη′ (φφ. 180 - 189), ιθ′ (φφ. 190 - 201), κ′ (φφ. 202 - 213), κα′ (φφ. 214 - 225), κβ′ (φφ. 226 - 232).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα ὅμως, λόγῳ τοῦ μικροῦ σχήματος τοῦ κώδικος (8ον) καὶ τῆς πολλαπλῆς διπλώσεως τοῦ χάρτου,

δυσκόλως διακρίνονται καὶ ἀναπαράγονται, διότι μόνον τμήματα τούτων ὑπάρχουν ἐπὶ τῶν φύλλων. Τὰ ὑδατόσημα ταῦτα παριστοῦν : α΄) Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου, μὲ κατακόρυφον γραμμὴν ἐκτὸς τοῦ κύκλου, ἀπολήγουσαν εἰς δύο κυκλίσκους. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα (μὴ συμπληροῦντα ὅμως τὸ πλῆρες σχῆμα), εἰς τὰ φύλλα 72 - 75. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρόμοιον (ἀλλὰ κατά τι μεγαλύτερον) πρὸς τὸ ὑπ᾽ ἀριθ. 2603 (ἔτ. 1522) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet καὶ V 126 (ἔτ. 1522) τοῦ G. Piccard V. β΄) Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου, φέροντα ἕτερον κυκλίσκον ἐκτὸς αὐτοῦ, εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀγκύρας. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα (μὴ ἀλληλοσυμπληρούμενα πλήρως), εἰς τὰ φύλλα 87, 88, 98, 108, 128, 137, 158, 159, 161, 180, 202, 207. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν ἐτῶν 1520/26 (G. Piccard VI, ἀριθ. 224 - 228· V. Mošin, «Anchor», ἀριθ. 596 - 600). γ΄) Πυργίσκον («tour») ἐσχηματοποιημένον. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 147, 172, 204, 205, 227, 228. Πρὸς οὐδὲν τῶν εἰκονιζομένων ὑδατοσήμων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζεται ἢ παρομοιάζει. δ΄) Πῖλον («chapeau») ἐσχηματοποιημένον. Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 9 καὶ 194. Δὲν ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 205α τὸ ἑξῆς κωδικογραφικὸν σημείωμα :
+ *τέλος μϊνολόγῖον σὴν θ(ε)ῶ ἁγίω, περιέχ(ων) | τὴν ἅπασ(α)ν ἀκολουθί(αν): ἐτελειὅθη μην(ὶ) Φε(βρουα)ρ(ίω) εἰς τ(ὰς) ιη΄ ἡμέρ(α) ς΄ : ἐν ἔτει, ,ζ^ωλη^ω* [7038 = 1530].
Ἐπὶ τοῦ φύλλου 7α, ἄνωθεν τοῦ ἐπιτίτλου: +*ὦ χ(ριστ)έ μου φώτισ(ον) τ(ὸν) νοῦν συνήκας τέλος.*
Ἐπὶ τοῦ φύλλου 118β, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ ἄλλα εἶναι ἄγραφον, τὰ ἑξῆς : *δοκείμιον του κόνδηλήου κ(αὶ) τὴς καλλὴς μελά|νης ταύτης.* Δοκίμια κονδυλίου ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 5α, 6β, 126β, 127α, 191α.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος λίαν ἐφθαρμένου. Ἴχνη ἑνὸς θηλυκωτῆρος. Σῴζονται τρεῖς μικροὶ μεταλλικοὶ γόμφοι ἐπὶ τῆς προσθίας πινακίδος καὶ πέντε ἐπὶ τῆς ὀπισθίας.
Διατήρησις μετρία. Ὁ κῶδιξ εἰς τὰ περιθώρια διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ἐν γένει ρυπαρός.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 2 : 38 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 67/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 93/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 38 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σῴζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 165 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 6β - 7α (ἐπίτιτλον, ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς).

94

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,330×0,230 Αἰὼν XIII Φύλλα 227

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσιστόμου] λόγοι ἑρμηνευτικοὶ εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

α′ (φφ. 1α - 9β) [Λόγος ιζ′] (PG 60, 133). Ἐλάχιστα λείψανα σώζονται μόνον, διότι τὰ φύλλα εἶναι κατεστραμμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἀρχ.: Τοῦτον τὸν

β′ (φφ. 9β - 21α) «Λόγος ιη′» (PG 60, 141). Δὲν σώζεται πλήρης, διότι τὰ φύλλα, κατὰ μέγα μέρος πρὸς τὰ ἔξω, εἶναι κατεστραμμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἀρχ.: Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] πάντοτε εὐαρεστοῦντες τῷ Θ(ε)ῷ, τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν [. . .] ἀμήν.

γ′ (φφ. 21α - 28β) «Λόγος ιθ′» (PG 60, 149). Ἐλλιπής, διότι μετὰ τὸ φ. 24 ἔχουν ἐκπέσει τρία φύλλα.

Ἀρχ.: Ἄγγελος δὲ Κ(υρίο)υ ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἡμεῖς ἐφ' ὑμῖν εὐφραινώμεθα, ἐπὶ πᾶσι σπουδάζοντες τὸν Θ(εὸ)ν [. . .] ἀμήν.

δ′ (φφ. 28β - 35α) «Λόγος κ′» (PG 60, 157).

Ἀρχ.: Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας [. . .]
Τελ.: [. . .] ἢ μετὰ τούτων τῶν κατορθωμάτων, τὴν ἐνταῦθα ζωὴν διανύσαντ(ες) ἵνα καὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμ(εν) [. . .] ἀμήν.

ε′ (φφ. 35α - 44β) «Λόγος κα′» (PG 60,163).

Ἀρχ.: Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος εἰς Ἱ(ερουσα)λὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀντὶ μνημείων τὰς ἐλεημοσύνας, τὰς εὐχάς, τὰς προσφοράς, ἵνα ἐκεῖνοι καὶ ἡμεῖς τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν.

ς′ (φφ. 44β - 52β) «Λόγος κβ′» (PG 60, 171).

Ἀρχ.: Ἀνὴρ δέ τις ἐν Καισαρείᾳ, ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης, ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης ἰταλικῆς [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλ' εἰσφέρωμεν τὴν ἐλεημοσύνην μετὰ δαψιλείας, ἵνα τῆς παρὰ Θ(εο)ῦ φιλαν(θρωπ)ίας) ἀξιωθῶμεν [. . .] ἀμήν.

ζ′ (φφ. 53α - 61α) «Λόγος κγ′» (PG 60, 177).

Ἀρχ.: Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς φησὶν ὁ Πέτρος, ἦλθε σὺν αὐτοῖς [. . .]
Τελ.: [. . .] οὓς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιδεῖξαι καὶ χωρὶς διωγμῶν [. . .] ἀμήν.

η′ (φφ. 61α - 70α) «Λόγος κδ′». (PG 60, 183).

Ἀρχ.: Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον [. . .]

Τελ.: [. . .] οὕτω κἀκεῖνον ὠφελήσεις. καὶ σὺ κερδανεῖς· οὕτω καὶ δυνησόμεθα ἅπαντες σωθῆναι· καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

θ' (φφ. 70α - 77β) «Λόγος κε'» (PG 60, 191).

Ἀρχ.: Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης [. . .]
Τελ.: [. . .] περιβαλώμεθα τὸ κάλλος ἐκεῖνο, ἵνα καὶ ἐνταῦθα ἐπαινεθῶμεν [. . .] ἀμήν.

ι' (φφ. 77β - 85β) «Λόγος κς'» (PG 60, 197).

Ἀρχ.: Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας [. . .]
Τελ.: [. . .] γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐλευθερωθῆναι τοῦ φορτίου τῶν ἁμαρτημάτων [. . .] ἀμήν.

ια' (φφ. 86α - 92α) «Λόγος κζ'» (PG 60, 205).

Ἀρχ.: Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχο(ς) οὐκ ὀλίγο(ς) ἐν τοῖς στρατιώταις [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα οὕτω τὰ καθ' ἑαυτοὺς εὖ διαθέντες, δυνηθῶμεν τῆς ἄκρας ἀρετῆς ἐπιλαβέσθαι [. . .] ἀμήν.

ιβ' (φφ. 92α - 97β) «Λόγος κη'» (PG 60, 209).

Ἀρχ.: Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ πν(εύματο)ς τοῦ ἁγίου, κατῆλθον εἰς Σελεύκειαν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα μετὰ ἀρετῆς τὸν παρόντα βίον διανύσαντες, τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν σὺν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐπιτύχωμεν [. . .] ἀμήν.

ιγ' (φφ. 97β - 107α) «Λόγος κθ'» (PG 60, 213).

Ἀρχ.: Ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρί, εἶπεν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα δυνηθῶμεν τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδὸν μετὰ ἀκριβείας διανύσαντες τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

ιδ' (φφ. 107α - 116α) «Λόγος λ'» (PG 60, 221).

Ἀρχ.: Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν παρεκάλουν εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον, λαληθῆναι αὐτοῖς [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα πάντα κατὰ τὸ τῷ Θ(ε)ῷ δοκοῦν πράττοντες, τῆς παρ' αὐτοῦ φιλανθρωπίας ἀξιωθῶμεν [. . .] ἀμήν.

ιε' (φφ. 117α - 124α) «Λόγος λα'» (PG 60, 227).

Ἀρχ.: Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐξεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον [. . .]
Τελ.: [. . .] τὴν ἄνωθεν εὔνοιαν ἐπισπάσασθαι, καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θ(εο)ῦ φιλαν(θρωπ)ίας ἀξιωθῆναι [. . .] ἀμήν.

ις' (φφ. 124β - 130β) «Λόγος λβ'» (PG 60, 233).

Ἀρχ.: Διέτριβον δὲ ἐκεῖ φη(σὶ) χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἐξασκήσαντ(ες) ἑαυτούς, δόξαν ἀναπέμψωμεν τῷ π(ατ)ρὶ [. . .] ἀμήν.

ιζ' (φφ. 130β - 138β) «Λόγος λγ'» (PG 60, 239).

Ἀρχ.: Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων [. . .]

Τελ.: [. . .] ἵνα μετὰ ἀρετῆς τὸν παρόντα βίον διανύσαντες τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν τυχεῖν δυνηθῶμεν [. . .] ἀμήν.

ιη′ (φφ. 138β - 147β) «Λόγος λδ′» (PG 60, 240).

Ἀρχ.: Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τῆς ψυχῆς πολλὴν τὴν ἐπιμέλειαν ποιούμενοι, καὶ τῆς ἀρετῆς ἐπιλαβόμενοι, τῶν αἰωνίων τυχεῖν ἀγαθῶν [. . .]

ιθ′ (φφ. 147β - 154β) «Λόγος λε′» (PG 60, 251).

Ἀρχ.: Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμὸν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐν τούτοις τὴν ἀργίαν μεταδιώκωμεν, ἵνα τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἡμῖν ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν.

κ′ (φφ. 154β - 160β) «Λόγος λς′» (PG 60, 257).

Ἀρχ.: Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας ὕμνουν τὸν Θ(εὸ)ν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα δαψιλοῦς τῆς παρ' αὐτοῦ φιλαν(θρωπ)ίας ἀπολαύσαντες, καὶ καταξιωθῶμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν.

κα′ (φφ. 160β - 167α) «Λόγος λζ′» (PG 60, 261).

Ἀρχ.: Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην [. . .]
Τελ.: [. . .] τὰ ὑγιῆ δόγματα κατέχοντ(ες), μετὰ ἀσφαλείας καὶ τὸν παρόντα βίον διανύσαι, καὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τυχεῖν [. . .] ἀμήν.

κβ′ (φφ. 167α - 177α) «Λόγος λη′» (PG 60, 267).

Ἀρχ.: Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πν(εῦμ)α αὐτοῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα τῆς εὐγνωμοσύνης πολλὴν τὴν ἀμοιβὴν κομισώμεθα [. . .] ἀμήν.

κγ′ (φφ. 177α - 184α) «Λόγος λθ′» (PG 60, 275).

Ἀρχ.: Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα καθαρεύοντες πάσης ὕβρεως [. . .] τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

κδ′ (φφ. 184α - 190α) «Λόγος μ′» (PG 60, 281).

Ἀρχ.: Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκαν(ὰς) τοῖς ἀδελφοῖς [. . .]
Τελ.: [. . .] δυνησόμεθα γενέσθαι ἀχείρωτοι ταῖς παγίσι τοῦ διαβόλου [. . .] ἀμήν.

κε′ (φφ. 190α - 195β) «Λόγος μα′» (PG 60, 287). Κολοβός.

Ἀρχ.: Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς [. . .]
Τελ.: [. . .] Μὴ τοίνυν ἁπλῶς τοῦτο ποιῶμεν, ἀλλ' ἐργαζώμεθα ὡς εὐπορίαν τινά· καὶ πῶς

κς′ (φφ. 196α - 202β) [Λόγος μβ′] (PG 60, 295). Ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: αὐτ(ῶν) ἤδη τὰς ψυχ(άς)· λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ ὑπὸ χειρῶν ἀν(θρώπ)ων γινόμενοι [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θ(εο)ῦ ῥοπῆς ἀπολαύσωμεν, καὶ τῶν ἀποκειμένων ἀγαθῶν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

κζ′ (φφ. 202β - 208α) «Λόγος μγ′» (PG 60, 303).

"Αρχ.: Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ πᾶσαν συμπάθειαν ἐπιδεικνυώμεθα, ἵνα καὶ αὐτοὶ τῆς παρὰ τοῦ Θ(εο)ῦ φιλαν(θρωπ)ίας ἀξιωθῶμεν [. . .]

κη' (φφ. 208α - 216α) «Λόγος μδ'» (PG 60, 307).

"Αρχ.: Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον, μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα τῆς παρ' αὐτοῦ εὐνοίας ἀπολαύοντες, διαφύγωμεν τὸν κλύδωνα τοῦ παρόντος βίου [. . .] ἀμήν.

κθ' (φφ. 216α - 224α) «Λόγος με'» (PG 60, 313).

"Αρχ.: Καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς ἀδελφοὶ τῷ Θ(ε)ῷ καὶ τῷ λόγω τῆς χάριτος [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τὰ τῷ Θ(ε)ῷ ἀρέσκοντα διαπραττόμενοι, πολλῆς ἀπολαύσωμεν τῆς ἄνωθεν συμμαχίας [. . .] ἀμήν.

λ' (φφ. 224β - 227β) «Λόγος μς'» (PG 60, 321). Κολοβός.

"Αρχ.: Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρα εἰσήει ὁ Παῦλος [. . .]
Τελ.: [. . .] σίγνον λέγετ(αι) καὶ ὁ τῶν καταδίκων τόπος παρὰ Ῥωμαίοις [. . .] ἀξιοῖ

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,230×0,155. Στίχοι 29. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ. Ἐρυθρόγραφα ὡσαύτως καὶ πολλὰ σχόλια καὶ παραπεμπτικὰ σημεῖα εἰς τὰ περιθώρια. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος. Ὡρισμένα *μὲν* διπλοτονούμενα.

Ὁ κῶδιξ εἶχε συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, τὰ ὁποῖα ἔφερον ἀρίθμησιν εἰς τὴν πρὸς τὰ ἔξω δεξιὰν γωνίαν τοῦ κάτω περιθωρίου τοῦ πρώτου φύλλου ἑκάστου τετραδίου. Βραδύτερον, ὅταν ἡ ἀρίθμησις αὐτὴ κατέστη ἐξίτηλος ἢ ἀπεκόπη κατὰ τὴν στάχωσιν, ἐτέθη ἐκ νέου εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἐπὶ τοῦ τελευταίου ὅμως φύλλου τοῦ τετραδίου. Τὰ φύλλα 1-24 εἶναι πολὺ κατεστραμμένα ἐκ τῆς ὑγρασίας, λείψανα μόνον τούτων σῴζονται.

Σήμερον διακρίνονται τὰ ἑξῆς τετράδια: κ' (φφ. 1 - 8), κα' (φφ. 9 - 16), κβ' (φφ. 17 - 24), κγ' (φφ. 25 - 29· πεντάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ τρία πρῶτα του φύλλα· οὕτω, μετὰ τὸ φ. 24, χάσμα τριῶν φύλλων εἰς τὸ κείμενον), κδ' (φφ. 30 - 37), κε' (φφ. 38 - 45), κς' (φφ. 46 - 53), κζ' (φφ. 54 - 61), κη' (φφ. 62 - 69), δύο τετράδια ἄνευ ἀριθμήσεως (φφ. 70 - 77, 78 - 85), κθ' (φφ. 86 - 93), λ' (φφ. 94 - 101), λα' (φφ. 102 - 109), λβ' (φφ. 110 - 117), λγ' (φφ. 118 - 125), λδ' (φφ. 126 - 133), λε' (φφ. 134 - 141), λς' (φφ. 142 - 149), λζ' (φφ. 150 - 157), λη' (φφ. 158 - 165). Οἱ ἀριθμοὶ τῶν τετραδίων λδ' καὶ λε' ἔχουν καταστῆ ἐξίτηλοι. Τὰ ὑπόλοιπα τετράδια (φφ. 166 - 227) δὲν φέρουν ἀρίθμησιν καὶ οὔτε εἶναι εὔκολον νὰ διακριθοῦν, διότι τὰ μετὰ τὸ φ. 166 φύλλα τοῦ κώδικος, μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἀρχικῆς σταχώσεως, ἔχουν συρραφῆ ἐκ νέου. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει τὰ τετράδια α' - ιθ', ἤτοι ἐν συνόλῳ φύλλα 19×8=152. Ἐξ ἄλλου λείπουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐξ ὁλοκλήρου οἱ λόγοι α' - ις'. Δὲν εἶναι γνωστὸν πόσα φύλλα ἔχουν ἐκπέσει ἀπὸ τὸ τέλος.

Πολλαχοῦ τοῦ κώδικος, εἰς τὰ περιθώρια, σχόλια ἑρμηνευτικὰ τοῦ κειμένου (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 55β, 66β, 67α, 70α, 78α, 79α, 86α, 87α, 100β, 124β, 127β, 131β, 139β, 144β, 164β, 168α, 168β, 177β, 180β, 185α, 187α, 187β, 188β, 202β, 203β κ.ἄ.), πολλὰ τῶν ὁποίων καὶ ἐρυθρόγραφα.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος σήμερον, διότι μετὰ τῶν φύλλων ἔχουν ἐκπέσει καὶ αἱ πινακίδες. Διατήρησις μετρία. Τὰ φύλλα 1 - 24 πολὺ κατεστραμμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας· τὸ μεγαλύτερον μέρος των ἐλλείπει. Τὰ φύλλα πρὸς τὸ τέλος, 217 - 227, διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας κατὰ τὸ ἄνω μέρος των. Τοῦ λοιποῦ τμήματος τοῦ κώδικος ἡ διατήρησις πολὺ καλή.

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 27α καὶ 227β : 114 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951).

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 9α : 94 / N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 1 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 166 καὶ 167 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 77β καὶ 154β (δείγματα γραφῆς).

95

Χάρτης στιλπνὸς　　Διαστ. 0,325×0,225　　Αἰὼν XV　　Φύλλα 202

1 (φφ. 1 - 4) Βίος τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου. Ἀκέφαλος καὶ κολοβός, διότι ὁ ἴδιος ὁ γραφεὺς κατέλιπεν ἡμιτελὲς τὸ κείμενον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μεταγενεστέραν προσθήκην εἰς τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος.

Ἀρχ.: ἀπόστολον ὅς, τῷ οἴκῳ αὐτῆς ἐπιστάς, ἐκείνην μὲν οὐκ εἰς ἀναβολάς, ἀλλ' εὐθέως τ(ῶν) χαλεπῶν τῆς νόσου λύει δεσμῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα τοὺς ὑπὲρ ἑνὸς κηρύγματος καὶ σφαγῆς ἀγωνισαμέν(ων) [sic] εἷς καὶ αὐτὸς ὑποδέχοιτο τάφος· κεῖνται τοι[γ]αροῦν ἐν τῷ τῶν ἱερῶν ἀ

2 (φφ. 5α - 202β) Συναξάριον τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου. Κολοβόν.

α' (φφ. 5α - 9β) «Μηνὸς (Νοε)μ(β)ρίω α^{ῃ}». «Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἀνάπαυσις τῶν ἁγί(ων) κ(αὶ) θαυματουργῶν Ἀναργύρων· Κοσμᾶ κ(αὶ) Δαμιανοῦ» (πρβλ. BHG 375).

Ἀρχ.: Ἄρτι τῆς εὐσεβείας ἀναλαμπούσης, (καὶ) τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος τὸν πάντα κόσμον διαλαμβάνοντος [. . .]
Τελ.: [. . .] θείας εὐφροσύνης ἡμέραι καὶ ἀγαλλιάσεως· οὐδὲ πρὸς τὸ μέλλον ἡμᾶς ἐπιλείψουσιν· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

β' (φφ. 9β - 21α) «Μηνὶ τῷ αὐτ(ῷ) β'». «Ἄθλησις τῶν ἁγί(ων) κ(αὶ) ἐνδόξ(ων)

τοῦ Χ(ριστο)ῦ μαρτύρων· Ἀκινδύνου· Πηγασίου· Ἀνεμποδίστου, Ἀφθονίου κ(αὶ) Ἐλπιδοφόρου» (PG 116, 9· BHG 23).

Ἀρχ.: Εἰ καὶ πρῶτοι Πέρσαι Χ(ριστὸ)ν ἐκ παρθένου γεννώμενον προσεκύνησαν, δώροις τε τοῦτον ἐτίμησαν [. . .]
Τελ.: [. . .] πολλὴν ὅσην τὴν χάριν τοῖς προσιοῦσι πηγάζοντα· εἰς δόξαν τοῦ Κ(υρίο)υ [. . .] ἀμήν.

γ′ (φφ. 21α - 36β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ γ′». «Ἄθλησις τῶν ἁγίων κ(αὶ) ἐνδόξων τοῦ Χ(ριστο)ῦ μαρτύρων· Ἀκεψιμᾶ· Ἰωσὴφ καὶ Ἀειθαλᾶ» (PG 116, 832· BHG 20).

Ἀρχ.: Ἐλύττα κατὰ χριστιανῶν Σαβώριος, ὁ Περσῶν βασιλεύς· τοῖς μάγοις τε οὖσι μέρος Περσῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] τὴν ἴσην τοῖς πρὸ αὐτοῦ τελειωθεῖσι μάρτυσιν ἔνστασίν τε καὶ καρτερίαν ἄχρι θανάτου ἐπιδειξάμενος· βοηθείᾳ καὶ χάριτι Χ(ριστο)ῦ [. . .] ἀμήν.

δ′ (φφ. 37α - 65β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ δ′». «Βίος κ(αὶ) πολιτεία καὶ ἀγῶνες τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωαννικίου» (PG 116, 36· BHG 937).

Ἀρχ.: Τὴν πρὸς ἀρετὴν ὁδὸν φέρουσαν· τραχεῖαν εἶναι καὶ ἀνάντη καὶ δυσχερῆ πάντες τὲ ἴσασι [. . .]
Τελ.: [. . .] καθαρῶς ἐμφανισόμενον τῷ προσώπῳ Κ(υρίο)υ καὶ ἀγγελικαῖς συνεσόμενον τάξεσιν [. . .] ἀμήν.

ε′ (φφ. 66α - 73β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ εη». «Βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χ(ριστο)ῦ μαρτύρων Γαλακτίωνος κ(αὶ) Ἐπιστήμης» (PG 116, 93· BHG 666).

Ἀρχ.: Τῆς πρὸς τῷ Λιβάνῳ ὄρει Φοινίκης· πολλαὶ μὲν πόλεις καὶ ἕτεραι νοτιώτεραι προσάρκτιοι [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ τιμῆς αὐτὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἄγεσθαι παρεσκεύασεν· εἰς δόξαν π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

ϛ′ (φφ. 74α - 80α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ϛη». «Βίος κ(αὶ) πολιτεία τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν, κ(αὶ) ὁμολογητοῦ Παύλου» (PG 116, 884· BHG 1473).

Ἀρχ.: Ἡνίκα Κωνστάντιος ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τρίτος υἱὸς τὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐχειρίζετο σκῆπτρα, διωγμὸν οἱ ἐξ Ἀρείου κατὰ τῶν εὐσεβούντων [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀγῶσιν ἐγκαρτερήσας, τῶν ἐν οὐ(ρα)νοῖς ἀκηράτων γερῶν γέγον(εν) ἄξιος [. . .] ἀμήν.

ζ′ (φφ. 80α - 90β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ζη». «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου κ(αὶ) ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἱέρωνος, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων τῶν ἐν Μελιτινὶ [sic] ἀθλησάντ(ων)» (PG 116, 109· BHG 750).

Ἀρχ.: Ἱέρωνι, τῷ γενναίῳ, π(ατ)ρὶς μὲν ἡ δευτέρα τῶν Καππαδοκῶν· πόλις δὲ Τύανα· μ(ήτ)ηρ Στρατονίκη [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τῇ στάσει τῶν δικαίων συναριθμῇ ἐν τῇ τῶν οὐ(ρα)νῶν βασιλείαν [sic]· χάριτι τοῦ Χ(ριστο)ῦ [. . .] ἀμήν.

η′ (φφ. 91α - 109α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ θη». «Βίος κ(αὶ) πολιτεία κ(αὶ) ἄσκησις τῆς ὁσί(ας) Ματρώνης» (PG 116, 920· BHG 1222).

Ἀρχ.: Τοὺς σώφρονας τῶν βίων [γρ. τὸν βίον] καὶ φιλαρέτους κατὰ δύναμιν ἐπαινεῖν· ὅσιόν τε ὁμοῦ καὶ ὠφελιμώτατον [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ σ(ωτη)ρίαν· ἕνα τοῦτ(ον) τῆς ἀδιαιρέτου τριάδος δοξάζοντι· ᾗ καὶ πρέπει [. . .] ἀμήν.

θ' (φφ. 109β - 119α) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ι'». «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσί(ας) Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας» (BHG 1726).

Ἀρχ.: Εἰκόνες κ(αὶ) στῆλαι κ(αὶ) ἀνδριάντες διὰ τοῦτο πάντως εἰς τὸν ἡμέτερον βίον εἰσήχθησαν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἰσχυρὸν γενόμενον ἐν πολέμῳ· εἰς δόξαν κ(αὶ) αἴνεσιν Χ(ριστο)ῦ [. . .] ἀμήν.

ι' (φφ. 119α - 124β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ια'». «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου κ(αὶ) ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χ(ριστο)ῦ Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου· τοῦ ἐν τῷ Κοτυαίῳ μαρτυρήσαντος» (BHG 1250).

Ἀρχ.: Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν τοῦ ἀληθινοῦ βασιλέως πολεμίων καὶ δυσμεν(ῶν) [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) τοῦτο γὰρ οἰκονομικῶς παρὰ τῆς τοῦ Χ(ριστο)ῦ γέγονε προμηθείας· ᾧ πρέπει [. . .] ἀμήν.

ια' (φφ. 125α - 160β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιβη». «Βίος κ(αὶ) πολιτεία τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν, Ἰω(άνν)ου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος» (PG 114, 896· BHG 888).

Ἀρχ.: Τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀναγράπτους τίθεσθαι πράξεις· καὶ τὴν τούτων μνήμην τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ παρατιθέναι [. . .]
Τελ.: [. . .] τὴν προσήκουσαν προσοιστέον εὐχαριστίαν· δοξάζοντες π(ατέ)ρα [. . .]

ιβ' (φφ. 160β - 202β) «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιγη». «Βίος κ(αὶ) πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου γενομένου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου» (PG 114, 1045· BHG 875). Κολοβός.

Ἀρχ.: Καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ Θ(εὸ)ν πολιτευσαμένων ὁ βίος τοῖς εὐσεβέσιν ὠφελιμώτατος [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐπεὶ καὶ αὐτοὺς εἶναι μὲν ἔλεγεν ὁ κατήγορος μὴ παρεῖναι δὲ μηδὲ ἐνδημεῖν· ὁ μακάριος πρός τε τὸ χαλεπὸν τῆς εὑρέσεως καὶ πρὸς τὸ

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός, πλὴν τῶν τεσσάρων πρώτων (1 - 4) προσθέτων φύλλων. Τὸ κείμενον κατὰ δύο σελίδας (= στήλας). Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,215×0,130. Στίχοι 27. Ὀλίγαι καὶ συνήθεις βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα καὶ καλλιτεχνικῶς ἐξειργασμένα (φφ. 5α, 9β, 21α, 37α, 66α, 74α, 80α, 91α, 109β, 119α, 125α, 160β, ὅπου ἡ ἀρχὴ τῶν βίων). Τίτλοι ὡσαύτως ἐρυθρόγραφοι. Μελάνη ἀμαυρά, ἔντονος καὶ ζωηρά. Πολλὰ *μὲν* καὶ δὲ διπλοτονούμενα.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων, α' - κε'. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις, διὰ

χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος, ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ ἄνω περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον. Πάντα τὰ τετράδια εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα. Μετὰ τὸ τετράδιον κε΄ ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπεσόντων τετραδίων· ὁπωσδήποτε ὅμως πρέπει νὰ ἔχουν ἐκπέσει πολλά, πιθανὸν 20 - 25, διότι τὸ συναξάριον τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου φθάνει, εἰς τὸν παρόντα κώδικα, μόνον μέχρι τὴν ιγ΄ (βίος Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου). Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἓν τετράφυλλον (φφ. 1 - 4) πρόσθετον, τοῦ ὁποίου ὁ χάρτης διαφορετικῆς ποιότητος, καθὼς ἐπίσης διαφορετικὸς καὶ ὁ γραφεύς.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α΄ (φφ. 5 - 10, 10Α - 11), β΄ (φφ. 12 - 19), γ΄ (φφ. 20 - 20Α, 21 - 26), δ΄ (φφ. 27 - 34), ε΄ (φφ. 35 - 42), ϛ΄ (φφ. 43 - 50), ζ΄ (φφ. 51 - 58), η΄ (φφ. 59 - 66), θ΄ (φφ. 67 - 74), ι΄ (φφ. 75 - 82), ια΄ (φφ. 83 - 90), ιβ΄ (φφ. 91 - 98), ιγ΄ (φφ. 99 - 106), ιδ΄ (φφ. 107 - 114), ιε΄ (φφ. 115 - 122), ιϛ΄ (φφ. 123 - 130), ιζ΄ (φφ. 131 - 138), ιη΄ (φφ. 139 - 146), ιθ΄ (φφ. 147 - 154), κ΄ (φφ. 155 - 162), κα΄ (φφ. 163 - 170), κβ΄ (φφ. 171 - 178), κγ΄ (φφ. 179 - 186), κδ΄ (φφ. 187 - 194), κε΄ (φφ. 195 - 202).

Μετὰ τὰ φύλλα 10 καὶ 20 ἔχουν ἀριθμηθῆ, ἀντιστοίχως, φύλλα 10Α καὶ 20Α. Οὕτω τὰ πραγματικὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι 204.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α΄) Κεφαλὴν βοὸς («tête de boeuf»), τὸ ἄνω μέρος τῆς ὁποίας, μεταξὺ τῶν κεράτων, ἀπολήγει εἰς πεντάφυλλον ἄνθος μετὰ διπλοῦ μίσχου. Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ τοῦ κώδικος (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 134, 138, 142, 144, 149, 145, 155 . . . 170 . . 184 . . .199). Δὲν ταυτίζεται. Ἐντάσσεται εἰς κατηγορίαν παρομοίων ὑδατοσήμων τοῦ τέλους τοῦ ΙΕ΄ καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙϚ΄ αἰ. (G. Piccard II 3, ἀριθ. XIII 121 - 154). β΄) Τὸ γράμμα Μ («lettre M»), μετὰ κατακορύφου κεραίας εἰς τὸ μέσον, ἀποληγούσης ἄνω εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ εἰς τὸ φύλλον 145. Δὲν ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 2α, εἰς τὸ περιθώριον ἄνω δεξιά, δι᾽ ἄλλης, μεταγενεστέρας, χειρὸς καὶ διὰ μελάνης διαφόρου τῆς χρησιμοποιηθείσης ὑπὸ τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος, τὰ ἑξῆς : *Ετως ,ζπ*[ω] [7080 = 1571/2].

Ἐκ τῶν παχειῶν ξυλίνων πινακίδων τῆς σταχώσεως σώζεται μόνον ἡ προσθία, ἐπενδεδυμένη διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ γεωμετρικὴ διακόσμησις. Ἴχνη δύο θηλυκωτήρων.
Τὸ τμῆμα τοῦ κώδικος, τὸ περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν φύλλων 1 καὶ 186, διατηρεῖται πολὺ καλῶς. Τὰ ὑπόλοιπα φύλλα (187 - 202) εἶναι διαποτισμένα καὶ κατεστραμμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας κατὰ τὸ ἄνω μέρος των.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 202β : 107 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 16/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 95/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων

της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 5 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Παλαιὰ ἐτικέττα, ἐπικεκολλημένη ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως, ἀναγράφει τὴν Μ. Ρουσάνου καὶ τὸν ἀριθμὸν 5.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου ἔγχρωμοι πίνακες XI, XII καὶ XIII καὶ οἱ ἀσπρόμαυροι 168, 169 καὶ 170 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 66α, 109β, 160β καὶ 21α, 80β, 119α (ἐπίτιτλα κοσμήματα καὶ διακοσμητικὰ πρωτογράμματα, δείγματα γραφῆς).

96

Χάρτης Διαστ. 0,290×0,205 Αἰὼν XIV (ἔτ. 1345/6) Φύλλα 313

Βίοι καὶ μαρτύρια ἁγίων, λόγοι (μῆνες : Σεπτέμβριος - Ἰανουάριος). Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

1 (φφ. 1α - 28β) Μὴν Σεπτέμβριος.

α′ (φφ. 1α - 10α) [Σεπτ. κδ′, Λόγος η′] Βίος τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος Θέκλης (PG 115, 821· BHG 1719). Ἀκέφαλος.

Ἀρχ.: παρέλθοιεν, καὶ αὐτῇ τῆς θυρίδος τὸ παράπαν οὐκ ἀποσταίη· βρωτοῦ μὲν κ(αὶ) ποτοῦ μὴ δὲ βραχὺ μνημονεύουσα· τῶν Παύλου δὲ μόνον λόγον ἐκκρεμαμ(έν)η [. . .]
Τελ.: [. . .] πρέσβειν εὐπρόσωπον πρὸς Θ(εὸ)ν· ὀξεῖαν ἐν κινδύνοις ἀντίληψιν· ἧς ταῖς πρεσβείαις, καὶ τῶν αἰωνίων τύχοιμ(εν) ἀγαθῶν [. . .] ἀμήν.

β′ (φφ. 10α - 19β) «Λόγ(ος) θ′». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ κς′». «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Ἰω(άννην) τὸν Θεολόγον» (PG 116, 684· BHG 919).

Ἀρχ.: Ὅτι μὴ πολὺ τῶν ἀγγέλων ἀφέστηκεν ἄν(θρωπ)ος· καὶ ὅτι δυνατὸν αὐτῷ καὶ μετ' ἐκείνων εἶναι· καὶ τούτων ἐγγὺς ἑστάναι [. . .]
Τελ.: [. . .] τοσούτῳ πλέον πηγάζει· καθάπερ τις διηνεκὴς θησαυρός· ὁμοῦ τὲ τοὺς μετέχοντας εὐπορρωτέρους ποιῶν, καὶ δαψιλέστερον ἑαυτοῦ μᾶλλον γινόμ(εν)ο(ς)· χάριτι [. . .] ἀμήν.

γ′ (φφ. 19β - 28β) «Λόγ(ος) ι′». «Τῷ αὐτῷ μηνὶ κη′». «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Χαρίτωνος» (BHG 300z).

Ἀρχ.: Πολλὰ τῆς διδασκαλίας τῶν εὖ καὶ ὡς Θ(ε)ῷ φίλον βεβιωκότων τὰ ὑποδείγματα, ἐξ ὧν ἔνεστι τῷ βουλομένῳ, τὰς μὲν ἐντολὰς πάσῃ δυνάμει τηρεῖν τοῦ Χ(ριστο)ῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] παῖς παρὰ π(ατ)ρ(ὸ)ς παραλαμβάνων, σωματικοῦ τὲ φημὶ καὶ πν(ευματ)ικοῦ, μέχρι καὶ ἡμῶν διεσώσαντο· εἰς δόξαν [. . .] ἀμήν.

2 (φφ. 29α - 99α) Μὴν Ὀκτώβριος.

α′ (φφ. 29α - 42β) «Λόγ(ος) ια′». «Μηνὶ ὀκτωβρίῳ εἰς τ(ὴν) β′». «Βίος καὶ πολι-

τεία καὶ μαρτύριον, τῶν ἁγίων Κυπριανοῦ κ(αὶ) Ἰουστίνης» (PG 115, 848· BHG 456).

Ἄρχ.: Πολλὰ καὶ μεγάλα με τὴν Ἀντιόχου θαυμάζειν παρακαλοῦσιν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἰάσεις ἀφθόνους οὐ τοῖς ἐν τῇ Ῥώμῃ μόνον οἰκοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς πανταχόθεν ἐκεῖσε φοιτῶσιν, εἰς δόξαν Θ(εο)ῦ [. . .] ἀμήν.

β′ (φφ. 42β - 48β) «Λόγ(ος) ιβ′». «Μηνὶ τῷ αὐτῷ ς′». «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ Χ(ριστο)ῦ Θωμᾶν» (PG 116, 559· BHG 1835).

Ἄρχ.: Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ἀνύοντες οἱ ἀπόστολοι, καὶ τὴν ὑπ' οὐ(ρα)νῷ περιθέοντες [. . .]
Τελ.: [. . .] τὰς ψυχὰς ἐφαιδρύνθησαν· τοῦ νοητοῦ ἡλίου καθαρῶς αὐτοῖς ἐπιλάμψαντος· εἰς δόξαν π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

γ′ (φφ. 48β - 53β) «Λόγ(ος) ιγ′». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ η′». «Βίος καὶ πολιτεία τῆς ὁσίας Πελαγίας τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ» (PG 116, 908· BHG 1479).

Ἄρχ.: Γυναικείαν ἀρετήν, τῆς τῶν ἀνδρῶν οὐδὲν ἀπολειφθεῖσαν, πᾶσι διεξιέναι λυσιτελὲς καὶ ὀφέλιμον [. . .]
Τελ.: [. . .] μεθ' ἧς δώῃ Κ(ύριο)ς καὶ ἡμῖν τὴν ἐκεῖθεν ἄρρητον ἀπολαβεῖν ἡδονήν· καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἀξιωθῆναι στεφάνων [. . .] ἀμήν.

δ′ (φφ. 53β - 59β) «Λόγ(ος) ιδ′». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ ιε′». «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου τοῦ ἐν τῷ στ(αυ)ρῷ τοῦ Κ(υρίο)υ» (PG 115, 32· BHG 989).

Ἄρχ.: Τοῦ Θ(εο)ῦ λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς ἐπενεχθεῖσαν ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν ἔκπτωσιν· γενέσθαι καθ' ἡμᾶς εὐδοκήσαντος [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀληθῶς Θ(εο)ῦ υἱὸς ἦν οὗτος· καὶ ἐστὶν καὶ ἔσται ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος· καὶ ἡ δεσποτεία αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας παραμένει [. . .] ἀμήν.

ε′ (φφ. 59β - 64β) «Λόγ(ος) ιε′». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ ιη′». «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Χ(ριστο)ῦ Λουκᾶν» (PG 115, 1129· BHG 991).

Ἄρχ.: Εἰ καὶ δικαίου μνήμην μετ' ἐγκωμίων τελεῖσθαι θεῖός τις ἀνὴρ καὶ σοφὸς τὰ θεῖα νομοθετεῖ, πόσην ἄρα τῷ ἀποστόλῳ συνεισενεγκ(εῖν) προσήκει τὴν εὐφημίαν [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ παντὸς μακαρίζουσι κ(αὶ) τοῦ ἐκεῖθεν μεταλαμβάνοντες ἁγιασμοῦ· χαρᾶς πληροῦνται πν(ευματ)ικῆς· χάριτι καὶ [. . .] ἀμήν.

ς′ (φφ. 64β - 71β) «Λόγ(ος) ις′». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ κγ′». «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγ(ιον) ἀπόστολον Ἰάκωβον τὸν ἀδελφόθεον» (PG 115, 200· BHG 764).

Ἄρχ.: Οὐχ οὕτως ἡδύ τι τῷ φιλαρέτῳ καὶ κόρῳ μηδενὶ λυμαινόμενον· ὡς μνήμη δικαίου [. . .]
Τελ.: [. . .] τῷ ἀρχιερεῖ τῷ δικαίῳ· τῷ θεαδέλφῳ· τῷ μάρτυρι· τῷ ὄντι ἄν τις εἴποι τῶν ἀγαθῶν ἐκ περιουσίας ἔχοντι· εἰς δόξαν π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

ζ′ (φφ. 71β - 90β) «Λόγ(ος) ιζ′». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ κδ′». «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀθλησάντων ἁγίων μαρτύρων· καὶ ἱστορία τῶν καταχώρας τότε πραχθέντων» (PG 115, 1249· BHG 167).

Ἀρχ.: Ἔτος μὲν ἤδη πέμπτον ἐνειστήκει τῷ εὐσεβεῖ Ἰουστίνῳ· τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένῳ [. . .]
Τελ.: [. . .] μὴ ἐφ' ἑτέρῳ τινὶ μετεωρίσας τὸν νοῦν· ἀλλ' ἢ μόνῳ Θ(ε)ῷ προσανέχων· οὕτως ἀσκήσας, οὕτω τελευτᾷ τὸν βίον· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

η' (φφ. 90β - 92α) «Λόγ(ος) ιη'». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ κε'». «Μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων· Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου» (PG 115, 1289· BHG 1029).

Ἀρχ.: Ἐπεχωρίαζε μὲν καὶ πρότερον ἤδη τῶ [sic] τῶν ἀρειανῶν δόγμα τῇ Ῥωμαίων ἐπικρατείᾳ· μέρη τὲ αὐτῆς ἐλυμαίνετο [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐντίμως ἐν ἐπισήμῳ λόφῳ κατέθεντο· ἔνθα καὶ τὴν μαρτυρικὴν ἐκείνην τελείωσιν καὶ μακαρίαν ὑπέστησαν· εἰς δόξαν π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

θ' (φφ. 92α - 99α) «Λόγ(ος) ιθ'». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ κς'». «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου» (PG 116, 1185· BHG 498).

Ἀρχ.: Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος· πολὺς κατὰ χριστιανῶν πνέων τὲ καὶ φερόμενος· εἰδωλικῆς δὲ πλάνης τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἅπασαν ἐκάλυπτε νέφος [. . .]
Τελ.: [. . .] πλεῖστοι τῆς ἁγιαστικῆς ἐκείνης φερομένης χλαμύδος ἀπήλαυσαν· χάριτι καὶ δυνάμει Χ(ριστο)ῦ [. . .] ἀμήν.

3 (φφ. 99β - 146α) Μὴν Νοέμβριος.

α' (φφ. 99β - 103β) «Λόγ(ος) ιθ'». «Μὴν Νοέμβριος α'». «Βίος κ(αὶ) πολιτεία τῶν ἁγίων κ(αὶ) ἐνδόξων μεγάλων θαυματουργῶν Ἀναργύρων, Κοσμᾶ κ(αὶ) Δαμιανοῦ» (BHG 374).

Ἀρχ.: Ἄρτι τῆς εὐσεβείας ἀναλαμπούσης· καὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος τὸν πάντα κόσμον διαλαμβάνοντος, ἡ θαυμαστὴ τῶν Ἀναργύρων δυὰς ἐγνωρίζετο [. . .]
Τελ.: [. . .] θείας εὐφροσύνης ἡμέραι καὶ ἀγαλλιάσεως, οὐδὲ πρὸ(ς) τὸ μέλλον ἡμᾶς ἐπιλείψουσιν· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

β' (φφ. 103β - 109β) [Λόγος ιθα. Μηνὶ τῷ αὐτῷ ς'] «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπ(ου) Κωνσταντινουπόλεως Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ»[1] (PG 116, 884· BHG 1473).

Ἀρχ.: Ἡνίκα Κωνστάντιος ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τρίτος υἱός· τὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐγχειρίζετο σκῆπτρα, διωγμὸν οἱ ἐξ Ἀρείου κατὰ τῶν εὐσεβούντων ἐκίνουν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀνθ' ὧν πόνοις μακροῖς (καὶ) τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀγῶσιν ἐγκαρτερήσας, τῶν ἐν οὐ(ρα)νοῖς ἀκηράτων γερῶν γέγονεν ἄξιος· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

γ' (φφ. 109β - 111β) «Λόγ(ος) κ'». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτ(ῷ) η'». «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπ(ου) Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λό(γος) εἰς τὴν σύναξιν τῶν Ἀσωμ(ά)τ(ων)» (PG 59, 755· BHG 126).

1. Τὸ κείμενον τοῦτο, ἐκ παραδρομῆς προφανῶς, ἔχει παραλειφθῆ νὰ ἀριθμηθῆ ὡς «λόγος κ'». Τὸ χαρακτηρίζομεν «λόγον ιθα», διότι ὡς «λόγος κ'» ἀριθμεῖται τὸ ἑπόμενον κείμενον. Ἂς σημειωθῆ ὅτι ἡ ἀρίθμησις τῶν λόγων ἔχει γίνει οὐχὶ διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος, ἀλλὰ δι' ἄλλης, μεταγενεστέρας, χειρός.

Ἀρχ.: Ἀγγέλους ἐγκωμιάζειν χρή· (καὶ) γὰρ αὐτοὶ τὸν δημιουργὸν ὑμνοῦντες, ἵλεων αὐτὸν καὶ εὐμενῆ τοῖς ἀν(θρώπ)οις παρέχουσιν [. . .]
Τελ.: [. . .] αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .] ἀμήν.

δʹ (φφ. 111β - 116β) «Λόγ(ος) καʹ». «Τῷ αὐτ(ῷ) μ(η)ν(ὶ) ιαʹ». «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου· τοῦ ἐν τῷ Κοτυαίῳ μαρτυρήσαντος» (BHG 1250).

Ἀρχ.: Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ τὲ καὶ Μαξιμιανοῦ, τῶν τοῦ ἀληθοῦς βασιλέ(ως) πολεμίων καὶ δυσμενῶν, γράμματα κατὰ πᾶσαν ἐφοίτα τὴν οἰκουμένην [. . .]
Τελ.: [. . .] τῆς τῶν μαρτυρικῶν λειψάνων χάριτος ἀπολαβεῖν· (καὶ) τοῦτο γὰρ οἰκονομικῶς παρὰ τῆς τοῦ Χ(ριστο)ῦ γέγονε προμηθείας· ᾧ πρέπει [. . .] ἀμήν.

εʹ (φφ. 116β - 121α) «Λόγ(ος) κβʹ». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδʹ.] «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦ Χ(ριστο)ῦ Φίλιππον» (PG 115, 188· BHG 1527).

Ἀρχ.: Ὁ τοῦ Θ(εο)ῦ Θ(εὸ)ς λόγος ἀϊδίως συνὼν τῷ π(ατ)ρὶ (καὶ) ἄχρονος ὢν· εἵλετο (καὶ) καθ' ἡμᾶς γενέσθαι ποτὲ [. . .]
Τελ.: [. . .] τῆς ἐπὶ τὰ οἰκεῖα εἴχοντο· τὸ τοῦ Χ(ριστο)ῦ κηρύττοντες εὐαγγέλιον· ὅτι αὐτῷ πρέπει [. . .] ἀμήν.

ϛʹ (φφ. 121α - 123β) «Λόγ(ος) κγʹ». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ] «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγι(ον) ἀπόστολον τοῦ Χ(ριστο)ῦ καὶ εὐαγγελιστὴν Ματθ(αῖον)» (PG 115, 813· BHG 1226).

Ἀρχ.: Ἔδει μὲν τὴν παρὰ τοῦ πλάσαντο(ς) ἡμᾶς δοθεῖσαν φυλάττοντες ἐντολὴν [. . .]
Τελ.: [. . .] τῷ τῆς ἐκεῖθέν τε δόξης στεφάνῳ κοσμεῖται· (καὶ) τούτῳ σύνεστι (καὶ) ἀγάλλεται· ᾧ πρέπει [. . .] ἀμήν.

ζʹ (φφ. 124α - 128α) «Λόγ(ος) κδʹ». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ καʹ.] «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Γερμανοῦ· π(ατ)ριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θ(εοτό)κον· ὅτε εἰσήχθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα» (PG 98, 309· BHG 1104).

Ἀρχ.: Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις (καὶ) φαιδρὰ ἑορτὴ τ(ῆς) μ(ητ)ρ(ὸ)ς τοῦ Κ(υρίου)· ἰδοὺ πρόοδος τῆς ἀμωμήτου νύμφης [. . .]
Τελ.: [. . .] ἡ τὴν τῶν ὅλων προσδοκίαν ὑπὲρ λόγον τεκοῦσα Χ(ριστὸ)ν τὸν Θ(εὸ)ν ἡμῶν [. . .]

ηʹ (φφ. 128α - 133β) «Λόγ(ος) κεʹ». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ κεʹ.] «Μαρτύριον τῆς ἁγίας τοῦ Χ(ριστο)ῦ μάρτυρος Αἰκατερίνης» (PG 116, 276· BHG 32). Κολοβόν.

Ἀρχ.: Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου Μαξεντίου· πᾶσα ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ τῆς βδελυρᾶς τῶν δαιμόνω(ν) ἀντεποιεῖτο θρησκείας [. . .]
Τελ.: [. . .] ὅς ἐστι φῶς τριλαμπές· ὁ δὲ παθὼν Θ(εὸ)ς ἐστὶ (καὶ) οὐ θεότης παθεναιτή· ἄμφω γὰρ

θʹ (φφ. 134α - 146α) [Λόγος κϛʹ. Μηνὶ τῷ αὐτῷ λʹ. Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολον Ἀνδρέαν.] (BHG 101). Τὸ κείμενον ἀκέφαλον.

Ἀρχ.: βαπτίζεσθαι ἔμελλε τὸ ὑπὲρ ἡμῶν βάπτισμα, ὁ καὶ αὐτοῦ τοῦ φωτὸς καθαρώτερος·

ἐπεὶ καὶ μαθηταὶ αὐτῷ ἦσαν συνεργοὶ καὶ διάκονοι τοῦ τῶν πολλῶν βαπτίσματος [. . .]
Τελ.: [. . .] οἳ καὶ ἡμῖν ἁμαρτιῶν λύσιν, (καὶ) τὴν μετὰ Χ(ριστο)ῦ διαπρεσβεύονται βασιλεί(αν)· ὅτι αὐτῷ πρέπει [. . .] ἀμήν.

4 (φφ. 146α - 196α) Μὴν Δεκέμβριος.

α′ (φφ. 146α - 152α) «Λόγ(ος) κζ′». «Μ(η)ν(ὶ) δεκεμβρίῳ εἰς τ(ὴν) δ′». «Μαρτύριον τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου καλλινίκου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χ(ριστο)ῦ Βαρβάρας» (PG 116, 301· BHG 216).

Ἀρχ.: Μαξιμιανῷ τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ, πολλὴν περὶ τὴν τῶν εἰδώλων πλάνην εἰσφέροντι τὴν σπουδήν, ἔργον ἦν τοῦτο τῶν ἄλλων [. . .]

Τελ.: [. . .] νόσων ἴαμα· ψυχῶν ἀγαλλίαμα· φιλοθέων ἀνδρῶν ἐντρύφημα πολυέραστον· εἰς δόξαν Χ(ριστο)ῦ [. . .] ἀμήν.

β′ (φφ. 152α - 167β) «Λόγ(ος) κη′». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ ς′.] «Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις, τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) ἀρχιεράρχου θαυματουργοῦ Νικολάου ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας» (PG 116, 317· BHG 1349). Ἐλλιπής (ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα).

Ἀρχ.: Σοφόν τι χρῆμα ζωγράφων χείρ· (καὶ) δεινὴ μὲν μιμήσασθαι τὴν ἀλήθειαν· δεινὴ δὲ τῶν πραγμάτων ἐναργῆ παραστῆσαι τὰ σύμβολα [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ μετὰ λαμπρῶν τῶν τροπαίων ἐπανελθόντα χριστιανοῖς, (καὶ) τὴν προτέραν τιμήν, τῇ δευτέρα διαδεξάμενον· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

γ′ (φφ. 168α - 181α) «Λόγ(ος) κθ′». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιζ′.] «Ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιο(ν) προφήτην Δανιήλ· καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας» (PG 115, 372· BHG 485).
Ἀρχ.: Ἄρτι Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Ἀσυρίων, τὴν Ἱ(ερουσα)λὴμ πολέμου νόμω κατακτησάμενος [. . .]
Τελ.: [. . .(καὶ) μὴ δὲ ἡμῶν κατά γε τὸ περιέπειν καὶ βοηθεῖν ἀφιστάμενο(ς)· εἰς δόξαν π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

δ′ (φφ. 181α - 188β) «Λόγ(ος) λ′». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ κ′.] «Τοῦ ἐν ἁγ(ίοις) π(ατ)ρ(ὸς) ἡμ(ῶν) Ἰω(άνν)ου ἀρχιεπισκόπ(ου) Κωνσταντινουπόλ(εως) τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὸν μακάριον Φιλογόνιον γενόμενον ἀπὸ δικολόγου ἐπίσκοπον· (καὶ) ὅτι τοῦ προνοεῖν τῶν κοινῇ συμφερόντων οὐδὲν ἴσον εἰς εὐδοκίμησιν παρὰ τῷ Θ(ε)ῷ· ἢ ὅτι τῷ ῥαθύμω προσιέναι εἰς μυστήρια . . . κόλασιν ἀφόρητον μάλα, κἂν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῦτο τολμήσωμεν· ἐλέχθη δὲ πρὸ πέντε ἡμερῶν τῆς Χ(ριστο)ῦ γεννήσεως» (PG 48, 747· BHG 1532).

Ἀρχ.: Ἐγὼ μὲν καὶ τήμερον παρεσκευαζόμην πρὸς τὰ τῶν αἱρετικῶν παλαίσματα ἀποδύσασθαι [. . .]
Τελ.: [. . .] μυριοπλασίους ἀποδιδούς σοι τῆς ὑπακοῆς ταύτης τὰς ἀμοιβάς· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

ε′ (φφ. 188β - 196α) «Λόγ(ος) λα′». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ κε′.] «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ μεγάλου, λόγος εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χ(ριστο)ῦ γέννησιν» (PG 31, 1457· BHG 1922).

Ἀρχ.: Χ(ριστο)ῦ γέννησις· ἡ μὲν οἰκεῖα καὶ πρώτη καὶ ἰδία αὐτοῦ τῆς θεότητος, σιωπῇ τιμάσθω· μᾶλλον δέ, ταῖς ἐννοίαις ἡμῶν, μὴ ζητεῖν ἐκεῖνα [. . .]
Τελ.: [. . .] μεθ' ὧν καὶ ἡμεῖς εὑρεθείημεν ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ, τὴν δόξαν Κ(υ-ρίο)υ κατοπτριζόμ(εν)οι, (καὶ) μεταμορφούμενοι, ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

5 (φφ. 196α - 252β) Μὴν Ἰανουάριος.

α' (φφ. 196α - 204α) «Λόγ(ος) λβ'». [Μηνὶ Ἰανουαρίῳ ς'.] «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(α-τ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχιεπισκόπ(ου) Καισαρείας Καππαδοκί(ας) τοῦ μεγάλου, λόγος προτρεπτικὸς εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα» (PG 31, 424).

Ἀρχ.: Ὁ μὲν σοφὸς Σολομῶν τὸν [sic] κατὰ τὸν βίον πραγμάτων τοὺς καιροὺς διαιρῶν, (καὶ) ἑκάστῳ τῶν γινομένων τὸν ἐπιτήδιον ἀφορίζω(ν) [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐκείνοις σεαυτὸν ἐπιθύμησ(ον) συναριθμηθῆναι· ἀπολουσάμενος καὶ ἁγιασθείς, κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ «Χ(ριστο)ῦ [. . .] ἀμήν.

β' (φφ. 204β - 210β) [Λόγος λβα.][1] «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτ(ῷ) θ'». «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Πολυεύκτου» (PG 114, 417· BHG 1568).

Ἀρχ.: Εἴπέρ τις ἄλλη καλλίστη τῶν διηγήσεων, καὶ ἡ τοῦ θαυμαστοῦ μάρτυρος Πολυεύκτου· ἔχει γὰρ μετὰ τῆς ὠφελείας, κομιδῇ καὶ τὸ χάριεν [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) τὸν λεγεῶνα τόνδε φερωνύμως κληθῆναι κεραυνοβόλον· ἀπὸ τῆς τοῦ μεγάλου τούτου θαύματος ἐνεργείας εἰς δεῦρο γνωριζομένην· εἰς δόξαν π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

γ' (φφ. 210β - 216β) «Λόγ(ος) λγ'». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτῷ ιγ'». «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μαρτύρων Ἑρμύλου καὶ Στρατονίκου» (PG 114, 553· BHG 745).

Ἀρχ.: Βασιλεύοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς, πολλήν τε περὶ τὰ εἴδωλα τὴν σπουδὴν ποιουμένου, θυσίαις αὐτὰ τιμᾶσθαι καὶ τελεταῖς [. . .]
Τελ.: [. . .] ἡ εἰς τὸν ποταμὸν κατάδυσις· ἡ ἄνω λῆξις· ἡ ἐφ' ἑνὶ τόπῳ τῶν σωμάτων κατάθεσις· χάριτι καὶ [. . .] ἀμήν.

δ' (φφ. 216β - 241β) «Λόγ(ος) λδ'». «Μ(η)ν(ὶ) τῷ αὐτ(ῷ) ιη'». «Βίος κ(αὶ) πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου γενομένου Ἀλεξανδρείας» (PG 25, CLXXXV· BHG 183).

Ἀρχ.: Ἄλλοι μὲν ἄλλα τῶν μακαρί(ων) ἀνδρῶν ὑπομνήματα πρὸς ἀρετῆς ὑπόδειγμα καὶ ζῆλον διεξιέτωσαν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ταῖς τῶν ἀπορρήτων ἀγαθῶν ἀντιδόσεσιν ἀξίως αὐτὸν ἀμείψεται· ὧν γένοιτο καὶ ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

ε' (φφ. 241Αα - 252β) «Λόγ(ος) λε'». [Μηνὶ τῷ αὐτῷ λ'.] «Ἰωάννου μ(ητ)ροπολίτου Εὐχαΐτων ἐγκώμιον εἰς τοὺς τρεῖς ἁγίους π(ατέ)ρας ἡμῶν (καὶ) διδασκάλους Βασίλ(ειον) τὸν Μέγαν· Γρηγόριον τὸν Θεολόγον· καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον» (BHG 747).

1. Τὸ κείμενον τοῦτο, ἐκ παραδρομῆς προφανῶς, ἔχει παραλειφθῇ νὰ ἀριθμηθῇ ὡς «λόγος λγ'». Τὸ χαρακτηρίζομεν «λόγον λβα», διότι ὡς «λόγος λγ'» ἀριθμεῖται τὸ ἑπόμενον κείμενον. Βλ. καὶ ἀνωτέρω τὸ ὑπ' ἀριθ. 3β' κείμενον, ὅπου παρομοία περίπτωσις.

Ἀρχ.: Πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς· καὶ πάλιν ἡμῖν ἐπιφανὴς ἑορτὴ [. . .]
Τελ.: [. . .] τρυφῶντι τῆς ἁγίας καὶ πανυμνήτου τριάδος, ὑπὲρ ἧς πᾶς λόγος ἡμῖν, καὶ πᾶν ἔργον καὶ σπούδασμα· ὅτι αὐτῇ πρέπει [. . .] ἀμήν.

6 (φφ. 253β - 282β) «Λόγ(ος) λς'» [Μηνὶ Ὀκτωβρίω κ'.] «Μαρτύριον τοῦ ἁγ(ίου) (καὶ) ἐνδόξου μεγαλομάρτ(υ)ρος Ἀρτεμίου» (PG 115, 1160· BHG 172).

Ἀρχ.: Μετὰ τὴν τοῦ Κ(υρίο)υ καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμ(ῶν) Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ εἰς οὐ(ρα)νοὺς ἀνάληψιν· τῶν αὐτοῦ μαθητ(ῶν) τε (καὶ) ἀποστόλ(ων), τὴν οἰκουμένην πᾶσαν τῷ εὐαγγελίω περιλαβόντ(ων) [. . .]
Τελ.: [. . .] τὰ ἱερὰ τούτου λείψανα, θησαυρὸς ὥσπερ ἀδάπανος συντηρούμενα· εἰς δόξαν Χ(ριστο)ῦ [. . .] ἀμήν.

7 (φφ. 282β - 298α) «Λόγ(ος) λζ'». [Μηνὶ Νοεμβρίω β'.] «Ἄθλησις τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μαρτύρων, Ἀκινδύνου· Πηγασίου· Ἀνεμποδίστου· Ἀφθονίου, καὶ Ἐλπιδιφόρου» (PG 116, 9· BHG 23).

Ἀρχ.: Εἰ καὶ πρῶτοι Πέρσαι Χ(ριστὸ)ν ἐκ παρθένου γεννώμενον προσεκύνησαν, δώροις τὲ τοῦτον ἐτίμησαν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὧν τὰ ἱερὰ καὶ τίμια λείψανα, ἐν τῇ εἰρημένῃ Εἰρηνισσῶ κατετέθη, πολλὴν ὅσην τὴν χάριν τοῖς προσιοῦσι πηγάζοντα· εἰς δόξαν τοῦ Κ(υρίο)υ [. . .] ἀμήν.

8 (φφ. 298α - 313α) «Λόγ(ος) λη'». [Μηνὶ Δεκεμβρίω ιγ'.] «Ἄθλησις τῶν ἁγίων μαρτύρων· Εὐστρατίου· Αὐξεντίου· Εὐγενίου· Μαρδαρίου, καὶ Ὀρέστου». (PG 116, 468· BHG 646). Τὸ κείμενον ἐλλιπὲς (ἔχουν ἐκπέσει τέσσαρα φύλλα).

Ἀρχ.: Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, πᾶσα ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχή, τῆς ἀθέου τῶν εἰδώλων ἐπεπλήρωτο λατρείας [. . .]
Τελ.: [. . .] ἅπαντα τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἐποίησεν· εἰς δόξαν τοῦ μεγάλου Θ(εο)ῦ [. . .] ἀμήν.

9 (φ. 313β) «Λόγ(ος) λθ'». «Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου [λόγος περὶ μετ]ανοί(ας) κ(αὶ) ἐλεημοσ(ύ)ν(ης)». Σώζεται μόνον μικρὸν τμῆμα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, ἡ ὁποία εἶναι λίαν δυσδιάγνωστος, διότι τὸ φύλλον εἶναι κατεστραμμένον ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἀρχ.: [. . .] στρατιῶτας [. . .] πρὸς παράταξι(ν) [. . .] ἡμεῖς (δὲ) πρὸς ἀοράτους ἐχθροὺς καὶ δαίμονας, καθὼς φησὶν ὁ ἀπόστολος, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸ(ς) τὰς ἐξουσί(ας), πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους [. . .]
Τελ.: [. . .] ἃ καὶ διηγούμ(εν)ον ἐπιλήψει μαι ὁ χρόνος τῆς ζωῆς μου· ἴδετε ἀδελφοὶ εἰς πόσα καλὰ ἐμ

Ὁ κῶδιξ ὁλόκληρος γεγραμμένος κατὰ δύο σελίδας (= στήλας). Κατὰ βάσιν ἔχει γραφῆ ὑπὸ τριῶν διαφόρων χειρῶν, ἐνῷ τετάρτη χεὶρ ἔχει γράψει μόνον τὸ φ. 313β. Οἱ γραφεῖς εἶναι σύγχρονοι (μέσα ΙΔ' αἰ.), διότι ὁ κῶδιξ εἶναι ἑνιαῖος, δὲν ἔχει συγκροτηθῆ διὰ τῆς συσταχώσεως ἄλλων κωδίκων· ὁ χάρτης του εἶναι ὁμοιόμορφος καὶ φέρει τὰ αὐτὰ ὑδατόσημα.

— Α′ γραφεύς (φφ. 1α - 28β) : Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,197×0,135. Στίχοι 30. Ὀλίγαι καὶ συνήθεις βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Τίτλοι, ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, πολὺ ἁπλᾶ. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Β′ γραφεύς (φφ. 29α - 253α). Εἶναι ὁ κύριος γραφεὺς τοῦ κώδικος (μοναχὸς Ἰωσήφ, ἔτ. 1345/6). Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ ἐπιμελημένη, ἠσκημένου καλλιγράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,197/0,200×0,135 (μόνον τοῦ φ. 29α-β αἱ διαστάσεις 0,210×0,150). Στίχοι 30 (τοῦ φ. 29α-β οἱ στίχοι 28). Αἱ συνήθεις βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι. Τὰ ἐρυθρόγραφα ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα (τῆς ἀρχῆς τῶν κειμένων· φφ. 29α, 42β, 48β, 53β, 59β, 64β, 71β, 90β, 92α, 99β, 103β, 109β, 111β, 116β, 121α, 124α, 128α, 134α, 146α, 152α, 168α, 181α, 188β, 196α, 204β, 210β, 216β, 241Αα) εἶναι ἁπλᾶ, ἀλλὰ καλλιτεχνικῶς ἐξειργασμένα. Κατὰ τὸ πλεῖστον ὅμως αἱ ἐρυθρογραφίαι ἔχουν καταστῆ ἐξίτηλοι καὶ λίαν δυσδιάγνωστοι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Γ′ γραφεύς (φφ. 253β - 313α) : Γράμματα μεγάλα, στρογγυλόσχημα καὶ εὐανάγνωστα, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὰ κείμενα χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,200×0,135. Στίχοι 30. Πολὺ ὀλίγαι βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις ἐρυθρογραφίαι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων, διὰ τεσσάρων ὅμως διαφόρων χειρῶν (ἐξ ἄλλου διακρίνονται καὶ τρεῖς διαφορετικοὶ γραφεῖς τοῦ κειμένου) : ι′ - ιγ′ (φφ. 1 - 28· α′ χείρ, πιθανώτατα τοῦ γραφέως τοῦ κειμένου), α′ - κθ′ (φφ. 29 - 252· β′ χείρ, πιθανώτατα τοῦ μοναχοῦ Ἰωσήφ, γραφέως τοῦ κειμένου τῶν φύλλων αὐτῶν), λ′ - λζ′ (φφ. 253 - 312· δ′ χείρ, μεταγενεστέρα τῶν ἄλλων)· τὰ φύλλα 253 - 312 φέρουν καὶ ἄλλην, παλαιοτέραν, ἀρίθμησιν τετραδίων, ξ′ - ξζ′, (γ′ χείρ, πιθανώτατα ἡ τοῦ γραφέως τοῦ κειμένου τῶν φύλλων αὐτῶν). Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις, ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ πρὸς τὰ ἔσω ἄκρον τοῦ κάτω ὁριζοντίου περιθωρίου. Ὁ κῶδιξ εἶχε συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, πλὴν τῶν ὑπ᾽ ἀριθ. ιγ′ (φφ. 25 - 28, τῆς πρώτης σειρᾶς τετραδίων), τὸ ὁποῖον εἶναι δισσόν, κθ′ (φφ. 241Α, 242 - 252), τὸ ὁποῖον εἶναι κανονικὸν δωδεκάφυλλον ἑξάδιον, καὶ λ′ (φφ. 253 - 261), τὸ ὁποῖον εἶναι πεντάδιον ἐννεάφυλλον, διότι τὸ τελευταῖον του φύλλον λείπει ἀρχῆθεν (ἄνευ χάσματος εἰς τὸ κείμενον). Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, ὁ ὁποῖος σήμερον ἀρχίζει ἀπὸ τὸ τετράδιον ι′ (φφ. 1 - 8), ἔχουν ἐκπέσει ἐξ ὁλοκλήρου τὰ τετράδια α′ - θ′, ἤτοι ἐν συνόλῳ φύλλα 72. Ἄλλωστε ὁ κῶδιξ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν «λόγον η′» (Σεπτ. κδ′), ὁ ὁποῖος εἶναι ἀκέφαλος, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἔχουν ἐκπέσει πλήρεις οἱ «λόγοι» α′ - θ′ (πιθανώτατα βίοι καὶ μαρτύρια ἁγίων τῆς περιόδου α′ - κγ′ Σεπτ.). Φαίνεται

ὅτι ὁ β' γραφεὺς τοῦ κώδικος, ὁ μοναχὸς Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἔχει γράψει καὶ τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ χειρογράφου (φφ. 29 - 252), ἤρχισε νέαν ἀρίθμησιν τετραδίων, καὶ διὰ τοῦτο, μετὰ τὸ τετράδιον ιγ' (φφ. 25 - 28), ἀρχίζουν καὶ ἀριθμοῦνται τετράδια α' (φφ. 29 - 36), β' (φφ. 37 - 44) κἑξ. Ἐλλιπῆ εἶναι σήμερον τὰ τετράδια : ιδ' (σώζεται μόνον τὸ πρῶτον του φύλλον, τὸ 133· τὰ λοιπὰ ἑπτὰ ἔχουν σχισθῆ), ιζ' (φφ. 150 - 156· ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ τελευταῖον του φύλλον), ιη' (φφ. 157 - 163· ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον του φύλλον· οὕτω, μετὰ τὸ φύλλον 156, χάσμα δύο φύλλων εἰς τὸ κείμενον), κα' (φφ. 180 - 186· ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει σχισθῆ τὸ πρῶτον του φύλλον· οὕτω, μετὰ τὸ φ. 179, χάσμα ἑνὸς φύλλου), κς' (φφ. 219 - 225· ἑπτάφυλλον, διότι μετὰ τὸ φ. 219 ἔχει σχισθῆ καὶ λείπει ἓν φύλλον), λζ' (φφ. 310 - 312· τετράφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ τετραδίου, καὶ οὕτω, μετὰ τὸ φ. 311, χάσμα δύο φύλλων εἰς τὸ κείμενον· ἀπὸ τὸ τέλος ἐπίσης τοῦ τετραδίου ἔχουν σχισθῆ καὶ λείπουν δύο φύλλα)· τοῦ λη' τετραδίου σώζεται ἓν μόνον φύλλον (313), τὸ τελευταῖον τοῦ κώδικος.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : ι' (φφ. 1 - 8), ια' (φφ. 9 - 16), ιβ' (φφ. 17 - 24), ιγ' (φφ. 25 - 28), α' (φφ. 29 - 36), β' (φφ. 37 - 44), γ' (φφ. 45 - 52), δ' (φφ. 53 - 60), ε' (φφ. 61 - 68), ς' (φφ. 69 - 76), ζ' (φφ. 77 - 84), η' (φφ. 85 - 92), θ' (φφ. 93 - 100), ι' (φφ. 101 - 108), ια' (φφ. 109 - 116), ιβ' (φφ. 117 - 124), ιγ' (φφ. 125 - 132), ιδ' (φ. 133), ιε' (φφ. 134 - 141), ις' (φφ. 142 - 149), ιζ' (φφ. 150 - 156), ιη' (φφ. 157 - 163), ιθ' (φφ. 164 - 171), κ' (φφ. 172 - 179), κα' (φφ. 180 - 186), κβ' (φφ. 187 - 194), κγ' (φφ. 195 - 202), κδ' (φφ. 203 - 210), κε' (φφ. 211 - 218), κς' (φφ. 219 - 225), κζ' (φφ. 226 - 233), κη' (φφ. 234 - 241), κθ' (φφ. 241A, 242 - 252), λ' (φφ. 253 - 261· ξ', φφ. 254 - 261), λα' (= ξα', φφ. 262 - 269), λβ' (= ξβ', φφ. 270 - 277), λγ' (= ξγ', φφ. 278 - 285), λδ' (= ξδ', φφ. 286 - 293), λε' (=ξε', φφ. 294 - 301), λς' (= ξς', φφ. 302 - 309), λζ' (=ξζ', φφ. 310 - 312), λη' (φ. 313).
Ἡ φυλλαρίθμησις τοῦ κώδικος, 1 - 313, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, εἶναι τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1953. Ὑπάρχει καὶ παλαιοτέρα φυλλαρίθμησις, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, ἀνὰ δεκάδα τῶν φύλλων· οὕτω τὸ φ. 30 τῆς παλαιοτέρας ἀριθμήσεως ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ φ. 5 τῆς σημερινῆς, ὅπερ σημαίνει ὅτι πρὸ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1953 εἶχαν ἤδη ἐκπέσει 25 φύλλα τοῦ κώδικος. Φαίνεται ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1909 ὁ Ν. Βέης εὗρε πλήρη τὸν κώδικα τοῦτον, διότι εἰς τὴν σύντομον ἀναγραφὴν τοῦ ἔτους αὐτοῦ τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, ὅθεν προέρχεται ὁ κῶδιξ οὗτος, δὲν χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ Βέη οὔτε ἀκέφαλος οὔτε κολοβός, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν παρέλειπε νὰ σημειώνῃ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκεφάλων καὶ κολοβῶν χειρογράφων.

Μετὰ τὸ φ. 241 ἀριθμεῖται φ. 241A. Οὕτω τὰ πραγματικὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι 314.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος εἶναι τῆς αὐτῆς ποιότητος καὶ προελεύσεως, ὡς δεικνύουν τὰ ὑδατόσημά του, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Δοχεῖον («pot») ἐν εἴδει λαγήνου μετὰ λαβῆς. Ἀπαντᾷ εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὸν κώδικα, μεταξὺ τῶν φύλλων 4 καὶ 312 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 2, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 15 ... 30, 31, 32 ... 50, 51, 57 ... 62, 64, 66 ... 100, 101 ...

120, 124 ... 150, 154 ... 176, 177 ... 206, 208 ... 238, 240 ... 252, 306, 312). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 12468 (ἔτ. 1331) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. β') Δύο κύκλους («cercle»), τῆς αὐτῆς διαμέτρου, τεμνομένους διαμετρικῶς δι' εὐθείας κατακορύφου γραμμῆς, ἀποληγούσης ἄνω εἰς σταυρόν. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 25 καὶ 26. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν μέσων τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 3167, 3187-3189· V. Mošin — S. Traljič ἀριθ. 2021 - 2028). γ') Ὁλόσωμον ἀνθρωπίνην μορφὴν («homme»). Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὸ φύλλον 119. Πρὸς οὐδὲν τῶν ὑδατοσήμων τῶν εἰκονιζομένων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζεται ἢ παρομοιάζει. δ') Δοχεῖον («pot») ἐν εἴδει λαγήνου μετὰ λαβῆς. Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 229, 231 καὶ 239. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει (μὲ ὡρισμένας ἐπὶ μέρους διαφορὰς ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος) πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 6870 (ἔτ. 1349) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. ε') Σημαίαν πολεμικὴν («étendard»). Ἀπαντᾷ μεταξὺ τῶν φύλλων 256 καὶ 313 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 256, 257, 260 ... 280, 282, 284 ... 296, 298, 301, 302, 307, 308, 313). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν μέσων τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 5984, ἐτῶν 1344/49· V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 3711 - 3714, ἐτῶν 1341/48).

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 253α, εἰς τὸ ἀριστερὸν ἥμισυ καὶ πρὸς τὰ ἔσω, τὸ κάτωθι κωδικογραφικὸν σημείωμα :
Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα | βίβλος δῖὰ χειρὸς | ἐμοῦ ἰωσὴφ μοναχοῦ | ἐν φοινίκη, δῖ ἐξό|δους [sic] *τοῦ τῑμῑωτάτου | ἐν ῾ῑερομονάχοις κασῑ|ανοῦ κατὰ τὸ ἑξακῑς|χῑ⟨λι⟩οστὸν ὀκτακοστῑοστὸν* [sic] | *πεντηκοστὸν τέταρτον | ἔτος* [6854 = 1345/6], *τῆς τεσσαρεσκαι|δεκάτησ ἰνδῑκτῑῶ|νοσ, ἐπὶ τῆσ ἀρχ(ῆς) | τῶν εὐσεβῶν βασῑ|λέων, ἄννης αὐγού|στης, καὶ ἰωάννου | τοῦ παλαιολ(ό)γ(ου)*[1], *τοῦ υἱοῦ αὐτ(ῆς) :*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 123β, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, τὰ ἑξῆς :
+ ζεο⁊ζβλω϶ε⁊εχπενθ⁊ψλφ϶ολμ
Εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 195β καὶ 241Αα δοκίμια κονδυλίου.

Ἐκ τῆς ἄλλοτε διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως σώζεται μικρὸν μόνον τμῆμα τῆς προσθίας πινακίδος, ἄνευ τοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.
Διατήρησις κακή. Ὁ κῶδιξ διαποτισμένος καὶ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ λίαν ῥυπαρὸς ἐκ τῆς συχνῆς χρήσεώς του.

1. Πρόκειται περὶ τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου Ε' Παλαιολόγου (1341 - 1391) καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἄννης τῆς Σαβοΐας. Ὁ βιβλιογράφος, διὰ τῆς ὀνομαστικῆς ἀναφορᾶς, θέλει, προφανῶς, νὰ τονίσῃ τὴν πίστιν του πρὸς τὸν νόμιμον αὐτοκράτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ νὰ ἀποκηρύξῃ, ἀφ' ἑτέρου, σιωπηρῶς τὸν διεκδικητὴν καὶ βραδύτερον (1347 - 1354) σφετεριστὴν τοῦ θρόνου Ἰωάννην Ϛ' τὸν Καντακουζηνόν.

'Αριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 313β καὶ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως: 2 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 96/1951.
'Αριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α: 96/N.A.B.

'Ο κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς 'Αγίου Νικολάου τοῦ 'Αναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 13 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). 'Ο παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.
Περιγραφὴν τοῦ κώδικος τούτου, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα «Χειρ. Μονῆς 'Αγίας Τριάδος 47», ἔχει δημοσιεύσει ὁ Γ. Χαριτάκης, «'Αγιογραφικοὶ κώδικες τῶν Μετεώρων», *Νέος 'Ελληνομνήμων* 21 (1927) σ. 319 - 322. 'Ο κῶδιξ οὗτος, ὅταν τὸν περιέγραφε κατὰ τὸ ἔτος 1922 ὁ Γ. Χαριτάκης, ἦτο ἤδη ἀκέφαλος καὶ κολοβός, εἶχεν ὅμως 339 φύλλα, ἐνῷ σήμερον ἔχει 313. Τὰ ἐλλείποντα φύλλα ἔχουν ἐκπέσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος. Περιεῖχεν οὕτω ἐπὶ πλέον ὁ κῶδιξ τότε ἀκέφαλον ἁγιολογικὸν κείμενον, «ἄθλησιν τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Εὐσταθίου καὶ Θεοπίστης καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν», καθὼς καὶ τὸ ἐλλεῖπον σήμερον τμῆμα τοῦ Βίου τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος Θέκλης.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 171, 172, 173, 174 καὶ 175 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 10α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ α' γραφέως), 28β - 29α (δείγματα τοῦ α' γραφέως καὶ τοῦ β', 'Ιωσὴφ μοναχοῦ), 90β (δεῖγμα γραφῆς τοῦ κωδικογρ. 'Ιωσὴφ μοναχοῦ), 253α (κωδικογραφικὸν σημείωμα 'Ιωσὴφ μοναχοῦ, ἔτους 1345/6), 266β (δεῖγμα γραφῆς τοῦ γ' γραφέως).

97

Χάρτης | Διαστ. 0,155×0,105 | Αἰὼν XVII | Φύλλα 175

'Ο κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

1 (1α - 111β, 146β - 175β) Εὐχολόγιον.

α' (φφ. 1α - 38α) 'Ακολουθία τοῦ εὐχελαίου. 'Ακέφαλος.

β' (φφ. 38β - 66α) «'Ακολουθία εἰς παράκλησιν ἀσθενῶν, χειμαζομένων ὑπὸ πν(ευμάτ)ων ἀκαθάρτων καὶ ἐπηρεαζόντων».

γ' (φφ. 67β - 70β) «'Ακολουθεία τοῦ ἀῤῥαβῶνος».

δ' (φφ. 71α - 79β) «'Ακολουθ(ία) τοῦ στεφανώματος». 'Ελλιπὴς καὶ κολοβή.

ε' (φφ. 80α - 83β) «'Ακολουθεία εἰς δίγαμον». 'Ελλιπής.

ϛ' (φφ. 84α - 87α) «Εὐχ(ὴ) εἰς γυναῖκα λεχὼ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου αὐτῆς».

ζ' (φ. 87α-β) «Εὐχὴ εἰς γυναῖκα λεχὼ μετὰ τὰς σαράντα ἡμέρας αὐτῆς». Κολοβή.

η' (φφ. 88α - 111β) 'Ακολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. 'Ακέφαλος καὶ ἐλλιπής.

θ′ (φφ. 146β - 161β) «Ἀκολουθ(ία) τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ».

ι′ (φφ. 162α - 165α) «Εὐχὴ συγχωρητικὴ ἐπὶ τῶν μελλόντων μεταλαμβάνειν τῶν θείων καὶ ἀχράντων μυστηρί(ων)».

ια′ (φφ. 172β - 174β) «Εὐχὴ εἰς πᾶσαν ἀῤῥωστίαν».

ιβ′ (φφ. 174β - 175β) «Τάξις γινομένη εἰ συμβῇ τι μιαρὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου, ἢ μέλιτος, ἢ ἄλλου τινός». Κολοβὸν τὸ κείμενον.

2 (φφ. 112β - 145β) «Περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου· οἱ ὁποῖοι διαλαμβάνο⟨υ⟩ν εἰς πόσους γίνονται τὰ συνοικέσια· καὶ εἰς πόσους νὰ μὴ δὲν γίνονται».

Ἀρχ.: Οἱ βαθμοὶ τοῦ γάμου ἀπὸ τοῦτο τοὺς εἶπαν βαθμούς· ὅτι ὡσὰν σκάλα ἀνεβαίνουν [...]

— φ. 145β : «Τέλος τοῦ βαθμολογίου».

3 (φφ. 166β - 171β) Κύκλοι τοῦ ἡλίου, κανόνια εὑρέσεως τοῦ ἁγίου Πάσχα.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, πλὴν ὅμως πρόχειρος καὶ ἀδεξία. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,100×0,065. Στίχοι 18. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐρυθρογραφίαι πολλαί, χωρὶς ὅμως καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῇ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, τὰ ὁποῖα καὶ ἀριθμοῦνται. Αἱ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον. Ἡ ἀρίθμησις ἀρχίζει ἀπὸ τὸ τετράδιον ε′· τοῦ δ′ σώζονται μόνον πέντε φύλλα, ἐνῷ ἔχουν ἐξ ὁλοκλήρου ἐκπέσει τὰ τετράδια α′, β′ καὶ γ′, δηλαδὴ λείπουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος 27 ἐν συνόλῳ φύλλα.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: δ′ (φφ. 1 - 5), ε′ (φφ. 6 - 12· ἑπτάφυλλον, διότι μετὰ τὸ φ. 11 ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον), ϛ′ (φφ. 13 - 20), ζ′ (φφ. 21 - 28), η′ (φφ. 29 - 36), θ′ (φφ. 37 - 44), ι′ (φφ. 45 - 52), ια′ (φφ. 53 - 60), ιβ′ (φφ. 61 - 68). Μετὰ τὸ τετράδιον ιβ′ συνεχίζεται ἡ ἀρίθμησις τετραδίων ἀπὸ τοῦ φύλλου 96 καὶ ἑξῆς. Αἱ ἐνδείξεις ἔχουν ἐκ τῶν ὑστέρων τεθῇ, ὡρισμέναι δὲ ἐξ αὐτῶν ἔχουν καὶ διορθωθῇ, καὶ ὁπωσδήποτε δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἀρχικὴν κατάστασιν τοῦ κώδικος. Ἡ σημερινὴ σειρὰ τῶν ὑπολοίπων αὐτῶν ἠριθμημένων τετραδίων ἔχει ὡς ἑξῆς: ιζ′ (φφ. 96 - 102· ἑπτάφυλλον), ιη′ (φφ. 103 - 110), ιθ′ (φφ. 111 - 118), κ′ (φφ. 119 - 126), κα′ (φφ. 127 - 132· τριάδιον ἑξάφυλλον), κβ′ (φφ. 133 - 140), κγ′ (141 - 148), κδ′ (φφ. 149 - 156), κε′ (φφ. 157 - 164), κϛ′ (φφ. 165 - 172).

Ἀπὸ τοῦ φύλλου 67 ἀρχίζει φυλλαρίθμησις δι' ἑλληνικῶν ψηφίων, οη′ - σι′, ποὺ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὰ σημερινὰ φύλλα 67 - 175. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παλαιᾶς αὐτῆς φυλλαριθμήσεως, διεπιστώσαμεν τὰ ἑξῆς χάσματα εἰς τὸν κώδικα: Μεταξὺ τῶν φύλλων 75 καὶ 76 (ἑλλην. ἀρίθμ. πζ′ καὶ ϥ′) ἔχουν ἐκπέσει δύο φύλλα· μεταξὺ τῶν φφ. 79 καὶ 80 (= ἑλλην. ἀρίθμ. ϥγ′ καὶ ϥη′) τέσσαρα φύλλα· μεταξὺ τῶν φφ. 81 καὶ 82 (= ἑλλην. ἀρίθμ. ρα′ καὶ ρε′) τρία φύλλα· μεταξὺ τῶν φφ. 87 καὶ 88 (= ἑλλην. ἀρίθμ. ρι′ καὶ ριη′) ἑπτὰ φύλλα· με-

ταξὺ τῶν φφ. 89 καὶ 90 (= ἑλλην. ἀρίθμ. ριθ' καὶ ρκα') ἓν φύλλον· μεταξὺ τῶν φφ. 95 καὶ 96 (= ἑλλην. ἀρίθμ. ρκς' καὶ ρκη') ἓν φύλλον· μεταξὺ τῶν φφ. 109 καὶ 110 (= ἑλλην. ἀρίθμ. ρμα' καὶ ρμδ') δύο φύλλα.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Τρεῖς ἡμισελήνους («croissant») παραλλήλους, τῶν ὁποίων τὸ μέγεθος αὐξάνεται διαδοχικῶς (ἡ πρώτη μικροτέρα τῶν ἄλλων δύο, ἡ τρίτη μεγαλυτέρα τῶν ὑπολοίπων δύο). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾷ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος, οὐχὶ ὅμως πλῆρες, λόγῳ τοῦ μικροῦ σχήματος (8ου) τοῦ κώδικος καὶ τῆς πολλαπλῆς διπλώσεως τοῦ χάρτου (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 23, 31, 54, 55). Δὲν ταυτίζεται. β') Ἄνθος («fleur») πεντάφυλλον μετὰ μικροῦ μίσχου, τεμνομένου ὁριζοντίως ὑπὸ καμπύλης γραμμῆς. Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 70, 77, 80, 92, 106, 113, 122. Δὲν ταυτίζεται.

Εἰς τὸ κάτω περιθώριον τοῦ φύλλου 33β τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα: *ἐτοῦτο τὸ βιβλίων εἶναι τοῦ γεωργάκη παπ(α)γι|άνη· ἀπὸ χωρίον κλινοβῶ ὅπιος νατὸ πά|ρη νὰ ἔχει τὴν κατάρα τῆς παναγίας.*

Εἰς τὸ κάτω περιθώριον τοῦ φύλλου 83β ἕτερον κτητορικὸν σημείωμα, μεταγενέστερον μᾶλλον τοῦ προηγουμένου:

†ἐτούτο· τὸ βηβλήων· εἶναι τού θεῶδόσι· υἱοῦ διμι·τρήου εἱερέος· Ἀκολουθοῦν αἱ συνήθεις ἀραὶ κατὰ τοῦ ἀποξενώσοντος καὶ ἡ ὑπογραφή: † *θεῶδόσοιῶς.*

Ἐπὶ τῶν φύλλων 66β - 67α καὶ 111β - 112α ἔχουν γραφῆ ἐκ τῶν ὑστέρων εὐχαί, διὰ χειρῶν ἀμαθῶν τινων γραφέων.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, λίαν ἐφθαρμένου. Σώζεται ὁ θηλυκωτήρ.

Διατήρησις ἐν γένει μετρία. Πολλὰ φύλλα ἔχουν ἐκπέσει. Ὁ κῶδιξ πολὺ ρυπαρὸς ἐκ τῆς συχνῆς χρήσεώς του.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α: 89 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 35/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α: 97/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 22 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α ἀποτύπωμα σφραγῖδος τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 176 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 67β - 68α (ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς).

98

Χάρτης Διαστ. 0,170×0,110 Αἰὼν XVIII Σελίδες 168

Νομοκάνων εἰς τὴν δημώδη (κεφ. α' - ρϛζ'). Κολοβός.

— σελ. 1 : «Περὶ κριτοῦ, ἤτοι ἀρχιερέως, τοῦ εἶναι εἰς πάντας συμπαθεῖς [sic], καὶ νὰ μηδὲν πιστεύει λόγους τινὸς χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ». «Ματθαίου· κεφάλαιον α'».

Ἀρχ.: Πρέπει ὁ κριτής, ἤτοι ὁ ἀρχιερεύς, πρέπει νὰ μιμᾶται τὸν δίκαιον κριτὴν καὶ μέγαν ἀρχιερέαν [. . .]

— σελ. 1 : «Πότε ἐδόθη τοῦ π(ατ)ριάρχου χειροτονεῖν μ(ητ)ροπολίτας». «Τῆς δ' συνόδου· κεφάλαιον β'».

Ἀρχ.: Οἱ θεῖοι π(ατέ)ρες τῆς τετάρτης συνόδου ἐπέδωκαν τῷ Κωνσταντινουπόλεως χειροτονεῖν τοὺς μ(ητ)ροπολίτας [. . .]

— σελ. 2 : «Περὶ ἐπισκόπ(ων), ὅτι χειροτονοῦνται ὑπὸ τῶν μ(ητ)ροπολιτῶν αὐτῶν, κ(αὶ) ἐὰν εἶναι ὁ μ(ητ)ροπολίτης αὐτοῦ ἀποθαμένος χειροτονοῦνται ὑπὸ τοῦ π(ατ)ριάρχου». «Κεφάλαιον γ'».

Ἀρχ.: Τοὺς ἐπισκόπους χειροτονοῦν οἱ μ(ητ)ροπολίταις εἰς τὰς ἐπισκοπὰς αὐτῶν [. . .]

— σελ. 166 : «Περὶ τοῦ θέλοντος νὰ μεταλάβῃ ὅτι νὰ μηδὲν συνευρεθῇ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ κ(αὶ) ποίας ἡμέρ(ας) τῆς εὐδομάδος νὰ φυλάττῃ». «Παύλου τοῦ ἀποστόλου· κεφάλαιον ρϛϛ'».

Ἀρχ.: Ὁ θεοκύρηξ Παῦλος ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης, λέγει μὴ ἀποστερίτω τὸ ἀνδρόγυνον ἀπὸ τὴν σμίξιν [. . .]

— σελ. 168 : «Τὴν ἡμέρα ὁποὺ θέλῃ νὰ μεταλάβῃ». «Τοῦ Διονυσίου, Ἀθανασίου καὶ Τιμοθέου τῶν ἁγιωτάτων π(ατ)ριαρχῶν Ἀλεξανδρείας· κεφάλαιον ρϛζ'».

Ἀρχ.: Περὶ τούτου οἱ ἁγιώτατοι π(ατ)ριάρχαι τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας [. . .]

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἡ συνήθης τῆς ἐποχῆς. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,135×0,085. Στίχοι 21 - 23. Ἐπὶ τῆς σελ. 1 διακοσμητικὸν ἐπίτιτλον, τὸ ὁποῖον ὅμως σήμερον ἔχει ἀποχρωματισθῆ. Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ 10 ὀκταφύλλων κανονικῶν τετραδίων καὶ ἑνὸς τετραφύλλου εἰς τὸ τέλος. Μετὰ τὴν σελ. 160 χάσμα δύο φύλλων (= 4 σελ.). Μετὰ τὴν σελ. 168 δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλλειπόντων φύλλων.

Ὁ κῶδιξ ἀστάχωτος. Ἀμφότεραι αἱ πινακίδες ἔχουν ἐκπέσει. Διατήρησις μετρία. Ὁ κῶδιξ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ πολὺ ρυπαρός.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν σελίδων 1 καὶ 168 : 43 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 118/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τῆς σελίδος 1 : 98/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 39 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς 39 ἀναγράφεται σήμερον, διὰ κυανῆς γραφίδος, εἰς τὴν ἄνω ἀριστερὰν γωνίαν τῆς σελ. 1.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 177 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν σελίδων 162 - 163 (δεῖγμα γραφῆς).

99

Χάρτης Διαστ. 0,150×0,100 Αἰὼν XVII Φύλλα Α' - Δ' + 42

Φιλοθέου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως διάταξις τῆς θείας λειτουργίας.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,105×0,062. Στίχοι 16. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ συνήθεις. Ἐρυθρογραφίαι πολλαί· τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ κειμένου ἐρυθρόγραφον. Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῇ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, τὰ ὁποῖα δὲν φέρουν ἀρίθμησιν, ἀλλὰ καὶ οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ διακριθοῦν, διότι τὰ φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι πολὺ κατεστραμμένα ἐκ τῆς ὑγρασίας. Ὡσαύτως, λόγῳ τῆς μεγάλης φθορᾶς τοῦ χάρτου, δὲν διακρίνονται τὰ ὑδατόσημα. Ἄγραφα εἶναι τὰ παράφυλλα Αβ - Δβ καὶ τὰ φύλλα 39α, 40α - 41α.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 39β, διὰ γραμμάτων μεγάλων καὶ καλλιγραφικῶν, καὶ διὰ μελάνης ζωηρᾶς καὶ ἀμαυρᾶς, τὸ κάτωθι κτητορικὸν σημείωμα :

† τὸ παρὸν διακονικὸν / ὑπάρχει τῆς ἁγίας μονῆς / τῶν ἁγίων πάντων· ὅστις οὖν / τὸ ἀλλοτριώσει, ἐκ τῆς / αὐτῆς μονῆς· ἐχέτω τὰς / ἀρὰς τῶν τιη' θεοφώ- / ρων π(ατέ)ρων τῶν ἐν νικαία· / (καὶ) τῶν λοιπῶν ἁγίων / συνόδων· καὶ ἡ μερῆς / αὐτοῦ μετὰ τοῦ ·ἰ·ούδα:~ / ‚ζρνβ' [7152 = 1643/44].

Ἐπὶ τῶν φύλλων 41β καὶ 42α-β δοκίμια κονδυλίου.

Στάχωσις σητόβρωτος καὶ λίαν ἐφθαρμένη, ἐκ διαφόρων φύλλων χάρτου, ἀποσπασθέντων ἐξ ἄλλων κωδίκων καὶ ἐπικεκολλημένων τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Κατὰ τὴν ράχιν στενὴ λωρὶς λινοῦ ὑφάσματος.
Διατήρησις πολὺ κακή. Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ κατεστραμμένος.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Αα καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 42α : 68 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 38/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ παραφύλλου Αα : 99/Ν.Α.Β.
Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 40 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Ὡς φαίνεται ὅμως ἐκ τοῦ κτητορικοῦ του σημειώματος, ἀρχικῶς ἀνῆκεν εἰς ἄλλην μονήν, πιθανὸν εἰς τὴν Μονὴν Βαρλαὰμ τῶν Μετεώρων, ἡ ὁποία τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Πάντων.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 178 καὶ 179 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 22β - 23α (δεῖγμα γραφῆς) καὶ 39β (κτητορικὸν σημείωμα τοῦ ἔτους 1643/44).

100

Χάρτης Διαστ. 0,295 × 0,220 Αἰὼν XIV (ἔτ. 1387/88) Φύλλα 177

Παρακλητική. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α, ἐρυθρόγραφος ὁ τίτλος : «Ἀρχ(ὴ) σὺν Θ(ε)ῶ : ὀκτωήχ(ου) : περιέχ(ων) τ(ὴν) πᾶσ(αν) ἀκολουθί(αν)». Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, ἄνωθεν τοῦ ἐπιτίτλου: *Κ(ύρι)ε βοήθη.*

α' (φφ. 1α - 24β) Ἦχος α'.
β' (φφ. 24β - 43β) Ἦχος β'. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 43β : «Τέλο(ς) τοῦ β' ἤχου κ(αὶ) ἄρχ(εται) ὁ τρίτο(ς)».
γ' (φφ. 43β - 64α) Ἦχος γ'. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 64α : «τέλο(ς) τοῦ γ' ἤχ(ου)».
δ' (φφ. 64α - 85α) Ἦχος δ'. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 85α : «τέλος τοῦ δ' ἤχ(ου)».
ε' (φφ. 85α - 105α) Ἦχος πλάγιος α'. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 105α : «τέλο(ς) τοῦ πλ(αγίου) α'».
ς' (φφ. 105α - 125α) Ἦχος πλάγιος β'. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 125α : «τέλος».
ζ' (φφ. 125α - 143β) Ἦχος βαρύς. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 143β : «τέλος τοῦ βαρέος ἤχου».
η' (φφ. 144α - 167α) Ἦχος πλάγιος δ'.
θ' (φφ. 167α - 177β) «Καν(ὼν) ἀναστάσιμο(ς) σὺν τ(ῶν) θ(εοτο)κίων». Εἰς ἤχους α' - πλ. α'. Κολοβός.

Ἀρχ.: Ὠδὴ α', ἦχ. α', θεοτοκίον. — Ἀναστάντα κατηδοῦσα σὸν υἱὸν καὶ Θ(εό)ν, χαῖροις σὺν ἀποστόλοις θεοχαρίτωτε ἁγνὴ [. . .]

Τελ.: ἦχ. πλ. α', ᾠδὴ η'. — Σταθερῶς τοὺς ἀγῶνας, ἐπιδειξάμενος [sic], τῶ τῆς νίκης στεφάνω κατεκοσμήθητε· μάρτυρες Χ(ριστο)ῦ ἀθλοφόροι κραυγά<ζοντες> σὲ ὑπερυψοῦμεν· εἰς πάντ(ας) τ(οὺ)ς

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἀλλ᾽ οὐχὶ καλλιγραφική. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,240×0,170. Στίχοι 31. Αἱ συνήθεις βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Ἐπίτιτλα, τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Αἱ ἐρυθρογραφίαι ἐν γένει ἐξίτηλοι καὶ δυσδιάκριτοι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων, α′ - κβ′. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον. Αἱ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου ἐνδείξεις, ἐρυθρόγραφοι, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος· αἱ ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου, δι᾽ ἀμαυρᾶς μελάνης, ἔχουν προστεθῆ ἐκ τῶν ὑστέρων. Τὰ τετράδια εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα, πλὴν τοῦ ε′ (φφ. 33 - 39), τὸ ὁποῖον εἶναι ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον, ἐνῷ τὸ ιδ′ (φφ. 104 - 113) εἶναι κανονικὸν δεκάφυλλον πεντάδιον.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α′ (φφ. 1 - 8), β′ (φφ. 9 - 16), γ′ (φφ. 17 - 24), δ′ (φφ. 25 - 32), ε′ (φφ. 33 - 39), ϛ′ (φφ. 40 - 47), ζ′ (φφ. 48 - 55), η′ (φφ. 56 - 63), θ′ (φφ. 64 - 71), ι′ (φφ. 72 - 79), ια′ (φφ. 80 - 87), ιβ′ (φφ. 88 - 95· ἐκ παραδρομῆς ἐνταῦθα, ἐπὶ τοῦ φ. 95β, ἐσημειώθη ια′ ἀντὶ ιβ′), ιγ′ (φφ. 96 - 103), ιδ′ (φφ. 104 - 113), ιε′ (φφ. 114 - 121), ιϛ′ (φφ. 122 - 129), ιζ′ (φφ. 130 - 137), ιη′ (φφ. 138 - 145), ιθ′ (φφ. 146 - 153), κ′ (φφ. 154 - 161), κα′ (φφ. 162 - 169), κβ′ (φφ. 170 - 177).
Εἰς τὸ δεξιὸν περιθώριον τῶν φύλλων καὶ περὶ τὸ μέσον, δι᾽ ἀμαυρᾶς μελάνης, φυλλαριθμήσεις δι᾽ ἑλληνικῶν ψηφίων : δ′ - ρθ′, μεταξὺ τῶν φύλλων 11 καὶ 115· α′ - ϛ′, μεταξὺ τῶν φύλλων 116 καὶ 121· ζ′ - μ′, μεταξὺ τῶν φύλλων 144 καὶ 177.

Ὁ κῶδιξ οὗτος κατὰ τὴν καταγραφὴν τοῦ 1909 ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη ἦτο πλήρης, εἶχε δὲ τότε 183 φύλλα, ὡς σημειοῖ ὁ Βέης εἰς τὴν σύντομον ἀναγραφὴν τοῦ ἔτους αὐτοῦ τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ρουσάνου (ὅθεν προέρχεται).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α′) Εἶδος λαβίδος («tenaille», «pince»). Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 1, 3, 4, 7, 10, 13, 14, 16, 81, 89, 90, 91, 95, 97, 99, 101, 106, 107, 112, 113, 115, 127, 129. Πρὸς οὐδὲν τῶν ὑδατοσήμων τῶν εἰκονιζομένων εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους ταυτίζεται ἢ παρομοιάζει. β′) Τόξον («arc»). Ἀπαντᾷ πολλαχοῦ, μεταξὺ τῶν φύλλων 18 καὶ 132 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 18, 21, 22, 24, 25, 26 ... 44, 47 ... 77, 83 ... 96, 118, 119, 121, 132). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ᾽ ἀριθ. 423 (ἔτ. 1384) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. γ′) Ὄρος («mont») ἐσχηματοποιημένον, ἐκ τῆς μεσαίας κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἐκκινεῖ κατακόρυφος εὐθεῖα γραμμὴ ἀπολήγουσα εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 35, 36, 42, 46, 52 - 55, 131, 134, 137, 140, 142, 145, 150 - 155, 157, 164, 165, 169, 171 - 173. Παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ᾽ ἀριθ. 6297 (ἔτ. 1384) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić (ἡ κατακόρυφος κεραία τοῦ σταυροῦ, εἰς τὸν παρόντα κώδικα, μεγαλυτέρα κατὰ 1,5 ἑκ.). δ′) Δύο

κλεῖδας («deux clés») διασταυρουμένας. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 108, 123, 126, 159, 168, 177. Παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3838 (ἐτῶν 1386/93) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet, 2730 (ἔτους 1386) τῶν V. Mošin — S. Traljić, καὶ πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. II 111 - 138 (τέλη ΙΔ'/ἀρχὲς ΙΕ' αἰ.) τοῦ G. Piccard VIII («Schlüssel»).

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 167α, μετὰ τὸ τέλος τοῦ πλαγίου δ' ἤχου, ἐρυθρόγραφα τὰ ἑξῆς:

† *δόξα τῶ ἁγίω Θ(ε)ῶ ἡμῶν· τῶ / τελειωτῆ πάντων / τῶν κα/λῶν:* †

Ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθεῖ τὸ μεγαλυνάριον «Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς τὴν ὑπέρθεον ὑμνεῖν τριάδα ...», μετὰ τὸ ὁποῖον, ἐρυθρόγραφα καὶ καλλιγραφικά:

† *Ἔτουσ ,ζωϟς'* [6896 = 1387/8] : †

Καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 168α ὁ αὐτὸς βιβλιογράφος, ἐντὸς δύο ἐρυθρογράφων ὀρθογωνίων πλαισίων, τὰ ἑξῆς ἐρυθρόγραφα ὡσαύτως: *θ(εὸ)σ τε|λειοῖ | τὰ κα|λά· τοῦ|τω | χάρισ :*

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 24α, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, τὰ κάτωθι:

†. η. ζ. ϛ. β. γ. β. α. α. π. ο. ξ. ν. μ. λ. κ. ϡ. ω. ψ. χ. φ. υ. τ. σ.: ~

Ἐν συνεχείᾳ, κάτωθεν τούτων, ἀπεξεσμένα καὶ μόλις διακρινόμενα, τὰ ἑξῆς, διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ μελάνης: *ἐπὶ ἔτους ,αφο'* [= 1570].

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 121α, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον: *μακαρίος ἱερο(μόν)αχ(ος) ἱερο(μόν)αχ(ος)* [sic], ἐν εἴδει δοκιμῆς κονδυλίου.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 7β, τὸ ὁποῖον ὁ γραφεὺς ἠναγκάσθη νὰ ἀφήσῃ ἄγραφον κατὰ τὸ μέγιστον μέρος του, διότι ἡ ὄψις αὐτὴ τοῦ χάρτου ἔχει διαποτισθῆ ὑπὸ τῆς μελάνης τῆς προσθίας ὄψεως, ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς, δηλοῦντα τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ γραφέως: *ὢ κακ(ὸν) μελάν(ι)*. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κατελείφθη παντελῶς ἄγραφον καὶ τὸ φύλλον 12β.

Ἐκ τῆς ἄλλοτε διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως σῴζεται μικρὸν μόνον τμῆμα τῆς προσθίας πινακίδος, ἄνευ τοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Διατήρησις κακή. Ὁ κῶδιξ διαποτισμένος καὶ ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ λίαν ρυπαρὸς ἐκ τῆς συχνῆς χρήσεώς του.

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 2α: 36 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951). Ὁ ἀριθμὸς τοῦ 1951, πιθανώτατα, εἶχε τεθῆ ἐπὶ τῶν τελευταίων φύλλων (178-183) τοῦ κώδικος, τὰ ὁποῖα, προφανῶς, ἔχουν ἐκπέσει μετὰ τὸ ἔτος τοῦτο.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως: 100 / Ν. Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 6 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σῴζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 180 καὶ 181 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 85α (δεῖγμα γραφῆς) καὶ 167α (κωδικογραφικὸν σημείωμα).

101

Χάρτης — Διαστ. 0,205 × 0,135 — Αἰὼν XIV — Φύλλα 235

Παρακλητική. Ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβή.

α′ (φφ. 1α - 23β) Ἦχος α′.

Ἀρχ.: [κανὼν Πέμπτης, ᾠδὴ γ′, θεοτοκίον] Ὅρα τῇ τοῦ πάθους· τὸν ὡραῖον ἐν κάλλει ὡς ἔβλεψας· εἶδος παρθένε οὐδὲ κάλλος κεκτημένον [. . .]

β′ (φφ. 23β - 59α) Ἦχος β′.
γ′ (φφ. 59β - 92α) Ἦχος γ′.
δ′ (φφ. 92β - 126α) Ἦχος δ′.
ε′ (φφ. 126α - 155α) Ἦχος πλάγιος α′.
ς′ (φφ. 155α - 184β) Ἦχος πλάγιος β′ (μεταξὺ τῶν φύλλων 162 καὶ 163 χάσμα πέντε φύλλων εἰς τὸ κείμενον).
ζ′ (φφ. 184β - 221β) Ἦχος βαρύς.
η′ (φφ. 221β - 235β) Ἦχος πλάγιος δ′. Τὸ κείμενον κολοβόν.

Τελ.: [κανὼν Τετάρτης εἰς τὴν Θεοτόκον, ᾠδὴ γ′] Θεράπευσον δέσποινα· τὴν νοσοῦσ(αν) μου ψυχὴν [. . .] καὶ τὸν ἔλεον δεῖξον· τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας· εἰς τὴν ἐμὴν ταπείνωσιν.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, οὐχὶ ὅμως καλλιγραφική. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,090. Στίχοι 27. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι. Ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἄκομψα καὶ κακότεχνα. Μελάνη ἔντονος καὶ ἀμαυρά.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν φέρουν ἀρίθμησιν. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἔχουν σχισθῆ φύλλα, τῶν ὁποίων ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῇ. Μετὰ τὸ φ. 134 λείπει ἓν φύλλον καὶ μετὰ τὸ φ. 162 πέντε φύλλα. Διὰ τοῦτο μετὰ τὸ φ. 162 ἠκολούθει φ. 167· διωρθώσαμεν (16 - 6 - 1988) τὴν ἀρίθμησιν, καὶ οὕτω τὰ φφ. 167 - 239 ἔγιναν 163 - 235.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α′) Πέλεκυν («hache»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς ὁλόκληρον τὸν κώδικα, ἀπὸ τοῦ φύλλου 12 κέξ. (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 12/15, 19/24, 21/22 . . . 37/38 . . . 75/76 . . . 104/107, 105/106 . . . 151/154 . . . 169/170 . . . 193/194 . . . 207/212, 209/210 . . . 225/226 . . . 235). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐν-

τάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν μέσων τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 7489, ἐτῶν 1349/64· V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 4622 καὶ 4623, ἐτῶν 1343/45). β') Κεφαλὴν κριοῦ («tête de bélier»), εἰς τὸ κέντρον τῆς ὁποίας, ἄνω, μεταξὺ τῶν κεράτων, κατακόρυφος εὐθεῖα γραμμὴ ἀπολήγουσα εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 67/72 καὶ 68/69. Δὲν ταυτίζεται. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν μέσων τοῦ ΙΔ' (V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 1119, ἐτῶν 1327/35· ἀριθ. 1120, ἔτους 1351).

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ συνήθης ἔντυπος διακόσμησις. Ἴχνη ἑνὸς θηλυκωτῆρος. Σώζονται τρεῖς μεταλλικοὶ γόμφοι (ἐκ τῶν πέντε ἀρχικῶν) ἐπὶ τῆς προσθίας πινακίδος καὶ εἷς ἐπὶ τῆς ὀπισθίας.

Διατήρησις μετρία. Πολλὰ φύλλα ἔχουν ἀποκοπῆ καὶ λείπουν, τὰ δὲ ἐναπομείναντα εἶναι διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ῥυπαρά.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως: 103 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 103/1951.

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α: 101/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 5 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 182 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 52β - 53α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου).

102

Χάρτης Διαστ. 0,165×0,105 Αἰὼν XVIII Φύλλα 93

1. (φφ. 5α - 19α) «Τοῦ μακαριωτάτου πατρὸς Χρυσάνθου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, Ἔκθεσις σύντομος καὶ κεφαλαιώδης τῶν ἱερῶν ὅρων τε καὶ δογμάτων, τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ἤτοι ὀρθόδοξος ὁμολογία τῆς εὐσεβοῦς καὶ ἀμωμήτου πίστεως τῶν χριστιανῶν, καθὼς ὁμολογεῖ καὶ φρονεῖ καὶ δοξάζει αὐτὴ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἥντινα ὀφείλουσι πάντες οἱ ἁπανταχοῦ χριστιανοί, ὅσοι τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας εἰσὶ γνήσια τέκνα ἀποδέχεσθαι, καὶ πιστεύειν καὶ ὁμολογεῖν ἀπαραλλάκτως καθὼς ἐνταῦθα ἐκτίθεται».[1]

---

1. Βλ. τελευταίαν ἔκδοσιν τοῦ κειμένου τούτου ὑπὸ Ἰ. Καρμίρη, *Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου καθολικῆς Ἐκκλησίας*, τόμ. II, Ἐν Ἀθήναις 1953, σ. 861 - 870 (εἰς τὴν σ. 861 ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία καὶ αἱ παλαιότεραι ἐκδόσεις).

Ἀρχ.: Προοίμιον. — Τοῖς διαπλέουσι τοῦ τῆδε βίου τὸ πολυτάραχον πέλαγος, καὶ εἰς τοὺς εὐδίους καὶ ἀκυμάντους λιμένας τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας καταντῆσαι ἀσφαλῶς ἐφιεμένους [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πιστευέτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω ὑποδειχθέντα τύπον, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ ὁμολογίᾳ περιεχόμενα εἰλικρινῶς καὶ ἀπαραλλάκτως ἀποδεχέσθωσαν, καὶ πάντως σωθήσονται ἐν Χριστῷ.

2 (φφ. 19α - 20β, 29α - 31β) «Ὀρθόδοξος ὁμολογία ἀνωνύμου τινός».

Ἀρχ.: Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, μίαν οὐσίαν, μίαν θεότητα, μίαν βασιλεί(αν) γνωριζομένην ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἀπροσωπολήπτου κριτοῦ· ναὶ γένοιτο Θεὲ τοῦ παντός, πρεσβείαις τῆς πανυπεράγνου καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

3 (φφ. 21α - 28β, 77α - 87α) «Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου μοναχοῦ» νουθεσίαι καὶ προτροπαί.

α′ (φ. 21α-β) Ἀλφάβητος.

Ἀρχ.: Ἀρχὴ σωτηρίας ἡ ἑαυτοῦ κατάγνωσις.
Βέλτιον εἰκῇ ἐμβάλλειν λίθον ἢ λόγον.
Γενοῦ τοῖς πᾶσι ὡς σὺ θέλεις πάντας.
. . . .
Τελ.: Ψέγειν ἀνεπίληπτον εἰς Θεὸν ἁμαρτία.
Ὤτων καὶ γλώσσης μέγας ὁ κίνδυνος.

β′ (φφ. 21β - 28β, 77α - 79β) Νουθεσίαι διάφοροι.

Ἀρχ.: Φόβον ἔχε Θεοῦ καὶ πόθον καὶ καθαρῷ πρὸς πάντας τῷ μαρτυρίῳ τοῦ συνειδότος κέχρησο.
Αὐτὸν ἐφεστάναι τὸν Θεὸν πίστευε [. . .]
Τελ.: [. . .] Μακάριος ὁ ἀγρυπνῶν ἐν προσευχῇ καὶ ἀναγνώσει, καὶ τῷ ἔργῳ τῷ ἀγαθῷ φωτισθήσεται γὰρ ὁ τοιοῦτος τοῦ μὴ ὑπνοῦν εἰς θάνατον.

γ′ (φφ. 79β - 81β) «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ προσευχῆς».

Ἀρχ.: Προσευχὴ ἐστί, πραότητος καὶ εὐεργεσίας βλάστημα [. . .]

δ′ (φφ. 81β - 82α) «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ γαστριμαργί(ας)».

Ἀρχ.: Ὁ κρατῶν γαστρὸς ἐλαττοῖ πάθη, ἡττώμενος δὲ βρώμασιν αὔξει τὰς ἡδονὰς [. . .]

ε′ (φφ. 82β - 83β) [Τοῦ αὐτοῦ.] «Περὶ φιλαργυρίας».

Ἀρχ.: Φιλαργυρία πάντων ἐστὶ ῥίζα τῶν κακῶν, καὶ τρέφει ὡς κλάδος πονηρὸς τὰ λοιπὰ πάθη [. . .]

ϛ′ (φφ. 83β - 84β) «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ ὀργῆς».

Ἀρχ.: Ὀργὴ πάθος ἐστὶ μανιώδης [sic] καὶ τοὺς ἔχοντας γνῶσιν ἐξέστησιν [sic] εὐχερῶς [. . .]

ζ′ (φφ. 84β - 85α) «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ κενοδοξίας».

Ἀρχ.: Κενοδοξία ἐστὶ πάθος ἄλογον, καὶ παντὶ ἔργῳ ἀρετῆς εὐκόλως συμπλέκεται [. . .]

η′ (φ. 85α) «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ ἀκηδίας».

Ἀρχ.: Ἀκηδία ἐκλύει τὴν ψυχήν, κενοδοξία δὲ νευροῖ νοῦν ἀποπεπτωκότα Θ(εο)ῦ [. . .]

θ′ (φφ. 85α - 87α) «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ ὑπερηφανεί(ας)».

Ἀρχ.: Ὑπερηφάνεια ἐστὶν οἴδημα ψυχῆς πεπληρωμένον [. . .]

4 (φφ. 87α - 91β) «Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀββᾶ Θαλασσίου, περὶ ἀγάπης καὶ ἐγκρατείας».

Ἀρχ.: Πόθος πρὸς Θεὸν ὁλικῶς τεταμμένος [sic], Θεῷ καὶ ἀλλήλων συνδεσμεῖ τοὺς ποθοῦντας [. . .]

5 (φφ. 91β - 93β) Διάφορα ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ.

Ἀρχ.: Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Ὑπερέχιος, ἡμέραν τὴν νύκτα ἀπεργάζεται ὁ μοναχὸς [. . .]
Διηγήσατο ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης ὁ σαβαΐτης, ὅτι καθεζομένου μου ποτὲ ἐν ἀκροτάτῃ ἐρήμῳ [. . .]

6 (φφ. 32α - 38β) «Ἐκ τῶν Βριγενίου βιβλί(ων), περὶ τῶν κατὰ Λατίνων αἱρέσεων κεφάλαια λε′».

Ἀρχ.: αον. Ἡ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημία, καὶ γὰρ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ὁμολογούσης, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ μόνου ἐκπορεύεται [. . .]

7 (φφ. 38β - 48β) Γρηγορίου Σιναΐτου, Μαξίμου, Συμεὼν τοῦ νέου θεολόγου, Πέτρου Δαμασκηνοῦ, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, κεφάλαια διάφορα («Περὶ ἀλλοιώσεως ἀγαθῆς», «Περὶ τῆς ἐμπαθοῦς ἀλλοιώσεως», «Περὶ τῶν πειρασμῶν ὁποῦ μᾶς ἔρχοντ(αι)· ποῖοι καλοὶ καὶ ποῖοι εἶναι κακοί», «Περὶ ἀρετῆς», «Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς πέντε δυνάμεων», «Περὶ παθῶν», «Περὶ ἡδονῶν», «Περὶ δουλείας», «Περὶ λύπης», «Διαφοραὶ τῶν λογισμῶν», «Περὶ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς», «Διαίρεσις τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν ἀρετῶν», «Δήλωσις τῶν σωματικῶν ἀρετῶν», «Περὶ νηστείας»).

Ἀρχ. (φ. 38β): Ὅρος ἀλλοιώσεως κατὰ τὸν μακάριον Διάδοχόν ἐστι τὸ ἐν τρυφῇ Θεοῦ χαρὰν ἡγεῖσθαι τὸ στυγνὸν τοῦ θανάτου.
Ἡ ὑπομονὴ ἐν παντὶ ἔργῳ τίκτει τὴν ἀνδρείαν, ἡ ἀνδρεία τὴν προθυμίαν [. . .]

8 (φφ. 49α - 65α) «Λόγος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ νέου θεολόγου. Περὶ τοῦ φεύγειν τοὺς λοιμούς, καὶ φθοροποιοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀποπέμπεσθαι, καὶ πρὸς ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς ἀναστῆναι. Τὸ δὲ σημεῖον τῆς ψυχικῆς ἐλευθερίας, καὶ τίς ὁ τὸν σταυρὸν αἴρων, καὶ ἀκολουθῶν τῷ Χριστῷ. Πῶς δὲ τῶν ἀποῤῥήτων ἀγαθῶν ἀπολαύουσιν οἱ πιστοὶ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ περὶ τῆς δικαίας τοῦ Θεοῦ κρίσεως δικαίων καὶ ἁμαρτωλῶν».

Ἀρχ.: Πᾶς ὅστις τὸν Θεὸν εὑρεῖν βούλεται, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ τῆς ἰδίας μὴ φεισάσθω ψυχῆς [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πρὸς πληροφορίαν ὑμῶν ἐξ ἀγάπης πολλῆς μὴ ὑποστειλάμενος ἔγραψα τὰ λαληθέντα μοι καὶ γνωρισθέντα καὶ προσταχθέντα ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [. . .] ἀμήν.

9 (φφ. 65β - 72α) «Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἕτερος, πῶς ψυχὴ διὰ πίστεως καὶ διὰ τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας καθαίρεται, καὶ τὴν ἐξ ὕψους τοῦ παναγίου πν(εύματο)ς ἐνδύεται δύναμιν, καὶ Θεὸν καταξιοῦται ἰδεῖν, καὶ ὅτι δεῖ τοὺς θέλοντας τῶν τοῦ Θεοῦ ἀγαθῶν ἐπιτυχεῖν, μετὰ χαρᾶς ὑπομένειν πᾶσαν θλῖψιν καὶ κακοπάθειαν καὶ πειρασμὸν ἐπερχόμενον, πῶς δεῖ ἕκαστον ἑαυτὸν ἐπισκέπτεσθαι, εἰ ἄξιος βασιλείας».

Ἀρχ.: Ξένα θεάματα ὁρᾷ ὁ νοῦς ὁ Θεῷ συγκραθεὶς διὰ πίστεως [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἀπογεύοντα τῆς γλυκύτητος τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

10 (φφ. 72α - 76β) «Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος λόγος, περὶ γνώσεως πνευματικῆς, καὶ ὅτι ὁ ἐγκεκρυμμένος τοῦ ἁγίου πν(εύματο)ς θησαυρὸς ἐν τῷ γράμματι τῆς θείας Γραφῆς, οὐ πᾶσιν εὔδηλός ἐστι καὶ τοῖς βουλομένοις, ἀλλὰ μόνοις τοῖς τὸν διανοίγοντα νοῦν κτησαμένοις εἰς τὸ συνιέναι τὰς Γραφάς».

Ἀρχ.: Ἔοικεν ἡ πνευματικὴ γνῶσις ἀδελφοί, οἰκείᾳ [sic] τινὶ μέσον τῆς κοσμικῆς καὶ ἑλληνικῆς γνώσεως κατασκευασμένη [sic] [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἐπενδεδυμένους τὸν φωτεινὸν χιτῶνα τῆς ἀφθαρσίας τοῦ πνεύματος, ἐν αὐτῷ Χριστῷ [. . .] ἀμήν.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἄνετος καὶ σταθερά, ἡ συνήθης τῆς ἐποχῆς. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,140×0,070. Στίχοι 20.
Κατὰ τὴν στάχωσιν διεταράχθη ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν τετραδίων (βλ. ἀνωτέρω τὰ ὑπ' ἀριθ. 2 - 5 κείμενα).

Ἐπὶ τῶν φύλλων 1α - 3β, τὰ ὁποῖα ἀρχικῶς ἦσαν ἄγραφα, δοκίμια κονδυλίου ἐν εἴδει ἐπιστολῶν κ.ἄ.

— φ. 1α : *δοκίμιον τοῦ κονδυλίου καὶ τῆς μελάνης.*

— φ. 2α : *μακαρίου ἱερομονάχου ζαγοραίου :— παπὰ στέφανε· ἀσπάζομεί σε κ(αὶ) ση φανερόνο ὅπου κ(αὶ) ἂν βρίσκαιτέ ὁ εἰγούμενος* [. . .]

— φ. 2β : (συνταγὴ) *μαστηχη δρ.- 8 γηαλοπετρα δρ .-* [. . .] *βαλτα ης τζουκαλη σκεπαστα* [. . .] *παπα στεφανος ρουσάνου*
(ἐπιστολὴ) *παπὰ στέφανε ἄσπάζομε ναμὲ στήλιτε τάσπρα· τὴς κηρας διὰ νὰ στήλομε το βούτηρο τὴς κηρὰς* [. . .]

— φ. 3α : Συνταγὲς μαγειρικῆς.

— φ. 3β : Σχέδιον δανειστικῆς ἀποδείξεως : *δια της παρούσης μου ὁμολογήας καὶ καθόλεικὴς ἐμαρτίρου ἀποδείξεος* [. . .]
Ἐπὶ τοῦ φύλλου 93β δοκίμια κονδυλίου ἐπίσης (ἀποσπάσματα εὐαγγελικῶν περικοπῶν, τροπάρια κ.ἄ.). Μεταξὺ τῶν ἄλλων : *δοκήμηον τοῦ κονδηλίου κ(αὶ) της καλεις μελάνεις*
Ἐπὶ τῶν φύλλων 4α-β, 48β καὶ 93α ἄτεχνα σκαριφήματα θρησκευτικῶν παραστάσεων διὰ μελάνης (Σταύρωσις κ.ἄ.).

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος γραμμικὴ διακόσμησις.
Διατήρησις καλή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως : 42 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 47/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 102/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 39 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 183 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 5α (ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς).

103

Χάρτης χονδρὸς Διαστ. 0,220 × 0,150 Αἰὼν XIV (ἀρχαί) Φύλλα 258 + παράφ. Α'

Πατερικόν. Ἀσκητικὰ κείμενα. Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος.

1 (φφ. 1α - 72β) Περὶ ἀρετῶν τοῦ μοναχοῦ λόγοι εἴκοσι τέσσαρες, κατὰ στοιχεῖον τῆς ἀλφαβήτου. Ἑκάστου λόγου προτάσσονται δωδεκασύλλαβοι στίχοι.

α' (φφ. 1α - 2α) [Ἀρχὴ τοῦ α στοιχείου. Πρόλογος.] Τὸ κείμενον ἀκέφαλον, λείπουν δύο φύλλα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος.

Ἀρχ.: γνώσεως· εἰ καὶ μικρά ἐστι πάνυ, ἀλλὰ ταύτης ἐκτὸς οὐκ ἔστιν εὑρεῖν ἀρετὴν τὸ παράπαν· διά τοι τοῦτο δειλιῶ τοῦ γράψαι τι περὶ σοφίας, ἄσοφος ὑπάρχων ὅλως [. . .] Τελ.: [. . .] τῷ δὲ πάντα προγινώσκοντι Θ(ε)ῷ γνωστὰ τὰ ἡμέτερα· αὐτῷ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.

β' (φφ. 2α - 5β). «Ἀρχ(ὴ) τοῦ β στοιχείου». «Πε(ρὶ) πίστε(ως)».

Ἀρχ. : Πρόλογος νῦν μὲν ἐγράφη παρ' ἐλπίδα,
πάλιν δὲ ἰδοὺ τὸ δεύτερον στοιχεῖον·
τὸ βῆτα φημὶ καὶ δεύτερος ὁ λόγος·
ἐν ἐπιτομῇ ῥηθήσεται σὺν τούτω·
πίστις γὰρ γεννᾷ τὴν ἄλλην καὶ μεγάλην
πίστιν ὡς φασὶν οἱ ἅγιοι πατέρες·
τὴν τῶν ἀρετῶν θεμέλιον ὡς ἔφη
ὁ ταύτην τιθεὶς ἀπόστολος Κ(υρίο)υ·
ἡ μ(ὲν) γὰρ χωρὶς ἐργασιῶν τοῦ νόμου
γίνεται, ἡ δὲ ἐξ ἔργων τελειοῦται,
διὰ δὲ πολλῶν πολέμ(ων) κατορθοῦται·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Βουλόμενος ὁ ὅσιος π(ατ)ὴρ ἡμῶν Ἰσαὰκ δεῖξαι τὴν πίστιν ἣν ἔφη ὁ ἀπόστολος θεμέλιον τῶν πάντων [sic] τῶν κατὰ Θ(εὸ)ν ἐργασιῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] τὰς ἀναβάσεις ποιῶν, μᾶλλον δὲ λαμβάνων· χάριτι καὶ φιλαν(θρωπ)ίᾳ [. . .] ἀμήν.

γʹ (φφ. 5β - 7α) «Ἀρχ(ὴ) τοῦ γ» Περὶ φόβου. Τὸ κείμενον ἐλλιπές, διότι μετὰ τὸ φ. 5 ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον.

Ἀρχ. : Τρίτρον [sic] μέν ἐστι τὸ γάμμα ἐν στοιχείοις·
τρίτος δὲ ἰδοὺ καὶ λόγος περὶ φόβου·
δύο γάρ εἰσιν οἱ φόβοι τοῦ Κ(υρίο)υ·
εἰσαγωγικὸς ἀπέχων τῆς κακίας
καὶ τέλειος ὃς ἐργάζεται σπουδαίως·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Γαστριμαργία μέν ἐστι πρώτη τῶν ὀκτὼ προστατῶν τῆς κακίας· ὁ δὲ θεῖος φόβος καὶ πρώτη ἐντολὴ [. . .]
Τελ.: [. . .] φόβῳ τῶν κολάσεων, ὧν ὁ Θ(εὸ)ς ῥύσεται ἡμᾶς· χάριτι καὶ φιλαν(θρωπ)ίᾳ [. . .] εἰς τοὺς αἰῶνας.

δʹ (φφ. 7α - 10α) Ἀρχὴ τοῦ δ στοιχείου. «Πε(ρὶ) τοῦ τί ἐστιν εὐσέβεια».

Ἀρχ. : Τέταρτος ἰδοὺ περὶ τῆς εὐσεβείας
λόγος ὁ παρὼν τυγχάνει καὶ στοιχεῖον
τὸ δέλτ(α)· καὶ γὰρ ὁ ψῆφος οὕτως κεῖται·
ἔχει δὲ αὐτὸς ἐγκράτειαν διότι
ἀρχὴ τῶν ὀκτὼ ἀντιπάλων τυγχάνει·
τῶν ὀκτὼ παθῶ(ν) ἅμα τῇ σωφροσύνῃ·
αὗται γάρ εἰσιν ἔργα τῆς εὐσεβείας·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Δηλονότι ἡ εὐσέβεια πολυειδὴς καὶ πολύτροπος ὀνομασία ἐστί, καθὼς καὶ ἡ ἔξω σοφία [. . .]
Τελ.: [. . .] μηδὲν δεχόμενος λογισμοῦ θάρσος· μέχρις ἂν ἔλθῃ ὁ Κ(ύριο)ς· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

εʹ (φφ. 10α - 13β) «Ἀρχ(ὴ) τοῦ ε στοιχ(είου)». «Πε(ρὶ) ὑπομον(ῆς)».

Ἀρχ. : Πέμπτος μέν ἐστιν ὁ λόγος καὶ στοιχεῖον
τὸ ε περὶ δὲ ὑπομονῆς τυγχάνει·
αὕτη γάρ ἐστιν ἡ πρώτη καὶ μεγάλη
ἐν ταῖς ἀρεταῖς καὶ πάσῃ ἐπιστήμῃ·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Εἶπεν ὁ Κ(ύριο)ς· ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται· ὑπομονὴ δὲ ἐστὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν συγκρότησις [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ τῷ Θ(ε)ῷ πάντα καταλιμπάνει, ὅτι αὐτῷ μέλλει περὶ ἡμῶν [. . .] ἀμήν.

ϛʹ (φφ. 13β - 17α) Ἀρχὴ τοῦ ζ στοιχείου. «Πε(ρὶ) ἀμεριμνίας».

Ἀρχ. : Εὐαγγελικὸς ἐγράφη πάλιν λόγος·
φέρει δὲ αὐτὸς ἐλπίδα τῶν μελλόντων·
ζῆτα γάρ ἐστι τὸ ἕκτον ἐν στοιχείοις·

ζήτει δὲ ὄντ(ως) ἀμέριμνος γενέσθαι·
νῦν (δὲ) τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) εὐ(λ)ό(γησον) ὦ π(άτ)ερ.

Ζωή ἐστιν ἐλπὶς ἀμέριμνος· καὶ πλοῦτος, ἄδηλος μὲν κατ' αἴσθησιν, μαρτυρούμενος δὲ ὑπὸ τῆς φρονήσεως [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐλπίδος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, ὧν εὐχόμεθα τυχεῖν [. . .] εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

ζ' (φφ. 17α - 20β) «Ἀρχ(ὴ) τοῦ η» στοιχείου. Περὶ ἀπροσπαθείας.

Ἀρχ. : Ἕβδομον ἐστὶν ἐν στοιχείοις τὸ η·
λόγος ὁ παρὼν περὶ ἀπροσπαθείας·
καὶ γεννᾶται μὲν ἐκ τῆς ἐλπίδος αὕτη·
αὕτη δὲ ἐστὶ φυγὴ παντὸς τοῦ κόσμου·
νῦν δὲ τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Ἡ ἀπροσπάθεια γίνεται ἐκ τῆς ἐλπίδος· διότι ὁ ἐλπίζων τεύξασθαι ἀλλαχοῦ αἰωνίου πλούτου [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ τῆς ἀπροσπαθείας τῆς γεννώσ(ης) τὴν νέκρωσιν τοῦ σώματος [. . .] εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

η' (φφ. 20β - 24α) «Ἀρχ(ὴ) τοῦ θ» στοιχείου. «Πε(ρὶ) ἀπροσπαθεί(ας)».

Ἀρχ. : Ὄγδοος ἐστὶν ὁ λόγος καὶ τὸ θῆτα·
νέκρωσι(ν) παθῶν ἀπροσπάθεια τίκτει·
εἰ μὴ γὰρ αὐτὴν κατέχει τις ἐμπόνως,
οὐδὲ τῶν παθῶν λυτροῦται ὁ τοιοῦτος·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Θ(ε)ῷ διὰ παντὸς προσέχει διὰ τῆς θεωρίας ὁ ἀπροσπαθής· ἀπροσπάθεια αἰσθητῶν, θεωρίαν νοητῶν ἐγείρει, φησὶν ὁ τῆς Κλίμακος [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁρῶν τοσαῦτα ἀγαθὰ γινόμενα εἰς αὐτ(ὴν) ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .] τῶν αἰώνων.

θ' (φφ. 24α - 29α) «Ἀρχ(ὴ) τοῦ ι στοιχ(είου)». «Ταπείνωσιν ἐκ τοῦδε».

Ἀρχ. : Ἰῶτα ἰδοὺ καὶ ἔνατος ὁ λόγος,
περὶ τῶν σεπτῶν τοῦ Χ(ριστο)ῦ παθημάτων·
ἐκ θανάτου γὰρ καὶ πταισμάτων τῆς μνήμης
δάκρυα πολλὰ γεννῶνται τῷ ἐργάτῃ·
καὶ ἐκ τούτων τις ἐν νῷ ἰσχύει ἔχειν
πάθη τὰ Χ(ριστο)ῦ καὶ τῶν αὐτοῦ ἁγίων,
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴ(ν) εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Ἵνα μὴ δοκῇ τις μέγα τι ποιῶν ἐκ τῆς ἀσκήσεως καὶ τῶν πολλῶν στεναγμῶν καὶ δακρύων, δίδοται αὐτῷ ἡ γνῶσις [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐξ ὧν ὁ καρπὸς γίνεται· ἥτις ἐστὶν κάθαρσις τοῦ νοὸς καὶ ἕνωσις τῷ Θ(ε)ῷ· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ(νας).

ι' (φφ. 29α - 32β) Ἀρχὴ τοῦ κ στοιχείου. «Ταπεινοφροσύνη ὧδε».

Ἀρχ. : Δέκατον ἰδοὺ τὸ κάππα καὶ ὁ λόγος
περὶ τῆς Χ(ριστο)ῦ ταπεινώσεως πάλιν·
ἐκ τοῦ μηδαμῶς περὶ τινὸς φροντίζειν,

ἀλλὰ ἑαυτὴν δικάζεσθαι διόλου·
ἀεὶ ἡ ψυχὴ σὺν πάσῃ ἐργασίᾳ·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐ(λ)ό(γησον) ὦ π(άτ)ερ.

Κυρίως ὁ ταπεινόφρων οὐδέποτε παύεται τοῦ ἑαυτὸν μάχεσθαι [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ νεκροῦται ὁ νοῦς ἐκ τοῦ κόσμου διὰ τῆς θεωρίας τῶν κτισμάτων τοῦ Θ(εο)ῦ· αὐτῷ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.

ια′ (φφ. 32β - 37β) Ἀρχὴ τοῦ λ στοιχείου. «Περὶ διακρίσεως».

Ἀρχ. : Ἕνδεκα εἰσὶν οἱ λόγοι καὶ τὸ λάβδα·
ταπείνωσις δὲ γεννᾷ τὸ διακρίνειν
τὴν τῶν αἰσθητῶν κτισμάτων κατὰ φύσιν·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Λίαν ἐστὶ καλὸν τὸ ἐρωτᾶν εἰς πάντα, πλὴν τοῖς ἐμπείροις· τοῖς δὲ ἀπείροις ἐπισφαλὲς φησὶν ὁ ἅγιος Μωυσῆς [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τῆς κατὰ φύσιν γνώσεως· καὶ ἀνίσταται διὰ τῆς ἀπαθείας νοερῶς [. . .] ἀμήν.

ιβ′ (φφ. 37β - 40α) Ἀρχὴ τοῦ μ στοιχείου.

Ἀρχ. : Στοιχεῖον τὸ μ καὶ δωδέκατος λόγος
τοίνυν ὁ παρών, αἰσθητῶν τε κτισμάτων
τὴν πεῖραν δηλοῖ τῆς θεωρίας τούτων,
καὶ ἵνα μηδεὶς παρὰ καιρὸν ζητήσῃ·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Μὴ νέκρωσιν ὁ νοῦς ἐκ τῶν παθῶν κτησάμενος, οὐ συμφέρει αὐτὸν εἰς τὴν τῶν αἰσθητῶν θεωρίαν ἐλθεῖν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ αὐτομάτως ἡ γνῶσις ἔρχεται χάριτι Χ(ριστο)ῦ [. . .] τῶν αἰώνων.

ιγ′ (φφ. 40α - 41β) Ἀρχὴ τοῦ ν στοιχείου.

Ἀρχ. : Στοιχεῖον τὸ ν, τρισκαιδέκατος λόγος·
πε(ρὶ) νοητῶν τῆς γνώσεως ἐνταῦθα,
ἤγουν νοερῶν στρατιῶν ἀσωμάτων·
ἐκ τῶν αἰσθητῶν τεκμαίρεται ὁ βλέπων,
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Νοητὴ μὲν γίνεται ἡ γνῶσις μετὰ τὴν ἕξιν εἰς τὴν αἰσθητὴν θεωρίαν· οὐκ ἄγγελον (δὲ) βλέπειν ἔχει ὁ γνωστικὸς [. . .]
Τελ.: [. . .] ὅτι ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ π(ατ)ρ(ός), ταῦτα ἀναγγελῶ ὑμῖν· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰών(ων).

ιδ′ (φφ. 41β - 43α) Ἀρχὴ τοῦ ξ στοιχείου. Περὶ ἀπαθείας.

Ἀρχ. : Λόγος ὁ παρὼν κατὰ τὸ ξ στοιχεῖον,
περὶ ἀληθ(οῦς) ἀπάθειας καθόλου·
κεφάλαια δὲ δεκατέσσαρα ἤδη,
χάριτι Χ(ριστο)ῦ εἰσὶν ἐν ἐπιτόμῳ·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Ξένον πρᾶγμα καὶ παράδοξόν ἐστιν ἡ ἀπάθεια· διότι δύναται μετὰ τὸ εἰς ἕξιν περιγενέσθαι ὁ ἄν(θρωπ)ος τῶν παθῶν [. . .]
Τελ.: [. . .] αὕτη δὲ ἡ κατάστασις γίνεται ἐκ τῆς φυλακῆς τῶν θείων ἐντολῶν τοῦ Χ(ριστο)ῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς [αἰῶνας].

ιε′ (φφ. 43α - 45α) Ἀρχὴ τοῦ ο στοιχείου. Περὶ ἀγάπης.

Ἀρχ. : Θείων ἐντολῶν τὴν φυλακὴν ἀγάπης
τεκμήριόν ἐστι Θ(εο)ῦ καὶ τοῦ πλησίον·
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ περὶ ἀγάπης ὁ λόγος
ἔστιν ὁ παρὼν καὶ ο στοιχεῖον ἔχει,
πέντε πάλιν δὲ καὶ δέκατον τυγχάνει·
νόμου γὰρ ἀρχὴ καὶ τέλος ἡ ἀγάπη·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Ὁ βουλόμενος εἰπεῖν τι περὶ ἀγάπης, περὶ Θ(εο)ῦ λέγειν τολμᾷ, κατὰ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τὰ τούτοις ὅμοια διὰ τὴν τοῦ πλησίον ἀγάπην γίνονται· ἡ ἀγρυπνία δέ, ἡ ψαλμῳδία καὶ ὅσα τοιαῦτα διὰ τὴν τοῦ Θ(εο)ῦ· αὐτῷ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.

ιϛ′ (φφ. 45α - 46β) Ἀρχὴ τοῦ π στοιχείου. Περὶ τῆς Θεοῦ γνώσεως.

Ἀρχ. : Στοιχεῖον τὸ π, ἑξκαιδέκατος λόγος,
πε(ρὶ) τῆς Θ(εο)ῦ γνώσεως ἐν συντόμῳ·
ἐπειδὴ πολλοὶ περὶ θεολογίας,
εἶπον ἐν πολλοῖς κανόσι τε καὶ λόγοις·
νῦν (δὲ) τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) εὐ(λ)ό(γησον) ὦ π(άτ)ερ.

Πάντα μὲν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θ(εὸ)ς ἔχουσιν ἀρχήν, εἰ δὲ βουληθεῖ, καὶ τέλος· διότι ἐκ μὴ ὄντων ἐγένοντο φασὶν οἱ π(ατέ)ρες [. . .]
Τελ.: [. . .] περὶ ὧν ἔγραψε ὁ Θεολόγος ὑψηλότατα· ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

ιζ′ (φφ. 46β - 47α) «Ἀρχ(ὴ) τοῦ ρ» στοιχείου. Περὶ φρονήσεως.

Ἀρχ. : Ἰδοὺ νῦν ἑπτακαιδέκατος λόγος,
περὶ τῆς μιᾶς τῶν γενικῶν τυγχάνει·
ἐπειδὴ τὸ ρ ἐφθάσαμεν στοιχεῖον,
φρόνησίς ἐστιν ἡ πρώτη τῶν τεσσάρων·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Ῥᾶον μέν ἐστι πᾶσι τοῖς βουλομένοις περὶ τῶν τεσσάρων γενικῶν ἀρετῶν ἐκ τοῦ Θεολόγου μαθεῖν· ὅμως δὲ περὶ ἑκάστης μικρὸν ῥηθήσεται καὶ ἐνταῦθα [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ τὰ κρείττονα συλλέγει καὶ φυλάττει ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] εἰς τ(οὺς) αἰ(ῶνας).

ιη′ (φφ. 47α - 48α) Ἀρχὴ τοῦ σ στοιχείου. Περὶ σωφροσύνης.

Ἀρχ. : Σῖγμα τὸ ὀκτὼ καὶ δέκατον στοιχεῖον
λόγος ὁ παρὼν περὶ τῆς σωφροσύνης·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Σωφροσύνη ἐστὶ φρόνημα σῶον, ἤγουν ἀνελλειπές· καὶ οὔτε πρὸς ἀκολασίαν ἐκκλίνειν ἐᾷ τὸν ἔχοντα ταύτην [. . .]

Τελ.: [. . .] καὶ κατέχει τὰς ἀλόγους ὁρμὰς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καὶ ἰθύνει ταύτας πρὸς τὸν Θ(εό)ν· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς [τοὺς αἰῶνας].

ιθ′ (φ. 48α - 48β) Ἀρχὴ τοῦ τ στοιχείου. Περὶ ἀνδρείας.

Ἀρχ. : Στοιχεῖον τὸ τ, περὶ ἀνδρίας λόγος·
ἐννέα λοιπὸν καὶ δέκατος τυγχάνει·
καὶ γεννᾶται μὲν ἐκ τοῦ θυμικοῦ αὕτη,
μέσου δέ ἐστι θράσους τε καὶ δειλίας·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Τὸ τῆς ἀνδρίας ἰδίωμα οὐκ ἐν τῷ νικᾶν καὶ καταπονεῖν τὸν πλησίον· αὕτη γὰρ θρασίτης ἐστὶ [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ δὲ δίκαιος ὡς λέων πέποιθεν ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

κ′ (φφ. 48β - 49β) Ἀρχὴ τοῦ υ στοιχείου. Περὶ δικαιοσύνης.

Ἀρχ. : Λόγος εἰκοστὸς ἐν ᾧ τὸ υ στοιχεῖον,
περὶ ἀρετῶν πασῶν δικαιοσύνης·
αὕτη μὲν ἐστὶν ἡ νέμουσα τὸ ἴσον,
ἐκ τοῦ νοὸς γεννᾶται αὕτη πάλιν·
νῦν δὲ τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) εὐ(λ)ό(γησον) ὦ π(άτ)ερ.

Ὑμνεῖται Θ(εό)ς, φησὶν ὁ μέγας Διονύσιος, καὶ διὰ δικαιοσύνης, καὶ εἰκότως· δίχα γὰρ ταύτης πάντα ἄδικα [. . .]
Τελ. : [. . .] ὅπερ αὐτῷ ὁ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ ὡς φησὶν ὁ Κ(ύριο)ς· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰ(ῶνας).

κα′ (φφ. 49β - 50β) Ἀρχὴ τοῦ φ στοιχείου. Περὶ εἰρήνης.

Ἀρχ. : Στοιχεῖον τὸ φ, λόγος εἰκοστὸς πρῶτος,
περὶ λογισμῶν, εἰρήν(ης) τῆς τελείας,
ὡς οἱ μαθηταὶ τυχόντες ἐκ Κυρίου·
αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἐκ Θ(εο)ῦ δοθεῖσα·
νῦν (δὲ) τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) εὐ(λ)ό(γησον) ὦ π(άτ)ερ.

Φησὶν ὁ Κ(ύριο)ς πρὸς τοὺς ἀποστόλους, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ πρὸς Θ(εὸ)ν διάγει κατὰ νοῦν τῇ θεωρίᾳ καὶ καθαρᾷ προσευχῇ ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] εἰς τοὺς [αἰῶνας].

κβ′ (φφ. 50β - 53β) Ἀρχὴ τοῦ χ στοιχείου. Περὶ χαρᾶς.

Ἀρχ. : Λόγος εἰκοστὸς δεύτερος καὶ στοιχεῖον
τὸ χ, ὡς χαρὰ γεννᾶται ἐξ εἰρήνης,
περὶ ἧς μικρὸν ῥηθήσεται διότι
καὶ πν(ευματ)ικὴ χαρά ἐστι καὶ ἄλλη·
νῦν (δὲ) τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) εὐ(λ)ό(γησον) ὦ π(άτ)ερ.

Χαίρετε ἐν Κ(υρί)ῳ πάντοτε φησὶν ὁ ἀπόστολος· καλῶς εἶπεν ἐν Κ(υρί)ῳ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται παρὰ Κ(υρίο)υ κατὰ τὸν ἀπόστολον· τότε πότε, ὅτε ἐρεῖ τοῖς ἐκ δεξιῶν [. . .] τῶν αἰ(ώνων).

κγ΄ (φφ. 53β - 58β) Ἀρχὴ τοῦ ψ στοιχείου. Περὶ τῶν γραφῶν.

Ἀρχ.: Περὶ τῶν γραφῶν εἰκοστὸς τρίτος λόγος,
ἵνα μηδαμῶς τινὰ διαφωνίαν
ἔχουσιν οἱ θέλοντες ἐρευνᾶν ταῦτα,
ἀλλ' ὡς δεῖ νοεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα·
νῦν δὲ τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) [εὐλόγησον ὦ πάτερ].

Ψάλατε συνετῶς φησὶν ὁ προφήτης· καὶ ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς φησὶν ὁ Κ(ύριο)ς [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐν δὲ τῇ νέα χάριτι πανταχοῦ λέγεται· διὰ τὸ μένειν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα [. . .] ἀμήν.

κδ΄ (φφ. 58β - 72β) «Ἀρχὴ τοῦ ω στοιχ(είου)».

Ἀρχ. : Ὦ τὸ μέγα νῦν, εἰκοστὸς τέταρτός γε
λόγος ὁ παρὼν αἴσθησιν τῇ καρδία
φέρει, ἵνα τις γινώσκει τὸ συμφέρον·
νῦν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐλόγησον ὦ π(άτ)ερ.

Ὦ πόσα δάκρυα ἤθελον ἔχειν, ὅταν ἐκ μέρους ἴδω ἐμαυτὸν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα νικήσῃ ὁ νοῦς τὰ σαρκικὰ θελήματα· καὶ βασιλεύει ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] εἰς τοὺς αἰῶνας.

2 (φφ. 72β - 77β) «Λόγος πενθηκὸς τῷ πενθεῖν βουλομένῳ».

Ἀρχ.: Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὄρθρου βαθέος ἀναστὰς ἐπορευόμην ἔξωθεν τοῦ εὐλογημένου κελλίου ἐν ᾧ προσέμενον [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν αἰώνιόν σου ἀνάπαυσιν, ἣν ἡτοίμασας πᾶσι τοῖς ἁγίοις σου [. . .] ἀμήν.

3 (φ. 77β) Ἐπιστολαὶ (δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμέναι).

α΄ «[Ἀν]δρ(έ)ου Θεοδοσίῳ (μον)αχ(ῷ)».

Ἀρχ.: Τί θαυμάζεις εἰ δι' ἑνὸς ἁμαρτίαν καὶ μόνου, ὅλη μαστίζεται πόλις [. . .]
Τελ.: [. . .] δίκαιοι εἰσὶ καὶ τοὺς πόν(ους) τῶν καρπῶν αὐτῶν φαγεῖν· ἀρετὴν ἀτιμάσαντες· οὕτως προφανῆ προστησάμενοι.

β΄ «[Ἡ]σαΐα».

Ἀρχ.: Μέγας καὶ ὀξυδερκὴς καὶ ἀκοίμητος ὁ τῆς δικαιοσύνης ἐστὶν ὀφθαλμὸς [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀπεχώμεθα κακί(ας), ἀντεχώμ(ε)θ(α) δὲ ἀρετῆς· τ(ὴν) μ(ὲν) γὰρ ἀμυνεῖτ(αι)· τὴν δὲ ἀμείψεται.

4 (φφ. 78α - 217β) «Πέτρου μοναχοῦ τοῦ Δαμασκηνοῦ λόγος πολυμερής, ἠθικὸς καὶ ψυχοφελής».

Ἀρχ.: Πολλῶν καὶ μεγάλων κατὰ χάριν ἀξιωθεὶς δωρεῶν ὁ ἄθλιος ἐγὼ παρὰ Θ(εο)ῦ· καὶ μηδέποτε τὶ ἀγαθὸν ποιήσας, ἐφοβήθην μήπως διὰ τῆς ἀργίας καὶ εἰς λήθην ἔλθω τῶν τοσούτων καὶ τηλικούτων εὐεργεσιῶν τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] ὅτι ἔργα μὲν ὀφείλομ(εν) ἔχειν τὰ γεγραμμένα ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· πίστιν δὲ ὀρθόδοξον, ἣν παρελάβομεν ἀπὸ τῶν προγεγραμμένων ἁγίων· ἵνα σὺν αὐτοῖς τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν· χάριτι καὶ φιλαν(θρωπ)ίᾳ [. . .] ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν.

5 (φφ. 218α - 241β) «Τοῦ μακαρίου Μαρκιανοῦ τοῦ ἐν τῇ ἁγία Βηθλεέμ, λόγος πολυμερής, ἠθικός».

Ἀρχ.: Πολυμερὴς καὶ πολύτροπος πρόκειται τοῖς πιστοῖς τῆς ἀθλήσεως ὁ ἀγὼν ἐν τῷ παρόντι βίῳ· τοῖς διορατικῶς ἐν συνέσει διακρίνειν δυναμένοις [. . .]
Τελ.: [. . .] εἰσήλθατε τῇ ὁμολογία τοῦ ὀνόματος, κ(αὶ) ἐξήλθατε τῇ ἀθετήσει τῶν ἐντολῶν· κ(αὶ) διὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς.

6 (φφ. 241β - 252α) «Ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίου Ἰω(άννου) τοῦ .... πρός τινα ἡγούμενον αἰτήσαντα παρ' αὐτοῦ πεμφθῆναι αὐτῷ κανόνα π(ατ)ρικῆς διδασκαλ(ίας) εἰς ὠφέλειαν αὐτοῦ τε κ(αὶ) τῶν μετ' αὐτοῦ ἀδελφ(ῶν)».

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ ἔγραψάς μοι ποθεινότατέ μου ἀδελφέ, ἵνα κανόνα σοι παραδώσω ἀσκητικόν, τί μέν σοι γράψαι οὐκ οἶδα [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ Κ(ύριο)ς τῆς δόξ(ης) τὴν αὐτοῦ εἰρήνην καὶ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην χαρίσηται ὑμῖν διὰ παντός· ὁ Κ(ύριο)ς τῆς δόξης φυλάξει τὰς ψυχὰς ὑμῶν· ὁ βασιλεύων πρὸ τῶν αἰώνων [. . .] ἀμήν.

7 (φφ. 252α - 256β) «Ἀκολουθία εἰς τὸν Κ(ύριο)ν ἡμῶν Ἰ(ησοῦ)ν Χ(ριστό)ν».

Ἀρχ.: Στιχ(η)ρ(ά), ἦχ(ος) πλ(άγιος) β', Ὅλην ἀποθέμενοι : — Ἰ(ησο)ῦ γλυκύτατε· ψυχῆς ἐμῆς θυμηδία· Ἰ(ησο)ῦ μου κάθαρσις· τοῦ νοός μου δέσποτα πολυέλ(εε)· Ἰ(ησο)ῦ σῶσον με [. . .]
Τελ.: Φιλάν(θρωπ)ε Θεὲ κ(αὶ) σ(ωτ)ήρ· τοὺς δούλους σου περίσωζε· ἀπὸ πάσης· περιστάσεως δειν(ῆς)· πρεσβείαις τοῦ Προδρόμου· καὶ πάντων τῶν ἁγίων· καὶ τῆς μ(ητ)ρ(ό)ς σου ταῖς ἐντεύξεσιν.

8 (φφ. 256β - 258β) Ἐπιστολαὶ (γεγραμμέναι δι' ἄλλης χειρός, διὰ τῆς αὐτῆς δι' ἧς καὶ αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ φ. 77β· βλ. κείμ. ὑπ' ἀριθ. 3).

α' (φ. 256β) «Μάρκῳ».

Ἀρχ.: Θαυμάζειν ἔφης πῶς τ(ὸν) μέθυσον καὶ τ(ὸν) λοίδορ(ον) ὁ ἀπόστ(ο)λ(ος) μετὰ τῶν μοιχῶν καὶ ἠταιρηκότων ἔταξε [. . .]
Τελ.: [. . .] πολλὴ γὰρ τοῦ θείου δικαστ(η)ρ(ίου) ἡ ἀκρίβεια.

β' (φ. 256β) «Θέωνι».

Ἀρχ.: Ἡ θεία χάρις, τῇ ἀν(θρωπ)ίνῃ κιρνωμένη προθυμία, σώζει τ(ὸν) ἄν(θρωπ)ον [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ χρᾶσθαι μ(έν), μὴ καταχρᾶσθαι δὲ δεῖ τῷ κόσμῳ.

γ' (φ. 257α) «Μαρτινιανῷ Ζωσίμῳ Μάρωνι».

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ ὁ θεσπέσιος Παῦλος, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὁ τῶν τοῦ Χ(ριστο)ῦ νοημάτ(ων) ταμί(ας), ὁ γῆν καὶ θάλασσαν ῥυθμίσας [. . .]
Τελ.: [. . .] ποῦ κείσετ(αι) οὐκοῦν, πείσθητε καὶ ἀνενέγκατε ἐκ τῆς μανί(ας).

δ' (φ. 257α-β) «Θεοδοσίῳ ἐπισκόπῳ».

Ἀρχ.: Ἐκείνους ὦ θαυμάσιε ὁ θεσπέσιος Παῦλος ὁρίζετ(αι) ἱερέ(ας) [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλ' ἵνα τῆς κακί(ας) ἄρξ(ας), τὸ σῶμα τέμενος ἱερ(ὸν) τῆς ἁγνεί(ας) κατασκευάσει.

ε′ (φ. 257β) «Τοῖς Ταβεννησιώτ(αις)».

"Αρχ.: Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθαι ἀδελφοί, ὁ δίκαιος γράφει Ἰάκωβος [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλ᾽ αἰδεῖσθε τοῦ δικαίου καὶ σοφοῦ τὴν δικ(αίαν) ἀπόφασιν.

ϛ′ (φφ. 257β - 258α) «Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ».

"Αρχ.: Τοὺς εἰρηνοποιοὺς ὁ σ(ωτ)ὴρ ἐμακάρισε καὶ υἱοὺς ἐπηγγείλατο Ἰ(ησο)ῦ κληθήσεσθαι [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ εἰς τὴν τῆς υἱοθεσί(ας) ἀξί(αν) ἥξειν, ἥτις ἐστὶν ὁ ἀκρότατος τῆς μακαριότητος ὅρος.

ζ′ (φ. 258α) «Παύλῳ ὑποδιακόνῳ».

"Αρχ.: Ἡ ἄρρητος σοφία, ἵνα μὴ ζυγομαχῶμ(εν) τί ἐστιν ἀρετὴ [. . .]
Τελ.: [. . .] μὴ παρ᾽ ἄλλοις τοῦτον ζήτει, ἀλλὰ χρῶ τῷ οἰκείῳ θησαυρῷ.

η′ (φ. 258β) «Ἀρχοντίῳ».

"Αρχ.: Χάσμα μέγα ἐστηρίχθαι μεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ πλουσίου τιμωρουμένου [. . .]
Τελ.: [. . .] συμπαθεί(ας) καὶ ἀσπλαγχνί(ας) καὶ τῶν ἑξῆς.

θ′ (φ. 258β) «[Ἀ]ντωνίῳ διακόν(ῳ)».

"Αρχ.: Ἡ κατὰ τὰς δέκα παρθένους παραβολὴ τῶν τρόπων (καὶ) τῶν βί(ων) δείκνυσι τὸ διάφορον [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλ᾽ ὁ ταπειν(ῶν) ἑαυτ(ὸν) ὑψωθήσετ(αι).

ι′ (φ. 258β) «Λαμπετ(ίῳ) ἐπισκόπ(ῳ)».

"Αρχ.: Παραφυλάττου μ(ὲν) ὦ ἄριστε τοὺς ἀμυήτους καὶ τῶν θεί(ων) λόγων ἀναξίους [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ τοῖς ἀγγελικ(ὸν) βιοῦσι βίον δοτέον τὰ ἅγια κατὰ τὸν θεῖον χρησμόν.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160 × 0,100. Στίχοι 25. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ὀλίγαι ἐρυθρογραφίαι (τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα, ἁπλᾶ καὶ χωρὶς καλλιτεχνικὴν ἀξίαν). Μελάνη ζωηρά, χρώματος κιρροῦ.
Ἐκ τῶν ὑστέρων, δι᾽ ἄλλης χειρός, ἔχει γραφῆ μέρος τοῦ φύλλου 77β, τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς εἶχε καταλειφθῆ ἄγραφον, ὡς καὶ τὰ τελευταῖα φύλλα 256β - 258β, τὰ ὁποῖα ὡσαύτως εἶχαν μείνει ἄγραφα (βλ. ἀνωτέρω τὰ ὑπ᾽ ἀριθ. 3 καὶ 8 κείμενα).

Ὁ κῶδιξ φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων α′ - ι′ (φφ. 1 - 77) καὶ ἐκ νέου α′ - κγ′ (φφ. 78 - 258). Αἱ ἐνδείξεις α′ - ι′ τῶν φύλλων 1 - 77, ἐρυθρόγραφοι, πιθανώτατα διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως τοῦ κώδικος, ἐπὶ τοῦ πρώτου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον, εἰς τὴν πρὸς τὰ ἔξω δεξιὰν γωνίαν. Αἱ ἐν συνεχείᾳ ἐνδείξεις τῶν ὑπολοίπων φύλλων (78 - 258), ὡσαύτως ἐρυθρόγραφοι, διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς (διὰ τῆς ὁποίας καὶ αἱ προηγούμεναι ἐν-

δείξεις), ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, εἰς τὴν πρὸς τὰ ἔσω δεξιὰν γωνίαν. Παραλλήλως, ὑπάρχει καὶ μεταγενεστέρα συνεχὴς ἀρίθμησις τῶν τετραδίων δι' ἀραβικῶν ψηφίων, 1 - 33. Ἡ ἀρίθμησις αὕτη, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, πρὸς τὰ δεξιά. Τὸ πρῶτον τετράδιον (φφ. 1 - 5) εἶναι ἐλλιπές· ἔχουν ἐκπέσει τὰ δύο πρῶτα φύλλα καὶ τὸ τελευταῖον του φύλλον (οὕτω μεταξὺ τῶν φύλλων 5 καὶ 6 χάσμα ἑνὸς φύλλου εἰς τὸ κείμενον). Τὸ τελευταῖον φυλλάδιον (κγ', φφ. 254 - 258) εἶναι τριάδιον, πεντάφυλλον ἀρχῆθεν. Πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα τετράδια.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α' (=1, φφ. 1 - 5), β' (=2, φφ. 6 - 13), γ' (=3, φφ. 14 - 21), δ' (=4, φφ. 22 - 29), ε' (=5, φφ. 30 - 37), ς' (=6, φφ. 38 - 45), ζ' (=7, φφ. 46 - 53), η' (=8, φφ. 54 - 61), θ' (=9, φφ. 62 - 69), ι' (=10, φφ. 70 - 77), α' (=11, φφ. 78 - 85), β' (=12, φφ. 86 - 93), γ' (=13, φφ. 94 - 101), δ' (=14, φφ. 102 - 109), ε' (=15, φφ. 110 - 117), ς' (=16, φφ. 118 - 125), ζ' (=17, φφ. 126 - 133), η' (=18, φφ. 134 - 141), θ' (=19, φφ. 142 - 149), ι' (=20, φφ. 150 - 157), ια' (=21, φφ. 158 - 165), ιβ' (=22, φφ. 166 - 173), ιγ' (=23, φφ. 174 - 181), ιδ' (=24, φφ. 182 - 189), ιε' (=25, φφ.190 - 197), ις' (=26, φφ. 198 - 205), ιζ' (=27, φφ. 206 - 213), ιη' (=28, φφ. 214 - 221), ιθ' (=29, φφ. 222 - 229), κ' (=30, φφ. 230 - 237), κα' (=31, φφ. 238 - 245), κβ' (=32, φφ. 246 - 253), κγ' (=33, φφ. 254 - 258).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος εἶναι τῆς αὐτῆς ποιότητος καὶ φέρει ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Σκορπίον («scorpion») ἢ κάβουραν («crabe») ἐσχηματοποιημένον. Ἀπαντᾷ πλῆρες (εἰς ἓν φύλλον) ἢ εἰς δύο τμήματα (εἰς δύο φύλλα) εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὸν κώδικα, μεταξὺ τῶν φύλλων 1 καὶ 244 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 1, 4, 8, 9/10 ... 17/18 ... 38/45 ... 64/67 ... 73/74 ... 80/83 ... 96 ... 104 ... 120 ... 128 ... 157 ... 177/178 ... 198/205 ... 201 ... 224/227 ... 225/226 ... 238 ... 244). Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο δὲν εἰκονίζεται εἰς τοὺς σχετικοὺς καταλόγους. β') Κίονα («colonne»). Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 248/251 καὶ 254 (μέρος του). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3085 (ἐτῶν 1312/1319) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić καὶ I 21 (ἔτους 1323/24) τοῦ G. Piccard III («Turm»). γ') Ἀσπίδα ἢ οἰκόσημον («écu»). Ἀπαντᾷ ἅπαξ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 247/252. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 «écu» ὑδατόσημον (ἐτῶν 1316/1319) τῶν D. - J. Harlfinger. δ') Ἀντικείμενον ἀκαθορίστου σχήματος («indeterminé») ἐν εἴδει πελέκεως(;) («hache»). Ἀπαντᾷ ἅπαξ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 255/257.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 217β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον, τὰ ἑξῆς διὰ χειρὸς τοῦ κωδικογράφου:

Δό(ξα) σοι (καὶ) δό(ξα) σοι κ(αὶ) δό(ξα) τῶ Χ(ριστ)ῶ μοι· τῶ δόντι τὸ τέλος : ~ | τὸ τέλος

Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου τοῦ ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως, τὰ κτητορικὰ σημειώματα :

† τω παρῶν· είπάρχυ τ(ῆς) μονῆς· τοῦ ἁγίου| νηκωλάου· πλησίων του μετεώρου· | κ(αὶ) ὥπηως του ἀποξηνόσι· να ἔχη | τῆν κατάραν του αγίου· 1722 | μάρτήου 21.

Ἐν συνεχείᾳ, δι᾽ ἄλλης χειρός :

τὸ παρὸν ὑπάρχι τ(ῆς) μον(ῆς) τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸς) ἡμῶν | νικολάου πλησίων τοῦ μετεόρου· οἱ ἀναγινώσκοντες | εὔχεσθε ὑπὲρ τοῦ ἀφιερώσαντος αυτὸ τὸ θαυ|μαστὸν βιβλίον, κ(αὶ) π(ατε)ρικὸν κτῆμα.

Ἐπὶ τῆς α′ ὄψεως τοῦ παραφύλλου Α′ ἡ ἐνθύμησις :

ᾳ ψ π γ′ Ἰουλίου ιθ′ ἦλθον κἀγὼ ὁ ἐν ἱερομονάχοις παπ(ᾶ) Δα|μιανός· εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου νικολάου | εἰς τὰ μετέωρα ἡγουμενεύωντος ὁ παπ(ᾶ) κὺρ | γαβριήλ, κ(αὶ) εὐφημερεύωντος παπ(ᾶ) κὺρ | παρθένιος, κ(αὶ) κιλλαρεύοντος ὁ γρηγόριος | κ(αὶ) οἰκονόμος ὁ τιμόθεος.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφθαρμένου κατὰ τὴν ράχιν, φέροντος λεπτὴν ἔντυπον διακόσμησιν· οὕτω, ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψεως, εἰς τὸ κέντρον, ἐν μεταλλίῳ, παράστασις τῆς Θεοτόκου βρεφοκρατούσης.
Διατήρησις τοῦ κώδικος ἐν γένει καλή. Τὰ φύλλα 1 - 130 διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας πρὸς τὰ ἔσω.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν παραφύλλων τῶν ἐπικεκολλημένων ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 65 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 80/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ παραφύλλου τοῦ ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 103/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς δεικνύουν καὶ τὰ κτητορικά του σημειώματα, προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 43 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον τῶν φύλλων 1α καὶ 258β ἀποτύπωμα σφραγῖδος τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 184 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 156β - 157α (δεῖγμα γραφῆς).

104

Χάρτης Διαστ. 0,275×0,205 Αἰὼν XIV (α′ ἥμισυ) Φύλλα 268

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

1 (φφ. 1α - 251α) [Γρηγορίου Θεολόγου τοῦ Ναζιανζηνοῦ] λόγοι.

α′ (φφ. 1α - 2β) Λόγος [εἰς τὴν Πεντηκοστὴν] (PG 36, 428). Ἀκέφαλος (σώζεται μικρὸν μόνον τμῆμα τούτου πρὸς τὸ τέλος).

Ἀρχ.: εἰσακούσονταί μου λέγει Κ(ύριο)ς : ἤκουον δέ. Μικρὸν ἐνταῦθα ἐπίσχες καὶ διαπόρησον, πῶς διαιρήσεις τὸν λόγον· ἔχει γάρ τι ἀμφίβολον ἡ λέξις [. . .] (PG 36, 449).
Τελ.: [. . .] ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ καὶ Θ(ε)ῷ καὶ κ(υρί)ῳ ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστ)ῷ· τῇ ἀληθινῇ τῶν σωζομένων ἑορτῇ καὶ ἀγαλλιάσει· μεθ' οὗ ἡ δόξα καὶ τὸ σέβας τῷ π(ατ)ρὶ [. . .] ἀμήν.

β′ (φφ. 2β - 13β) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας Μακκαβαίους» (PG 35, 912· BHG 1007).

Ἀρχ.: Τί δὲ οἱ Μακκαβαῖοι· τούτων γὰρ ἡ παροῦσα πανήγυρις· οὐ παρὰ πολλοῖς μὲν τιμωμένων [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁμολογούμενός τε καὶ ὁμολογῶν, δοξαζόμενός τε καὶ δοξάζων ἐν αὐτῷ Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

γ′ (φφ. 13β - 26α) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Κυπριανόν» (PG 35, 1169· BHG 457).

Ἀρχ.: Μικροῦ, Κυπριανὸς διέφυγεν ἡμᾶς· ὢ τῆς ζημίας· καὶ ὑμεῖς ἠνέχεσθε οἱ πάντων μᾶλλον τὸν ἄνδρα θαυμάζοντες [. . .]
Τελ.: [. . .] ἧ καὶ παρασταίημεν ὕστερον, εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοπτοι· ἧς καὶ μεταλάβοιμεν τέλειοι τελείως· ἐν αὐτῷ Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

δ′ (φφ. 26β - 37α) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τοὺς λόγους, καὶ εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανόν» (PG 35, 1044).

Ἀρχ.: Τίς ἡ τυραννίς· ἣν ἐξ ἀγάπης ἀεὶ τυραννούμεθα· τίς ἡ ἐμὴ σοφία καὶ ἐπιστήμη, δι' ἣν καθ' ἑκάστην πανήγυριν πολεμούμεθα [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ θεωροῦντες καὶ ἀνυψοῦντες τῆς θεότητος δόξαν τὲ καὶ λαμπρότητα· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.

ε′ (φφ. 37α - 48β) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τὴν Χ(ριστο)ῦ γέννησιν» (PG 36, 312).

Ἀρχ.: Χ(ριστὸ)ς γεννᾶται· δοξάσατε· Χ(ριστὸ)ς ἐξ οὐ(ρα)νῶν· ἀπαντήσατε· Χ(ριστὸ)ς ἐπὶ γῆς· ὑψώθητε [. . .]
Τελ.: [. . .] τρανοῦσθαι ἡμῖν εὐχόμεθα ὅσον ἐφικτόν· τοῖς δεσμίοις τῆς σαρκός, ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

ς′ (φφ. 48β - 108β) «Τοῦ αὐτοῦ· ἐπιτάφιος εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον» (PG 36, 493· BHG 245).

Ἀρχ.: Ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων [. . .]
Τελ.: [. . .] ἡμᾶς δὲ τίς ἐπαινέσεται μετὰ σὲ τὸν βίον ἀπολιπόντας, εἰ καί τι παράσχοιμεν ἐπαίνου τοῖς λόγοις ἄξιον.

ζ′ (φφ. 109α - 122α) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τὰ ἅγια Φῶτα» (PG 35, 336).

Ἀρχ.: Πάλιν Ἰ(ησο)ῦς ὁ ἐμὸς καὶ πάλιν μυστήριον· μυστήριον οὐκ ἀπατηλὸν οὐδὲ ἄκοσμον· οὐδὲ τῆς ἑλληνικῆς πλάνης καὶ μέθης [. . .]
Τελ.: [. . .] ἧς νῦν μετρίως ὑποδέχεσθε· τὴν μίαν αὐγὴν ἐκ μιᾶς τῆς θεότητος, ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

η' (φφ. 122β - 159α) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα» (PG 36, 360).

Ἀρχ.: Χθὲς τῇ λαμπρᾷ τῶν Φώτων ἡμέρᾳ πανηγυρίσαντες· καὶ γὰρ ἔπρεπε χαρμόσυνα θέσθαι τῆς σ(ωτη)ρίας [. . .]
Τελ.: [. . .] οἵ τε διδάσκοντες ταῦτα καὶ οἱ μανθάνοντες, ἐν αὐτῷ Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

θ' (φφ. 159β - 164β) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς Γρηγόριον τὸν ἀδελφὸν Βασιλείου» (PG 35, 832· BHG 716).

Ἀρχ.: Φίλου πιστοῦ, οὐκ ἔστι ἀντάλλαγμα τῶν ὄντων οὐδέν· οὐδέ τις σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ὀφθέντας ἐν δικαιοσύνῃ, τῆς ἑαυτοῦ δόξης κορέσειεν· ἐποφθείσης, ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

ι' (φφ. 165α - 189α) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς Ἀθανάσιον, ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας» (PG 35, 1081· BHG 186).

Ἀρχ.: Ἀθανάσιον ἐπαινῶν, ἀρετὴν ἐπαινέσομαι· ταυτὸν γὰρ ἐκεῖνον τὲ εἰπεῖν· καὶ ἀρετὴν ἐπαινέσαι [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ στήσαις μετὰ σαυτοῦ καὶ τῶν οἷος σύ· κἂν μέγα ᾖ τὸ αἰτούμενον· ἐν αὐτῷ Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

ια' (φφ. 189β - 209α) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τὴν τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἐπισκόπων παρουσίαν· συντακτήριος» (PG 36, 457).

Ἀρχ.: Πῶς ἡμῖν τὰ ἡμέτερα ὦ φίλοι ποιμένες καὶ συμποίμενες, ὧν ὡραῖοι μὲν οἱ πόδες [. . .]
Τελ.: [. . .] φυλάσσετέ μοι τὴν παρακαταθήκην· μέμνησθέ μου τῶν λιθασμῶν· ἡ χάρις τοῦ Κ(υρίο)υ [. . .] μετὰ πάντων ἡμῶν, ἀμήν.

ιβ' (φφ. 209β - 235β) «Τοῦ αὐτοῦ· περὶ φιλοπτωχίας» (PG 35, 857).
Ὁ λόγος οὗτος κολοβὸς κατὰ δύο φύλλα.

Ἀρχ.: Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ συμπένητες, πτωχοὶ γὰρ ἅπαντες καὶ τῆς θείας χάριτος ἐπιδεεῖς, κἂν ἄλλος ἄλλου προέχειν δοκῇ [. . .]
Τελ.: [. . .] ἵνα ὅταν ὑπ' ἐκείνων ἐπαρθῇς, ὑπὸ τούτου συσταλῇς, καὶ γένῃ σεαυτοῦ μετριώτερος· τί ἔστι· ὁ ἐλεῶν πτωχόν, Θ(ε)ῷ δανείζει

ιγ' (φφ. 236α - 251α) «Τοῦ αὐτοῦ· εἰς τὸν π(ατέ)ρα σιωπῶντα διὰ τὴν πληγὴν τῆς χαλάζης» (PG 35, 933).

Ἀρχ.: Τί λύετε τάξιν ἐπαινουμένην· τί βιάζεσθε γλῶσσαν νόμῳ δουλεύουσαν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὃν ταῖς θείαις ληνοῖς ἐναποθησόμεθα διὰ σοῦ, προσάγοντος ἡμᾶς τε καὶ τὰ ἡμέτερα, ἐν Χ(ριστ)ῷ [. . .] ἀμήν.

2 (φφ. 252α - 268β) «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου μ(ητ)ροπολίτου Εὐχαΐτων· λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τοὺς ἐν ἁγίοις τρεῖς π(ατέ)ρας ἡμῶν, μεγάλους ἱεράρχας (καὶ) οἰκουμενικοὺς διδασκάλους, Βασίλειον τὸν Μέγαν· Γρηγόριον τὸν Θεολόγον· (καὶ) Ἰωάνν(ην) τὸν Χρυσόστομον» (BHG 747). Κολοβός.

Ἀρχ.: Πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς, καὶ πάλιν ἡμῖν περιφανὴς ἑορτὴ [. . .]
Τελ.: [. . .] ἐντεῦθεν εἰς τιμὴν ἀπενέγκασθε, πᾶσιν ἔχοντες τὸ ἀκρότατον, ἀλλ' ἵνα κἂν τούτῳ, τιμήσητε τὴν μαθητείαν ὑμῶν, καὶ τὸν μαθητευθῆναι ταύτην ἠξιωμένον· ὃς οὔτε

Εἰς τὸ κείμενον τῶν λόγων τοῦ Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ πολλὰ παρασελίδια ἑρμηνευτικὰ σημειώματα εἰς τὰ περιθώρια (φφ. 9α, 10α, 23β, 55α, 71α, 80β, 81α, 82β, 85β, 86α, 87α, 88α, 91α-β, 96β, 98β, 110β, 142β, 143α, 155α, 159β, 160α - 164α, 171β, 172β, 177α, 178β, 180β, 181α, 183β, 184β, 189β, 199β, 205α - 206α, 207β, 208α, 228β, 231α, 235β, 240β).

Τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος (φφ. 1α - 251α) γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου, κατέχοντος ἄριστα τὴν λογίαν γλῶσσαν, ὡς δεικνύει τὸ κείμενόν του, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀλάνθαστον. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,192×0,125/0,130. Στίχοι 24. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολὺ ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐπίτιτλα καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, λιτὰ ἀλλὰ καλλιτεχνικῶς ἐξειργασμένα. Τίτλοι ὡσαύτως ἐρυθρόγραφοι. Αἱ ἐρυθρογραφίαι ἐν γένει ἔχουν ἀποχρωματισθῆ καὶ καταστῆ ἐξίτηλοι. Μελάνη ἀμαυρά, ζωηρὰ καὶ ἔντονος.

Δι' ἄλλης χειρός, συγχρόνου πρὸς τὴν προηγουμένην, ἔχουν γραφῆ τὰ πρόσθετα φύλλα 252α - 268β. Γράμματα μεγάλα καὶ καλλιγραφικά, ἠσκημένου ὡσαύτως βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ λάθη. Αἱ διαστάσεις τῆς γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στίχων ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον γραφέα.

Ὁ κῶδιξ φέρει παλαιὰν ἀρίθμησιν τετραδίων. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, εἰς τὸ κάτω περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον. Κατὰ τὴν στάχωσιν ἀπεκόπησαν καὶ δὲν ὑπάρχουν αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων θ', ι', ια' καὶ λη'. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου (207) τοῦ τετραδίου λα' ἐτέθη, ἐκ παραδρομῆς, ἡ ἔνδειξις λβ', καὶ οὕτω παραλείπεται νὰ ἀριθμηθῇ ἐν συνεχείᾳ τετράδιον λβ'. Τὰ τετράδια εἶναι κανονικὰ ὀκτάφυλλα· τὸ ς' (φφ. 1 - 6) εἶναι ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὰ δύο πρῶτα φύλλα του, καὶ τὸ λς' (φφ. 232 - 237) εἶναι ἐπίσης ἑξάφυλλον, διότι μετὰ τὸ φ. 235 ἔχουν ἀποκοπῆ δύο φύλλα. Τέλος, τὰ δύο τελευταῖα (λζ' καὶ λη') εἶναι ἑπτάφυλλα. Ἀκολουθοῦν ἄνευ ἀριθμήσεως τετραδίων τὰ φύλλα 252 - 268, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν μᾶλλον μεταγενεστέραν προσθήκην (διαφορετικὸς ὁ χάρτης καὶ ὁ γραφεύς). Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει τὰ τετράδια α' - ε' καὶ τὰ δύο πρῶτα φύλλα τοῦ ς', ἤτοι ἐν συνόλῳ 42 φύλλα.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: ς' (φφ. 1 - 6), ζ' (φφ. 7 - 14), η' (φφ. 15 - 22), θ' (φφ. 23 - 30), ι' (φφ. 31 - 38), ια' (φφ. 39 - 46), ιβ' (φφ. 47 - 52, 54 - 55· παραλείπεται νὰ ἀριθμηθῇ καὶ δὲν ὑπάρχει φ. 53), ιγ' (φφ. 56 - 63), ιδ' (φφ. 64 - 71), ιε' (φφ. 72 - 79), ις' (φφ. 80 - 87), ιζ' (φφ. 88 - 95), ιη' (φφ. 96 - 103), ιθ' (φφ. 104 - 111), κ' (φφ. 112 - 119), κα' (φφ. 120 - 127), κβ' (φφ. 128 - 135), κγ' (φφ. 136 - 143), κδ' (φφ. 144 - 151), κε' (φφ. 152 - 159), κς'

(φφ. 160 - 167), κζ' (φφ. 168 - 175), κη' (φφ. 176 - 183), κθ' (φφ. 184 - 191), λ' (φφ. 192 - 199), λα'/λβ' (φφ. 200 - 207), λγ' (φφ. 208 - 215), λδ' (φφ. 216 - 223), λε' (φφ. 224 - 231), λς' (φφ. 232 - 237), λζ' (φφ. 238 - 244), λη' (φφ. 245 - 251).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Ἄγγελον («ange»). Ἀπαντᾷ εἰς τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ κώδικος, μεταξὺ τῶν φύλλων 2 καὶ 250 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 2, 4, 6 - 9, 11, 15 - 18, 23, 24 ... 50, 54, 55 ... 75, 77 ... 95, 99 ... 110, 111, 177, 189, 250). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν μέσων τοῦ ΙΔ' αἰ. (V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 171 καὶ 172, ἔτ. 1340/44). β') Δοχεῖον («pot») ἐν εἴδει λαγήνου μετὰ λαβῆς. Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 112, 114, 216, 217, 219, 220, 225 - 227, 231, 238, 239, 242, 243. Δὲν ταυτίζεται. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 6850 (ἔτ. 1336) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. γ') Δοχεῖον («pot») ἐν εἴδει λαγήνου μετὰ λαβῆς (τὸ σχῆμα διάφορον τοῦ προηγουμένου). Ἀπαντᾷ μεταξὺ τῶν φύλλων 116 καὶ 248 (ἐνδεικτικῶς βλ. τὰ φφ. 116, 120, 122, 123 ... 135 ... 150 - 152 ... 171 - 175 ... 188 ... 203, 205 ... 233, 237, 248). Δὲν ταυτίζεται. Ἐντάσσεται εἰς ὁμάδα παρομοίων ὑδατοσήμων τῶν μέσων τοῦ ΙΔ' αἰ. (C. Briquet ἀριθ. 12469, ἔτ. 1340· V. Mošin — S. Traljić ἀριθ. 6848, ἔτ. 1336). δ') Κύκλον («cercle») ἀπολήγοντα ἄνω εἰς κατακόρυφον εὐθεῖαν γραμμήν, τεμνομένην πρὸς τὸ ἄκρον της ἀκτινοειδῶς ὑπὸ δύο ἄλλων μικροτέρων εὐθειῶν. Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 253, 254 καὶ 255. Δὲν ταυτίζεται. Παρόμοιον (ἀλλὰ μικροτέρων ἐνταῦθα διαστάσεων) πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1855 (ἔτ. 1358) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. ε') Τόξον («arc»). Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 262, 265, 266 καὶ 268. Δὲν ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 251β τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα, διὰ χειρὸς ἀμαθοῦς τινος: *τω παρον βυβληον | ηνε της αγ(ίας) τριαδος και οπηος το αποξηνοση | να υνε αφωρησμενος κ(αὶ) ασυνχωριτος*

Ἐπὶ τῶν φύλλων 100α, 108β, 122β, 144β, 152α, 153α, 211β, 212α, 250β καὶ 251α-β δοκίμια κονδυλίου. Μετὰ τὸ φύλλον 52 παρελείφθη ν' ἀριθμηθῇ φ. 53 καὶ ἀκολουθεῖ, οὕτω, φ. 54.

Ἐκ τῆς ἄλλοτε διὰ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων σταχώσεως σώζεται μόνον ἡ ὀπισθία πινακίς, σητόβρωτος καὶ λίαν ἐφθαρμένη, ἄνευ τῆς βυρσίνης ἐπενδύσεως.
Διατήρησις μετρία. Ὁ κῶδιξ κατὰ τὸ ἄνω καὶ κάτω μέρος σητόβρωτος, διαποτισμένος εἰς πολλὰ σημεῖα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ρυπαρὸς ἐκ τῆς συχνῆς χρήσεώς του.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 19α καὶ ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως : 26 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 71/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 104/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς ἐπιβεβαιώνει καὶ τὸ κτητορικόν του σημείωμα, ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 32 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιε-

χομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 185 καὶ 186 παρέχουν, ἀντιστοίχως, φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 2β καὶ 122β (δεῖγμα γραφῆς).

105

Χάρτης Διαστ. 0,215×0,150 Αἰὼν XV (μέσα) Φύλλα 435

Μηναῖον Ἰανουαρίου. Περιέχει τὰς ἀκολουθίας ὅλων τῶν ἑορταζομένων ἁγίων. Δὲν περιέχει συναξάρια.

Ἀρχ. (φ. 1α) : Μην(ὶ) ἰάνουαρίω, εἰς τ(ὴν) α'· κατὰ σάρκα περιτομ(ὴ) τοῦ Κ(υρίο)υ ἡμῶν [. . .] καὶ μνήμη Βασιλείου τοῦ μεγάλου [. . .]
Ἦχ. πλ. δ' : Συγκαταβαίνων ὁ σ(ωτ)ὴρ τῷ γένει τῶν ἀν(θρώπ)ων κατεδέξατο σπαργάνων περιβολὴν [. . .]
Τελ. (φ. 424β, ἰαν. λα', τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου) : Ἦχ. α'. Ταῖς τῶν θαυμάτων ἀκτῖσι περιαστράπτοντες [. . .]
(φ. 431β) : [. . .] ἐὰν τύχη ἡ Κυ(ριακ)ή, ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ποιοῦμ(εν) ἀγρυπνίαν [. . .]
Ἐν φύσεσι δυσὶ μιᾷ δὲ ὑποστάσει· τὸν / (φ. 432α) σαρκωθέντα λόγον Γρηγόριε κηρύττων κατῄσχυνας Νεστόριον.

Εἰς τὰ φύλλα 432α - 434α σύντομοι τυπικαὶ διατάξεις τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου.

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς (Νικολάου). Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,085/0,090. Στίχοι 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ἐπίτιτλα πολύχρωμα, ἄνευ ὅμως καλλιτεχνικῆς ἀξίας. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ κακότεχνα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, α' - νε', καὶ ἐξ ἑνὸς τριφύλλου (φφ. 433 - 435) εἰς τὸ τέλος. Τὸ ὑπ' ἀριθ. θ' τετράδιον (φφ. 65 - 71) ἀρχῆθεν ἑπτάφυλλον. Τὰ τετράδια φέρουν ἀρίθμησιν. Αἱ ἀριθμητικαὶ ἐνδείξεις εἰς τὸ κάτω περιθώριον καὶ περὶ τὸ μέσον τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου. Ἐκ παραδρομῆς ἔχει παραλειφθῆ νὰ ἀριθμηθῇ τετράδιον λη'. Ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου (296) τοῦ τετραδίου λζ' ἀναγράφεται ἡ ἔνδειξις λη' ἀντὶ λζ' καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀκολουθεῖ τετράδιον λθ'.

Ἡ ἀναλυτικὴ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α' (φφ. 1 - 8), β' (φφ. 9 - 16), γ' (φφ. 17 - 24), δ' (φφ. 25 - 32), ε' (φφ. 33 - 40), ς' (φφ. 41 - 48), ζ' (φφ. 49 - 56), η' (φφ. 57 - 64), θ' (φφ. 65 - 71), ι' (φφ. 72 - 79), ια' (φφ. 80 - 87), ιβ' (φφ. 88 - 95), ιγ' (φφ. 96 - 103), ιδ' (φφ. 104 - 111), ιε' (φφ. 112 - 119),

ις' (φφ. 120 - 127), ιζ' (φφ. 128 - 135), ιη' (φφ. 136 - 143), ιθ' (φφ. 144 - 151), κ' (φφ. 152 - 158, 160· δὲν ἀριθμεῖται φ. 159), κα' (φφ. 161 - 168), κβ' (φφ. 169 - 176), κγ' (φφ. 177 - 184), κδ' (φφ. 185 - 192), κε' (φφ. 193 - 200), κς' (φφ. 201 - 208), κζ' (φφ. 209 - 216), κη' (φφ. 217 - 224), κθ' (φφ. 225 - 232), λ' (φφ. 233 - 240), λα' (φφ. 241 - 248), λβ' (φφ. 249 - 256), λγ' (φφ. 257 - 264), λδ' (φφ. 265 - 272), λε' (φφ. 273 - 280), λς' (φφ. 281 - 288), λζ' - λη' (φφ. 289 - 296), λθ' (φφ. 297 - 304), μ' (305 - 312), μα' (313 - 320), μβ' (φφ. 321 - 328), μγ' (φφ. 329 - 336), μδ' (φφ. 337 - 344), με' (φφ. 345 - 352), μς' (φφ. 353 - 360), μζ' (φφ. 361 - 368), μη' (φφ. 369 - 376), μθ' (φφ. 377 - 384), ν' (φφ. 385 - 392), να' (φφ. 393 - 400), νβ' (φφ. 401 - 408), νγ' (φφ. 409 - 416), νδ' (φφ. 417 - 424), νε' (φφ. 425 - 432), νς' (φφ. 433 - 435).

Ἡ φυλλαρίθμησις τοῦ κώδικος δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος. Μετὰ τὸ φ. 158 ἀριθμεῖται φ. 160· παρελείφθη νὰ ἀριθμηθῇ φ. 159.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Ἑξάκτινον ἀστέρα («étoile»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 1/8, 3/6, 4/5 ... 75/76 ... 122/125, 123/124 ... 236/237 ... 289/296 ... 340/341 ... 412/413 ... 417/424). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 8 «étoile» (ἔτ. 1446) ὑδατόσημον τῶν D. - J. Harlfinger. β') Τροχὸν («roue») τετράκτινον. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 379/382, 380/381 καὶ 387/390. Δὲν ταυτίζεται. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν (ἀλλ' ἐδῶ εἶναι μεγαλυτέρων διαστάσεων), εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2935 (ἔτ. 1406) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. γ') Ἄνθος τρίφυλλον μὲ μικρὸν μίσχον. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 425/432, 428/429 καὶ 434/435. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 80 «fleur» (ἔτους 1446) ὑδατόσημον τῶν D. - J. Harlfinger· πρβλ. καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 6306 (ἐτῶν 1438/60) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 434α, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, ἐρυθρόγραφον τὸ κάτωθι κωδικογραφικὸν σημείωμα :
ἐτελειώθη ὁ παρὸσ [sic] *μεῖνασ | δόξα σοι ὁ θ(εὸ)ς ὁ θ(εὸ)ς δόξα σοι· θ(εο)ῦ τὸ δῶρον | καὶ νικολαου χαίρει.*

Ἐπὶ τῶν φύλλων 434β - 435α, διὰ μεταγενεστέρας χειρός, ἡ ἑξῆς εὐαγγελικὴ περικοπή : *κ(α)τὰ Ματθ(αῖον) ἁγίου εὐα(γγελί)ου. Εἶπεν ὁ Κ(ύριο)ς* [...] *ἡμεῖς ἔσταὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κριβῆναι* [...]

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 435α τὸ κτητορικὸν σημείωμα : *† βηβλί(ων) τοῦ ἁγίου νικολ(άου) τοῦ ἀναπαυσᾶ | ἐν τῶ θέμ(α)τ(ι) τοῦ μετεώρ(ου).*

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου (ἰδίως κατὰ τὴν ράχιν) βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις. Ἴχνη τοῦ ἑνὸς θηλυκωτῆρος. Διατήρησις τοῦ κώδικος καλή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 435β : 53 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 60 (1951).

Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 105/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ κτητορικόν του σημείωμα, προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 4 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 187 καὶ 188 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 105β - 106α (δεῖγμα γραφῆς) καὶ 434α (κωδικογραφικὸν σημείωμα Νικολάου).

106

Χάρτης βομβύκινος Διαστ. 0,235×0,155 Αἰὼν XIV Φύλλα 223

1 (φφ. 1α - 197β) Μάρκου Ἐρημίτου λόγοι.

α' (φφ. 1α - 12α) «Τοῦ ὁσιωτάτου [sic] π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) Μάρκου» [Λόγος α'] (PG 65, 905).

Ἀρχ.: Ἐπειδὴ πολλάκις ἐβουλήθητε γνῶναι πῶς ὁ νόμος πνευματικός ἐστι, κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον, καὶ τίς ἡ γν[ῶσ]ις καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν φυλάττειν αὐτ[ὸν] βουλομένων, τούτου χάριν κατὰ δύναμιν εἰρήκαμεν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ γὰρ στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω, οὐκ ἔστιν εὔθετος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐ(ρα)νῶν.

β' (φφ. 12α - 28α) [Τοῦ αὐτοῦ] «λόγ(ος) β'». «Πε(ρὶ) τ(ῶν) οἰομέν(ων) εξέργων δικαιοῦσθαι» (PG 65, 929).

Ἀρχ.: Ἡ τῶν ἔξωθεν κακοπιστία, ἐν τοῖς ὑπογεγραμμένοις, ἐξελέγχεται ὑπὸ τῶν βεβαιοπίστων καὶ ἐπεγνωκότων τὴν ἀλήθειαν [. . .]
Τελ.: [. . .] ὁ μέγας ψαλμὸς ἐνδελεχῶς ὑφηγεῖται τοῦ μαθεῖν αὐτὰ καὶ ποιεῖν τοῦ συνετῶς [sic] ψάλλοντας ἐν Κ(υρί)ω [. . .] ἀμήν.

γ' (φφ. 28α - 43α) «+ Τοῦ αὐτοῦ περι μετ(α)ν(οίας) τῆς πᾶσι πάντ(ο)τ(ε) προσηκούσ(ης)· ἧς τὴν δύναμιν τῆς ἐνεργ(οις) [sic] οἱ πιστοὶ καὶ πρὸ(ς) τῆς ἐργασίας διὰ της χάριτος τοῦ βαπτίσματος ἐλάβομεν». [Λόγος γ'] (PG 65, 965).

Ἀρχ.: Ὁ Κ(ύριο)ς ἡμῶν Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστὸ)ς, ἡ τοῦ Θ(εο)ῦ δύναμεις (καὶ) σοφία, θεοπρεπῶς ὡς οἶδεν αὐτὸς τῆς πάντων προνοῶν σ(ωτη)ρί(ας) [. . .]
Τελ.: [. . .] δεικνὺς πᾶσι τὸν τῆς μετανοίας ὅρον [. . .] κεχρεωστημένον τῶ ἐπου(ρα)νίω βασιλεῖ Χ(ριστ)ῶ [. . .] ἀμήν.

δ' (φφ. 43α - 69β) «Τοῦ αὐτοῦ ἀπόκρισ(ις) περ(ὶ) τοὺς ἀπὸροῦντας περὶ τοῦ θείου βαπτίσματος». «Λόγ(ος) δ'» (ὑπὸ τύπον ἐρωταποκρίσεων) (PG 65, 985).

"Αρχ.: Ἐπειδὴ οἱ μὲν τέλειον λέγουσι τὸ ἅγιον βάπτισμα· ἐπεριδόμενοι τῇ γραφῇ λέγουσιν· ἀνάστα [. . .]

Τελ.: [. . .] καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ· ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ· καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα [. . .] ἀμήν.

ε' (φφ. 69β - 83α) «Τῷ πολυποθήτ(ω) τέκνω Νικολάῳ παρὰ Μάρκω (μονα)χῶ». «Λόγ(ος) ε'» (PG 65, 1028).

"Αρχ.: Ἐπειδήπερ πρώην πολὺς εἶς φροντίζων περὶ τῆς ἑαυτ(οῦ) σ(ωτη)ρίας καὶ πολλὴν ἔχων μέριμναν περὶ τῆς κατὰ Θ(εὸ)ν ζωῆς [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν περιΐσταται· τῆς χάριτος βασιλευούσης ἐν αὐτῇ ἐν Χ(ριστ)ῶ [. . .] ἀμήν.

ς' (φφ. 83α - 86β) «Τοῦ αὐτοῦ συμβουλ(ὴ) νοὸ(ς) πρὸ(ς) τὴν ἑαυτοῦ ψυχῆ» [sic]. «Λόγ(ος) ς'» (PG 65, 1104).

"Αρχ.: "Ακουε ψυχὴ λογική, κοινωνὲ τῶν αἱμῶν βουλευμάτων· βούλομαί σοι τὶ μυστικὸν καὶ κοιν(ὸν) διηγήσασθαι πρᾶγμα [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ὁ ἐν αὐτῇ ἀπωλέσας αὐτήν, εἰς ζωὴν αἰώνιον εὑρέσει αὐτὴν [. . .] ἀμήν.

ζ' (φφ. 86β - 105α) «Τοῦ αὐτοῦ ἀντιβολ(ὴ) πρὸ⟨ς⟩ σχολαστικόν». «Λό(γος) ζ'» (PG 65, 1072). Τὸ κείμενον ὑπὸ τύπον διαλόγου.

"Αρχ.: Ἠρώτησέ τις τῶν ἐλλογίμων δικανικὸ(ς) γέροντα ἀσκητὴν λέγ(ων)· παρακαλῶ πείσατέ με γνῶναι θέλοντα, τί φρονοῦντες οἱ (μον)αχ(οὶ) φατὲ δεῖν [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) ἡ ὀπτασία τοῦ θείου φωτὸς τῆς δόξης τοῦ Θ(εο)ῦ, κατὰ τὸ ὅσιον λόγιον· μακάριοι φησὶν οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν ὅτι αὐτοὶ τὸν Θ(εὸ)ν ὄψονται.

2 (φφ. 105α - 197β) Νικήτα Στηθάτου (Nicetas Pectoratus), Αἱ Τρεῖς Ἑκατοντάδες Κεφαλαίων (PG 120, 851 - 1010).

α' (φφ. 105α - 132α) «Τοῦ αὐτοῦ Στιθάτου κεφάλαια πρακτ(ικ)ά· ἑκατοντ(ὰς) πρώτ(η)» (PG 120, 852).

"Αρχ.: Τέσσαρας οἶμαι τὰς αἰτίας εἶναι· ἐν τριάδι τελεία τῶν ἀρετῶν· τὰς ἐπὶ τὸ γράφειν κινούσας τὰ λυσιτελῆ [. . .]
Τελ.: [. . .] παρ' ᾧ οὐκ ἔνι κατὰ τὸ λόγι(ον), παραλλαγὴ καὶ τροπῆς ἀποσκί(ασ)μα.

β' (φφ. 132α - 163α) «Ἑκατοντὰς δευτέρα φυσικ(ῶν) κεφαλαί(ων)» (PG 120, 900).

"Αρχ.: Κε(φάλαιον) α'. Ἀρχὴ μ(ὲν) ἀγάπης Θ(εο)ῦ, τῶν ὁρωμέν(ων) καὶ ἀν(θρωπ)ίνων πραγμάτ(ων) ἡ καταφρόνησις [. . .]
Τελ.: [. . .] (Κεφάλαιον) ρ'. [. . .] εἰ καὶ τὸ σῶμα πολλάκις ὠδίνον ἐν τῇ λύσει καὶ τῇ τομῇ τῆς ἑνώσεως ἔν τισι πάσχει, κατὰ τὰς δυστόκους τῶν γυναικ(ῶν).

γ' (φφ. 163α - 197β) «+ Τρίτη γνωστικῶν κεφαλαίων ἑκατοντὰς» (PG 120, 953).

"Αρχ.: [Κεφάλαιον] α'. Νοῦς ἀπαθής ἐστι ὁ Θ(εό)ς· ὑπὲρ πάντα νοῦν καὶ πᾶσαν ἀπάθειαν· φῶς καὶ πηγὴ φωτὸς ἀγαθοῦ [. . .]

Τελ.: [Κεφάλαιον] ρ'. Τῶν ἀγαθῶν τὰ μέν ἐστιν ἐν τῇ ψυχῇ· τὰ δὲ ἐν σώματι [. . .] τῆς φιλίας τρία εἴδη· ἡ μὲν γάρ (ἐστιν) αὐτῆς φυσική· ἡ δὲ ἑταιρική· ἡ δὲ ξενική.

3 (φφ. 198α - 223β) «+ Τοῦ ὁσ(ί)ου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰσαάκ· ἐπιστολ(ὴ) πρὸς τ(ὸν) ὅσ(ιον) π(ατέ)ρα ἡμῶν Συμεὼν τ(ὸν) θαυματουργόν». «Ὁμιλ(ία) ς'». Κολοβή.

Ἀρχ.: Ἡ ἐπιστολή σου ἅγιε, οὐχὶ λόγοι ... εἰσὶν ἐν αὐτῇ· ἀλλὰ τὴν ἀγάπην σου τὴν πρὸς ἡμᾶς ὡς ἐν ἐσόπτρω ἐζωγράφησ(ας) καὶ ὑπέδειξ(ας) ἐν αὐτῇ [. . .]
Τελ.: [. . .] δεικνύει ἡμῖν ἑαυτὴν ἐν τῷ τόπω αὐτῆς· καθά[περ] ἐν τῇ αὐ

Τὸ κύριον σῶμα τοῦ κώδικος (φφ. 48α - 223β) γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἐπιμελημένη, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου κωδικογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,180×0,115. Ὁ ἀριθμὸς τῶν στίχων ποικίλλει (22 - 29). Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις περιωρισμέναι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Ὀλίγαι ἐρυθρογραφίαι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ, ἡ ὁποία εἰς πολλὰ σημεῖα ἔχει καταστῆ ἐξίτηλος λόγῳ τῆς ὑγρασίας ποὺ ἔχει διαποτίσει τὸν κώδικα. Τὰ φύλλα 1α - 47β ἔχουν γραφῆ ὑπὸ ἄλλης χειρός, μεταγενεστέρας. Προφανῶς τὰ ἀρχικὰ εἶχον φθαρῆ καὶ ἀντικατεστάθησαν. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α ἐρυθρόγραφον ἐπίτιτλον εἰς σχῆμα Π. Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμησις τετραδίων, οὔτε καὶ εἶναι δυνατὴ ἡ διάκρισίς των. Ἀριθμοῦνται μόνον τὰ τετράδια γ' (φφ. 16 - 23) καὶ δ' (φφ. 24 - 31).

Εἰς τὰ περιθώρια πολλῶν φύλλων (51α, 53α, 68α-β, 75α, 76β, 85α, 86α, 88α, 90α, 96β, 97α κ.ἄ.) προσθῆκαι εἰς τὸ κείμενον ἢ παρασελίδια σχόλια. Οἱ σύνδεσμοι *μὲν* καὶ *δὲ* πολλάκις διπλοτονούμενοι.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος γεωμετρικὴ διακόσμησις. Ἴχνη τῶν δύο θηλυκωτήρων.
Διατήρησις μετρία. Ἡ ὑγρασία ἔχει διαποτίσει τὸν κώδικα καὶ ἔχει καταστήσει εἰς πολλὰ σημεῖα δυσδιάκριτον τὸ κείμενον.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὄψεως τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως: 54 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 57/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 106/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 24 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 189 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 157β - 158α (δεῖγμα γραφῆς).

107

Χάρτης Διαστ. 0,190×0,140 Αἰὼν XVII (ἔτ. 1620) Φύλλα 202

Νομοκάνων εἰς τὴν δημώδη. Ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

Τοῦ κειμένου προτάσσεται, φφ. 1α - 11β, πίναξ περιεχομένων ἀναγράφων σϟθ′ (= 299) κεφάλαια. Ὁ πίναξ οὗτος ἀκέφαλος. Ἔχουν ἐκπέσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος δύο περίπου φύλλα, τὰ ἀναγράφοντα τὰ κεφάλαια α′ -μθ′. Τρία φύλλα ἔχουν ἐκπέσει ἐπίσης μετὰ τὸ φ. 11 καὶ ἄλλα τρία μετὰ τὸ φ. 13. Οὕτω λείπουν τὰ πρῶτα πέντε (α′ - ε′) κεφάλαια τοῦ νομοκάνονος, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ κεφ. ς′, ἐνῷ ἐνδιαμέσως λείπουν τὰ κεφ. η′, θ′ καὶ μέρος τοῦ ι′. Καὶ ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει ὡσαύτως τρία ἕως τέσσαρα φύλλα μετὰ τὸ φ. 199 (λείπουν τὰ κεφ. σπγ′ - σπζ′ καὶ μέρος τοῦ σπη′) καὶ ἄλλα τόσα μετὰ τὸ τελευταῖον φ. 202 (λείπουν τὰ κεφ. σϟγ′ - σϟθ′).

— φ. 12α : «Κε(φάλαιον) ς′».

Ἀρχ.: Ἀκούσατε, τὸ Βυζάντιον ἦτον πρότερον τοῦ Ἡρακλείας τ(ῆς) μ(ητ)ροπόλ(εως) ἐπισκοπῆ, κ(αὶ) ἐχειροτόνει ἐκεῖ ἐπισκόπους [. . .]

— φ. 12β : «Κε(φάλαιον) ζ′». «Περὶ ἐκείνου ὁποῦ θέλει νὰ ἱερωθῇ, κ(αὶ) κατη-⟨γό⟩ρησε αὐτὸν τινάς, καὶ νὰ ἐξετάζηται ἐὰν ἠξεύρῃ γράμματα». «Φωτίου Κωνστα(ντινου)πό(λεως)».

Ἀρχ.: Ἐὰν καὶ τινὰς λαλήσῃ καμί(αν) κατηγορί(αν) εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ μέλλῃ νὰ χειροτονηθῇ [. . .]

— φ. 77α : [Κεφάλαιον] «ρβ′. Περὶ καλογήρου κ(αὶ) καλογραίας ἀνέναι καὶ ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν . . .». «Τοῦ Νηστευτοῦ».

Ἀρχ.: Ὁ καλόγηρος ἢ ἡ καλογραῖα, ἐὰν ἀθετήσουν τὸ σχῆμα κ(αὶ) ἔλθουν εἰς γάμου κοινωνί(αν) [. . .]

— φ. 114β : [Κεφάλαιον] «ρνε′. Μανουὴλ τοῦ χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὰ τῶν γάμων γράμματα, ἤτοι τὰ σχέδοι» [sic].

Ἀρχ.: Οὐ δύναται τὶς λαβεῖν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν θεῖαν ἢ τὴν ἀνεψιὰν αὐτοῦ [. . .]

— φ. 143α : [Κεφάλαιον] «ρϟς′. Περὶ γυναικὸς ὑπανδρεμένης ὁποῦ νὰ ἔχῃ ῥοῦχα κ(αὶ) νὰ μηδὲν δείξῃ ποῦ τὰ εὗρε». «Τοῦ Ἀρμενοπούλου».

Ἀρχ.: Ἐὰν ἡ γυναῖκα ἔχῃ ῥοῦχα, ἢ ἄλλα πράγματα καὶ ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς δὲν δείξῃ μάρτυρας ἀξιοπίστους [. . .]

— φ. 160β : [Κεφάλαιον] «σκθ′. Περὶ τοῦ λαβόντος ἄλογον μ(ε)τ(ὰ) ἀγωγίου κ(αὶ) φορτώσει βαρέ(ως)».

Ἀρχ.: Ὅποιος ἀγωγιάσῃ ἄλογον νὰ τοῦ βάλῃ φόρτωμα κ(αὶ) ἀνέναι κ(αὶ) τὸ παραφορτώσει ἀπὸ τὸ διατεταγμένον [. . .]

— φ. 190β : [Κεφάλαιον] «σξζ′. Τάξις πρωτοκαθεδρί(ας) τῶν ἁγιωτάτων π(ατ)ρι-

αρχῶν· κ(αὶ) αἱ μ(ητ)ροπόλεις κ(αὶ) αἱ ἀρχιεπισκοπαὶ αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται τὴν σήμερον κ(αὶ) εἶναι ὑποκείμεναι τῇ βασιλίδ(ι) Κωνσταντινουπόλει».

Αἱ π(ατ)ριάρχ(αι) [sic] : αἱ μ(ητ)ροπόλεις κ(αὶ) ἀρχιεπισκοπ(αί) : ~ Ὁ Ῥώμης, ὁ Κωνσταντινουπόλ(εως), ὁ Ἀλεξανδρεί(ας), ὁ Ἀντιοχεί(ας), ὁ Αἰλίας ἤτοι Ἱεροσολύμων. Αἱ μ(ητ)ροπόλεις: ~ Ὁ Καισάρεια, ὁ Ἔφεσος, ὁ Ἡράκλεια, ὁ Ἄγκυρα, ἡ Κύζικος, ἡ Φιλαδέλφια, ἡ Νικομήδια, ἡ Νίκαια, ἡ Χαλκηδῶν, ἡ Θεσσαλονίκη, ὁ Τορνόβου, ὁ Σοφίας, ὁ Ἀνδριανουπόλ(εως), ὁ Ἀμασί(ας), ὁ Προύσης, ὁ Νεοκεσάρεια, ὁ Ἰκονίου, ἡ Βέρροια, ἡ Πισσιδία, ἡ Κόρινθος, ἡ Μονεμβασία, αἱ Ἀθῆναι, αἱ Παλαιαὶ Πάτραι, ἡ Τραπεζοῦς, ἡ Λάρισσα, ἡ Ναύπακτος, ὁ Φιλιππουπόλ(εως), ἡ Ῥόδου, αἱ Σέρραι, ὁ Φιλίππων, , ἡ Χριστούπολις ἤτοι Καβάλα, ἡ Σμύρν(η), ἡ Μητηλήνη, τὰ Ἰωάννινα, τὸ Διδυμότειχον, ἡ Μελένικος, αἱ Νέαι Πάτραι, αἱ Θῆβαι, ἡ Αἶμος, ἡ Κερασοῦντος, ἡ Βιδύνη, ἡ Μέθυμνα, ἡ Χριστιανούπολ(ις), ἡ Λακεδαιμόνια, ἡ Παροναξία, ἡ Μεσημβρία, ἡ Συλιβρία, ὁ Ἄργους κ(αὶ) Ναυπλοίου, ὁ Εὐρίπου, ὁ Μηδείας, ὁ Σωζοπόλ(εως), ὁ Ἀγχιάλου, ὁ Βάρνης, ὁ Δρίστης, ὁ Προϊλάβου, ὁ Καραβυζύγης, ὁ Μαρωνί(ας), ὁ Περιθεωρίου, ὁ Ζιχνῶν, ὁ Δράμας, ὁ Εὐροκόπου, ὁ Γάνου, ὁ Ῥοιζαίου, || φ. 191β) ὁ Λαζίας, ὁ Γοτθί(ας), ὁ Καφᾶς, ὁ Χίου, ὁ Λήμνου, ὁ Ἰσχανίου, ὁ Ἴμβρου, ὁ Οὐγκροβλαχίας καὶ ὁ Μουλδοβλαχί(ας).
Αἱ ἀρχιεπισκοπαί: Ὁ Προικονήσου, ἡ Κάρπαθος, ἡ Αἴγινα, ἡ Πωγωνιανή, ἡ Ἐλασσῶνας, ἡ Κῶ καὶ ἡ τῆς Λευκάδος.

— φ. 191β : [κεφ.] «σξη'. Αἱ [sic] ἀρχιεπίσκοπ(οι) λέγονται πανιερώτ(α)τ(οι), ὥσπερ κ(αὶ) τοὺς μ(ητ)ροπολίτας, διὸ χειροτονοῦνται ὑπὸ τοῦ π(ατ)ριάρχ(ου) κ(αὶ) λέγονται κ(αὶ) ἀδελφοὶ κ(αὶ) συλλειτουργοί.
Περὶ ποῖοι τῶν μ(ητ)ροπολιτῶν ἔχουν τὴν σήμερον ἐπισκοπᾶς».

Ὁ Ἡρακλείας τῆς Εὐρόπ(ης) ἔχει ταύτας : Τοῦ Ῥεδεστοῦ, τοῦ Πανίου, τοῦ Καλλιουπόλ(εως), τοῦ Περιστάσ(εως) κ(αὶ) Μυριοφύτου, τοῦ Τζερουλοῦ, τοῦ Μέτρων κ(αὶ) Θύρων.
Ὁ Νικομηδείας τῆς Βιθυνίας ἔχει μία, Ἀπολλωνιάδα.
Ὁ Θεσσαλονίκης τῆς Θετταλί(ας) ἔχει ταύτας : Τοῦ Κίτρους, τοῦ Σερβί(ων), τοῦ Κασσανδρί(ας), τοῦ Καμπανί(ας), τοῦ Ἀρδαμάρεως, τοῦ Ἱερισσοῦ κ(αὶ) Ἁγίου Ὄρους, τοῦ Λιτῆς κ(αὶ) Ῥετίνης, τοῦ Πολυαννίνης κ(αὶ) Βαρδιωρητῶν, τοῦ Πλαταμῶνος||(φ. 192α) κ(αὶ) Λυκοστομίου. Ὁ Τορνόβου τῆς Βουλγαρί(ας) ἔχει μία, τοῦ Τζερβηνοῦ. Ὁ Ἀνδριανουπόλεως Αἰμιμόντου ἔχει μία, τοῦ Ἀγαθοπόλ(εως). Ὁ Κορίνθου τῆς Πελοπονήσ(ου) ἔχει ταύτας : Τοῦ Δαμαλῶν καὶ Πεδιάδος, τῆς Κεφαληνί(ας), τῆς Ζακίνθου, τῆς Ζημαινᾶς κ(αὶ) Ταρσοῦ καὶ τοῦ Πολυφέγγους. Ὁ Μονοβασί(ας) τῆς Πελοπονήσ(ου) ἔχει ταύτας : Τοῦ Κιθηρί(ας), τοῦ Μεθώνης, τοῦ Ἀνδρούσ(ης), τοῦ Ζευνῶν κ(αὶ) τοῦ Ἕλ(ους), τοῦ Μαΐν(ης) Καλαμάτας καὶ τοῦ Ῥεόντος. Ὁ Ἀθηνῶν τῆς Ἑλλάδος ἔχει ταύτας : Τοῦ Διαυλεί(ας) κ(αὶ) Ταλαντίου, τοῦ Ἄνδρου, τοῦ Σκήρου, τοῦ Σόλωνος κ(αὶ) τοῦ Μεδινήτζης. Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν τῆς Πελοπονήσ(ου) ἔχει ταύτας : Τοῦ Ὀλαίνης κ(αὶ) τοῦ Τερνίτζης. Ὁ Τραπεζοῦντος τῆς Λαζικῆς ἔχει ταύτας : Τοῦ Κάιν καὶ τοῦ Ὄφεως. Ὁ Λαρίσσης τῆς Ἑλλάδος ἔχει ταύτας : Τοῦ Δημητριάδων, τοῦ Λιτζᾶ κ(αὶ) Ἀγράφ(ων), τοῦ Φαναρίου, τοῦ Ζητουνίου, τοῦ Θαυμακοῦ, τοῦ Σταγών, τοῦ Λιδωρικίου, || (φ. 192β) τοῦ Γαρδικίου, τοῦ Ῥαδοβισδίου καὶ τοῦ Σκιάθους. Ὁ Ναυπάκτου Νικοπόλ(εως) ἔχει ταύτας : Τοῦ Βονδίτζης, τοῦ Ἀετοῦ Ἀγγελώου κ(αὶ) τοῦ Ῥηγῶν. Ὁ Ῥόδου τῶν Κυκλάδων νήσ(ων) ἔχει μία, τοῦ Λέρνης. Ὁ Φιλίππων τῆς Μακεδονί(ας) ἔχει μία, τοῦ Ἐλευθερουπόλ(εως). Ὁ Ἰωαννίν(ων) ἔχει ταύτας : Τοῦ Βελᾶ, τοῦ Βοθροντοῦ κ(αὶ) Γλυκαί(ων), τοῦ Δρινοπόλ(εως) καὶ τοῦ Χιμάρρ(ας). Ὁ Λακεδαιμονί(ας) ἔχει ταύτας : Τοῦ Ἀμικλῶν, τοῦ Καριουπόλ(εως) καὶ τῶν Βρεστέν(ων). Ὁ Εὐρίπου ἔχει ταύτας : Τοῦ Ῥαιῶν, τοῦ Καρί(ας), τοῦ Πορθμοῦ, τοῦ Αὐλῶνος καὶ τῶν Καναλλίων.

"Εξω ἀπὸ τούτους τοὺς μ(ητ)ροπολίτ(ας) ἄλλος μ(ητ)ροπολίτ(ης) δὲν ἔχει ἐπισκοπὴν τὴν σήμερον, ὅτι ἐρημώθησαν.

Αἱ ἐπισκοπαὶ τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀχρειδῶν: Ὁ Καστορί(ας) μ(ητ)ροπολίτ(ης) κ(αὶ) πρωτόθρον(ος), ὁ Μολισκοῦ, ὁ Μιγλέν(ων), ὁ Βοδενῶν κ(αὶ) Σαλανίτζης, ὁ Στρουμνίτζης, ὁ Βελεσοῦ, ὁ Πελαγωνί(ας) ἤτοι Μπιτωλί(ας) κ(αὶ) Πρελεάπου, ὁ Τετζάβου, || (φ. 193α) ὁ Ντέμπρις, ὁ Ἰσπατί(ας) κ(αὶ) Μουζακί(ας), ὁ Βελεγράδ(ων), ὁ Κανίν(ων) κ(αὶ) Αὐλῶνος, ὁ Σελεσφόρ(ου) κ(αὶ) Κοριτζῶν, ὁ Γκόρας κ(αὶ) Μίκρας, ὁ Πρεσπῶν, ὁ Σισανίου κ(αὶ) Ἀνασελίτζου καὶ ὁ Γρεβαινῶν.

— φ. 193α : [Κεφ.] «σξθ'. Περὶ τῶν μ(ητ)ροπολιτῶν ποῖοι λέγονται ὑπέρτιμοι κ(αὶ) ἔξαρχ(οι), ποῖοι (δὲ) ὑπέρτιμοι μόν(ον)».

Ὁ Καισαρεί(ας) Καππαδοκί(ας) ὑπέρτιμος τῶν ὑπερτίμων κ(αὶ) ἔξαρχ(ος) πάσ(ης) Ἀνατολῆς. Ὁ Ἐφέσου ὑπέρτιμος κ(αὶ) ἔξαρχ(ος) πάσ(ης) Ἀσί(ας). Ὁ Ἡρακλεί(ας) πρόεδρος τῶν ὑπερτίμ(ων) κ(αὶ) ἔξαρχος πάσ(ης) Θράκ(ης) κ(αὶ) Μακεδονί(ας). Ὁ Ἀγκύρ(ας) ἔξαρχ(ος) πάσ(ης) Ἑλησπόντου. Ὁ Φιλαδελφί(ας) πάσ(ης) Λυδί(ας). Ὁ Νικομηδεί(ας) πάσ(ης) Βιθυνί(ας). Ὁ Νικαί(ας) ὁμοί(ως). Ὁ Χαλκιδῶν ὁμοί(ως). Ὁ Θεσσαλονίκ(ης) πάσ(ης) Θετταλί(ας). Ὁ Τορνόβου πάσ(ης) Βουλγαρί(ας). Ὁ Ἀνδριανουπόλ(εως) πάσ(ης) Αἱμημόντου. Ὁ Σοφί(ας) πάσ(ης) Σαρδικ(ῆς). Ὁ Μασί(ας) Εὐξείνου Πόντου. Ὁ Νεο-) καισαρί(ας) Πόντου Πολεμονιακοῦ. Ὁ Ἰκονίου πάσ(ης) Λυκαονί(ας). Ὁ Κορίνθου πάσ(ης) Πελοπονήσ(ου). Ὁ Μονοβασίας ὁμοί(ως). Ὁ Ἀθηνῶν πάσ(ης) Ἑλλάδος. Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν πάσ(ης) Ἀχαΐ(ας). || (φ. 193β) Ὁ Τραπεζοῦντος πάσ(ης) Λαζικ(ῆς). Ὁ Λαρίσσ(ης) Δευτέρ(ας) Θετταλί(ας) κ(αὶ) πάσ(ης) Ἑλλάδος. Ὁ Ναυπάκτου πάσ(ης) Αἰτωλί(ας). Ὁ Φιλιπποπόλ(εως) πάσ(ης) Θράκ(ης). Ὁ Ῥόδου τῶν Κυκλάδων νήσ(ων). Ὁ Φιλίππων πάσ(ης) Μακεδονί(ας).

"Εξω ἀπὸ τούτους τοὺς ἄνωθεν ὁποῦ ἔχουν τὰς ἐξαρχί(ας), οἱ δὲ ἐπίλοιποι μ(ητ)ροπολῖται ὑπέρτιμοι μόνον γράφονται κ(αὶ) οὐχὶ ἔξαρχοι.

— φ. 193β : [Κεφ.] «σο'. Τὰ τῶν ἱερέ(ων) ὀφφίκια καὶ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν».

Πεντ(ὰς) α' : Ὁ οἰκονόμος, ὁ σακελλάριος, ὁ σκευοφύλαξ, ὁ χαρτοφύλαξ, ὁ σακελαΐου [sic] κ(αὶ) ὁ προτέκδικος, ὁ πρωτονοτάριος, ὁ λογοθέτ(ης), ὁ καστρήσιος.

[Πεντὰς] β' : Ὁ ῥεφερενδάριος κ(αὶ) ὑπομνηματογράφων, ὁ ἱερομνήμων, ὁ λογοθέτ(ης), ὁ καστρήσιος, ὁ ὑπομιμνήσκ(ων), ὁ διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου, ὁ διδάσκαλος τοῦ ἀποστόλ(ου) κ(αὶ) διδάσκαλος τοῦ ψαλτῆρος.

Πεντὰς γ': Ὁ ἐπὶ τῶν γονάτ(ων), ὁ ἐπὶ τῶν κρίσεων, ὁ ἐπὶ τῶν δεήσεων, ἐπὶ τῆς ἱερᾶς καταστάσ(εως) κ(αὶ) σεκρέτ(ων), ὁ ἄρχων τῶν μοναστηρί(ων), ὁ ἄρχ(ων) τῶν ἐκκλησιῶν, || (φ. 194α) ὁ ἄρχων τοῦ εὐαγγελίου, ὁ ἄρχ(ων) τῶν ἀντιμινσίων καὶ ὁ ἄρχ(ων) τῶν φώτ(ων), ὁ ῥήτωρ, ὁ δευτερεύ(ων) τῶν διακόνων, ὁ πρωτοπαπ(ᾶς) καὶ ὁ δευτερεύ(ων) τῶν ἱερέ(ων).

— φφ. 195α - 199β, κεφ. σοα' - σπβ' : Τύποι γραμμάτων.

— φ. 202β : [Κεφ.] «σϞβ'. Διαζύγιον, ὅταν δαιμονίζεται ὁ ἄνδρας, ἢ ἡ γυναῖκα». Τὸ κείμενον κολοβόν.

Ἀρχ.: Προκαθημένου τοῦ πανιερωτάτου μ(ητ)ροπολίτου [. . .] ἐνεφανίσθη ὁ δεῖνα κ(αὶ) ἐβόησε κ(α)τ(ὰ) τῆς νομίμου αὐτοῦ γυναικὸς [. . .]

Τελ.: [. . .] (καὶ) ἐμαρτύρησαν μεθ' ὅρκου, ὅτι οὕτως ἔχει τὸ ἀληθὲς

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ λεπτόγραμμος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις

γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,085. Στίχοι 18 (εἰς τὸν πίνακα περιεχομένων, φφ. 1 - 11, στίχοι 21). Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ὡσαύτως καὶ οἱ τίτλοι. Ἐν γένει πολλαὶ ἐρυθρογραφίαι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.
Δὲν ὑπάρχει ἀρίθμησις φυλλαδίων. Ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως, ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου, τῆς ὁποίας ἡ κατακόρυφος κεραία ἀπολήγει πρὸς τὰ ἄνω, ἐκτὸς τοῦ κύκλου, εἰς τρίφυλλον ἰσομετρικὸν σχῆμα. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 1 ... 15/16 ... 29/36 ... 94/95 ... 138/145 ... 187/190, 196/197). Δὲν ταυτίζεται. β') Κύκλον μὲ ἀδιευκρίνιστον σχῆμα ἐντὸς αὐτοῦ. Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 30/35, 31/34 καὶ 78. Δὲν ταυτίζεται. γ') Τὸ κεφαλαῖον γράμμα («lettre») B. Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φφ. 102, 106, 162, 164, 193, 198 καὶ 202. Δὲν ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 11β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ πίνακος τῶν περιεχομένων, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως, τὸ κάτωθι κωδικογραφικὸν σημείωμα :
† ἐγράφ(η) τὸ παρ(ὸν) μέγα νόμιμον ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τῷ ἄθῳ· ,ζρκη' [7128 = 1620] *αὐγούστ(ου) κη' : ~*

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου δι' ἄλλων χειρῶν :
ἡ χεὶρ ταῦτα γράψασα μέλη σαπῆναι | φεῦ κ(αὶ) γενοίσεται κόνις· γραφὴ δὲ μένη εναριθμήτοις χρόνοις. Ἄνωθεν αὐτῶν ἀραβικὰ γράμματα καὶ τὸ ἑξῆς κτητορικὸν σημείωμα : *ετούτος ο νομὸς ηνε του χρηCoῦ του μακαρη|τη του ιοανη απὸ του ραῦρα το πουλε και | τον εχη ασπρα 150 ηγουν κατον παινηντα.*
Ἐπὶ τοῦ παραφύλλου τοῦ ἐπικεκολλημένου ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως τὸ κάτωθι μεταγενέστερον κτητορικὸν σημείωμα :
Τὸ παρὸν βιβλίον ἀ|φιερώθη εἰς τὴν Ἱερὰν | Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριά|δος τῶν Μετεώρων πα|ρὰ τοῦ Σωτηρίου Παππᾶ- | Στεφάνου ἐκ πόλεως | Τρικκάλων. | Τῇ 10η Νοεμβρίου 1893 | Ἐν Μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος | τῶν Μετεώρων. | Ὁ Ἡγούμενος.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις.
Διατήρησις μετρία. Πολλὰ φύλλα τοῦ κώδικος ἔχουν διαποτισθῆ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὄψεως τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 25 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 83/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὄψεως τῆς προσθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 107/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος, ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ κτητορικόν του σημείωμα, ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 2 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σῴζεται σήμερον. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α ἀποτύπωμα νεωτερικῆς σφραγῖδος τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 190 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 19β - 20α (δεῖγμα γραφῆς).

108

Χάρτης Διαστ. 0,215×0,140 Αἰὼν XV (α' ἥμισυ) Φύλλα 319

Παρακλητική.

Α' (φφ. 1α - 213β) Κανόνες κατ' ἦχον καὶ καθ' ἡμέραν ψαλλόμενοι ἀπὸ Δευτέρας μέχρι Σαββάτου καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα.

α' (φφ. 1α - 31α) Κανόνες τοῦ α' ἤχου.
φ. 1α : «Ἀρχὴ σὺν Θ(ε)ῷ ἡμ(ῶν) Παρακλητ(ικῆς)...»

Ἀρχ.: Τῶν ἁμαρτιῶν μου τὴν πληθὴν κατα τὸ πλῆθος Χ(ριστ)ὲ τοῦ ἐλέους σου δέομαι ἐξάλειψον [. . .]

β' (φφ. 31α - 59α) Κανόνες τοῦ β' ἤχου.
γ' (φφ. 59α - 85α) Κανόνες τοῦ γ' ἤχου.
δ' (φφ. 85α - 110α) Κανόνες τοῦ δ' ἤχου.
ε' (φφ. 110α - 137β) Κανόνες τοῦ πλ. α' ἤχου.
ς' (φφ. 137β - 159β) Κανόνες τοῦ πλ. β' ἤχου.
ζ' (φφ. 159β - 185α) Κανόνες τοῦ βαρέος ἤχου.
η' (φφ. 185α - 213β) Κανόνες τοῦ πλ. δ' ἤχου.
— (φ. 214β) Ἐξαποστειλάρια τῶν ἁγίων καὶ τῆς Θεοτόκου.

Β' (φφ. 215α - 314β) Στιχηρά, ἀπόστιχα καὶ μαρτυρικὰ κατ' ἦχον καὶ καθ' ἡμέραν (ἀπὸ Κυριακῆς μέχρι Σαββάτου), ψαλλόμενα καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα.

α' (φφ. 215α - 227β) Τροπάρια τοῦ α' ἤχου.

Ἀρχ.: Τῇ Κυ(ρια)κ(ῇ) ἑσπ(έ)ρ(ας) στιχ(η)ρ(ὰ) προσόμοια τ(ῶν) Ἀσωμάτων. — Πανεύφημοι μάρτ(υ)ρ(ες) : Ἀσώματοι ἄγγελοι Θ(εο)ῦ· θρόνω παριστάμενοι· καὶ ταῖς ἐκεῖθεν ἐλάμψεσι [sic] καταυγαζόμ(εν)οι [. . .]

β' (φφ. 227β - 239α) Τροπάρια τοῦ β' ἤχου.
γ' (φφ. 239β - 250α) Τροπάρια τοῦ γ' ἤχου.
δ' (φφ. 250β - 263β) Τροπάρια τοῦ δ' ἤχου.
ε' (φφ. 263β - 278β) Τροπάρια τοῦ πλ. α' ἤχου.
ς' (φφ. 278β - 290β) Τροπάρια τοῦ πλ. β' ἤχου.

ζ′ (φφ. 290β - 301α) Τροπάρια τοῦ βαρέος ἤχου.
η′ (φφ. 301α - 314β) Τροπάρια τοῦ πλ. α′ ἤχου.

Τελ. (φ. 314β) : (Ἑσπέρας Σαββάτου, στιχηρὰ προσόμοια, θεοτοκίον). Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἄναρχον λόγον Θ(εο)ῦ καὶ π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἔνθα λαμπρότητες αἱ διαιωνίζουσαι· καὶ ὁ γλυκὺς ἦχος ἑορτάζοντος, θεογεννήτρια.

— φφ. 314β - 319β : Μηνολόγιον.

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ ὑπὸ δύο χειρῶν καὶ ἐπὶ διαφορετικῆς ποιότητος χάρτου δι᾿ ἕκαστον τμῆμα.

— Α′ γραφεύς, ὀνόματι Ἰωάννης, φφ. 1α - 214β. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἀδεξία ὅμως. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,175×0,105. Στίχοι 26. Ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Ἐπίτιτλα ἐρυθρὰ καὶ πράσινα, χωρὶς ἰδιαιτέραν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, ἁπλᾶ καὶ ἄτεχνα. Μελάνη χρώματος κιρροῦ. Εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων τοῦ τμήματος τούτου προσθῆκαι τροπαρίων.

— Β′ γραφεύς, φφ. 215α - 319β : Γραφὴ ἐπιμελημένη, ἄνετος καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160×0,095. Στίχοι 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 215α ἐπίτιτλον ἐρυθρόγραφον. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

Ἀριθμοῦνται φυλλάδια α′ - μ′. Ἐκ τούτων τὸ α′ (φφ. 1 - 9) εἶναι πεντάδιον, τὸ κζ′ (φφ. 209 - 214) τριάδιον καὶ τὸ λς′ (φφ. 279 - 288) ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς διφύλλου καὶ ἐξ ἑνὸς τετραδίου. Πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι κανονικὰ τετράδια. Αἱ ἐνδείξεις α′ - ε′ εἰς τὸ κάτω περιθώριον τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου. Αἱ λοιπαί, ς′ - μ′, εἰς τὸ ἄνω περιθώριον τοῦ πρώτου φύλλου καὶ εἰς τὸ κάτω τοῦ τελευταίου ἑκάστου τετραδίου.

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : α′ (φφ. 1 - 9), β′ (φφ. 10 - 17), γ′ (φφ. 18 - 25), δ′ (φφ. 26 - 33), ε′ (φφ. 34 - 41), ς′ (φφ. 42 - 49), ζ′ (φφ. 50 - 57), η′ (φφ. 58 - 65), θ′ (φφ. 66 - 73), ι′ (φφ. 74 - 81), ια′ (φφ. 82 - 89), ιβ′ (φφ. 90 - 97), ιγ′ (φφ. 98 - 105), ιδ′ (φφ. 106 - 113), ιε′ (φφ. 114 - 121), ις′ (φφ. 122 - 129), ιζ′ (φφ. 130 - 137), ιη′ (φφ. 138 - 145), ιθ′ (φφ. 146 - 153), κ′ (φφ. 154 - 159, 159Α - 160), κα′ (φφ. 161 - 168), κβ′ (φφ. 169 - 176), κγ′ (φφ. 177 - 184), κδ′ (φφ. 185 - 192), κε′ (φφ. 193 - 200), κς′ (φφ. 201 - 208), κζ′ (φφ. 209 - 214). Τὰ ὑπόλοιπα τετράδια (μέχρι καὶ τοῦ λη′), ἐπειδὴ τὸ δεύτερον τοῦτο τμῆμα τοῦ κώδικος (φφ. 215 - 319) εἶναι πρόσθετον, πλὴν τῆς συνεχοῦς, ἔχουν καὶ ἰδίαν ἀρίθμησιν ὡς ἑξῆς : κη′/α′ (φφ. 215 - 222), κθ′/β′ (φφ. 223 - 230), λ′/γ′ (φφ. 231 - 238), λα′/δ′ (φφ. 239 - 246), λβ′/ε′ (φφ. 247 - 254), λγ′/ς′ (φφ. 255 - 262), λδ′/ζ′ (φφ. 263 - 270), λε′/η′ (φφ. 271 - 278), λς′/θ′ (φφ. 279 - 288), λζ′/ι′ (φφ. 289 - 296), λη′/ια′ (φφ. 297 - 304), λθ′ (φφ. 305 - 312), μ′ (φφ. 313 - 319).

Μετὰ τὸ φ. 159 ἀριθμεῖται φ. 159Α. Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἓν περγαμηνὸν παράφυλλον, ΙΑ′/ΙΒ′ αἰ., μὲ τροπάρια, τὰ ὁποῖα σήμερον ἔχουν καταστῆ

ἐξίτηλα καὶ δὲν ἀναγινώσκονται. Ἐπὶ τῆς β' ὄψεως τοῦ παραφύλλου ἔχουν γραφῇ, κατὰ τὸν ΙΖ'/ΙΗ' αἰ., ἄλλα τροπάρια.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Ὄρος («mont») ἐσχηματοποιημένον τοῦ ὁποίου ἡ κεντρικὴ κορυφὴ ἀπολήγει εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 3 καὶ 46 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 3/8, 4/7 ... 29/30 ... 45/46). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 6341 (ἔτ. XIV/1410) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. β') Ζυγὸν («balance»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 18 καὶ 199 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 51/56, 53/54 ... 138/145 ... 164/165 ... 194/199). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. I 176 (ἔτ. 1424) ὑδατόσημον τοῦ G. Piccard V (Wasserzeichen Waage, σελ. 59). γ') Πύργον («tour»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 203 καὶ 214 (βλ. τὰ φφ. 201/208, 203/206). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ὑδατοσήμων 7164 - 7172 (ἔτ. 1380 - 1410) τῶν V. Mošin — S. Traljić, 15887 (ἔτ. 1400 - 1417) τοῦ C. Briquet καὶ II 531 - 538 (ἔτ. 1400 - 1408) τοῦ G. Piccard, III (Die Turm -Wasserzeichen, σελ. 97). δ') Κεφαλὴν βοὸς («tête de boeuf»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 216 καὶ 276 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 216/221 ... 232/237 ... 240/245 ... 273/276). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14455 (ἔτ. 1419) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. ε') Κεφαλὴν ἐλάφου («tête de cerf»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 234/235. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 15497 (ἔτ. 1418) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. ϛ') Πτηνὸν («oiseau»). Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 250, 253, 257/260, 263, 264/269 καὶ 265/268. Δὲν ταυτίζεται. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 12117 (ἔτ. 1401 - 1418) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. ζ') Κεφαλὴν βοὸς («tête de boeuf»), ἀπολήγουσαν ἄνω, μεταξὺ τῶν κεράτων, εἰς κατακόρυφον κεραίαν μὲ ἑξάκτινον ἀστέρα εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 271/278. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 14642 (ἔτ. 1407 - 1410) τοῦ C. Briquet καὶ VI 145 (ἔτ. 1400 - 1405) τοῦ G. Piccard II (σελ. 98 καὶ 380). η') Μάχαιραν ἢ ξίφος («coutelas»), ὕψους 4,5 ἑκ. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 272/277. Δὲν ταυτίζεται. θ') Ὄρος ἐσχηματοποιημένον («mont»), τοῦ ὁποίου ἡ κεντρικὴ κορυφὴ ἀπολήγει εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 291/294 καὶ 307/310. Δὲν ταυτίζεται. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 11689 (ἔτ. 1411 - 1421) τοῦ C. Briquet, 6362 (ἔτ. 1399 - 1400) καὶ 6366 (ἔτ. 1380 - 1395) τῶν V. Mošin — S. Traljič καὶ 11 «monts» (ἔτους 1426/27) τῶν D. - J. Harlfinger.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 214α τὸ κάτωθι κωδικογραφικὸν σημείωμα :
†ώσπερ ξένι χέρουσιν υδῖν π(ατ)ρίδα (καὶ) ἡ θαλατέβ(ων)τ(ες) υδ(ῖν) |

λυμένα οὕτωσ (καὶ) ἡ γράφοντ(ες) ὑδῆν βιβλίου τέλ(ως)· | εὔχεσθε (καὶ) μὶ καταράσθε δῖα τ(ων) κ(ύριον) οτ(ι) χορικ(ως) ἡ|μ(ῖν) της τέχνης· (ὅτι) ὁ γράφ(ων) παραγράφη· ι(ησο)ῦ βοήθ(ει) τῶ | ταλέπορω Ιω(άννη) τῶ μουντζωγράφω· π(ατ)ὴρ π(ατέ)ρ(ων) ἀγαθό|της τ(ῶν) ὁσί(ων) ἀρετ(ῶν) θυσαύρισμα· τ(ῆς) ζωὴσ ἡλι(ως)· ηὐ|φράνθ(ην) γὰρ πολῦ υδ(ῶς) τ(ὰ) τ(ῶν) σ(ῶν) ἀρετ(ῶν) αθλα (καὶ) τρώπου σου τοῦ | διδακτικοῦ (καὶ) μαθιτικοῦ· τεθαρικ(ῶς) γ(ὰρ) ἡμ(ὶν) τοὺ ὡραθην | σε· ·ὑ·γι(ῶς) τ(ῶν) τ(αι) γραμάτ(ων) τοῦ δυπλοῦ (καὶ) συνθ(ετ)ικοῦ | σαρκῖου ἡμ(ιν) (καὶ) ταγὰσ διήτρωσ(αι) ὁ τ(ῶν) όλ(ων) δεσπότης | οὐ μόν(ων) σὺ τοῦ ὑγι(ῶς) ἐνοιδυ τ(ῆς) ψῦχῆς κ(αὶ) σώμ(α)σιν ὑποστά|σης αλλ οίον σ(αι) άρν(ες) τρέφ(ων)τ(αι) άρτ(ων) ου(ρα)νί(ων) ἐκ τ(ῶν) σ(ῶν) φων(ι)τικ(ῶν) | τρι(ῶν) οργάν(ων) χήλιοδ(ών)τ(ως)· (καὶ) τ(ῶν) ἀποξενόντ(ων) τοῦ λέξε(ων) | ζῶμ(εν) (καὶ) ἡμὴς θυμιδ(ί)α θ(εο)ῦ (καὶ) τη αγία ευχῆ τῆς με|γάλησ ἁγιωσῦνης σου.

† Ἐγράφη δὲ διἀχειρὸσ· καμοῦ ἰω(άνν)ου τοῦ νίστοροσ· | τὸ παρῶν βῖβλί(ον) ευχ(εσ)θ(αι) (καὶ) μὴ καταράσθ(αι) | δια τ(ῶν) κ(ύριο)ν ότ(ι) χωρικῶσ ἰμῆν τῆσ τέχνησ τ(ῶν) | γραμάτων (καὶ) τ(ῶν) γράφωντωс : αμῆν ἀμῆν | δόξα σοι ὁ θ(εὸ)σ ἡμῶν δόξα σοι :

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α, ἄνωθεν τοῦ ἐπιτίτλου, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως, ἐρυθρόγραφα τὰ ἑξῆς : *† ὁ χ(ριστὸ)ς ἐστ(ὶν) ἀρχ(ὴ) κ(αὶ) τέλος.* Τὰ αὐτὰ καὶ δι' ἀμαυρᾶς μελάνης ἔχουν ἐπαναληφθῆ καὶ διὰ χειρὸς μεταγενεστέρας.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 215α, ἄνωθεν τοῦ ἐπιτίτλου, διὰ χειρὸς τοῦ γραφέως, ἐρυθρόγραφος ὁ δωδεκασύλλαβος στίχος :

† ὦ χ(ριστ)έ μου τάχῦνον τ(ὸν) δρόμ(ον) τοῦτον : ~

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λεπτὴ ἔντυπος διακόσμησις.
Διατήρησις τοῦ κώδικος καλή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 51 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 100/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α: 108/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 23 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 191, 192 καὶ 193 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 109β - 110α (δεῖγμα γραφῆς α' γραφέως, Ἰωάννου τοῦ Νίστορος), 214α (κωδικογραφικὸν σημείωμα Ἰωάννου τοῦ Νίστορος) καὶ 224β - 225α (δεῖγμα γραφῆς β' γραφέως).

109

Χάρτης χονδρός Διαστ. 0,200×0,135/0,140 Αἰὼν XIV (α' ἥμισυ) Φύλλα 209

Θεοτοκάριον. Ἀκέφαλον καὶ κολοβὸν (ἔχουν ἐκπέσει ἓν φύλλον ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος καὶ ἓν ἀπὸ τὸ τέλος). Περιέχονται κανόνες πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου κατ' ἦχον καὶ καθ' ἡμέραν (ἀπὸ Σαββάτου μέχρι καὶ Παρασκευῆς· τὸ Σάββατον, ἐπὶ πλέον, κανὼν καὶ πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας Τριάδος).

α' (φφ. 1α - 24β) Κανόνες τοῦ α' ἤχου.

Ἀρχ.: [Σάββατον, κανὼν ἁγ. Τριάδος, ᾠδὴ δ'· ἀκέφαλος] ζεσθαι· τῆς ὑπερνοῦν θεαρχικῆς λαμπρότητος· καὶ φωτουργοῦ καὶ γλυκί[ας] μεθέξεως.
Πρότερον· οὐ(ρα)νοὺς ἐστερέωσ(ας) Κ(ύρι)ε· καὶ πᾶσ(αν) δύναμιν αὐτῶν· τῷ λόγῳ σου τῷ παντουργῷ [. . .]

β' (φφ. 25α - 50α) Κανόνες τοῦ β' ἤχου.
γ' (φφ. 50α - 77β) Κανόνες τοῦ γ' ἤχου.
δ' (φφ. 78α - 103β) Κανόνες τοῦ δ' ἤχου.
ε' (φφ. 103β - 128β) Κανόνες τοῦ πλαγ. α' ἤχου.
ς' (φφ. 128β - 155α) Κανόνες τοῦ πλαγ. β' ἤχου.
ζ' (φφ. 155α - 179β) Κανόνες τοῦ βαρέος ἤχου.
η' (φφ. 179β - 209β) Κανόνες τοῦ πλαγ. δ' ἤχου.

Τελ.: (Κανὼν Παρασκευῆς· κολοβός· β' τροπάριον ε' ᾠδῆς) — Μεμυημένοι πάναγνε· τὸ ἐν σοὶ νῦν μυστήριον· καὶ τὴν γενομέν(ην) διὰ σοῦ δρεπόμενοι ψυχῶν ἀπολύτρωσιν· καὶ σ(ωτη)ρίαν κράζομ(εν)

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,125/0,140×0,080/0,090. Στίχοι 24. Αἱ συνήθεις βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις. Ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, χωρὶς καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.
Τὰ τετράδια τοῦ κώδικος δὲν ἀριθμοῦνται. Ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως, ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ ἐξ εἴκοσι ἓξ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων. Τοῦ πρώτου τετραδίου (φφ. 1-7) ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον. Εἰς τὸ τέλος ὑπῆρχεν ἓν τετράφυλλον, τοῦ ὁποίου σήμερον ἔχουν ἐκπέσει τὰ δύο τελευταῖα φύλλα· τὸ τελευταῖον τούτων, πιθανώτατα, ἄγραφον.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ τὸ κεφαλαῖον γράμμα («lettre») R. Ἀπαντᾷ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 51/52 . . . 59/60 . . . 91/92 . . . 146 . . . 160, 161 . . . 172). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 8916 (ἐτῶν 1317/26) τοῦ C. Briquet καὶ 5500 (ἔτους 1323) τῶν V. Mošin — S. Traljić.

Στάχωσις ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἁπλῆ ἔντυπος γραμμικὴ διακόσμησις. Ἴχνη τῶν δύο θηλυκωτήρων. Ἐφ' ἑκάστης πινακίδος ὑπῆρχον ἐννέα μεταλλικοὶ γόμφοι (εἰς τρεῖς σειρὰς ἀνὰ τρεῖς), ἐκ τῶν ὁποίων σῴζονται πέντε ἐπὶ τῆς προσθίας πινακίδος καὶ τρεῖς ἐπὶ τῆς ὀπισθίας.

Διατήρησις τοῦ κώδικος καλή.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 104 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 64/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἀμαυρᾶς μελάνης, ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος : 109/N.A.B.
Ὁ κῶδιξ οὗτος πρὸς οὐδένα κώδικα ταυτίζεται τῆς καταγραφῆς τοῦ Ν. Βέη, τῆς γενομένης τὸ ἔτος 1909. Διὰ τοῦτο καὶ παραμένει ἀνεξακρίβωτος ἡ ἀρχική του προέλευσις.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 194 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 128β - 129α (δεῖγμα γραφῆς).

110

Χάρτης Διαστ. 0,220×0,145/0,150 Αἰὼν XIV (α' ἥμισυ) Φύλλα 169

Ἀντιόχου μοναχοῦ λόγοι κ.ἄ. Περιλαμβάνονται «λόγοι» (κεφάλαια) ρλ' (PG 89, 1421 - 1856).

Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

— φ. 1α : [Ἀντιόχου μοναχοῦ, Ἐπιστολὴ πρὸς Εὐστάθιον.] Τὸ κείμενον ἀκέφαλον καὶ δυσδιάκριτον, διότι ἐκ τῆς ὑγρασίας ἔχει καταστῆ ἐξίτηλον.

— φ. 2α : «Τοῦ αὐτοῦ λόγος πρῶτος». [«Προθεωρία».]

Ἀρχ.: Φησὶ γὰρ ἐν τοῖς ᾄσμασιν ὁ Σολομ(ῶν) ἑξήκοντά εἰσι βασίλισσαι κ(αὶ) ὀγδοήκοντα παλαιαὶ κ(αὶ) νεάνιδαις [. . .]

— φ. 2β : «Κε(φάλαιον) α'. Περὶ πίστεως».

Ἀρχ.: Τοῦ Κ(υρίο)υ συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος ἀρχόμεθα πρῶτον τὸν περὶ πίστε(ως) λόγον [. . .]

— φ. 4β : «Κε(φάλαιον) β'. Περὶ ἐλπίδος».

Ἀρχ.: Ἀπὸ τῆς πίστε(ως) πρωἴωμ(εν) ἐπὶ τὴν δευτέραν οὖσαν ελπίδα, ἥτις ἐξ αὐτ(ῆς) αρδευομ(έν)η καρποφορεῖ [. . .]

— φ. 5β : «γ'. Πε(ρὶ) ἐσθιάσεως».

Ἀρχ.: Περὶ τῆς ἐσθιάσε(ως), φησὶν ὁ παροιμιαστής, ἐὰν καθήσης δειπνῆσαι ἐπὶ τραπέζης δυναστῶν [. . .]

— Ἀκολουθοῦν : δ' Περὶ γαστριμαργίας (φ. 6α)· ε' λείπει· ς' Περὶ ἐγκρατείας (φ. 7α)· ζ' Περὶ νηστείας (φ. 8α)· η' Περὶ φιλαργυρίας (φ. 9α)· θ' Περὶ δωρο-

ληψίας (φ. 10α)· ι' Περὶ σκνιφότητος (φ. 11α)· ια' Περὶ δανειζόντων (φ. 11β)· ιβ' Περὶ τόκων (φ. 12α)· ιγ' Περὶ πλεονεξίας (φ. 12β)· ιδ' Περὶ περισπασμοῦ (φ. 13β)· ιε' Περὶ τοῦ μὴ ἀγαπᾶν τὸν κόσμον (φ. 14α)· ις' λείπει· ιζ' Περὶ τοῦ ἀπέχεσθαι γυναικῶν (φ. 15α)· ιη' Περὶ τοῦ μὴ ἐνδελεχίζειν ψαλλούσαις γυναιξὶν (φ. 16β)· ιθ' Περὶ πορνείας (φ. 17β)· κ' Περὶ σωφροσύνης (φ. 19α)· κα' Περὶ παρθενίας (φ. 20α)· κβ' Περὶ προπετείας (φ. 21β)· κγ' Περὶ ὀργῆς (φ. 22α)· κδ' Περὶ θυμοῦ (φ. 23α)· κε' Περὶ λύπης (φ. 24α)· κς' Περὶ ἀκηδίας (φ. 25β)· κζ' Περὶ ἀπογνώσεως (φ. 27α)· κη' Περὶ γογγυσμοῦ (φ. 29β)· κθ' Περὶ καταλαλιᾶς (φ. 30α)· λ' Περὶ ψιθυρισμοῦ (φ. 31α)· λα' Περὶ τοῦ μὴ μέμφεσθαι (φ. 32α)· λβ' Περὶ ἀντιλογίας (φ. 33α)· λγ' Περὶ ἀργολογίας (φ. 33β)· λδ' Περὶ περιεργείας (φ. 34α)· λε' Περὶ καταφρονήσεως (φ. 34β)· λς' Περὶ ὀκνηρίας (φ. 35β)· λζ' Περὶ τοῦ μὴ ἐρίζειν μετὰ δυνάστου (φ. 36β)· λη' λείπει· λθ' Περὶ συκοφαντίας (φ. 37α)· μ' Περὶ κλοπῆς (φ. 38α)· μα' Περὶ ψεύδους (φ. 39α)· μβ' Περὶ κενοδοξίας (φ. 40α)· μγ' Περὶ ὑπερηφανίας (φ. 41α)· μδ' Περὶ ὑψηλοφροσύνης (φ. 42β)· με' Περὶ τοῦ μὴ μέγα φρονεῖν παρ' ἑαυτοῦ (φ. 43β)· μς' Περὶ τοῦ μὴ ἐξουθενεῖν (φ. 44β)· μζ' Περὶ τοῦ μὴ καταγελᾶν (φ. 45α)· μη' Περὶ τοῦ μὴ κατακρίνειν (φ. 45β)· μθ' Περὶ τοῦ μὴ σκανδαλίζειν (φ. 46β)· ν' Περὶ τοῦ μὴ ὀνειδίζειν ἀλλὰ μᾶλλον ὀνειδίζεσθαι (φ. 47α)· να' Περὶ τοῦ μὴ ἀνταποδιδοῦναι [sic] κακὸν ἀντὶ κακοῦ (φ. 48α)· νβ' Περὶ τοῦ μὴ μνησικακεῖν (φ. 48β)· νγ' Περὶ τοῦ μὴ ἐχθραίνειν (φ. 49β)· νδ' Περὶ τοῦ μὴ φθονεῖν (50β)· νε' Περὶ τοῦ μὴ ἐρίζειν (φ. 51α)· νς' Περὶ τοῦ μὴ μισεῖν (φ. 52α)· νζ' Περὶ τοῦ μὴ ἐπιχαίρειν (φ. 53α)· νη' Περὶ τοῦ συγχαίρειν (φ. 54β)· νθ' Περὶ τοῦ μὴ λυπεῖν τινα (φ. 55β)· ξ' Περὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτῷ (φ. 56β)· ξα' Περὶ χρηστολογίας (φ. 58α)· ξβ' Περὶ τοῦ μὴ ὀμνύειν (φ. 59α)· ξγ' Περὶ τοῦ φυλάσσειν μυστήριον (φ. 60α)· ξδ' Περὶ τοῦ ἀκαίρως θαρρεῖν (φ. 60β)· ξε' Περὶ ἀληθείας (φ. 61β)· ξς' Περὶ τοῦ ἐλέγχειν (φ. 63β)· ξζ' Περὶ τοῦ ἐλέγχεσθαι (φ. 64β)· ξη' Περὶ τοῦ αἰσχύνεσθαι (φ. 65β)· ξθ' Περὶ ταπεινοφροσύνης (φ. 66β)· ο' Περὶ τοῦ συγχωρεῖν τῷ πλησίον (φ. 68α)· οα' Περὶ τοῦ εὔχεσθαι ὑπὲρ ἀλλήλων (φ. 69α)· οβ' Περὶ τοῦ μὴ ζητεῖν τὰ ἑαυτῶν (φ. 70β)· ογ' Περὶ τοῦ μὴ ἐπιθυμεῖν (φ. 71β)· οδ' Περὶ δικαιοκρισίας (φ. 73β)· οε' Περὶ δικαιομετρίας (φ. 75α)· ος' Περὶ μετανοίας (φ. 76α)· οζ' Περὶ ὑπομονῆς (φ. 79α)· οη' Περὶ ἀγῶνος (φ. 81α)· οθ' Περὶ ὑπακοῆς (φ. 83α)· π' Περὶ ὁμονοίας (φ. 84β)· πα' Περὶ λογισμῶν (φ. 86α)· πβ' Περὶ παιδείας (φ. 88α)· πγ' Περὶ συμβουλίας (φ. 90α)· πδ' Περὶ ἐνυπνίων (φ. 91β)· πε' Περὶ ὀλιγοψυχίας (φ. 93β)· πς' Περὶ κόπου (φ. 96α)· πζ' Περὶ σπουδῆς (φ. 97β)· πη' Περὶ διακονίας (φ. 99α)· πθ' Περὶ ἀκτημοσύνης (φ. 100α). ϟ' Περὶ πένθους (φ. 101β)· ϟα' Περὶ τοῦ καιρὸς περὶ παντὶ πράγματι (φ. 103α)· ϟβ' Περὶ τοῦ συμπάσχειν (φ. 104α)· ϟγ' Περὶ τοῦ μὴ προσωποληπτεῖν (φ. 105α)· ϟδ' Περὶ τοῦ οἰκεῖν μετὰ ὀλίγων καλῶν (φ. 106β)· ϟε' Περὶ τοῦ μὴ γελᾶν (φ. 108α)· ϟς' λείπει· ϟζ' Περὶ φιλοξενίας (φ. 110α)· ϟη' Περὶ φιλοπτωχίας (φ. 111α)· ϟθ' ἀκέφαλον (φ. 112α)· [ρ'] Περὶ τοῦ μὴ ἐλπίζειν ἐπ' ἄνθρωπον (φ. 112β)· ρα' Περὶ τοῦ μὴ πεποιθέναι τῇ ἰδίᾳ ἰσχύι (φ. 113α)·

[ρβ'] Περὶ τοῦ παραιτεῖσθαι τὰς ἀκαίρους συντυχίας (φ. 114β)· [ργ' Περὶ ἡσυχίας] (φ. 117α)· ρδ' Περὶ ἀγρυπνίας (φ. 118α)· ρε' Περὶ ψαλμωδίας (φ. 120α)· ρς' ἀκέφαλος (φ. 122α)· ρζ' Περὶ κατανύξεως (φ. 123β)· ρη' Περὶ τιμῆς γονέων (φ. 125β)· ρθ' Περὶ τοῦ εὐλαβεῖσθαι πρεσβύτας (φ. 126β)· ρι' Περὶ μακροθυμίας (φ. 127β)· ρια' Περὶ ἡγουμένων (φ. 129β)· ριβ' Περὶ ἀποταγῆς (φ. 133α)· ριγ' Περὶ ὑποταγῆς (φ. 135β)· ριδ' Περὶ τοῦ φυλάσσειν ἐντολὰς (φ. 136β)· ριε' Περὶ πραότητος (φ. 138α)· ρις' Περὶ τοῦ ἀδικεῖσθαι καὶ μὴ ἀδικεῖν (φ. 139α)· ριζ' Περὶ εὐχαριστίας (φ. 141α)· ριη' Περὶ τῆς ἐν Θεῷ εὐφροσύνης (φ. 143α)· ριθ' Περὶ τοῦ μὴ μεριμνᾶν (φ. 145α)· ρκ' Περὶ ἀπαρχῶν (φ. 146α)· ρκα' Περὶ ἐξιλασμοῦ (φ. 147β)· ρκβ' Περὶ ἀρχιερωσύνης (φ. 148β)· ρκγ' Περὶ διαταγῆς κλήρου (φ. 151α)· ρκδ' Περὶ αἰδεῖσθαι ἱερεῦσι (φ. 152α)· ρκε' Περὶ προσδοκίας τῶν μελλόντων (φ. 154α)· ρκς' Περὶ κλήσεως Θεοῦ (φ. 155β)· ρκζ' Περὶ φόβου Θεοῦ (φ. 156β)· ρκη' Περὶ τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης (φ. 158β)· ρκθ' Περὶ υἱοθεσίας (φ. 160β).

— φ. 162α : «Λόγος ρλ'. Πε(ρὶ) βασιλεί(ας)».

Ἀρχ.: Τὰς προλεχθήσας ἐντολὰς τηρήσαντες τοῦ Θ(εο)ῦ, ἐπὶ τὴν βασιλεί(αν) ἐπανίωμ(εν), περὶ ἧς καὶ ὁ ἀγὼν πολλύς [. . .]

— φ. 164α : Ἀνεπίγραφον. Περὶ τοῦ ὁμοουσίου τῆς ἁγίας Τριάδος.

Ἀρχ.: Περὶ μ(ὲν) οὖν πίστε(ως) ἤγουν ὁμοουσιότητος π(ατ)ρ(ὸ)ς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πν(εύματο)ς, ἐναρχῆ τοῦ βιβλίου ἀρχοῦντος ἐξεθέμεθα· νῦν δὲ διὰ τὴν κινηθεῖσαν αἵρεσιν μετὰ παρρησί(ας) ὁμολογοῦμ(εν) [. . .]

— φ. 166β : «Περὶ προσευχῆς καὶ ἐξομολογήσε(ως)».

Ἀρχ.: Κ(ύρι)ε ὁ Θ(εὸ)ς ὁ παντοκράτωρ· ὁ μέγας καὶ θαυμαστός· ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου [. . .]

Διακρίνονται δύο γραφεῖς τοῦ κώδικος:

— Α' γραφεύς, φφ. 1α - 51β: Γραφὴ λεπτόγραμμος, ἐπιμελημένη καὶ σταθερά, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155×0,100/0,105. Στίχοι 31. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολλαί. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι· ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ὡσαύτως ἐρυθρόγραφα. Μελάνη ἀμαυρά.

— Β' γραφεύς, φφ. 52α - 169β : Γραφὴ ἄνετος καὶ σταθερά, ἐμπείρου ὡσαύτως βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα περιορισμένα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,165×0,095/0,105. Στίχοι 27. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ συνήθεις. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, ἐξίτηλοι ἐκ τῆς ὑγρασίας. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ περιθώρια τῶν φύλλων τοῦ κώδικος ἔχουν προστεθῆ ὑπὸ μεταγενεστέρας, ἀδεξίας, χειρὸς διάφορα σχόλια σχετικὰ πρὸς τὸ κείμενον.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων καὶ ἐκ δύο δισσῶν (φφ. 52 - 55, 56 - 59), τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν φέρουν ἀρίθμησιν.

Διεκρίναμεν τὰ ἑξῆς τετράδια, τῶν ὁποίων ἡ σημερινὴ κατάστασις εἶναι ἡ ἑξῆς: α' (φφ. 1 - 6· ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον· οὕτω μετὰ τὸ φ. 6 χάσμα ἑνὸς φύλλου), β' (φφ. 7 - 14), γ' (φφ. 15 - 20· ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον· οὕτω μετὰ τὸ φ. 14 χάσμα ἑνὸς φύλλου, ὁμοίως δὲ καὶ μετὰ τὸ φ. 20), δ' (φφ. 21 - 28), ε' (φφ. 29 - 36), ς' (φφ. 37 - 43· ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον τοῦ τετραδίου· οὕτω μετὰ τὸ φ. 36 χάσμα ἑνὸς φύλλου), ζ' (φφ. 44 - 51), η' (φφ. 52 - 55· δισσόν), θ' (φφ. 56 - 59· δισσόν), ι' (φφ. 60 - 67), ια' (φφ. 68 - 75), ιβ' (φφ. 76 - 83), ιγ' (φφ. 84 - 91), ιδ' (φφ. 82 - 99), ιε' (φφ. 100 - 107), ις' (φφ. 108 - 114· ἑπτάφυλλον ἐξ ἀρχῆς), ιζ' (φφ. 115 - 121· ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον· οὕτω χάσμα ἑνὸς φύλλου μετὰ τὸ φ. 114), ιη' (φφ. 122 - 128· ἑπτάφυλλον, διότι ἔχει ἐκπέσει τὸ πρῶτον φύλλον· οὕτω χάσμα ἑνὸς φύλλου μετὰ τὸ φ. 121), ιθ' (φφ. 129 - 136), κ' (φφ. 137 - 144), κα' (φφ. 145 - 151· ἑπτάφυλλον, διότι μετὰ τὸ φ. 150 ἔχει σχισθῆ ἓν φύλλον, τοῦ ὁποίου σώζεται μικρὸν μόνον ὑπόλειμμα), κβ' (φφ. 152 - 159), κγ' (φφ. 160 - 167), κδ' (φφ. 168 - 169· σώζεται καὶ μικρὸν τμῆμα δύο ἀκόμη φύλλων τὰ ὁποῖα ἔχουν σχισθῆ). Μετὰ ταῦτα ἄγνωστος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπεσόντων τετραδίων καὶ φύλλων.
Ὁ κῶδιξ φέρει φυλλαρίθμησιν (τῆς καταγραφῆς τοῦ 1953) δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος. Τὰ λυτὰ φύλλα 77 - 78, τὰ ὁποῖα ἦσαν παρατοποθετημένα, τὰ ἐπανετοποθετήσαμεν εἰς τὴν θέσιν των καὶ διωρθώσαμεν τὴν ἀρίθμησίν των· οὕτω ἔγιναν φφ. 110 - 111. Παραλλήλως διωρθώθη ὑφ' ἡμῶν ἡ ἀρίθμησις τῶν φύλλων 79 - 111, τὰ ὁποῖα ἔγιναν φφ. 77 - 109.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν: α') Πέλεκυν («hache»). Ἀπαντᾷ μεταξὺ τῶν φύλλων 3 καὶ 50 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 3/4 ... 10/11 ... 30 - 35 ... 45/50). Δὲν ταυτίζεται. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑδατοσήμων τοῦ α' ἡμίσεος τοῦ ΙΔ' αἰ., εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 7486 (ἐτῶν 1326 - 1333) τοῦ C. Briquet καὶ 4616 - 4619 (ἐτ. 1333 - 1339) καὶ 4621 (ἔτ. 1341) τῶν V. Mošin — S. Traljić. β') Κεφαλὴν βοὸς («tête de boeuf»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 61 καὶ 127 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 61/66 ... 70/73 ... 100/107 ... 103/104 ... 117/118 ... 122/127). Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. I 463 (ἔτ. 1335), 467 (ἔτ. 1332) καὶ 468 (ἔτ. 1332) τοῦ G. Piccard II (Ochsenkopf - Wasserzeichen, σελ. 50, 275). γ') Κώδωνα («cloche») ἐσχηματοποιημένον, τοῦ ὁποίου ἡ κεντρικὴ κορυφὴ ἀπολήγει εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὰ φύλλα 54 καὶ 110/111. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα ὑπ' ἀριθ. 4007 (ἔτ. 1321) τοῦ C. Briquet καὶ 2948 (ἔτ. 1321) τῶν V. Mošin — S. Traljić. δ') Οἰκόσημον (θυρεὸν - ἀσπίδα· «armoiries - écu écartelé en sautoir»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 124/125. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 524 (ἔτ. 1326) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. ε') Δύο ξίφη («coutelas») διασταυρούμενα χιαστί. Ἀπαντοῦν, εἰς δύο τμήματα, μεταξὺ τῶν φύλλων 129 καὶ 150 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 129/136, 131/134, 138/143). Δὲν ταυτίζονται ἀκριβῶς. Ἐντάσσονται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 3353 - 3356 (ἐτῶν 1333/34) ὑδατόσημα τῶν V. Mošin — S. Traljić

ς') Θρύπτην ἢ καρυοθραύστην («broye», «casse-noix»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 151/159, 154/157, 160/167 καὶ 161/165. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑπ' ἀριθ. 1712 (ἔτους 1333) καὶ 1715 (ἐτῶν 1333/37) ὑδατόσημα τῶν V. Mošin — S. Traljić.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων δι' ἐφθαρμένου, ἰδίᾳ κατὰ τὴν ράχιν, βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λεπτὴ ἔντυπος διακόσμησις. Ἴχνη ἑνὸς θηλυκωτῆρος.
Διατήρησις κακή. Τὰ φύλλα τοῦ κώδικος ρυπαρὰ καὶ διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας. Ἡ γραφὴ εἰς πολλὰ σημεῖα ἐξίτηλος καὶ τὸ κείμενον δυσδιάκριτον.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως : 76 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 41/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς προσθίας πινακίδος καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 110/Ν.Α.Β.
Διὰ μολυβδίδος ἀναγράφεται ἐπὶ τῆς προσθίας πινακίδος καὶ ὁ ἀριθμὸς 46, ἄγνωστον ποίου καὶ ποίας καταγραφῆς.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 32 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 195 καὶ 196 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 50β - 51α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ α' γραφέως) καὶ 57β - 58α (δεῖγμα γραφῆς τοῦ β' γραφέως).

111

Χάρτης χονδρὸς Διαστ. 0,220×0,150 Αἰὼν XVI Φύλλα 227

Κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ ἐλλιπής. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν λείπουν πέντε ἕως ὀκτὼ φύλλα καὶ ἄλλα πέντε ἐνδιαμέσως.

1 (φφ. 2α - 216β) Θεοτοκάριον. Περιέχει κατ' ἦχον καὶ καθ' ἡμέραν (ἀπὸ Σαββάτου μέχρι καὶ Παρασκευῆς) κανόνας πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου (ὁ κανὼν τοῦ Σαββάτου ἢ τῆς Κυριακῆς πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας Τριάδος). Μετὰ τὸν κανόνα τῆς Παρασκευῆς ἀκολουθοῦν στιχηρὰ τροπάρια εἰς τὴν Θεοτόκον.

α' (φφ. 2α - 28β) Κανόνες τοῦ α' ἤχου. Ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν κανόνα τῆς Κυριακῆς. Τοῦ κανόνος τοῦ Σαββάτου σώζεται μόνον τὸ τελευταῖον τροπάριον καὶ μικρὸν ὑπόλειμμα τοῦ προηγουμένου.

Ἀρχ.: ναμε· σωστικὰς τοῖς σοῖς δούλοις· ἀεὶ ἐκπληρῶσαι καταξίωσον.
Νεῦσον ταῖς ἡμῶν δεήσεσιν· ὁ ἐν τρισὶ θεαρχικαῖς ὑποστάσεσι· μόνος εἷς Θ(εὸ)ς ἀληθινὸς πιστευόμενος [. . .]

β′ (φφ. 28β - 59β) Κανόνες τοῦ β′ ἤχου.
φ. 28β : «᾿Αρχ(ὴ) σὺν Θ(ε)ῷ τοῦ β′ ἤχ(ου)· τῷ σα(ββάτῳ) ἑσπ(έρας) καν(ὼν) εἰς τ(ὴν) ἁγίαν (καὶ) ζωαρχικὴν τριάδ(α)· φέρων ἀκροστιχίδ(α) τήνδ(ε) : Τὸ τρισσὸν ὑμνῶ τῆς θεαρχίας σέλας».
«᾿Ωδὴ α′, ἦχ(ος) α′. ᾿Εν βυθῷ».

῎Αρχ.: Τὴν τριττὴν καὶ μίαν ἀρχικὴν· φύσιν τῆς θεότητος· ἀσματικῶς ἀνυμνήσωμεν [...]

γ′ (φφ. 59β - 86β) Κανόνες τοῦ γ′ ἤχου. Μετὰ τὸν κανόνα τῆς Παρασκευῆς δύο στιχηρὰ τροπάρια εἰς τὴν Θεοτόκον, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον κολοβόν, διότι μεταξὺ τῶν φύλλων 86 καὶ 88 ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον, τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν ὑστέρων ἔχει ἀντικατασταθῇ μὲ ἄγραφον φύλλον.
φ. 59β : «᾿Αρχ(ὴ) τοῦ γ′ ἤχ(ου). Κανὼν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ζωάρχικὴν τριάδ(α)· οὗ ἡ ἀκροστιχ(ίς) : Αἰνῶ, τριάς, σε τὴν μίαν θεαρχίαν».
«᾿Ωδὴ α′, ἦχο(ς) γ′. ῾Ο τὰ ὕδατα πάλαι νεύματι θείῳ».

῎Αρχ.: ᾿Ακατάληπτε μόνη κυριαρχία καὶ μία τριαδικὴ θεαρχία [...]
Τελ.: ῾Ο ἐν ᾿Εδέμ· τὸν ᾿Αδὰμ ἀπατήσας· ἵνα Θ(εο)ῦ παρακούσῃ [...] πρεσβει(ῶν) σου ξίφει· τοῦτον οὖν

δ′ (φφ. 88α - 115α) Κανόνες τοῦ δ′ ἤχου. ῾Ο κανὼν τοῦ Σαββάτου ἀκέφαλος. Σῴζεται μόνον τὸ θεοτοκίον τῆς α′ ᾠδῆς καὶ ὑπόλειμμα τοῦ προηγουμένου τροπαρίου.

῎Αρχ.: συγκαλύπτονται πτέρυξι· καὶ τρισαγίοις ἄσμασι· ἀκαταπαύστως σε δοξάζουσιν.
<Θεοτοκίον.>
᾿Αφράστως τὸν ποιητὴν γεγέννηκας τῶν ὅλων πάναγνε [...]

ε′ (φφ. 115α - 140β) Κανόνες τοῦ πλαγίου α′ ἤχου. Δὲν ὑπάρχει κανὼν τοῦ Σαββάτου.
φ. 115α : «᾿Αρχὴ σὺν Θ(ε)ῷ τοῦ πλ(αγίου) α′ ἤχου [sic]. Τῇ Κυ(ριακῇ) εἰς τὴν ἀγρυπνίαν καν(ὼν) εἰς τ(ὴν) ἁγί(αν) καὶ ζωαρχικὴν τριάδ(α)· οὗ ἡ ἀκροστιχ(ίς): Καν(ὼν) ὁ πέμπτος φωτὶ τῷ τρισηλίῳ».
«᾿Ωδὴ α′, ἦχ(ος) π(λάγιος) α′. ῞Ιππον καὶ ἀναβάτην εἰς θάλασσαν».

῎Αρχ.: Κράτος τῆς ἑνιαίας καὶ τρισηλίου μορφῆς· ἀνυμνοῦντες βοῶμ(εν) [...]

ς′ (φφ. 141α - 167β). Κανόνες τοῦ πλαγίου β′ ἤχου. Δὲν ὑπάρχει κανὼν τοῦ Σαββάτου.
φ. 141α : «Κα(νὼν) εἰς τ(ὴν) ὑπερούσιον τριάδ(α)· τῇ Κυ(ριακῇ) εἰς τ(ὴν) ἀγρυπνίαν· φέρων ἀκροστιχίδ(α) τήνδ(ε) : Τὸν ἕ(κτον) ὕμνον προσφέρω σοι θειότης».
«᾿Ωδὴ α′, ἦχο(ς) πλ(άγιος) β′. ῾Ως ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας».

῎Αρχ.: Τρεῖς ὑποστάσεις ὑμνοῦμ(εν) θεαρχικάς· ἑνιαίας φύσεως· ἀπαράλλακτον μορφὴν [...]

ζ′ (φφ. 167β - 189β) Κανόνες τοῦ βαρέος ἤχου.

φ. 167β : «Κανὼν εἰς τὴν ἁγί(αν) καὶ ζωάρχικὴν τριάδ(α) φέρ(ων) ἀκροστιχίδα τήνδε : Αἰνῶ τριάς σε τὴν μοναρχικὴν φύσιν».
«Ὠδὴ α΄, ἦχ(ος) βαρύ(ς). Νεύσει σου πρὸς γεώδη ἀντη(τυπίας)».

Ἀρχ.: Ἄνοιξόν μου τὸ στόμα· τὸ νοερὸν τῆς καρδί(ας)· καὶ τὰ χείλη τὰ ἔνυλα [. . .]

η΄ (φφ. 190α - 216β) Κανόνες τοῦ πλαγίου δ΄ ἤχου.
φ. 190α : «Τῶ Σα(ββάτω) ἑσπ(έρας) κα(νὼν) εἰς τὴν ἁγ(ίαν) καὶ ζωαρχικ(ὴν) τριάδ(α)· οὗ ἡ ἀκροστιχ(ίς) : Τριὰς μονὰς σῶσον με τὸν σὸν οἰκέτην».
«Ὠδὴ α΄, ἦχο(ς) π(λάγιος) δ΄. Ἁρματηλάτην Φαραῶ».

Ἀρχ.: Τῶ τρισηλίω βασιλεῖ καὶ πρύτανι [sic] κ(αὶ) προμηθεῖ τοῦ παντὸς [. . .]

2 (φφ. 216β - 219β) «Καν(ὼν) ψαλλόμ(εν)ο(ς) εἰς ψυχοραγοῦντας· ποίημα Ἀνδρέου Κρίτης».
«Ὠδ(ὴ) α΄, ἦχο(ς) πλ(άγιος) β΄. Ὡς ἐν ἠπείρω ⟨πεζεύσας»⟩.

Ἀρχ.: Δεῦτε συνάχθητε πάντες οἱ εὐσεβῶς, ἐν τῶ βίω ζήσαντες· καὶ θρηνήσατε ψυχὴν [. . .]

3 (φφ. 220α - 222β) «Κα(νὼν) εἰς τὸν κ(ύριο)ν ἡμῶν Ἰ(ησοῦ)ν Χ(ριστό)ν· εἰς πειραζομ(ένους)». Κολοβός.
«Ὠδ(ὴ) α΄, ἦχ(ος) πλ. δ΄. Τῶ ἐκτινάξαντι.»

Ἀρχ.: Ὁ συμφερόντως κρίσει δι(καὶ)α· παραχωρῶν ἡμᾶς Χ(ριστ)έ· ἐν τοῖς πειρασμοῖς περιπεσεῖν νῦν τὸν δοῦλον σου [. . .]
Τελ.: Ὠδ(ὴ) θ΄. Τ(ὸν) προδηλωθ(έν)τ(α). — Ὁ Ἱερεμίαν· ἐκ τοῦ βορβόρου ἐκσπάσ(ας)· καταδικασθέντα ποτέ· καὶ νῦν ὡς ἐκ βαρά

4 (φφ. 223α - 226β) Κανὼν ἀκέφαλος εἰς τὴν Θεοτόκον. Λείπει μόνον τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ α΄ τροπαρίου τῆς α΄ ᾠδῆς.

Ἀρχ.: [Ὠδὴ α΄, ἦχος πλ. δ΄] — ἴδε· ἰλέω ὄμματί σου εἰς τὴν ταπείνωσίν σου.
Κύματα ἄγρια νῦν ἐπανέστησαν ἁγνή· θαλάσσης βιωτικῆς ἐκ πονηρῶν μου πράξ(εων) (καὶ) αἰσχρῶν [. . .]
Τελ.: Ὠδ(ὴ) θ΄. Ἀλλότριον τ(ῶν) [μητέρων ἡ παρθενία] — Ἐπάκουσον· Θ(εοτό)κε τῆς προσευχῆς μου· βοῶ σοι ἐκ καρδί(ας), νυκτό(ς) τε καὶ ἡμέρας [. . .]
Σὺ εἶ πηγὴ τῆς ἰάσεώς μου [. . .]

Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς (μοναχοῦ Σαφπείρου). Γραφὴ ἄνετος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα περιορισμένα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160×0,090. Στίχοι 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ αἱ συνήθεις. Ἐπίτιτλα (ὅπου ἀρχίζει ὁ ἦχος), τίτλοι καὶ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρόγραφα, χωρὶς ὅμως καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις. Ἐρυθρόγραφοι ὡσαύτως καὶ ὁλόκληροι εἱρμοὶ τῶν τροπαρίων τῶν κανόνων. Μελάνη ἀμαυρά.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἀριθμεῖται ὡς φύλλον 1 περγαμηνὸν παράφυλλον. Εἰς τὸ κάτω ὁριζόντιον περιθώριον τῶν φύλλων ἔχει τεθῆ διὰ μελάνης παλαιὰ

ἀρίθμησις δι' ἑλληνικῶν ψηφίων. Οὕτω ἔχομεν φφ. ς' - ρ' (= φφ. 2 - 97). Ὡς φαίνεται, ἔχουν ἐκπέσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοὐλάχιστον πέντε φύλλα. Μετὰ τὸ φ. 86 παρεμβάλλεται παρένθετον ἄγραφον φύλλον, τὸ ὁποῖον ἀριθμεῖται ὡς φ. 87. Ἔχει παλαιόθεν ἐκπέσει ἓν φύλλον μετὰ τὸ φ. 86, τὸ ὁποῖον ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸ παρέμβλητον ἄγραφον, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἀρίθμησιν. Μετὰ τὸ φ. 97 ἀρχίζει νέα ἑλληνικὴ φυλλαρίθμησις α' - ρλ' (= φφ. 98 - 226). Μετὰ τὸ φ. 162 (= ξε') ἔχει σχισθῆ ἓν φύλλον, τὸ ξς', τὸ ὁποῖον καὶ λείπει. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον μετὰ τὸ φ. οβ' (=168) λείπει τὸ φ. ογ'. Μετὰ τὸ φ. ρκε' (= 220) ἀριθμεῖται πάλιν φ. ρκε' (= 221). Μετὰ τὸ φ. 222 ἔχει ἐκπέσει ἓν φύλλον, προτοῦ ἀκόμη τεθῆ ἡ ἑλληνικὴ ἀρίθμησις, ἡ ὁποία δὲν διακόπτεται (φ. ρκς' = 222, ρκζ' = 223). Μετὰ τὸ φ. 226 περγαμηνὸν παράφυλλον ἀριθμεῖται ὡς φ. 227. Τὰ δύο περγαμηνὰ παράφυλλα (φφ. 1 καὶ 227) περιέχουν θεολογικὸν κείμενον.

Ὁ κῶδιξ δὲν φέρει ἀρίθμησιν φυλλαδίων. Ὡς διεπιστώσαμεν ὅμως, ἀποτελεῖται σήμερον ἐξ εἴκοσι ἐννέα φυλλαδίων. Ἐξ αὐτῶν τὸ β' (φφ. 10 - 18) εἶναι πεντάδιον ἐννεάφυλλον ἀρχῆθεν, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ κε' (φφ. 193 - 201)· τὸ κη' (φφ. 217 - 222) εἶναι τριάδιον ἑξάφυλλον· τὸ κθ' (φφ. 223 - 226), τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἦτο καὶ αὐτὸ κανονικὸν ἑξάφυλλον τριάδιον, σήμερον εἶναι τετράφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον. Τὸ τελευταῖον φύλλον πρέπει νὰ ἦτο ἄγραφον. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἔχουν ἐκπέσει πέντε ἕως ὀκτὼ φύλλα.

Ἡ ἀναλυτικὴ σειρὰ τῶν τετραδίων, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ὡς ὑπελογίσαμεν ταῦτα, εἶναι ἡ ἑξῆς : α' (φφ. 2 - 9), β' (φφ. 10 - 18· πεντάδιον ἐννεάφυλλον ἀρχῆθεν), γ' (φφ. 19 - 26), δ' (φφ. 27 - 34), ε' (φφ. 35 - 42), ς' (φφ. 43 - 50), ζ' (φφ. 51 - 58), η' (φφ 59 - 66), θ' (φφ. 67 - 74), ι' (φφ. 75 - 82), ια' (φφ. 83 - 90), ιβ' (φφ. 91 - 98), ιγ' (φφ. 99 - 106), ιδ' (φφ. 107 - 114), ιε' (φφ. 115 - 122), ις' (φφ. 123 - 130), ιζ' (φφ. 131 - 138), ιη' (φφ. 139 - 146), ιθ' (φφ. 147 - 154), κ' (φφ. 155 - 162), κα' (φφ 163 - 168· ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον φύλλον), κβ' (φφ. 169 - 176), κγ' (φφ. 177 - 184), κδ' (φφ. 185 - 192), κε' (φφ. 193 - 201· πεντάδιον ἐννεάφυλλον ἀρχῆθεν), κς' (φφ. 202 - 208· ἑπτάφυλλον ἀρχῆθεν), κζ' (φφ. 209 - 216), κη' (φφ. 217-222· τριάδιον), κθ' (φφ. 223 - 226· τριάδιον ἄλλοτε ἑξάφυλλον).

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν διακρίνονται, διότι τὰ φύλλα ἔχουν διαποτισθῆ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ ἔχουν ἀλλοιωθῆ. Ἐκτὸς τούτου, πολλὰ τῶν φύλλων ἔχουν κοπῆ εἰς τὸ ἀριστερὸν περιθώριόν των πρὸς τὰ μέσα καὶ ἔχουν συμπληρωθῆ διὰ προσθέτου χάρτου.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 226β, μετὰ τὸ τέλος τοῦ κειμένου, μὲ μικρὰ δυσδιάκριτα γράμματα, τὸ ἑξῆς κωδικογραφικὸν σημείωμα : *δῖᾶχῖρὸσ εμοῦ του αμαρτολου σαφπήρου μο[ναχοῦ] | ἀπὸ χώραν μουζζακέας : ~*

Δοκίμια κονδυλίου εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 79α, 107α, 121β, 122β, 128β, 131α, 134β, 157β, 161α, 182β, 194α, 201β καὶ 226β.

Στάχωσις ἐξηρθρωμένη, ἐκ παχειῶν ξυλίνων πινακίδων τῶν ὁποίων ἔχει ἐκπέσει τὸ ἐκ βύρσης ἐπικάλυμμα.
Διατήρησις κακή. Ὁ κῶδιξ ὁλόκληρος διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ πολὺ ρυπαρός.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως, ἐπὶ τοῦ περγαμηνοῦ παραφύλλου 1α καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 2α : 111 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 62/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς προσθίας πινακίδος, ἐπὶ τοῦ περγαμηνοῦ παραφύλλου 1α καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 2α: 111/N.A.B.

Ὁ κῶδιξ προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 24 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ κωδικογραφικοῦ σημειώματος καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὰ σημειούμενα εἰς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.
Ὁ κῶδιξ οὗτος μνημονεύεται, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα «Μ. Ρουσάνου 24», ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη, *Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν καὶ τεχνικῶν ἐρευνῶν ἐν ταῖς μοναῖς τῶν Μετεώρων κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909*, Ἀθήνησι 1910, σ. 29.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 197 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 140β (δεῖγμα γραφῆς).

112

Χάρτης βομβύκινος — Διαστ. 0, 215×0,135 — Αἰὼν XIII — Φύλλα Α′+172

1 (φφ. 1α - 154β) [Ἰσαὰκ Σύρου] λόγοι ἀσκητικοὶ (δ′ - οζ′).

Ἐκδόσεις : α′. *Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ ἐπισκόπου Νινευὶ τοῦ Σύρου τὰ εὑρεθέντα ἀσκητικὰ... ἐπιμελείᾳ δὲ Νικηφόρου ἱερομονάχου τοῦ Θεοτόκου ἤδη πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, Ἐν Λειψίᾳ ... ἔτει ͵αψο′* [1770] = Θ Ι Σ. β′. *Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ ἐπισκόπου Νινευὶ τοῦ Σύρου τὰ εὑρεθέντα ἀσκητικὰ ... ἀνατυπούμενα ἐπιμελείᾳ Ἰωακεὶμ Σπετσιέρη ἱερομονάχου, Ἐν Ἀθήναις ... 1895* = Σ Ι Σ.

α′ (φφ. 1α - 4β) [Λόγος δ′. Περὶ ἀγάπης Θεοῦ καὶ ἀποταγῆς καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἀναπαύσεως.] Ἀκέφαλος. (ΘΙΣ, σελ. 131 - 151· ΣΙΣ, σελ. 90 - 104).

Ἀρχ.: τ(ῆς) ἀληθεί(ας) φαντάσμ(α)τ(α) τινὰ καθορᾶτ(αι)· (καὶ) ὅταν ἀκηδιάσῃ ὁ νοῦς ἐκ τῆς ἀναζητήσε(ως) ἐπιλανθάνετ(αι) τοῦ σκοποῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ καταλαμβάνοντο(ς) ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα δι᾽ ὃ ἐπεδήμησεν ὁ Χ(ριστό)ς.

β′ (φφ. 4β - 11α) «Περ(ὶ) τοῦ μακρύνεσθαι τοῦ κόσμου καὶ πάντ(ων) τ(ῶν) θολούντ(ων) τὸν νοῦν». «Τοῦ αὐτοῦ λόγ(ος) ε′». (ΘΙΣ, 25-45· ΣΙΣ, 18-31).

Ἀρχ.: Νοῦς ἐκπεφυρμ(έν)ο(ς) οὐ δύναται φυγ(εῖν) τὴν λήθην [. . .]

γ′ (φφ. 11α - 17α) «Ὅτι συμφερόντ(ως) συνεχώρησ(εν) ὁ Θ(εὸ)ς τ(ὴν) ψυχ(ὴν) δεκτικὴν εἶναι τ(ῶν) παθῶν». «Τοῦ αὐτοῦ λόγο(ς) ς′». (ΘΙΣ, 327-343· ΣΙΣ, 221-232).

Ἀρχ.: Τὸ ἔν τινι συμπτώμ(α)τι τῆς ἁμαρτί(ας) ὀλισθαίν(ειν) δηλ(ω)τικ(ὸν) ἐστὶ τῆς φυσικῆς ἀσθενεί(ας) [. . .]

δ′ (φφ. 17α - 19β) «Κεφάλ(αιον) διδάσκ(ον) ὑπὸ τίνο(ς) ὠφελεῖτ(αι) ὁ ἄν(θρωπ)ος εἰς τὸ προσεγγίσαι τῷ Θεῷ ἐν τῇ καρδ(ία) αὐτοῦ [. . .]». «Τ(ο)ῦ αὐτ(οῦ) λό(γος) ζ′». (ΘΙΣ, 119 - 125· ΣΙΣ, 82 - 86).

Ἀρχ.: Μακάριος ἄν(θρωπ)ος ὁ γινώσκων τὴν ἑαυτ(ο)ῦ ἀσθένει(αν) [. . .]

ε′ (φφ. 19β - 22α) «Πε(ρὶ) ἁμαρτι(ῶν) τῶν γινομ(ένων) ἀπό τινο(ς) συμβεβηκ(ό)το(ς) κ(αὶ) πε(ρὶ) ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων». «Τοῦ αὐτ(οῦ) λό(γος) η′». (ΘΙΣ, 251 - 256· ΣΙΣ, 170 - 173).

Ἀρχ.: Ἔστιν ἁμαρτία ἀπὸ ἀσθενείας γινομένη· εἰς ἣν ἀκουσίως ὁ ἄν(θρωπ)ος ἀνθέλκεται [. . .]

ς′ (φ. 22α) «Πε(ρὶ) τ(ῶν) λόγ(ων) τ(ῆς) θεί(ας) γρα(φῆς) τῶν πρό(ς) μετάνοιαν ἐρεθιζόντων [. . .]». «Τοῦ αὐτοῦ λόγ(ος) θ′». (ΘΙΣ, 405 - 408· ΣΙΣ, 274 - 276).

Ἀρχ.: Τὴν ἀνδρεῖαν ἣν οἱ π(ατέ)ρες ἐν τ(αῖς) γραφαῖς αὐτ(ῶν) [. . .]

ζ′ (φ. 22α-β) «Ἐν τίνι διαφυλ(ά)τετται τὸ κάλλο(ς) τῆς μοναχικῆς πολ(ι)τεί(ας) κ(αὶ) τ(ίς) ὁ τρόπ(ος) τῆς τοῦ Θ(εο)ῦ δοξολογίας». «Τοῦ αὐτ(οῦ) λόγ(ος) ι′». (ΘΙΣ, 62 - 64· ΣΙΣ, 43 - 44).

Ἀρχ.: Δεῖ τ(ὸν) μοναχ(ὸν) ἔχ(ειν) σχήμ(α)τ(α) ὡραῖα ἐκ πάντ(ων) τῶν μερῶν αὐτοῦ [. . .]

η′ (φφ. 22β - 23α) «Πε(ρὶ) τῆς ἐναλλαγ(ῆς) (καὶ) τροπ(ῆς) τῆς γενομ(ένης) τοῖς ὁδεύουσιν ἐν τῇ ὁδῷ τ(ῆς) ἡσυχί(ας) [. . .]». «Τοῦ αὐτοῦ λό(γος) ια′». (ΘΙΣ, 76 - 77· ΣΙΣ, 53).

Ἀρχ.: Ὅταν συμβῇ σοι ὡς ἔστι συνήθ(ης) τῇ τάξει τ(ῆς) ἡσυχί(ας) τῇ ὡρισμένῃ ὑπὸ τῆς θεί(ας) χάριτο(ς) [. . .]

θ′ (φφ. 23α - 24α) «Πε(ρὶ) τῶν ἡσυχαζόντ(ων)· πότ(ε) ἄρχ(ον)ται νοεῖν ποῦ ἔφθασ(αν) ἐν τ(οῖς) ἔργ(οις) αὐτ(ῶν), ἐν τῇ ἀπεράντ(ῳ) θαλά(σσ)ῃ ἤτη [sic] τῇ διαγωγῇ τῆς ἡσυχί(ας) [. . .]», «Τοῦ αὐτ(οῦ) λό(γος) ιβ′». (ΘΙΣ, 77 - 80· ΣΙΣ, 54 - 56).

Ἀρχ.: Λέγω σοι πρᾶγμα (καὶ) μὴ διστάσ(ῃς) μὴ (δὲ) ὡς ἐλαχίστου κ(α)τ(α)φρονήσ(ῃς) [. . .]

ι′ (φφ. 24α - 25α) «Τοῦ ὁσίου Μαξίμου εἴωθεν ὁ νοῦς οἷς χρονίζει πράγμ(α)σι, τούτ(οις) καὶ κρατύνεσθ(αι) [. . .]». «Τοῦ αὐτ(οῦ) λό(γος) ιγ′». (ΘΙΣ, 64 - 67· ΣΙΣ, 45 - 46).

Ἀρχ.: Τρεῖς εἰσὶ τάξ(εις) ἐν αἷς προκόπτει ὁ ἄν(θρωπ)ος [. . .]

ια' (φφ. 25α - 28α) «Πε(ρὶ) φυλακ(ῆς) καὶ τηρήσε(ως) τ(ῆς) ἐκ τ(ῶν) χαύν(ων) καὶ ἀμελῶν [. . .]». «Τοῦ αὐτ(οῦ) λό(γος) εἵ [γρ. ιε']». (ΘΙΣ, 259 - 269· ΣΙΣ, 176 - 183).

Ἀρχ.: Ὁ κωλ(ὼν) τὸ στόμα αὐτοῦ ἐκ τῆς λαλιᾶς φυλάττει τ(ὴν) καρδίαν αὐτοῦ ἐκ τ(ῶν) παθῶν [. . .]

ιβ' (φφ. 29α - 30α) «Πε(ρὶ) ἀπ(ο)ταγ(ῆς) κόσμ(ου) κα(ὶ) ἀπ(ο)χ(ῆς) τ(ῆς) πρὸ(ς) ἀν(θρώπ)ους παρρη(σίας)». «Τοῦ αὐτοῦ λό(γος) ις'». (ΘΙΣ, 12 - 16· ΣΙΣ, 8 - 11).

Ἀρχ.: Ὅτ(αν) ἀγαπήσωμ(εν) φυγ(εῖν) ἐκ τοῦ κόσμου (καὶ) ξένοι τῶν κοσμικῶν γενέσθαι [. . .]

ιγ' (φφ. 30α - 32α) «Πε(ρὶ) τάξε(ως) ἀρχαρίων». «Τοῦ αὐτ(οῦ) λόγ(ος) ιζ'». (ΘΙΣ, 46 - 51· ΣΙΣ, 32 - 36).

Ἀρχ.: Αὕτη ἐστὶν ἡ τάξ(ις) ἡ σώφρων κ(αὶ) Θ(ε)ῷ προ(σ)φιλ(ὴς)[. . .]

ιδ' (φ. 32α-β) «Πέ(ρὶ) τάξε(ως) τῆς μοναχικῆς πολιτεί(ας) καὶ συντ(ο)μίας καὶ διαφορᾶς καὶ πῶς καὶ ποίῳ τρόπῳ τίκτοντ(αι) αἱ ἀρεταὶ ἐξαλλήλων». «Λό(γος) ιη'». (ΘΙΣ, 59 - 62· ΣΙΣ, 41 - 43).

Ἀρχ.: Ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς βιαία(ς) τίκτεται ἡ θέρμ(η) ἡ ἄμετρο(ς) ἡ πυρπολουμένη ἐν τῇ καρδίᾳ [. . .]

ιε' (φφ. 32β - 34α) «Ὠφέλιμος τοῖς ἡσυχαστ(αῖς) ἡ ἀργ(ία) ἀπὸ τ(ῶν) φρ(ον)τίδ(ων) κ(αὶ) ἐπιζήμιο(ς) ἡ εἴσοδ(ος) κ(αὶ) ἔξοδος κ(αὶ) ὁ περισπασμό(ς)». «Λό(γος) ιθ'». (ΘΙΣ, 72 - 75· ΣΙΣ, 50 - 53).

Ἀρχ.: Ἄν(θρωπ)ος πολυμέριμνο(ς) πράο(ς) κ(αὶ) ἡσύχιο(ς) γενέσθαι οὐ δύναται [. . .]

ις' (φφ. 34α - 36α «Πε(ρὶ) ὁδῶν τ(ῶν) πλησιάζειν τῷ Θ(ε)ῷ ποιουσ(ῶν)· φανερουμ(ένων) τῷ ἀν(θρώπ)ῳ ἐκ τ(ῶν) ἡδέ(ων) ἔργ(ων) τ(ῆς) νυκτεριν(ῆς) ἀγρυπνί(ας) [. . .]». «Λό(γος) κ'». (ΘΙΣ ,180 - 185· ΣΙΣ, 122 - 126).

Ἀρχ: Μὴ νομίσ(ης) ὦ ἄν(θρωπ)ε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἐργασίᾳ τῶν μοναχῶν, ἔστι μείζων τὶς διαγωγὴ τῆς ἀγρυπνί(ας) τῆς νυκτὸ(ς) [. . .]

ιζ' (φφ. 36α - 39α) «Διήγη(σις) ἁγίων ἀνδρῶν κ(αὶ) λόγ(οι) πανόσιοι οὓς παρ' αὐτ(ῶν) ἀκήκοα· καὶ πε(ρὶ) τ(ῆς) αὐτ(ῶν) διαγωγῆς». «Λό(γος) κα'». (ΘΙΣ, 434 - 436· ΣΙΣ, 294 - 295).

Ἀρχ.: Ἐν μιᾷ τ(ῶν) ἡμερ(ῶν) ἀπῆλθ(ον) εἰς κέλλ(αν) τινὸ(ς) ἀδελφοῦ [. . .]

ιη' (φφ. 39α - 42β) «Πε(ρὶ) διαφορ(ᾶς) τῆς ἐν ἡσυχίᾳ διακρί(σεως), κ(αὶ) πε(ρὶ) τῆς τοῦ νοὸ(ς) ἐξουσί(ας) [. . .]». Λό(γος) κβ'». (ΘΙΣ, 196 - 198· ΣΙΣ, 133 - 134).

Ἀρχ.: Ἄλλο (ἐστὶν) ἡ ἡδονὴ τ(ῆς) προσευχ(ῆς) (καὶ) ἕτερ(ον) ἡ θεωρία τ(ῆς) προσευχ(ῆς) [. . .]

ιθ' (φφ. 42β - 45β) «Πε(ρὶ) δυνάμ(εως) τ(ῆς) ἐνεργί(ας) τῶν κακιῶν· τ(ῆς) ἁμαρτί(ας)· ὑπ(ὲρ) τίν(ων) συνίσταντ(αι)· κ(αὶ) ὑπ(ὲρ) τίν(ων) παύ(ον)ται». «Λό(γος) κγ'». (ΘΙΣ, 256 - 259· ΣΙΣ, 173 - 175).

Ἀρχ: Ἕ(ως) ἂν τις ἀληθ(ῶς) μὴ ἐκ καρδί(ας) μισήσῃ τ(ὴν) αἰτί(αν) τ(ῆς) ἁμαρτί(ας) [. . .]

κ' (φφ. 45β - 46β) «Πε(ρὶ) διαφόρ(ων) τρόπ(ων) τοῦ πολέμ(ου) τοῦ ἐκ τοῦ διαβόλου· πρὸ(ς) τ(οὺς) ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ τῇ ὑπερεχούσῃ τ(ὸν) κόσμ(ον) πορευομ(ένους). «Λό(γος) κδ'». (ΘΙΣ, 309 - 311. ΣΙΣ, 209 - 210).

Ἀρχ.: Ἔχει ἔθος πάλιν ὁ διάβολο(ς) ὁ ἀντ(ί)παλο(ς) ἡμ(ῶν)· τ(οῖς) ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ κατιοῦσι [. . .]

κα' (φφ. 46β - 48α) «Ἄλλο(ς) τρόπο(ς) δεύτερο(ς) τῶν πολέμ(ων) τοῦ διαβόλου». «Λό(γος) κε'». (ΘΙΣ, 312 - 315· ΣΙΣ, 211 - 213).

Ἀρχ.: Οὓς (δὲ) ἀνδρεί(ους) (καὶ) δυνατ(οὺς) θεωρεῖ ὁ διάβολο(ς)· καὶ τ(ὸν) θάνατ(ον) εἰς οὐδὲν λογιζομ(ένους) [. . .]

κβ' (φ. 48α-β) «Ἕτερος τρόπο(ς) τοῦ πολ(έ)μου πρὸ(ς) τ(οὺς) ἀνδρεί(ους)». «Λό(γος) κϛ'». (ΘΙΣ, 316 - 317· ΣΙΣ, 213 - 214).

Ἀρχ.: Ὅταν ο(ὖν) μ(ε)τ(ὰ) ταῦτα ὅλα ἐπαναστατῇ ὁ διάβολ(ος) τινὶ [. . .]

κγ' (φφ. 48β - 50α) «Ἀντίρρη(σις) Δη». «Λό(γος) κζ'». (ΘΙΣ, 317 - 322· ΣΙΣ, 214 - 217).

Ἀρχ.: Λοιπ(ὸν) τοῦτο μόν(ον) ὑπελείφθη αὐτῷ διότι ἔχει συγγένει(αν) ἡ φύσ(ις) πρὸ(ς) αὐτὸ [. . .]

κδ' (φφ. 50α - 52α) «Πε(ρὶ) τ(ῶν) εἰδ(ῶν) τῶν διαφόρ(ων) πειρασμ(ῶν)· κ(αὶ) πόσ(ην) ἔχουσ(ιν) ἡδύτητα οἱ πειρασμ(οὶ) [. . .]». «Λό(γος) κη'». (ΘΙΣ, 280 - 288· ΣΙΣ, 190 - 195).

Ἀρχ.: Αἱ ἀρετ(αὶ) ἀλλήλ(αις) διαδέχ(ον)τ(αι) διὰ τὸ μὴ γενέσθ(αι) τ(ὴν) ὁδὸν αὐτῶν ἐπαχθῆ (καὶ) βαρεῖαν [. . .]

κε' (φ. 52α-β) «Πειρασμοὶ ἀγαθοὶ ι'». «[Λόγος] κθ'».

Ἀρχ: Διαίρεσ(ις) τ(ῶν) πειρασμ(ῶν) τῶν ι' τ(ῶν) ἀγαθῶν: Οἱ πειρασμοὶ οἱ δέκα οἱ ὑπὸ τῆς π(ατ)ρικῆς ῥάβδου εἰς προκοπ(ὴν) καὶ αὔξησ(ιν) τῆς ψυχῆς γινόμ(εν)οι [. . .]

κϛ' (φφ. 52β - 54α) «Πειρ(ασ)μοὶ ἐναντίοι». «[Λόγος] κδ'».

Ἀρχ: Οἱ πειρασμοὶ οἱ γινόμ(εν)οι ἐκ τ(ῆς) παραχωρή(σεως) τοῦ Θ(εο)ῦ κατὰ τῶν ἀναισχυντούντ(ων) [. . .]

κζ' (φ. 54α-β) «Εἰ τοῦτο οὕτ(ως) ἔχει ὅτι ἐν τῇ προσκαιρ(ὸν) ῥαθυμίᾳ ἢ τῇ μικρᾷ

ἀμελείᾳ πληθύν(ον)ται αἱ ἄκανθαι [. . .]». «Λό(γος) λ'». (ΘΙΣ, 449 - 451· ΣΙΣ, 304 - 305).

"Αρχ: Τίς τ(ῶν) ἀδελφῶν ἔγραψε ταῦτα καὶ ἐτίθει αὐτὰ ἔμπρο(σ)θ(εν) αὐτοῦ διηνεκ(ῶς) [. . .]

κη' (φφ. 54β - 55β) «Περὶ φυλακῆς καρδί(ας) καὶ θεωρί(ας) λεπτοτέρας». «Λό(γος) λα'». (ΘΙΣ, 397 - 398· ΣΙΣ, 269 - 270).

"Αρχ: Εἰ κ(α)τ(ὰ) μόν(ας) ὑπάρχ(εις) ἐν τῷ κελλίῳ σου μελέτησ(ον) ἀεὶ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν τροπαρί(ων) [. . .]

κθ' (φφ. 55β - 56α) «Σημεῖα καὶ ἐνεργήμ(α)τ(α) τ(ῆς) ἀγάπ(ης) τοῦ Θ(εο)ῦ». «Λό(γος) λβ'». (ΘΙΣ, 152 - 153· ΣΙΣ, 104 - 105).

"Αρχ.: Ἡ ἀγάπη τοῦ Θ(εο)ῦ θερμή ἐστι τῇ φύσει· καὶ ὅτ(αν) ἀμέτρ(ως) ἐπιπέσῃ τινὶ [. . .]

λ' (φφ. 56α - 57α) «Πε(ρὶ) τ(ῶν) τρόπ(ων) τῶν ἀρετ(ῶν) (καὶ) τ(ῶν) οὐ τοιού-τ(ων)». «Λό(γος) λγ'». (ΘΙΣ, 81 - 84· ΣΙΣ, 56 - 59).

"Αρχ.: Ἡ ἄσκησις, μ(ήτ)ηρ τοῦ ἁγιασμοῦ ἐ(στίν)· ἐξ οὗ γεννᾶτ(αι) ἡ γεῦσις τῆς αἰσθή-σε(ως) [. . .]

λα' (φφ. 57α - 60α) «Λό(γος) λδ'». Ὑπὸ τύπον ἐρωταποκρίσεων. (ΘΙΣ, 482 - 518· ΣΙΣ, 327 - 352).

"Αρχ.: Ἐρώ(τησις) : Ποίῳ δεσμῷ συνέχετ(αι) ἡ καρδία τοῦ μὴ τρέχ(ειν) εἰς τὰ κακά.
Ἀπό(κρισις) : Τῷ ἀκολουθῆσ(αι) διὰ παντ(ὸς) τῇ σοφίᾳ καὶ πλεονεκτῆσαι τῇ διδαχῇ [. . .]

λβ' (φφ. 60α - 71β) «Λό(γος) λε'». Ὑπὸ τύπον ἐρωταποκρίσεων. (ΘΙΣ, 491· ΣΙΣ, 333).

"Αρχ.: Ἐρώ(τησις) : "Οστ(ις) ἀπέρριψ(εν) ἐξ ἑαυτοῦ ὅλ(ον) τ(ὸν) περισπασμ(ὸν) καὶ εἰσῆλ-θ(εν) εἰς τ(ὸν) ἀγῶνα [. . .]
Ἀπό(κρισις): Τοῦτο πᾶσι γνώριμ(ον)· ὅτι ἑκάστῳ ἀγῶνι [. . .]

Ἀκολουθεῖ «Πε(ρὶ) νηστεί(ας) (καὶ) ἀγρυπνί(ας)». (ΘΙΣ, 491· ΣΙΣ, 334).

"Αρχ.: Ὁ ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτοῦ τ(ὴν) ὁμιλί(αν) ταύτ(ης) τῆς συζυγί(ας) ἀγαπ(ῶν) [. . .]

λγ' (φφ. 71β - 72α) Πε(ρὶ) τοῦ μὴ συνέρχεσθαι τ(αῖς) θλίψεσι τοῦ σώμ(α)το(ς) τὸν σπουδαῖον». «Λό(γος) λς'». (ΘΙΣ, 289 - 290· ΣΙΣ, 196 - 197).

"Αρχ.: Εἶπε τ(ὶς) τ(ῶν) ἁγί(ων) ὅτ(ι) γίνεται τὸ σῶμα φίλ(ον) τῇ ἁμαρτίᾳ [. . .]

λδ' (φφ. 72α - 77α) «Πε(ρὶ) τῆς ἀδιαλείπτου νηστεί(ας) (καὶ) τοῦ συνάξαι ἑαυτ(ὸν) ἐν ἑνὶ τόπῳ [. . .]». «Λό(γος) λζ'». (ΘΙΣ, 159 - 171· ΣΙΣ, 109 - 117).

"Αρχ.: Ἐν πολλῷ κ(αι)ρῷ πειραζόμ(εν)ο(ς) ἐν τ(οῖς) δεξιοῖς (καὶ) ἀριστεροῖς [. . .]

λε' (φ. 77α-β) «Πε(ρὶ) σιωπῆς κ(αὶ) ἡσυχίας». «Λό(γος) λη'».

"Αρχ.: Τὸ ἀεὶ σιωπᾶν (καὶ) ἡ φυλακὴ τ(ῆς) ἡσυχί(ας), ἐκ τ(ῶν) τρι(ῶν) τούτ(ων) αἰτι(ῶν) ἔν τινι γίνοντ(αι) [. . .]

λς' (φφ. 77β - 79β) «Περὶ τῆς τ(ῶν) μελῶν κινήσεως». «Λό(γος) λθ'». (ΘΙΣ, 172 - 175· ΣΙΣ, 117 - 119).

"Αρχ.: Ἡ κίνησ(ις) τ(ῶν) μελῶ(ν) τ(ῶν) κ(ά)τω τοῦ σώμ(α)το(ς)· ἡ ἐκτό(ς) λογισμ(ῶν) ὀξυτέρως γινομ(έν)η [. . .]

λζ' (φφ. 79β - 80α) «Πε(ρὶ) τ(ῶν) μυστηρίω(ν) τ(ῆς) ἡσυχί(ας)· (καὶ) π(ῶς) πολλοὶ ἀμελοῦσι· διὰ τὸ μὴ γιν(ώσ)κειν αὐτ(ούς), τ(ὴν) ἐργασίαν ταύτ(ης) [. . .]». «Λό(γος) μ'».

"Αρχ.: Ἐὰν θέλ(ῃς) εὑρ(εῖν) ζω(ὴν) ἄφθαρτ(ον) ἐν τ(αῖς) ἡμέραις σου τ(αῖς) μικρ(αῖς) [. . .]

λη' (φφ. 80α - 82α) «Πε(ρὶ) ὧν οἱ π(ατέ)ρες ἡμ(ῶν) οἱ πεπληρωμ(έν)οι ἐλέ(ους)· οἱ ἀγαπῶντες τοὺς υἱοὺς αὐτ(ῶν), ἀφῆκ(αν) σημεῖα ἐν τ(αῖς) γραφαῖς εἰς τὴν χρεῖ(αν) τῆς ζωῆς ἡμ(ῶν)». «Λό(γος) μα'».

"Αρχ.: Εἷς ἐξ αὐτ(ῶν) εἶπ(εν)· ἐμοὶ κέρδος ἐκ τ(ῆς) ἡσυχί(ας) ἐστὶ [. . .]

λθ' (φφ. 82α - 83β) «Ἐπιστ(ο)λὴ πρό(ς) τινας ἀδελ(φοὺς) ἀγαπόντ(ας) τὴν ἰσυχίαν· π(ῶς) ὁ διάβολο(ς) τροποῦτ(αι) καταργῆσαι τοὺς σπουδάζοντ(ας) συνεχῶς ἡσυχάζειν [. . .]». «Λό(γος) μβ'». (ΘΙΣ, 525 - 530· ΣΙΣ, 356 - 360).

"Αρχ.: Διότι γνωρίζω σε ἀγαπόντα τὴν ἡσυχίαν· καὶ συμπλέκει σε ὁ διάβολος [. . .]

μ' (φφ. 83β - 85α) «Περὶ ὑπομονῆς τῆς ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Θ(εο)ῦ, καὶ πῶς ἡ ἀντίληψις εὑρήσκεται ἐν αὐτῇ». «Λό(γος) μγ'». (ΘΙΣ, 154 - 158· ΣΙΣ, 105 - 108).

"Αρχ.: Ὅσον καταφρονήσει ἄν(θρωπ)ος τοῦτου τοῦ κόσμου, καὶ ὅσον σπουδάσει εἰς τὸν φόβον τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .]

μα' (φφ. 85α - 91α) «Συμβουλίαι πεπληρωμέναι ὠφελεί(ας) ἃς [sic] ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐλάλησε, τοῖς ἐν ταπειν(ώ)σει ἀκούουσιν αὐτοῦ». «Λό(γος) μδ'». (ΘΙΣ, 419 - 430· ΣΙΣ, 284 - 292).

"Αρχ.: Οὐκ ἔστιν ἔννοια ἀγαθή, μὴ οὖσα ἐκ τῆς χάριτο(ς) τῆς θείας [. . .]

μβ' (φ. 91α-β) «Περὶ τῆς ἀγγελικῆς κινήσε(ως) τῆς προκοπ(ὴν) τ(ῆς) ψυχῆς· ἐν τοῖς πν(ευματ)ικοῖς διὰ τῆς προνοί(ας) τοῦ Θ(εο)ῦ· ἐξυπνιζομένης ἐν ἡμῖν». «Λόγο(ς) με'». (ΘΙΣ, 247 - 249· ΣΙΣ, 167 - 168).

"Αρχ.: Πρώτη ἔννοια ἡ ἐκ τ(ῆς) φιλαν(θρωπ)ίας τοῦ Θ(εο)ῦ ἐμπίπτουσα ἐν τῷ ἀν(θρώπ)ῳ [. . .]

μγ' (φφ. 91β - 92α) «Περὶ τῆς δευτ(έ)ρ(ας) ἐργασί(ας) ἐν τῷ ἀν(θρώπ)ῳ». «Λόγο(ς) μς'». (ΘΙΣ, 249 - 251· ΣΙΣ, 169 - 170).

"Αρχ.: Ἐργασία ἑτέρα μετὰ ταύτ(ην), ὅτε πορεύεται ὁ ἄν(θρωπ)ος καλ(ῶς) [. . .]

μδ' (φφ. 92α - 93α) «Περὶ ἀλλοιώσε(ως)· τῆς ἐν τῇ ψυχῇ γινομ(ένης) ἐν παντὶ καιρῷ [. . .]». «Λό(γος) μζ'». (ΘΙΣ, 344 - 346· ΣΙΣ, 232 - 233).

Ἀρχ.: Ἴδωμεν ὦ ἀγαπητοί· ἐν τῇ ψυχῇ ἡμ(ῶν)· ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς εὐχῆς [. . .]

με′ (φφ. 93β - 97β) «Κεφάλαια μικρά· ἐν οἷς ὑπάρχουσι νόες παρηλλαγμένοι· ἐν οἷς διδάσκει τὴν βλάβην τοῦ ζήλου τοῦ μωροῦ [. . .]». «Λό(γος) μη′». (ΘΙΣ, 346 - 357· ΣΙΣ, 234 - 241).

Ἀρχ.: Ἄν(θρωπ)ος ζηλωτής, οὐδέποτε φθάνει τὴν εἰρήν(ην) τῆς διανοί(ας) [. . .]

μς′ (φφ. 97β - 100α) «Πε(ρὶ) λογισμ(ῶν) ἀκουσί(ων) πονηρῶν τῶν ἐκ τῆς λύσεως τῆς ἀμελείας τῆς πρὸ αὐτ(ῶν) τῶν λογισμ(ῶν) τικτομένης, γινομ(ένων)». «Λό(γος) μθ′». (ΘΙΣ, 359 - 365· ΣΙΣ, 242 - 247).

Ἀρχ.: Εἰσὶ τινὲς οἱ ἐρείδοντες τὸ σῶμα καὶ ἐπιθυμοῦντες ἀναπαῦσαι αὐτὸ μικρόν, διὰ τὸ ἔργον τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .]

μζ′ (φφ. 100α - 101β) «Ἑρμηνία τῶν τρόπων τῆς ἀρετῆς· καὶ τίς ἐστιν ἡ ἰσχὺς ἑκάστου αὐτῶν [. . .]». «Λόγο(ς) ν′». (ΘΙΣ, 85 - 91· ΣΙΣ, 59 - 64).

Ἀρχ.: Ἡ ἀρετὴ ἡ σωματικὴ ἐν τῇ ἡσυχίᾳ, τὸ σῶμα καθαίρει ἐκ τ(ῆς) ὕλης τῆς ἐν αὐτῷ [. . .]

μη′ (φ. 102α) «Πε(ρὶ) καθάρσεως σώμ(α)το(ς), ψυχ(ῆς) καὶ νοός». «Λό(γος) να′».

Ἀρχ.: Ἡ κάθαρσ(ις) τοῦ σώμ(α)το(ς) ἐστὶν ἡ ὁσιότης ἐκ τοῦ μολυσμοῦ τῆς σαρκὸς [. . .]

μθ′ (φ. 102α) «Λόγοι ἀντιληπτικοὶ καὶ ὑποθέσεις ὠφέλιμοι πεπληρωμένοι τ(ῆς) σοφί(ας) τοῦ ἁγ(ίου) πν(εύματο)ς· ὧν ἡ ἀρχ(ὴ) πε(ρὶ) πίστε(ως)». «Λό(γος) νβ′». (ΘΙΣ, 415 - 418· ΣΙΣ, 281 - 283).

Ἀρχ.: Ἡ πίστ(ις) ἐστὶν ἡ θύρα τῶν μυστηρί(ων)· (καὶ) καθάπερ οἱ σωματικοὶ ὀφθαλμοὶ τοῖς αἰσθητ(οῖς) πράγμ(ασιν) [. . .]

ν′ (φφ. 102α - 103β) «Πε(ρὶ) μετανοίας». «Λόγο(ς) νγ′».

Ἀρχ.: Χάρις μετὰ χάρ(ιν) ἡ μετάνοια ἐδόθη τ(οῖς) ἀν(θρώπ)οις [. . .]

να′ (φφ. 103β - 105α) «Πόσον γίνεται τὸ μέτρ(ον) τ(ῆς) γνώσε(ως)· καὶ π(ῶς) τὰ μέτρα τὰ περὶ τῆς πίστεως». «Λό(γος) νδ′». (ΘΙΣ, 92 - 96· ΣΙΣ, 64 - 67).

Ἀρχ.: Ἔστι γνῶσ(ις) προηγουμένη τ(ῆς) πίστε(ως)· (καὶ) ἔστι γνῶσ(ις) τικτομ(έν)η ἐκ τῆς πίστεως [. . .]

νβ′ (φφ. 105α - 106α) «Ἀπόκρισις πρό(ς) τινα ἀδελφὸν φυσικὸν (καὶ) πν(ευματ)ικ(όν)· προτρεπόμ(ενον) (καὶ) παρακαλοῦντα ἐν γράμμα(τ)ι ἐνδημῆσ(αι) πρὸ(ς) αὐτ(όν) [. . .]». «Λό(γος) νε′». (ΘΙΣ, 531 - 532· ΣΙΣ, 360 - 361).

Ἀρχ.: Οὐχὶ ὡς νομίζεις σύ, ἡμεῖς ἐσμὲν δυνατοὶ ὦ μακάριε [. . .]

νγ′ (φ. 106α-β) «Πε(ρὶ) τοῦ πῶς δεῖ ψάλλ(ειν) ἀσυγχύτ(ως)». «Λό(γος) νς′». (ΘΙΣ, 211· ΣΙΣ, 143 - 144).

Ἀρχ.: Θέλεις τρυφῆσαι ἐν τῇ στιχολογίᾳ τῆς λειτουργί(ας) σου [. . .]

νδ' (φφ. 106β - 107α) «Πε(ρὶ) ἀκηδίας (καὶ) τοῦ μετεωρισμοῦ πόθ(εν) τίκτοντ(αι) ἐν τ(οῖς) (μον)αχ(οῖς) (καὶ) ὅτι οὐ δεῖ ἀντιλέγ(ειν) τοῖς πονηρ(οῖς) λογισμ(οῖς)· ἀλλὰ παραρρίπτειν ἑαυτοὺς τῷ Θ(ε)ῷ διὰ προσευχῆς». «Λό(γος) νζ'». (ΘΙΣ, 212· ΣΙΣ, 144).

Ἀρχ.: Ἡ ἀκηδία, ἐκ τοῦ μετεωρισμοῦ τῆς διανοί(ας)· (καὶ) ὁ μετεωρισμὸς ἐκ τῆς ἀργίας [. . .]

νε' (φ. 107α) «Πε(ρὶ) δακρύων». «Λό(γος) νη'». (ΘΙΣ, 213· ΣΙΣ, 145).

Ἀρχ.: Τὰ δάκρυα τὰ ἐν τῇ εὐχῇ, σημεῖον ἐ(στὶν) τοῦ ἐλέους τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .]

νς' (φ. 107α-β) «Πε(ρὶ) τοῦ μὴ δεῖν τ(ὸν) ἀληθιν(ὸν) ἡσυχαστ(ὴν) ἐργάζεσθ(αι) (καὶ) πραγματεύεσθαι· ἀλλὰ φυλάττειν τ(ὸν) ἴδι(ον) νοῦν (καὶ) προσεύχεσθαι ἀεί». «Λό(γος) νθ'». (ΘΙΣ, 213 - 214· ΣΙΣ, 145 - 146).

Ἀρχ.: Ὅταν στραφῇς εἰς τὸ ἔργ(ον) τ(ῶν) χειρ(ῶν) ἐν τῇ διαμονῇ τῆς ἡσυχίας σου [. . .]

νζ' (φφ. 107β - 109α) «Περὶ τοῦ μὴ δειλιᾶν ἐν νυκτὶ ἢ ἡμέ(ρα)». «Λό(γος) ξ'». (ΘΙΣ, 16 - 20· ΣΙΣ, 11 - 14).

Ἀρχ.: Ἐάν ποτε εὑρεθῇς ἄξιο(ς) τῆς ἀναχωρή(σεως) τ(ῆς) ἐχούσ(ης) τὰ φορτία ἐλαφρὰ [. . .]

νη' (φφ. 109α - 111α) «Πε(ρὶ) ὑπερηφανίας λόγος ὠφέλιμο(ς)». «Λό(γος) ξα'».

Ἀρχ.: Ὁ λόγ(ος) τοῦ Κ(υρίο)υ ἀληθινὸ(ς) ὃν εἴρηκεν· ὅτι οὐ δύναταί τις μετὰ τοῦ πόθου τοῦ κόσμου, κτήσ(ασ)θαι τ(ὴν) ἀγάπ(ην) τοῦ Θ(εο)ῦ [. . .]

νθ' (φφ. 111α - 112β) «Πε(ρὶ) τοῦ μὴ δεῖν χωρὶς ἀνάγκ(ης) ἐπιθυμ(εῖν) ἢ ἐπιζητ(εῖν) σημεῖα τινὰ φανερὰ ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμ(ῶν)». «Λό(γος) ξβ'». (ΘΙΣ, 231 - 235· ΣΙΣ, 157 - 159).

Ἀρχ.: Ἐν παντὶ καιρῷ ἐν ᾧ ὁ Κ(ύριο)ς ἐγγὺς εἰς ἀντίληψιν τῶν ἁγί(ων) αὐτοῦ [. . .]

ξ' (φφ. 112β - 114α) «Διὰ ποίας αἰτ(ίας) ἀφίησ(ιν) ὁ Θ(εὸ)ς τ(οὺ)ς πειρασμ(ούς), ἐπὶ τ(οὺ)ς ἀγαπ(ῶν)τ(ας) αὐτ(όν)». «Λό(γος) ξγ'». (ΘΙΣ, 291 - 293· ΣΙΣ, 197 - 199).

Ἀρχ.: Ἐκ τ(ῆς) ἀγάπ(ης) ἧς ἔδειξαν οἱ ἅγιοι πρὸ(ς) τ(ὸν) Θ(εὸ)ν [. . .]

ξα' (φφ. 114α - 115α) «Πε(ρὶ) τοῦ συνιέναι ἐν ποίῳ μέτρῳ ἵστατ(αι) τὶς ἐκ τῶν κινουμένων ἐν αὐτῷ λογισμῶν». «Λό(γος) ξδ'». (ΘΙΣ, 239 - 246· ΣΙΣ, 162 - 167).

Ἀρχ.: Ἄν(θρωπ)ος ὅσ(ον) ἐστὶν ἐν ἀμελείᾳ ἐκ τῆς ὥρας τοῦ θανάτου φοβεῖται [. . .]

ξβ' (φφ. 115α - 117α) «Ἐρωτ(ή)μ(α)τ(α) πε(ρὶ) ταπεινοφροσύνης καὶ ἀληθείας· πόθεν αἰσθάνεται ἄν(θρωπ)ος ὅτι ἐδέξατο σοφί(αν) ἐκ τοῦ πν(εύματο)ς». «Λό(γος) ξε'». Ὑπὸ τύπον ἐρωταποκρίσεων.

Ἀρχ.: Ἀπό(κρισις): Ἐξ ἐκείν(ης) τῆς διδασκούσ(ης) αὐτ(ὸν) τ(οὺς) τρόπ(ους) τ(ῆς) ταπεινώ(σεως) [. . .]

ξγ' (φφ. 117α - 119α) «Λό(γος) ξς'». Ὑπὸ τύπον ἐρωταποκρίσεων.

Ἀρχ.: Ἐρώ(τησις): Διατί οἱ ἄν(θρωπ)οι οἱ ψυχικοὶ (παρα)βλέπουσ(ιν) εἰς τινὰ πνευμ(α)τ(ικὰ) κ(α)τ(ὰ) τ(ὴν) παχύτητ(α) τῶν σωμ(ά)τ(ων) [. . .]

ξδ' (φφ. 119α - 121β) «Πε(ρὶ) εὐχῆς· μετανοιῶν· δακρύ(ων)· ἀναγνώ(σεως)· σιωπῆς καὶ ψαλμωδίας». «Λό(γος) ξζ'». (ΘΙΣ, 215 - 219· ΣΙΣ, 146 - 149).

Ἀρχ.: Μὴ ψηφίσ(ης) ἀργίαν, τὴν ἔκτασ(ιν) τῆς εὐχ(ῆς) τῆς ἀμετεωρίστου [. . .]

ξε' (φφ. 121β - 124β) «Πε(ρὶ) σιωπῆς». «Λόγο(ς) ξη'». (ΘΙΣ, 219 - 226· ΣΙΣ, 149 - 153).

Ἀρχ.: Ὑπὲρ πάντα τ(ὴν) σιωπ(ὴν) ἀγάπησ(ον) [. . .]

ξς' (φφ. 124β - 128β) «Πε(ρὶ) τῆς ἀληθοῦς γνώσε(ως) (καὶ) πε(ρὶ) πειρασμ(ῶν) [. . .]». «Λό(γος) ξθ'». (ΘΙΣ, 294 - 302· ΣΙΣ, 199 - 205).

Ἀρχ.: Κατὰ μί(αν) καὶ μί(αν) καὶ μί(αν) ποσάκ(ις) [. . .]

ξζ' (φφ. 128β - 131α) «Νοῦς τοῦ κεφαλαίου τούτου μ(ε)τ(ὰ) τῶν νοημ(ά)τ(ων) τῶν λεχθέντ(ων) ἐν αὐτῷ». «Λό(γος) ο'». (ΘΙΣ, 303 - 308· ΣΙΣ, 205 - 209).

Ἀρχ.: Διάνοια (δὲ) συνηγμ(έν)η τοῦ κεφαλαίου τούτου (ἐστίν), τὸ γινώσκ(ειν) ἡμ(ᾶς) [. . .]

ξη' (φφ. 131α - 135β) «Πε(ρὶ) διαφορ(ᾶς) ἀρετῶν (καὶ) περὶ τελ(ει)ότητος ... (καὶ) πε(ρὶ) μεγαλωσύν(ης) τῆς ἐλεημοσύν(ης) [. . .]». [Λόγος οα'.] (ΘΙΣ, 451 - 461· ΣΙΣ, 306 - 313).

Ἀρχ.: Τελειότ(ης) παντὸ(ς) δρόμου, ἐν τούτ(οις) [. . .]

ξθ' (φφ. 135β - 137β) «Πε(ρὶ) πίστε(ως) (καὶ) ταπεινοφροσύν(ης)». [Λόγος οβ'.] Ἀκέφαλος καὶ ἐλλιπής. (ΘΙΣ, 96 - 109· ΣΙΣ, 67 - 76).

Ἀρχ.: [Ὦ ἄνθρωπε ἐλάχιστε, θέλεις εὑρεῖν τὴ]ν ζωήν, τ(ὴν) πίστ(ιν) καὶ τ(ὴν) ταπείνω(σιν) [. . .]

ο' (φφ. 137β - 143α) «Πε(ρὶ) τοῦ ἀναθεμ(έν)ου ἑαυτ(ὸν) τῷ Κ(υρί)ῳ διὰ πίστε(ως) (καὶ) μὴ ἔχοντο(ς) ἀλλαχοῦ ποῦ ἐλπίδα οἱανδήτ(ι)να». «Λό(γος) ογ'».

Ἀρχ.: Ἐὰν ἅπαξ ἐπίστευσ(ας) τῷ Κ(υρί)ῳ [. . .]

οα' (φ. 143α-β) «Πε(ρὶ) ὠφελεί(ας) τῆς ἐκ τ(ῆς) φυγ(ῆς) τοῦ κόσμου [. . .]». «Λό(γος) οδ'». (ΘΙΣ, 45 - 46· ΣΙΣ, 31 - 32).

Ἀρχ.: Ἰσχυρός ἐστιν ἀληθῶς (καὶ) δυσχερὴς (καὶ) δύσκολο(ς) ὁ ἀγὼν ὁ γινόμ(εν)ο(ς) [. . .]

οβ' (φφ. 143β - 144β) «Κεφαλαί(ων) σύντομο(ς) ἐκλογή». «Λό(γος) οε'».

Ἀρχ.: Ἡ ἀλήθειά ἐστι(ν) αἴσθη(σις) κ(α)τ(ὰ) Θ(εὸ)ν [. . .]

ογ' (φφ. 144β - 145α) «Πε(ρὶ) σωφροσύν(ης)». «Λό(γος) ος'».

"Αρχ.: Ὦ σωφροσύνη· πόσ(ον) λαμπρύνετ(αι) τὸ κάλλο(ς) σου ἐν τῇ χαμευνίᾳ [. . .]

οδ' (φφ. 145α - 150α) «Πῶς ὀφείλ(ει) ὁ διακριτ(ικ)ὸ(ς) καθέζεσθαι ἐν τῇ ἡσυχίᾳ». «Λό(γος) οζ'». (ΘΙΣ, 67 - 72· ΣΙΣ, 47 - 50).

"Αρχ.: "Ακουσ(ον) ἀγαπητ(έ)· ἐὰν θέλης ἵ(ν)α μὴ γίν(ε)ται [. . .]

οε' (φφ. 150α - 154β) «Πε(ρὶ) ἐκείνων δι' ὧν κτήσασθαί τ(ις) δύναται τ(ὴν) ἀλλοίωσ(ιν) [. . .] [Λόγος οη'].

"Αρχ.: "Οσ(ον) ἐστὶ τὶς ἐν τῇ ἀκτημοσύνῃ, ἡ ἐκδημία τῆς ζωῆς [. . .]

Τὰ ὑπ' ἀριθ. ξς' - οε' κείμενα εἶναι ἐλλιπῆ λόγῳ φθορᾶς τοῦ κώδικος.

2 (φφ. 155α - 157α) Στιχηρὰ προσόμοια εἰς ἑορτὰς διαφόρους. 'Ελλιπῆ.

"Αρχ.: 'Απόθεσθε 'Αδὰμ (καὶ) Εὔα πᾶσα[ν . . .]

3 (φφ. 157β - 159β) «['Εκ τῶν ἐκκ]λησιαστικ(ῶν) ἱστοριῶν [. . .]». Τὸ κείμενον λίαν ἐλλιπές.

4 (φφ. 160α - 161α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν 'Ισ[αὰκ τοῦ Σύρου, ἀσκητοῦ] καὶ ἀναχωρητοῦ· ἐπισκ(ό)π(ου) χριστ(ο)πόλε(ως) Νινευί· λό[γοι ἀσκητικοὶ γραφέντες μὲν παρ' αὐτοῦ ἰδίᾳ γλώσσῃ, ἑρμηνευθέντες δὲ ὑπὸ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν, τοῦ τε ἀββᾶ] Π(ατ)ρικίου (καὶ) 'Αβραμίου τῶ[ν φιλοσόφων] κ(αὶ) ἡσυχαστῶν· ἐν τῇ μο[νῇ . . .] Σάββα».

«Πε(ρὶ) ἀπὸτ(α)γῆς [καὶ μοναχικῆς πολιτείας]». (ΘΙΣ, 1-11· ΣΙΣ, 1-8). Τὸ κείμενον ἐλλιπές.

"Αρχ.: 'Ο φόβος τοῦ Θ(εο)ῦ, ἀρχ(ὴ) τ[ῆς ἀρετῆς· λέγεται δὲ] εἶναι γέννημα τῆς πίστε(ως) [. . .]

5 (φφ. 161β - τέλος;) 'Εκ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἐπισκόπου Διαδόχου Φωτικῆς. Τὸ κείμενον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐλλιπές, ἐπειδὴ τὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ κώδικος εἶναι πολὺ ἐφθαρμένα καὶ ἐλλιπῆ.
["Εκδοσις τῶν *'Εκατὸν Κεφαλαίων*: PG 65, 1167 - 1212· E. Des Places, «Diadoque de Photicé, Oeuvres spirituelles», *Sources Chrétiennes*, 5, Paris 1966, σ. 84 - 163].

"Αρχ.: . . .ἀ]δελφοὶ ἡγείσθω θεωρί(ας) . . . ἀγάπη· πλέον (δὲ) ἡ ἀγάπη . . .

Τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ κώδικος (φφ. Α, 1α - 80β, 90α - 172β) γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἄνετος καὶ σταθερά, ἐμπείρου βιβλιογράφου. 'Ορθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,170/0,175×0,094/0,100. Στίχοι 33 - 34. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολλαί. Οἱ τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, καθὼς καὶ τὰ πρωτογράμματα τῶν κεφαλαίων τοῦ κειμένου. 'Η μελάνη ἀμαυρά.
Τὰ φύλλα 81α - 89β γεγραμμένα ὑπὸ ἄλλης χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, ἄνετος, πολὺ ἐπιμελημένη καὶ καλλιγραφική. 'Ορθογραφικὰ σφάλματα πολλά.

Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τὰ λοιπὰ στοιχεῖα ὡς καὶ εἰς τὸν κύριον γραφέα.

Ὁ κῶδιξ εἶναι ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός. Τὰ φύλλα 126 καὶ ἑξῆς πολὺ κατεστραμμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ μυόβρωτα, κατὰ τὸ ἄνω δεξιὸν μέρος, ὅπου καὶ τὸ κείμενον ἐλλιπές.
Ὅταν ὁ κῶδιξ κατεγράφη τὸ 1909 εἰς τὴν Μονὴν Ρουσάνου ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη, εἶχε 209 φύλλα. Τὸ σημερινὸν φύλλον 1 ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ φ. 16, ἐνῶ τὸ φ. 152 (τὸ ὁποῖον ἐτοποθετήσαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ὡς φ. Α) ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ φ. 6 τῆς καταγραφῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἑπομένως, μετὰ τὸ 1909, ἐξέπεσαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος 14 φύλλα. Καὶ τότε ὅμως ὁ κῶδιξ, ὅπως σημειώνει ὁ Ν. Βέης εἰς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφήν του, ἦτο ἀκέφαλος. Τῶν φύλλων 173 - 209 σώζονται μόνον πολὺ μικρὰ λείψανα. Ὁ κῶδιξ δὲν φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων.

Ὡς διεπιστώσαμεν, ἔχει συγκροτηθῆ ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, τῶν ὁποίων ἡ σειρὰ (ὅσων κατέστη δυνατὴ ἡ διάκρισις), μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς: α′ (φφ. 1 - 8), β′ (φφ. 9 - 16), γ′ (φφ. 17 - 24), δ′ (φφ. 25 - 32), ε′ (φφ. 33 - 40), ϛ′ (φφ. 41 - 48), ζ′ (φφ. 49 - 56), η′ (φφ. 57 - 64), θ′ (φφ. 65 - 72), ι′ (φφ. 73 - 80), ια′ (φφ. 81 - 88), ιβ′ (φφ. 89 - 96), ιγ′ (φφ. 97 - 104), ιδ′ (φφ. 105 - 112), ιε′ (φφ. 113 - 120), ιϛ′ (φφ. 121 - 128), ιζ′ (φφ. 129 - 136), ιη′ (137 - 144), ιθ′ (φφ. 145 - 151, 153· τὸ λυτὸν φ. 152, τὸ ὁποῖον, ὡς ἤδη ἀνεφέρθη, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ φ. 6 τῆς παλαιᾶς ἀριθμήσεως, ἐπειδὴ ἦτο παρατοποθετημένον, τὸ ἐπανετοποθετήσαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος), κ′ (φφ. 154 - 159· τριάδιον ἑξάφυλλον). Τὰ λοιπὰ τετράδια δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διακριθοῦν λόγῳ φθορᾶς τοῦ κώδικος.

Εἰς τὸ ἄνω ὁριζόντιον περιθώριον τοῦ φύλλου 160α ἐρυθρόγραφα τὰ ἑξῆς : *Κ(ύρι)ε Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστ)ὲ ὁ Θ(εὸ)ς ἡμ(ῶν) ἐλέησον ἡμᾶς.*
Εἰς τὰ περιθώρια τῶν φύλλων 61β, 90β, 91α, 104β, 105α, 154β καὶ 157α δοκίμια κονδυλίου.

Αἱ ξύλιναι πινακίδες τῆς σταχώσεως ἔχουν ἐκπέσει. Σώζεται μόνον μικρὸν μέρος τοῦ ξύλου τῆς ὀπισθίας πινακίδος.
Ὁλόκληρος ὁ κῶδιξ πολὺ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας, λίαν ρυπαρὸς καὶ μυόβρωτος· Διατήρησις ἐν γένει κακή.

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 27/1951. Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου : 112/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς Ρουσάνου, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 16 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ἐπὶ τοῦ ὑπολείμματος τῆς ξυλίνης πινακίδος σώζεται ἡ ἐτικέττα, ἡ ὁποία φέρει ἐρυθρόγραφον τὸν ἀριθμὸν 16 καὶ τὴν ἔνδειξιν «Μ. Ρουσάνη».

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 198 καὶ 199 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 28β - 29β καὶ 84β - 85α (δείγματα δύο διαφόρων γραφῶν).

113

Χάρτης Διαστ. 0,159×0,109 Αἰὼν XIV (φφ. 102α - 111β), XV (φφ. 145α - 160β, 169α - 185β), XVI (φφ. 1α - 101α, 112α - 144β, 161α - 168α, 186α - 217α) Φύλλα 242

Μουσικὸς κῶδιξ. Ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός. Παπαδική.

— φφ. 1α - 4α : Προθεωρία τῆς ψαλτικῆς τέχνης.
φ. 1α : «Ἐν τούτοις τοῖς σημαδίοις ἀνέρχεται κ(αὶ) κατέρχετ(αι) πᾶσα ἡ μελωδία τῆς ψαλτικῆς τέχνης».
φ. 3α : «Ἀρχ(ὴ) τῶν κατ' ἦχων ἠχημ(ά)τ(ων)».
φ. 4α : «Τέλος τῆς προπέδιας».

— φ. 4β : «Ἀρχ(ὴ) τῶν ἰδιομ(έ)λ(ων). Ἦχος α'».

Ἀρχ.: Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν [. . .]

— φφ. 5α - 37β : Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ.

Ἀρχ.: Ἦχος πλ. δ'. Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα [. . .]

φ. 18β : «Πλ. δ'. Καὶ μετὰ ταῦτα ἄρχετ(αι) ὁ δομέστικος τοῦ πρώτου χοροῦ τὴν β' στάσιν, ἤτοι τοῦ β' ψαλμοῦ· ἀρχαῖον».

Ἀρχ.: Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν [. . .]

φ. 37β : «Τέλος τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ».

— φ. 37α : «Πολυέλεος ψαλλόμενος εἰς πάσας τὰς δεσποτικὰς ἑορτάς· ποιηθὴς δὲ παρὰ κὺρ Νικολάου μαΐστορος τοῦ Κουκουμᾶ».

Ἀρχ.: Δοῦλοι Κύριον ἀλληλούϊα [. . .]

— φ. 48α : «Τοῦ Γλυκέ(ως) λεγόμενον ἡ βουλγάρα· α'».

Ἀρχ.: Καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν [. . .]

— φφ. 56α - 64β : Προκείμενα.

Ἀρχ.: Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας· πλ. α'. Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον πάντες οἱ δοῦλοι Κυρίου [. . .]

— φ. 65α : «Ἀναγραμματισμός, ἦχος πλ. δ', ποίημα τοῦ Κουκουζέλη».

Ἀρχ.: Ἴδωμεν πάντες ἴδωμεν [. . .]

— φ. 70α : « + Ἀρχ(ὴ) σὺν Θ(ε)ῷ ἁγίῳ τῶν ἕνδεκα ἑωθινῶν. Ἑωθινὸν α', ἦχος α'».

Ἀρχ.: Δόξα Πατρὶ [. . .] Εἰς τὸ ὄρος τοῖς μαθηταῖς ἐπειγομένοις [. . .]

— φ. 82β : «Στιχηρὸν θ(εοτο)κίον· ποίημα κῦρ Μανουὴλ καὶ λαμπαδαρίου τοῦ Χρυσάφη· ἦχος πλ. β'».

Ἀρχ.: Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην ἄνοιξον [. . .]

— φφ. 86α - 118β : 'Ακολουθία τῆς θείας Λειτουργίας: «'Αρχὴ σὺν Θ(ε)ῶ ἁγίω τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργί(ας), ἤγουν τῶν συλλειτουργημάτων».

φ. 86α : «Τὸ τρισάγιον· ἦχος α'».

φ. 88α : «'Αρχ(ὴ) τῶν ἀλληλουαρί(ων), ποιήματα διαφόρων ποιητῶν, παλαιῶν τε καὶ νέων».

φφ. 91α - 96β : Χερουβικά.

φ. 91α : «'Αρχὴ τῶν χερουβικόν. Ποίημα τοῦ κὺρ Μανουὴλ καὶ λαμπαδαρίου τοῦ Χρυσάφη· ἦχος α'».

"Αρχ.: Οἱ τὰ χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες [. . .]

φφ. 96β - 101α : «Κοινωνικά, νέα ποιηθέντα παρὰ διαφόρ(ων) ποιητῶν».

φ. 96β : «Ποίημα κὺρ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφη (τετρά)φων(ον)· ἦχος α'».

"Αρχ.: Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν [. . .]

φφ. 102α - 108β : Χερουβικὰ (Μανουὴλ τοῦ 'Αγαλλιανοῦ, Θεοδώρου Κατακαλών, μοναχοῦ 'Αγάθωνος, 'Ιωάννου πρωτοψάλτου τοῦ Γλυκέως).

φφ. 108β - 111β : Κοινωνικὰ (Μάρκου μοναχοῦ ἀπὸ τῶν Ξανθοπούλων, 'Ιωάννου λαμπαδαρίου).

φφ. 112α - 118β : Χερουβικά, κοινωνικά.

— φφ. 119α - 132β : «"Αμωμος ψαλόμενος εἰς κοιμηθέντας μοναχούς· ἦχος πλ. α'».

"Αρχ.: Εὐλογητὸς εἶ Κύριε δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου [. . .]

— φφ. 133α - 144β : «"Αμωμος ψαλλόμ(εν)ος εἰς κοιμηθέντας λαϊκούς· ποίημ(α) διαφόρ(ων) ποιητῶν· συνετέθησαν καὶ ἐκαλοπίσθησαν παρὰ τοῦ Φαρδιβοῦκει· κ(αὶ) πρωτ(ο)παπ(ᾶ) τῶν ἁγί(ων) 'Αποστόλ(ων). Ἦχος α'».

"Αρχ.: "Αμωμοι ἐν ὁδῶ ἀλληλούϊα [. . .]

— φφ. 146α - 160β : Διάφορα μέλη.

— φφ. 161α - 242β : Τροπάρια διαφόρων ἑορτῶν.

Εἰς τὸν κώδικα τοῦτον ἀναφέρονται οἱ ἑξῆς μελογράφοι :

'Αγάθων μοναχός : φ. 104β.
'Ανδρέας Λάσκαρις: φ. 99β.
'Ανδρέας Σιγηρός : φφ. 19α, 88β.
"Ανθιμος ἱερομόναχος : φ. 94β.
Γεράσιμος μοναχός : φ. 98α.
Γεώργιος Κοντοπετρῆς : φφ. 9α, 23β, 27β, 153β.
[Γεώργιος] Πανάρετος : φφ. 6α, 26α, 124β.
[Δημήτριος] Δοκιανός : φφ. 15α, 30β, 32α.
Δημήτριος Ραιδεστηνός : φφ. 100β.
Διονύσιος ἱερομόναχος : φ. 209β.

Θεόδουλος Κατακαλῶν ἢ Θεόδουλος μοναχὸς καὶ δομέστικος ἢ Θεόδωρος Κατακαλῶν : φφ. (ἀντιστοίχως) 93β, 226β, 103α.
Ἰωάννης Γλυκὺς πρωτοψάλτης (πατριάρχης Κων/πόλεως) : φφ. 48α, 106β, 120β, 134α, 137β, 196β.
Ἰωάννης Δαμασκηνός : φφ. 95β, 114β.
Ἰωάννης Κλαδᾶς λαμπαδάριος : φφ. 6α, 7α, 8β, 10α, 11β, 12β, 15α, 15β, 16β, 18α, 23α, 110β, 111α, 116α, 118β, 119β, 120α, 131α, 133β, 134β, 136α, 136β, 138β, 139β, 146α, 148β, 155α, 236α.
Ἰωάννης Κουκουζέλης μαΐστωρ : φφ. 7α, 14β, 20β, 28β, 29β, 31β, 32β, 33α, 65α, 127β, 162β.
Ἰωάννης Ξηρός : φ. 17β.
[Ἰωάννης] Τζακνόπουλος : φ. 23β.
Κελαδηνός : φ. 138α.
Κωνσταντῖνος Μαγουλᾶς : φ. 42β.
Κωνσταντῖνος Μοσχιανός : φ. 27α.
Λαυρέντιος, μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ διδάσκαλος : φ. 161α.
Λογγῖνος μοναχός : φ. 115α.
Μανουὴλ Ἀγαλλιανός : φφ. 14α, 88α, 92β, 102α.
Μανουὴλ Ἀργυρόπουλος : φ. 100α.
Μανουὴλ Γαζῆς : φφ. 58α, 67β.
[Μανουὴλ] Θηβαῖος : φ. 129β.
Μανουὴλ Χρυσάφης λαμπαδάριος: φφ. 6β, 7β, 8β, 13α, 15β, 82β, 84α, 91α, 96β, 97α, 98β, 125α, 163β, 166β, 174α, 187α, 194α, 199α, 212α, 215β, 221α.
Μᾶρκος ἱερομόναχος ἀπὸ τῶν Ξανθοπούλων: φφ. 108β, 123β.
Νικηφόρος Ἠθικός : φφ. 113β, 116β, 117α, 117β, 122α.
[Νικόλαος] Καμπάνης : φ. 139β.
Νικόλαος Κουκουμᾶς : φ. 37β.
Ξένος Κορώνης πρωτοψάλτης : φφ. 10β, 11α, 13β, 21β, 22α, 24β, 25α, 30α, 31α, 86β, 112β, 144α.
Ὀρφανοτρόφος : φφ. 124α, 127α.
παπα - Μανουήλ : φ. 40β.
Φαρδιβούκης, πρωτοπαπᾶς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων : φφ. 128β, 133α, 135α, 137α, 137β, 140β, 141α, 143β.
Χαλιβούρης : φφ. 11β, 34α, 36β.

Ὁ κῶδιξ, κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος του (φφ. 1α - 101α, 112α - 144β, 161α - 168α, 186α - 217β καὶ ἄλλα πρὸς τὸ τέλος, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν διακρίνονται λόγῳ φθορᾶς των), ἔχει γραφῆ ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός (ΙϚ' αἰ.). Ὀρθογραφικὰ σφάλματα εἰς τοὺς τίτλους τῶν κεφαλαίων καὶ εἰς τὰ κείμενα τῶν τροπαρίων ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,105 × 0,070. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἀρχικὰ κεφαλαῖα γράμματα. Σημαδόφωνα μαῦρα καὶ ἐρυθρά.

Διακρίνονται ὅμως καὶ παλαιότεραι χεῖρες, μία (ΙΔ′ αἰ., μὲ ὡραῖα καὶ καλλιγραφικὰ γράμματα) εἰς τὰ φύλλα 102α - 111β καὶ ἑτέρα (ΙΕ′ αἰ.) εἰς τὰ φύλλα 145α - 160β, 169α - 185β καὶ εἰς ἄλλα πρὸς τὸ τέλος, ὅπου, λόγῳ φθορᾶς των, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διακριθῇ ἡ γραφή.
Τὰ φύλλα 161 - 242 εἶναι πολὺ κατεστραμμένα ἐκ τῆς ὑγρασίας. Ἐπίσης ὑπάρχουν καὶ ἀρκετὰ χάσματα ἐνδιαμέσως, διότι ἔχουν ἐκπέσει ἢ ἀφαιρεθῆ φύλλα. Ἡ ἀρίθμησις τῶν φύλλων δι᾽ ἐρυθρᾶς γραφίδος. Μετὰ τὸ φύλλον 49 ἀκολουθεῖ φ. 55 ἀντὶ 50, ἐνῷ μετὰ τὰ φύλλα 37 καὶ 132 ἀριθμοῦνται ἀντιστοίχως φύλλα 37Α καὶ 132Α. Τὰ φύλλα 90β καὶ 101β ἄγραφα.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ κατὰ βάσιν ἐκ κανονικῶν ὀκταφύλλων τετραδίων. Μόνον τὸ ιζ′ (φφ. 102 - 111) εἶναι κανονικὸν πεντάδιον. Διακρίνονται σήμερον, εἰς τὸ κάτω περιθώριον ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου ἑκάστου τετραδίου, αἱ ἐνδείξεις ε′ - κ′. Μετὰ τὸ τετράδιον ια′ ἀκολουθεῖ τετράδιον ιγ′ (ἀντὶ ιβ′).

Ἀναλυτικώτερον ἡ σειρὰ τῶν τετραδίων αὐτῶν, μετὰ τῶν ἀντιστοίχων φύλλων των, ἔχει ὡς ἑξῆς : ε′ (φφ. 11 - 18), ς′ (φφ. 19 - 26), ζ′ (φφ. 27 - 34), η′ (φφ. 35 - 37, 37Α - 41), θ′ (φφ. 42 - 49), ι′ (φφ. 55 - 62), ια′ (φφ. 63 - 69· ἑπτάφυλλον, διότι μετὰ τὸ φ. 69 ἔχει ἀφαιρεθῆ ἓν φύλλον), ιγ′ (φφ. 70 - 77· ιβ′ δὲν ἀριθμεῖται), ιδ′ (φφ. 78 - 85), ιε′ (φφ. 86 - 93), ις′ (φφ. 94 - 101), ιζ′ (φφ. 102 - 111· πεντάδιον)· ἀκολουθοῦν τὰ φύλλα 112 - 118 ἄνευ ἐνδείξεως τετραδίου (μετὰ τὸ φ. 118 ἔχουν ἀφαιρεθῆ φύλλα)· ιη′ (φφ. 119 - 126), ιθ′ (φφ. 127 - 132, 132Α· ἑπτάφυλλον, διότι μετὰ τὸ φ. 132Α ἔχει ἀφαιρεθῆ ἓν φύλλον), κ′ (φφ. 133 - 138· ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἐκπέσει φύλλα). Μετὰ τὸ φ. 138 δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διάκρισις τῶν τετραδίων, λόγῳ τῆς φθορᾶς τοῦ κώδικος.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος εἶναι τριῶν ποιοτήτων καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ διαφόρων ἐποχῶν. Φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν διακρίνονται πλήρη, λόγῳ τοῦ μικροῦ σχήματος τῶν φύλλων (8ον) ἀλλὰ καὶ λόγῳ μεγάλης φθορᾶς τοῦ κώδικος. Οὕτω ἀπὸ τοῦ φ. 169 κ.ἑξ. δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπισήμανσις καὶ διάκρισις τῶν ὑδατοσήμων.
Τὰ ὑδατόσημα παριστοῦν : α′) Ἀνοικτὴν παλάμην μετὰ τῶν δακτύλων καὶ τοῦ καρποῦ («main»). Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φύλλα 16, 17, 23, 27, 28, 32, 39, 40, 68, 84, 85, 162, 164. Δὲν ταυτίζεται. β′) Ζυγὸν («balance») ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, χωρὶς νὰ διακρίνεται πλῆρες, μόνον εἰς τὰ φφ. 44/47. Δὲν ταυτίζεται. γ′) Κεφαλὴν βοὸς («tête de boeuf»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 72/73. Δὲν ταυτίζεται. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν καὶ τὰ ὑδατόσημα 14475 - 14477 (ἔτ. 1544 - 67) τοῦ C. Briquet. δ′) Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου . Τμήματά της ἀπαντοῦν εἰς τὰ φφ. 100, 101, 129, 141. Δὲν ταυτίζεται. ε′) Κύκλον («cercle») ἀπολήγοντα ἄνω εἰς κατακόρυφον κεραίαν, τῆς ὁποίας ἡ κορυφὴ σχηματίζει σταυρόν. Ἀπαντᾷ, οὐχὶ πλῆρες, μόνον εἰς τὸ φ. 102. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν καὶ τὰ ὑδατόσημα 2940 - 2943 (ἔτ. 1357 - 1385) τοῦ C. Briquet καὶ

1827 - 1830 (ἐτ. 1374 - 1396) τῶν V. Mošin — S. Traljić. ϛ') Θραύστην ἢ θρύπτην («broyeur»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 109/110. Δὲν ταυτίζεται. ζ') Τρίφυλλον ἄνθος μετὰ μίσχου («fleur»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, οὐχὶ πλῆρες, εἰς τὰ φφ. 146/147. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν καὶ τὰ ὑδατόσημα 6306 (ἐτῶν 1438 - 1460) τοῦ C. Briquet καὶ «fleur» 80 (ἔτ. 1446) τῶν D. - J. Harlfinger.

Ἐκ τῶν παχειῶν πινακίδων τῆς σταχώσεως σώζεται μόνον ἡ προσθία, ἐπενδεδυμένη δι' ἁπλοῦ βυρσίνου ἐπικαλύμματος.

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα, διὰ μολυβδίδος, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος : 56 (πρὸ τοῦ 1951). Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τῶν φύλλων 1α καὶ 11α : 113/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ οὗτος ἀνῆκε παλαιόθεν εἰς τὴν συλλογὴν τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 26 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ὡσαύτως ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 200 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 67β - 68α (δεῖγμα γραφῆς, ΙϚ' αἰ.).

114

Χάρτης βομβύκινος | Διαστ. 0, 195×0,135 | Αἰὼν XIV | Φύλλα Α'-Β'+135

Μηναῖον Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου. Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός, λίαν ρυπαρὸς καὶ σητόβρωτος.

1 (φφ. 1α - 107β) Μηναῖον Ἰουλίου, περιέχον μόνον τὰς ἀκολουθίας τῶν ἑορταζομένων ἁγίων. Ἀκέφαλον, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν θ' τοῦ μηνός.

— φ. 3β : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ θ' τοῦ ἁγίου Παγκρατίου ἐπισκόπου Ταυρομενίας· καὶ τῶν ἁγίων μαρτ(ύ)ρ(ων) Πατερμουθίου καὶ Κόπρη».

Ἀρχ.: Κάθ(ισμα), ἦχ(ος) α'. Πρ(ός): Τὸν τάφον σου σ(ωτ)ήρ. — Λαμπρύνων διδαχαῖς· φαίνές σου παμμάκαρ· ὡς ἄδυτος ἀστήρ· ἐξ ἑώας [. . .]

2 (φφ. 108α - 135β) Μηναῖον Αὐγούστου. Ἀκέφαλον, ἐλλιπὲς καὶ κολοβόν.

— φ. 108α : [Αὐγ. α' : τῶν ἑπτὰ Μακκαβαίων παίδων καὶ] «τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς αὐτῶν Ἐλεάζαρ».

Ἀρχ.: Ὁ κανών. Ὠδὴ πρώτη. Ὠδὴν ἐπινίκ(ιον) — Μωσέως τὰ δόγματα πάνσοφοι παῖδες· νομίμως φυλάξαντες [. . .]

— φ. 116α : «Μηνὶ τῷ αὐτ(ῷ) γ'. Τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ· Ἰωάννου ἡγουμένου τῆς Πέτρας. Καὶ τ(ῶν) ἁγίων π(ατέ)ρων ἡμῶν Ἰσα⟨α⟩κίου· Δαλμάτου καὶ Φαύστου».
— φ. 121α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ δ'. Τῆς ἁγίας μ(άρτυ)ρ(ος) Εὐδοκίας».
— φ. 126α : «Μηνὶ τῷ αὐτ(ῷ) ε'. Τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐσιγνίου».
— φ. 131α : «Μηνὶ τῷ αὐτ(ῷ) ια'. Τοῦ ἁγίου μ(άρτυ)ρ(ος) Εὔπλου».

Ὁ κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ δύο χειρῶν.

— Α' (φφ. 1α - 107β) : Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος, οὐχὶ ὅμως καλλιγραφική. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα ἀρκετά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145×0,100. Ὁ ἀριθμὸς τῶν στίχων ποικίλλει (18 - 21). Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.
— Β' (φφ. 108α - 135β) : Γραφὴ ἄνετος, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὰ γράμματα μεγάλα καὶ καλλιγραφικά. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,160×0,115. Στίχοι 19 - 21. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολὺ ὀλίγαι. Μελάνη ἀμαυρά.

Ὁ κῶδιξ δὲν φέρει ἀρίθμησιν τετραδίων, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθοῦν καὶ νὰ διακριθοῦν ταῦτα . Εἰς τὴν ἀρχὴν ἔχουν προστεθῆ δύο περγαμηνὰ παράφυλλα (Α' - Β'), πολὺ κατεστραμμένα, μὲ ἐκκλησιαστικὰ κείμενα. Εἰς τὸ τέλος διακρίνονται ὑπολείμματα 80 περίπου φύλλων τὰ ὁποῖα εἶναι σητόβρωτα καὶ ἐφθαρμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἐκ τῆς σταχώσεως σώζεται, εἰς κακὴν κατάστασιν, ἡ προσθία παχεῖα ξυλίνη πινακίς, ἐπενδεδυμένη διὰ βύρσης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἁπλῆ ἔντυπος διακόσμησις. Διακρίνονται ὑπολείμματα καὶ τῶν δύο θηλυκωτήρων.
Ὁ κῶδιξ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ κατεστραμμένος. Διατήρησις ἐν γένει πολὺ κακή.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ ξύλου τῆς πινακίδος τῆς σταχώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 128β : 69 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 101/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 2α : 114/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 27 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 201 καὶ 202 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 14β - 15α καὶ 114β - 115α (δείγματα δύο διαφόρων γραφῶν τοῦ κώδικος).

115

Χάρτης Διαστ. 0,305×0,215 Αἰὼν XVI (ἀρχαί) Φύλλα 122

Κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός. Τὰ φύλλα 1 - 10 κατεστραμμένα καὶ ἐλλιπῆ κατὰ τὸ δεξιὸν ἥμισυ. Τὰ φύλλα 12 - 34 κατεστραμμένα καὶ ἐλλιπῆ κατὰ τὴν κάτω δεξιὰν γωνίαν.

1 (φφ. 1α - 111β) Ματθαίου Βλαστάρεως «Σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον». [Ἔκδοσις : Γ. Ῥάλλη - Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων*, τόμ. 6, Ἐν Ἀθήναις 1859, σ. 1 - 518, ὅπου τὸ κείμενον, καὶ 519 - 619, ὅπου πίνακες συνταχθέντες ὑπὸ Μ. Κ. Ῥάλλη.] Ἀκέφαλον (λείπει τὸ α' στοιχεῖον), ἐλλιπὲς καὶ κολοβὸν (φθάνει μέχρι τοῦ στοιχείου χ).

— φ. 1α : «+ Ἀρχὴ σὺν Θ(ε)ῷ τοῦ βῆτα στοιχείου· [περὶ] τοῦ ἁγ(ίου) βαπτίσματος. Κεφάλ[αιον α']».

Ἀρχ.: Ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ τὸ ἑξῆς ἤδη μ[ετιόντες] στοιχεῖον, τὰ περὶ τοῦ θείου [βαπτίσ]ματος προὔργου οἶμαι διεξι[έναι].

Ὁ μζ' τῶν ἁγίων ἀποστόλ(ων) κανῶ[ν τὸν] μὲν τοῦ ἀληθινοῦ ἠξιωμέν(ων) [γρ. ἠξιωμένον] β[απτίσ]ματος [. . .]

— φ. 109α : «+ Ἀρχὴ τοῦ χ στοιχείου· ὅπως τῶν χειροτονουμένων ἐπισκόπων, αἱ ψῆφοι γίνονται, καὶ περὶ τῆς γινομένης ἐν ταύταις ἀντιλογίας. Κεφάλαιον α'».

Ἀρχ.: Ὁ τέταρτος τῆς α' συνόδου κανών, οὕτω κατὰ ῥῆμα φησίν· ἐπίσκοπον προσήκει φησί, μάλιστα ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καθίστασθαι [. . .]

2 (φφ. 112α - 114α) «Τοῦ Νηστευτοῦ. Ἐκ τοῦ κανονικοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ».

«Ἤμειψεν ταυτὶ πρὸ(ς) σύνοψιν Ματθαῖος» [Βλάσταρις].

[ἔκδ. : Γ. Ῥάλλη - Μ. Ποτλῆ, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων*, τόμ. 4, Ἀθήνησιν 1854, σ. 432 - 445.]

Ἀρχ.: Ἀλλὰ γὰρ καὶ κατὰ τὸν Νηστευτὴν θεῖον Ἰωάννην, τὴν θεραπείαν τῶν ἡμῖν συμβαινόντων θεωρητέον παθῶν, καλῶς ἔχειν δοκιμάσαντας ὡς οἷόν τε ταύτην ἐπιτεμεῖν [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλά γε δι' ἕτερά τινα ἴδια πταίσματα, τοῦτο πάντως παρεχωρήθη.

3 (φ. 114β) «+ Νικήτα τοῦ μακαριωτ(ά)τ(ου) μ(ητ)ρ(ο)π(ο)λ(ί)τ(ου) Ἡρακλεί(ας), ἀπόκρισις πρός τινα Κωνσταντῖνον ἐπίσκοπον, περὶ ὧν ἠρωτήθη» (α' - θ').

Ἀρχ.: α'. Ἡ μὲν ἀκρίβεια, τοὺς διγάμους οὐκ εἴωθε στεφανοῦν· ἡ δὲ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας συνήθεια, τὰ τοιαῦτα οὐ παρατηρεῖται [. . .]
Τελ.: θ'. Αἱ διατάξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων φασίν, ὅτι διάκονο(ς) οὐ βαπτίζει [. . .] τὸ τοῦ διακόνου ἔργον ποιῆσαι ἐξὸν οὐδενί.

4 (φφ. 114β - 116α) «+ Τοῦ ἐν ἁγίοις Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ, κανόνες ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ συντάξεων, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων π(ατέ)ρων». (Κανόνες α' - λς').

"Αρχ.: α'. 'Εὰν κατὰ ἄγνειαν πλυνθῇ ἀντιμίνσιον, οὐκ ἀποτίθεται τὸν ἁγιασμόν, οὐδὲ βέβηλον γίνεται.
Τελ.: λς'. 'Ο ἀπόστολο(ς) λέγων, εἴ τις ἀδελφὸ(ς) ὀνομαζόμ(εν)ο(ς) πόρνος, τῷ τοιούτῳ μὴ δὲ συνεσθίειν [. . .] τὰ γὰρ ἀναισχύντως πλημμελούμενα, πλείονα τὴν τιμωρίαν ἐφέλκεται.

5 (φφ. 116α - 119α) «'Εκ τῶν ἀποκρίσεων 'Ιωάννου τοῦ ἱερωτ(ά)τ(ου) ἐπισκόπου Κίτρου, πρὸ(ς) τὸν ἱερώτ(α)τ(ον) ἐπίσκοπον Δυρραχίου τὸν Καβάσιλαν». «Ματθαῖος ἔγνω ταυτὶ συντεταχέναι».

"Αρχ.: α'. Τὰ ἀντιμίνσια, τῆς ἁγιαστικῆς μετασχόντα δυνάμεως, ἣν αὐτοῖς χαρίζεται ἡ καθιέρωσις τῶν ἀνεγερθέντων ἄρτι ναῶν [. . .]
Τελ.: λγ'. 'Ο μὲν πολιτικὸς νόμος, ἐπιγινώσκει τόκους ἑκατοστιαί(ους), καὶ ἀπὸ τρίτου ἑκατοστῆς [. . .] τῆς λίτρας μὴ συμποσουμένης, εἰς νομίσμ(α)τ(α) ἑκατ(όν), ἀλλ' εἰς οβ', οὐ τοῦ παρόντος λέγειν καιροῦ.

6 (φ. 119α-β) «+ Τὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ὀφφίκια»α[1]

— Τάξις αη: α' ὁ μέγας οἰκονόμος. β' ὁ μέγας σακελλάριος. γ' ὁ μέγας σκευοφύλαξ. δ' ὁ μέγας χαρτοφύλαξ. ε' ὁ σακελλίου. ς' καὶ ὁ πρωτέκδικος.
— Τάξις βα: ζ' ὁ πρωτονοτάριος. η' ὁ λογοθέτης. θ' ὁ κανστρίσιος. ι' ὁ ῥεφαιρενδάριος. ια' καὶ ὁ ὑπομνηματογράφος.
— Τάξις γη: ιβ' ὁ ἱερομνήμων. ιγ' ὁ ὑπομιμνήσκων. ιδ' ὁ διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου. ιε' ὁ διδάσκαλος τοῦ ἀποστόλου. ις' καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ ψαλτῆρος.
— Τάξις δη: ιζ' ὁ ἐπὶ τῶν γονάτων. ιη' ὁ ἐπὶ τῶν κρίσεων. ιθ' ὁ ἐπὶ τῶν δεήσεων. κ' ὁ ἐπὶ τῆς ἱερᾶς κ(α)τ(α)στάσ(εως). κα' καὶ ὁ ἐπὶ τῶν σεκρέτ(ων).
— Τάξις εη: κβ' ὁ ἄρχων τῶν μοναστηρίων. κγ' ὁ ἄρχω(ν) τῶν ἐκκλησιῶν. κδ' ὁ ἄρχω(ν) τοῦ εὐαγγελίου. κε' ὁ ἄρχ(ων) τῶν ἀντιμινσί(ων). κς' καὶ ὁ ἄρχων τῶν φώτων.
— Τάξις ςη: κζ' ὁ ῥήτωρ. κη' ὁ πρώτος ὠστιάρειος. κθ' ὁ δεύτερο(ς) ὠστιάρειος. λ' ὁ νομοδότης. λα' καὶ ὁ πριμμικήριος τῶν π(ατ)ριαρχικῶν νοταρίων.

7 (φφ. 119β - 122β) «'Η γεγονυῖα διατύπωσις παρὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὅπως ἔχουσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὑποκειμένων τῷ π(ατ)ριάρχῃ Κων(σταντινου)πόλεως»[2].

"Αρχ.: α' ἡ Καισάρεια. β' ἡ "Εφεσος. γ' ἡ 'Ηράκλεια. δ' ἡ "Αγκυρα. ε' ἡ Κύζικος. ς' αἱ Σάρδεις. ζ' ἡ Νικομήδεια. η' ἡ Νίκαια. θ' ἡ Χαλκηδών. ι' ἡ Σίδη. ια' ἡ Σεβάστεια. ιβ' ἡ 'Αμάσεια. ιγ' ἡ Μελιτινή. ιδ' τὰ Τύανα. ιε' ἡ Γάγγρα. ις' ἡ Θεσσαλονίκη. ιζ' ἡ Κλαυδιού-

1. "Εχουν δημοσιευθῆ ὑπὸ J. Darrouzès, *Recherches sur les ὀφφίκια de l' Église Byzantine*, Archives de l'Orient Chrétien 11, Institut Français d' Études Byzantines, Paris 1970, σ. 563 - 564. Κατὰ τὴν ἔκδοσιν δὲν ἔχει ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὁ παρὼν μετεωρικὸς κῶδιξ· βλ. *ἔνθ' ἀνωτ.*, σ. 242 - 259 (12. Liste L).

2. Βλ. J. Darrouzès, *Notitiae episcopatuum Ecclesiae Constantinopolitanae — Texte critique, introduction et notes* [*Géographie ecclésiastique de l'Empire Byzantin*, I], Institut Français d'Études Byzantines, Paris 1981, σ. 387 - 389, Notitia 16 (ὁ παρὼν μετεωρικὸς κῶδιξ δὲν ἔχει ληφθῆ ἐδῶ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ κειμένου). Πρβλ. καὶ G. Parthey, *Hieroclis Synecdemus et notitiae graecae episcopatuum*, Berlin 1866 [= φωτοανατύπ. Amsterdam 1967], σ. 95 - 101, Notitia 2.

πολις. ιη' ἡ Νεοκαισάρεια [. . .] οη' ἡ Λακεδαιμονία. οθ' ἡ Ναξία. π' ἡ 'Αττάλεια. πα' ἡ Μίλητος. πβ' ἡ Συλιβρία. πγ' ἡ "Απρως.

— φ. 120α : «Αἱ ἀρχιεπισκοπαί».

α' ἡ Βιζύη. β' ἡ Λεοντόπολις. γ' ἡ Μαρώνεια. δ' τὰ Γέρμια. ε' ἡ 'Αρκαδιούπολις [. . .] λζ' ἡ Αἴγινα. λη' τὰ Φέρσαλλα. λθ' τὰ Μέτραχα.

«Τάξις προκαθεδρίας τῶν ὁσιωτάτων π(ατ)ριαρχῶν».

α' ὁ 'Ρώμης. β' ὁ Κω(νσταντινου)πόλεως. γ' ὁ 'Αλεξανδρείας. δ' ὁ 'Αντιοχείας. ε' ὁ Αἰλίας, ἤτοι 'Ιεροσολύμων.

«+ Τάξις προκαθεδρί(ας) τῶν ὑπὸ τῶν ἀποστολικῶν θρόνων [sic] Κω(νσταντινου)πόλεως, τελούντων μ(ητ)ροπολιτῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων». Τὸ κείμενον κολοβόν.

"Αρχ.: α'. Τῶ Καισαρείας Καππαδοκίας. α' ὁ Νύσσης. β' ὁ Καμουλιανῶν. γ' ὁ τῶν βασιλικῶν θερμῶ(ν). δ' ὁ Κισσοῦ [. . .]
Τελ. (φ. 122β) : μθ' Τῶ Μυτηλίνης, Λέσβου. α' ὁ 'Ερισσοῦ. β' ὁ Στρογγύλης. γ' ὁ Τυνέδου

'Ο κῶδιξ γεγραμμένος ὑπὸ δύο διαφόρων χειρῶν.

— Α' γραφεὺς (φφ. 1α - 84β) : Τὸ κείμενον γεγραμμένον κατὰ δύο σελίδας (= στήλας). Γράμματα μεγάλα καὶ εὐανάγνωστα. 'Ορθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,225×0,165. Στίχοι 28. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ πρωτογράμματα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

— Β' γραφεὺς (φφ. 85α - 122β) : Γράμματα μικρά, καλλιγραφικὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἐμπείρου βιβλιογράφου. 'Ορθογραφικὰ σφάλματα ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,220×0,140. Στίχοι 32. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι. 'Ερυθρογραφίαι ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον γραφέα. Μελάνη ἀμαυρὰ καὶ ἔντονος.

'Ο κῶδιξ εἶχε συγκροτηθῆ ἐξ ὀκταφύλλων τετραδίων, τῶν ὁποίων ἡ διάκρισις σήμερον δὲν εἶναι δυνατή, λόγῳ φθορᾶς τοῦ χειρογράφου. Κατὰ τὸ ἔσω μέρος τῶν φύλλων, πρὸς συγκράτησίν των, ἔχουν ἐπικολληθῆ ταινίαι ἐξ ἄλλου, νεωτέρου, χάρτου.

'Απὸ τοῦ φύλλου 97 καὶ ἑξῆς διακρίνονται αἱ ἐνδείξεις τῶν τετραδίων: ιθ' (φφ. 97 - 102· ἑξάφυλλον, διότι ἔχουν ἀφαιρεθῆ δύο φύλλα μετὰ τὸ φ. 101), κ' (φφ. 103 - 109· ἑπτάφυλλον, διότι μετὰ τὸ φ. 104 ἔχει ἀφαιρεθῆ ἓν φύλλον), κα' (φφ. 110 - 114· πεντάφυλλον, διότι ἔχουν ἀποκοπῆ δύο φύλλα μετὰ τὸ φ. 111 καὶ ἓν μετὰ τὸ 112) καὶ κβ' (φφ. 115 - 122). 'Ενδιαμέσως λείπουν ἀρκετὰ φύλλα, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τοῦ κώδικος.

'Ο χάρτης τῶν φύλλων τοῦ κώδικος φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Κεφαλὴν ἀνθρώπου («homme»). 'Απαντᾷ εἰς τὸ πρῶτον τμῆμα τοῦ κώδικος, μεταξὺ τῶν φύλλων 15 καὶ 82 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 15, 17, 20, 21 . . . 35, 37, 39 . . . 68, 69, 72 . . . 80, 82). Δὲν ταυτίζεται. β') Παλάμην μετὰ τοῦ καρποῦ («main»), τῆς ὁποίας ὁ μεσαῖος δάκτυλος ἀπολήγει εἰς κατακόρυφον

κεραίαν μὲ ἑξάφυλλον ἄνθος εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ μεταξὺ τῶν φύλλων 88 καὶ 118 (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 88, 90, 91 . . . 110, 111, 112, 117, 118). Δὲν ταυτίζεται. Σχετίζεται πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 11154 (ἐτῶν 1480/84) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. γ') Παλάμην μετὰ τοῦ καρποῦ («main»), τῆς ὁποίας ὁ μεσαῖος δάκτυλος ἀπολήγει εἰς κατακόρυφον κεραίαν μὲ πεντάφυλλον ἄνθος εἰς τὴν κορυφήν της. Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φφ. 86, 107, 108, 109, 115, 121. Δὲν ταυτίζεται. Σχετίζεται πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 11166 (ἔτους 1505) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων ξυλίνων, ἐξ ὧν ἡ προσθία σώζεται μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ. Αἱ πινακίδες ἐπενδεδυμέναι διὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔντυπος διακόσμησις.

Διατήρησις ἐν γένει πολὺ κακή. Ὁ κῶδιξ μυόβρωτος καὶ κατεστραμμένος ἐκ τῆς ὑγρασίας.

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα δὲν ὑπάρχουν. Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 115/Ν.Α.Β.

Ὁ κῶδιξ προέρχεται ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, κατὰ δὲ τὴν καταγραφὴν τῶν κωδίκων της, τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη τὸ ἔτος 1909, εἶχε λάβει τὸν ἀριθμὸν 6 (ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου του καὶ ἐξ ἄλλων στοιχείων, συγκρινομένων πρὸς τὴν ἀνέκδοτον ἀναγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους ἐκείνου). Ὁ παλαιὸς οὗτος ἀριθμὸς δὲν σώζεται σήμερον. Οὐδὲν ἐπίσης ἕτερον στοιχεῖον ὑπάρχει, σχετικὸν πρὸς τὴν προέλευσιν τοῦ κώδικος.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 203 καὶ 204 παρέχουν, ἀντιστοίχως, φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 71β καὶ 109α (δείγματα τοῦ α' καὶ τοῦ β' γραφέως, ΙϚ' αἰ.).

116

Χάρτης Διαστ. 0,200×0,148 Αἰὼν XIV (φφ. 38α - 71α), XVI (τέλη)/XVII (ἀρχαί)
Φύλλα 84

Λόγοι, συναξάρια κ.ἄ.

Ὁ κῶδιξ ἔχει συγκροτηθῆ διὰ τῆς συσταχώσεως σπαραγμάτων, εἰλημμένων ἐκ πέντε διαφορετικῶν κωδίκων. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ χάρτης εἶναι πέντε διαφόρων ποιοτήτων καὶ ἐποχῶν. Ὁ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπὴς καὶ κολοβός.

1 (φ. 1α-β) Συναξάριον ἀκέφαλον.

Ἀρχ.: γε τοῦτο εἶναι ὀφέλημον· καὶ τὴν τῶν τάφον κατανόησιν· πολλάκις (δὲ) καὶ ψυχοραγοῦσιν τισὶ παρεκάθητω [. . .]
Τελ.: [. . .] ἔλεγε δὲ ὁ ὅσιος Ἰωάννης ὁ τοῦ Θ(εο)ῦ ἱεράρχης· ὅτι ἐκ τούτου μανθάνομεν ἔχει [sic] ἄννεσιν τοὺς κοιμηθέντ(ας) ἐξ' [sic] ὧν ὑπὲρ αὐτῶν ποιοῦμεν λειτουργιῶν κ(αὶ) συνάξεων.

2 (φφ. 2α - 10α) «Τοῦ εναγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰω(ά)νου τοῦ Χρησοστόμου λόγος· εἰς τὸν ἅδην καὶ εἰς τὸν διάβολον» (PG 86, 384).

Ἀρχ.: Δίκαιον ἀγαπητῆ σήμερον, τὰ ἀκόλουθα εἰρημένον ἐπισκέψασθαι· κ(αὶ) ἴδεν ὁ ἅδης τοῦ διαβόλου ἑορτὴν καὶ ὑπουργί(αν) [. . .]

Τελ.: [. . .] καὶ τὸν διάβολον δίσας· [γρ. δήσας]· καὶ τὸν κόσμων ἐλευθερώσας, πάντας εἰς οὐ(ρα)νοὺς ἀνεκώμισεν· ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν ὡς ζωοδότης [. . .] καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

3 (φφ. 10β - 16α) «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου [. . .] τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὴν τριήμερον ἀνάστασιν τοῦ Κ(υρίο)υ κ(αὶ) Θ(εο)ῦ κ(αὶ) σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ» (PG 61, 733).

Ἀρχ.: [Ἀ]νέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὁ Κ(ύριο)ς ἡμῶν Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστό)ς, ζωὴν τῷ κόσμῳ δωρούμ(εν)ος· καὶ ἰδοῦ τινὲς τῆς κουστωδί(ας) ἐλθόντες [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀλλὰ κ(αὶ) τὰ τῆς βασιλεί(ας) ἄξια ῥήματα· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ π(ατ)ρ(ός) μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλεί(αν) ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἧς γένητο πάντ(ας) ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν [. . .] ἀμήν.

4 (φφ. 17α - 29β) Συναξάριον ἀνεπίγραφον τοῦ ἁγίου Ὑπατίου (31 Μαρτίου). Κολοβὸν (BHG 759c).

Ἀρχ.: [Κ]ατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους βασιλέβοντος Ἀλεζιανοῦ [sic] τοῦ ἐν τῶ Βιζαντίω· συνεκράτει δημωσίως ἠδωλολατρία κατὰ πᾶσαν πόλιν κ(αὶ) χώραν· ἦν δὲ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ τῇ καλουμένῃ Γάγρα ἀνὴρ εὐσεβὴς κ(αὶ) ὀρθόδοξος, οὗ τὸ ὄνομα Ὑπάτιος [. . .]
Τελ.: [. . .] κ(αὶ) ἀνέστησεν αὐτὸν ὑγιῆ· κ(αὶ) ἀσπασάμ(εν)ος αὐτὸν λέγει

5 (φφ. 30α - 33α) «Τοῦ ἐναγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἰωάννου [. . .] τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παύλον καὶ εἰς τοὺς ο' ἀποστόλους καὶ προφήτας καὶ μάρτυρας καὶ διδασκάλους» (PG 59, 673· BHG 820).

Ἀρχ.: Θαυμασταὶ τῶν ὀρθοδόξων αἱ πανηγύρεις· φαιδραὶ τῶν μαρτύρων αἱ μνῆμαι [. . .]
Τελ.: [. . .] ὅπου γὰρ Θ(εὸ)ς πάρεστι ἀπελήλατο κίνδυνος χάριτι Θ(εο)ῦ [. . .] ἀμήν.

6 (φφ. 33α - 37α) Ἀνεπίγραφον κείμενον.

Ἀρχ.: Ἱστέον καὶ τοῦτο ὅτι ὁ Χ(ριστὸ)ς μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἑνδέκατον ἐφανερώθη· α', ταῖς γυναιξίν· β', τῶ Πέτρω· γ', τοῖς περὶ Κλεόπαν [. . .] (φ. 36α). Τὴν ἐκκλησίαν πάσα σάβατον φιλοκαλεῖται καὶ παστρέβεται ὅλον τὸ θυσιαστήριον· τὴν ἁγίαν τράπεζον [sic], τὸ ἐλιτόν· μετὰ ποδίαν ἐξανάγκης μίαν, σκεπασμένη· καὶ μόνον ἀπάνω εἰς αὐτὴν τὸ ἐβαγγέλιον [. . .]
Τελ.: [. . .] (καὶ) εἰς ἀνάμνησιν κ(α)τ(α)π(α)τεῖτε ἡ δάφνη τ(ῆς) ἀφανί(ας) τοῦ ἐλινισμοῦ [. . .] (καὶ) μὴ σύνκοινωνήσει τῶ δαίμονι.

7 (φ. 37β) Πέντε τύποι δεήσεων.

Ἀρχ.α'. Εἰς τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου Θ(εο)ῦ καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ· εἰς τὰς πολλὰς πρεσβείας τῆς ὑπερευλογημένης δεσποίν(ης) ἡμ(ῶν) Θ(εοτό)κου καὶ ἀειπαρθένου Μαρί(ας)· εἰς τὴν πρεσβείαν τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) ἀρχιεράρχου (καὶ) θαυματουργοῦ Νικολάου· εἰς σ(ωτη)ρίαν ὑγείαν καὶ ἄφεσιν τ(ῶν) ἁμαρτι(ῶν) τοῦ πανιερωτ(ά)τ(ου) ἡμ(ῶν) μ(ητ)ροπολίτου (καὶ) δεσπότου κυροῦ ὀδ(εῖ)ν(ος).

8 (φφ. 38α - 39β) Συναξάριον ἀκέφαλον [τῆς ὁσίας Μελάνης τῆς Ρωμαίας· βλ. Μηναῖον Δεκεμβρίου, λα'].
Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀκεφάλου κειμένου δὲν διακρίνεται λόγῳ φθορᾶς τοῦ κώδικος ἐκ τῆς ὑγρασίας.

Τελ.: [. . .] καλεσαμένη τὸν Ἐλευθερουπόλε(ως) ἐπίσκοπ(ον)· καὶ δεξαμένη παρ' αὐτοῦ τὴν θείαν κοινωνίαν· καὶ συνταξαμένη ταῖς ἀδελφαῖς· καὶ τοῖς ἐπομένοις τῷ ἐπισκόπω μοναχοῖς· ἐσχάτην ταύτην· ἀφῆκε φωνὴν πρὸς αὐτούς· ὡς τῷ Κ(υρί)ω ἔδοξεν, οὕτως καὶ ἐγένετο· καὶ εὐθέως παρέδωκε τὴν τιμί(αν) αὐτοῖς ψυχὴν εἰς χεῖρας Θ(εο)ῦ ζῶντος.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ συναξαρίου ἕπονται τὰ ἑξῆς :

Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμέρα· ὁ ἅγιος Γελάσιος ἐνειρήνη τελειοῦτ(αι). Τῇ αὐτῇ ἡμέρ(α) ἡ ἁγία μάρτυς Νέμη, ξίφει τε(λειοῦται). Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμέρ(α) αἱ ἅγιαι ι' παρθ(έ)ν(οι) αἱ ε<ν> Νικομηδ(εία), τοῦς ὀφθαλμ(οὺς) διατριβεῖσαι καὶ τὰς πλευρὰς ξεσθεῖσα<ι> τε(λειοῦνται). Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμέρ(α) ἡ ἁγ(ία) μάρτ(υς) Ὀλυμπιοδώρα πυρὶ τε(λειοῦται). Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμέρ(α) ὁ ἅγ(ιος) μ(ά)ρ(τυς) Γαυδέντιος, ἀθλή(σας) πρότερ(ον), ὕστερον ἐνειρή(νη) τε(λειοῦται). Τῇ αὐτ(ῇ) ἡμέρ(α) ὁ ἅγ(ιος) μάρτ(υς) Βούσυρις κερκίσιν ὑπὸ γυναικῶν κεντηθεῖς ταλειοῦται.
Ταῖς αὐτῶν πρεσβείαις ὁ Θ(εὸ)ς σῶσαι πάντας ἡμ(ᾶς).
Τοῦ συναξαρίου τῶ(ν) τεσσάρ(ων) μηνῶν : ~

9 (φφ. 40α - 45α) «Ἰωάννου μοναχοῦ πρεσβυτέρου [. . .] λόγος εἰς τὰ ἅγια νήπια τὰ ἐν Βηθλεὲμ ὑπὸ Ἡρώδου ἀνερεθέντα καὶ εἰς [. . .] Ῥαχὴλ» (PG 96, 1501· BHG 825).

Ἀρχ.: Πάλιν ὁ τάλας ἐγὼ τὸν νοῦν ἐπὶ τὴν Βιθλεὲμ ἐκπετάσαι βούλωμαι· καὶ τὰ ἐναυτῆ ἐπὶ Ἡρώδου τοῦ παιδοκτόνου παρανόμως ἐκτελεσθέντα [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἐναγαλλιάση σκηρτῶντες· μεθῶν Χ(ριστὸ)ς ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν μερίδα καὶ κλήρον δώει ἡμῖν [. . .] καὶ εἰς τοὺς ἀτελευτίτους καὶ ἀπεράντους αἰώνας τῶν αἰών(ων).

10 (φφ. 45β - 68α) «Τιμοθέου ἀρχ(ι)επισκόπ(ου) Ἀλλεξανδρ(είας) διήγησις περι τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγ(ίου) Μηνᾶ» (BHG 1256).

Ἀρχ.: Ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἀσεβεστάτου καὶ θεοστυγοῦς Διοκλητιανοῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ οὕτως κακεῖνη εὐχαριστοῦσα τῷ Θ(ε)ῷ· καὶ δόξαν ἀναπέμπουσαν [sic] τῷ ἁγίω μάρτυρι· ἐπορεύθη ἐνειρήνη πρὸς Κ(ύριο)ν [. . .] ἀμήν.

11 (φφ. 68α - 71β) «Ἐκ τῶν περιώδον Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου· ἀπὸ πράξεως μέχρι τέλους αἰνοῖς [γρ. ἐν οἷς] (καὶ) τὸ μαρτύρι(ον)». Τὸ κείμενον κολοβὸν (BHG 1525).

Ἀρχ.: Κατεκείνον τὸν καιρόν· Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως παρηληφώτος τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχήν· μετὰ τῷ μαρτυρήσαι ἐνογδώω ἔτι τῆς βασιλείας αὐτοῦ [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἔσυρεν αὐτὴν λακτήζων ἅμα (καὶ) λέγων· καλὸν σὲ ἐστὶν ἀνερεθήναι ἐν ξήφη

12 (φφ. 74α - 79β, 81α - 85β) «Μαρτύριον τῆς ἁγί(ας) ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ αθληφόρης τῆς [sic] Χ(ριστο)ῦ Παρασκευῆς» (BHG 1420d).
Τὸ κείμενον ἐλλιπὲς καὶ κολοβόν, διότι μετὰ τὸ φ. 79 ἔχουν ἐκπέσει φύλλα καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων παρενεβλήθη τὸ ἄσχετον φ. 80.

Ἀρχ.: Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις τοῦ ἑλληνισμοῦ σφοδρῶς ἐπικρατοῦντος καὶ τῶν ἀλόγων αἱμάτων ἀδίκως ἐκχυνομένων [. . .]
Τελ.: [. . .] ἀπὸ γὰρ τὴν σίμερον, χριστιανοὺς ἑαὐτοὺς ἀνακηρύττομεν διὰ τῆς σῆς διδασκαλίας· καὶ πρὸσκυνοῦμεν Π(ατέ)ρα κ(αὶ) Υἱὸν

Εἰς τὸν κώδικα τοῦτον, συγκροτηθέντα διὰ τῆς συσταχώσεως σπαραγμάτων πέντε κωδίκων, διακρίνονται πέντε γραφεῖς :

— Α' γραφεὺς (τέλη ΙϚ'/ἀρχαὶ ΙΖ') : φφ. 1α - 16α. Γραφὴ λεπτόγραμμος. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,130×0,080. Στίχοι 17.

— Β' γραφεὺς (τέλη ΙϚ'/ἀρχαὶ ΙΖ') : φφ. 17α - 29β. Γραφὴ οὐχὶ εὐανάγνωστος. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,140×0,092. Στίχοι 19. Μελάνη ἔντονος καὶ ἀμαυρά.

— Γ' γραφεὺς (τέλη ΙϚ'/ἀρχαὶ ΙΖ') : φφ. 30α - 37β. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,085. Στίχοι 22. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις αἱ συνήθεις. Οἱ τίτλοι ἐρυθρόγραφοι ὡς ἐπίσης καὶ τὰ πρωτογράμματα. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Δ' γραφεὺς (ΙΔ' αἰ.) : φφ. 38α - 71β. Γραφὴ στρογγυλόσχημος καὶ ἐπιμελημένη, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155 ×0,097. Στίχοι 25. Αἱ συνήθεις βραχυγραφίαι καὶ ἐρυθρογραφίαι. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

— Ε' γραφεὺς (τέλη ΙϚ'/ἀρχαὶ ΙΖ') : φφ. 74α - 79β, 81α - 84β. Γραφὴ σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,145× 0,098/0,100. Στίχοι 17. Ἐρυθρόγραφος τίτλος, ἐπίτιτλον καὶ πρωτόγραμμα.

Εἰς τὰ κείμενα ὅλων τῶν γραφέων πολλαὶ ἀνορθογραφίαι.

Ἡ διάκρισις τετραδίων δὲν εἶναι δυνατή.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α') Βαλλιστρίδα (ἀρχαῖον πολεμικὸν ὅπλον· «arbalète») ἐντὸς κύκλου, μὲ τρίφυλλον ἄνθος εἰς τὴν κορυφήν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φύλλα 1/8, 4/5, 9/16 καὶ 12/13. Δὲν ταυτίζεται. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 766 (ἔτ. 1583) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet. Παραλλήλως, εἰς τὰ φφ. 1, 4, 13 καὶ 16 ἀπαντοῦν τὰ κεφαλαῖα γράμματα Α καὶ Β, συνδεόμενα μεταξύ των δι' ὁριζοντίας γραμμῆς, τεμνομένης εἰς τὸ μέσον διὰ κατακορύφου κεραίας, εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ὁποίας τρίφυλλον ἄνθος. β') Ἥλιον («soleil»). Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 2/7, 3/6, 10/15 καὶ 11/14. Δὲν ταυτίζεται. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα 13960 καὶ 13961 (ἐτ. 1594 - 1600) τοῦ C. Briquet. γ') Ἄγκυραν («ancre»), οὐχὶ ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 18/19, 22/27, 24/25 καὶ 29. Δὲν ταυτίζεται . δ') Στέμμα («couronne»), εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἡμισέληνος. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 21/28 καὶ 23/26. Δὲν ταυτίζεται. ε') Δύο κύκλους («cercle»), τεμνομένους διαμετρικῶς καὶ ἡνωμένους διὰ κατακορύφου κεραίας, ἀποληγούσης ἔξω καὶ πρὸς τὰ ἄνω εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 38/49, 41/46, 50/57, 66/71 καὶ 67/70. Τὸ ὑδατόσημον τοῦτο παρόμοιον πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2038 (ἔτ. 1357) τῶν V. Mošin — S. Traljić. ϛ') Κύκλον («cercle»), τεμνόμενον διαμετρικῶς διὰ κατακορύφου κεραίας, ἀποληγούσης ἔξω καὶ πρὸς τὰ ἄνω εἰς σταυρόν. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φφ. 42/45. Δὲν ταυτί-

ζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1822 (ἔτους 1352) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. ζ') Καρπὸν («fruit») μετὰ μίσχου καὶ δύο καρδιόσχημα φύλλα ἑκατέρωθεν, μετὰ μίσχων ὡσαύτως. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 52/55 καὶ 60/63. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4297 (ἔτ. 1353) ὑδατόσημον τῶν V. Mošin — S. Traljić. η') Ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου, μὲ τετράφυλλον σχῆμα ἐξωτερικῶς καὶ πρὸς τὰ ἄνω. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, εἰς τὰ φφ. 76/77 καὶ 81/84. Δὲν ταυτίζεται.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 16β λογαριασμοί, ὡς καὶ εἰς τὸ περιθώριον τοῦ φύλλου 17α. Δοκίμια κονδυλίου εἰς τὰ περιθώρια τῶν φφ. 1α, 31α, 34β, 35α, 39α. Ἐπὶ τῶν φφ. 72α-β, 73α-β καὶ 80α-β, τὰ ὁποῖα ἔχουν προστεθῆ ἐκ τῶν ὑστέρων, δοκίμια κονδυλίου ὡσαύτως καὶ λογαριασμοί.

Στάχωσις λίαν ἐφθαρμένη, ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ, ἐπενδεδυμένων δι' ἐπίσης κατεστραμμένου βυρσίνου ἐπικαλύμματος.
Διατήρησις μετρία. Ὁ κῶδιξ ρυπαρὸς καὶ διαποτισμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν πινακίδων καὶ ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 61 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 13/1951.
Ἀριθμὸς Ν. Βέη, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἔτους 1953, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α : 116/Ν.Α.Β.
Ἡ ἀρχικὴ προέλευσις τοῦ κώδικος εἶναι ἄδηλος, ἐφόσον πρὸς οὐδένα κώδικα τῆς καταγραφῆς τοῦ Ν. Βέη, τοῦ ἔτους 1909, ταυτίζεται.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 205 καὶ 206 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 67β - 68α καὶ 74α (δείγματα γραφῆς).

117

Χάρτης Διαστ. 0,300×0,205 Αἰὼν XVIII/XIX Φύλλα 11

«Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, πρώτου ἐπισκόπου τῶν Ἱεροσολύμων».

Ἀρχ.: Εὐχὴ τῆς ἐνάρξεως. Ἐν πλήθει ἁμαρτιῶν μεμολυσμένον, μὴ μὲ ἐξουδενώσης Δέσποτα Κύριε [. . .]

Ὁλόκληρον τὸ κείμενον γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ ἡ συνήθης τῆς ἐποχῆς. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,245×0,160.

Τὸ φυλλάδιον ἄδετον. Πρὸς οὐδένα κώδικα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ Ν. Βέη, τοῦ ἔτους 1909, ταυτίζεται.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 207 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 5α (δεῖγμα γραφῆς).

118

Περγαμηνή Διαστ. 0,225×0,155 Αἰὼν XII Φύλλα 8

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου [κεφ. 15, 10 - 19, 40]. Τὸ κείμενον ἀκέφαλον, ἐλλιπὲς καὶ κολοβόν.

Ἀρχ.: μου τετήρηκα, καὶ μενῶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ· ταῦτα λελάληκα ὑμῖν· ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ· καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ· αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή· ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους [. . .]
Τελ. (φ. 8β) : [. . .] ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰ(ησοῦν) νυκτὸς τὸ πρῶτον φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν· ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰ(ησο)ῦ καὶ ἔδησαν [αὐτὸ ἐν ὀθονίοις . . .]

Γραφὴ στρογγυλόσχημος, ἄνετος, καὶ ἐπιμελημένη, ἐμπείρου βιβλιογράφου. Τὸ κείμενον χωρὶς ὀρθογραφικὰ σφάλματα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155×0,095. Στίχοι 26. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις πολὺ ὀλίγαι.
Τὰ ὀκτὼ περγαμηνὰ φύλλα ἀποτελοῦν ὑπόλειμμα κώδικος μὴ σωζομένου σήμερον. Οὕτω τὰ φύλλα 6 καὶ 8 φέρουν ἀντιστοίχως καὶ παλαιοτέραν ἀρίθμησιν 175 καὶ 177. Ἑπομένως ὁ ἀρχικὸς περγαμηνὸς κῶδιξ θὰ ἀπετελεῖτο ἀπὸ 180 ἕως 190 φύλλα.

Τὸ σπάραγμα τοῦτο πρὸς οὐδένα κώδικα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ Ν. Βέη, τοῦ ἔτους 1909, ταυτίζεται.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 208 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 2β (δεῖγμα γραφῆς).

119

Χάρτης Διαστ. 0,290×0,215 Αἰὼν XIV Φύλλα 66

Σπάραγμα ἐκ κώδικος περιέχοντος βίους καὶ ἀθλήσεις ἁγίων (Σεπτ. καὶ Ὀκτ.).

α′ (φφ. 1α - 28β) «Λόγος [ς′]. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Γρηγορίου τῆς [Μεγά]λης Ἀρμενίας» [λ′ Σεπτ.], (PG 115, 944· BHG 713).
Ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου δὲν διακρίνεται, λόγῳ μεγάλης φθορᾶς τοῦ κώδικος.

Τελ.: [. . .] ἐπὶ τῇ τῶν δογμάτων συμφωνίᾳ πληρώσας· ἃ δὴ καὶ διέμεινεν οὕτω χρόνον ἐπὶ μακρὸν τῆς εὐσεβείας ἑκάστοτε εἰς πλῆθος ἐπιδιδούσης, καὶ τοῦ τῆς εἰρήνης Θ(εο)ῦ διὰ πάντων δοξαζομένου [. . .] ἀμήν.

β′ (φφ. 29α - 38α) «Λόγος ζ′. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου» [γ′ Ὀκτ.], (PG 115, 1032· BHG 555).

Ἀρχ.: Πάλαι μὲν ἐν τύποις ἦν τὰ τῆς πίστεως καὶ αἰνίγμασι· (καὶ) τὸ τῆς ἀληθείας φέγγος, τῷ τῆς σκιᾶς σκότει συνεκαλύπτετο [. . .]
Τελ.: [. . .] ναὸν τοῖς καλλινίκοις ἀνεγείρουσι· (καὶ) τὰ τίμια τούτων ἐν αὐτῷ ἀποτιθέασι λείψανα, εἰς δόξαν Θ(εο)ῦ [. . .] ἀμήν.

γ′ (φφ. 38β - 45α) «Λόγος η′. Ὑπόμνημα εἰς τ(ὸν) ἅγιον ἀπόστολον Θωμᾶν» [ς′ Ὀκτ.], (PG 116, 559· BHG 1835).

Ἀρχ.: Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ἀνύοντες οἱ ἀπόστολοι καὶ τὴν ὑπ' οὐ(ρα)νὸν περιθεόντες [. . .]
Τελ.: [. . .] τὰς ψυχὰς ἐφαιδρύνθησαν· τοῦ νοητοῦ ἡλίου καθαρῶς αὐτοῖς ἐπιλάμψαντος· εἰς δόξαν Π(ατ)ρ(ὸ)ς [. . .] ἀμήν.

δ′ (φφ. 45α - 51α) «Λόγος θ′. Ὑπόμνημα εἰς τ(ὸν) ἅγιον ἀπόστολον (καὶ) εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν» [ιη′ Ὀκτ.], (PG 115, 1129· BHG 991).

Ἀρχ.: Εἰ καὶ δικαίου μνήμην μετ' ἐγκωμίων τελεῖσθαι θεῖός τις ἀνὴρ καὶ σοφὸς τὰ θεῖα νομοθετεῖ [. . .]
Τελ.: [. . .] διὰ παντὸς μακαρίζουσι· (καὶ) τοῦ ἐκεῖθεν μεταλαμβάνοντες ἁγιασμοῦ· χαρᾶς πληροῦνται πν(ευματ)ικῆς· χάριτι (καὶ) φιλαν(θρωπ)ίᾳ [. . .] ἀμήν.

ε′ (φφ. 51α - 66β) «Λόγος ι′. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἀρτεμίου» [κ′ Ὀκτ.], (PG 115, 1160· BHG 172). Κολοβόν.

Ἀρχ.: Μετὰ τὴν τοῦ Κ(υρίο)υ καὶ Θ(εο)ῦ καὶ σ(ωτῆ)ρ(ος) ἡμῶν εἰς οὐ(ρα)νοὺς ἀνάληψιν· τῶν αὐτοῦ μαθητῶν τε καὶ ἀποστόλων τὴν οἰκουμένην πᾶσαν τῷ εὐαγγελίῳ περιλαβόντων [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ κελεύει τὸν μάρτυρα πάλιν ἐπὶ τὴν εἱρκτὴν ἀπαχθῆναι καὶ μήτε ἄρτον· μήτε ὕδωρ αὐτῷ παρασχεθῆναι· μηδ' ὅσα πρὸς τὸ ζῆν με

Ὁ κῶδιξ ὁλόκληρος γεγραμμένος ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,200×0,140. Στίχοι 24. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Τίτλοι ἐρυθρόγραφοι. Μέλάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων φέρει καὶ ὑδατόσημα, τὰ ὁποῖα παριστοῦν : α′) Ἄνθος («fleur») τετράφυλλον. Ἀπαντᾷ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ κώδικος (βλ. ἐνδεικτικῶς τὰ φφ. 2, 6, 17, 19, 21 - 26 ... 54 - 57, 61, 62, 65,66). Παρομοιάζει πρὸς τὰ ὑδατόσημα 6332 (ἐτῶν 1340 - 1346) τοῦ C. Briquet καὶ 4077 (ἔτους 1340) τῶν V. Mošin — S. Traljić. β′) Κίονα («colonne»). Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φφ. 4, 5, 7 - 10. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα 4346 (ἔτους 1340) τοῦ C. Briquet καὶ 3108 (ἔτους 1340) τῶν V. Mošin — S. Traljić.

Αἱ πινακίδες τῆς σταχώσεως ἔχουν ἐκπέσει. Διατήρησις ἐν γένει πολὺ κακή. Ὁ κῶδιξ ρυπαρός, μυόβρωτος, διαποτισμένος καὶ κατεστραμμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.
Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα καὶ Ν. Βέη δὲν ὑπάρχουν. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α ἔχουν σημειωθῆ, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, οἱ ἀριθμοὶ «νέος 5» καὶ ἄλλος, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, 122.

Τὸ σπάραγμα τοῦτο πρὸς οὐδένα κώδικα τῆς ἀναγραφῆς Ν. Βέη, τοῦ ἔτους 1909, ταυτίζεται.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 209 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 51α (δεῖγμα γραφῆς).

120

Χάρτης Διαστ. 0,200/0,220×0,155 Αἰὼν XV Φύλλα 6

Σπάραγμα μηναίου, τὸ ὁποῖον περιεῖχε ἀκολουθίας καὶ συναξάρια τῶν ἑορταζομένων ἁγίων. Τὰ ἐναπομείναντα ἓξ φύλλα φέρουν παλαιοτέραν ἀρίθμησιν, διὰ μολυβδίδος, 280 - 285.

— φ. 3α : «Μηνὶ τῷ αὐτῷ [= Ἰανουαρ.] λ'. Τὴν σύναξιν ἑορτάζομ(εν) [. . .] Βασιλείου τοῦ Μ(ε)γ(ά)λ(ου)· Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου· καὶ Ἰω(άνν)ου τοῦ Χρυσοστόμου».

Ἀρχ.: Στίχ(οι) : Μάργαρος ὧδε καὶ χρυσὸς καὶ λυχνίτης,
ἐκ τῶν τριῶν τὸ στέμμα τῆς ἐκκλησί(ας)

Ἀκολουθεῖ συναξάριον.

Ἀρχ.: Ἐν τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως καὶ φιλοχρίστου κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ [. . .]

Γραφὴ ἡ συνήθης τῆς ἐποχῆς. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολὺ ὀλίγα. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,095. Στίχοι 23.
Τὰ φύλλα, κατὰ τὸ ἄνω δεξιὸν τμῆμα, διαποτισμένα ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων τοῦ σπαράγματος φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ ἄγκυραν («ancre») ἐντὸς κύκλου. Ἀπαντᾷ, εἰς δύο τμήματα, μόνον εἰς τὰ φύλλα 1/6. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἐντάσσεται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπ' ἀριθ. IV 31 - 136 ὑδατοσήμων (ΙΕ' αἰ.) τοῦ G. Piccard VI (Anker, σελ. 184 - 193).

Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα, μετὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τοῦ φύλλου 6β : 59 (πρὸ τοῦ ἔτους 1951) καὶ 88/1951.
Τὸ σπάραγμα τοῦτο πρὸς οὐδένα κώδικα τῆς καταγραφῆς τοῦ Ν. Βέη, τοῦ ἔτους 1909, ταυτίζεται.

121

Χάρτης Διαστ. 0,215×0,155 Αἰὼν XVIII Φύλλα 8

Σπάραγμα μουσικοῦ κώδικος.

φ. 1α : «Αρχη συν Θ(ε)ῶ αγίω τριώδιον τη κυριακῆ τοῦ τελῶνου και του φαρισαΐου το σαββατω εσπέρας τα παρόντα στιχ(η)ρα. Ἦχος α'».

Ἀρχ.: Μὴ προσευξώμεθα φαρισαϊκῶς ἀδελφοὶ [. . .]

Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,150×0,098. Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α καλλιτεχνικὸν ἐρυθρόγραφον ἐπίτιτλον. Τὰ πρωτογράμματα ὡσαύτως ἐρυθρόγραφα καὶ περίτεχνα. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου οἱ ἀριθμοί: «νέος 6» καί, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, 123.

Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 210 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τοῦ φύλλου 1α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ μουσικοῦ Τριῳδίου.

122

Χάρτης Διαστ. 0,210×0,153 Αἰὼν ΙΕ' (τέλη) Φύλλα 8

Σπάραγμα νομοκανονικοῦ κώδικος. Περιέχει κεφάλαια ξ' - ρα' μετὰ τῶν ἀντιστοίχων ἑρμηνειῶν των.

— φ. 1α : Κεφ. ξ'. Ὃς ἑαυτὸν ἑκατοντάρχ(ω) ἢ δαίμοσιν ἐπιδῶ ὥς τι τῶν ἀπὸρήτ(ων) μανθάνειν [. . .] καὶ ἄρκτον ἐπὶσιρόμενος· ὁ γυτευταῖς καὶ νεφοδιώκταις κολλύμενος [sic] καὶ εἱμαρμένοι καὶ τύχ(η) πιστεύων· τῆς ἐκκλησί(ας) ἀπὸσυνάγογος :+
Ἑρμηνεία : Εἴ ὁ κωλώμενος τῶ Κ(υρί)ω κ(α)τ(ὰ) τὸν ἀπό(στολον) ἐν πν(εῦμ)α ἐστί· ὡς πρόδηλον τῶ διάβόλο ἑαὐτῶν οἰκει(ῶν) ἓν γίνεται [. . .]

— φ. 8β : Κεφ. ρα'. Τὰς παλάμας εἰς στ(αυ)ρὸν τυποὶ ὁ μεταλοιψώμενος καὶ λα<μ>βάνει τῶ στόματι· ὃ δε δοχεῖον χρισοῦν ἢ ἄλλης ὕλης ἀντιχειρὸς σκευάζων· ἀφοριστέος :+
Ἑρμηνεία: Πάσης τῆς αἰσθητῆς κτίσεως· ἐπέκεινα ἔστιν ὁ κατεικόνα Θ(εο)ῦ κτισθεῖς ἄν(θρωπ)ος· καὶ σῶμα Χ(ριστο)ῦ καὶ ναὸς ἔστι· κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον [. . .]

Ὁλόκληρον τὸ σπάραγμα γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός· προφανῶς, ὑπὸ ὀλιγογραμμάτου τινὸς γραφέως, διότι τὸ κείμενον γέμει ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων. Γραφὴ στρογγυλόσχημος, ἐπιμελημένη καὶ εὐανάγνωστος. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,155×0,088. Στίχοι 26. Ἐρυθρογραφίαι καὶ βραχυγραφίαι αἱ συνήθεις. Μελάνη χρώματος κιρροῦ.

Ὁ χάρτης τῶν φύλλων φέρει καὶ ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ σάλπιγγα («huchet»). Ἀπαντᾷ εἰς τὰ φφ. 1 καὶ 6. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 7801 (ἔτους 1496) ὑδατόσημον τοῦ C. Briquet.

Ἐπὶ τοῦ φύλλου 1α ἔχουν σημειωθῆ, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953, οἱ ἀριθμοί : «νέος 2» καὶ ἄλλος, δι' ἐρυθρᾶς γραφίδος, 119.
Ὁ ἐκτὸς κειμένου πίναξ 211 παρέχει φωτογραφικὸν πανομοιότυπον τῶν φύλλων 2β - 3α (δεῖγμα γραφῆς).

123

Χάρτης Διαστ. 0,295×0,215 Αἰὼν XIV Φύλλα 6

Σπάραγμα ἐκ κώδικος περιέχοντος λόγους πατέρων. Μυόβρωπον καὶ ἐλλιπὲς κατὰ τὴν δεξιὰν γωνίαν.

— φφ. 1α - 6β : Ἀκέφαλος λόγος.

Ἀρχ.: τὸν πλησίον· καὶ φθόνον ἐξορήσας ἐκ τῆς ψυχῆς τ(ῆς) ἰδίας, διὸν [γρ. δι' ὃν] Κάιν ἀδελφοκτόνος ἐγένετο· μακάριος ὁ ἐνέργω ἐλέγξας τ(ὸν) τύραννον, καὶ οὐκ ἔπτιξεν ἐκ προσώπου τῆς φλογό(ς) τῶν ἰδονῶν· δροσησθήσεται γὰρ αὐτοῦ ἡ ψυχὴ ἐν τῇ δρόσω τοῦ ἁγίου πνε(ύματο)ς· μακάριο(ς) οὗ οὐκίσχυσε σκοτινὸν νέφος διαβολικὸν ἐπῖδραμεῖν τῷ νῷ [. . .]· μακάριος ὁ φωτισθεῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας, ἐνωπτριζόμ(εν)ο(ς) ἀεὶ τ(ὸν) Κ(ύριο)ν [. . .]
Τελ.: [. . .] καὶ ἀθανάτω π(ατ)ρί· ἵνα λέγω ἐν τρυφῇ παραδείσου, μετὰ πάντων τ(ῶν) ἁγίων, δόξα π(ατ)ρὶ ἀθανάτω· καὶ υἱῶ ἀθανατω προσκύνησις· τῶ δώσαντι χαρίσματα οὐ(ρά)νια· τῶ εὐτελεῖ· ἵνα αὐτῶ πρόσενέγκει δραχμὴν δόξης τῶ βασιλεῖ τῶν ἁπάντων.

— φ. 6β : «Τοῦ μακαριωτάτου ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Ἐφραὶμ [τοῦ Σύρου], λόγοι παρεναιτικοὶ πρὸ(ς) μοναχούς· παρένεσις πρώτη». (Assemani I., S. *Ephraem Syri Opera omnia*, 2, 72). Κολοβὸν κείμενον, σώζεται μόνον ἡ ἀρχή του.

Ἀρχ.: Δόξα σοι ὁ Θ(εὸ)ς ἡμῶν δόξα σοι· καὶ πάλιν ἐρῶ δόξα σοι ὁ Θ(εό)ς· ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας· εὐχαριστεῖν ὠφείλωμεν τῶ Θ(ε)ῶ ἀγαπητοὶ διὰ παντὸς [. . .]

Τὸ κείμενον τοῦ σπαράγματος γεγραμμένον ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς κατὰ δύο σελίδας (= στήλας). Γραφὴ στρογγυλόσχημος, σταθερὰ καὶ εὐανάγνωστος. Ὀρθογραφικὰ σφάλματα πολλά. Διαστάσεις γεγραμμένης ἐπιφανείας τῶν φύλλων 0,222×0,165. Στίχοι 33. Βραχυγραφίαι καὶ ἐπιτμήσεις ὀλίγαι καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Μελάνη ζωηρά, χρώματος κιρροῦ.
Τὰ φύλλα 1, 3 καὶ 5 φέρουν ὑδατόσημον, τὸ ὁποῖον παριστᾷ κύκλον («cercle»), ἀπολήγοντα ἄνω εἰς κατακόρυφον κεραίαν μὲ δύο χιαστὶ διασταυρουμένας εὐθείας εἰς τὴν κορυφήν της. Δὲν ταυτίζεται ἀκριβῶς. Ἀνήκει εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ ὑδατόσημα 3054 (ἐτῶν 1354 - 1390) τοῦ C. Briquet καὶ 1855 - 1860 (ἐτῶν 1354 - 1370) τῶν V. Mošin — S. Traljić.

124

Περγαμηνὴ Διαστ. ποικίλαι Αἰὼν VI/VII Φύλλα 4

Σπάραγμα περιέχον ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου (κεφ. ΙΔ', ΙΖ', ΙΗ', ΙΘ', ΚΒ').

Ἀρχ.: βασανιζό[μενο]ν ὑπὸ τῶν [κ]υμάτων· ἦν [γ]ὰρ ἐναντίος ὁ [ἄ]νεμος . . . (Ματθ. ΙΔ', 24 - 25).
Τελ.: Ἀπόδοτε οὖν τὰ καίσαρος καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θ(εο)ῦ τῷ Θ(ε)ῷ· καὶ ἀ[κούσαντες. . .] (Ματθ. ΚΒ', 21 - 22).

Γραφὴ μεγαλογράμματος. Τὰ φύλλα ταῦτα εἶχον χρησιμοποιηθῆ καὶ ἐπικολληθῆ εἰς τὴν στάχωσιν τοῦ κώδικος 25 (ΙΔ' αἰ.) τῆς Μονῆς Ἁγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, σημερινοῦ κώδ. 74 Μονῆς Ἁγίας Τριάδος (τοῦ ὁποίου τὴν περιγραφὴν βλ. ἀνωτέρω, σ. 566-570). Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1953 τὰ ἐν λόγῳ τέσσαρα περγαμηνὰ φύλλα, ἢ μᾶλλον σπαράγματα φύλλων διότι δὲν εἶναι πλήρη, ἐπεσημάνθησαν ὑπὸ τοῦ Ν. Βέη καὶ ἀπεκολλήθησαν ἐκ τῆς σταχώσεως. Σήμερον ἀνήκουν εἰς τὴν Μονὴν Ἁγίου Στεφάνου καὶ εὑρίσκονται ἐκτεθειμένα εἰς προθήκην τοῦ μουσείου της. Ἀποτελοῦν τὸ παλαιότερον δεῖγμα γραφῆς ἐξ ὅλων τῶν μετεωρικῶν κωδίκων.

Περὶ τοῦ σπαράγματος τούτου τῶν τεσσάρων φύλλων βλ. Δ. Ζ. Σοφιανοῦ, «Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων: Ἱστορικὴ ἐπισκόπηση — Γενικὴ θεώρηση», *Τρικαλινὰ* 8 (1988), σ. 64, πίν. ς'.

Οἱ ἐκτὸς κειμένου πίνακες 212, 213 καὶ 214 παρέχουν ἀντιστοίχως φωτογραφικὰ πανομοιότυπα τῶν φύλλων 1α, 2α καὶ 2β (δείγματα γραφῆς).

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ Ν. ΒΕΗ ΕΤΟΥΣ 1909

ΚΩΔΙΚΕΣ ΜΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

Α'. ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

8

Χάρτης λεῖος Διαστ. 0,162×0,218 Αἰὼν XVIII Πάχος 0,018

Λειτουργία Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου.

11

Χάρτης στιλπνὸς 0,158×0,215 Αἰὼν XVIII (; ἢ XIX) Π. 0,02

[Μαξίμου τοῦ Πελοποννησίου] Κυριακοδρόμιον.

16

Χάρτης στιλπνὸς 0,161×0,21 Αἰὼν XVIII Π. 0,03

Μαθηματάριον, ἐν ᾧ ἐκ τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας τοῦ Ὁμήρου, Εὐριπίδου Ἑκάβη, Θεοκρίτου Εἰδύλλια, Κάτωνος γνῶμαι, Δημοσθένους Φιλιππικοί, μετὰ διαστίχου ... ἑρμηνείας.

Χειρὶ τοῦ XVIII αἰῶνος :

Μία μέρα δὲν ἀπέρασε νὰ μὴν ἀναστενάξω,
γιὰ δύο ματάκια, π' ἀγαπῶ, τὸν νοῦν μου θὲ νὰ χάσω.
Μία σ' εἶδα, μία σὲ ἀγάπησα, καὶ μία τὸν νοῦν μ' ἐπῆρες,
στὰ δίκτυα σου 'μπερδεύθηκα.

21

Χάρτης στιλπνὸς 0,18×0,12 Αἰὼν XIX Σελ. 48

Βιβλίον παρρησίας [τῆς μονῆς Βαρλαάμ].

Ἐν σελ. 47 σημειοῦται ὅτι ἐγράφη τῷ 1814, ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ, *ἐν στύλω τὸ τοῦ Βαρλαάμ*, ὑπὸ τοῦ Θεοδοσιουπόλεως Λεοντίου, ὄντος ὑπερορίου.

23

Χάρτης	0,10×0,15	Αἰὼν XVII	Π. 0,055

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι. Κολοβός.

25

Χάρτης λεῖος	0,11×0,135	Αἰὼν XVIII	Φ. 106

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν, ἐν ᾧ μέλη τῶν λειτουργιῶν, θεοτοκία, καθίσματα, εἱρμοί, κλ.

Ἐν φ. 59α ἐρυθρόγραφον: *Εις 75* [sic] *ἰουλίον 19*|, ... | *ἐγράφυ πάρ-εμοὺ δημὴ|τρίου εξἀνθηνῶν διὰ | επιμελεια του γεώργίου | ἱέρὲως υπάρχοντος ἐκ πορ|ταρίας :~*

Ἐν φ. 1α: *ἐτοῦτη ·υ· ψαλτοικοῖ οἶνε τοῦ παπ(α) γεῶργι απω|πορταρέαν πλη-σοίον του γόλου κ(αὶ) τω ἐδω|σα των παπ(α) παρθενοῖνω απω των αγιον στεφα|νων τοις εν μετεῶρης πλησίων του σταοῦς* . . . καὶ ἕπεται ἡ χρονολο-γία: *εποι ἔτος αψκε' μηνὸς μαρτηου: κβ'|1725, ,ζσλγ'.*

Ἐν φ. 3β γέγραπται: *παρθένιος ἱερομόναχος : του αγίου στεφὰ|νου κ(αὶ) αγίου χαραλᾶμπου· της εν μαι|ταιῶροις· πλήσίον σταγῶν δ κ(αὶ) θώμης | καλίτε.* Ἕπεται ἀμέσως ἡ μονοκονδυλιά: † *Παρθένιος λαρίσσης.*

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος: *τὸ μοσικῶν βιβλὴον ὕπάρχι | ἐκ πωρταρί(ας) | Γεώργου ἱερεος.*

Ἀπὸ φ. 60 καὶ ἑξῆς γραφὴ ἑτέρας χειρὸς τῆς τοῦ Δημητρίου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν· ἐπίσης καὶ ἐν φ. 4 - 5. Ἴσως ἡ γραφὴ αὕτη τοῦ προμνημονευθέντος Παρθε-νίου, ὑφ' οὗ ἔχουσι γραφῇ τινα ἐν φ. 106β μετὰ χρονολογίας 1724. Τὰ φ. 2 - 3, 68β - 105β ἄγραφα.

Στάχωσις ἐκ πινακίδων χάρτου ναστοῦ μετ' ἐπικαλύμματος βυρσίνου, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

29

Χάρτης στιλπνός	0,10×0, [sic]	Αἰὼν XVIII	Π. 0,018

«Οἱ τῶν φιλοσόφων βίοι». Ἐν τῇ ἁπλοελληνικῇ.

30

Χάρτης στιλπνός	0,15×0,205	Αἰὼν XVIII	Π. 0,015

Νομοκάνων. Ἐν τῇ δημώδει.

37

Χάρτης στιλπνός 0,312×0,235 Αἰὼν XVIII Σελ. 338

Εὐγενίου Βουλγάρεως θεολογίας.

Ἐν σελ. 327 σημείωμα ὅτι ἐγράφη ἐν τῷ Βαρλαάμ, ὑπὸ ἀδήλου, τῷ ͵αψϟγ', αὐγούστου τῇ αῃ. Ἐν σελ. 1 σημείωμα ὅτι ὁ κῶδιξ ἀνῆκε Παϊσίῳ Σταγέων ἀρχιθύτῃ (ἐν διστίχῳ οἷον τὸ ἐν κώδικι 35*).

40

Περγαμηνὴ 0,14×0,29 Αἰὼν XI Φ. 4

Τετράδιον ἐκ μηναίου περιέχοντος μόνον τὰς ἀκολουθίας. Κατὰ δύο σελίδας. Ἦτο ποτὲ στάχωμα βιβλίου in folio, δι' ὃ καὶ τὰ φύλλα ταῦτα, πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ μεγέθους αὐτῶν, ἔχουσι συρραφῇ ἀνὰ δύο πλαγίως.

41

Περγαμηνὴ 0,305×0,222 Αἰὼν XII Φ. 408

Εὐαγγέλια κατὰ τὰς ἀναγνώσεις.

Γέγραπται κατὰ δύο σελίδας, ἐπιμελῶς κοσμούμενος καὶ δι' ἐπιτίτλων. Εἶχέ ποτε σημαδόφωνα, ἅτινα δ' ὅμως ἀπεξέσθησαν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, ὡς, καθ' ἃ ὑποθέτω, ἀκατανόητα ὄντα καὶ ἄχρηστα θεωρούμενα καὶ σύγχυσιν ἐπιφέροντα.

Ἐν τέλει, φ. 408β, βιβλιογραφικὸν σημείωμα βυσσινόχρουν, οὐχὶ κατὰ πάντα διαγιγνωσκόμενον :

ὁ εὔχεσθέ μοι μοναχῷ
και . . . . .ερος
. . . . ξίσαντι· εὔστρα
τίω δὲ μὴ λησμονῶν

Ἐν φ. 408β δύο σημειώματα, τοῦ XV ἴσως αἰῶνος, ὅτι ὁ κῶδιξ ἔχει 417 φύλλα. Τὸ πρῶτον τῶν σημειωμάτων τούτων δι' ἀμαυροῦ μέλανος: † *τέτρᾶκόσια ιζ' φηλα τα.* Τὸ δεύτερον ἐρυθρόγραφον: *τέτρακοσι|α ιζ' φηλα :* Ἐν τοῖς παραφύλλοις, πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος, σημείωμα τοῦ XVI αἰῶνος : . . . *ἔχι φυλλά ⟨υ⟩νη'.*

---

* Σημ. Ἐκδότου: Πρόκειται περὶ τοῦ νῦν ὑπ' ἀριθ. 10 κώδ. Ἁγίας Τριάδος, τοῦ ὁποίου τὴν περιγραφὴν βλ. ἀνωτέρω, σ. 191-193.

Ἐπὶ τοῦ ξύλου τῆς σταχώσεως πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος: *τὸ αὐτῶ ἅγιον εὐαγγέλιον ἀνεκαινήσθει ὑπὸ νεοφύτου* ἀρχηὲρέ(ως) σταγῶν, ἐπὴ ἔτους ,ζμς'* [7046 - 5509/8 = 1537/8].
Περὶ ἀνακαινισμοῦ τῆς βίβλου *ὑπὸ νεοφύτου ἀρχιερέως* λέγει καὶ σημείωμα ἐν τῷ πρώτῳ παραφύλλῳ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος.

Στάχωσις ἐκ ξυλίνων πινακίδων μετὰ βυρσίνου ἐπικαλύμματος, ἐφ' οὗ ἁπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα, καὶ δὴ δικέφαλοι ἀετοὶ ἐν κύκλοις, ὧν ἡ διάμετρος 0,015.

42

Χάρτης λεῖος	0,26×0,175	Αἰὼν XIX	Φ. 6

«Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν νεομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν Νικόλαον ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βαρλαὰμ πλησίον τοῦ Μετεώρου».
Ἐν τέλει, φ. 5β - 6α: *ἔτος 1857 ἰουλίου ς' : ἰωαννίκιος ἱερομόναχος γράψας Διᾶ συνδρομῆς τὸ* [sic] *πανοσιοτάτου κύριου γαβριῆλ ἐκ | τῆς ἱερᾶς μονῆς τοὺ βαρλαὰμ· κ(αὶ) διάχειρὸς ... ἰωαννικίου ἱερομονάχου ἐκ τῆς | ... μονῆς τῆς ἁγίας τριάδος τῶν μετεώρων.*

43

Χάρτης	0,305 0,145	Αἰὼν XVIII	Φ. 23

[Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργία.] Ἀκέφαλος καὶ κολοβή.

44

Χάρτης	0,10×0,15	Αἰὼν XVIII	Φ. 50

Λείψανα ἐκ νομοκάνονος. Ἐν τῇ ἀπλῇ. Προσηρτημένον εἰς τὸν κώδικα 38**.

* Σημ. Ἐκδότου: Πρόκειται περὶ τοῦ μετέπειτα μητροπολίτου Λαρίσης (1550-1569) Νεοφύτου Β', ἀνεψιοῦ τοῦ ἐπίσης μητροπολίτου Λαρίσης Βησσαρίωνος Β' (1527-1540) καὶ κτίτορος τῆς Μονῆς Δουσίκου. Βλ. σχετικῶς Δ. Ζ. Σοφιανοῦ», «Οἱ Νεόφυτοι Λαρίσης τοῦ 16ου αἰῶνος — Συμβολὴ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς μεταβυζαντινῆς Θεσσαλίας», Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, *Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου* 15 (1965) σ. 86 - 124, καὶ κυρίως 96 - 97, 100 - 115 (ἔχει κυκλοφορήσει μόνον ὡς ἀνάτυπον)· τοῦ αὐτοῦ, «Ἱστορικὰ σχόλια σὲ ἐπιγραφές, ἐπιγράμματα, χαράγματα καὶ ἐνθυμήσεις τῆς Μονῆς Δουσίκου — Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς Μονῆς», *Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικά*, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, Κέντρον Ἐρεύνης τοῦ Μεσαιων. καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ, 1 (1984) σ. 17 - 24. Πρβλ. καὶ Ν. Ἀ. Βέη, *BNJ* 4 (1923) σ. 387.

** Σημ. Ἐκδότου: Πρόκειται περὶ τοῦ νῦν ὑπ' ἀριθ. 27 κώδικος Ἁγίας Τριάδος

45

Χάρτης στιλπνός	0,10×0,15	Αἰὼν XVIII	Φ. 44

᾿Ακολουθίαι καὶ εὐχαί. ᾿Ακέφαλοι, ἐλλιπεῖς, κολοβαί.
Προσηρτημένον εἰς τὸν κώδικα 38.

46

Χάρτης	0,205×0,165	Αἰὼν XIX	Π. 0,01

Φοιτητικαὶ σημειώσεις ἐκ τῶν μαθημάτων τῆς Γενικῆς Παθολογίας, περὶ ψυχικῶν νοσημάτων, κλ. κλ.

Β' ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΠΑΥΣΑ

7

Χάρτης λεῖος	0,29×0,22	Αἰὼν XVI	Π. 0,015

Πεντηκοστάριον. ᾿Ακέφαλον, ἐλλιπὲς καὶ κολοβόν. Κατὰ δύο σελίδας. ᾿Επὶ τῆς σταχώσεως μεμβράνη, ἐν ᾗ ἀξιόλογα λαογραφικά.

15

Περγαμηνή	0,10×0,155	Αἰὼν XI	Π. 0,09

Εὐαγγέλιον διὰ τεσσάρων. ᾿Ακέφαλον, ἐλλιπὲς καὶ κολοβόν.

21

Χάρτης	0,20×0,13	Αἰὼν XIX	Σελ. 24

Παρρησία ῾Αγίου Νικολάου.

(βλ. περιγραφήν του, ἀνωτέρω, σ. 395-397), εἰς τὸν ὁποῖον ὅμως, ὡς διεπίστωσα (17-11-1987), δὲν εὑρίσκονται σήμερον προσηρτημένοι οἱ ὑπ' ἀριθ. 44 καὶ 45 κώδικες τῆς καταγραφῆς τοῦ 1909, προφανῶς ἀπολεσθέντες.

35

Χάρτης 0,29×0,21 Αἰὼν XV Π. [sic]

Λόγοι πατέρων. Χρυσοστόμου, Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου, Γεωργίου Νικομηδείας.

37

Περγαμηνὴ 0,27×0,20 Αἰὼν XII Φ. 24

Κείμενον ἁγιολογικόν. Τὸ *μὲν* καὶ *δὲ* διπλοτονεῖται πολλάκις.

38

Χάρτης 0,15×0,08 Αἰὼν XVIII

Ἔντυπον μετὰ χειρογράφου συμπληρώματος, ἐν ᾧ χρονογραφικὰ σημειώματα.

39

Χάρτης 0,10×0,155 Αἰὼν XVII Π. 0,01

[Χρυσοστόμου;] Λειτουργία.

41

Χάρτης 0,22×0,24 Αἰὼν XIX Φ. 21

Βιβλίον τῆς ἁγίας προθέσεως. Ἐν ἰδίῳ τριπτύχῳ μετὰ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων.

Γ' ΜΟΝΗ ΡΟΥΣΑΝΟΥ

8

Χάρτης βομβύκινος 0,22×0,298 Αἰὼν XIV Φ. 16

1 (φ. 1α) Ἀκέφαλον.
Ἀρχ.: φων· ἐξ ὧν ἡ ἐλευθερία τῷ ἡμετέρῳ γένει· δηλωθέντι τῷ ἀντικειμένῳ ...

2 (φ. 16β) «Ἀστερίου ... Ἀμασείας ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα Φωκᾶ».
Κολοβόν. Κατὰ δύο σελίδας.

26

Χάρτης στιλπνὸς	0,135×0,18	Αἰὼν XVIII	Φ. 40

Ἀδήλου κατάστιχον ἐξόδων.

27

Χάρτης στιλπνὸς	0,161×0,232	Αἰὼν XIX	Π. 0,015

Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ θεολογικῶν, φιλολογικῶν καὶ ἄλλων ζητημάτων. Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.

29

Χάρτης λεῖος	0,158×0,212	Αἰὼν XVI	Φ. 30

Ἀκολουθία τοῦ σχηματολογίου. Ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.

31

Χάρτης	0,145×0,22	Αἰὼν XV	Φ. 233

Παρακλητική. Ἀκέφαλος.

37

Χάρτης	0,145×0,195	Αἰὼν XIX	Φ. 21

Παρρησία τῆς μονῆς Ρουσάνη.

40

Χάρτης	0,16×0,115	Αἰὼν XVI	Π. 0,06

Κῶδιξ μετὰ φωνῶν.

41

Χάρτης	0,11×0,157	Αἰὼν XVIII	Σελ. 108

Εὐχαὶ καὶ ἀκολουθίαι.

44

Χάρτης 0,145×0,22 Αἰὼν XV Φ. 148

Λόγοι Χρυσοστόμου, Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης, Σωφρονίου Ἱεροσολύμων.

50

Χάρτης στιλπνὸς 0,26×0,38 Αἰὼν XVIII-XIX

Παρρησία μονῆς Ρουσάνη.

51

Ἔντυπον εὐαγγέλιον ἐκδόσεως Στεφάνου Sabien, ἐν Βενετίᾳ, 1539, ἀνῆκον, ποτὲ εἰς τὴν μονὴν Πέτρου καὶ Παύλου, τὴν ἐπονομαζομένην τοῦ Καλλίστου, ὡς φέρεται σημειούμενον ἐν τέλει*.

52

Χάρτης 0,20×0,145 Αἰὼν XV καὶ XVII Π. 0,02

Βίοι ἁγίων, θαύματα, διηγήσεις. Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει ἱκανὰ τοῦ XVII αἰῶνος.

---

* Σημ. Ἐκδότου: Περὶ τοῦ ἐντύπου τούτου εὐαγγελίου καὶ τοῦ σημειώματός του (ἔτ. 1547/48) βλ. Ν. Ἀ. Βέη, «Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν μονῶν τῶν Μετεώρων», *Βυζαντὶς* 1 (1909) σ. 236ᵛ.

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ   Κ Α Ι   Ε Υ Ρ Ε Τ Η Ρ Ι Α

---

* Ὁ Πίναξ V (Γενικὸν Ἀλφαβητικὸν Εὑρετήριον) κατηρτίσθη παρὰ τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κέντρου *Ἑλένης Ἀγγελομάτη-Τσουγκαράκη* καὶ *Δημητρίου Τσουγκαράκη*.

I

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

VI/VII αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 1

κῶδιξ **124**

XII αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 1

118

XIII αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 3

4 (ἔτους 1285 ἢ 1296), **94, 112**

XIV αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 38

96 (ἔτους 1345/46), **14** (1364), **1** (1370), **78** (1380/81), **100** (1387/88), **3, 5, 8, 9, 11, 12, 25, 32,** (φφ. 1 - 369), **44, 46, 56, 57, 58, 60, 65,** (φφ. 1 - 74), **69, 71, 74, 75, 80, 81, 90,** (φφ. 102α - 162α),, **101, 103, 104, 106, 109 110, 113,** (φφ. 102α - 111β), **114, 116,** (φφ. 38α - 71β), **119, 123**

XIV/XV αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 1

22

XV αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 17

19 (ἔτους 1413/14), **91** (1487/88), **18** (1495), **14** (ὡρισμένα μόνον φύλλα), **53, 55, 67, 68,** (φφ. 1 - 231), **87, 89, 92, 95, 105, 108, 113,** (φφ. 145α - 160β, 169α - 185β), **120, 122**

XV/XVI αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 6

7, 45, 50, 63, 68 (φφ. 232 - 270), **90**

XVI αἰὼν — κώδικες ἐν ὅλῳ 25

62 (ἔτους 1524/25), **93** (1530), **32** (1539, φφ. 370 - 394), **15/82** (1545/46), **59** (1565), **13, 29, 36, 48, 49, 51, 61, 65** (φφ. 75 - 149), **66, 70, 72, 73, 77, 79, 84, 86, 88, 111, 113** (φφ. 1α - 101α, 112α - 144β, 161α - 168α, 186α - 217α), **115**

XVI/XVII αἰὼν κώδικες ἐν ὅλῳ 4

21, 47, 76, 116

XVII αἰὼν κώδικες ἐν ὅλῳ 9

107 (ἔτους 1620), **64** (1623), **41** (1658), **16** (1675), **54** (1688), **27, 83, 97, 99**

XVIII αἰὼν κώδικες ἐν ὅλῳ 21

28 (ἔτους 1743), **17** (1748), **10** (1754), **6** (1779), **30** (1785), **52** (1789, φφ. 1α - 20α), **23, 26, 31, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 85, 98, 102, 121**

XVIII/XIX αἰὼν κώδικες ἐν ὅλῳ 1

117

XIX αἰὼν κώδικες ἐν ὅλῳ 5

52 (ἔτους 1805, φφ. 20β - 40β), **20** (1825), **2** (1829), **24** (1841), **43**

Παρατήρησις: Τὸ πραγματικὸν σύνολον τῶν κωδίκων τῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Μετεώρων, ὡς οὗτοι ἀναγράφονται εἰς τὸν παρόντα Κατάλογον, ἀνέρχεται εἰς τὸν ἀριθμὸν 123. Ὁ ἀριθμὸς 124 εἶναι φαινομενικός, ἐφόσον ὁ κῶδιξ 82 συνηνώθη μὲ τὸν κώδ. 15, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τμῆμα. Εἰς τὸν χρονολογικὸν τοῦτον πίνακα τὸ ἄθροισμα τῶν κωδίκων ἀνέρχεται εἰς τὸν ἀριθμὸν 132. Τὸ πλασματικὸν πλεόνασμα τῶν ἐννέα κωδίκων ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι: α′) οἱ ἑξῆς ἑπτὰ κώδικες, ἀποτελούμενοι ἐκ τμημάτων χρονολογουμένων εἰς δύο διαφόρους αἰῶνας, ἀναγράφονται δίς: 14 (αἰ. XIV, XV), 32 (αἰ. XIV, ἔτ. 1539), 52 (ἔτ. 1789, 1805), 65 (αἰ. XIV, XVI), 68 (αἰ. XV, XV/XVI), 90 (αἰ. XIV, XV/XVI), 116 (αἰ. XIV, XVI/XVII). β′) ὁ κῶδιξ 113, ἀποτελούμενος ἐκ τμημάτων χρονολογουμένων εἰς τρεῖς διαφόρους αἰῶνας (XIV, XV, XVI), ἀναγράφεται τρίς.

IIα

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ

ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ*

XIV αἰὼν

Ἰωσὴφ μοναχός : κῶδιξ 96 (φφ. 29α - 253α), ἔτος 1345/46.

Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰ ω σ ὴ φ μ ο ν α χ ο ῦ ἐν Φοινίκῃ [. . .] *κατὰ ἑξακισχιλιοστὸν ὀκτακοστιοστὸν* [sic] *πεντηκοστὸν τέταρτον ἔτος* [6854 - 5509/8 = 1345/46] *τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης ἰνδικτιῶνος* [. . .]

Μανουὴλ Τζυκανδύλης : κῶδιξ 1, ἔτος 1370.

Ἡ παροῦσα βίβλος ἐγράφη ἐν τῷ Μυζηθρᾷ διὰ χειρὸς Μ α ν ο υ ὴ λ τοῦ Τ ζ υ κ α ν δ ύ λ η. κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον τῆς ὀγδόης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους [6878 - 5508 = 1370].

XV αἰὼν

Μᾶρκος Ἀβραμιώτης ἱερεύς : κῶδιξ 18, ἔτος 1495.

Ἐγράφη τῇ ἐμῇ Χειρὶ Μ ά ρ κ ο υ ἱ ε ρ έ ω ς τοῦ Ἀ β ρ α μ ι ώ τ ο υ καὶ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν· ἔτους ͵ζδ' [7004 - 5509 = 1495], *ἰνδικτιῶνος ιδ', σεπτεμβρίου β'.*

Ἰωάννης Νίστωρ : κῶδιξ 108, ἄχρον.

[. . .] *Ἰησοῦ, βοήθει τῷ ταλαιπώρῳ Ἰ ω ά ν ν ῃ τῷ μουντζογράφῳ* [. . .] *Ἐγράφη δὲ διὰ χειρὸς κἀμοῦ Ἰ ω ά ν ν ο υ τοῦ Ν ί σ τ ο ρ ο ς τὸ παρὸν βιβλίον* [. . .]

Νικόλαος : κῶδιξ 105, ἄχρον.

Ἐτελειώθη ὁ παρὸς [sic] μήνας, δόξα σοι ὁ Θεὸς [. . .] *Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ν ι κ ο λ ά ο υ χέρι.*

XVI αἰὼν

Νεῖλος ἱερομόναχος τοῦ κελλίου Καλλιστράτου : κῶδιξ 62, ἔτος 1524/25.

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον τοῦτο διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ν ε ί λ ο υ μοναχοῦ τάχα καὶ πνευματικοῦ, εὑρισκομένου εἰς κ ε λ λ ί ο ν Κ α λ λ ι σ τ ρ ά τ ο υ [. . .] *ἔτους ͵ζλγ'* [7033 - 5509/8 = 1524/25].

---

* Μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ κωδικογράφου, τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος καὶ τὴν χρονολογίαν, παρατίθεται, μὲ πλάγια στοιχεῖα, τὸ κύριον τμῆμα τοῦ κωδικογραφικοῦ του σημειώματος ὠρθογραφημένον. Πλῆρες τὸ σημείωμα τοῦτο, καὶ χωρὶς ὀρθογραφικὴν ἀποκατάστασιν, παρέχεται εἰς τὴν ἀντίστοιχον περιγραφὴν τοῦ κώδικος.

Παρθένιος ἱερομόναχος τῆς Μονῆς Ρουσάνου : κῶδιξ 59, ἔτος 1565.

Ἐγράφη τὸ παρὸν θεοτοκάριον διὰ χειρὸς Παρθενίου καὶ ἐν ἱερομονάχοις ἐλαχίστου ἐν τῇ σεβασμίᾳ Μονῇ τοῦ Ρουσάνου [. . .] *ἐπὶ ἔτους ,ζογ'* [7073 - 5508 = 1565], *μὴν ἰούνιος.*

Σάφπειρος [sic] μοναχὸς ἐκ Μουζακέας : κῶδιξ 111, ἄχρον.

Διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Σαφπείρου μοναχοῦ ἀπὸ χώραν Μουζακέας.

XVI/XVII αἰὼν

Πορφύριος μοναχός : κῶδιξ 21, ἄχρον.

Χρεία τοῦ μηνὸς ἰουνίου, ἐγράφη διὰ χειρὸς ἀμαθοῦς μοναχοῦ Πορφυρίου.

XVII αἰὼν

Συμεών: κῶδιξ 64, ἔτος 1623.

Ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ Συμεών, ἐπὶ ἔτους ,ζρλα' [7131 - 5508 = 1623], *ἐν μηνὶ ἰουνίῳ ιζ'.*

Ἐφραὶμ ἱερομόναχος : κῶδιξ 41, ἔτος 1658.

Ἐγράφη διὰ χειρὸς Ἐφραὶμ ἱερομονάχου ἐν ἔτει ,ζρξς' [7166 - 5508 = 1658], *μὴν φρεβαρίου εἰς τὶς ζ'.*

Εὐγένιος ἱερομόναχος : κῶδιξ 16, ἔτος 1675.

Τέλος τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας. Ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ εὐτελοῦς καὶ ἀμαθῆ Εὐγενίου ἱερομονάχου, ἐν μηνὶ μαΐου εἰς τὰς ς', ἐπὶ ἔτει ,ζρπγ', ἀπὸ Χριστοῦ ᾳχοε' - 1675.

XVIII αἰὼν

Τρύφων ἱερομόναχος ἐκ Μετσόβου : κῶδιξ 28A', ἔτος 1743.

Ἐγράφη ἡ παροῦσα κατὰ τὸ ᾳψμγ' σωτήριον ἔτος, ἐν μηνὶ σεπτεμβρίῳ, παρὰ Τρύφωνος ἱερομονάχου τοῦ ἐκ Μετζόβου τῆς Ἠπείρου.

Λάμπρος Πάσχος διδάσκαλος ἐξ Ἰωαννίνων : κῶδιξ 17, ἔτος 1748.

Μέμνησθε τοῦ γράψαντος οἱ ἀναγινώσκοντες Λάμπρου Πάσχου, ἐκ τῆς Ἰωαννίνων. Ἀντιγέγραπται δὲ ἐν τῇ σχολῇ τῆς Λαρίσσης, ἐπὶ σωτηρίου ἔτους ᾳψμη', ἐν μηνὶ μαΐῳ.

Ἀναστάσιος Σουγδουρῆς ἐξ Ἰωαννίνων :

— κῶδιξ 6 (σελ. 1 - 213, 272 - 488), ἔτος 1779.

Δὲν ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ κωδικογράφου. Ἡ ταύτισις ἔγινεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γραφῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους γνωστοὺς αὐτογράφους κώδικας τοῦ Σουγδουρῆ, ἀποκειμένους εἰς τὰς μονὰς Βαρλαὰμ καὶ Ἁγίου Στεφάνου τῶν Μετεώρων.

— κῶδιξ 52 (φφ. 1α - 20α), ἔτος 1789.

Δὲν ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ κωδικογράφου. Ἡ ταύτισις ἔγινεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γραφῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους γνωστοὺς αὐτογράφους κώδικας τοῦ Σουγδουρῆ, ἀποκειμένους εἰς τὰς μονὰς Βαρλαὰμ καὶ Ἁγίου Στεφάνου τῶν Μετεώρων.

Σταμουλάκης Πολύζος : κῶδιξ 30, ἔτος 1785.

Ἀντεγράφη δὲ κατὰ τὸ αψπε', ἐν Τρίκκῃ, τῇ πατρίδι τοῦ ἀντιγράψαντος εὐτελοῦς Σταμουλάκη Πολύζου, φευρουαρίου κ'.

Παΐσιος ἐπίσκοπος Σταγῶν : κῶδιξ 26, ἄχρον.

Κουρσολονικόλεω πόνος· ἀρχιθύτου χερὸς ἔργον Σταγῶν Παϊσίου, τεύχεα θεολογίης [. . .]

Φῶτος τοῦ παπᾶ Ἰωάννου : κῶδιξ 33, ἄχρον.

Τέλος καὶ τῷ Θεῷ δόξα. Καὶ τόδε ξὺν τοῖς ἄλλοις Φώτου τοῦ παπᾶ Ἰωάννου, μέμνησθε τοῦ γράψαντος οἱ ἀναγινώσκοντες.

XIX αἰὼν

Κοσμᾶς ἱερομόναχος Μετεωρίτης : κῶδιξ 52 (φ.φ. 20β - 40β), ἔτος 1805.

1805, Μαΐου 15 : γράφω Κοσμᾶς ἱερομόναχος Μετεωρίτης.

Δανιὴλ ἱερομόναχος : κῶδιξ 20, ἔτος 1825.

Παρακαλῶ, ἀδελφοὶ καὶ συλλειουργοί, μέμνηστέ μοι, διὰ τὸν Κύριον, τοῦ εὐτελοῦς [. . .] *Δανιὴλ ἱερομονάχου, ὁ συγγραφεύς, τὰ ἔτη 1825* [. . .]

Διονύσιος ἱεροδιάκονος : κῶδιξ 2, ἔτος 1829.

1829, Δεκεμβρίου 17. Κῶδιξ τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος [. . .] *διὰ χειρὸς τοῦ ἐμοῦ ἱεροδιακόνου Διονυσίου.*

Ἰωακεὶμ ἱερομόναχος : κῶδιξ 24, ἔτος 1841.

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλιάριον διὰ χειρὸς ἐμοῦ, τοῦ εὐτελοῦς παρὰ πάντων, Ἰωακεὶμ ἱερομονάχου κατὰ τὸ ἔτος αωμα' [. . .]

* * *

Σημείωσις: Εἰς τὸν ὡς ἄνω κατάλογον τῶν κωδικογράφων πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ ἑξῆς γραφεῖς κωδίκων, μὴ ὑπαρχόντων σήμερον, τῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος (ἡ ἀρίθμησις εἶναι τοῦ Ν. Βέη, τοῦ ἔτους 1909):

Εὐστράτιος μοναχός : κῶδιξ 41, XII αἰ.

Εὔχεσθέ μοι μοναχῷ [. . .] *ξύσαντι* [...] *Εὐστρατίῳ δὲ μὴ λησμονῶν.*

Δημήτριος ἐξ Ἀθηνῶν: κῶδιξ 25, XVIII αἰ.

[. . .] *Ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Δημητρίου ἐξ Ἀθηνῶν*

Λεόντιος Θεοδοσιουπόλεως: κῶδιξ 21, ἔτος 1814.

Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος Μ. Ἁγ. Τριάδος Μετεώρων: κῶδιξ 42, ἔτος 1857.

Ἔτος 1857, ἰουλίου 6 : Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος γράψας [. . .] *διὰ χειρὸς* [. . .] *Ἰωαννικίου ἱερομονάχου ἐκ τῆς* [. . .] *μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Μετεώρων.*

ΙΙβ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ

ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ

Ἀβραμιώτης Μᾶρκος· βλ. Μᾶρκος—.

Ἀναστάσιος Σουγδουρῆς ἐξ Ἰωαννίνων. Κώδικες 6 (ἔτ. 1779) καὶ 52 (ἔτ. 1789).

Δανιὴλ ἱερομόναχος. Κῶδιξ 20, ἔτος 1825.

Διονύσιος ἱεροδιάκονος. Κῶδιξ 2, ἔτος 1829.

Εὐγένιος ἱερομόναχος. Κῶδιξ 16, ἔτος 1675.

Ἐφραὶμ ἱερομόναχος. Κῶδιξ 41, ἔτος 1658.

Ἰωακεὶμ ἱερομόναχος. Κῶδιξ 24, ἔτος 1841.

Ἰωάννης Νίστωρ. Κῶδιξ 108, αἰὼν XV.

Ἰωσὴφ μοναχός. Κῶδιξ 96 (φφ. 29α - 253α), ἔτος 1345/46.

Κοσμᾶς ἱερομόναχος Μετεωρίτης. Κῶδιξ 52 (φφ. 20β - 40β), ἔτος 1805.

Λάμπρος Πάσχος διδάσκαλος ἐξ Ἰωαννίνων. Κῶδιξ 17, ἔτος 1748.

Μανουὴλ Τζυκανδύλης. Κῶδιξ 1, ἔτος 1370.

Μᾶρκος Ἀβραμιώτης ἱερεύς. Κῶδιξ 18, ἔτος 1495.

Νεῖλος ἱερομόναχος τοῦ κελλίου Καλλιστράτου. Κῶδιξ 62, ἔτος 1524/25.

Νικόλαος. Κῶδιξ 105, αἰὼν XV.

Νίστωρ Ἰωάννης· βλ. Ἰωάννης—.

Παΐσιος ἐπίσκοπος Σταγῶν. Κῶδιξ 26, αἰὼν XVIII.

Παρθένιος ἱερομόναχος τῆς Μονῆς Ρουσάνου. Κῶδιξ 59, ἔτος 1565.

Πάσχος Λάμπρος· βλ. Λάμπρος—.

Πολύζος Σταμουλάκης· βλ. Σταμουλάκης—.

Πορφύριος μοναχός. Κῶδιξ 21, αἰὼν XVI/XVII.

Σάφπειρος μοναχὸς ἐκ Μουζακέας. Κῶδιξ 111, αἰὼν XVI.

Σουγδουρῆς Ἀναστάσιος· βλ. Ἀναστάσιος—.

Σταμουλάκης Πολύζος. Κῶδιξ 30, ἔτος 1785.

Συμεών. Κῶδιξ 64, ἔτος 1623.

Τζυκανδύλης Μανουήλ· βλ. Μανουὴλ—.

Τρύφων ἱερομόναχος ἐκ Μετσόβου. Κῶδιξ 28Α', ἔτος 1743.

Φῶτος τοῦ παπᾶ Ἰωάννου. Κῶδιξ 33, αἰὼν XVIII.

Σημείωσις: Εἰς τὸν ὡς ἄνω ἀλφαβητικὸν κατάλογον τῶν κωδικογράφων πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ ἑξῆς γραφεῖς κωδίκων, μὴ ὑπαρχόντων σήμερον, τῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος (ἡ ἀρίθμησις εἶναι τοῦ Ν. Βέη, τοῦ ἔτους 1909):

Δημήτριος ἐξ Ἀθηνῶν: κῶδιξ 25, αἰὼν XVIII.

Εὐστράτιος μοναχός: κῶδιξ 41, αἰὼν XII.

Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος Μ. Ἁγ. Τριάδος Μετεώρων: κῶδιξ 42, ἔτος 1857.

Λεόντιος Θεοδοσιουπόλεως: κῶδιξ 21, ἔτος 1814.

III

ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ — ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ*

Ἔτος		Κῶδιξ	Ἔτος		Κῶδιξ
329		64	1571		86
531		64	1571/72		95
556		64	1578/79		73
589		64	1579/80		73
1307		64	1586/87		15
1369		64	1601		60
1387/88		100	1601/2		53
1413/14		19	1634/35		1
1430		64	1640/41		62
1453		64	1643/44		99
1453/54		14	1663/64		47
1465/66		14	1701/2		4
1466/67		14	1722	Μαρτ. 21	103
1470		64	1730		73
1493	Σεπτ. 20	58	1735	Μαΐου 13	7
1499		64	1753	Μαρτ. 1	52
1500		64	1753	Δεκ.	35
1539	Ἰουλ. 25	32	1754	Σεπτ.	35
1543		62	1754	Νοέμ.	35
1545/46		15	1754	Δεκ. 20	35
1552	Ἰουν. 28	62	1754		35
1555/56		14	1755	Ἰαν. 27	35
1564		64	1755	Ἰουν. 18	35
1565/66		62	1755	Σεπτ. 9	35
1570		86	1755		35
1570		100	1756		35
1571		64	1759	Μαρτ. 2	73

* Δὲν περιλαμβάνονται τὰ κωδικογραφικὰ σημειώματα. Ἀναγράφονται τὰ παντὸς εἴδους ἄλλα χρονολογημένα σημειώματα.

Ἔτος		Κῶδιξ
1759	Μαρτ. 17	31
1759		31
1763	Ὀκτ.	35
1779	Μαΐου 1	35
1783	Ἰουλ. 19	103
1807		2
1808		2
1810	Μάιος	2
1826		35
1829		79
1842		2
1845	Φεβρ.	2
1846	Φεβρ. 14	30

Ἔτος		Κῶδιξ
1846	Φεβρ. 16	30
1846	Μαΐου 28	33
1872	Μαΐου 27	24
1876	Μαΐου 29	6
1876	Ἰούν.	28Α'
1876	Ἰουλ. 10	28Β'
1876	Ὀκτ. 15	42
1876	Νοεμ. 18	41
1878	Ἰαν. 11	38
1879	Ἰαν. 11	38
1879	Ἰαν. 21	17
1881	Φεβρ. 20	38
1893	Νοεμ. 10	107
1897		15

IVα

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ (= ΑΡΙΘΜΟΙ Ν. ΒΕΗ 1 - 117 ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 1953) ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ Ν. ΒΕΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1909 ΚΑΤΑ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΟΝΑΣ (ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ, ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΠΑΥΣΑ, ΡΟΥΣΑΝΟΥ)

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909
1	2 Ρουσάνου	**20**	—
2	47 Ἁγ. Τριάδος	**21**	43 Ρουσάνου
3	4 Ρουσάνου	**22**	13 Ρουσάνου
4	3 Ρουσάνου	**23**	6 Ἁγ. Τριάδος
5	19 Ἀναπαυσᾶ	**24**	—
6	34 Ἁγ. Τριάδος	**25**	26 Ἀναπαυσᾶ
7	33 Ἁγ. Τριάδος	**26**	17 Ἁγ. Τριάδος
8	46 Ρουσάνου	**27**	38 Ἁγ. Τριάδος
9	12 Ἀναπαυσᾶ	**28**	—
10	35 Ἁγ. Τριάδος	**29**	14 Ρουσάνου
11	22 Ρουσάνου	**30**	9 Ἁγ. Τριάδος
12	20 Ἀναπαυσᾶ	**31**	15 Ρουσάνου
13	1 Ἀναπαυσᾶ	**32**	48 Ρουσάνου
14	12 Ρουσάνου	**33**	14 Ἁγ. Τριάδος
15	49 Ρουσάνου	**34**	3 Ἁγ. Τριάδος
16	5 Ἁγ. Τριάδος	**35**	31 Ἁγ. Τριάδος
17	36 Ἁγ. Τριάδος	**36**	21 Ρουσάνου
18	9 Ρουσάνου	**37**	7 Ἁγ. Τριάδος
19	11 Ρουσάνου	**38**	15 Ἁγ. Τριάδος

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909
39	19 Ἁγ. Τριάδος	**71**	28 Ἀναπαυσᾶ
40	10 Ἁγ. Τριάδος	**72**	17 Ρουσάνου
41	—	**73**	18 Ἀναπαυσᾶ
42	1 Ἁγ. Τριάδος	**74**	25 Ἀναπαυσᾶ
43	—	**75**	7 Ρουσάνου
44	47 Ρουσάνου	**76**	42 Ρουσάνου
45	—	**77**	3 Ἀναπαυσᾶ
46	34 Ρουσάνου	**78**	19 Ρουσάνου
47	24 Ἁγ. Τριάδος	**79**	33 Ρουσάνου
48	29 Ἀναπαυσᾶ	**80**	10 Ρουσάνου
49	4 Ἁγ. Τριάδος	**81**	36 Ἀναπαυσᾶ
50	22 Ἀναπαυσᾶ	**82 (=15)**	49 Ρουσάνου
51	17 Ἀναπαυσᾶ	**83**	28 Ρουσάνου
52	—	**84**	25 Ρουσάνου
53	14 Ἀναπαυσᾶ	**85**	27 Ἁγ. Τριάδος
54	28 Ἁγ. Τριάδος	**86**	11 Ἀναπαυσᾶ
55	31 Ἀναπαυσᾶ	**87**	9 Ἀναπαυσᾶ
56	33 Ἀναπαυσᾶ	**88**	8 Ἀναπαυσᾶ
57	35 Ρουσάνου	**89**	45 Ρουσάνου
58	10 Ἀναπαυσᾶ	**90**	32 Ρουσάνου
59	30 Ρουσάνου	**91**	13 Ἁγ. Τριάδος
60	36 Ρουσάνου	**92**	20 Ἁγ. Τριάδος
61	42 Ἀναπαυσᾶ	**93**	38 Ρουσάνου
62	23 Ρουσάνου	**94**	1 Ρουσάνου
63	12 Ἁγ. Τριάδος	**95**	5 Ρουσάνου
64	20 Ρουσάνου	**96**	13 Ἀναπαυσᾶ
65	30 Ἀναπαυσᾶ	**97**	22 Ἁγ. Τριάδος
66	18 Ἁγ. Τριάδος	**98**	39 Ἁγ. Τριάδος
67	16 Ἀναπαυσᾶ	**99**	40 Ἀναπαυσᾶ
68	2 Ἀναπαυσᾶ	**100**	6 Ρουσάνου
69	18 Ρουσάνου	**101**	5 Ἀναπαυσᾶ
70	34 Ἀναπαυσᾶ	**102**	39 Ρουσάνου

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909
103	43 Ἀναπαυσᾶ	**114**	27 Ἀναπαυσᾶ
104	32 Ἁγ. Τριάδος	**115**	6 Ἀναπαυσᾶ
105	4 Ἀναπαυσᾶ	**116**	—
106	24 Ἀναπαυσᾶ	**117**	—
107	2 Ἁγ. Τριάδος	**118**	—
108	23 Ἀναπαυσᾶ	**119**	—
109	—	**120**	—
110	32 Ἀναπαυσᾶ	**121**	—
111	24 Ρουσάνου	**122**	—
112	16 Ρουσάνου	**123**	—
113	26 Ἁγ. Τριάδος	**124**	—

IVβ

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΝ ΤΟΥ Ν. ΒΕΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1909 ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ*

Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου
1	**42**	25*	—
2	**107**	26	**113**
3	**34**	27	**85**
4	**49**	28	**54**
5	**16**	29*	—
6	**23**	30*	—
7	**37**	31	**35**
8*	—	32	**104**
9	**30**	33	**7**
10	**40**	34	**6**
11*	—	35	**10**
12	**63**	36	**17**
13	**91**	37*	—
14	**33**	38	**27**
15	**38**	39	**98**
16*	—	40*	—
17	**26**	41*	—
18	**66**	42*	—
19	**39**	43*	—
20	**92**	44*	—
21*	—	45*	—
22	**97**	46*	—
23*	—	47	**2**
24	**47**		

* Οἱ σημειούμενοι δι' ἀστερίσκου (*) κώδικες τῆς καταγραφῆς τοῦ 1909 δὲν ὑπάρχουν σήμερον. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας Πίν. IVγ καὶ IVδ.

IVγ

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΝΑΠΑΥΣΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΝ ΤΟΥ Ν. ΒΕΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1909 ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου
1	**13**		
2	**68**	23	**108**
3	**77**	24	**106**
4	**105**	25	**74**
5	**101**	26	**25**
6	**115**	27	**114**
7*	—	28	**71**
8	**88**	29	**48**
9	**87**	30	**65**
10	**58**	31	**55**
11	**86**	32	**110**
12	**9**	33	**56**
13	**96**	34	**70**
14	**53**	35*	—
15*	—	36	**81**
16	**67**	37*	—
17	**51**	38*	—
18	**73**	39*	—
19	**5**	40	**99**
20	**12**	41*	—
21*	—	42	**61**
22	**50**	43	**103**

IVδ

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΡΟΥΣΑΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΝ ΤΟΥ Ν. ΒΕΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1909 ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Ν. Βέη ἔτους 1909	Ἀριθμὸς Καταλόγου
1	**94**	27*	—
2	**1**	28	**83**
3	**4**	29*	—
4	**3**	30	**59**
5	**95**	31*	—
6	**100**	32	**90**
7	**75**	33	**79**
8*	—	34	**46**
9	**18**	35	**57**
10	**80**	36	**60**
11	**19**	37*	—
12	**14**	38	**93**
13	**22**	39	**102**
14	**29**	40*	—
15	**31**	41*	—
16	**112**	42	**76**
17	**72**	43	**21**
18	**69**	44*	—
19	**78**	45	**89**
20	**64**	46	**8**
21	**36**	47	**44**
22	**11**	48	**32**
23	**62**	49	**15, 82**
24	**111**	50*	—
25	**84**	51*	—
26*	—	52*	—

IVε

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΤΑΞΙΝΟΜΙΚΑΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡ. ΜΠΕΝΤΑ (ΠΡΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1951 ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1951)

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	τοῦ ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	τοῦ ἔτ. 1951
1	14	1	**23**	18	12
2	15	—	**24**	—	7
3	49	3	**25**	92	93
4	33	21	**26**	23	73
5	16	33	**27**	—	92
6	35	45	**28**	29	51
7	88	2	**29**	90	97
8	115	—	**30**	52	31
9	85	89	**31**	5	113
10	40	32	**32**	110	22
11	3	41	**33**	6	72
12	77	59	**34**	87	30
13	74	40	**35**	62	108
14	96	42	**36**	95	10
15	29	78	**37**	63	66
16	27	102	**38**	41	109
17	118	—	**39**	13	75
18	66	6	**40**	45	110
19	11	17	**41**	97	14
20	—	—	**42**	78	11
21	19	48	**43**	—	117
22	34	76	**44**	71	95

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	τοῦ ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	τοῦ ἔτ. 1951
45	—	—	**78**	94	23
46	7	90	**79**	44	77
47	60	44	**80**	86	19
48	37	70	**81**	—	114
49	81	81	**82**	—	—
50	21	74	**83**	—	55
51	31	56	**84**	—	—
52	17	36	**85**	—	116
53	109	25	**86**	—	107
54	102	118	**87**	28	105
55	46	29	**88**	20	54
56	80	49	**89**	100	82
57	24	37	**90**	112	69
58	91	50	**91**	92	68
59	84	99	**92**	105	79
60	93	26	**93**	38	67
61	8	15	**94**	114	—
62	55	39	**95**	107	16
63	82	34	**96**	2	96
64	39	8	**97**	89	35
65	1	43	**98**	43	118
66	98	94	**99**	68	38
67	30	57	**100**	36	—
68	106	61	**101**	103	103
69	83	65	**102**	42	47
70	12	63	**103**	65	80
71	113	104	**104**	26	71
72	—	—	**105**	53	60
73	32	18	**106**	54	58
74	50	46	**107**	25	83
75	48	24	**108**	51	100
76	70	52	**109**	104	64
77	108	9	**110**	76	41

Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	τοῦ ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμοὶ Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	τοῦ ἔτ. 1951
111	111	62	**118**	—	—
112	—	27	**119**	—	—
113	56	—	**120**	59	88
114	69	101	**121**	—	—
115	—	—	**122**	—	—
116	61	13	**123**	—	—
117	—	—	**124**	—	—

IVϚ'

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1951 ΤΑΞΙΝΟΜΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΤΟΥ ΧΡ. ΜΠΕΝΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου
1	**65**	31	**51**	61	**116**
2	**96**	32	**73**	62	**35**
3	**11**	33	**4**	63	**37**
5	**31**	34	**22**	65	**103**
6	**33**	35	**6**	66	**18**
7	**46**	36	**100**	68	**99**
8	**61**	37	**48**	69	**114**
11	**19**	38	**93**	70	**76**
12	**70**	39	**64**	71	**44**
13	**39**	40	**10**	74	**13**
14	**1**	41	**38**	76	**110**
15	**2**	42	**102**	77	**12**
16	**5**	43	**98**	78	**42**
17	**52**	44	**79**	80	**56**
18	**23**	45	**40**	81	**49**
19	**21**	46	**55**	82	**63**
20	**88**	48	**75**	83	**69**
21	**50**	49	**3**	84	**59**
23	**26**	50	**74**	85	**9**
24	**57**	51	**108**	86	**80**
25	**107**	52	**30**	87	**34**
26	**104**	53	**105**	88	**7**
27	**16**	54	**106**	89	**97**
28	**87**	55	**62**	90	**29**
29	**15**	56	**113**	91	**58**
29	**28**	59	**120**	92	**25**
30	**67**	60	**47**	92	**91**

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα πρὸ τοῦ 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου
93	**60**	102	**54**	109	**53**
94	**78**	103	**101**	110	**32**
95	**36**	104	**109**	111	**111**
96	**14**	105	**92**	112	**90**
97	**41**	106	**68**	113	**71**
98	**66**	107	**95**	114	**94**
100	**89**	108	**77**	115	**8**
				118	**17**

IVζ

ΠΙΝΑΞ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΤΑΞΙΝΟΜΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΤΟΥ ΧΡ. ΜΠΕΝΤΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1951 ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου
1	**1**	32	**10**	59	**12**
2	**7**	33	**5**	60	**105**
3	**3**	34	**63**	61	**68**
6	**18**	35	**97**	62	**111**
7	**24**	36	**52**	63	**70**
8	**64**	37	**57**	64	**109**
9	**77**	38	**99**	65	**69**
10	**36**	39	**62**	66	**37**
11	**42**	40	**13**	67	**93**
12	**23**	41	**11**	68	**91**
13	**116**	41	**110**	69	**90**
14	**41**	42	**14**	70	**48**
15	**61**	43	**65**	71	**104**
16	**95**	44	**47**	72	**33**
17	**19**	45	**6**	73	**26**
18	**73**	46	**74**	74	**50**
19	**80**	47	**102**	75	**39**
21	**4**	48	**21**	76	**22**
22	**32**	49	**56**	77	**79**
23	**78**	50	**58**	78	**15**
24	**75**	51	**28**	79	**92**
25	**53**	52	**76**	80	**103**
26	**60**	54	**88**	81	**49**
27	**112**	55	**83**	82	**89**
29	**55**	56	**51**	83	**107**
30	**34**	57	**67**	88	**120**
31	**30**	58	**106**	89	**9**

Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου	Ἀριθμὸς Χρ. Μπέντα ἔτ. 1951	Ἀριθμὸς Καταλόγου
90	**46**	100	**108**	109	**38**
92	**27**	101	**114**	110	**40**
93	**25**	102	**16**	113	**31**
94	**66**	103	**101**	114	**81**
95	**44**	104	**71**	116	**85**
96	**96**	105	**87**	117	**43**
97	**29**	107	**86**	118	**54**
99	**59**	108	**35**	118	**98**

ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

V

ΓΕΝΙΚΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ

Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν εἰς τὸν αὔξ. ἀριθμὸν τοῦ κώδικος (ὄχι εἰς τὸν ἀριθμὸν σελίδος τοῦ βιβλίου). Μετὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος, ὁ τυχὸν ὑπάρχων παρ' αὐτόν, μικρότερος ἀριθμός, δι' ἑλληνικῶν ἢ ἀραβικῶν στοιχείων, ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρων, δηλώνει τὸ ἀντίστοιχον κεφάλαιον ἢ τμῆμα ἢ ὑποδιαίρεσιν τοῦ κώδικος. Οὕτω π.χ. ἡ ἔνδειξις 4Δ΄ιζ΄ παραπέμπει εἰς τὸν κώδ. 4, τμῆμα Δ΄ (= σελ. 81 τοῦ Καταλόγου), ὑποδιαίρεσις ιζ΄ (= σελ. 94-95 τοῦ Καταλόγου).

Κατ' ἐξαίρεσιν, παραπομπὴ εἰς σελίδας τοῦ βιβλίου γίνεται μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Προλεγομένων τοῦ ὅλου ἔργου, ὁπότε τοῦ ἑλληνικοῦ ἀριθμοῦ τῆς σελίδος τῶν Προλεγομένων προτάσσεται, πρὸς διάκρισιν, τὸ κεφαλαῖον γράμμα Π. Οὕτω π.χ. ἡ ἔνδειξις Πιγ΄ παραπέμπει εἰς τὴν σελίδα ιγ΄ τῶν Προλεγομένων.

Εἰς τοὺς μὴ ὑπάρχοντας σήμερον κώδικας, τῶν ὁποίων παραθέτομεν τὴν σύντομον περιγραφὴν τοῦ Ν. Βέη τοῦ ἔτους 1909, παραπέμπομεν χρησιμοποιοῦντες τὴν ἔνδειξιν «Βέης», τὰ ἀρχικὰ τῆς μονῆς ('Αγ. Τρ., 'Αγ. Νικ. 'Αναπ., Ρουσ.) ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκεν ὁ κῶδιξ, καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος τέλος. Οὕτω π.χ. ἡ ἔνδειξις «Βέης 'Αγ. Τρ. 41» παραπέμπει εἰς τὰς σελ. 769-770 τοῦ Καταλόγου.

κγρ. = κωδικογράφος (γραφεὺς τοῦ ὅλου κώδικος ἢ μέρους αὐτοῦ).
κτρ. = κτήτωρ κώδικος.
π. = πόλις.
χ. = χωρίον, κώμη ἢ συνοικισμός.

'Ονόματα προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπαντοῦν μὲ διαφόρους ἑκάστοτε χαρακτηρισμοὺς (ἅγιος, μάρτυς, ὅσιος, μοναχός, ἱερομόναχος, ἡγούμενος, ἐπίσκοπος, μουσικὸς κλπ.) δὲν ἔχουν πάντοτε ἑνοποιηθῆ ὑπὸ ἓν λῆμμα, διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν παρακινδυνευμέναι καὶ μὴ βέβαιαι ταυτίσεις.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Δ′ — ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

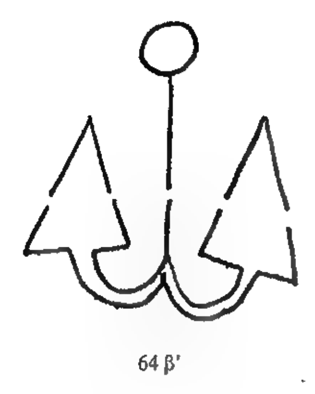
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
Ε. ΜΠΟΥΛΟΥΚΟΣ - Α. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
Ἀριστοτέλους 39 Καλλιθέα - Τηλ. 92.38.933-93.45.204

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ ΥΔΑΤΟΣΗΜΩΝ (FILIGRANES)

ΠΙΝ. Α' - ΙΑ'

Σημείωσις: Ὁ ἀραβικὸς ἀριθμὸς κάτωθεν τοῦ ὑδατοσήμου ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος (ὅπου τὸ ὑδατόσημον), ἐνῷ τὸ ἑλληνικὸν ψηφίον (α', β', γ'...), ποὺ ἀκολουθεῖ, παραπέμπει εἰς τὴν σειρὰν μὲ τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται τὸ ὑδατόσημον τοῦτο εἰς τὸ σχετικὸν τμῆμα τῆς περιγραφῆς τοῦ κώδικος. Π.χ. τὸ ὑδατόσημον 18β' τοῦ Πίν. Α' παραπέμπει εἰς τὴν σελ. 375 τοῦ παρόντος Καταλόγου, ὅπου περιγραφὴ τοῦ Κώδ. 18, καὶ εἰδικώτερον, ὑπὸ τὸ στοιχεῖον β', περιγραφὴ τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοσήμου.

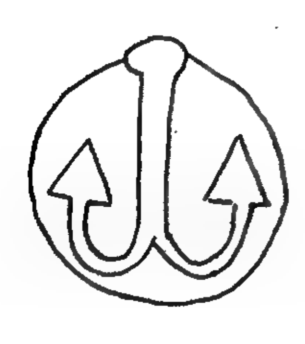
Ancre - Ἄγκυρα

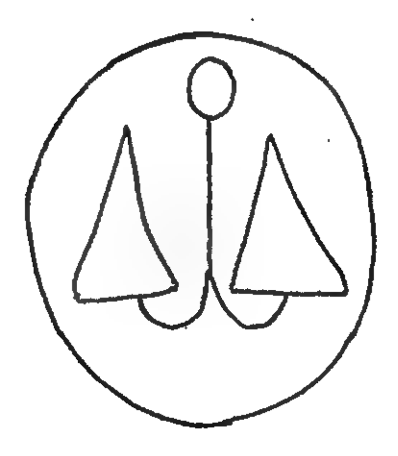
64 β'

116 γ'

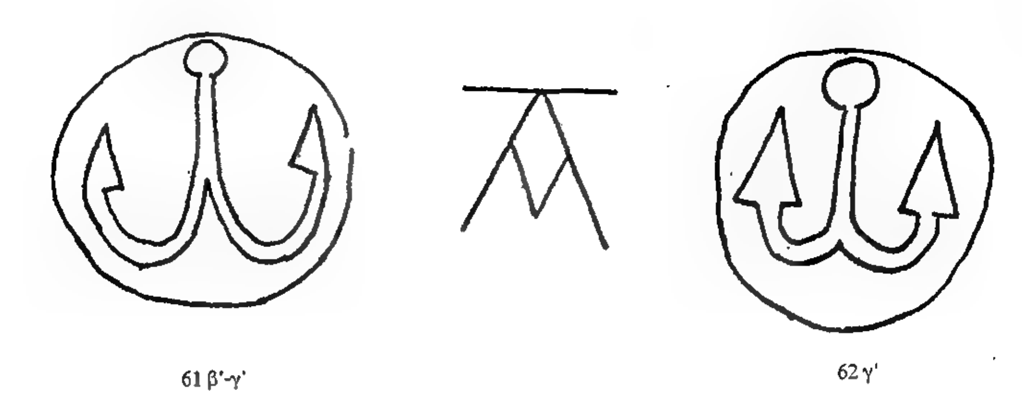

18 β'

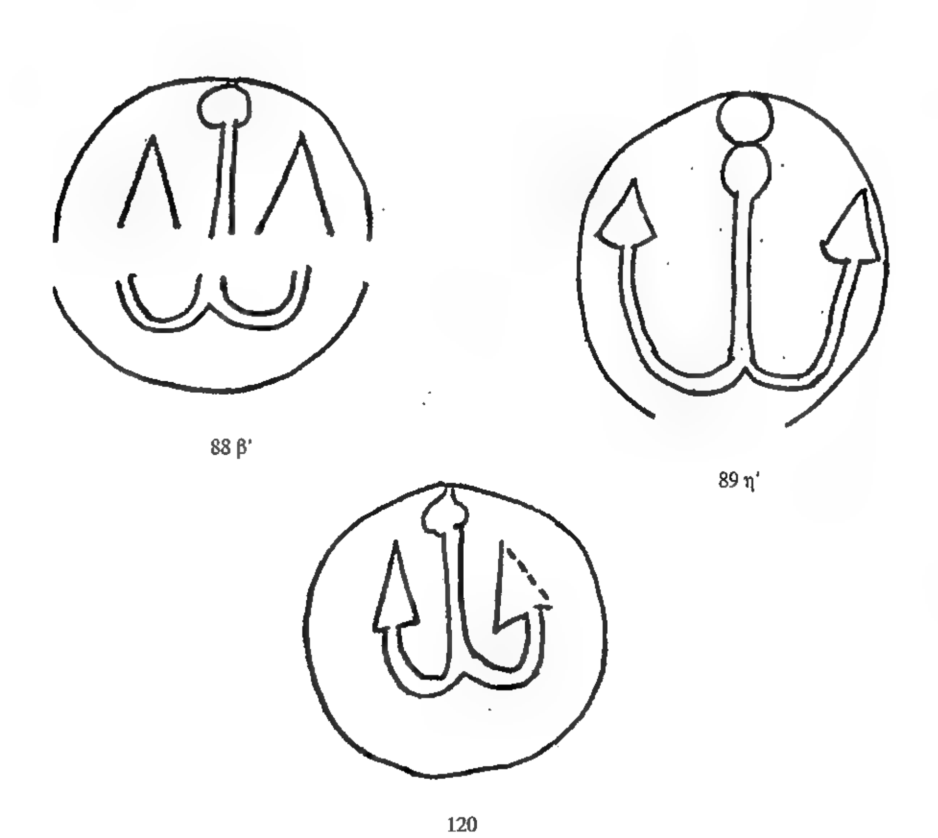
21 β'

Ancre - Ἄγκυρα

61 β'-γ'

62 γ'

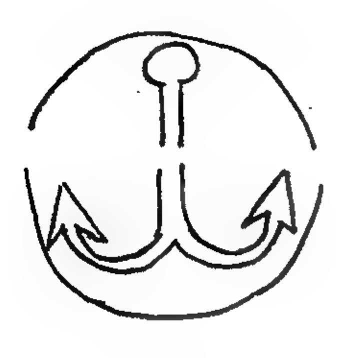

88 β'

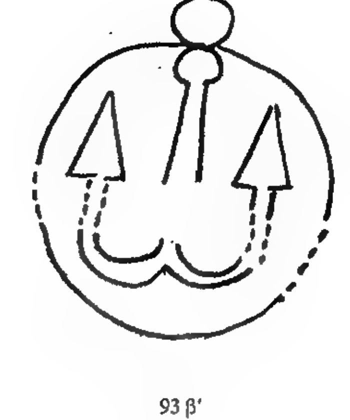
89 η'

120

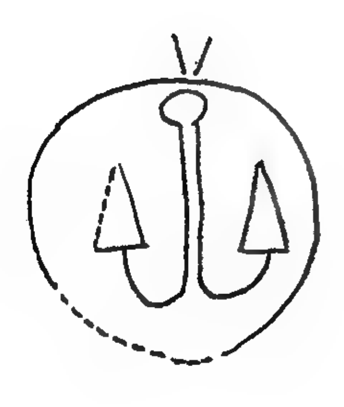
Ancre - Ἄγκυρα

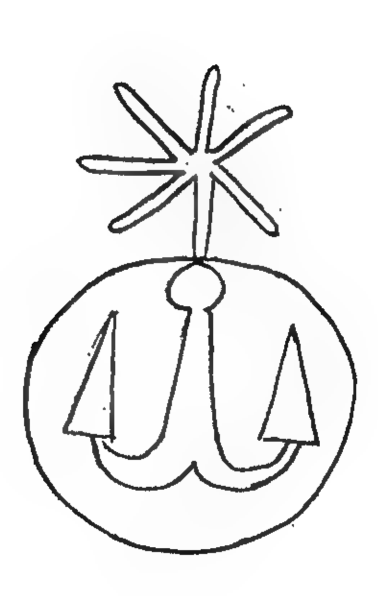
90 β'

93 β'

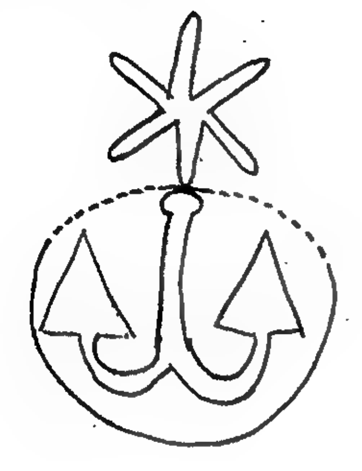

113 δ'

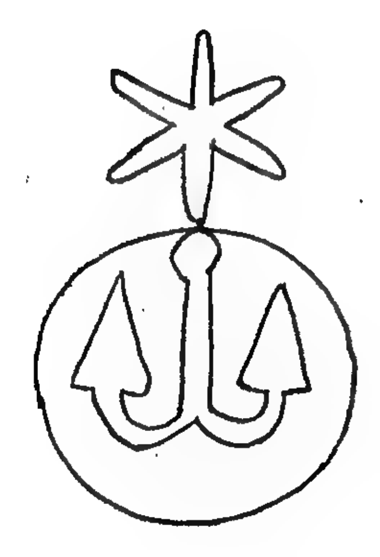
13 β'

Ancre - Ἄγκυρα

15 α'

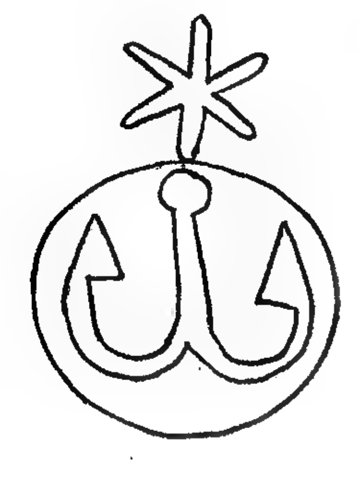

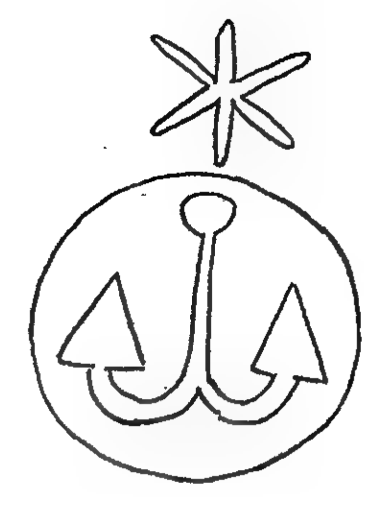

29

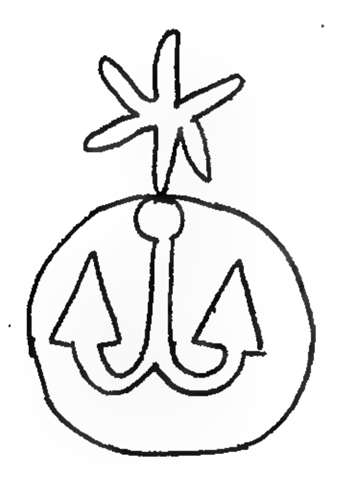
Ancre - Ἄγκυρα

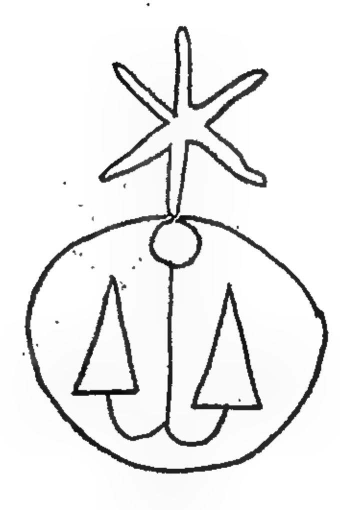
36 δ′

51

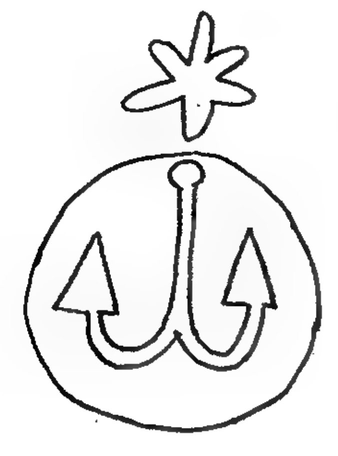

59 α′

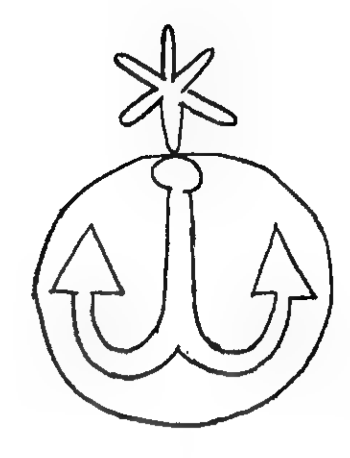

59 β′

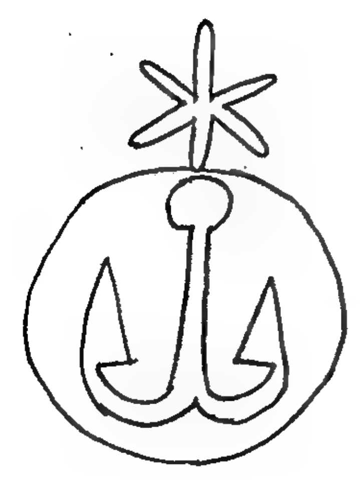
Ancre - Ἄγκυρα

72

77 α'

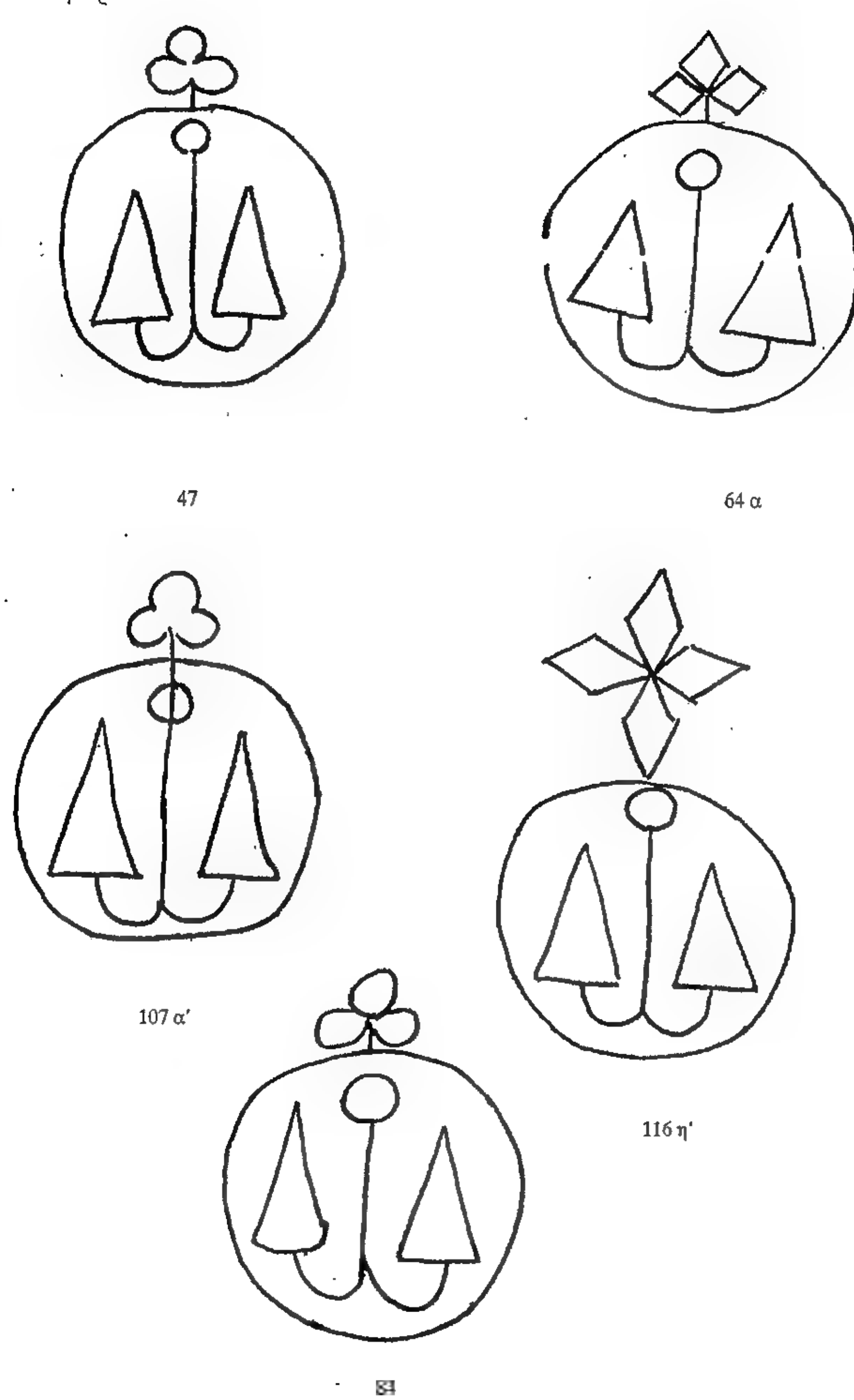

77 β'

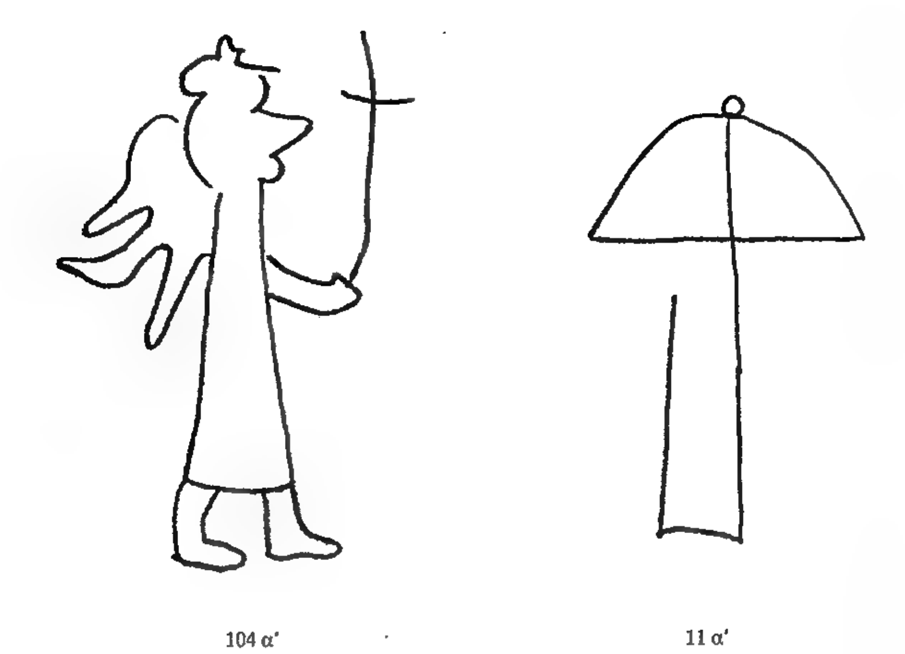

88 δ'

Ancre - Ἄγκυρα

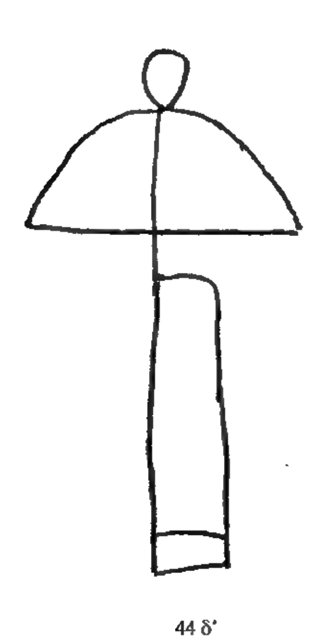
Ange - Ἄγγελος

Arbalète - Βαλλιστρὶς

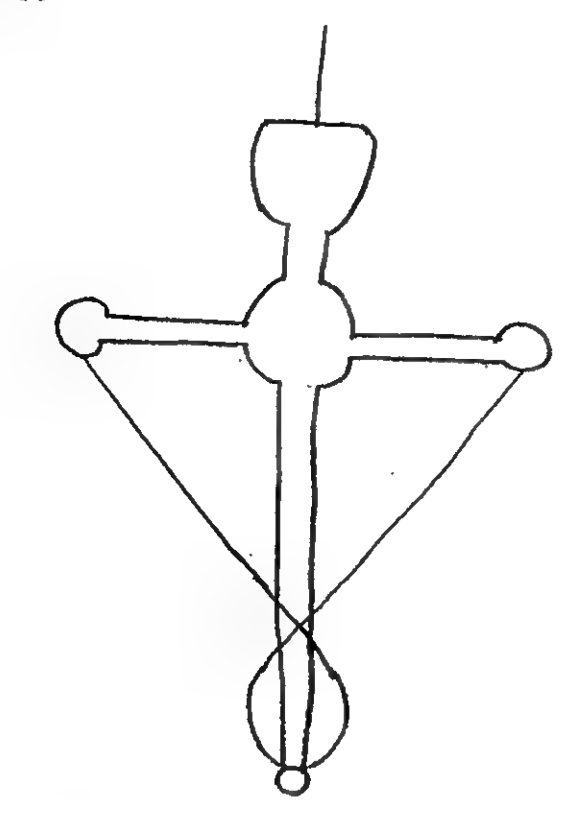
104 α'

11 α'

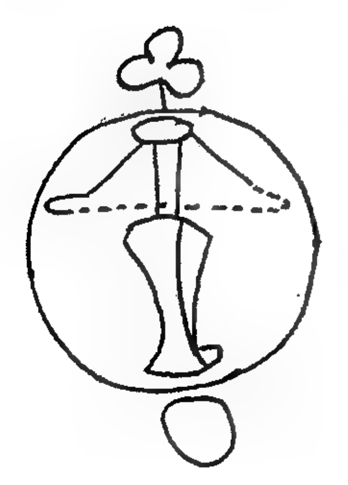

44 δ'

Arbalète - Βαλλιστρίς

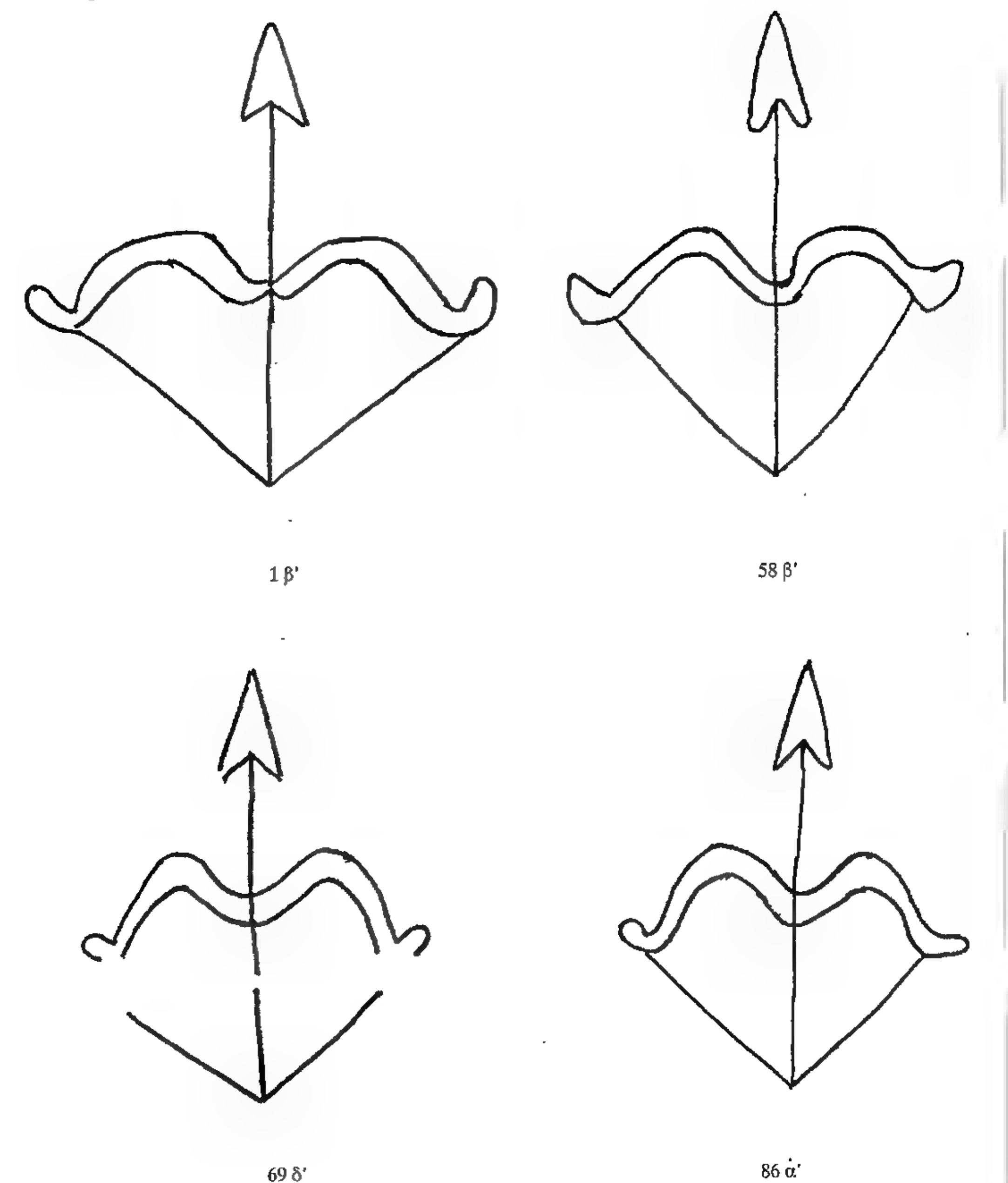
58 α'

116 α'

Arc - Τόξον

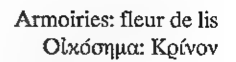
1 β'

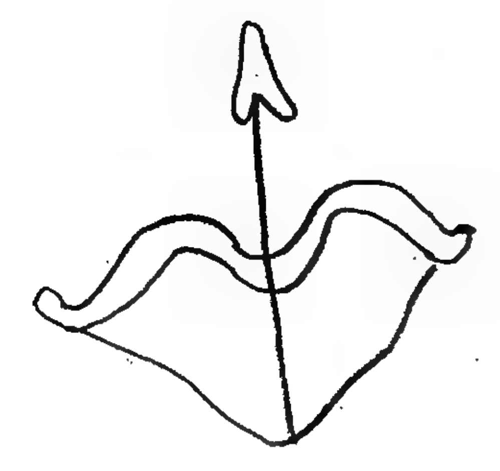
58 β'

69 δ'

86 α'

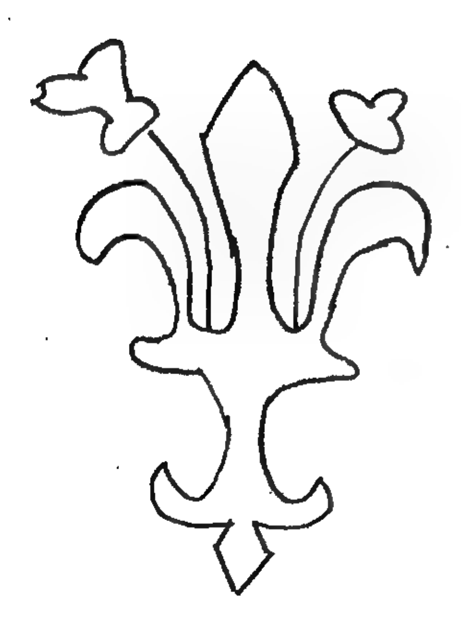
Arc - Τόξον

Armoiries: fleur de lis
Οἰκόσημα: Κρίνον

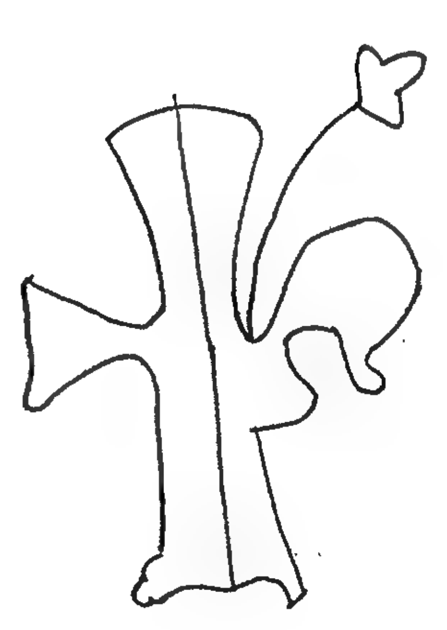

100 β'

104 α'

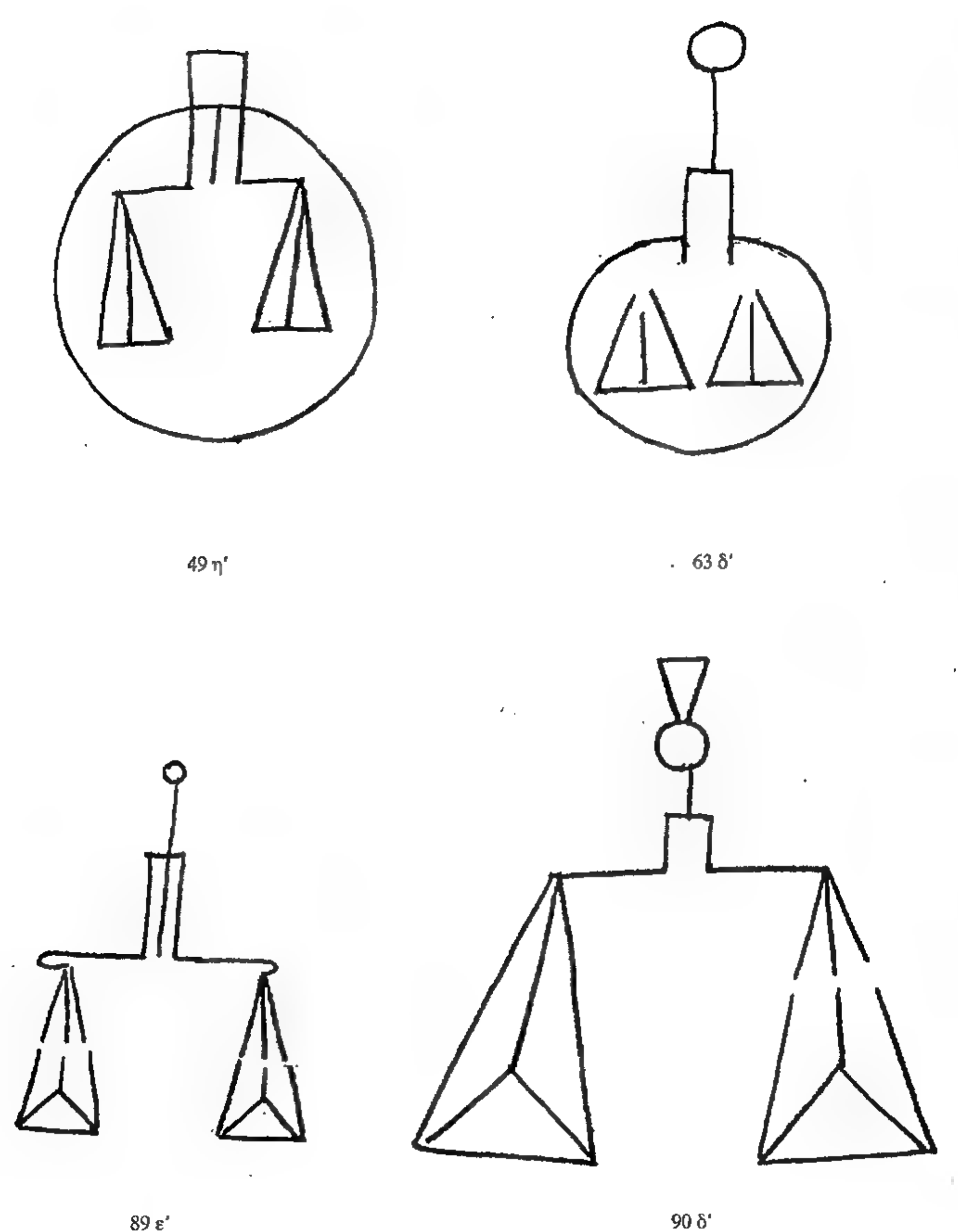

22 η'

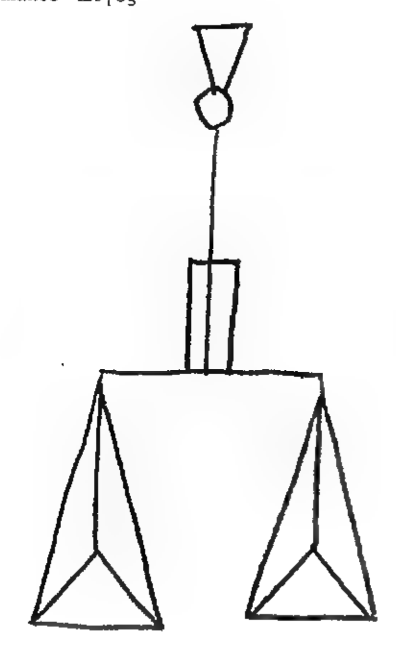

46 α'

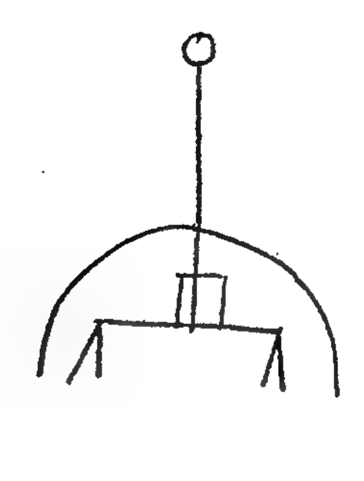
Balance - Ζυγὸς

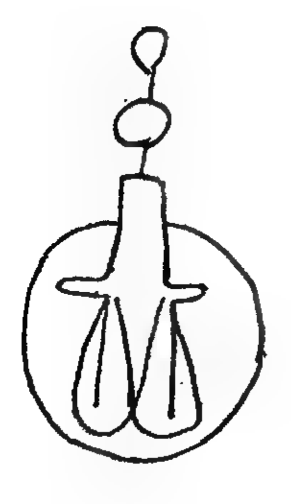
Balance - Ζυγὸς

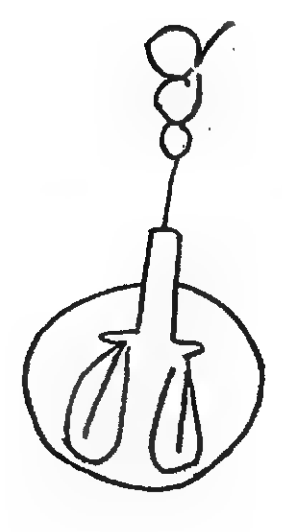
108 β'

113 β'

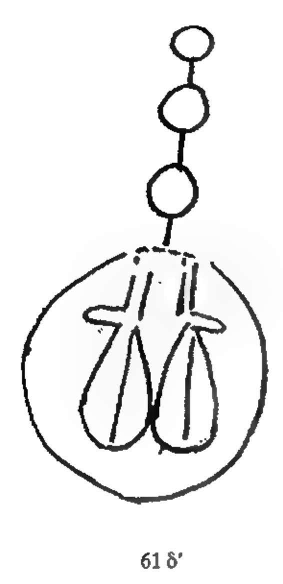

50 α'

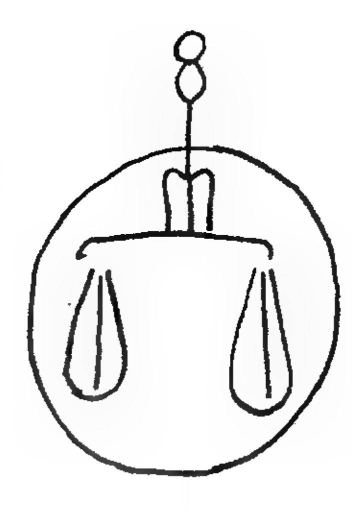

50 β'

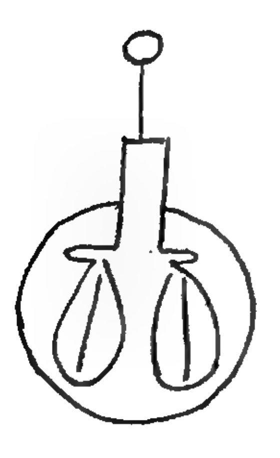
Balance - Ζυγὸς

61 δ'

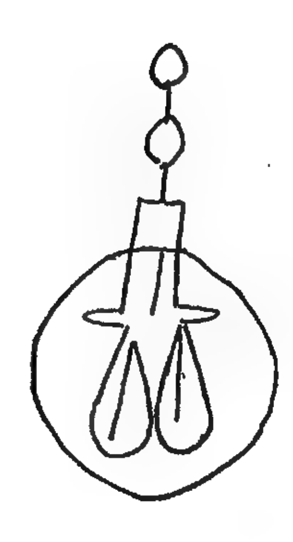

62 β'

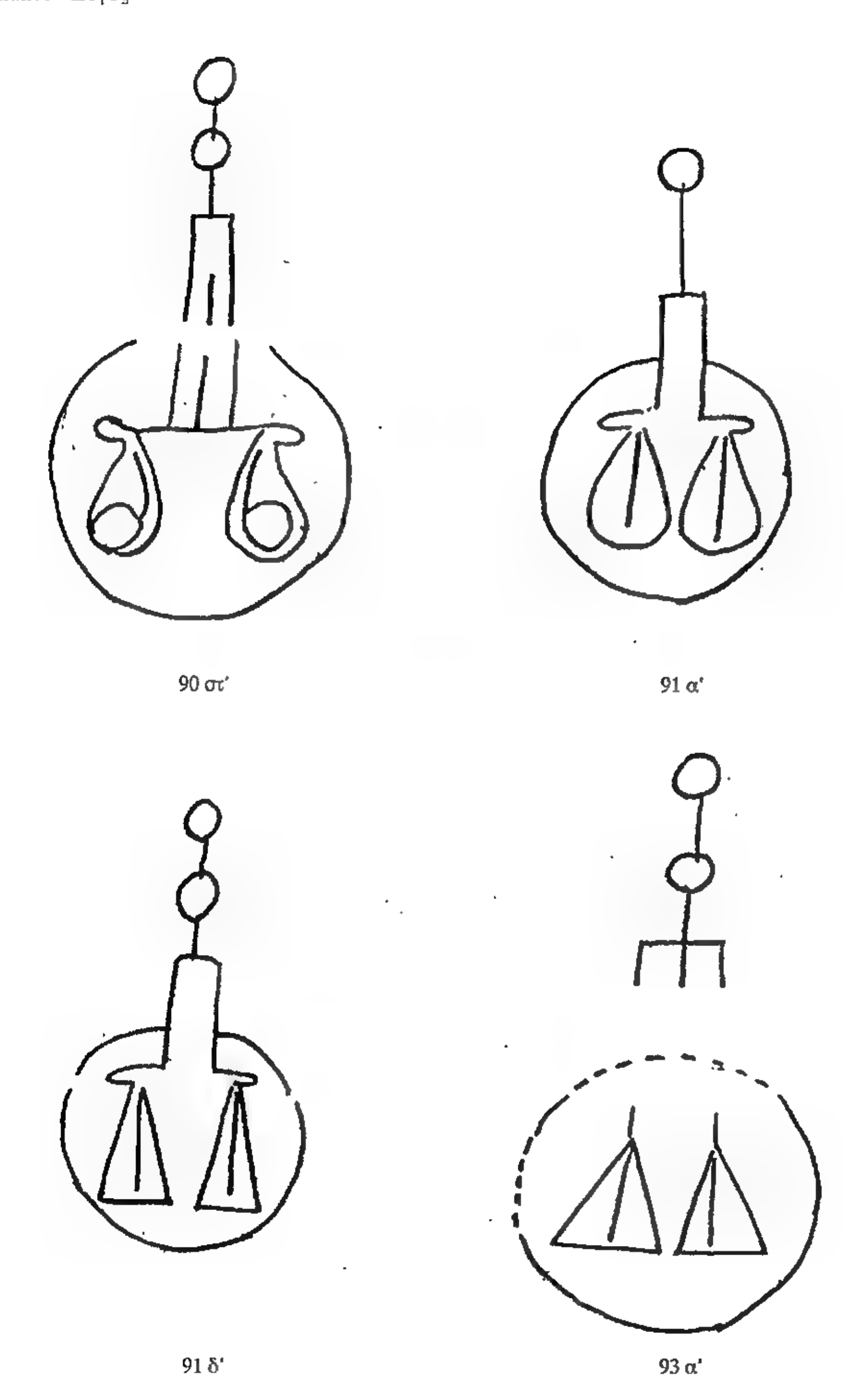

63 α'

77 γ'

Balance - Ζυγὸς

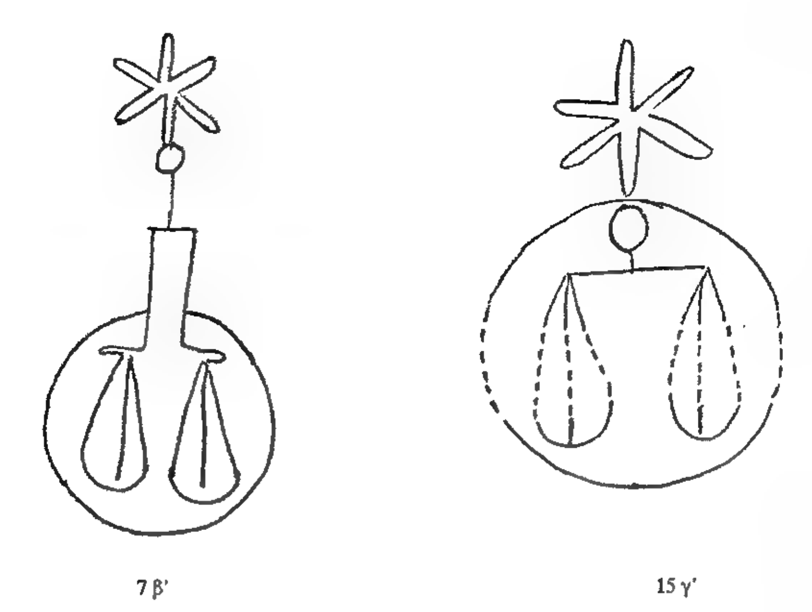
90 στ'

91 α'

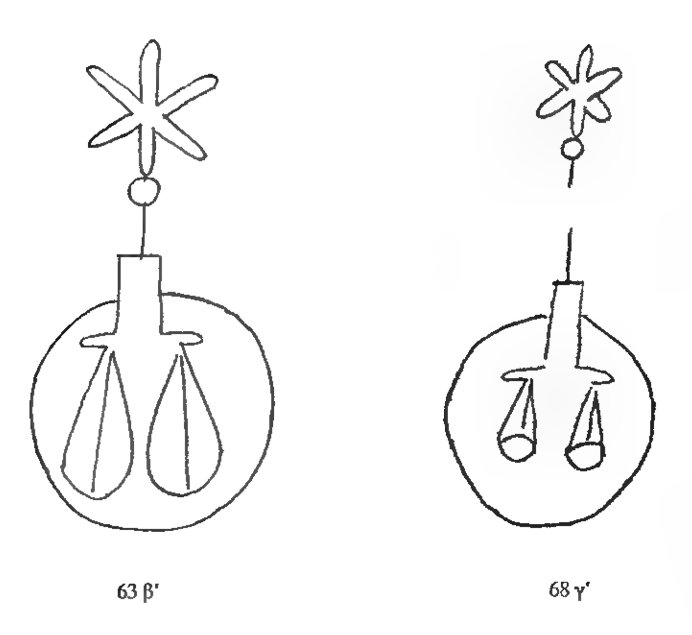
91 δ'

93 α'

Balance - Ζυγὸς

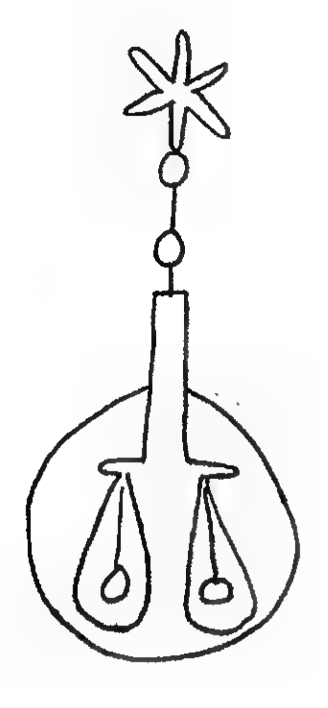

7 β' 15 γ'

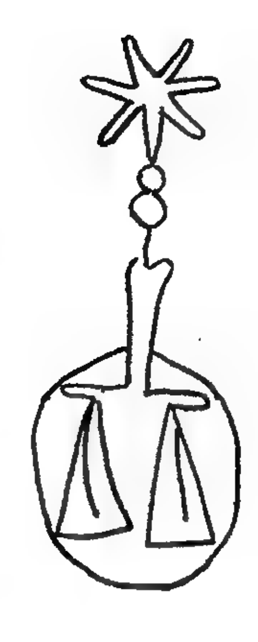

63 β' 68 γ'

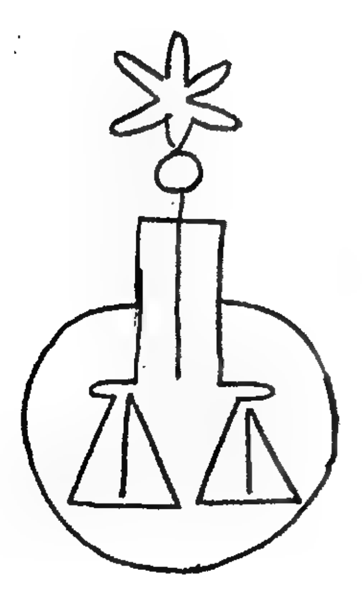
Balance - Ζυγὸς

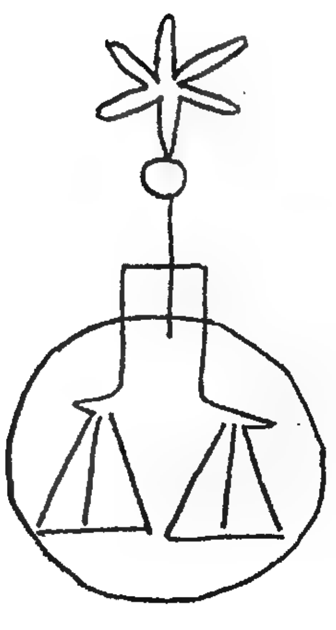
90 α'

3 ε'

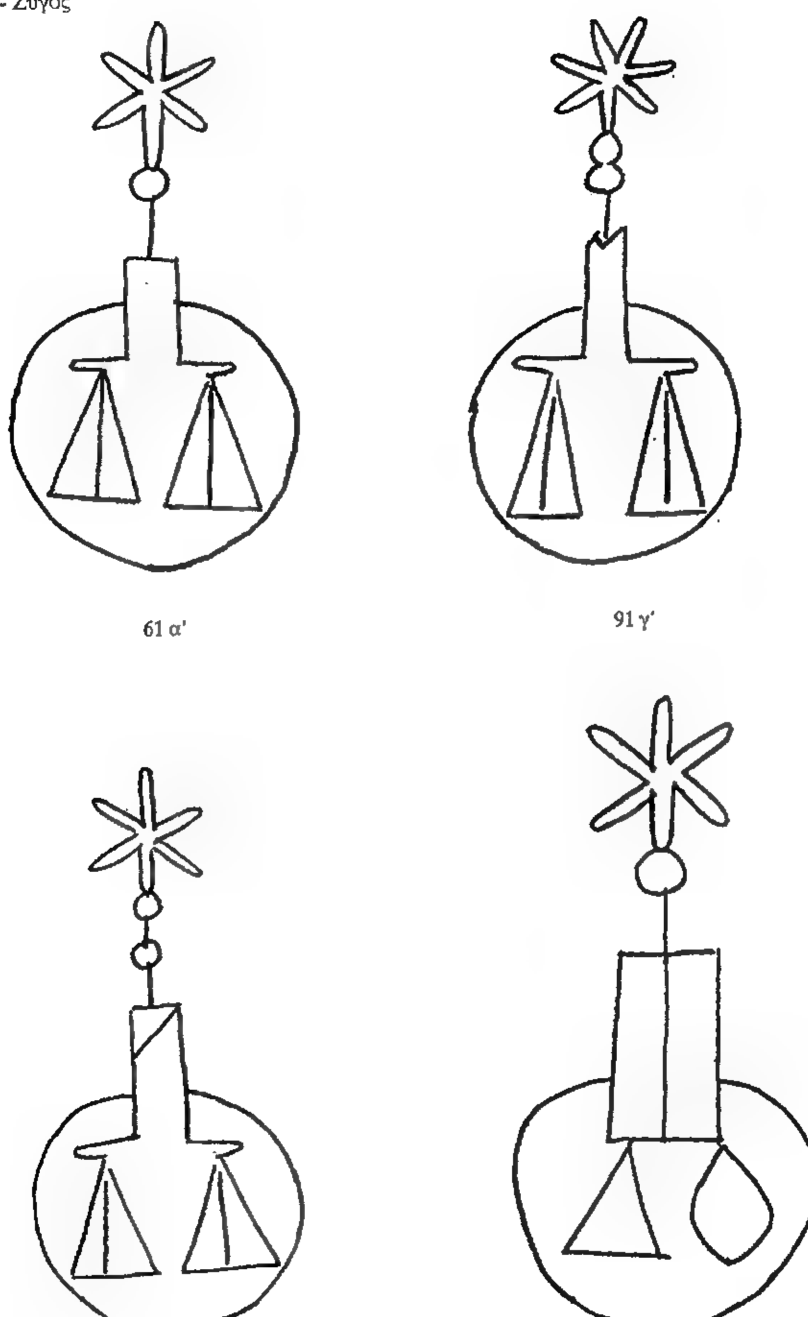

36 γ'

49 ε'

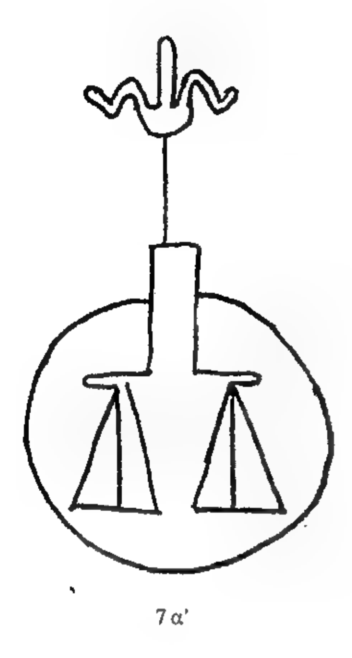
Balance - Ζυγὸς

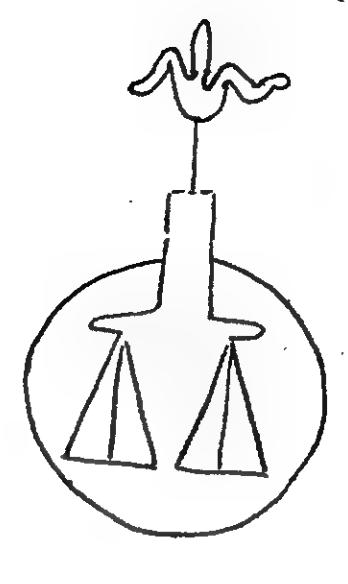
Balance - Ζυγός

Bélier - Κριός

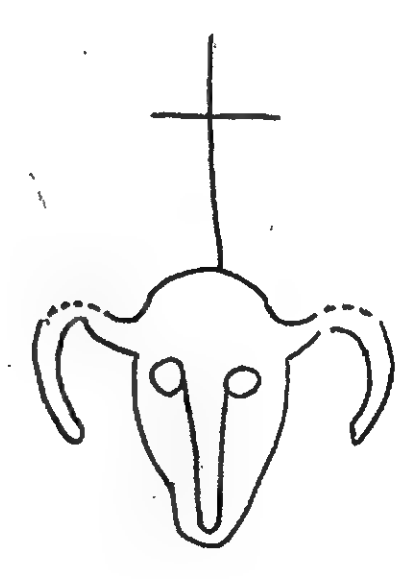
7 α'

63 γ'

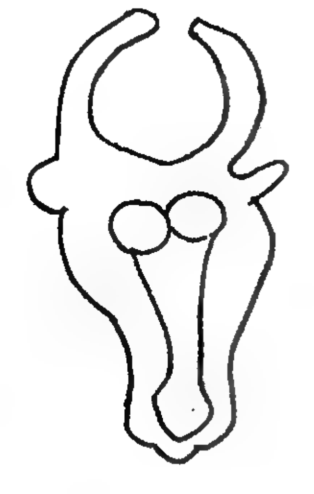

32 α'

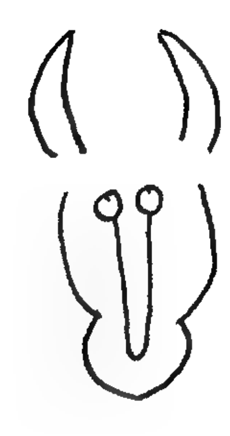

101 β'

Boeuf - Βοῦς

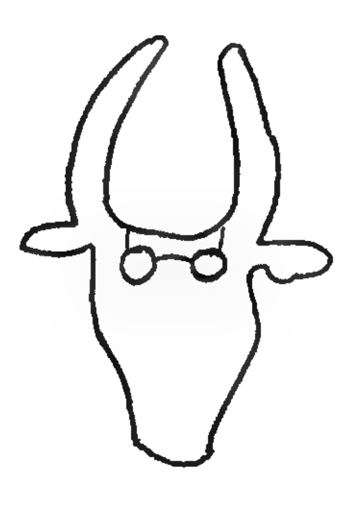
14 γ'

69 γ'

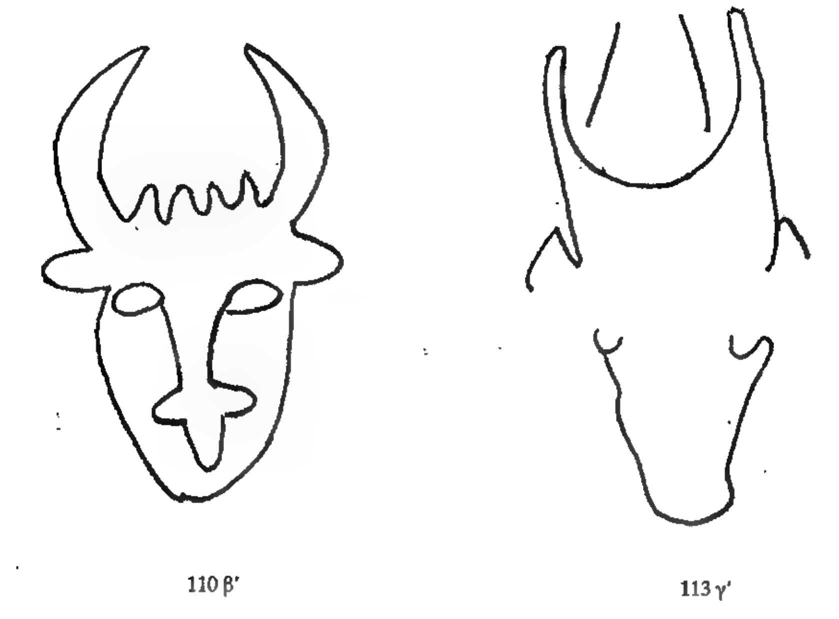

88 α'

108 δ'

Boeuf - Βοῦς

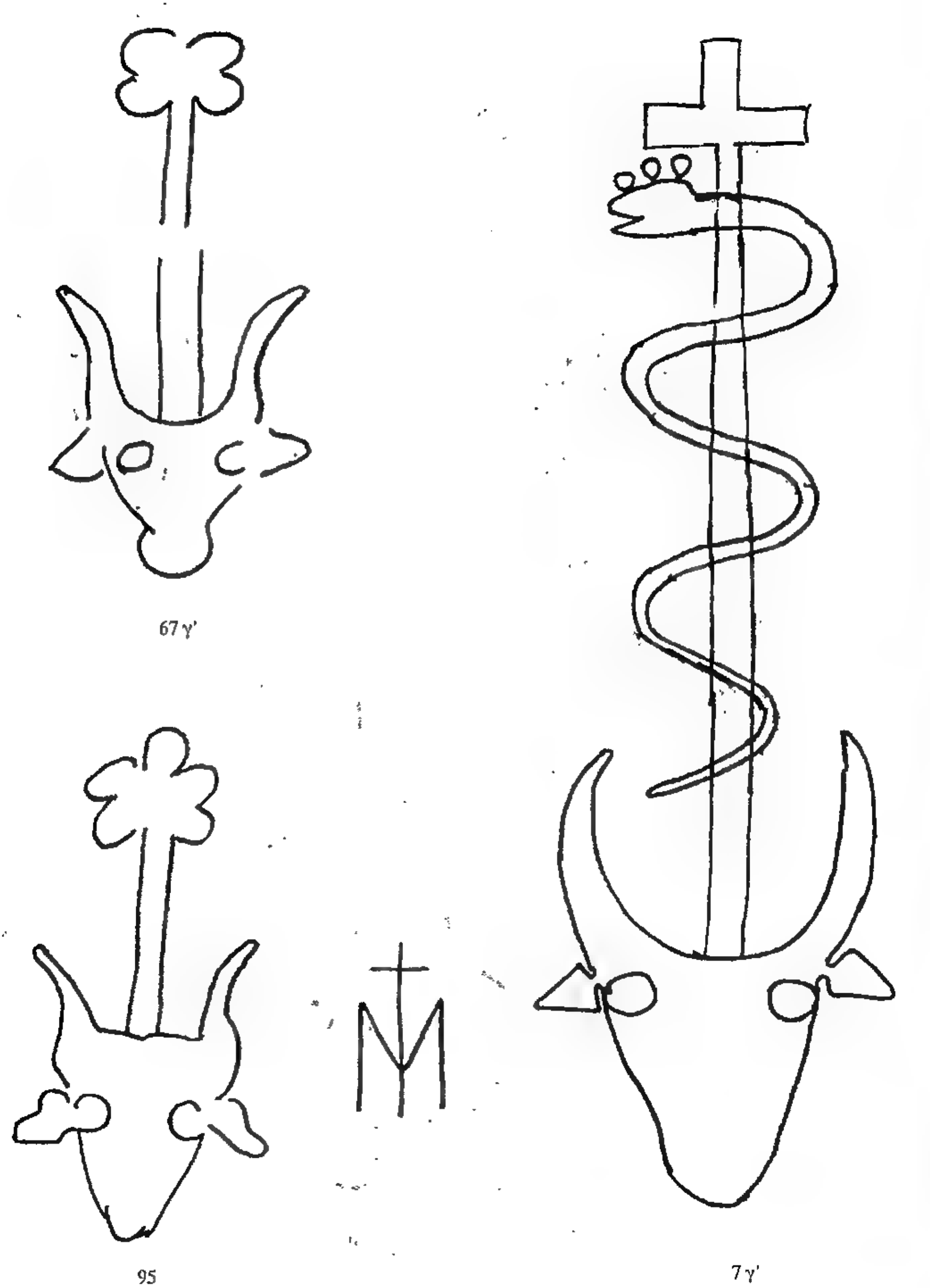
110 β'

113 γ'

108 ζ'

Boeuf - Βοῦς

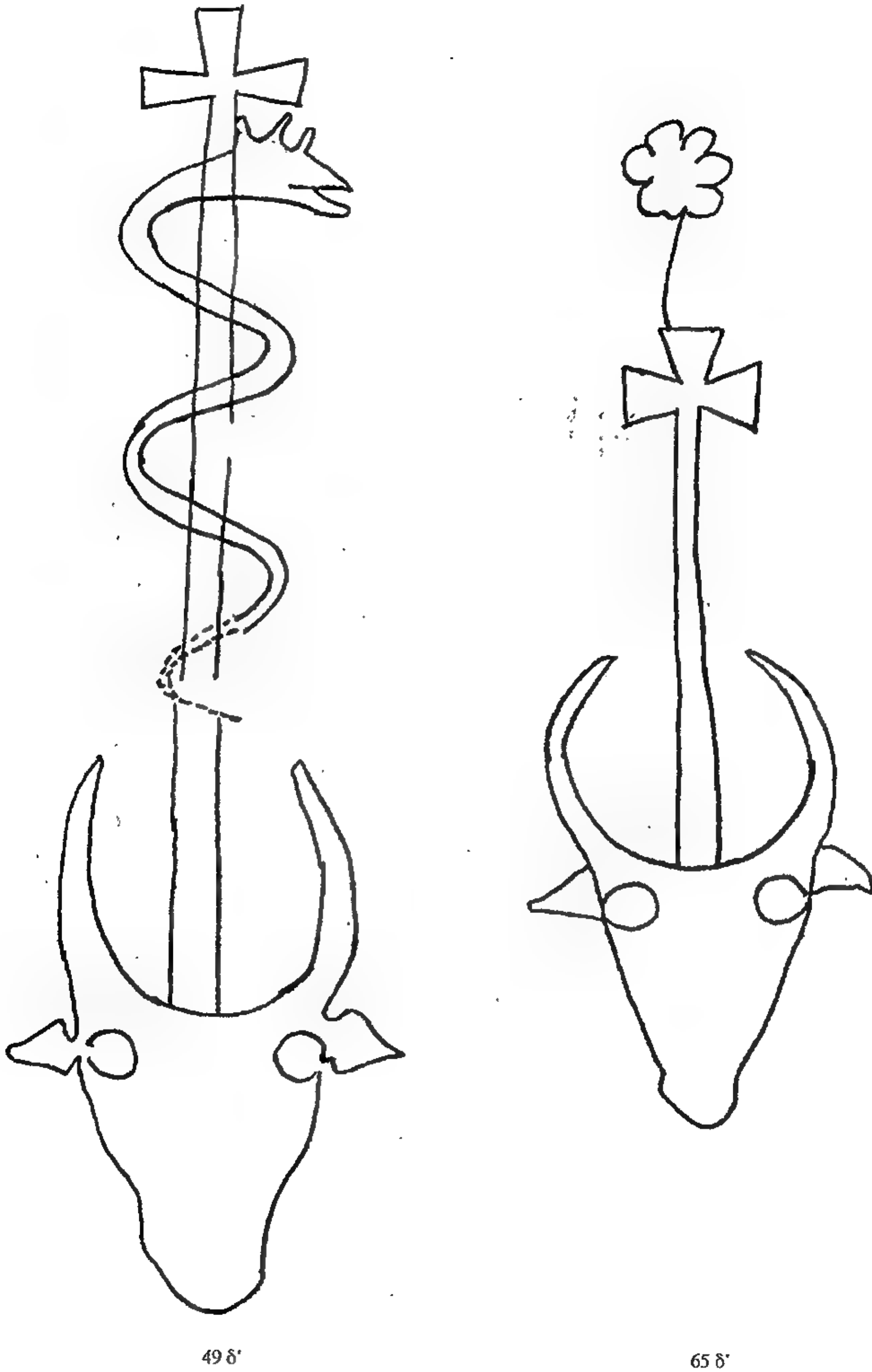

67 γ'

95

7 γ'

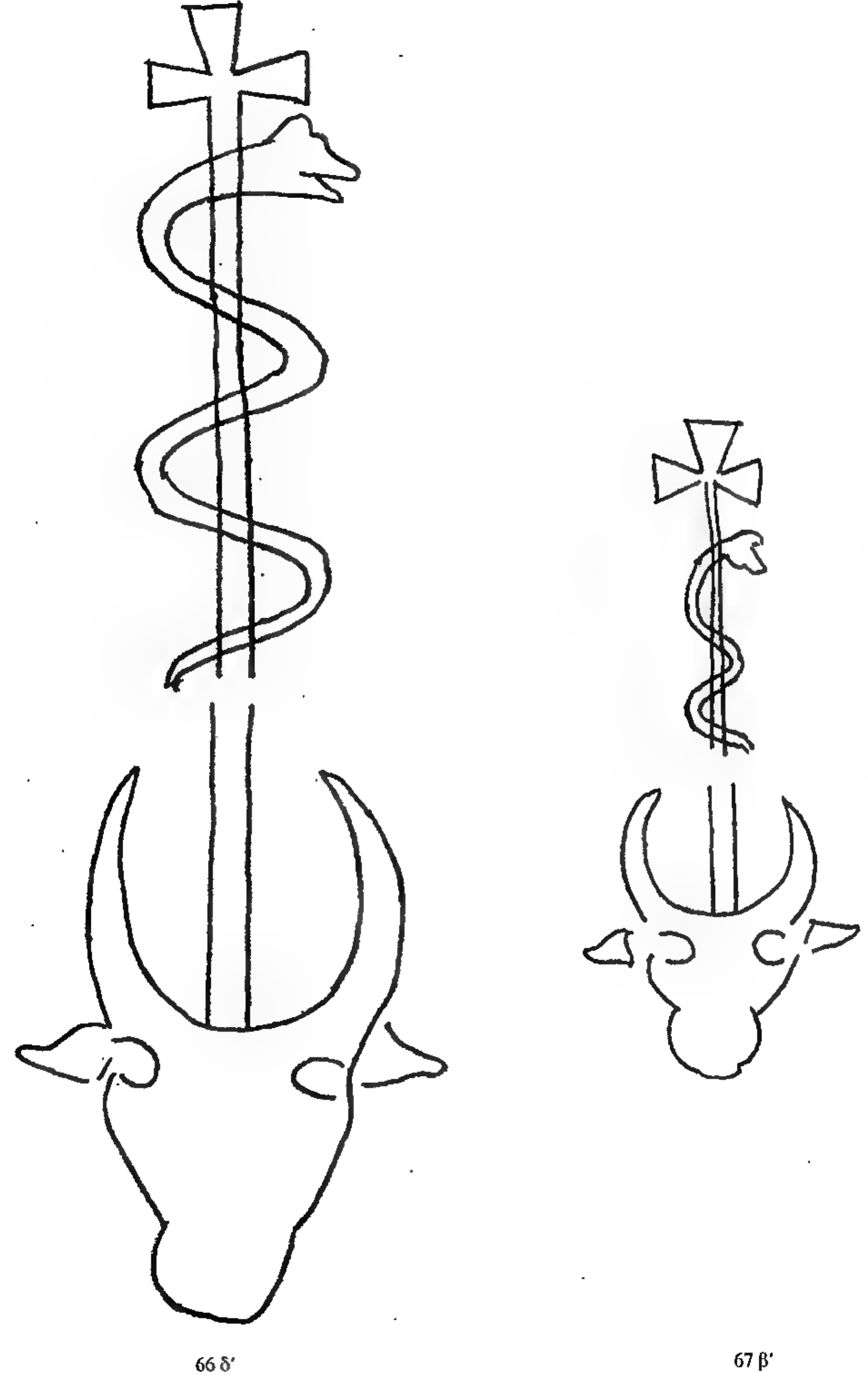
Boeuf - Βοῦς

49 δ'

65 δ'

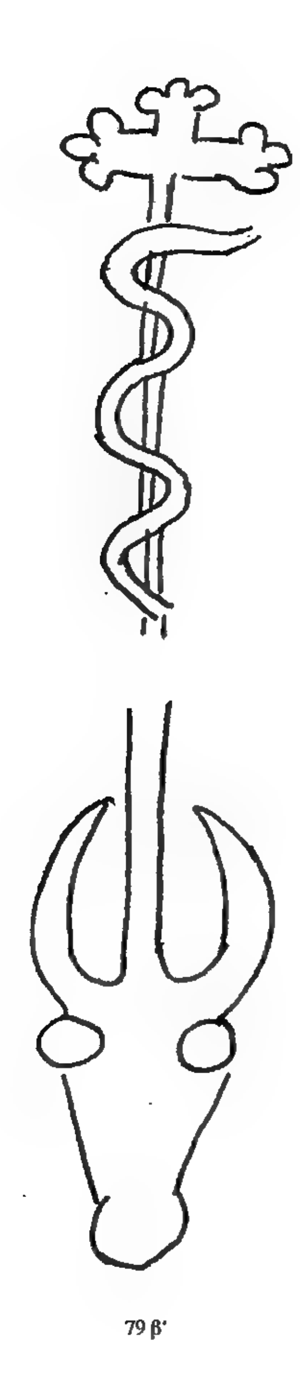
Boeuf - Βοῦς

66 δ'

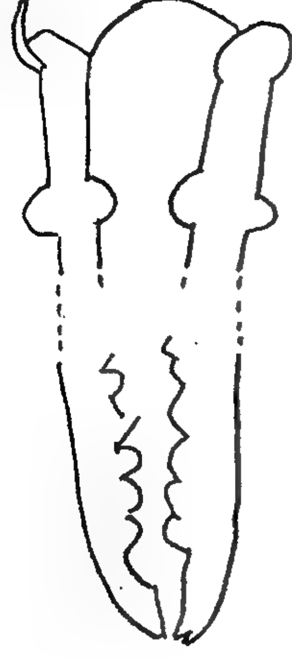
67 β'

Boeuf - Βοῦς

79 β'

Broyes - Θρύπτης

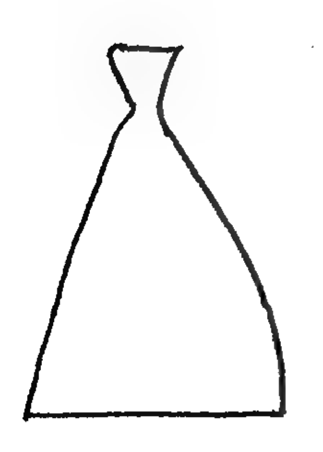
110 στ'

Casque - Κράνος

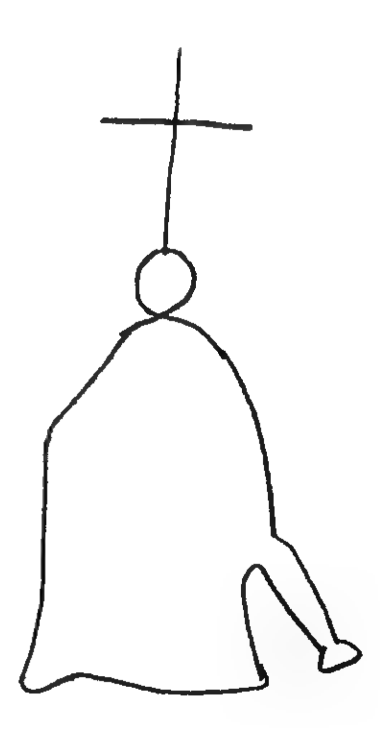

113 στ

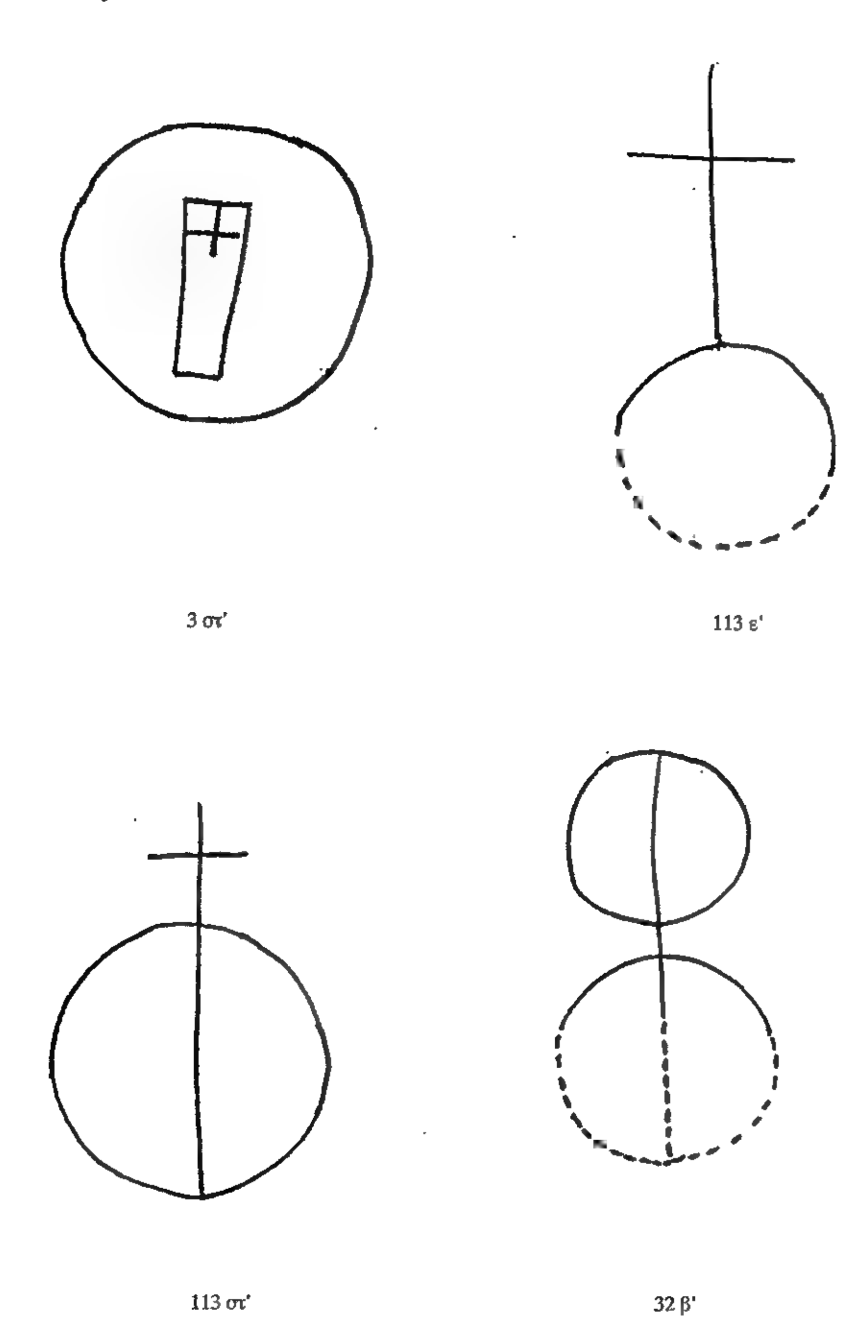

4 δ'

32 δ'

Cercle - Κύκλος

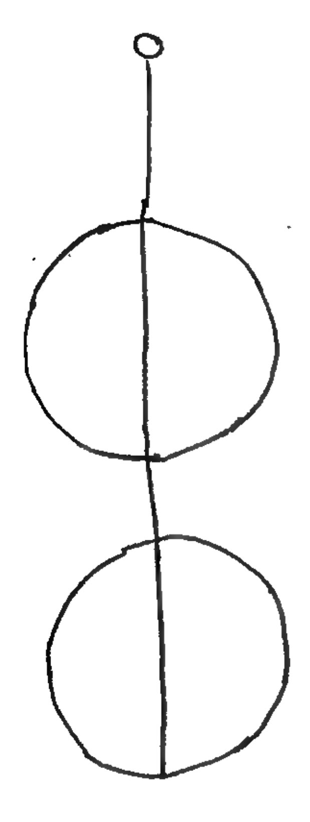
3 στ'

113 ε'

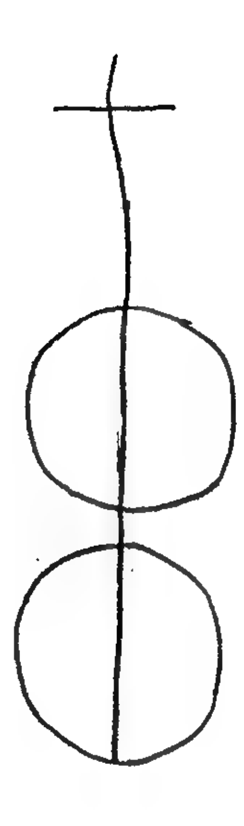
113 στ'

32 β'

Cercle - Κύκλος

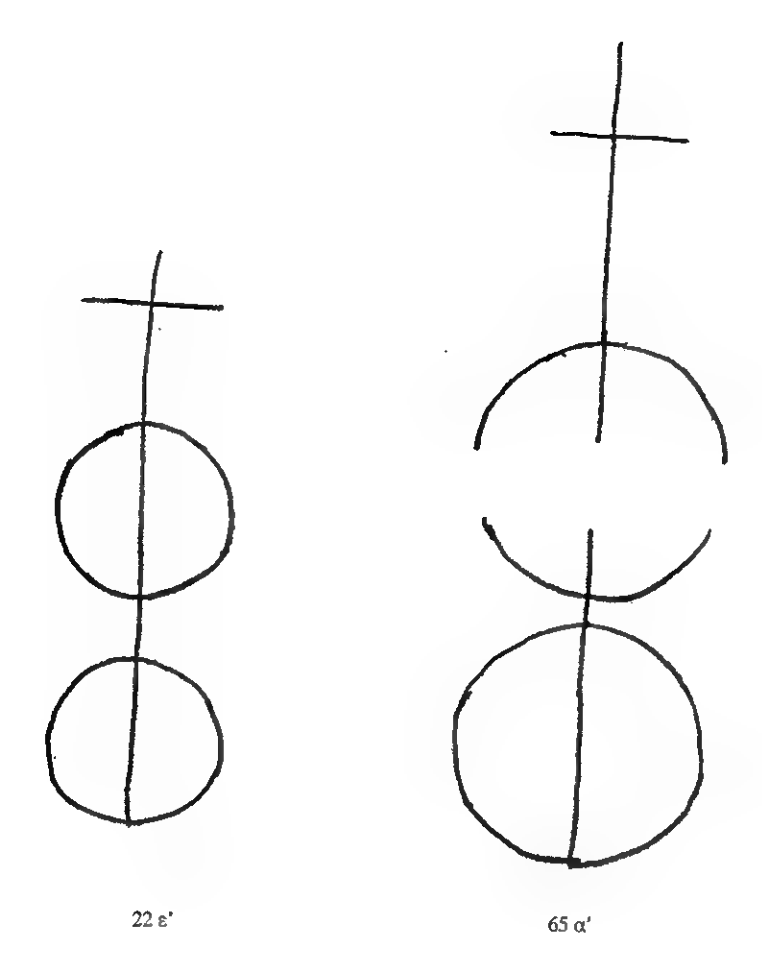

3 β'

14 β'

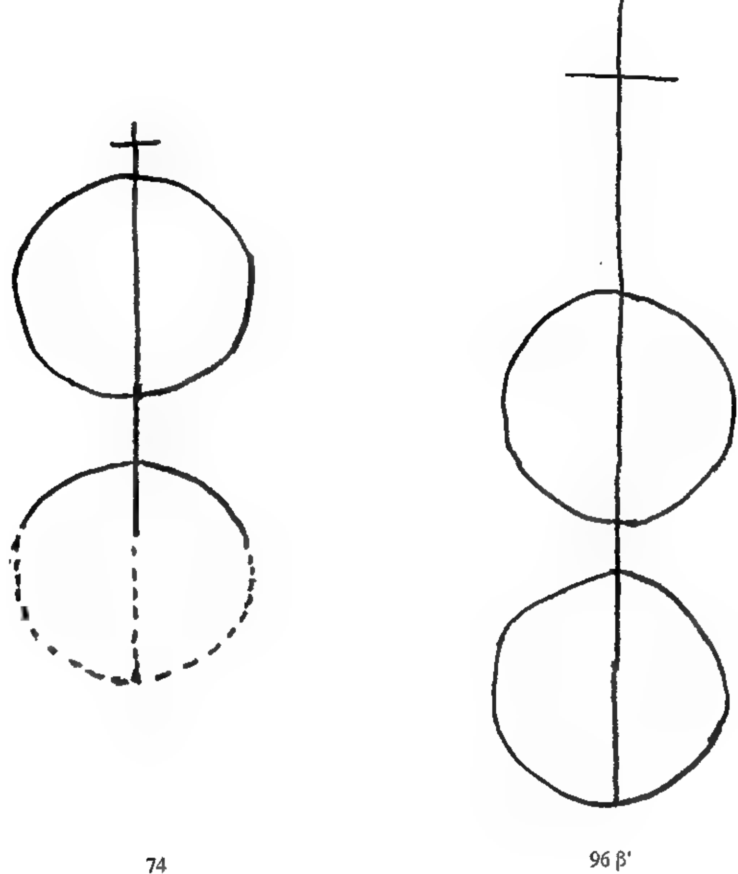
Cercle - Κύκλος

22 ε'

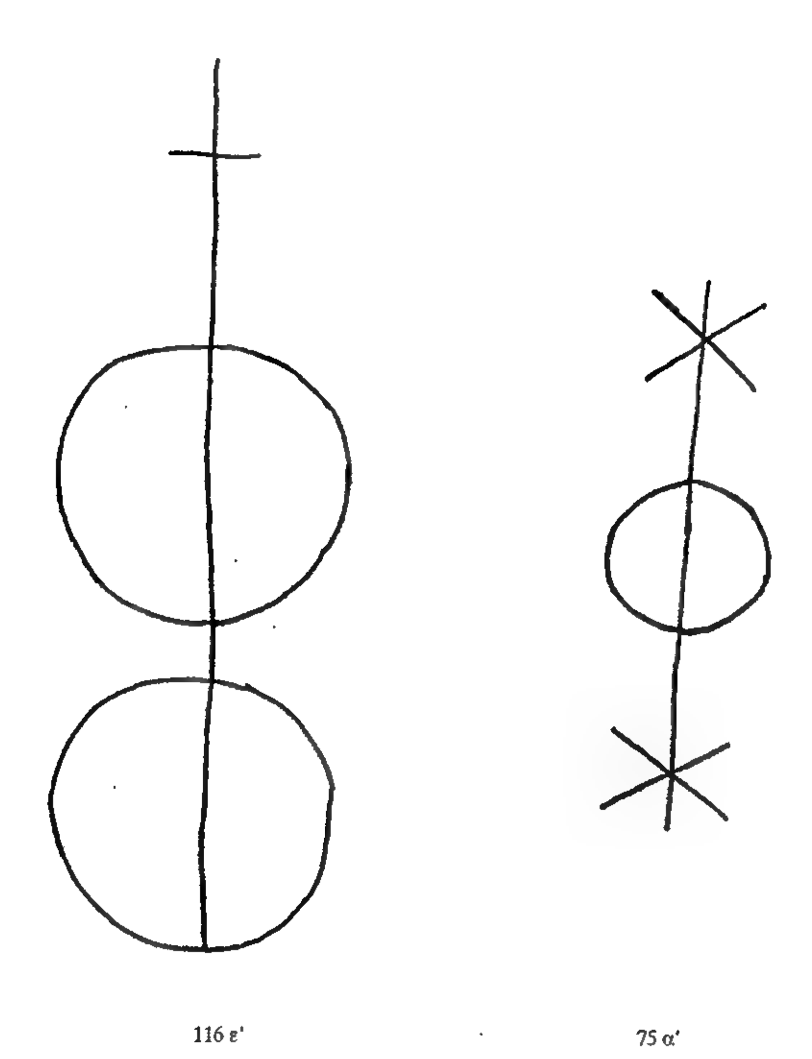
65 α'

Cercle - Κύκλος

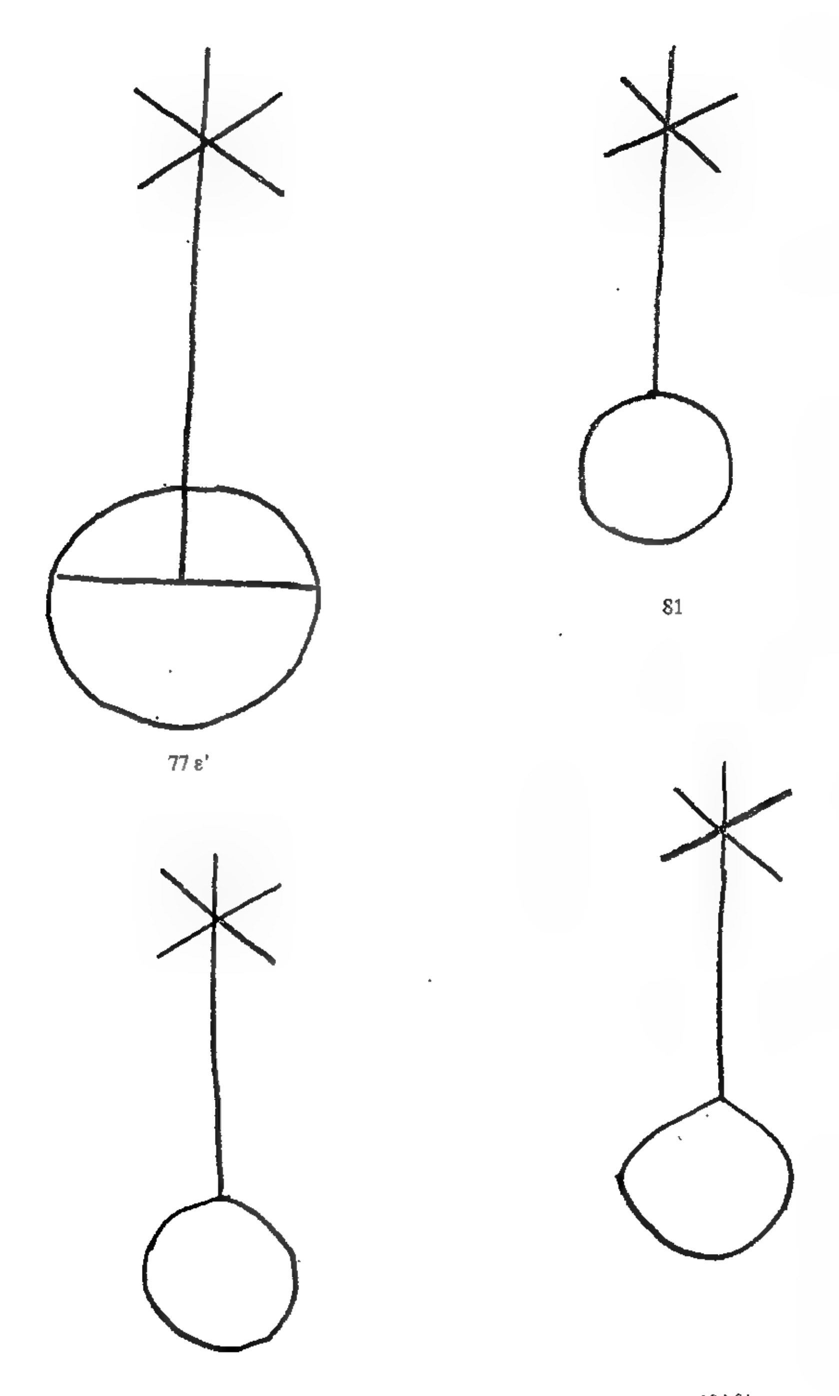
74 96 β'

Cercle - Κύκλος

116 ε' 75 α'

Cercle - Κύκλος

77 ε'

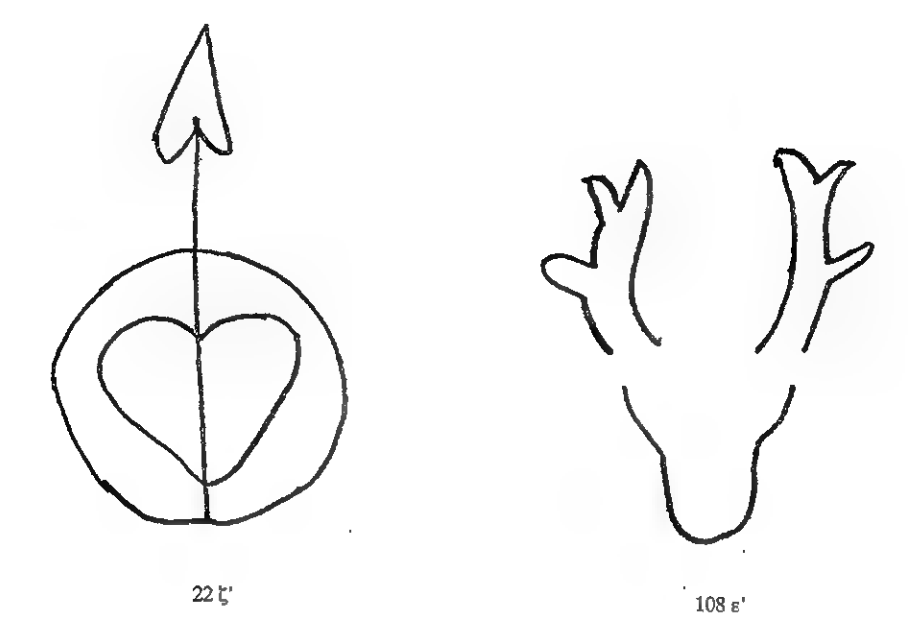
81

123

104 δ'

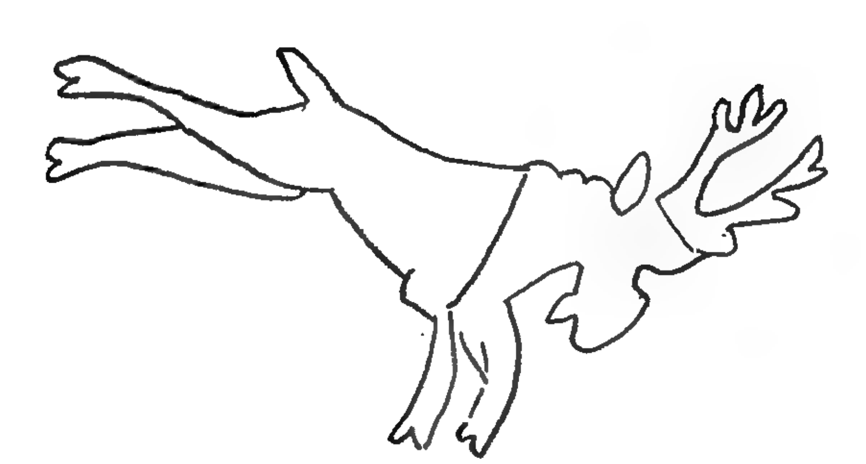
Cercle - Κύκλος

Cerf - Ἔλαφος

22 ζ'

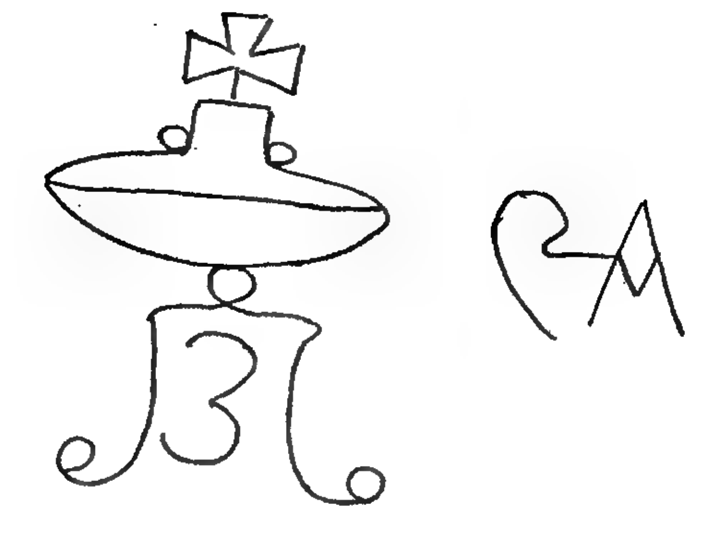
108 ε'

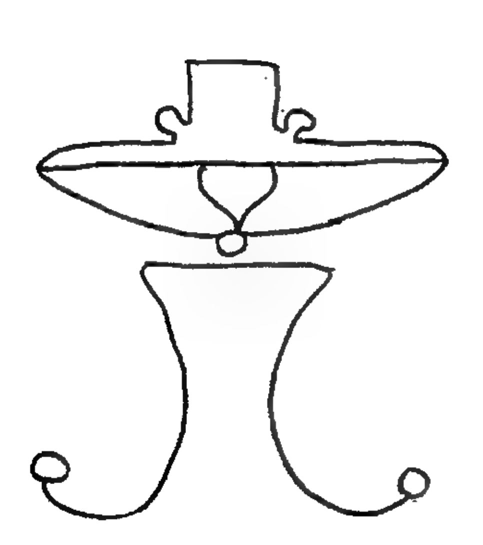
75 γ'

ΠΙΝΑΞ ΛΔʹ

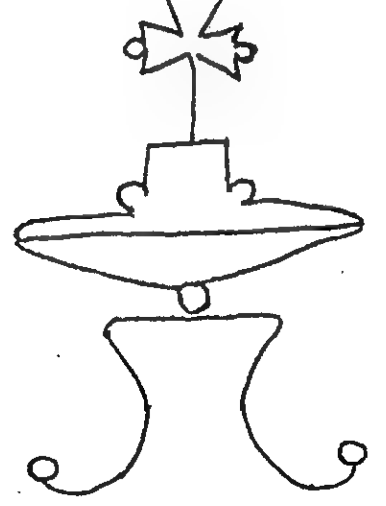
Chapeau - Πῖλος

15 βʹ

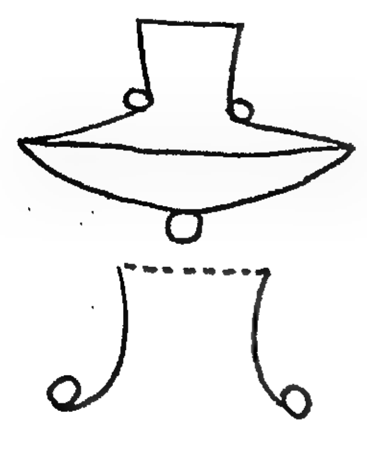
65 βʹ

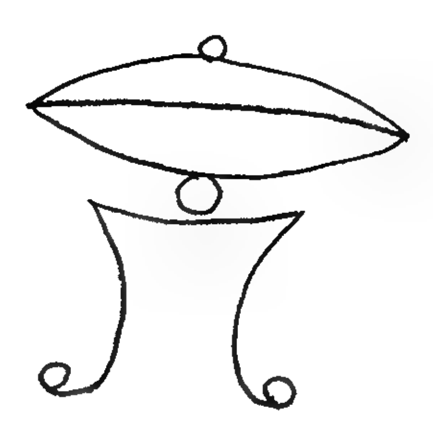
65 γʹ

ΠΙΝΑΞ ΛΕ'

Chapeau - Πῖλος

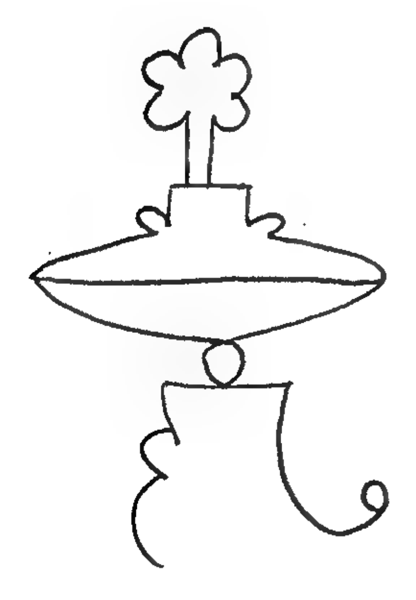

67 α'

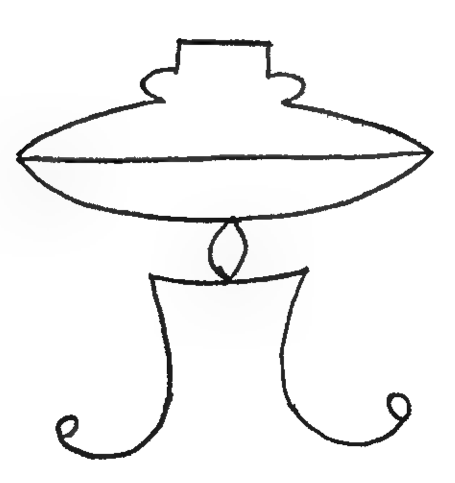

75 δ'

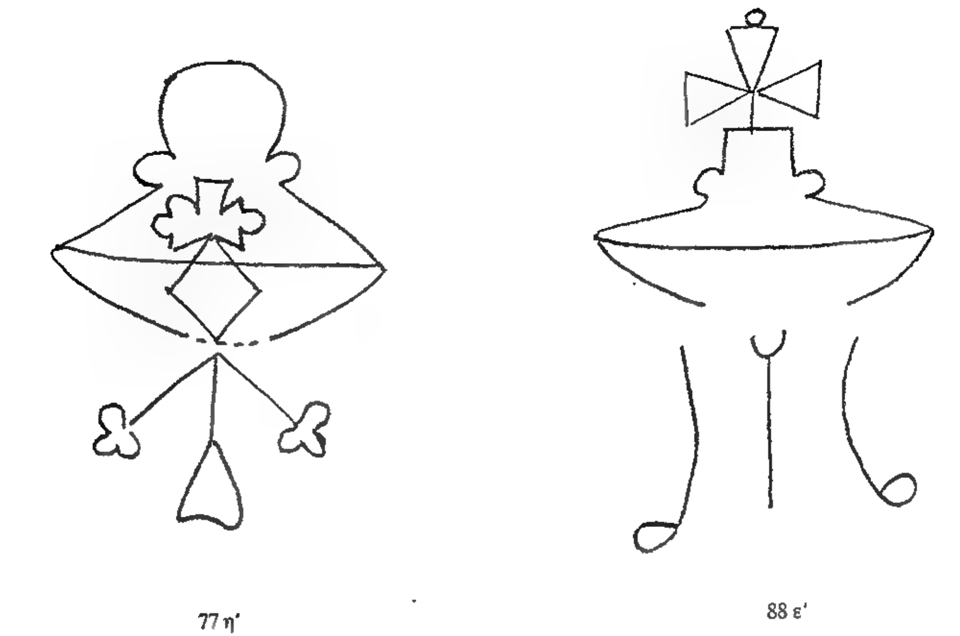

77 στ'

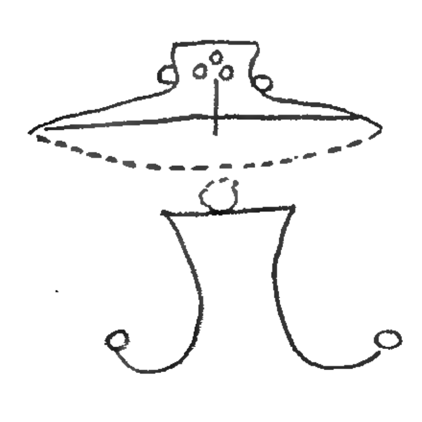

77 ζ'

Chapeau - Πῖλος

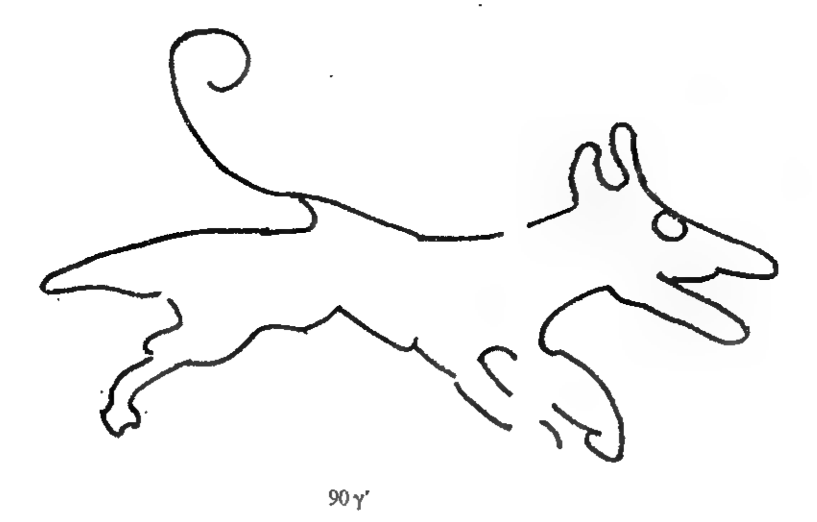

77 η' 88 ε'

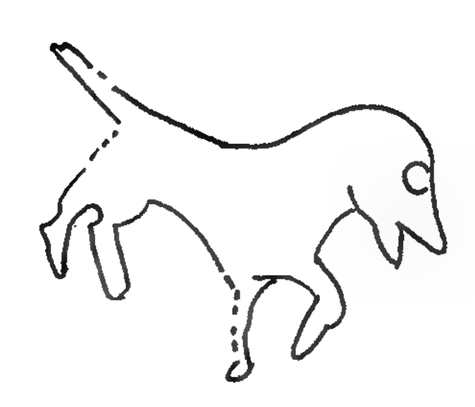

93 δ'

Chien - Κύων

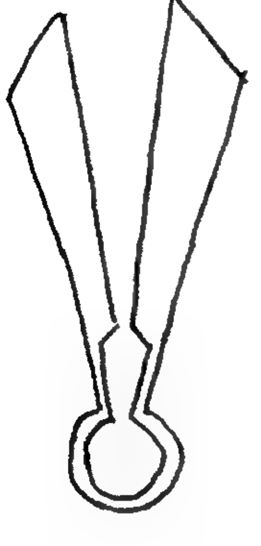

90 γ'

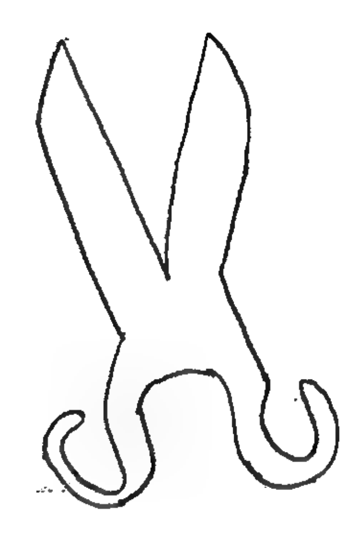
92 γ'

Ciseaux - Ψαλίδιον

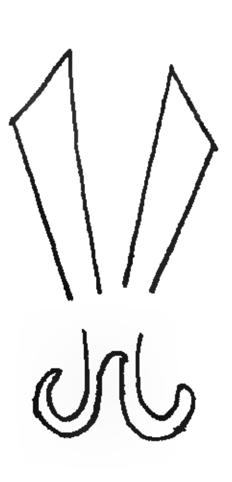
48

55 β'

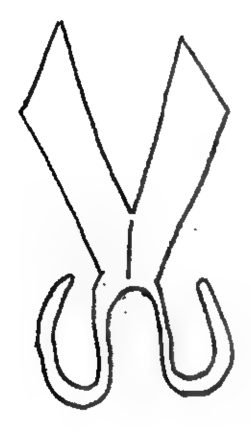

68 β'

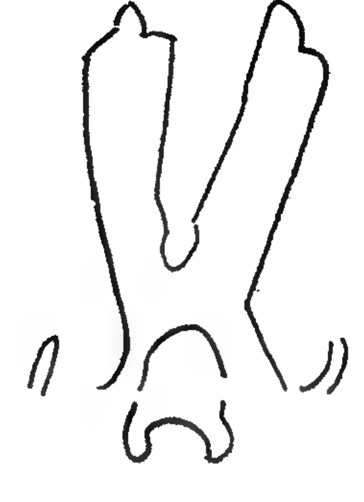

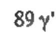
70 β'

Ciseaux - Ψαλίδιον

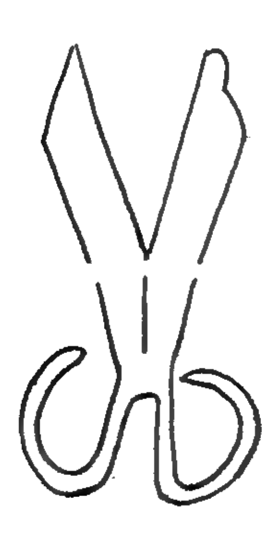

87 β'

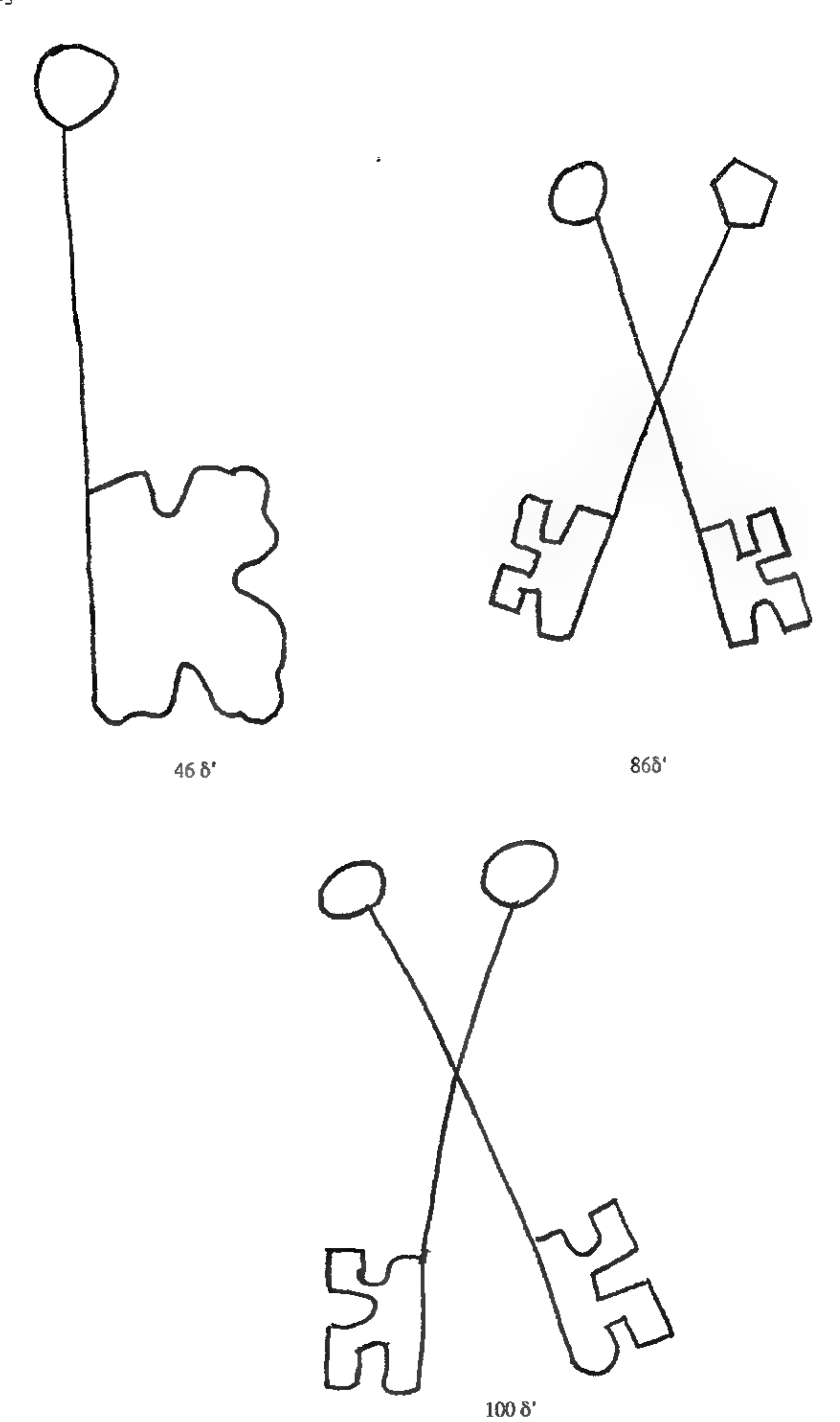

89 γ'

91 β'

Clé - Κλεὶς

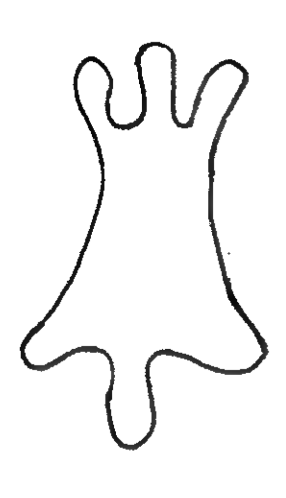

46 δ'

86δ'

100 δ'

Cloche - Κώδων

14 α'

19 β'

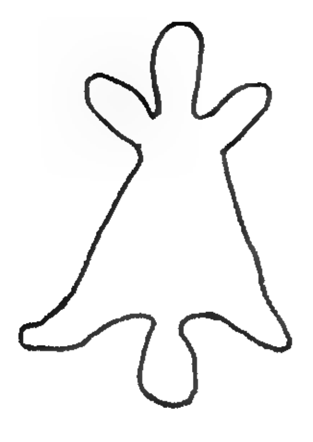

22 δ'

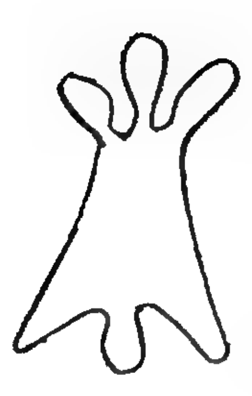

44 α'

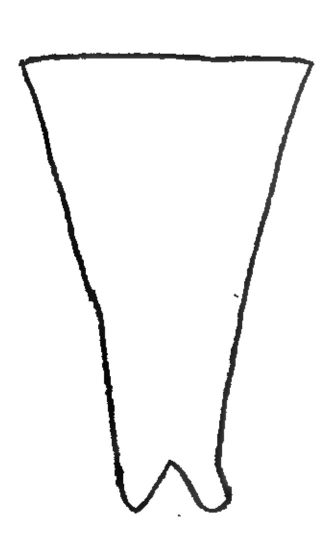
Cloche - Κώδων

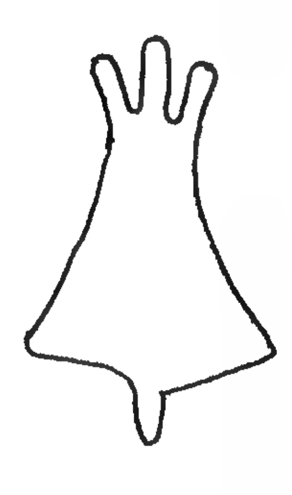
46 γ'

57 α'

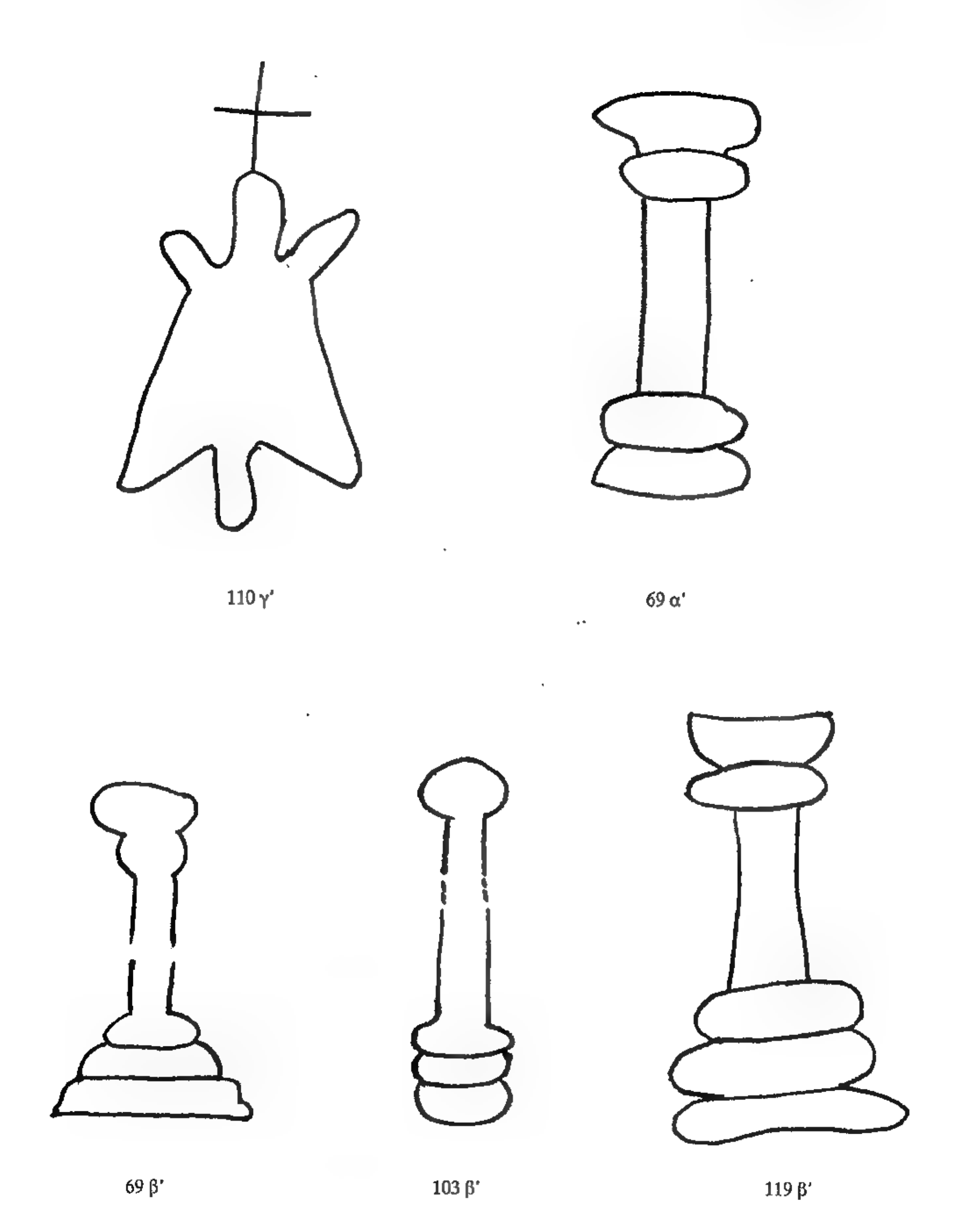
60 β'

69 ε'

Cloche - Κώδων

Colonne -Κίων

110 γ'

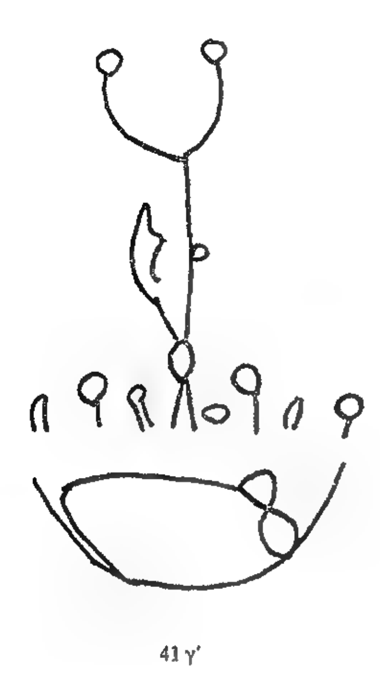
69 α'

69 β'

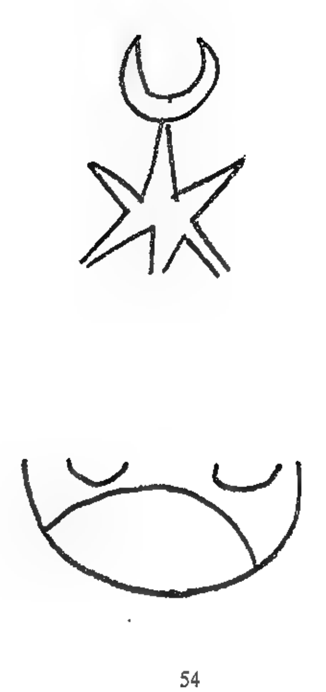
103 β'

119 β'

Couronne - Στέμμα

41 γ'

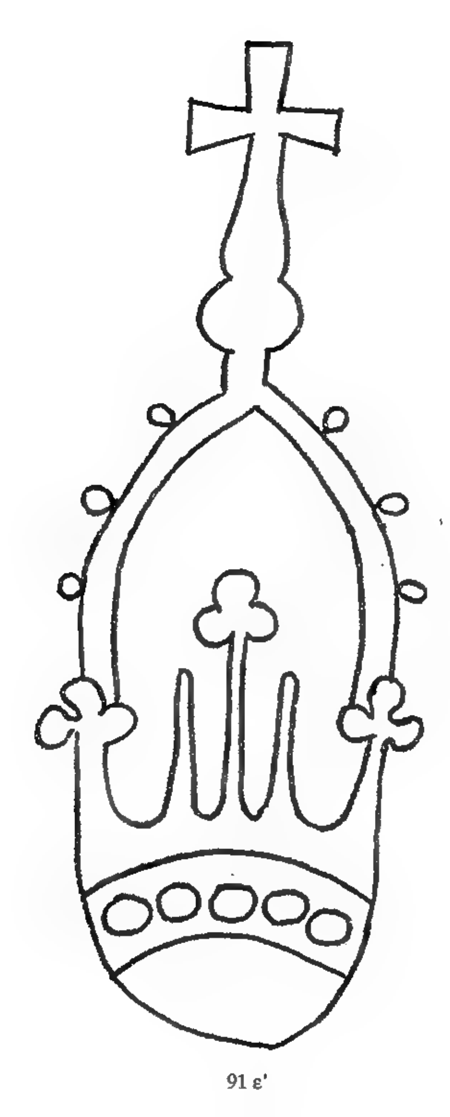
54

64 γ'

87 α'

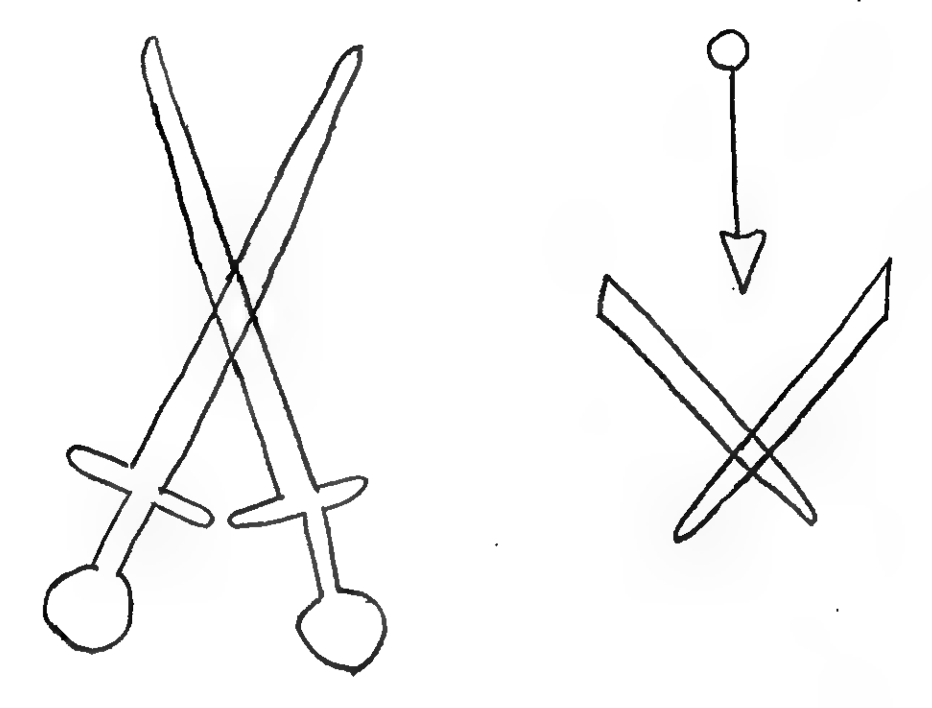
Couronne - Στέμμα

91 ε'

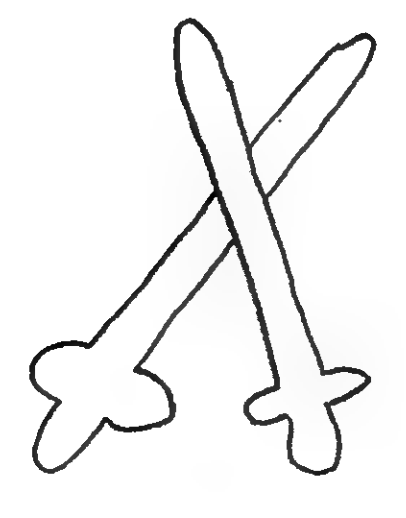
116 δ'

Coutelas - Ξίφος

22 α'

36 β'

44 β'

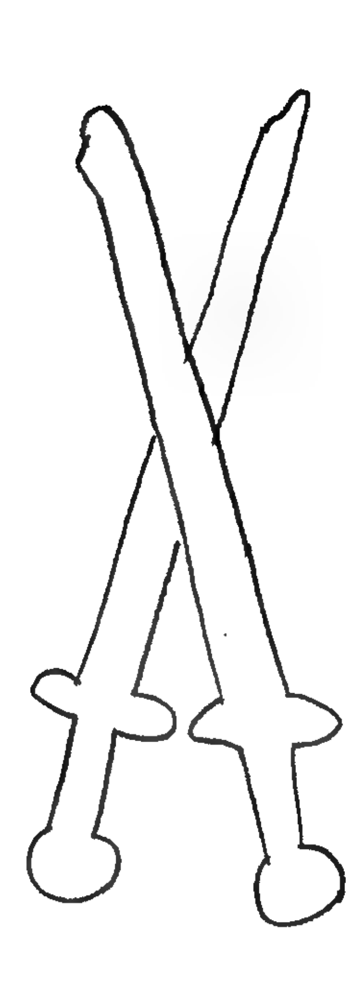
Coutelas - Ξίφος

71 α'

108 η'

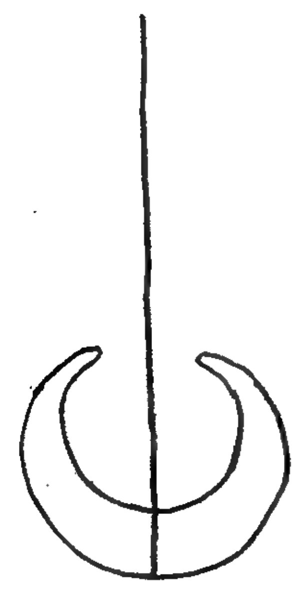
110 ε'

Crabe - Κάβουρας

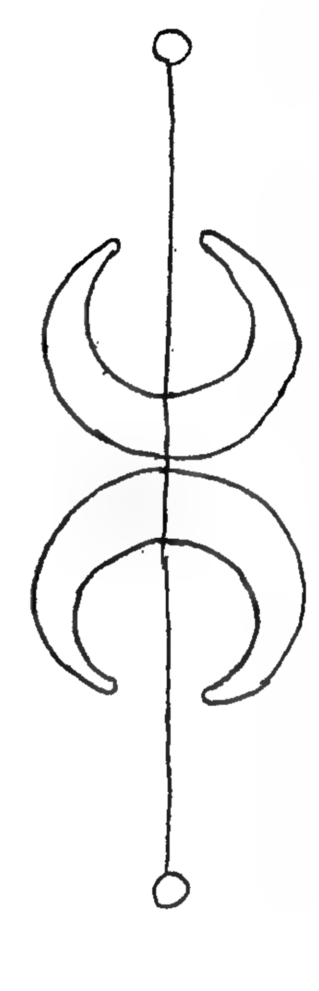
Croissant - Ἡμισέληνος

103 α'

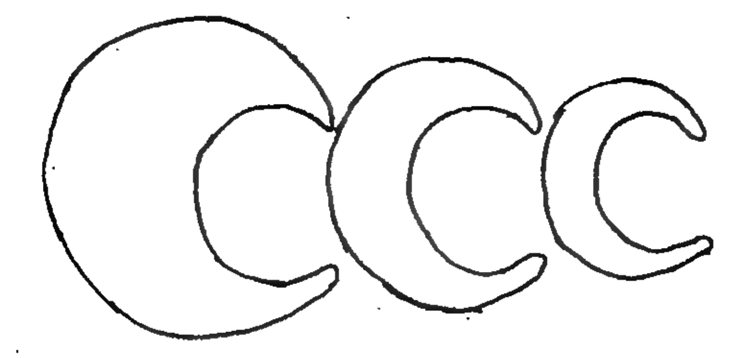

9 α'

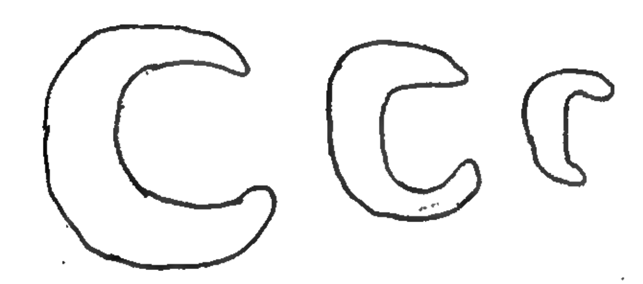

1 α'

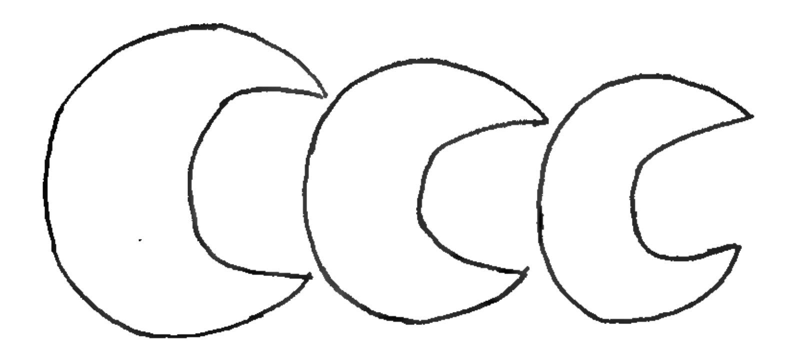
Croissant - Ἡμισέληνος

16

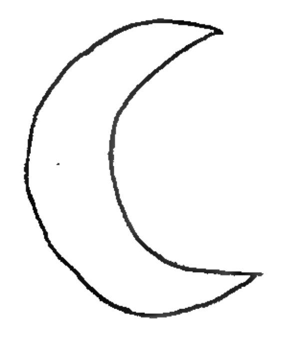
41 α'

83

Croissant - Ἡμισέληνος

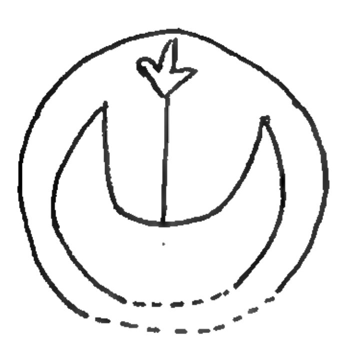
Croix - Σταυρὸς

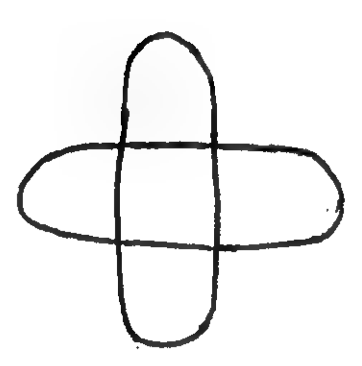
71 δ'

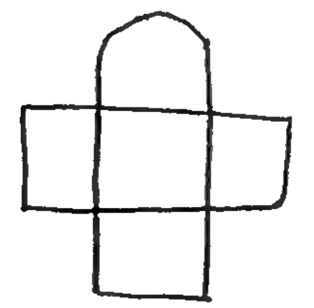
89 στ'

111

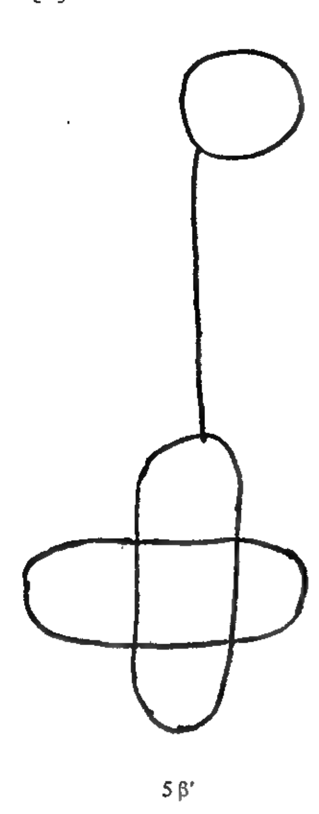

4 γ'

5 α'

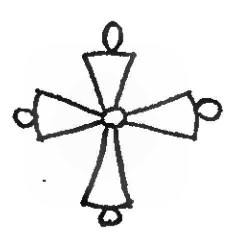
Croix - Σταυρός

5 β'

78 δ'

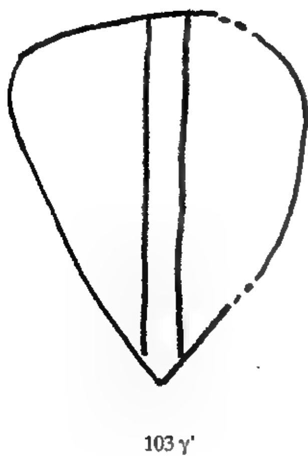

91 η'

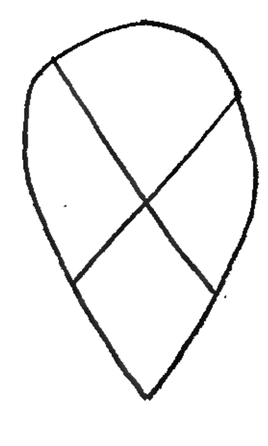
Écu - Ἀσπίς

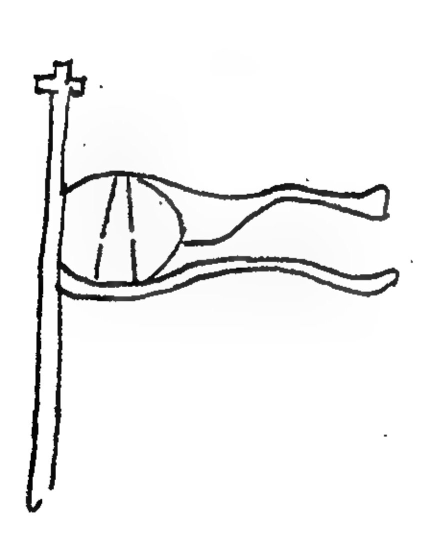
Étendard - Σημαία πολεμική

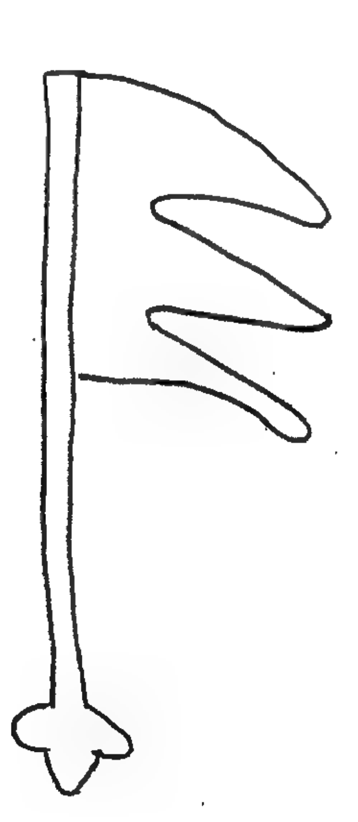
103 γ'

110 δ'

45 β'

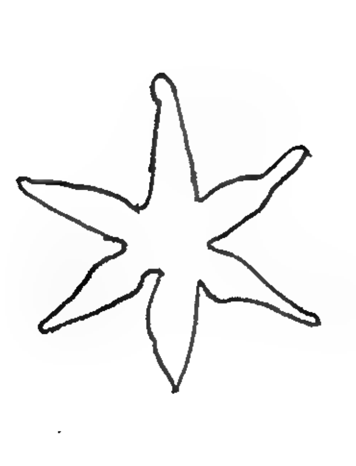

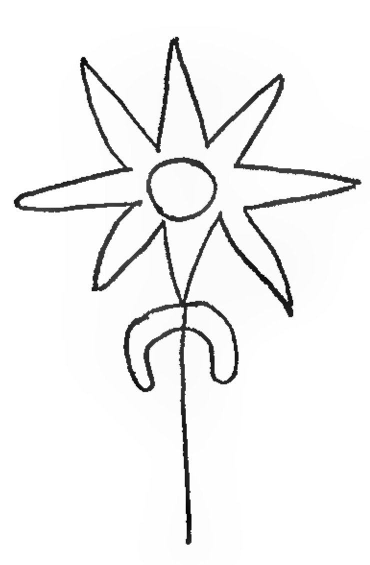
96 ε'

Étoile - Ἀστὴρ

8 γ'

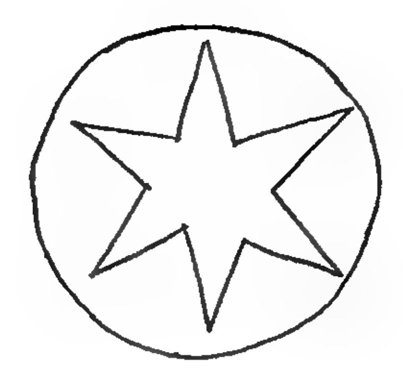

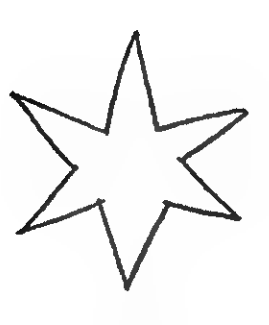
19 α'

22 στ'

Étoile - Ἀστὴρ

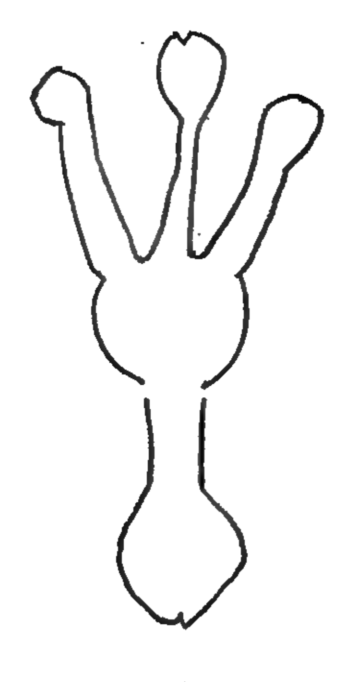
73

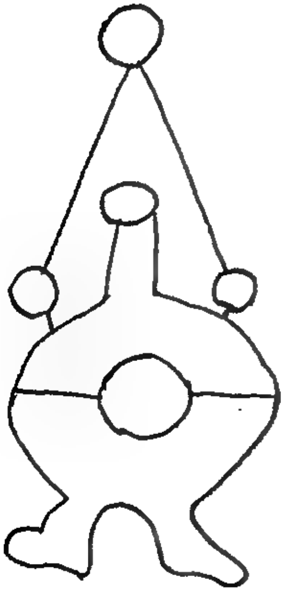
105 α'

Férule- Μαστίγιον

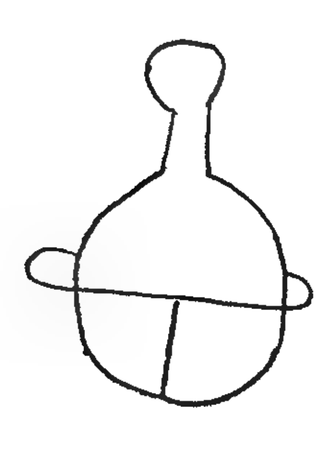
Flacon/Fiole - Φιαλίδιον

56 β'

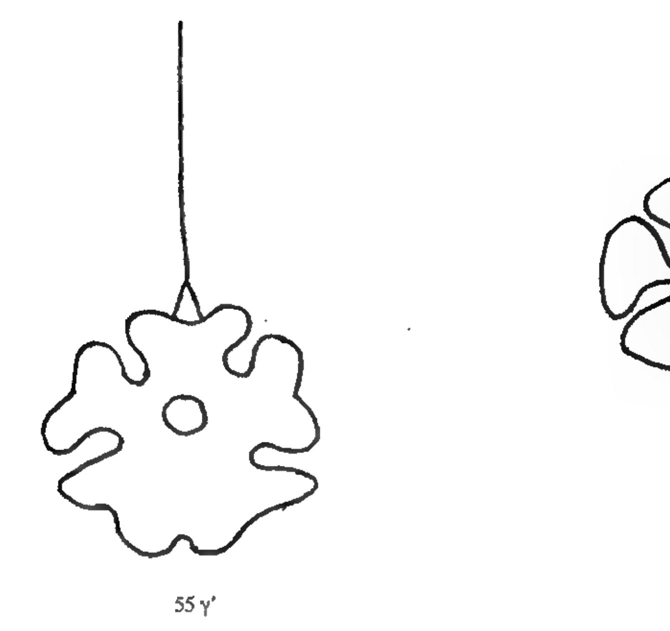

44 ε'

57 β'

Fleur - Ἄνθος

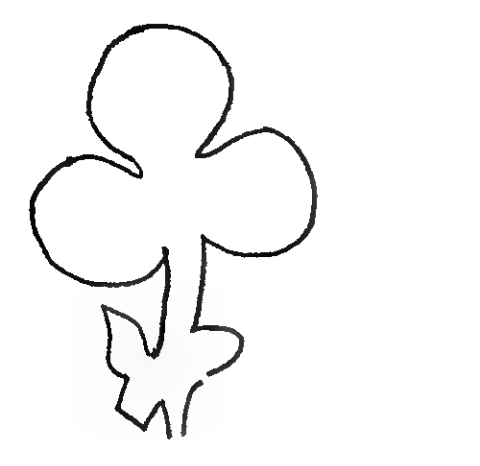
55 γ' 75 β'

89 ζ' 97 β'

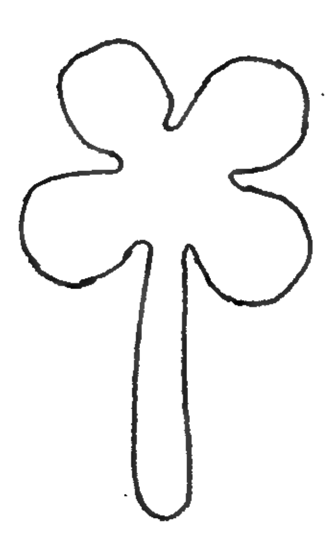
Fleur - Ἄνθος

105 γ'

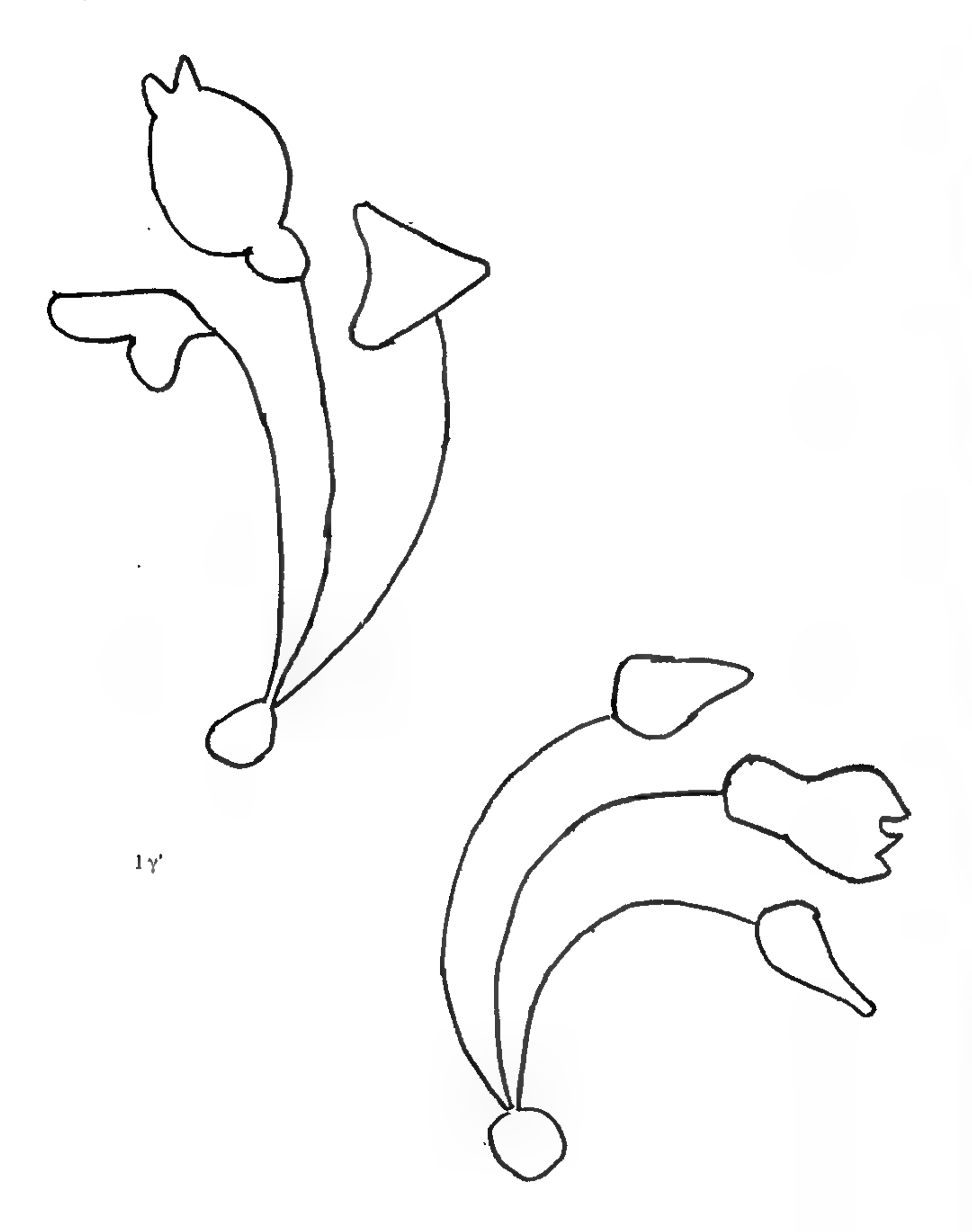

113 ζ'

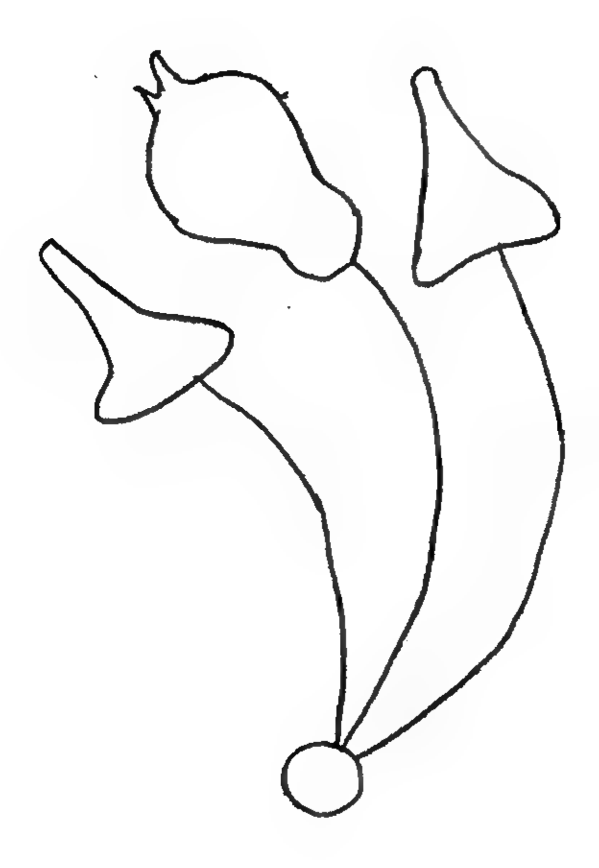

119 α'

Fruit - Καρπὸς

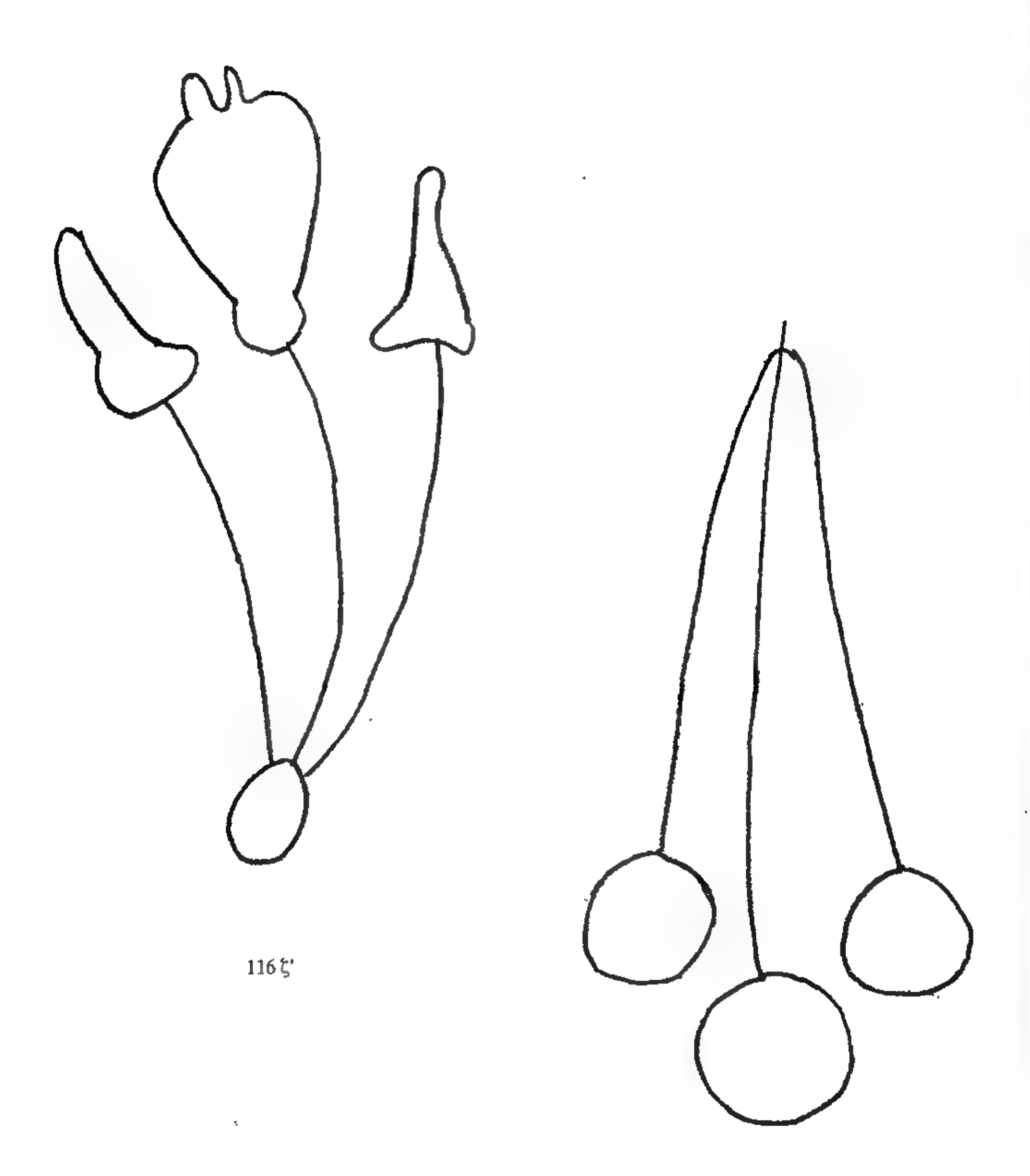

Fruit - Καρπός

9 β΄

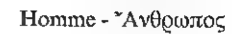
Fruit - Καρπὸς

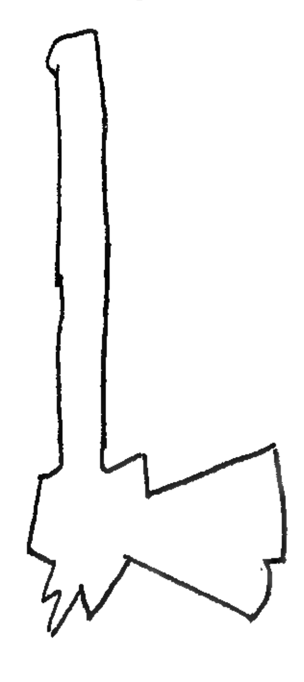

116 ζ'

46 ε'

Hache - Πέλεκυς

Homme - Ἄνθρωπος

101 α'

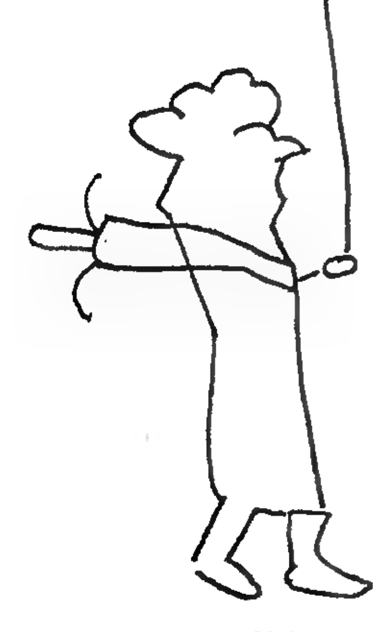

110 α'

60 α'

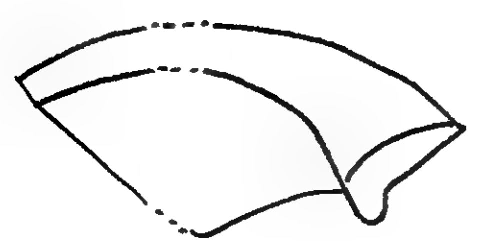
96 γ'

115 α'

Huchet - Σάλπιγξ

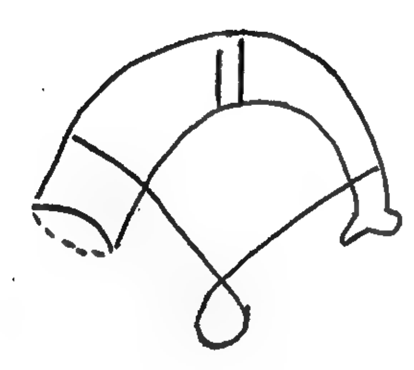
Léopard - Λεοπάρδαλις

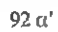

90 ε'

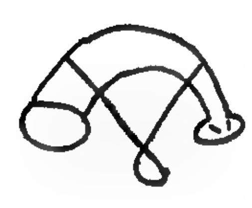

91 ζ'

92 α'

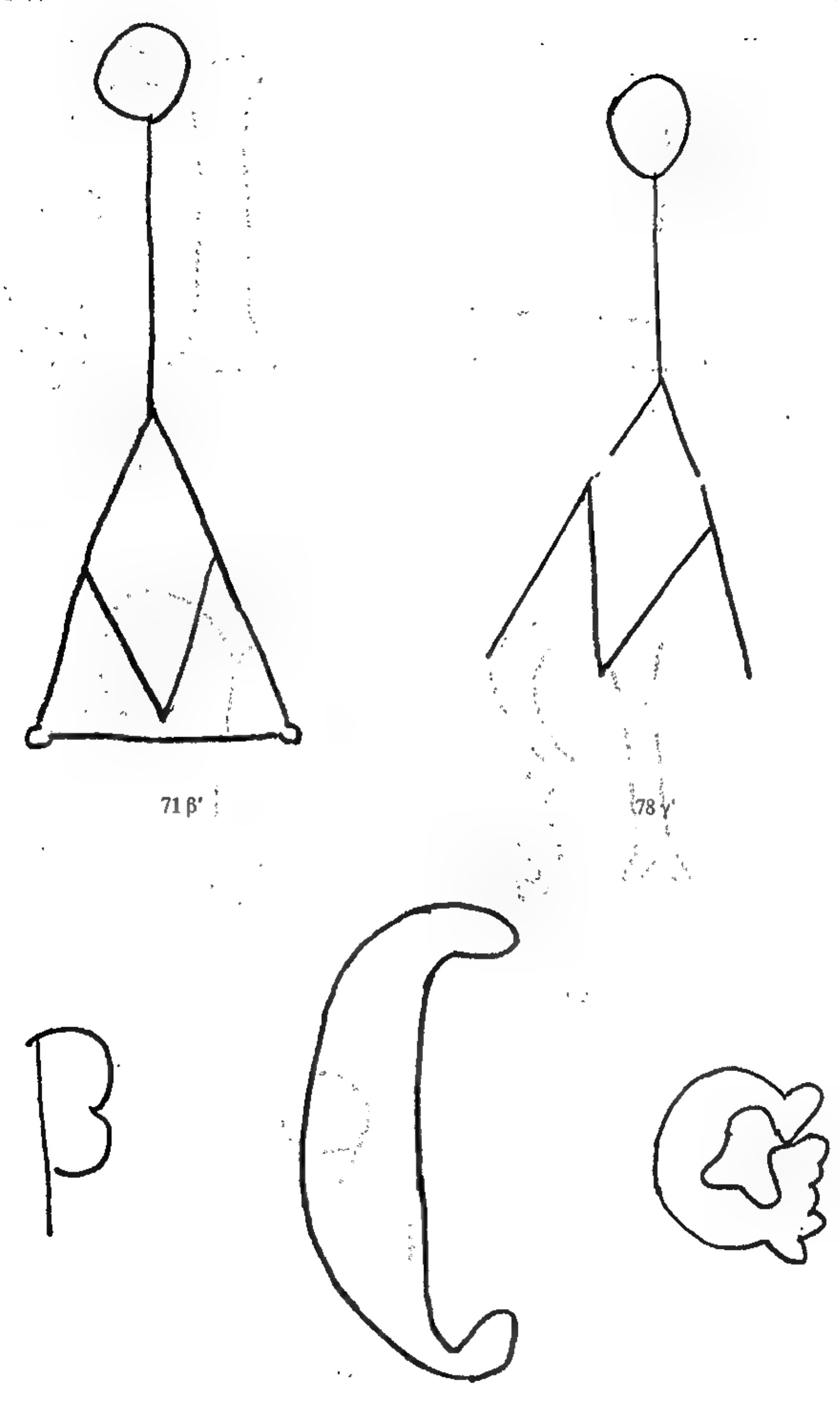

122

32 γ'

Lettres - Γράμματα

71 β'

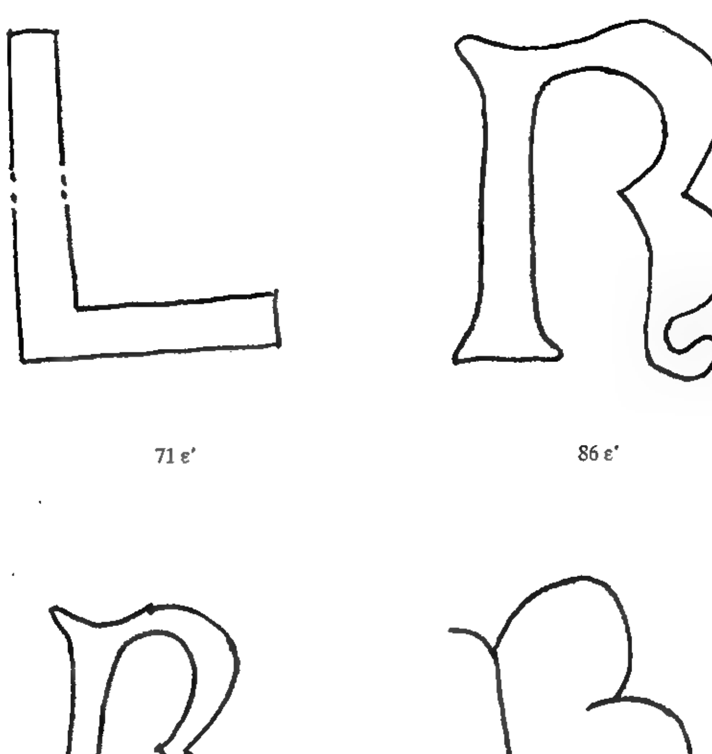
78 γ'

107 γ'

4 α'

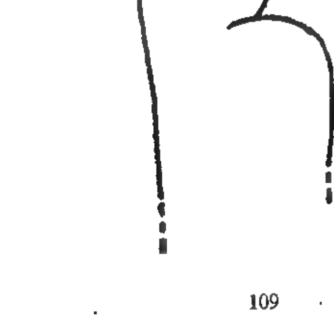
78 β'

Lettres - Γράμματα

71 ε'

86 ε'

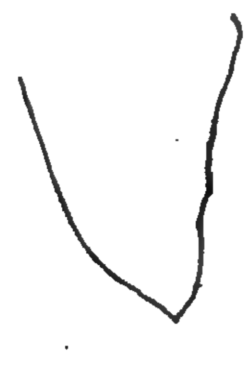
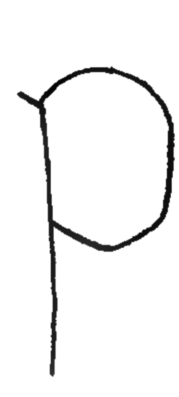

92 β'

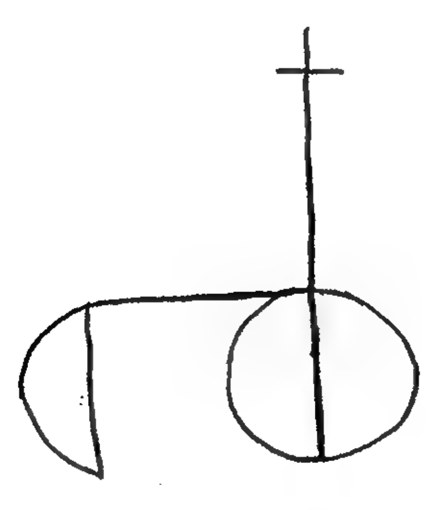
109

4 β'

Lettres assemblées - Γράμματα συμπαρατασσόμενα ἢ συμπλεκόμενα.

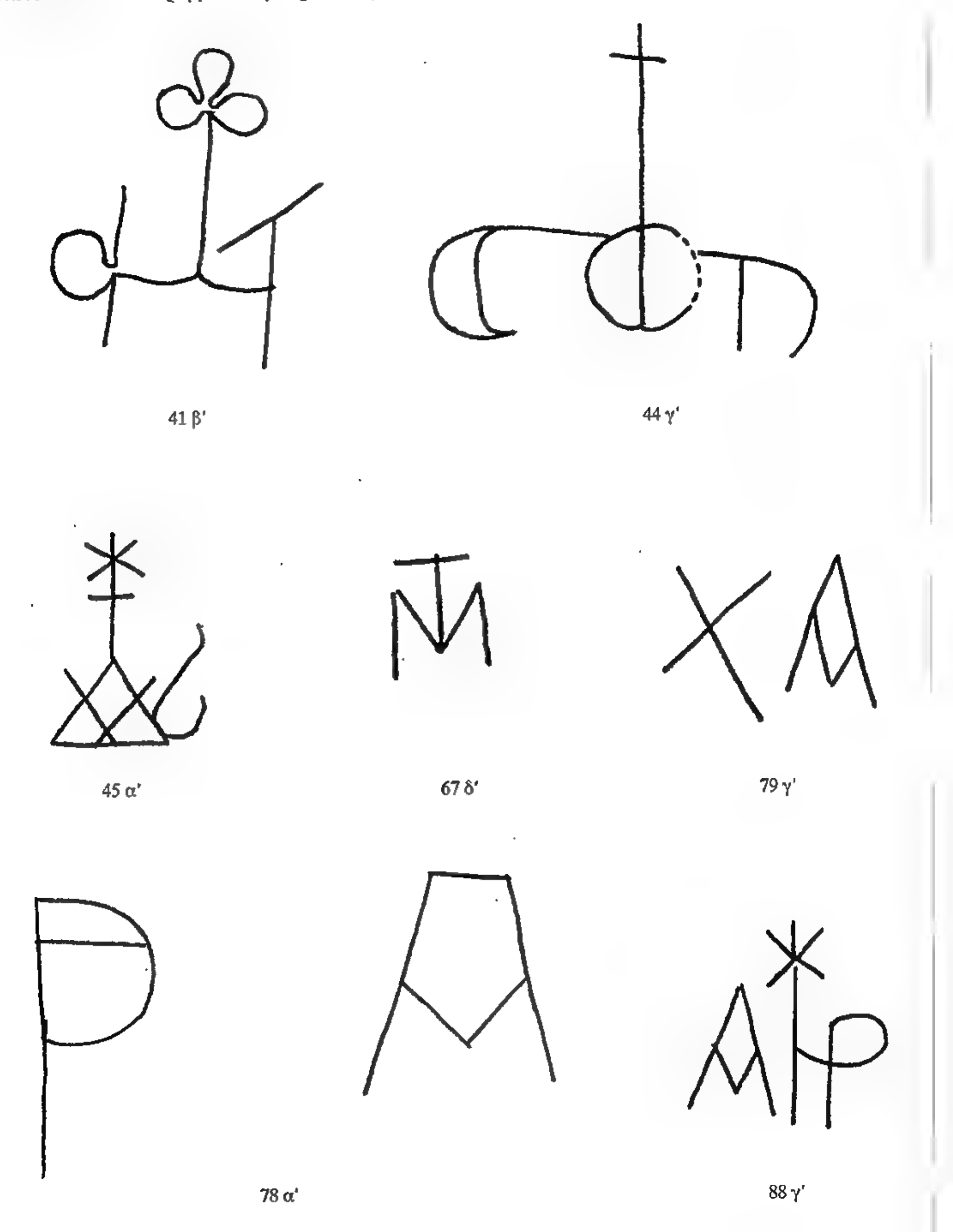

8 α'

8 β'

Lettres assemblées - Γράμματα συμπαρατασσόμενα ἢ συμπλεκόμενα.

41 β'

44 γ'

45 α'

67 δ'

79 γ'

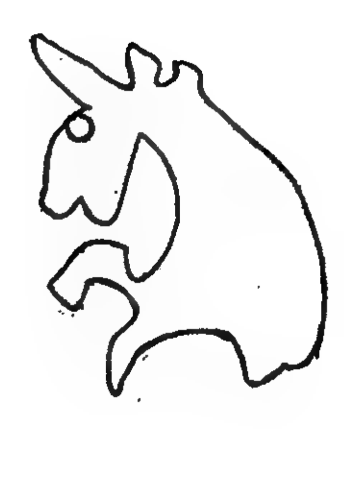
78 α'

88 γ'

Licorne - Μονόκερως

22 β'

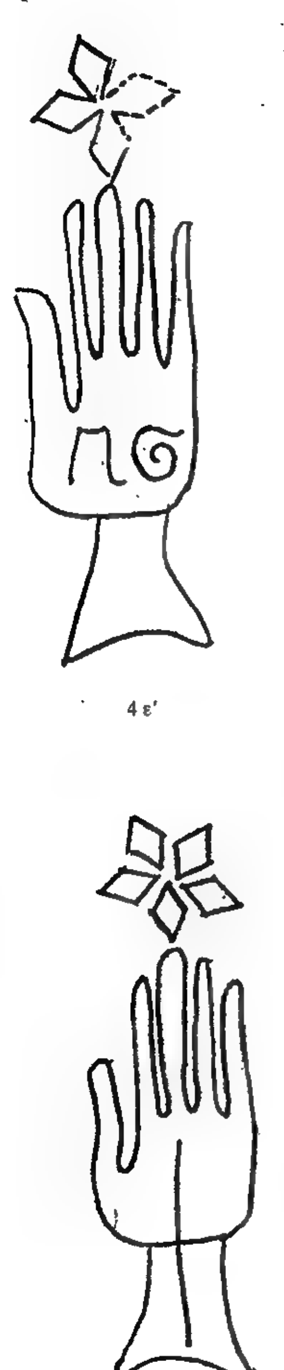

86 β'

89 α'

Main - Χείρ

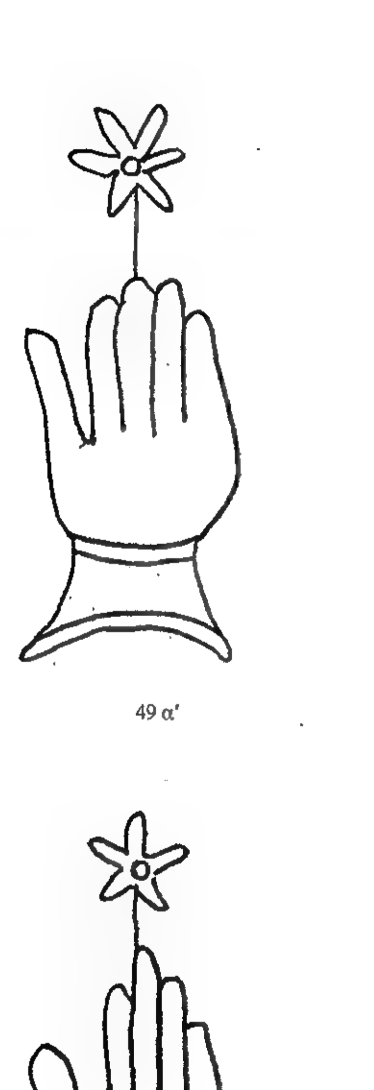
4 ε'

36 α'

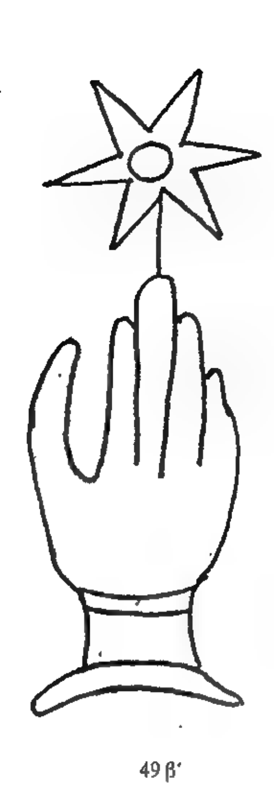

13 α'

Main - Χείρ

49 α'

49 β'

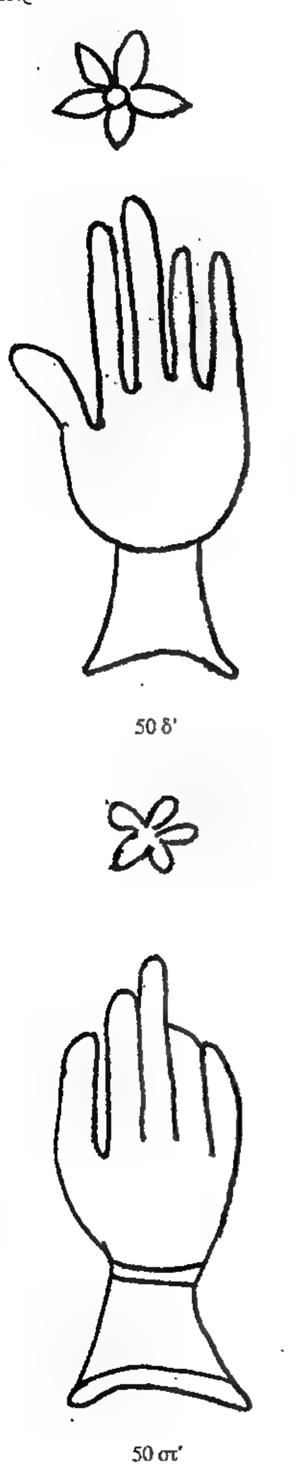

49 γ'

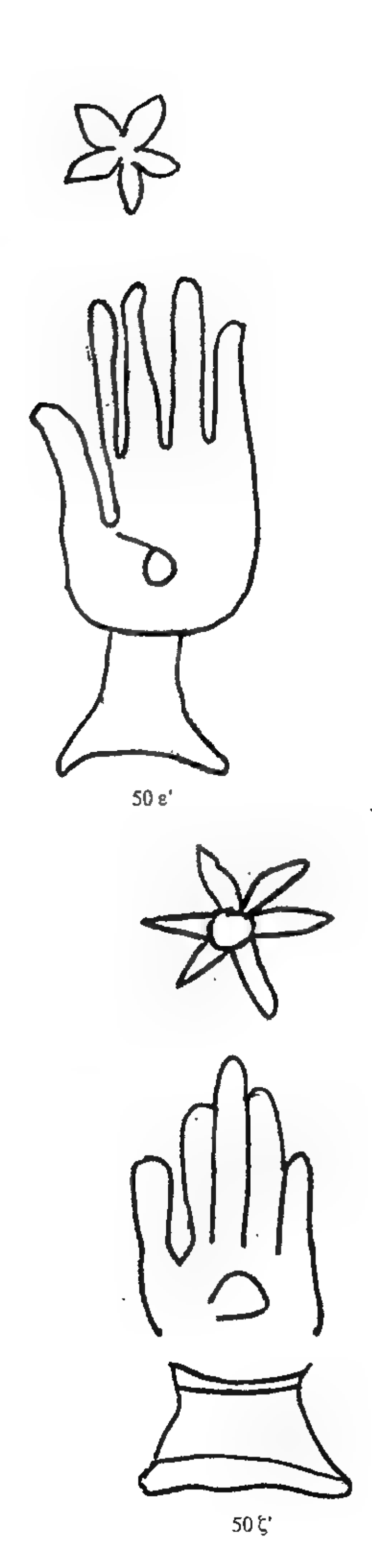
50 γ'

Main - Χείρ

50 δ'

50 στ'

50 ε'

50 ζ'

Main - Χεὶρ

62 α'

66 α'

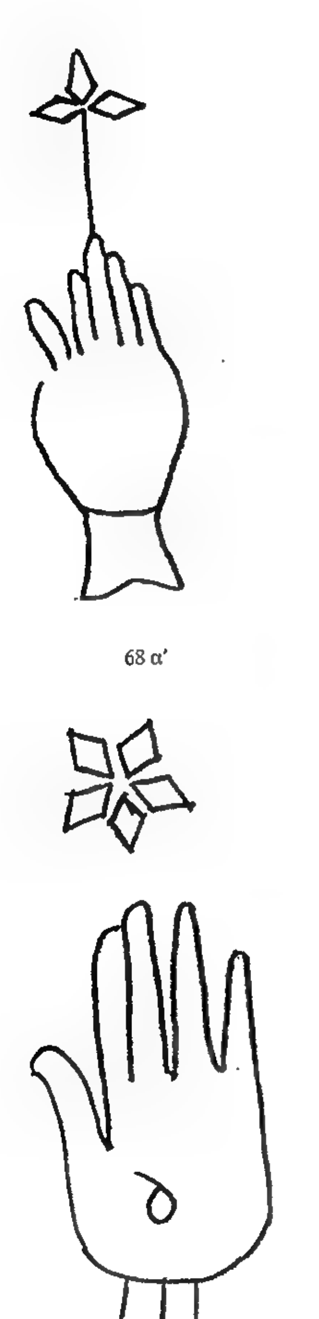

66 β'

66 γ'

Main - Χεὶρ

68 α'

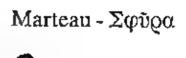
70 α'

77 δ'

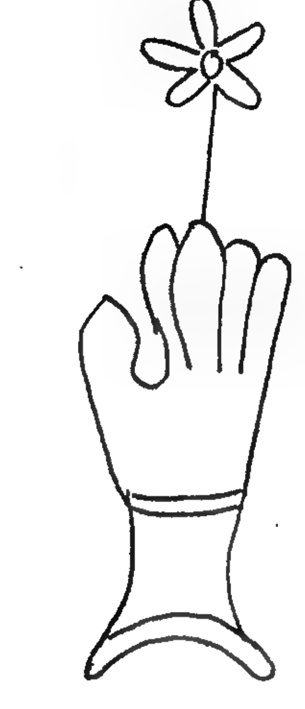
113 α'

Main - Χεὶρ

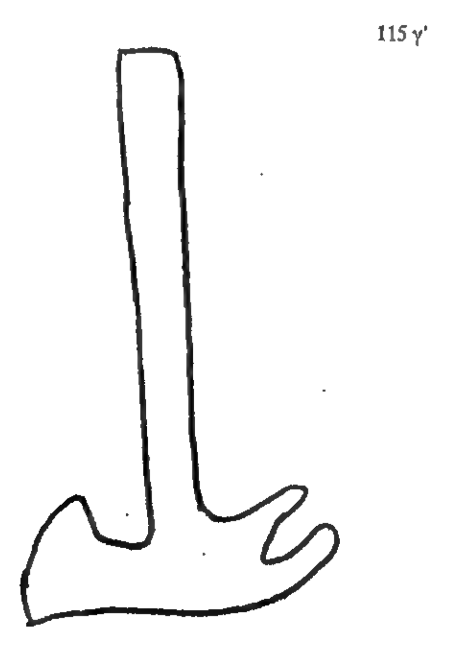

115 β'

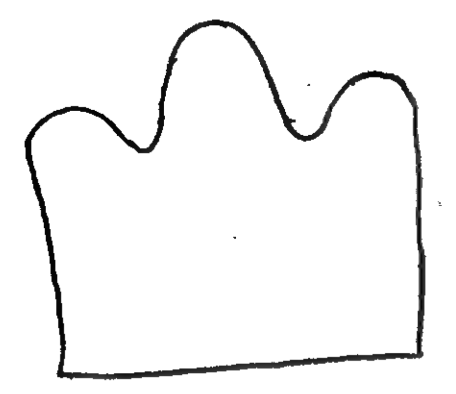

115 γ'

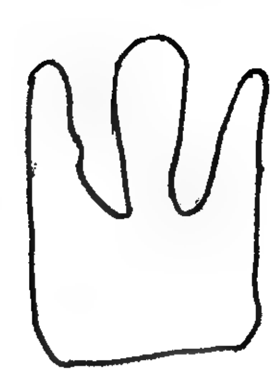

3 δ'

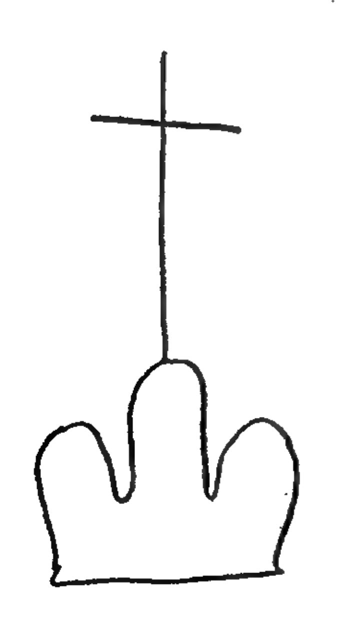
Mont - Ὄρος

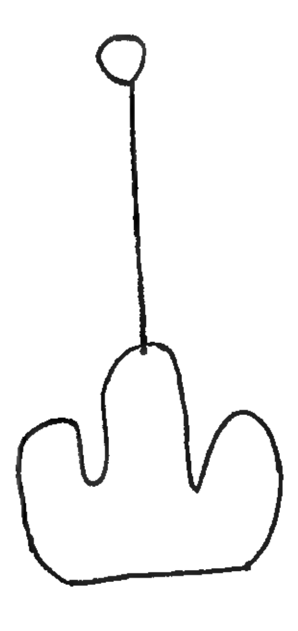
3 α'

11 β'

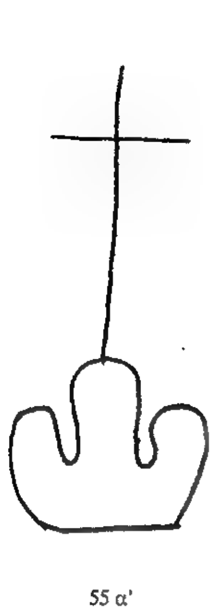

22 γ'

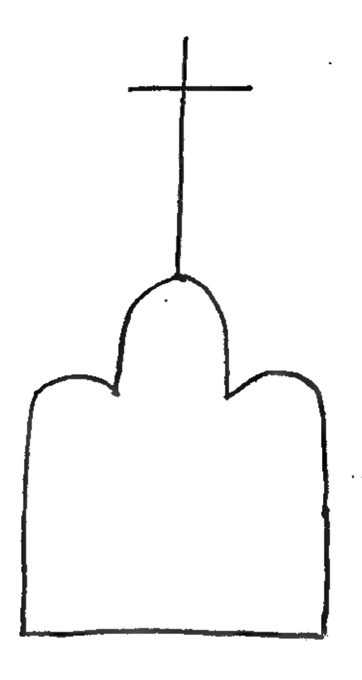
53

Mont - Όρος

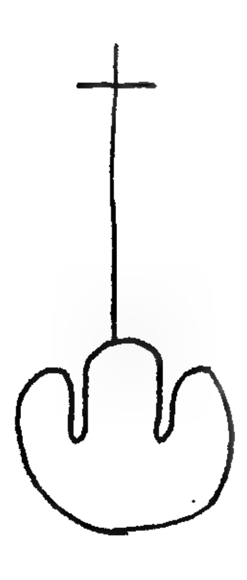

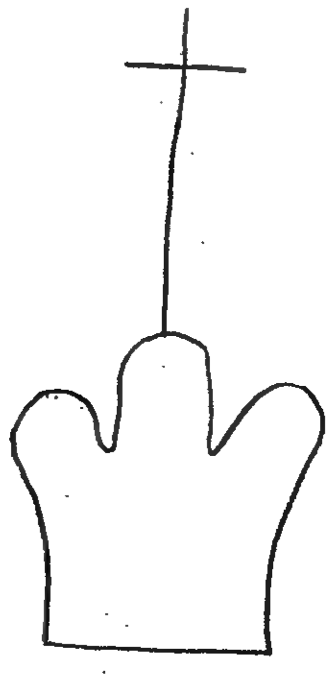
55 α'

86 γ'

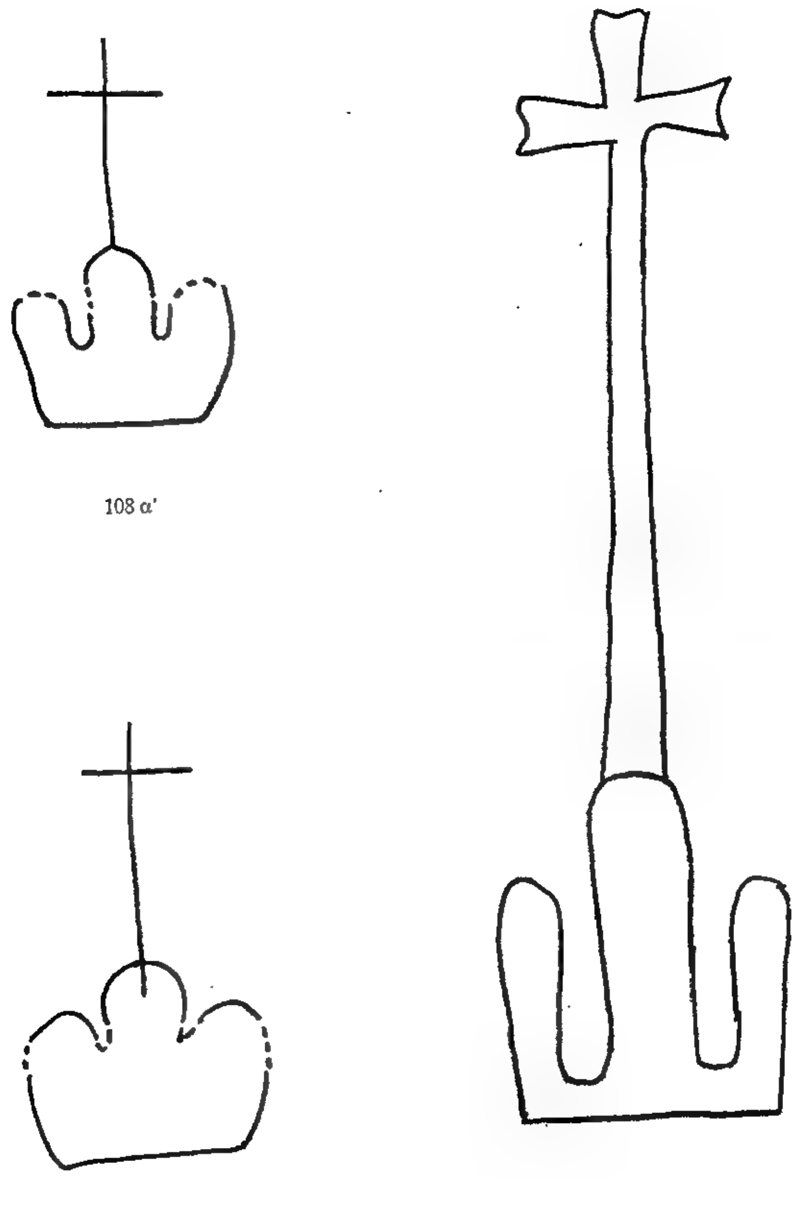

89 δ'

100 γ

Mont - Ὄρος

108 α'

108 θ'

18 α'

Oiseau - Πτηνὸν

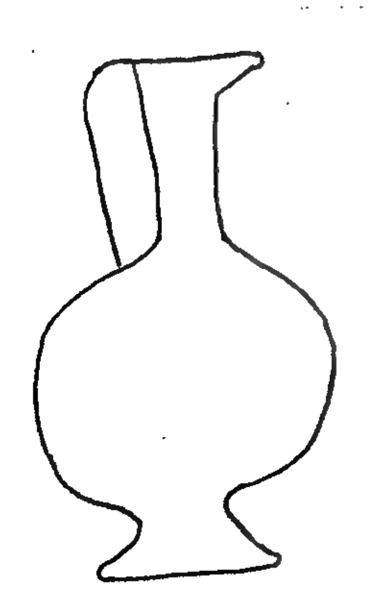
Pot - Δοχεῖον (Κανάτι)

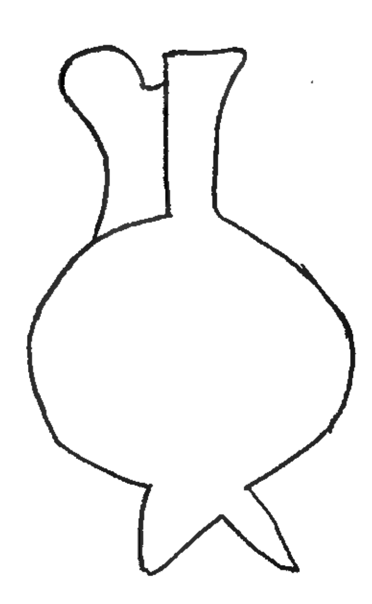
88 στ'

108 στ'

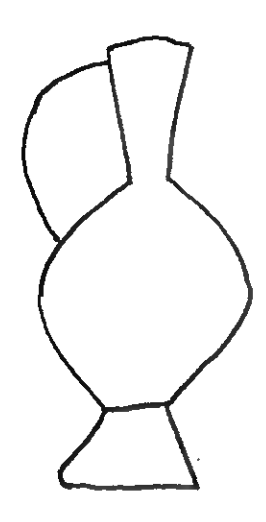

46 β'

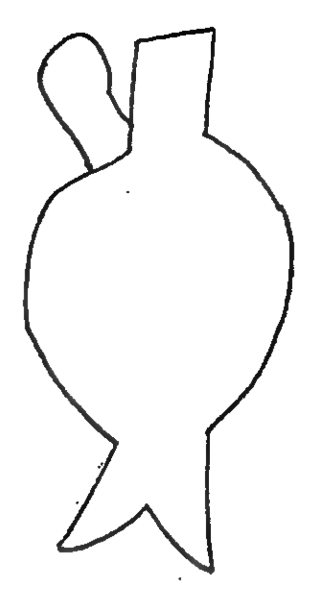

56 α'

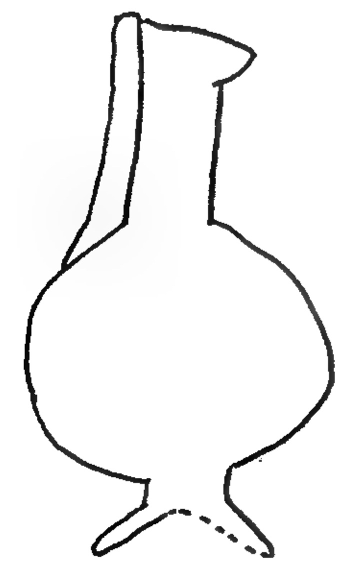
Pot - Δοχεῖον (Κανάτι)

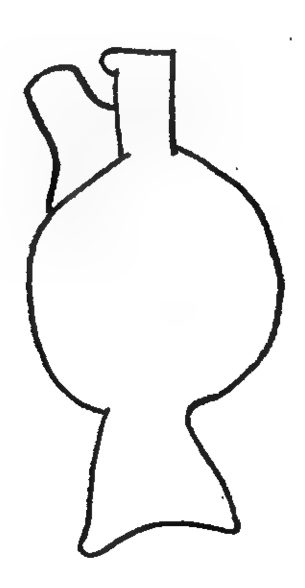
71 γ'

96 α'

96 δ'

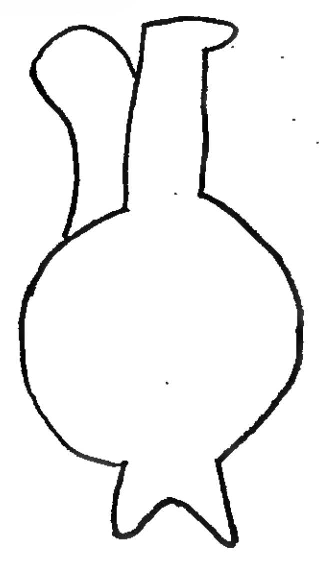
104 β'

ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

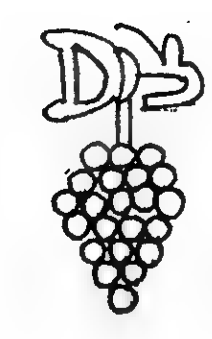

ΠΙΝΑΞ ΟΘ'

Pot - Δοχεῖον (Κανάτι)
Roue - Τροχὸς

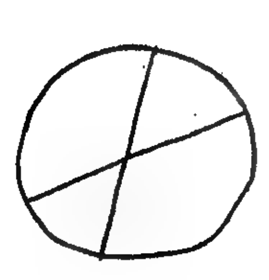
Raisin - Σταφυλῆ
Soleil - Ἥλιος

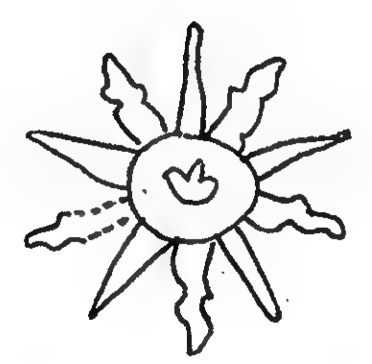
104 γ'

21 α'

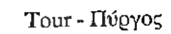

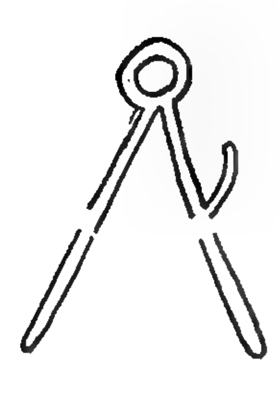
105 β'

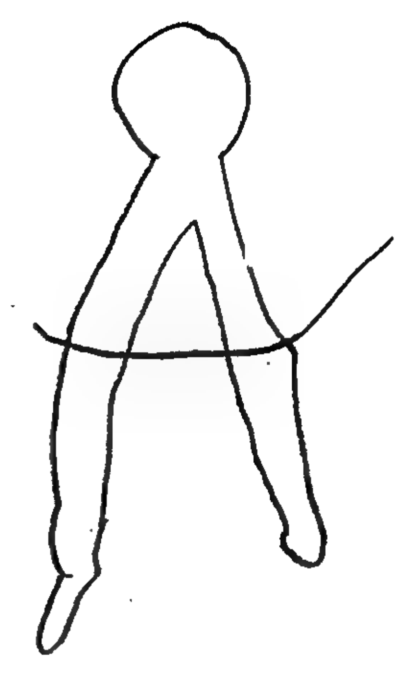
116 β'

Tenaille - Λαβὶς

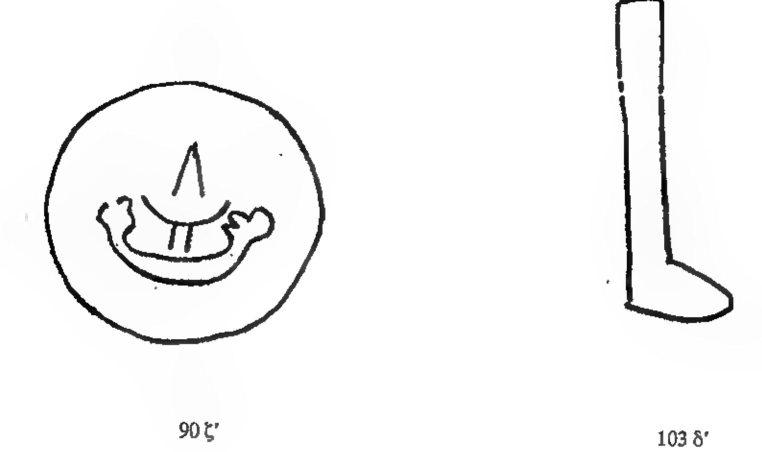

100 α'

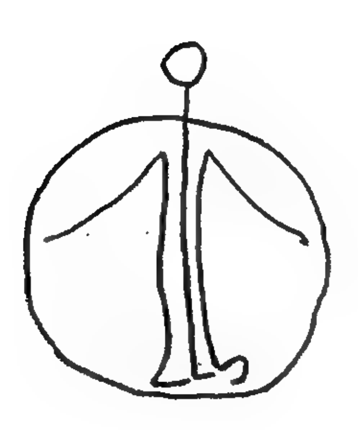
108 γ'

Indéterminés - 'Απροσδιόριστα

90 ζ'

103 δ'

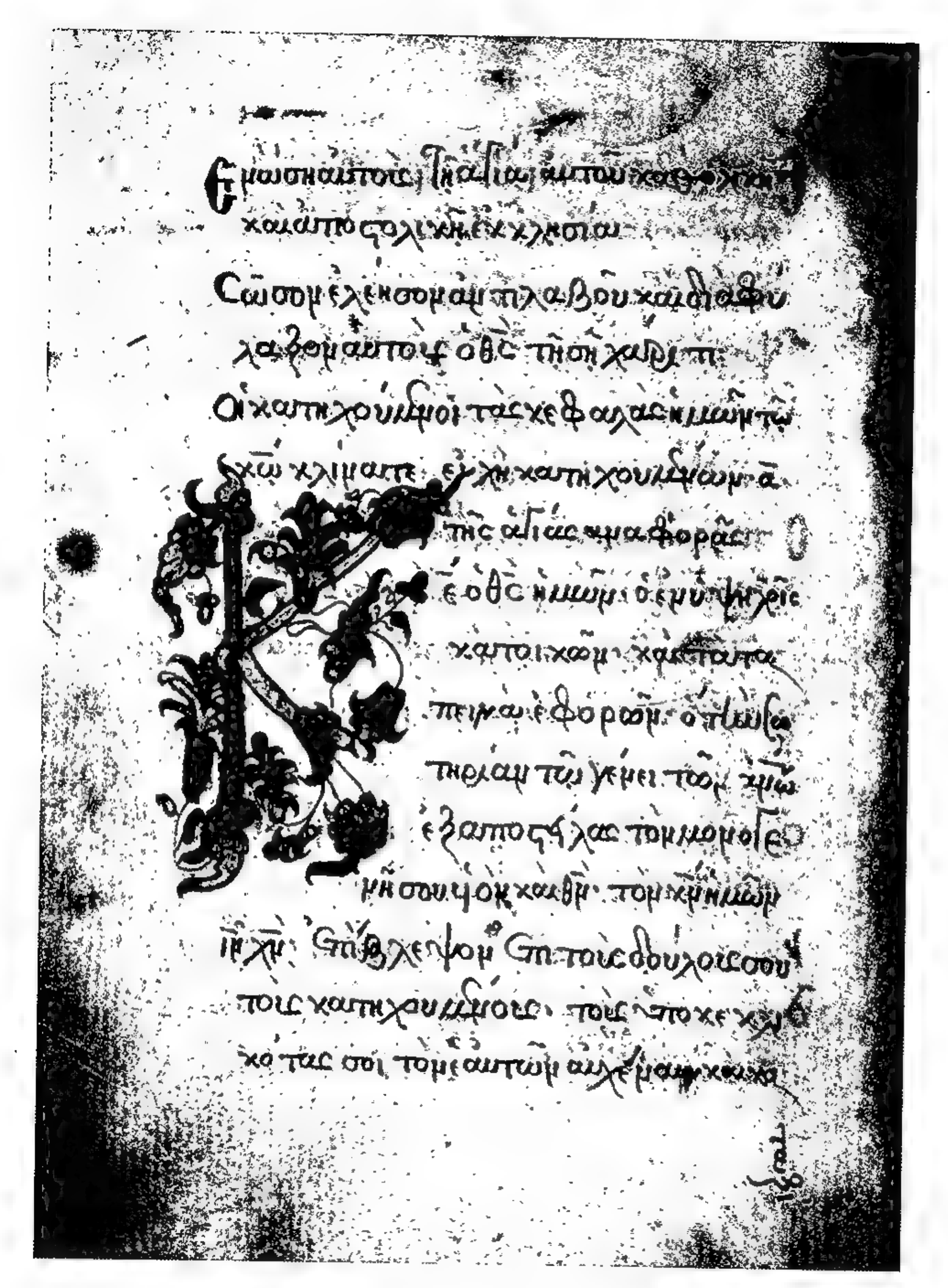

107 β'

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΑ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

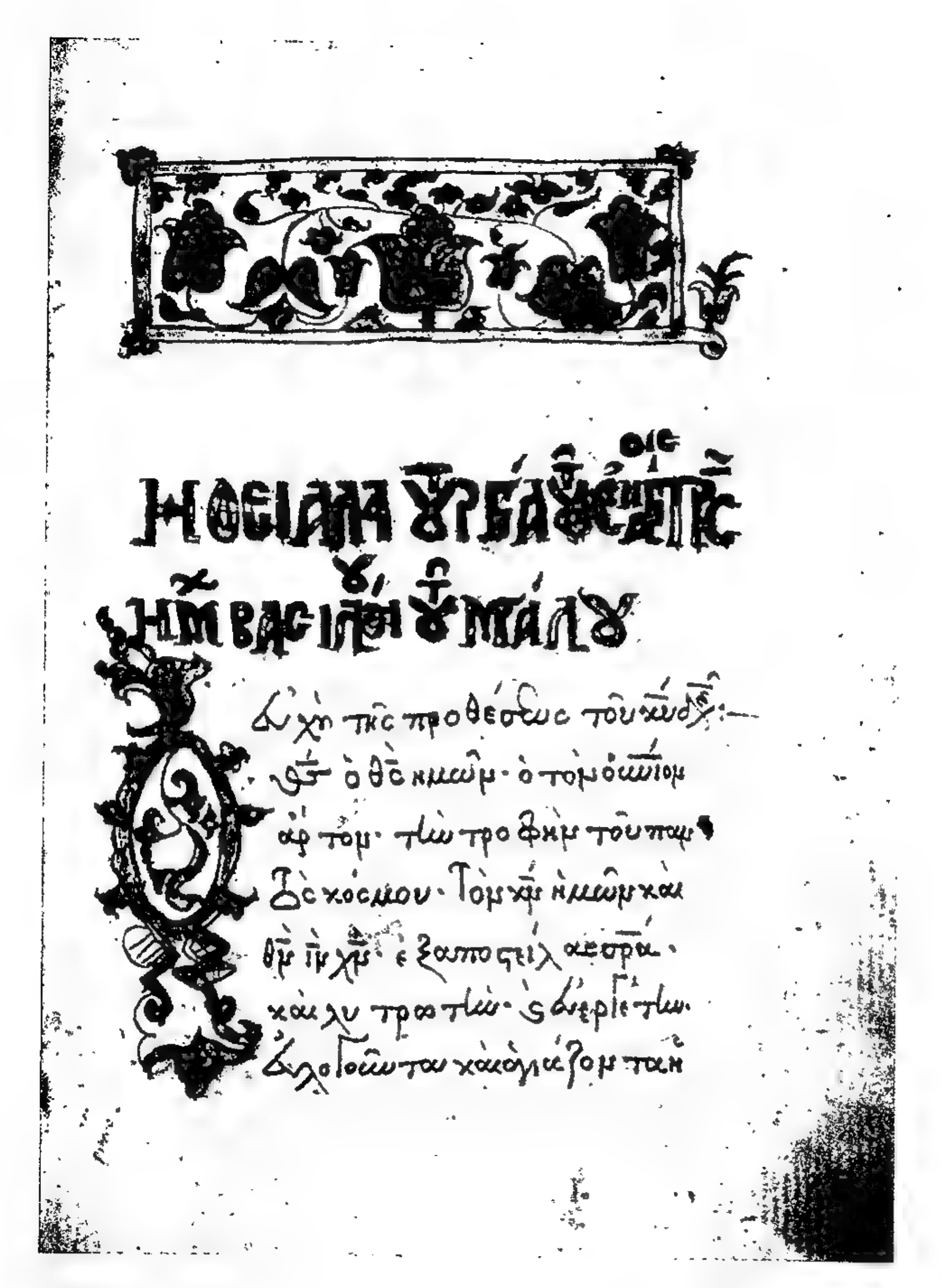
ΠΙΝ. I-XIII , 1-214

Φωτογραφίαι χειρογράφων: Λεων. Χ. Ἀνανιάδης

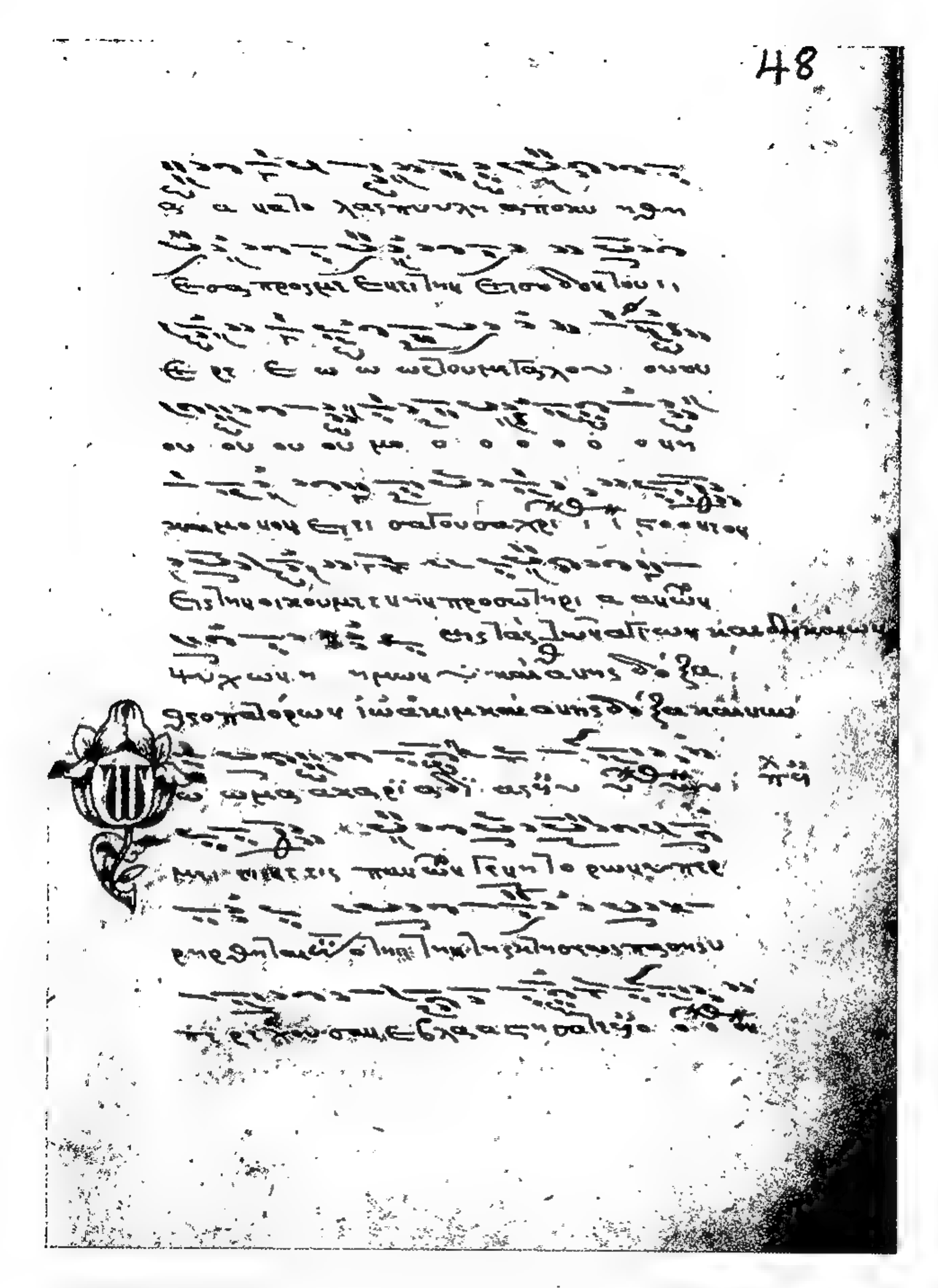
ΚΩΔΙΞ 16, φ. 19β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ἔτ. 1675).

ΚΩΔΙΞ 16, φ. 26β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ἔτ. 1675).

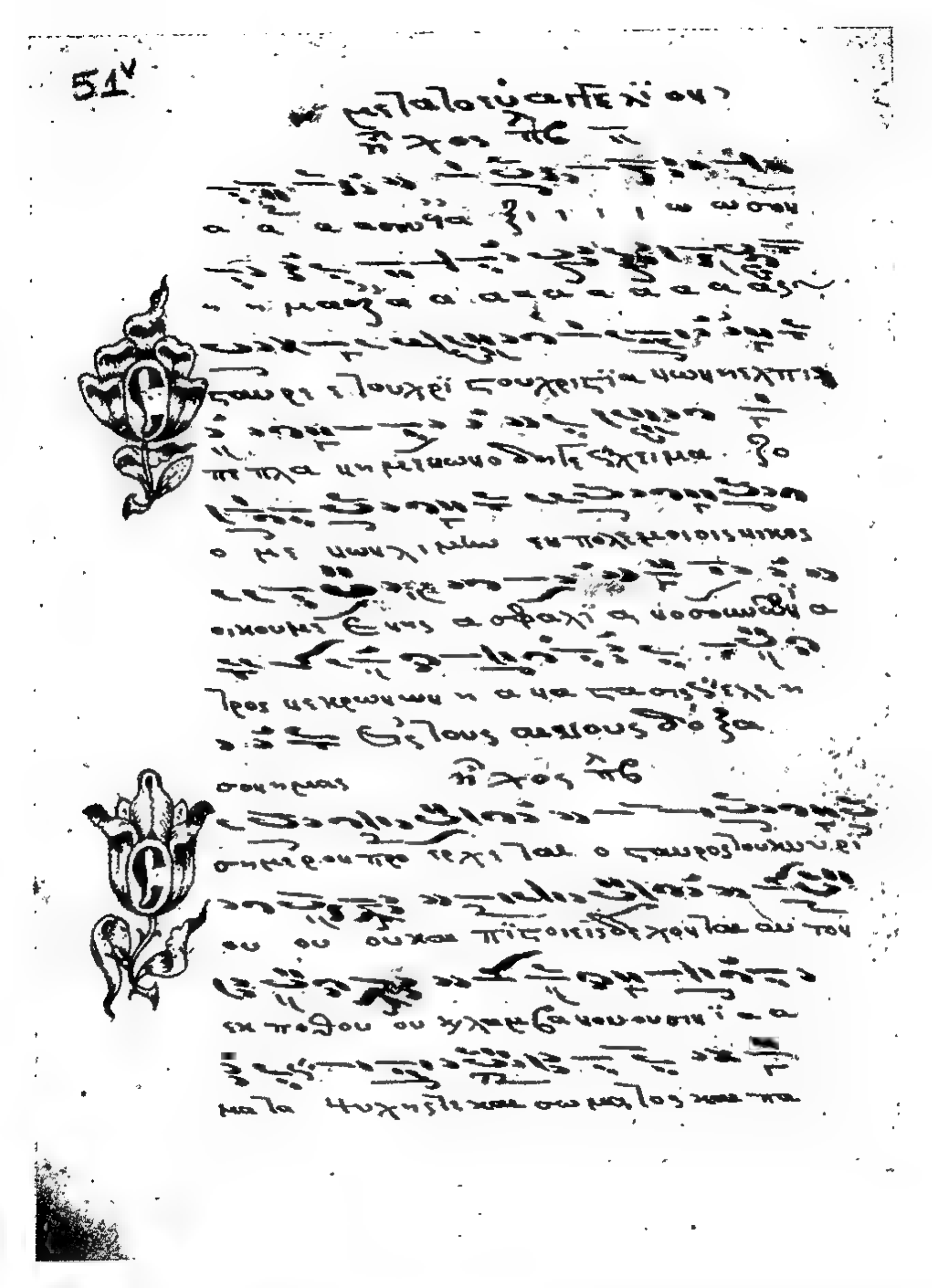

ΚΩΔΙΞ 16, φ. 46α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα, διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου (ἔτ. 1675).

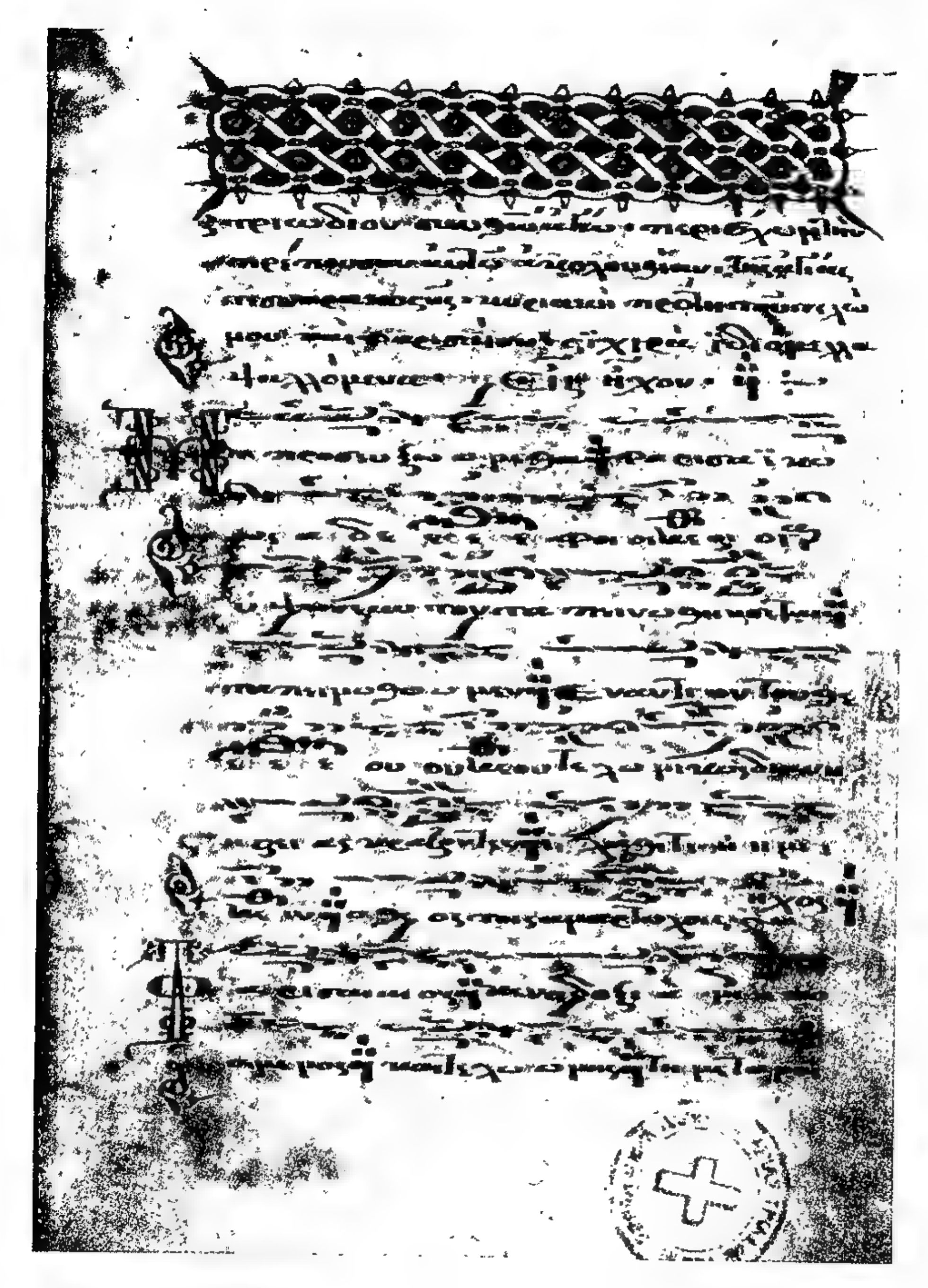
ΚΩΔΙΞ 16, φ. 54β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ἔτ. 1675).

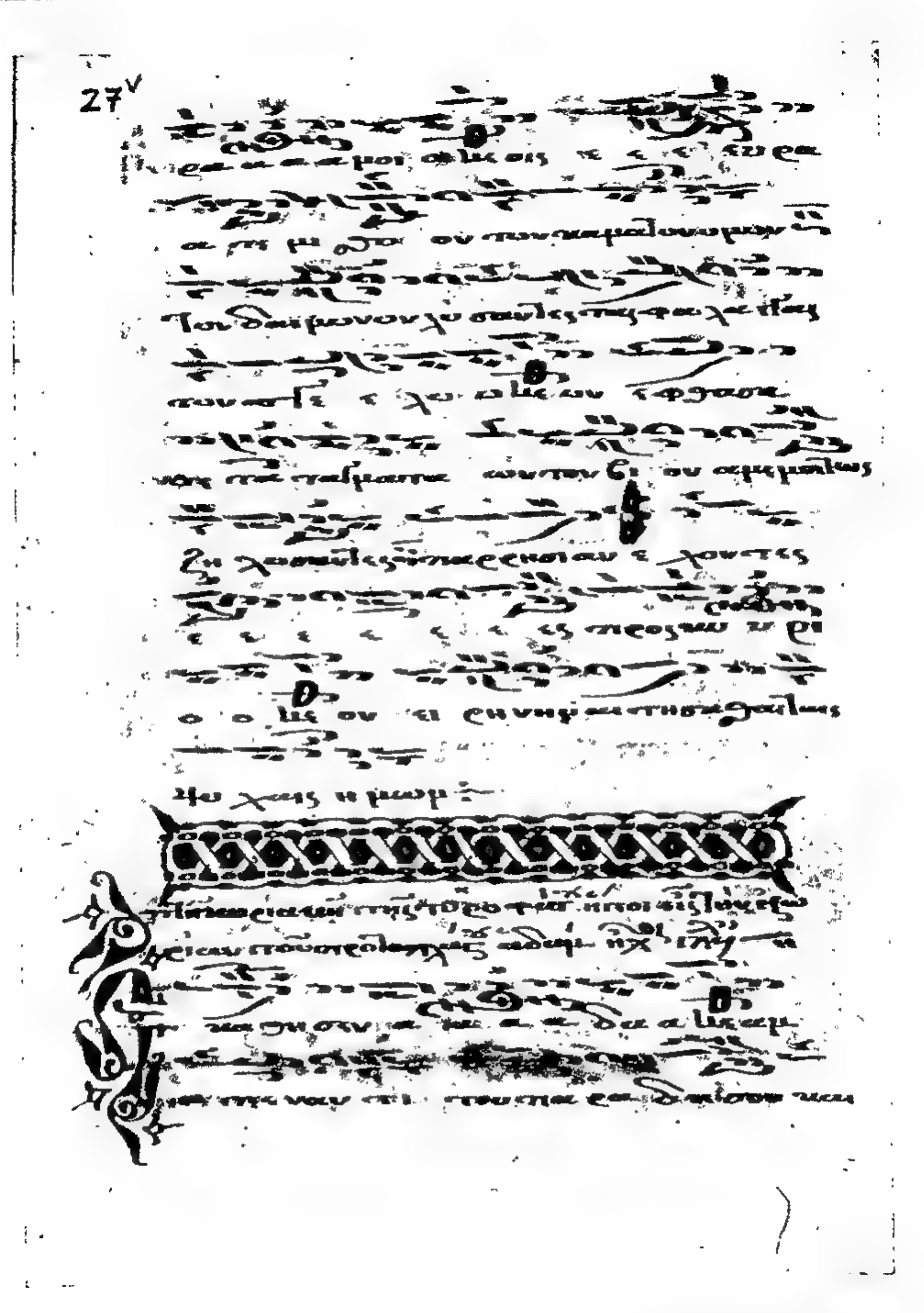
ΚΩΔΙΞ 37, φ. 48α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου. διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ΙΗ' αἰ.).

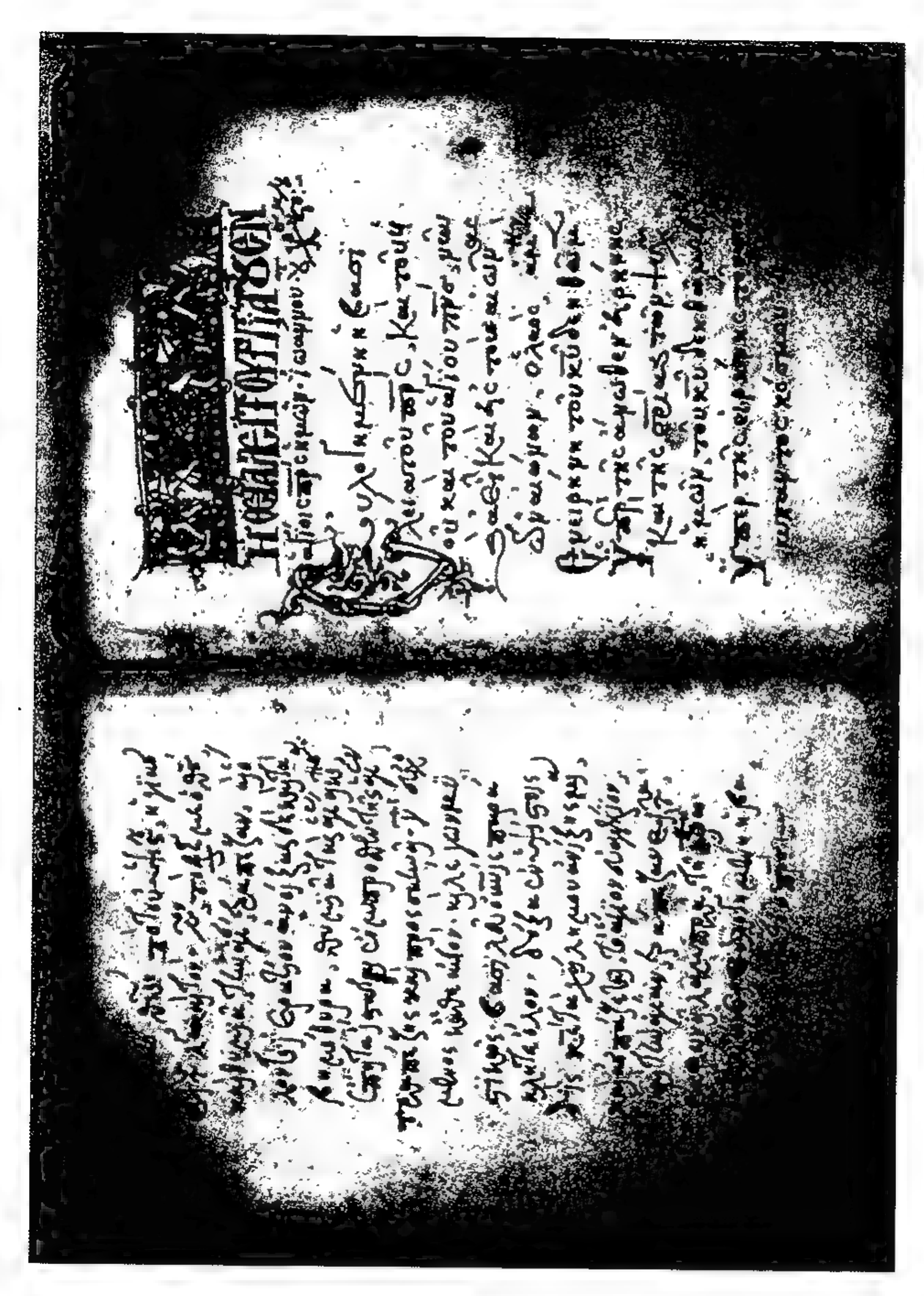

ΚΩΔΙΞ 37, φ. 51β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου, διακοσμητικὰ πρωτογράμματα (ΙΗ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 39, φ. 4α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ μουσικοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.).

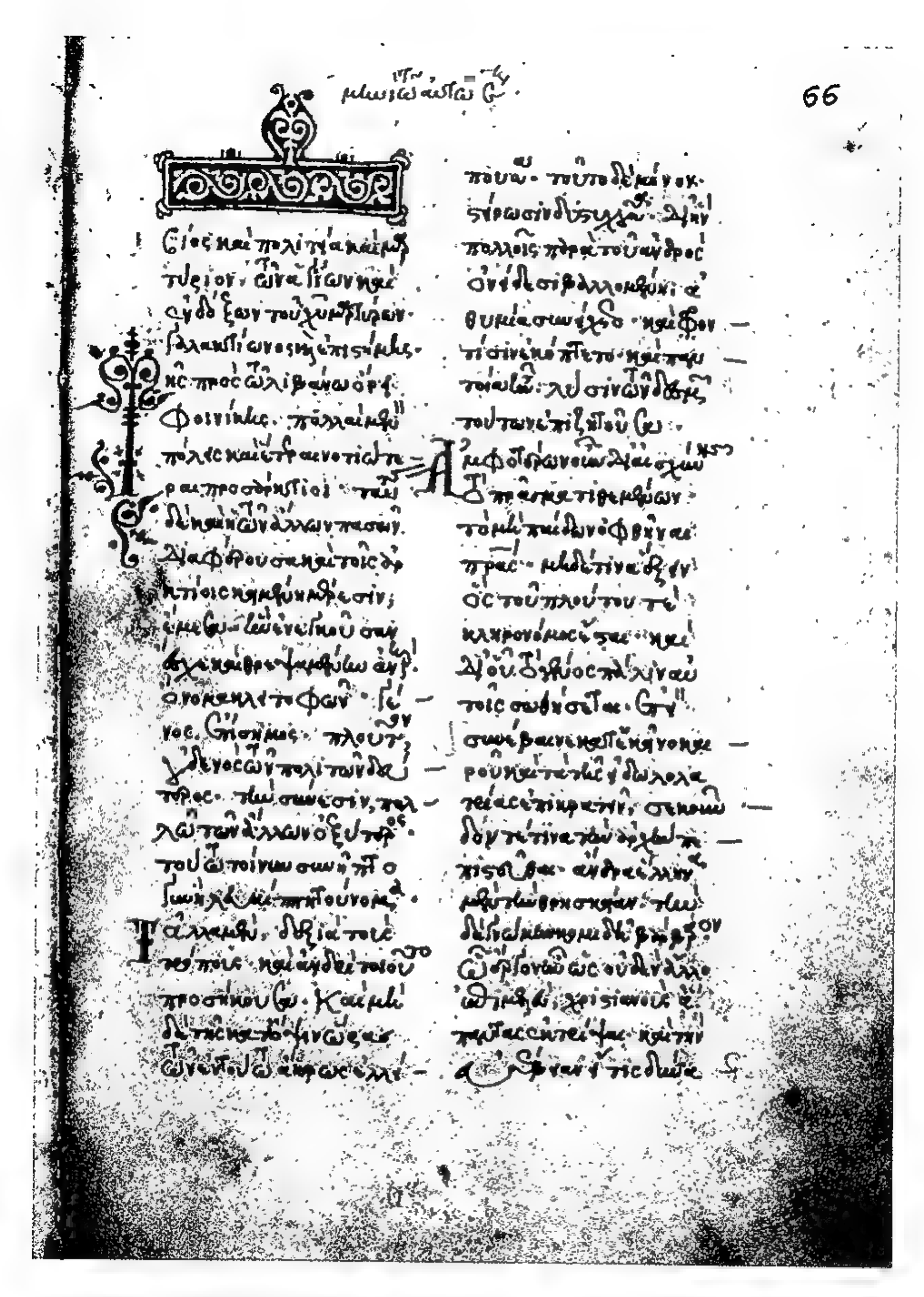

ΚΩΔΙΞ 39, φ. 27β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ΙΗ' αἰ.).

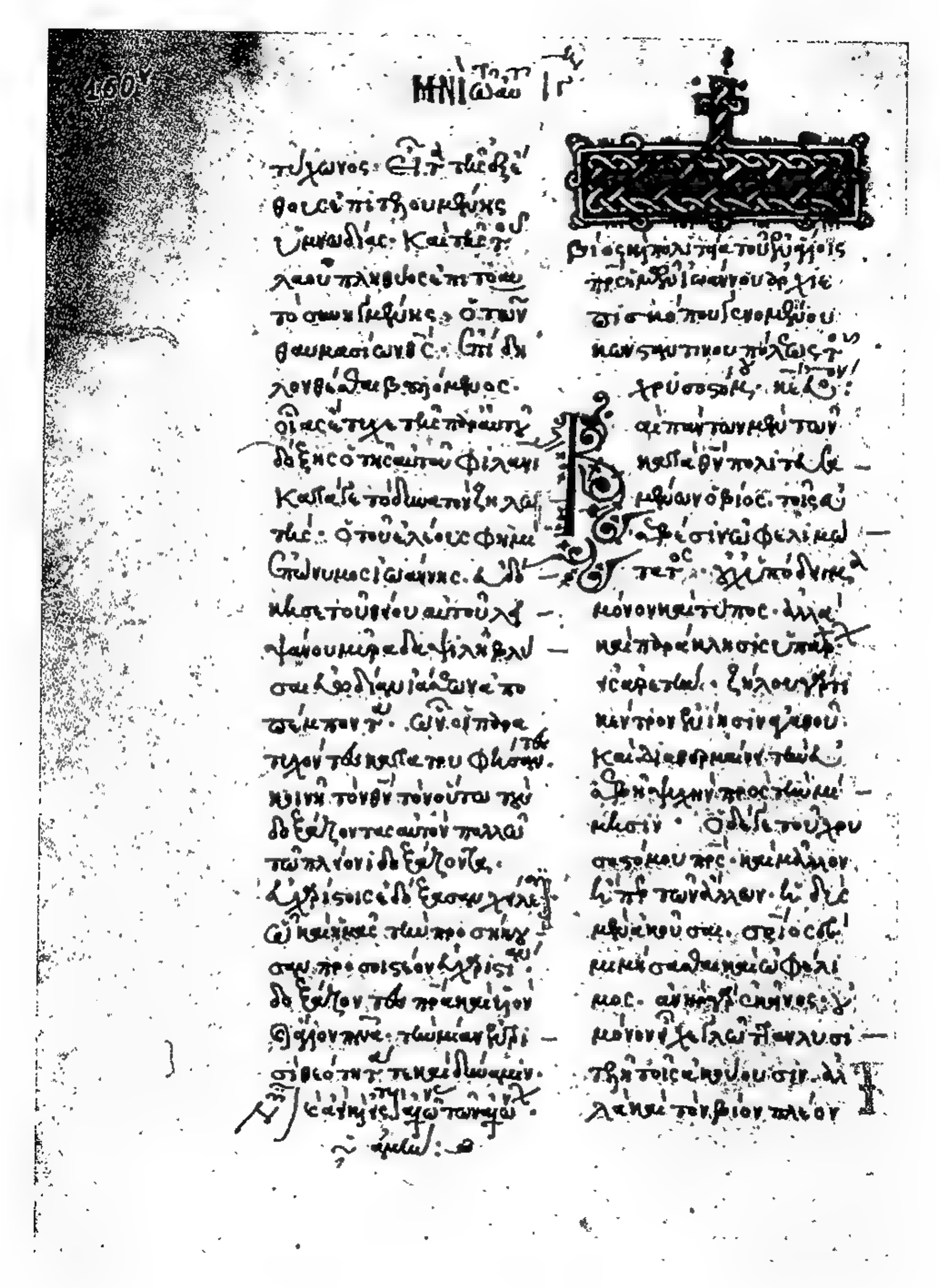
ΚΩΔΙΞ 47, φφ. 21β-22α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον κόσμημα, διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Λειτουργίας τοῦ ἁγ. Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου (ΙΖ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 77, φ. 140α: εἰκὼν ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (ΙΓ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 95, φ. 66α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 95, φ. 109β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ΙΕ' αἰ.)

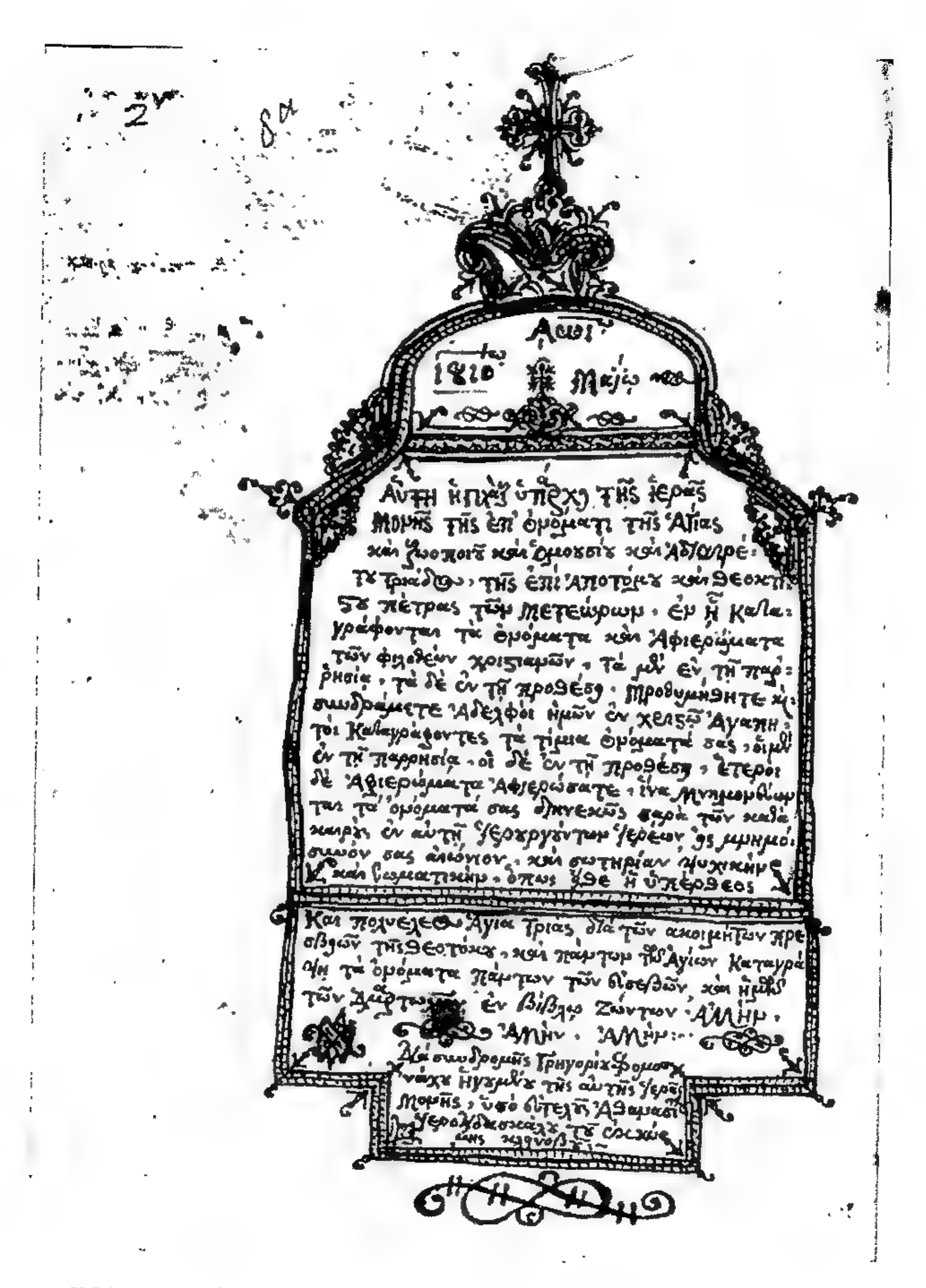

ΚΩΔΙΞ 95, φ. 160β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον κόσμημα καὶ διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα (ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 1, φ. 112α, ὅπου ἡ ἀρχὴ ἐπιστολῆς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου ΣΤ' τοῦ Καντακουζηνοῦ πρὸς τὸν Λατῖνον ἀρχιερέα Παῦλον. Κωδικογράφος Μανουὴλ Τζυκανδύλης (ἔτ. 1370).

168ᵛ

ΚΩΔΙΞ 1, φ. 168ᵛ, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Μανουὴλ Τζυκανδύλη (ἔτ. 1370).

2ον

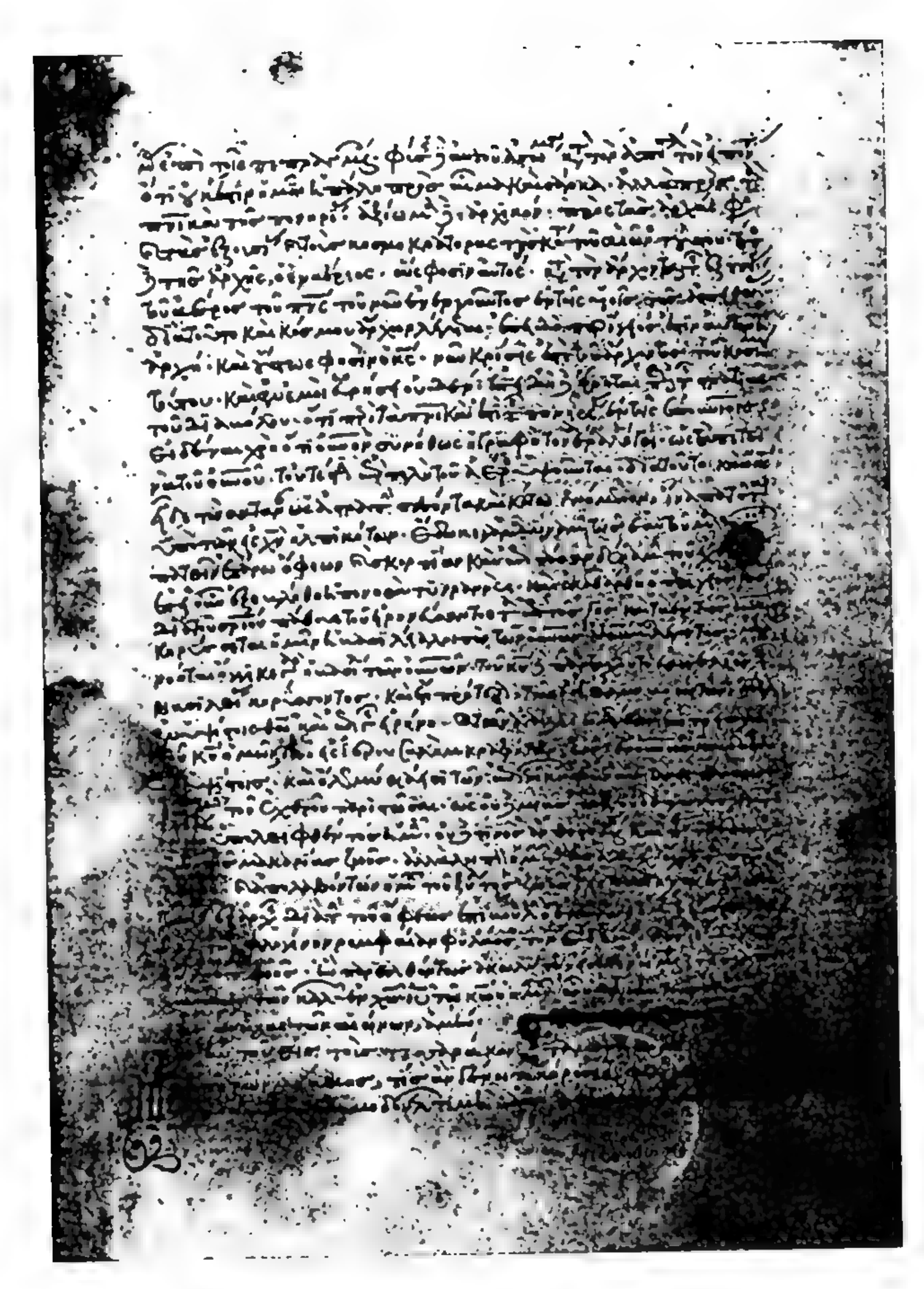
αωι

1810 Μαΐου

Αὕτη ἡ πυκτὶς ὑπάρχει τῆς ἱερᾶς
Μονῆς τῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας
καὶ ζωοποιοῦ καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέ-
του Τριάδος, τῆς ἐπὶ ἀποτόμου καὶ θεοκτί-
στου πέτρας τῶν Μετεώρων· ἐν ᾗ καλα-
γράφονται τὰ ὀνόματα καὶ ἀφιερώματα
τῶν φιλοθέων χριστιανῶν, τὰ μὲν ἐν τῇ παρ-
ρησίᾳ, τὰ δὲ ἐν τῇ προθέσει· προθυμήθητε καὶ
συνδράμετε ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐν [illegible] ἀγαπη-
τοὶ καταγράφοντες τὰ τίμια ὀνόματά σας, οἱ μὲν
ἐν τῇ παρρησίᾳ, οἱ δὲ ἐν τῇ προθέσει, ἕτεροι
δὲ ἀφιερώματα ἀφιερώσατε, ἵνα μνημονεύων-
ται τὰ ὀνόματά σας διηνεκῶς παρὰ τῶν κατὰ
καιροὺς ἐν αὐτῇ ἱερουργούντων ἱερέων εἰς μνημό-
συνον σας αἰώνιον, καὶ σωτηρίαν ψυχικὴν
καὶ σωματικήν· ὅπως [illegible] ἡ ὑπέρθεος
Καὶ πολυέλεος Ἁγία Τριάς, διὰ τῶν ἀκοιμήτων πρε-
σβειῶν τῆς Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καταγρά-
ψῃ τὰ ὀνόματα πάντων τῶν εὐσεβῶν, καὶ ἡμῶν
τῶν ἁμαρτωλῶν ἐν βίβλῳ ζώντων. Ἀμήν.
Ἀμήν. Ἀμήν.

Διὰ συνδρομῆς Γρηγορίου [illegible]
μοναχοῦ ἡγουμένου τῆς αὐτῆς ἱερᾶς
Μονῆς, ὑπὸ εὐτελοῦς Ἀθανασίου
ἱεροδιακόνου τοῦ [illegible]

ΚΩΔΙΞ 2, φ. 2β, ὅπου ἡ ἀρχὴ τῆς Παρρησίας τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος (ἔτ. 1810).

ΚΩΔΙΞ 3, φ. 101ʳ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 4, φ. 57r : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΓ' αἰ.).

71v

ΚΩΔΙΞ 4, φ. 71v : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΓ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 5, φ. 36ᵃ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

Δ´

ΠΙΝΑΞ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

ΚΩΔΙΞ 6, φ. Δ^{α}, όπου πίναξ περιεχομένων. Κωδικογράφος Ἀναστάσιος Σουγδουρῆς (ἔτ. 1779).

ΤΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Ἀλεξανδρείας

ΚΩΔΙΞ 6, σελ. 1, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Ἀναστάσιος Σουγδουρῆς (ἔτ. 1779).

488

ται καὶ ἐσὺ θέλει χάριν εὐχῶν καὶ πρεσβειῶν. καὶ πῶς δὲν πρέπει εἰς ἐσένα ἡ ἴση
ἀξία; ἐπάνω σου ἐσταυρώθη ἀδίκως ὁ κύριός μας ὁ θεάνθρωπος ἰησοῦς χριστὸς καὶ σοῦ τὴν
ἐχάρισεν, ἰδοὺ καὶ τὰ προφητικά, σὲ κηρύττουν
ἡ ῥάβδος τοῦ μωϋσέως ὁποῦ ἔσχισε τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ ἐξάπλωσις τῶν χειρῶν τοῦ ἀαρών, καὶ
τοῦ ἐλισσαιέ τὸ τεμάχιον ξύλον ὁ προφήτης ἔδωκε τὸ σίδηρον ὁποῦ ἦτο πεσμένον, εἰς τὸ ξύ-
λον τοῦ σωτῆρος, ἐσένα ἐπροσκυνοῦσαν. θαυμαστὸν δοξάζω τὸν ὕψιστον θεὸν καὶ ἀκόμη προ-
σκυνῶ τὴν δόξαν σου, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς πλέον θέλομεν σὲ ἔχει οἱ ζῶντες ἡμεῖς καὶ οἱ ὑστερογενεῖς
τεῖχος καὶ πύργον τῆς πόλεως, ξίφος κραταιὸν καὶ θώρακα, ὅπλον θεῖον ναὸν ἀσάλευτον,
σάλπιγγα εὐαγγελικήν, διάδημα βασιλέων, κόσμημα ἀρχιερέων, στήριγμα τῶν πι-
στῶν, κινύραν τῶν ἀγγέλων, τράπεζαν ἐπουράνιον, λυχνίαν ἄσβεστον, ὅλων τῶν πιστῶν γλυ-
κὺ παραμύθιον. τέλος πάντων ἀπέθανεν ὁ μακάριος κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευσεν
τριάκοντα ἕνα ἔτη, ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν εἰς τὸν θρόνον. θαυμαστὸν παύω καὶ ἐγὼ τὸν λόγον μου,
καὶ γένοιτο διὰ τῶν εὐπροσδέκτων πρεσβειῶν πάντων τῶν ἁγίων καὶ αὐτοῦ τοῦ μακαρίου
ἀνδρὸς νὰ ἀξιωθῶμεν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἵνα εὐλογῶμεν καὶ δοξάζωμεν κυριώτερα τὸν
πανάγαθον ἀληθινὸν θεόν, ᾧ πρέπει δόξα καὶ αἶνος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. —

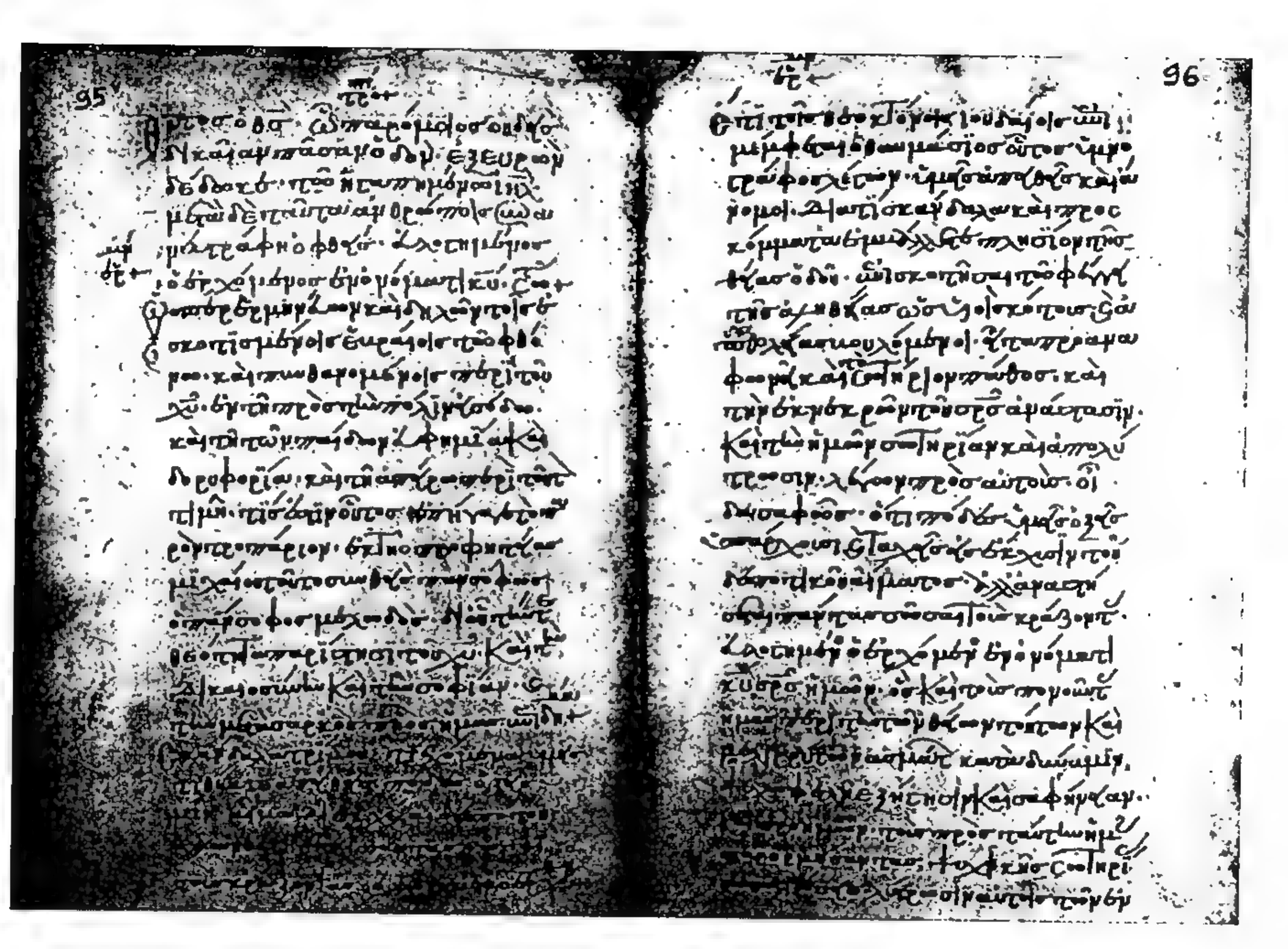
Τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα.

Θεῷ τὸ δῶρον, καὶ γερασίμου πόνος.
ἀρχὸς δὲ πάτης τῆς ἀλεξάνδρου ἔδε.
βαρλαὰμ ἔχει δὲ τοῦτο ἡ βιβλιοθήκη.
χρόνοις δ' ἔγωτο διπλοῖς ἐννακοσίοις,
κἂν ὑφέλῃς ἕνδεκα, ἀληθὲς τόδε,
ἣν τε μὴν ἰούλιος ἐν καιρῷ θέρους.
πρυτάνευε δὲ χειροφόρος ὁ θύτης. —
Ἐγράφη ἐν τῷ στύλῳ τοῦ βαρλαὰμ ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑβ-
δομηκοστῷ ἐννάτῳ ἐν μηνὶ ἰουλίῳ.

ΚΩΔΙΞ 6, σελ. 488, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (κωδικογρ. Ἀναστάσιος Σουγδουρῆς, ἔτ. 1779).

ΚΩΔΙΞ 7, φ. 100v: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ΄/ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 7, φ. 197β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ΄/ΙΣΤ΄ αἰ.).

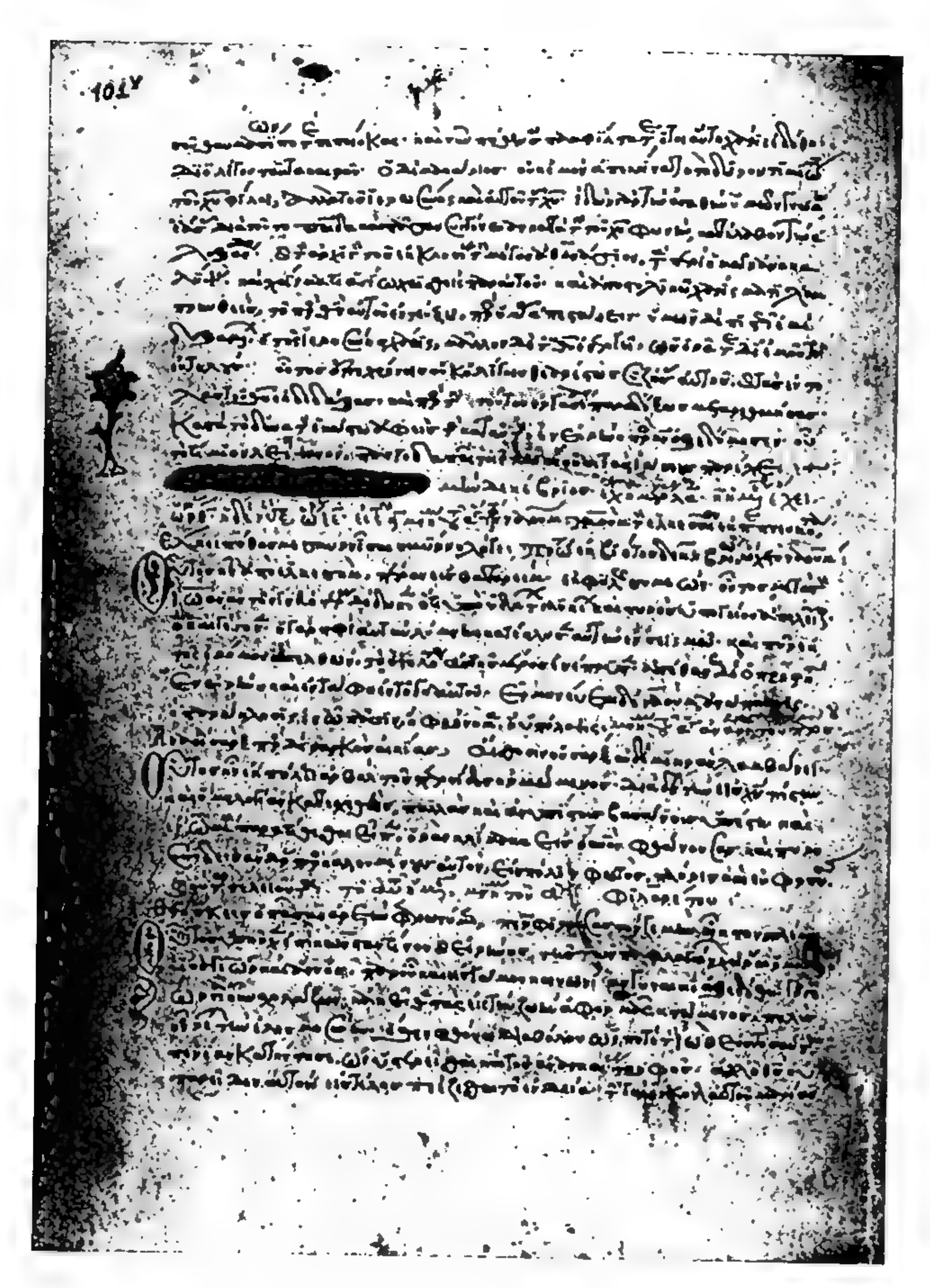
ΚΩΔΙΞ 8, φφ. 95^{β}-96^{α} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 9, φ. 1α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ἀκέφαλον· α' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 9, φφ. 21β-22α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 9, φ. 78ʳ: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.)

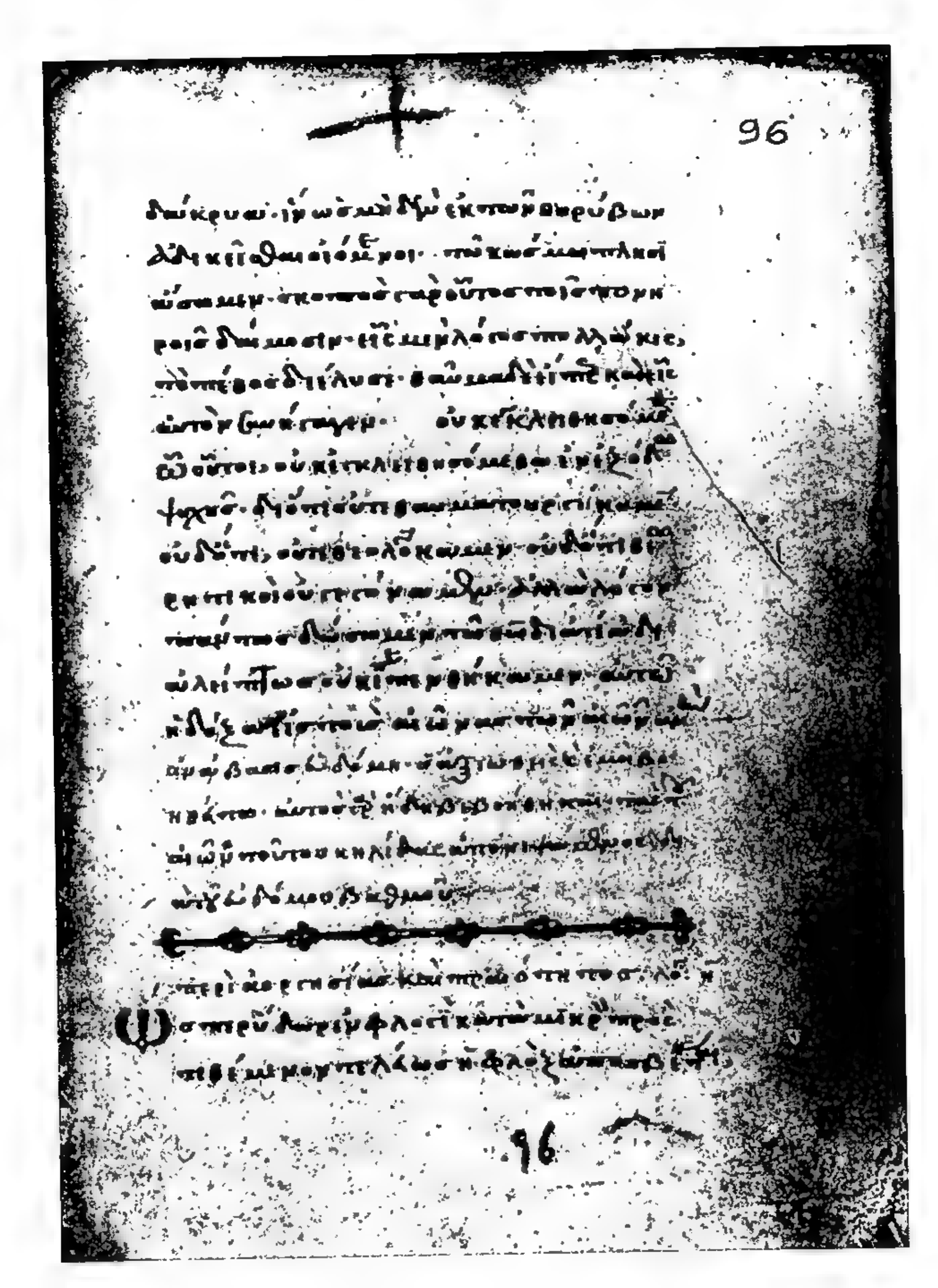

ΚΩΔΙΞ 9, φ. 101v: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β΄ γραφεύς, ΙΔ΄ αἰ.).

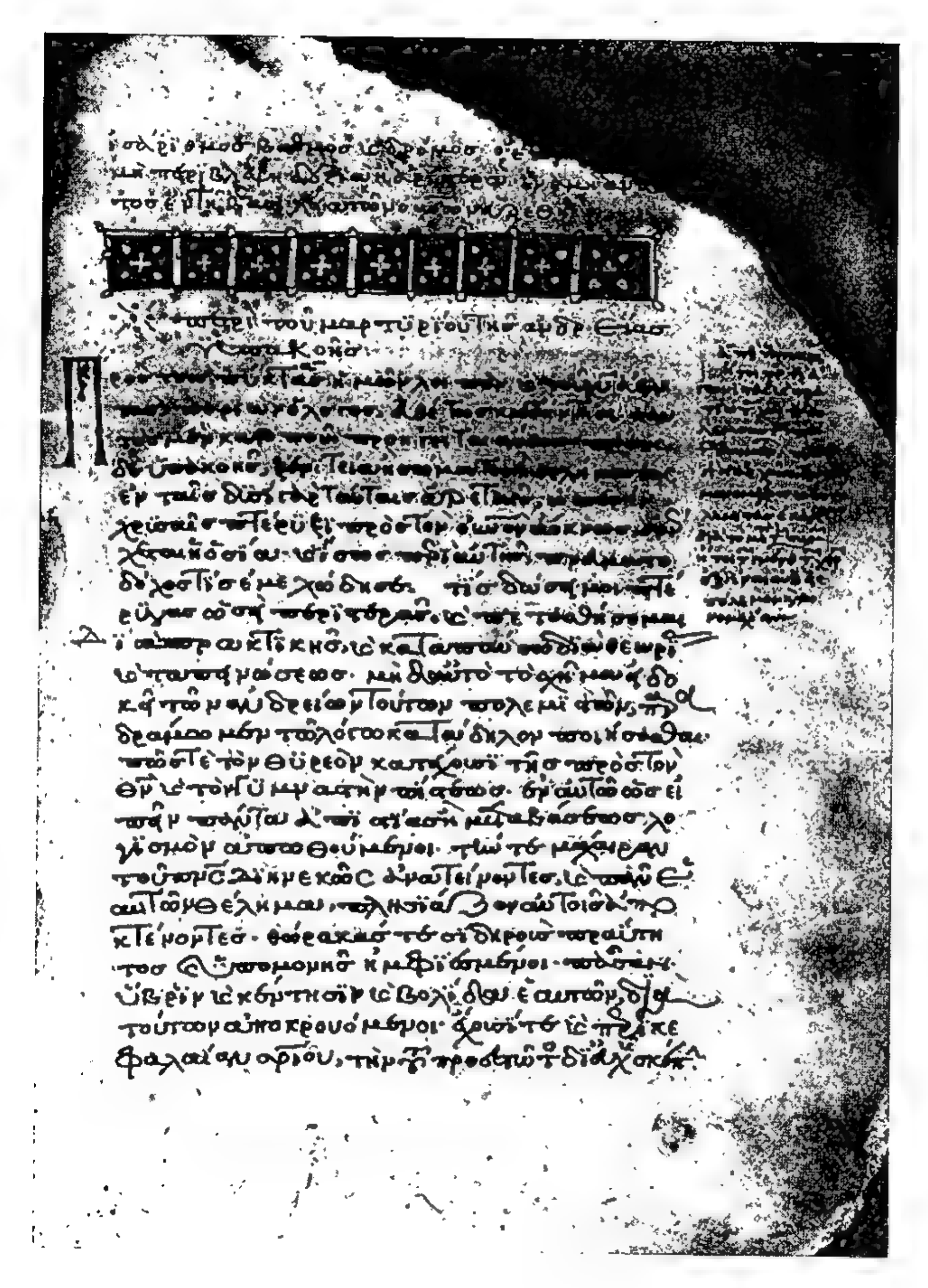

ΚΩΔΙΞ 10, σελ. 1, όπου ή άρχή τοῦ κειμένου (ἔτ. 1754) καὶ τὸ κτητορικὸν σημείωμα τοῦ Σταγῶν Παϊσίου.

ΚΩΔΙΞ 10, σελ. 192, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (ἔτ. 1754).

ΚΩΔΙΞ 11, φ. 96α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

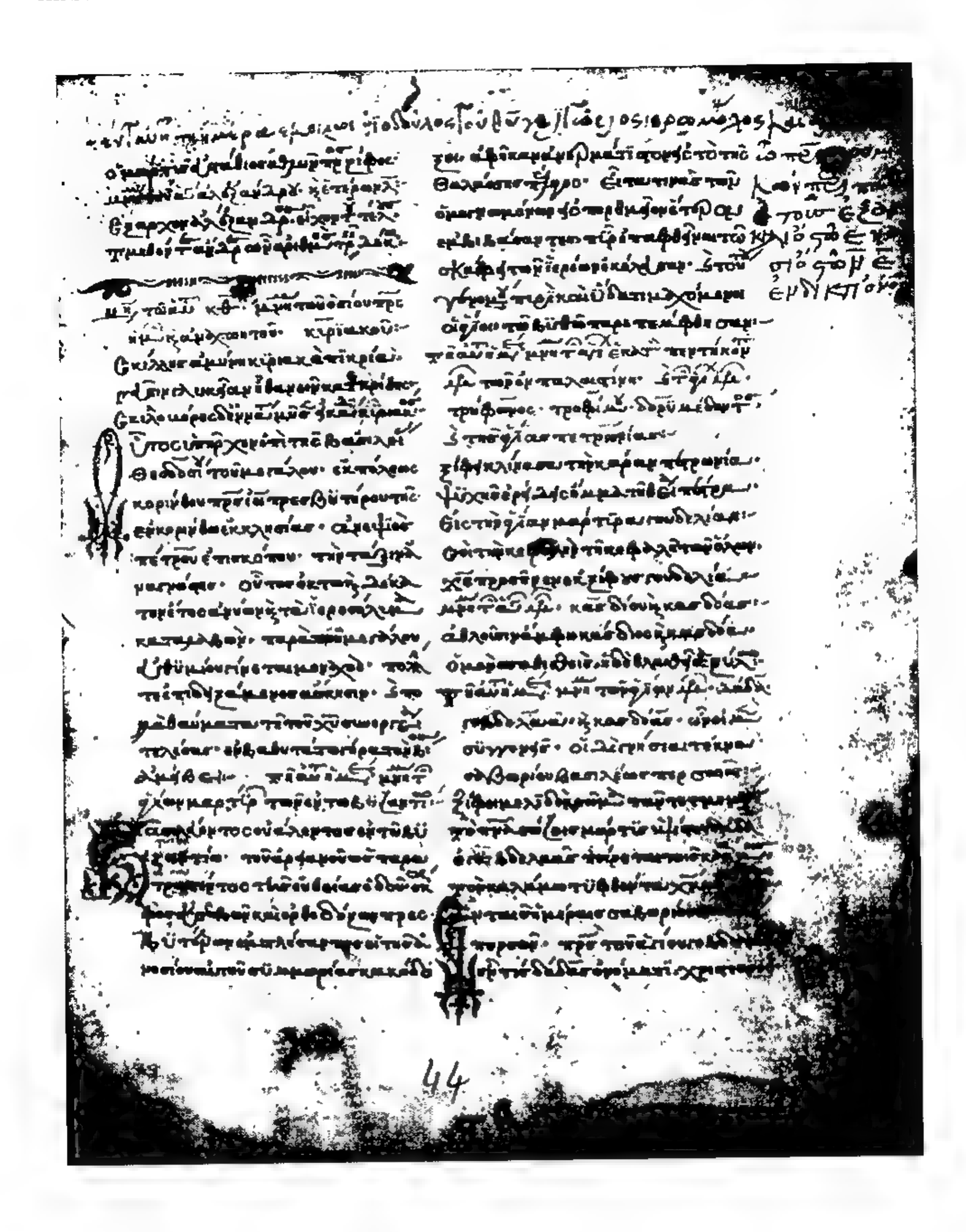

ΚΩΔΙΞ 12, φ. 17α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 12, φ. 70α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 13, φφ. $109^{β}$-$110^{α}$: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 14 (ἔτ. 1364), φ. 44ᵛ, ὅπου ἐνθύμησις τοῦ ἔτους 1447.

ΚΩΔΙΞ 14, φ. 116α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ἔτ 1364).

ΚΩΔΙΞ 14 (ἔτ. 1364), φ. 165β, ὅπου ἐνθύμησις τοῦ ἔτους 1453/54.

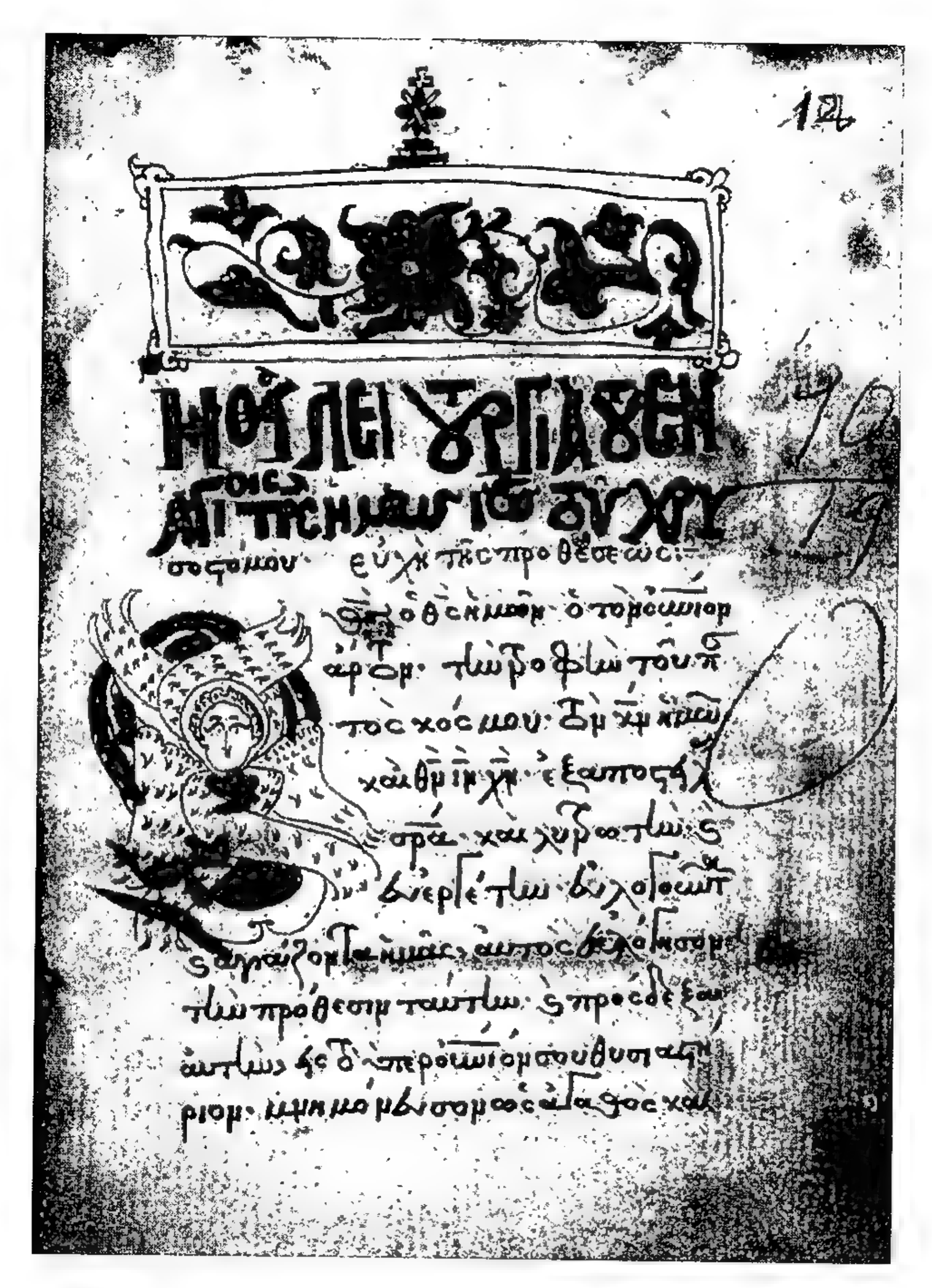

ΚΩΔΙΞ 14, φφ. 233β-234α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β´ γραφεύς, ἔτ. 1465/66).

ΚΩΔΙΞ 14, φ. 235ᵛ, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου (β' γραφεὺς) καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (ἔτ. 1465/66).

ΚΩΔΙΞ 15, φ. 1ʳ, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ἔτ. 1545/46).

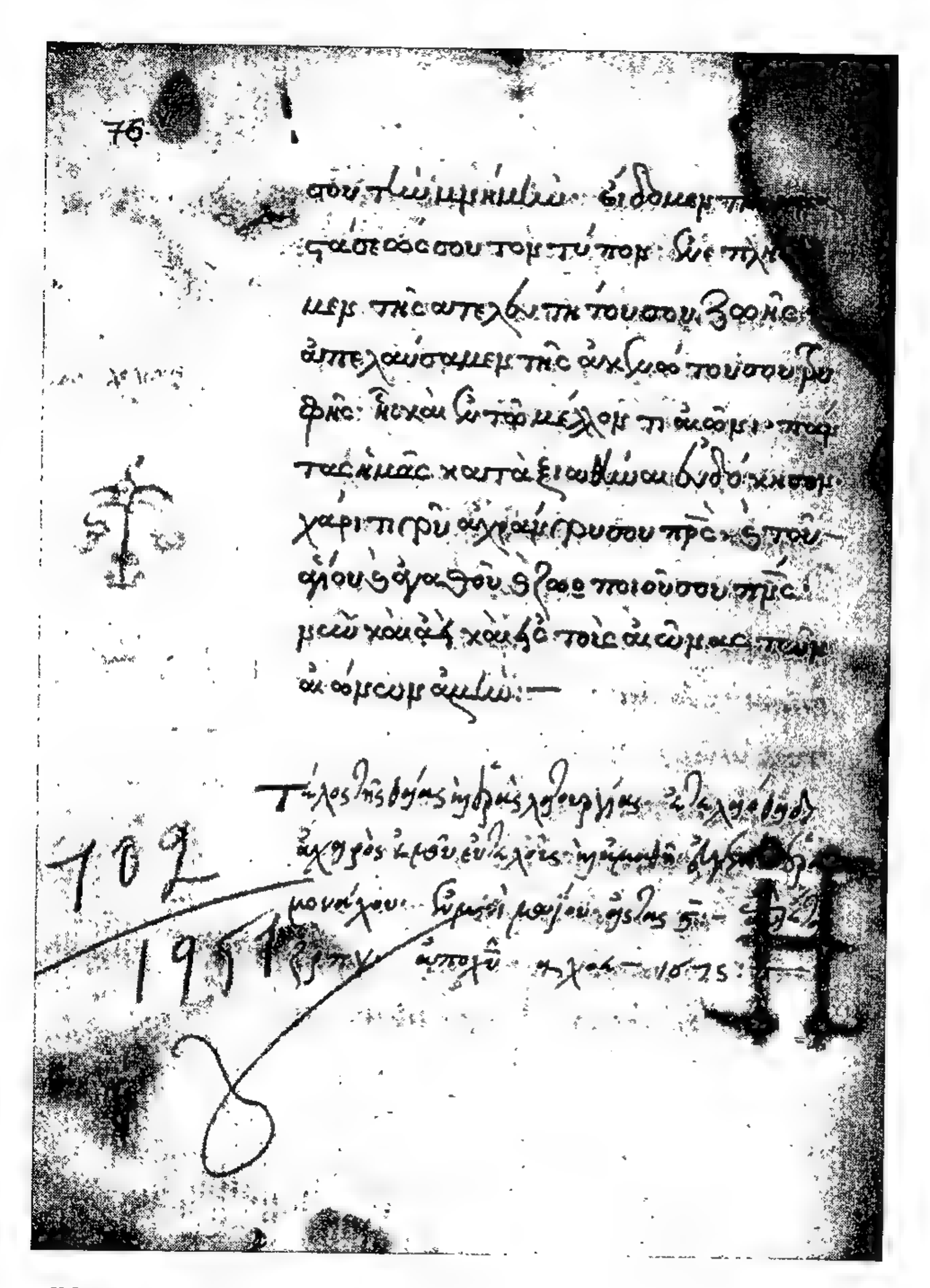
ΚΩΔΙΞ 15, φ. 378β, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (ἔτ. 1545/46).

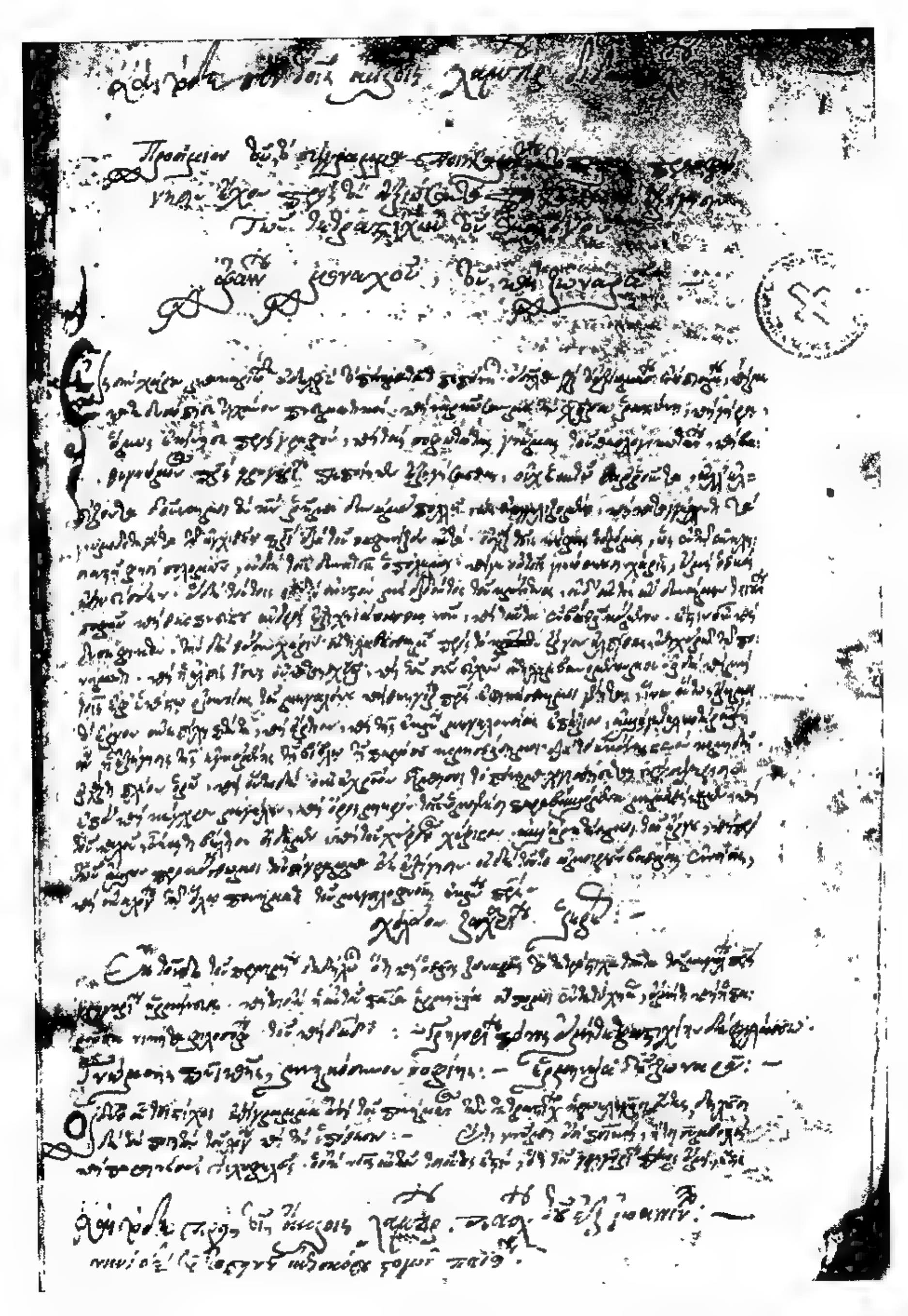
ΚΩΔΙΞ 16, φ. 12α, ὅπου ἐπίτιτλον κόσμημα, διακοσμητικὸν πρωτόγραμμα καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (ἔτ. 1675).

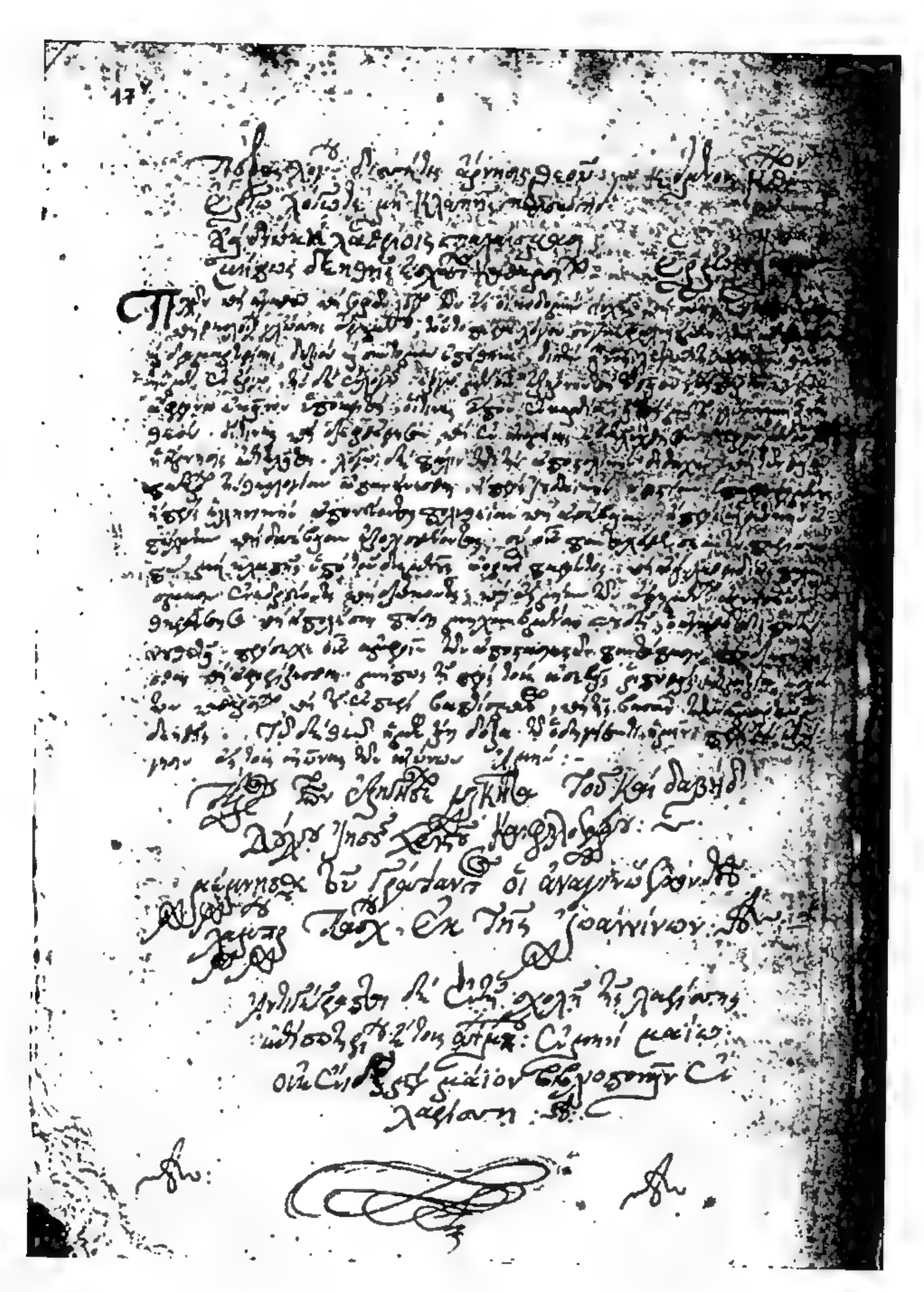
ΚΩΔΙΞ 16, φφ. 48β-49α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, διακοσμητικὰ πρωτογράμματα (ἔτ. 1675).

ΚΩΔΙΞ 16, φ. 76β, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (Εὐγένιος ἱερομ., ἔτ. 1675).

ΚΩΔΙΞ 17 (ἔτ. 1748), φ. 1α, ὅπου κτητορικὰ σημειώματα τοῦ Λάμπρου Πάσχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων (ἄνω) καὶ τοῦ Σταγῶν Παϊσίου (κάτω).

ΚΩΔΙΞ 17, φ. 17ᵛ, ὅπου τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (Λάμπρου Πάσχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ἔτ. 1748).

ΚΩΔΙΞ 18, φ. 114β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Μᾶρκος ἱερεὺς Ἀβραμιώτης (ἔτ. 1495).

ΚΩΔΙΞ 18, φ. 158ᵛ, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ ἐρυθρόγραφον (λίαν ἐξίτηλον καὶ δυσδιάκριτον), πλὴν τῆς χρονολογίας, κωδικογραφικὸν σημείωμα. Κωδικογράφος Μᾶρκος ἱερεὺς Ἀβραμιώτης (ἔτ. 1495).

ΚΩΔΙΞ 19, φ. 126v : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΕ΄ αἰ.).

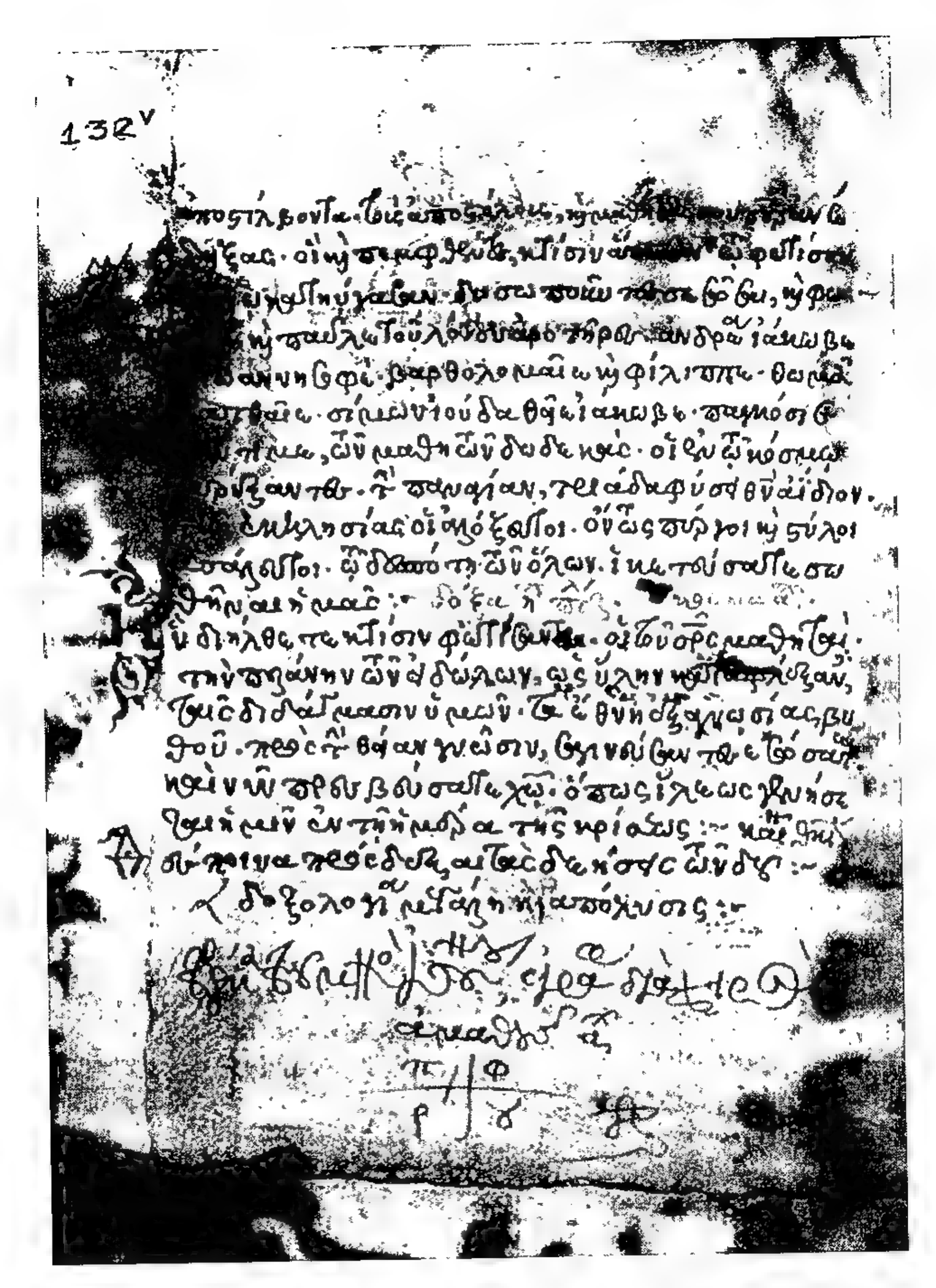
ΚΩΔΙΞ 19, φ. 136α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β΄ γραφεύς, ΙΕ΄ αἰ.).

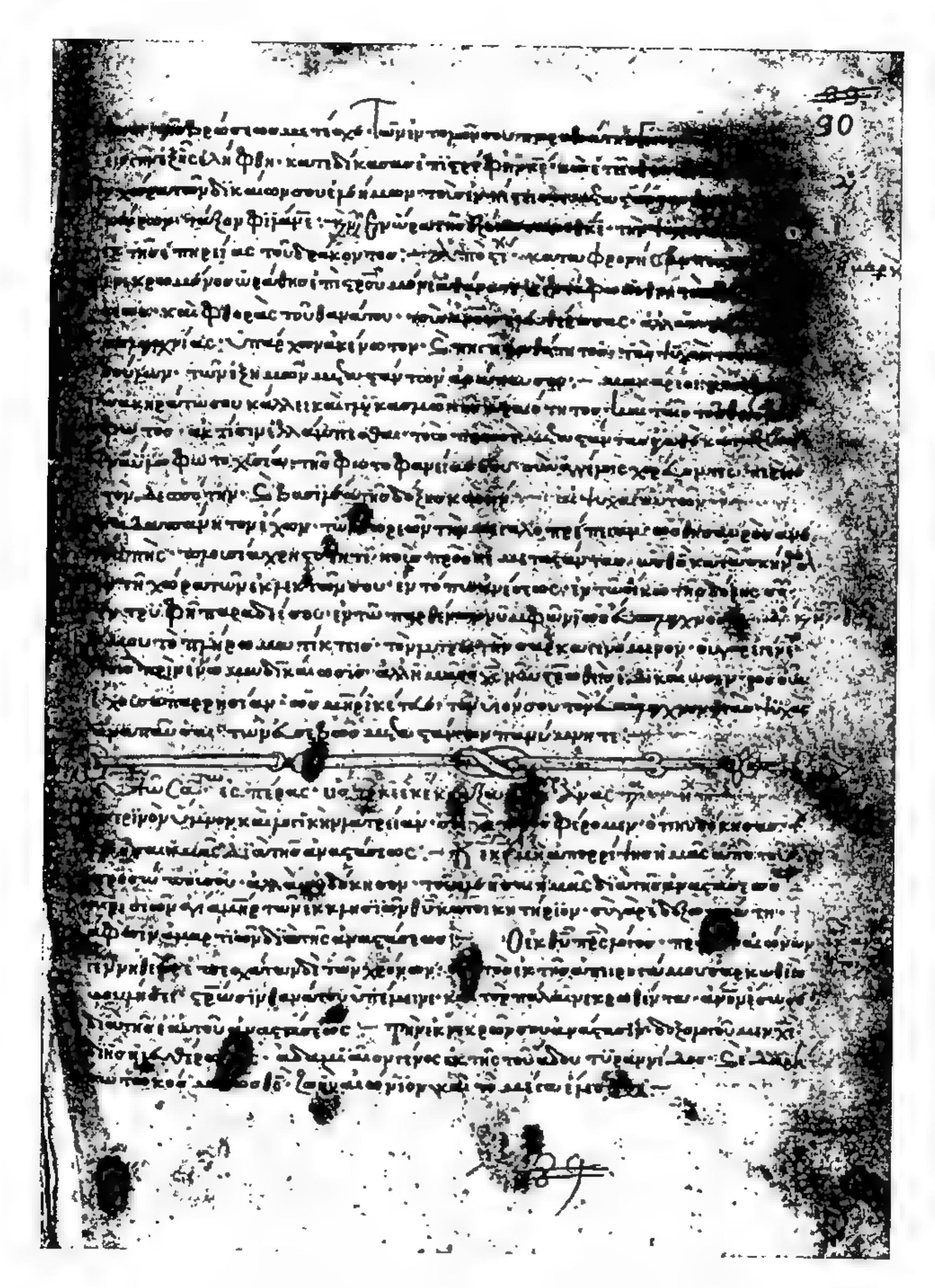
ΚΩΔΙΞ 19, φ. 163ᵃ, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου, τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (ἔτ. 1413/14) καὶ τὸ κτητορικὸν σημείωμα τῆς Μονῆς Ρουσάνου.

82

ΚΩΔΙΞ 21, φ. 82α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος μοναχὸς Πορφύριος (ΙΣΤ΄/ΙΖ΄ αἰ.).

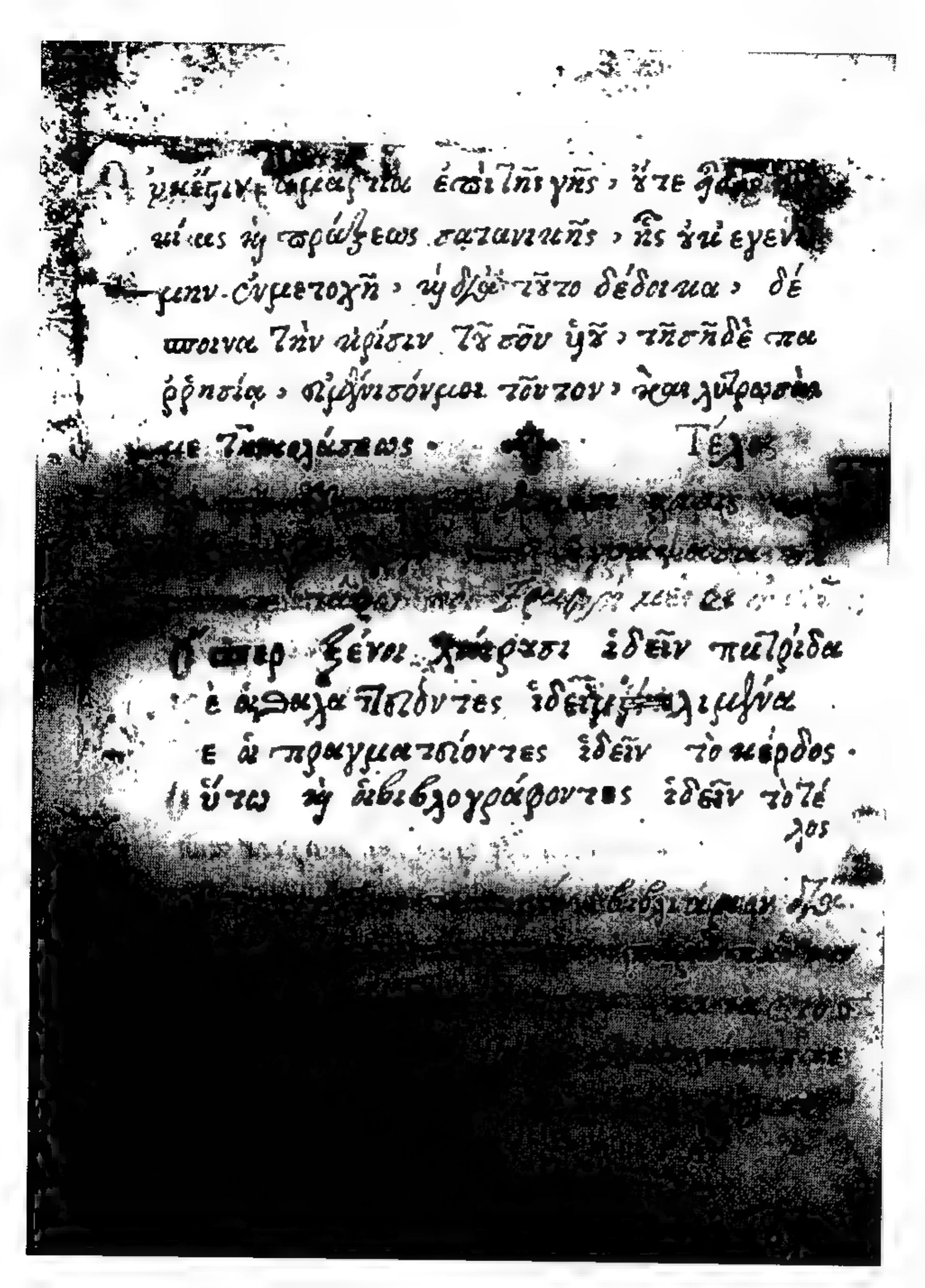
ΚΩΔΙΞ 21, φ. 132v, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ μοναχοῦ Πορφυρίου (ΙΣΤ'/ΙΖ' αἰ..)

ΚΩΔΙΞ 22, φ. 90ν: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ'/ΙΕ' αἰ.).

Ἀριθ. 23 Ν. Α. 3. 4

ΚΩΔΙΞ 23, φ. 4ᵃ, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.) καὶ τὸ κτητορικὸν σημείωμα τοῦ Σταγῶν Παϊσίου.

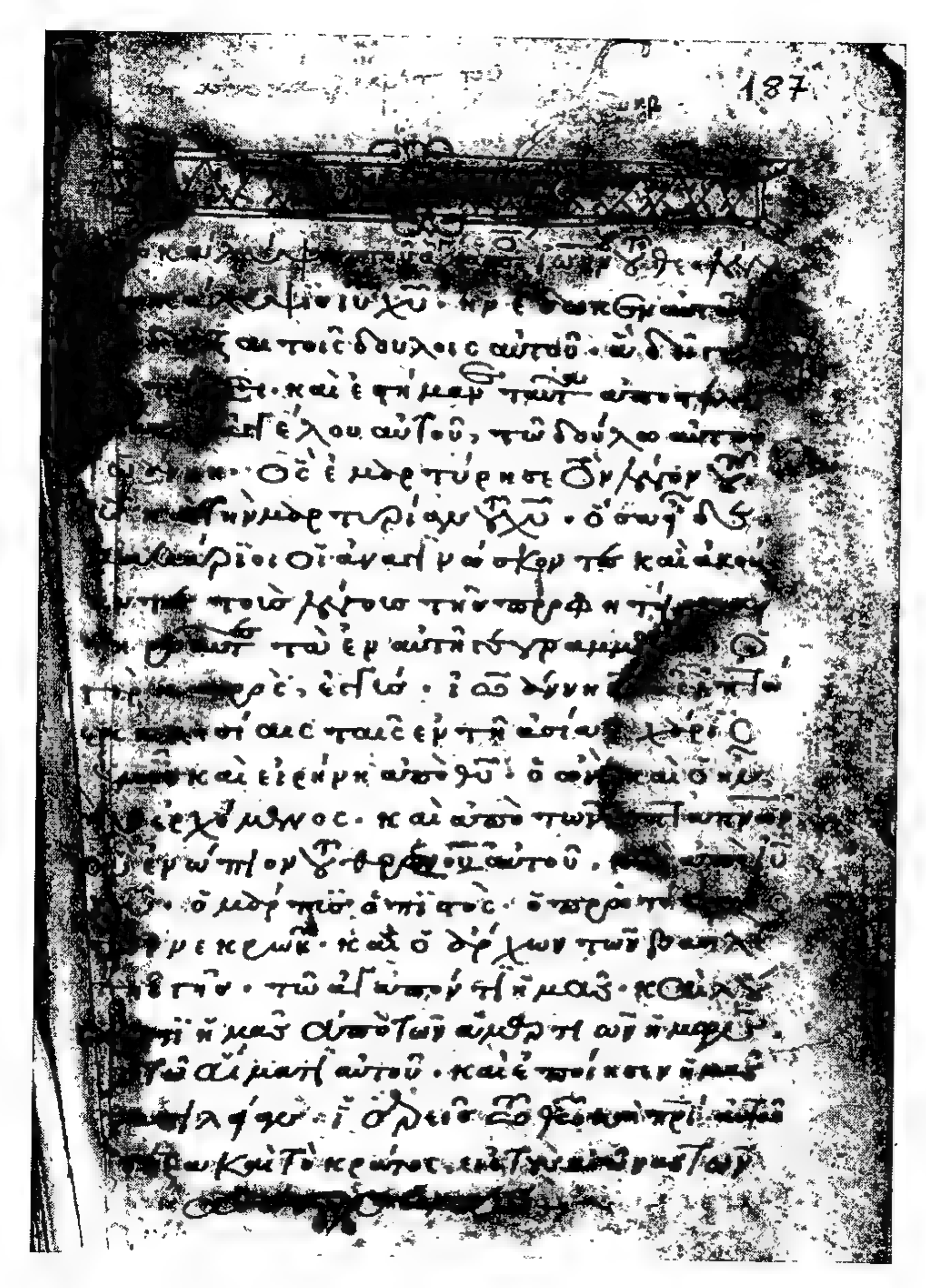

Τέλος

Ὥσπερ ξένοι χαίρουσι ἰδεῖν πατρίδα
καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα
καὶ οἱ πραγματευόντες ἰδεῖν τὸ κέρδος
οὕτω καὶ οἱ βιβλιογράφοντες ἰδεῖν τὸ τέλος

ΚΩΔΙΞ 24, φ. 37β, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ σημείωμα τοῦ κωδικογράφου Ἰωακεὶμ ἱερομονάχου (ἔτ. 1841).

ΚΩΔΙΞ 25, φ. 96α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

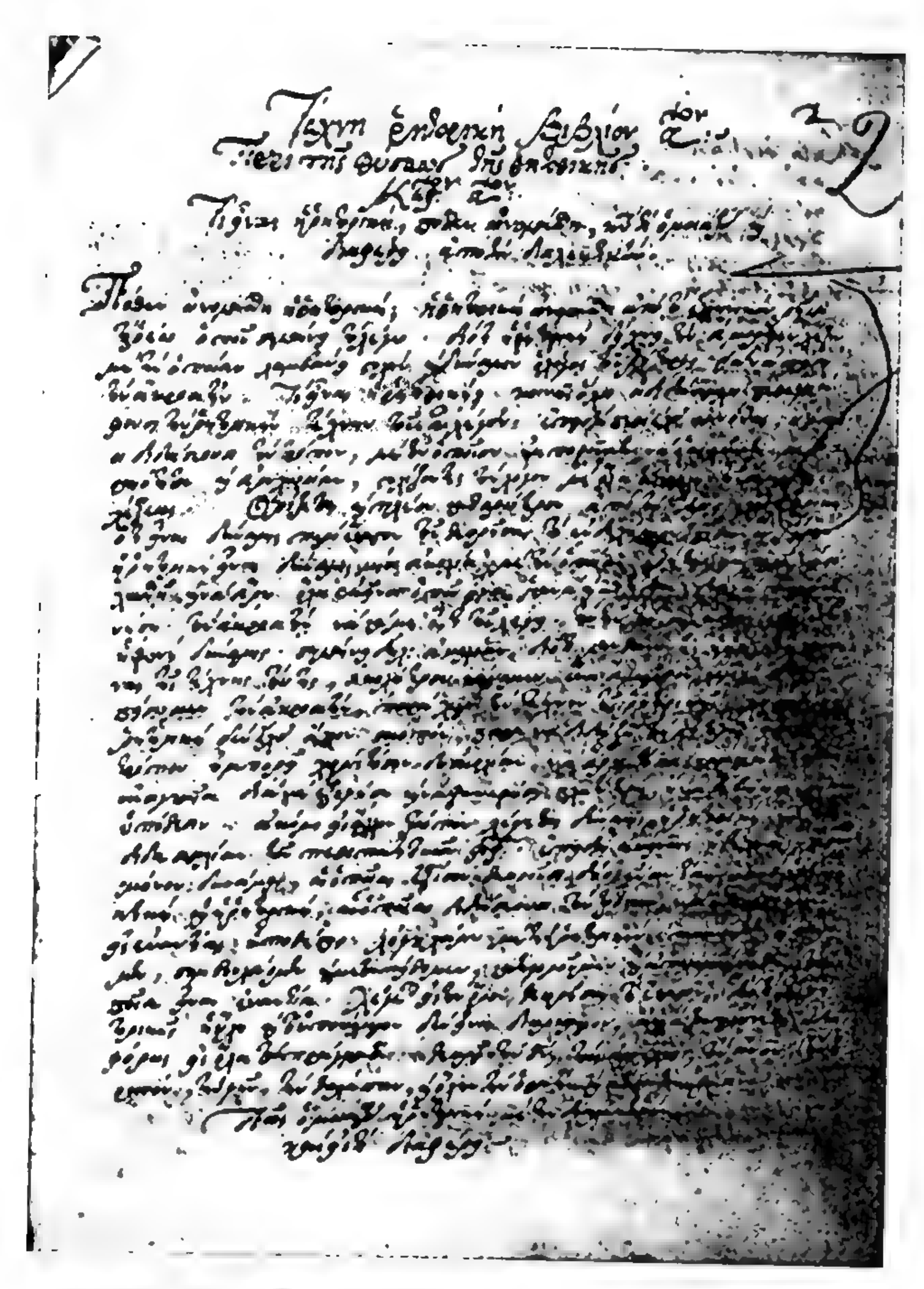
ΚΩΔΙΞ 25, φ. 187α, ὅπου ἐπίτιτλον καὶ ἀρχὴ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 26, φ. 3β, ὅπου τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ Σταγῶν Παϊσίου (ΙΗ' αἰ.).

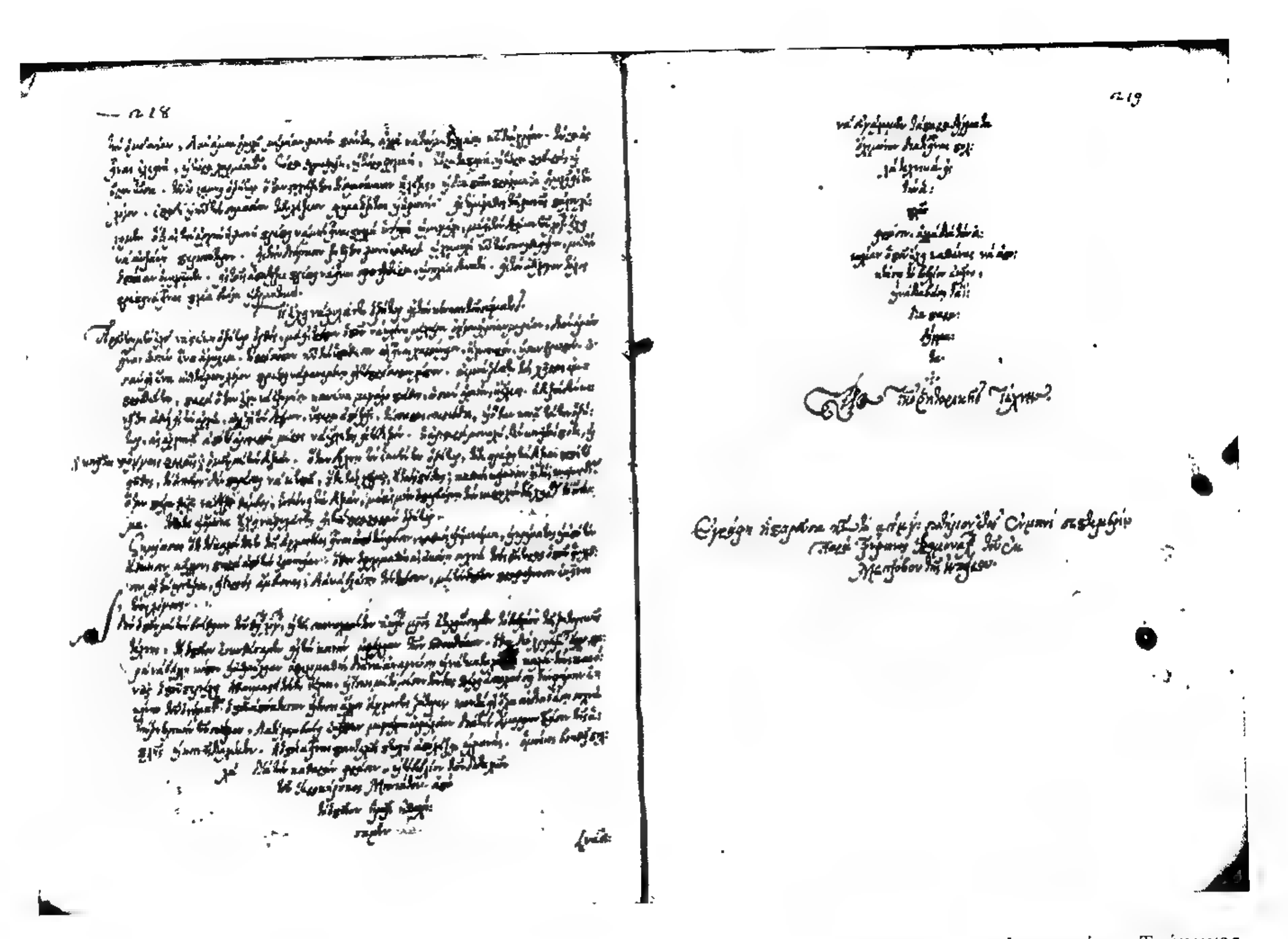
ΚΩΔΙΞ 26, φ. 4α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος ὁ Σταγῶν Παΐσιος (ΙΗ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 27, φφ. 45β-46α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΖ' αἰ.).

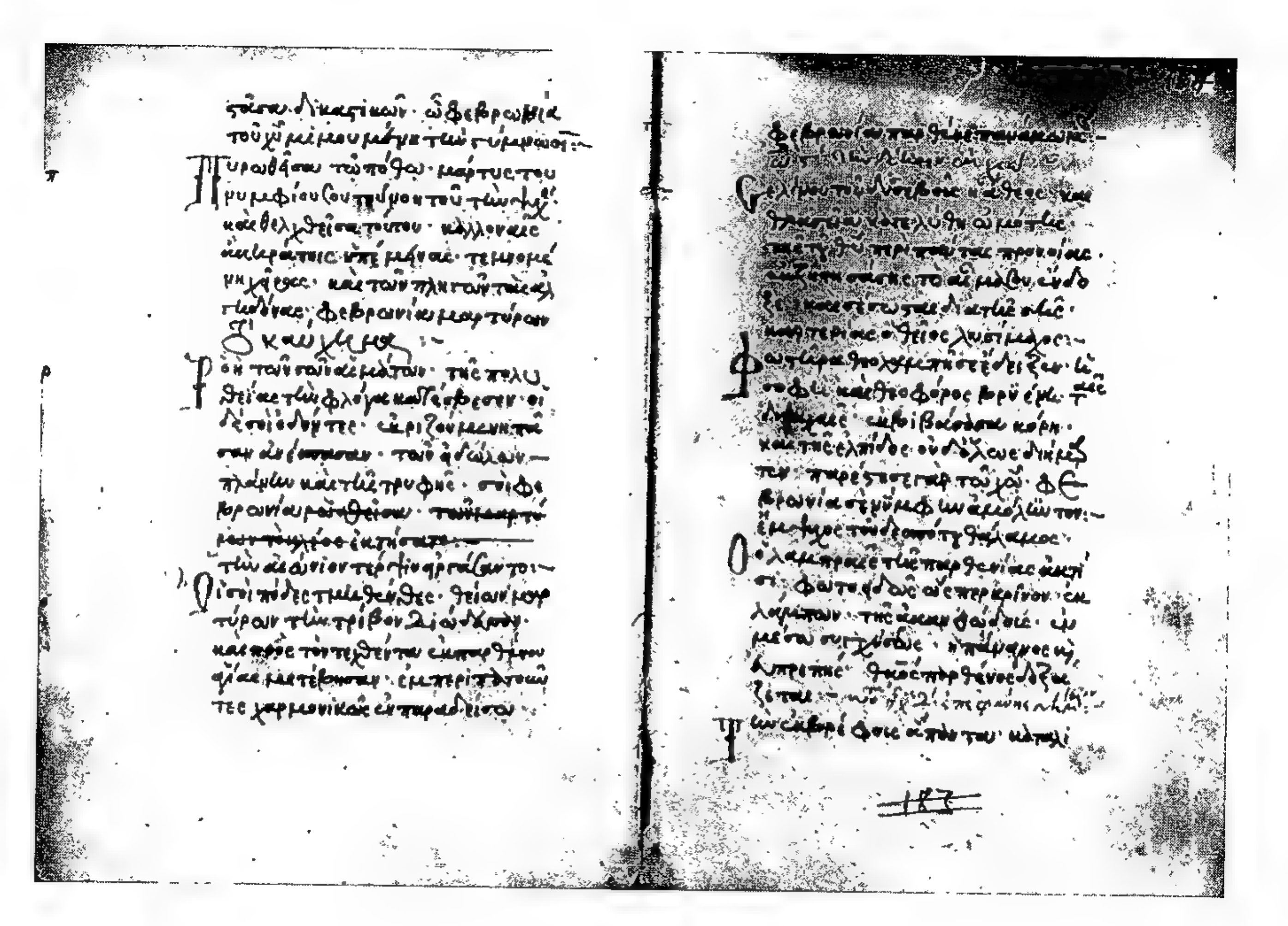
ΚΩΔΙΞ 28Α΄, σελ. 2, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Τρύφων Ἱερομόναχος ἐκ Μετσόβου (ἔτ. 1743).

ΚΩΔΙΞ 28Α΄, σελ. 218-219, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ ἱερομονάχου Τρύφωνος τοῦ ἐκ Μετσόβου (ἔτ. 1743).

ΚΩΔΙΞ 28Β', φ. 29α, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ ἀνώνυμον κωδικογραφικὸν σημείωμα (ΙΗ αἰ.).

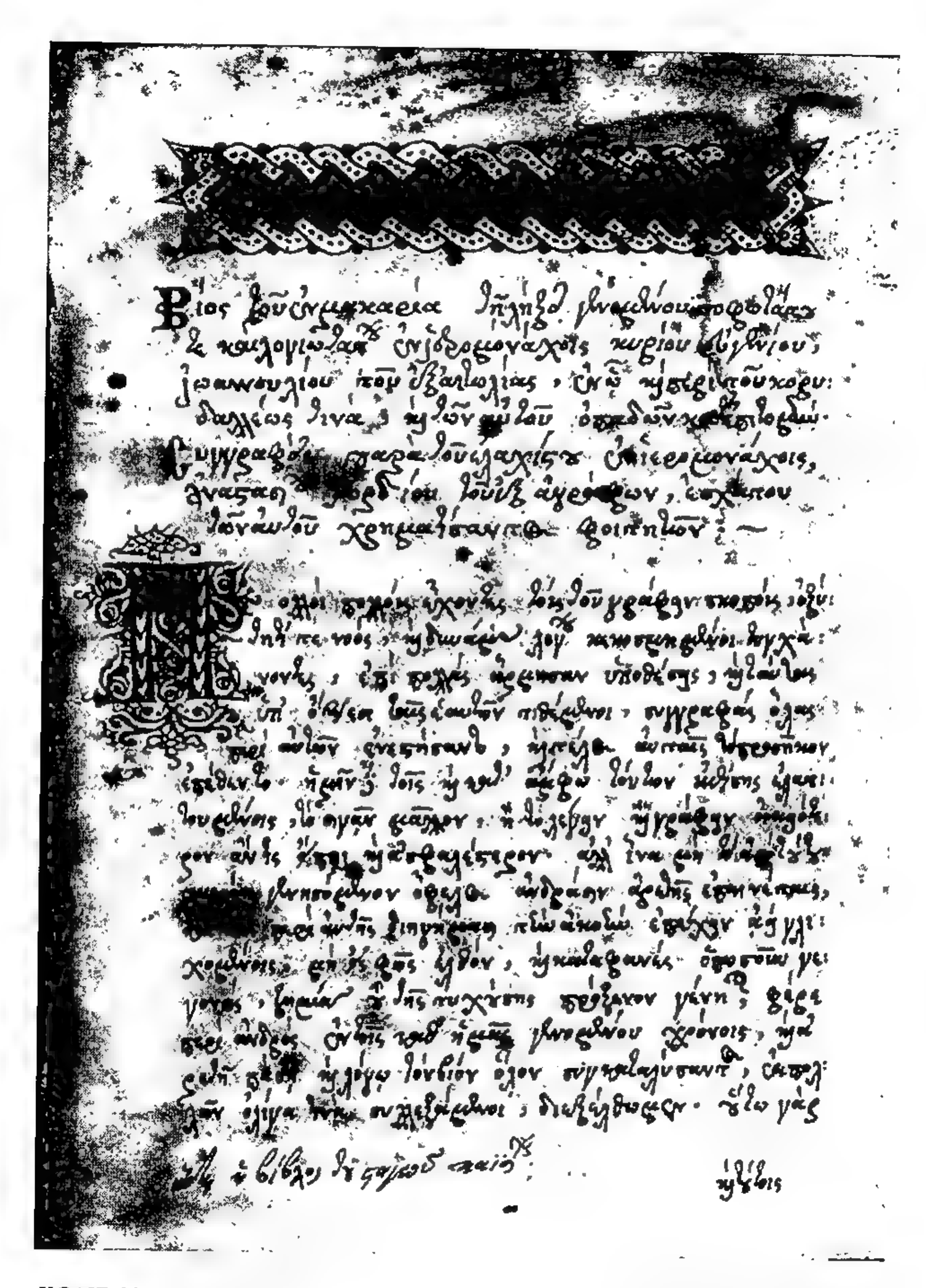
ΚΩΔΙΞ 29, φ. 34α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΣΤ΄ αἰ.).

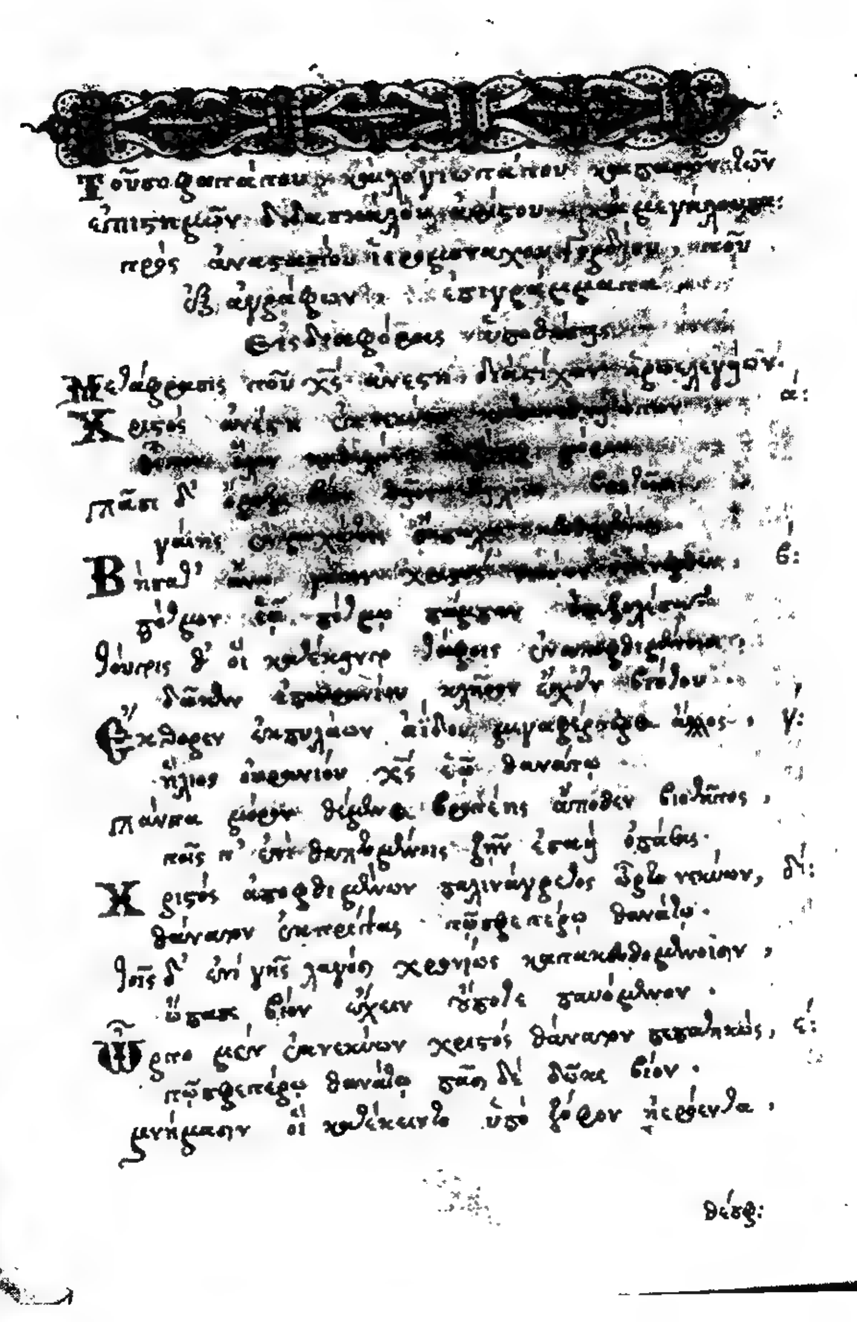
ΚΩΔΙΞ 29, φφ. 183β-184α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (γ' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.).

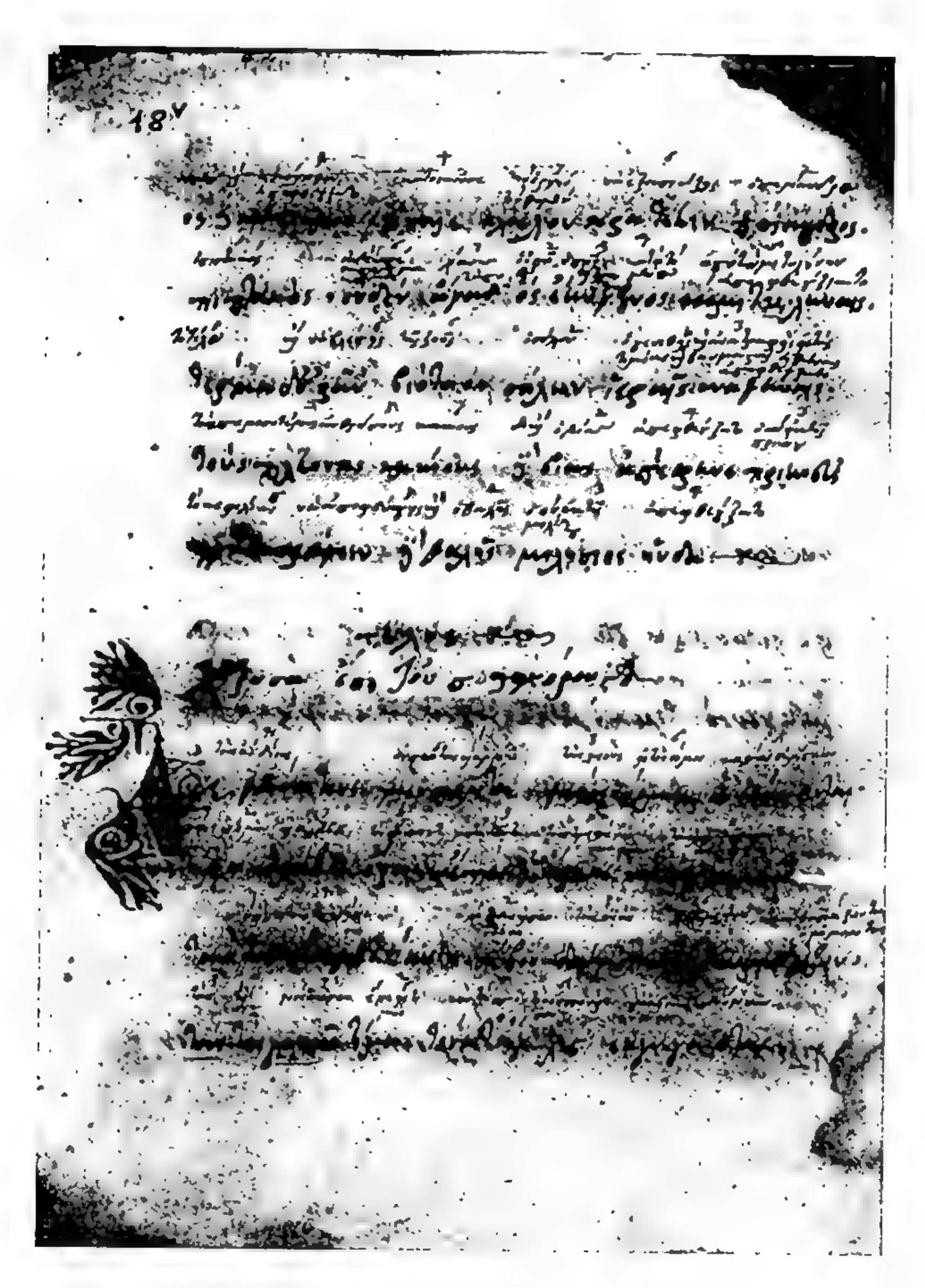
ΚΩΔΙΞ 29, φφ. 219^{v}-220^{r}: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 30, φ. 3ʳ, ὅπου ἐπίτιτλον καὶ ἡ ἀρχὴ κειμένου. Κωδικογράφος Σταμουλάκης Πολύζος (ἔτ. 1785). Εἰς τὸ περιθώριον κάτω, κτητορικὸν σημείωμα τοῦ Σταγῶν Παϊσίου.

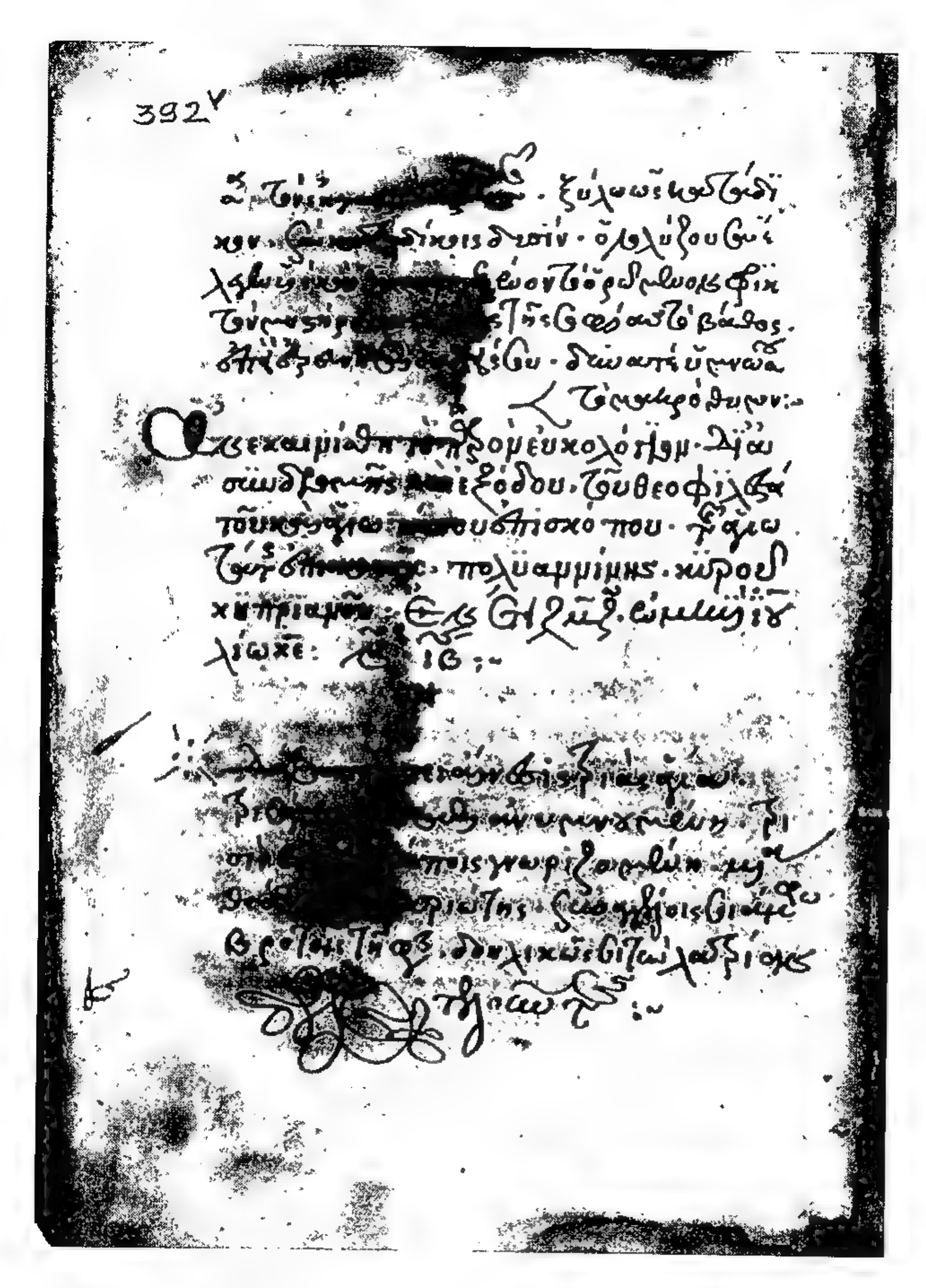

ΚΩΔΙΞ 30, φ. 35α, ὅπου ἐπίτιτλον καὶ ἡ ἀρχὴ κειμένου. Κωδικογράφος Σταμουλάκης Πολύζος (ἔτ. 1785).

ΚΩΔΙΞ 31, φ. 18ᵛ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΗ΄ αἰ.).

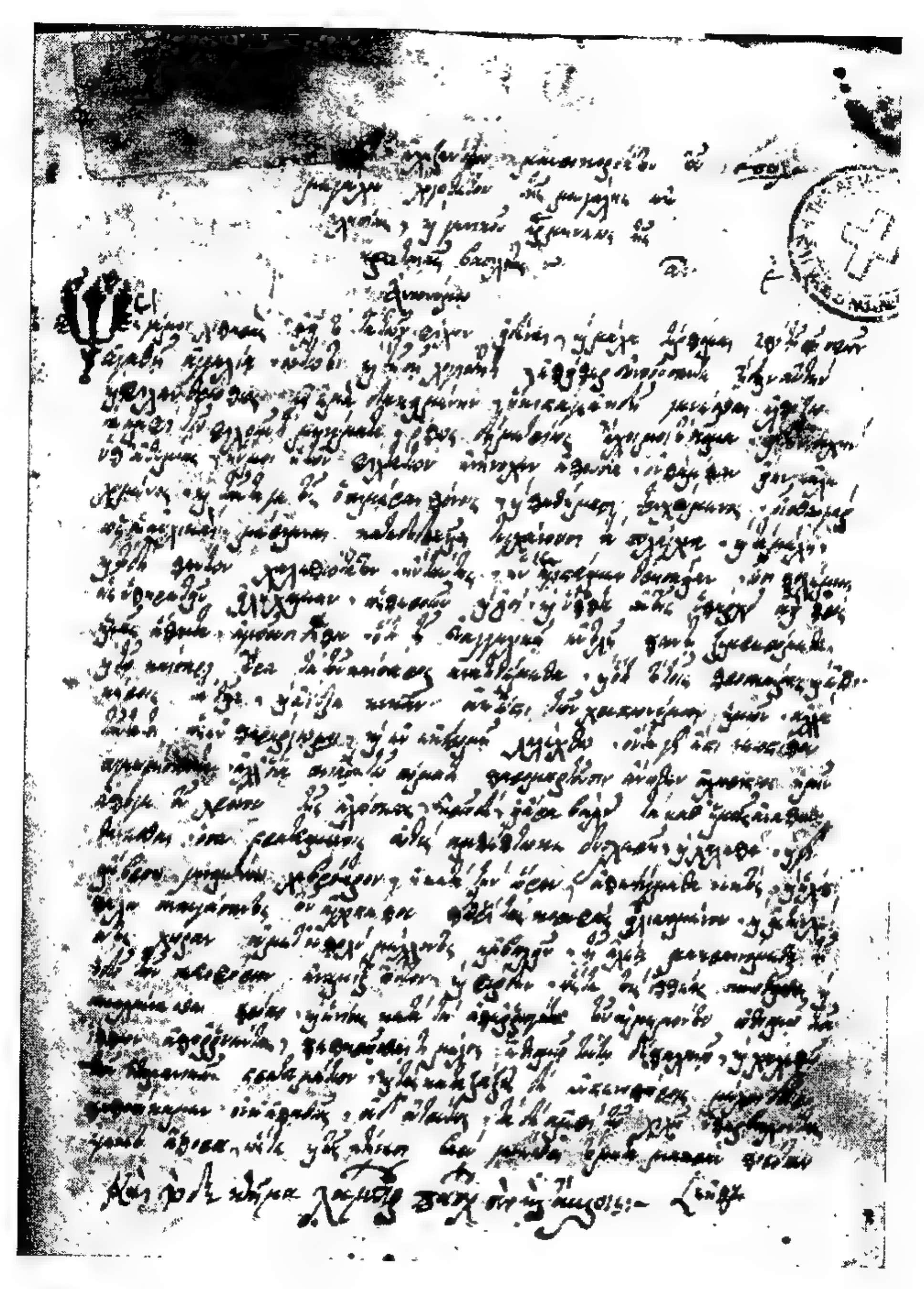
ΚΩΔΙΞ 32, φ. 170α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 32, φ. $392^{β}$, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.) καὶ σημείωμα περὶ τοῦ ἐπισκόπου Πολυαννίνης Κυπριανοῦ (ἔτ. 1539).

ΚΩΔΙΞ 33 (ΙΗ' αἰ.) : Τὸ πρὸς τὸ τέλος ἐξωτερικὸν κάλυμμα τῆς σταχώσεως.

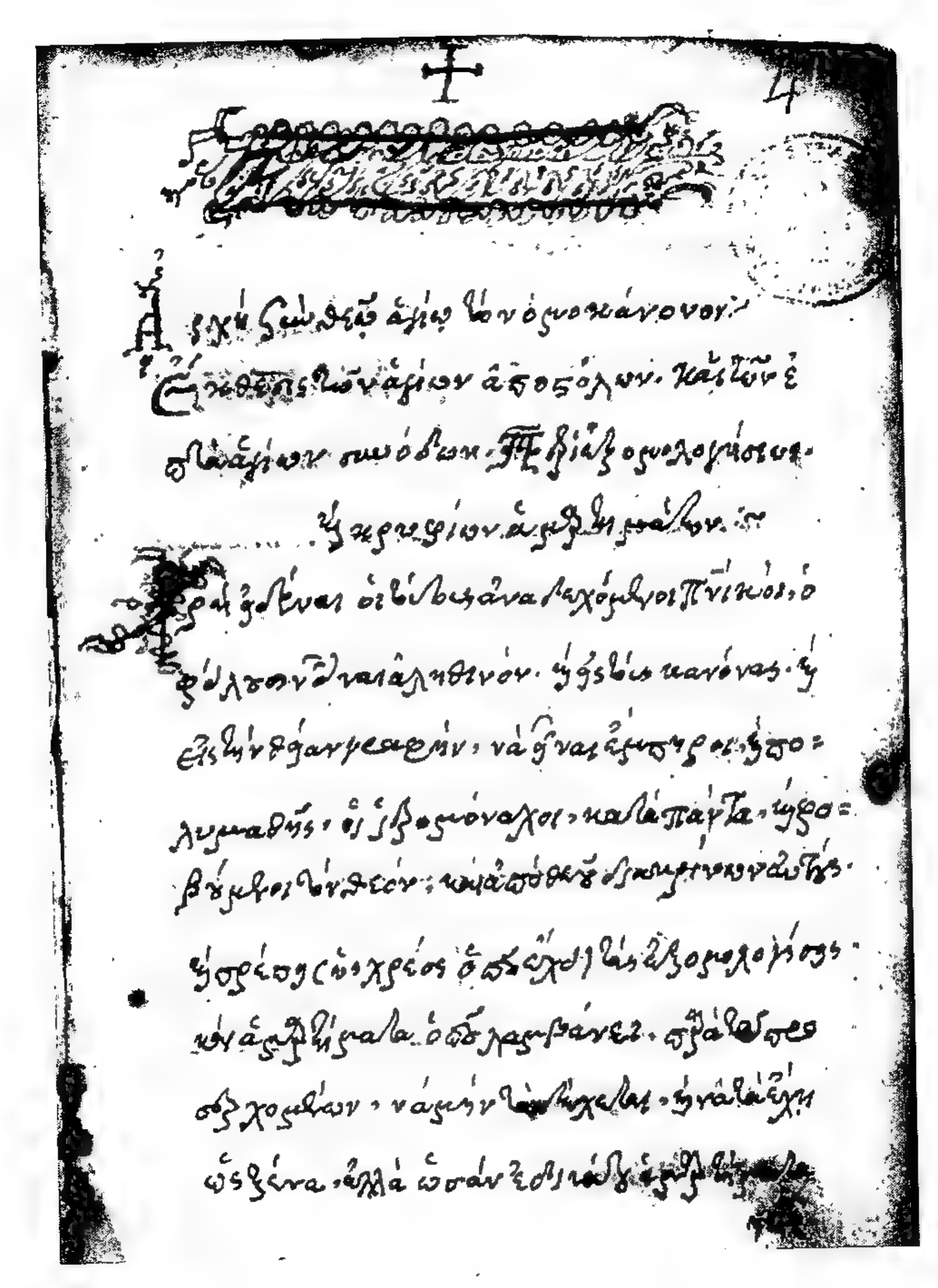

ΚΩΔΙΞ 33, φ. 5α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.). Εἰς τὸ περιθώριον κάτω, κτητορικὸν σημείωμα τοῦ Λάμπρου Πάσχου.

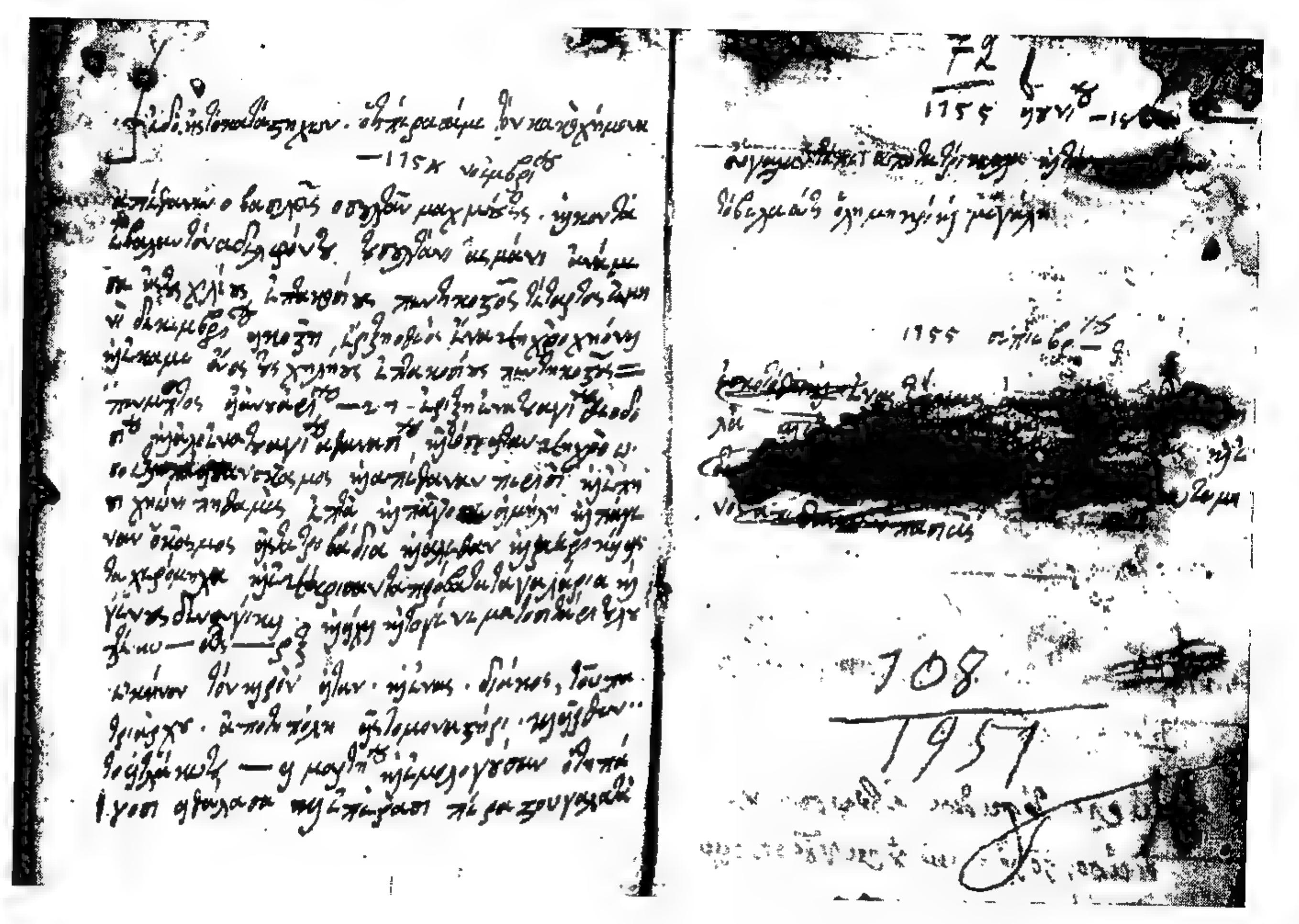
ΚΩΔΙΞ 33, φ. 93β, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κτητορικὸν καὶ κωδικογραφικὸν σημείωμα Φώτου τοῦ παπᾶ Ἰωάννου (ΙΗ' αἰ.).

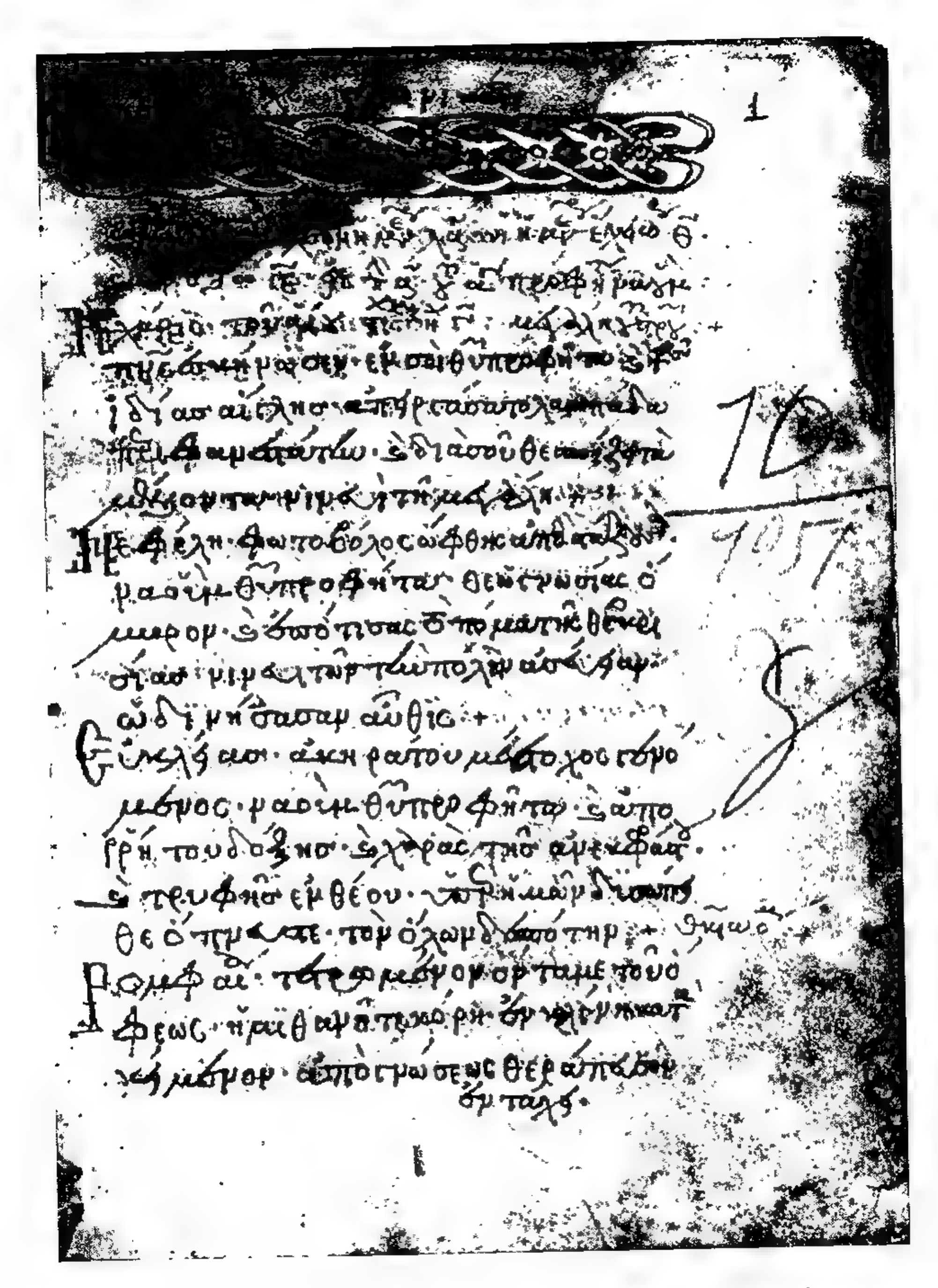
ΚΩΔΙΞ 34, φ. 1α, ὅπου ἐπίτιτλον καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΗ΄ αἰ.).

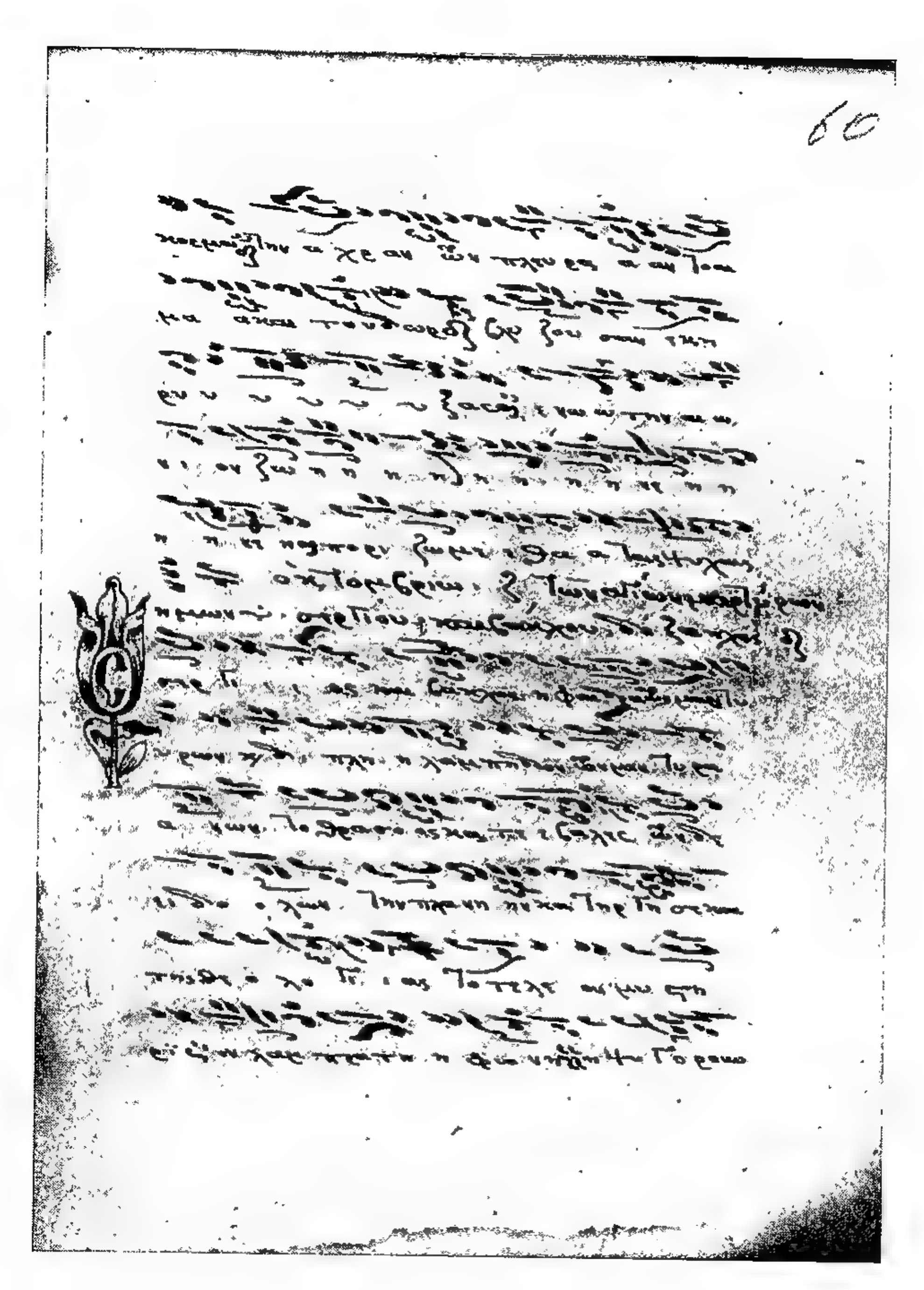
ΚΩΔΙΞ 35, φ. 4α, ὅπου ἡ ἀρχὴ κειμένου (ΙΗ' αἰ.).

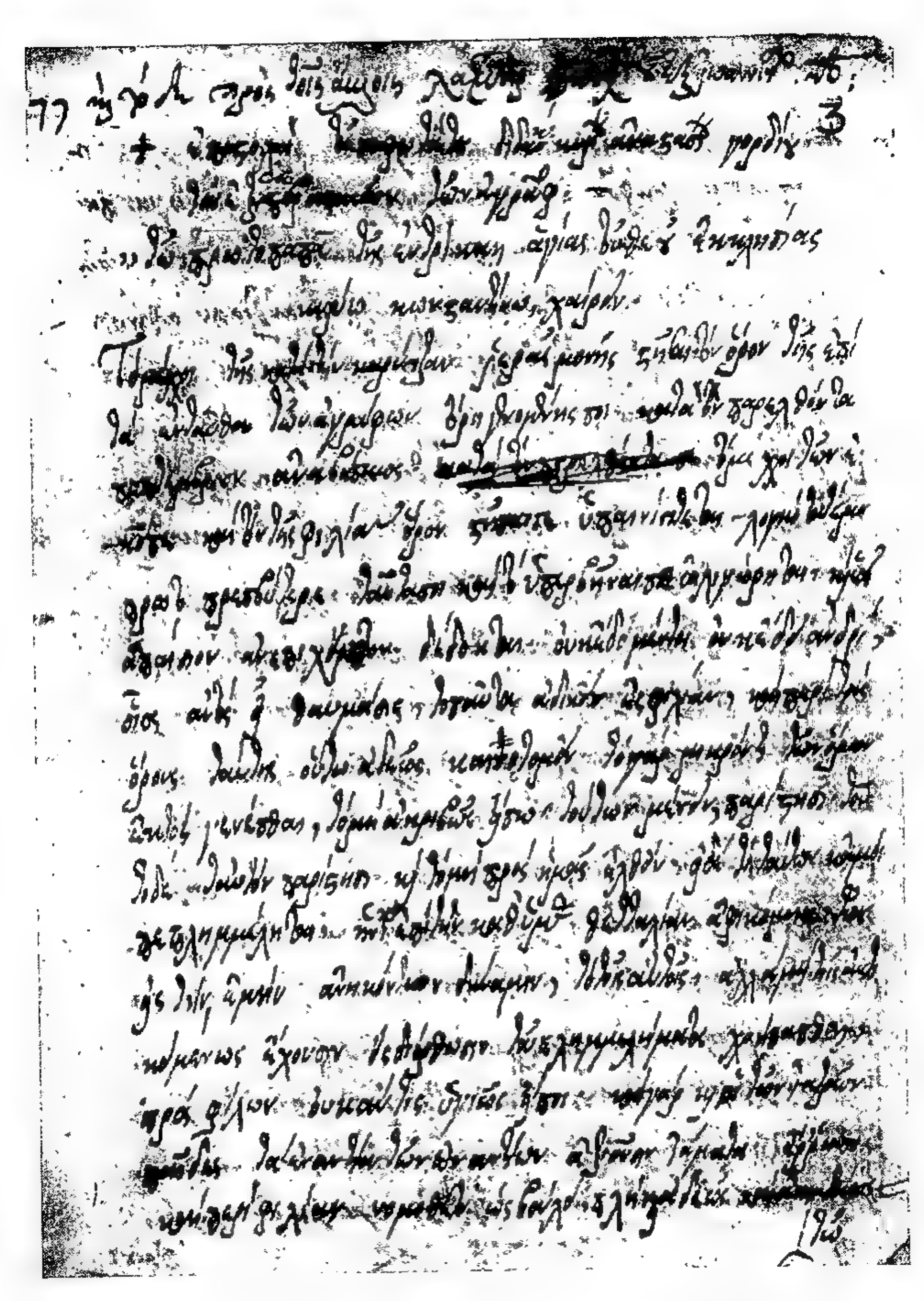
ΚΩΔΙΞ 35, φφ. $71^{β}$-$72^{α}$, ὅπου ἐνθυμήσεις τῶν ἐτῶν 1754 καὶ 1755.

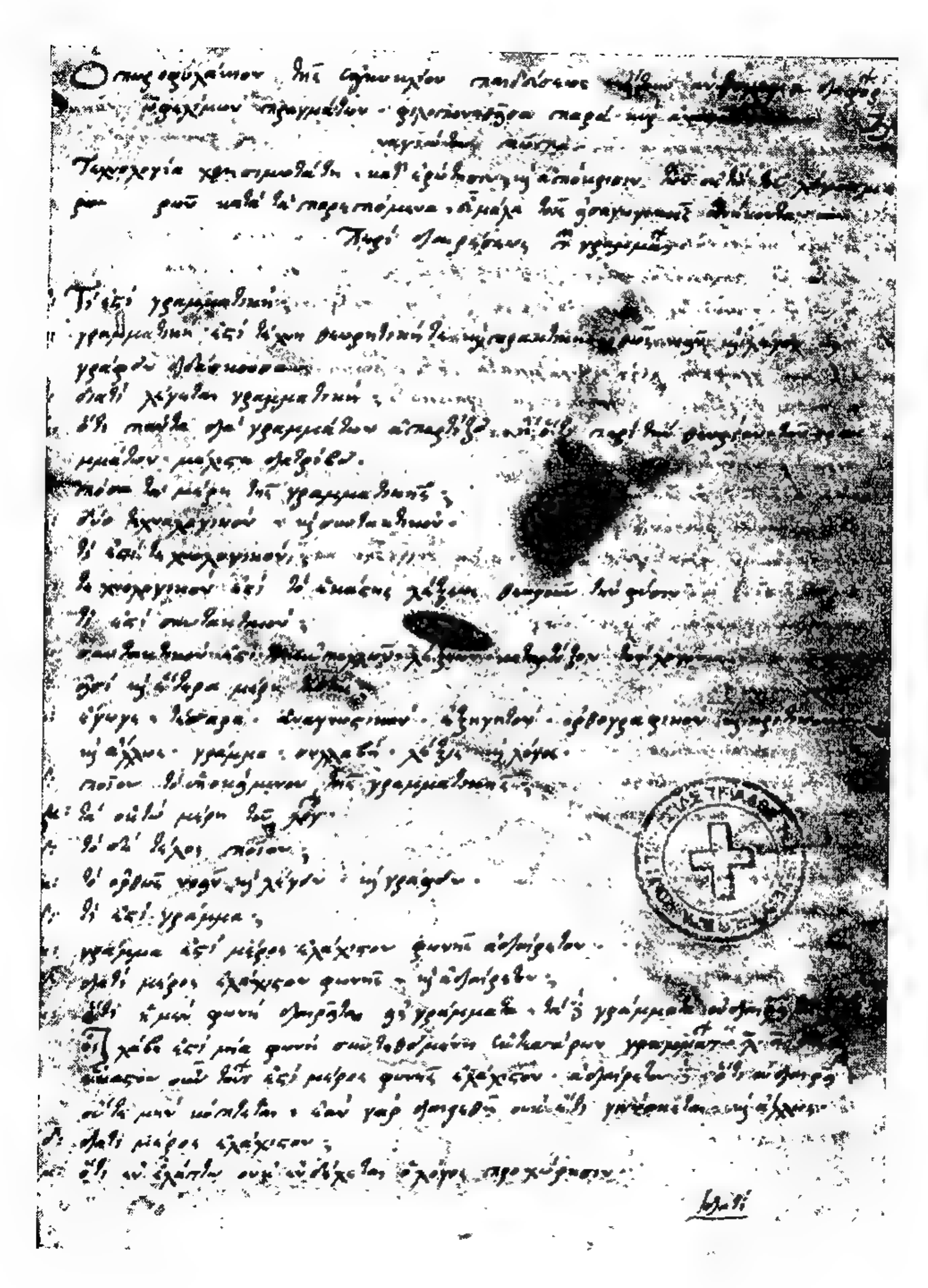
ΚΩΔΙΞ 36, φ. 1ª, ὅπου ἐπίτιτλον καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

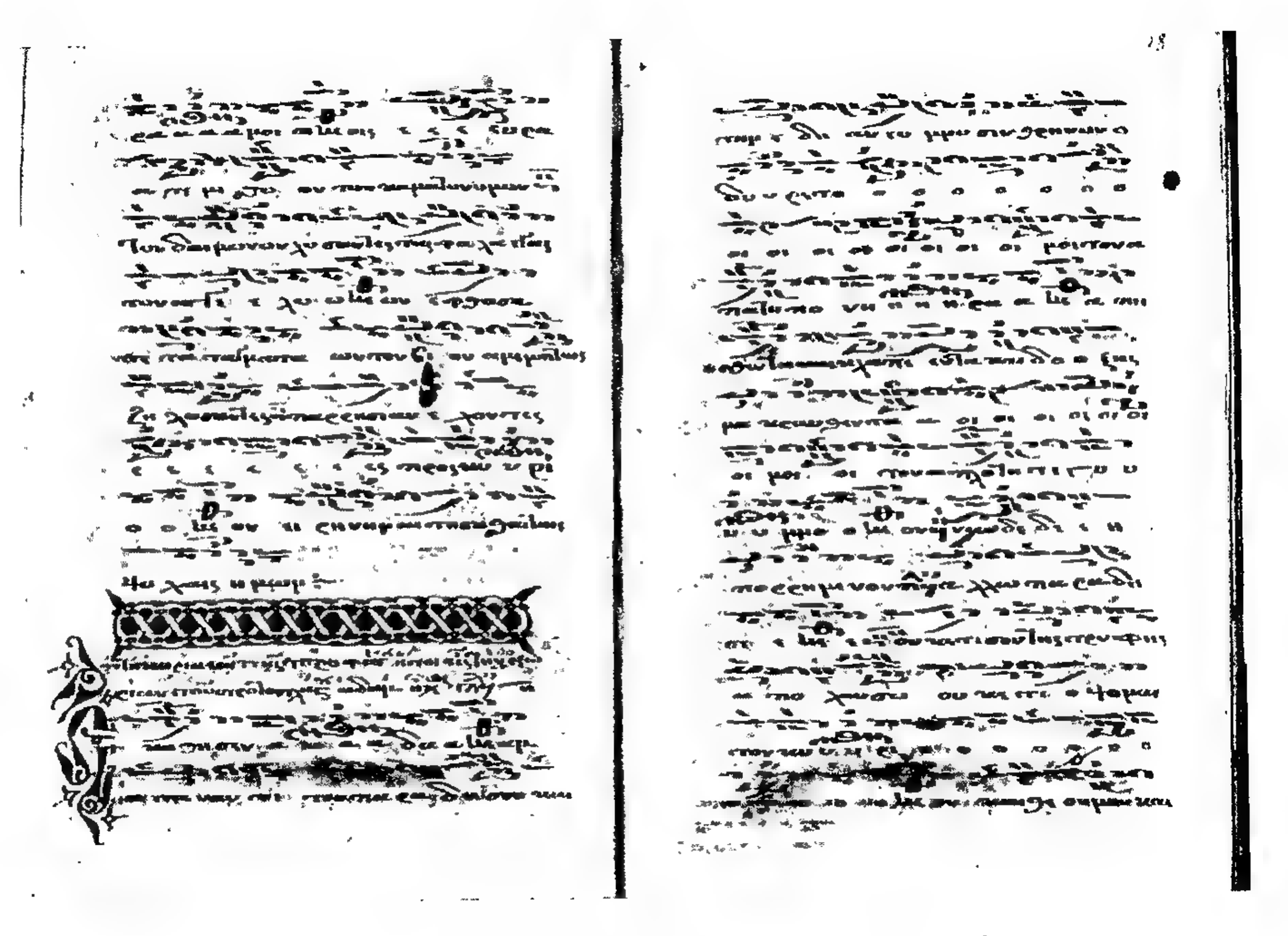
ΚΩΔΙΞ 37, φ. 60ᵃ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.).

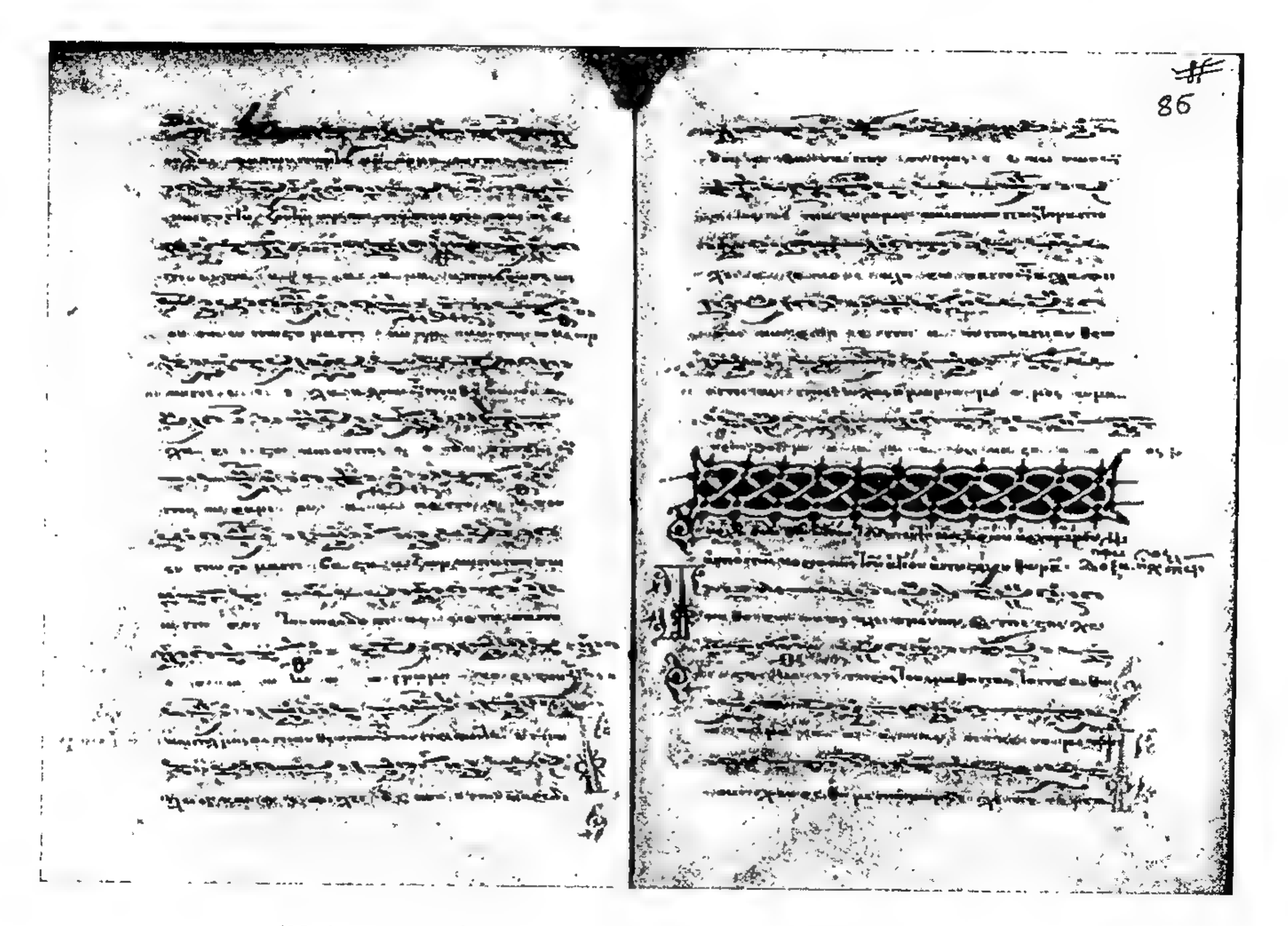
ΚΩΔΙΞ 38, φ. 3α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐπιστολαρίου (ΙΗ' αἰ.) καὶ τὸ κτητορικὸν σημείωμα (εἰς τὸ περιθώριον ἄνω) τοῦ Λάμπρου Πάσχου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

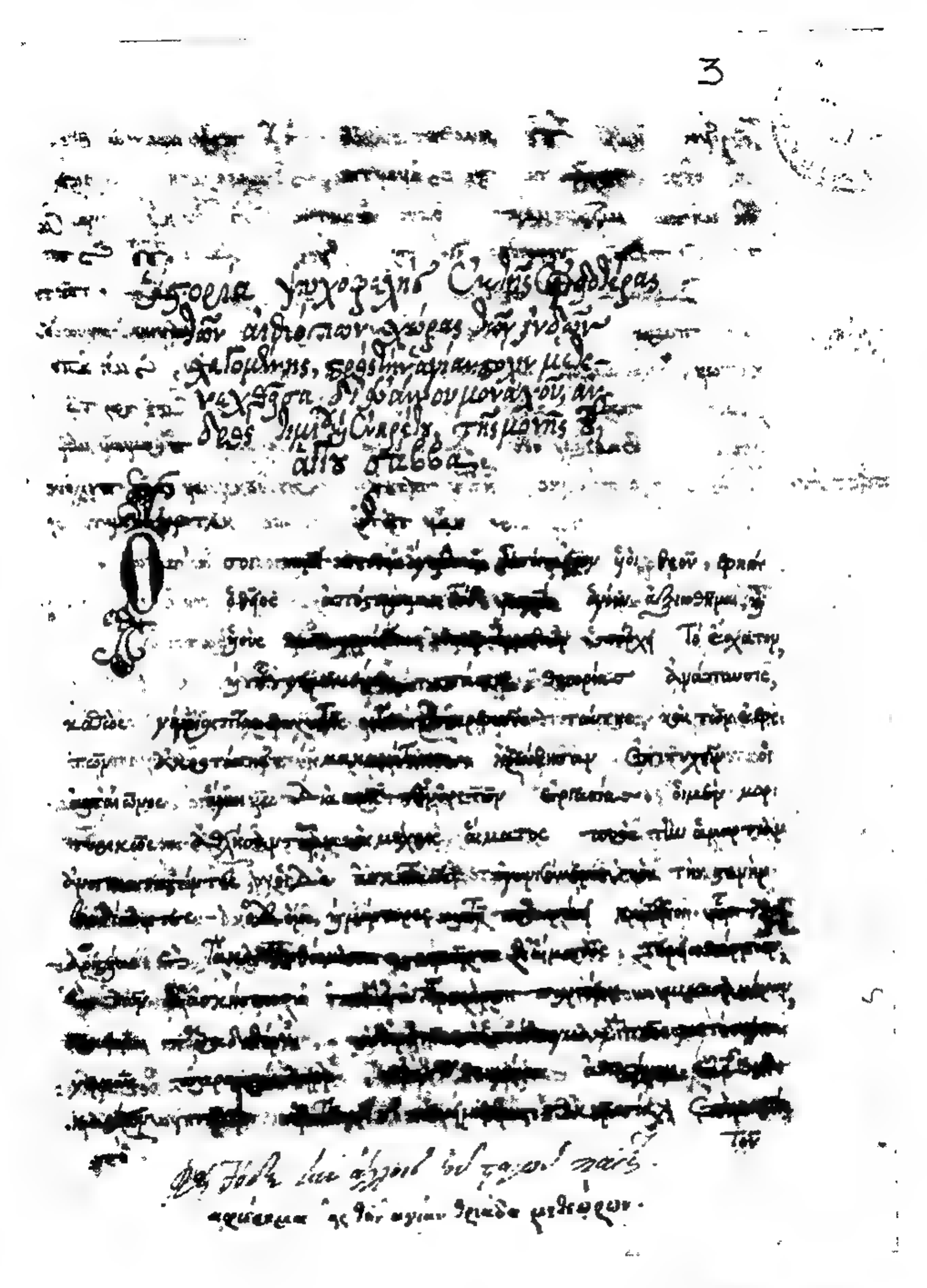
ΚΩΔΙΞ 38, φ. 34ᵃ, ὅπου ἡ ἀρχὴ γραμματικοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΗ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 39, φφ. 27^{β}-28^{α} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.).

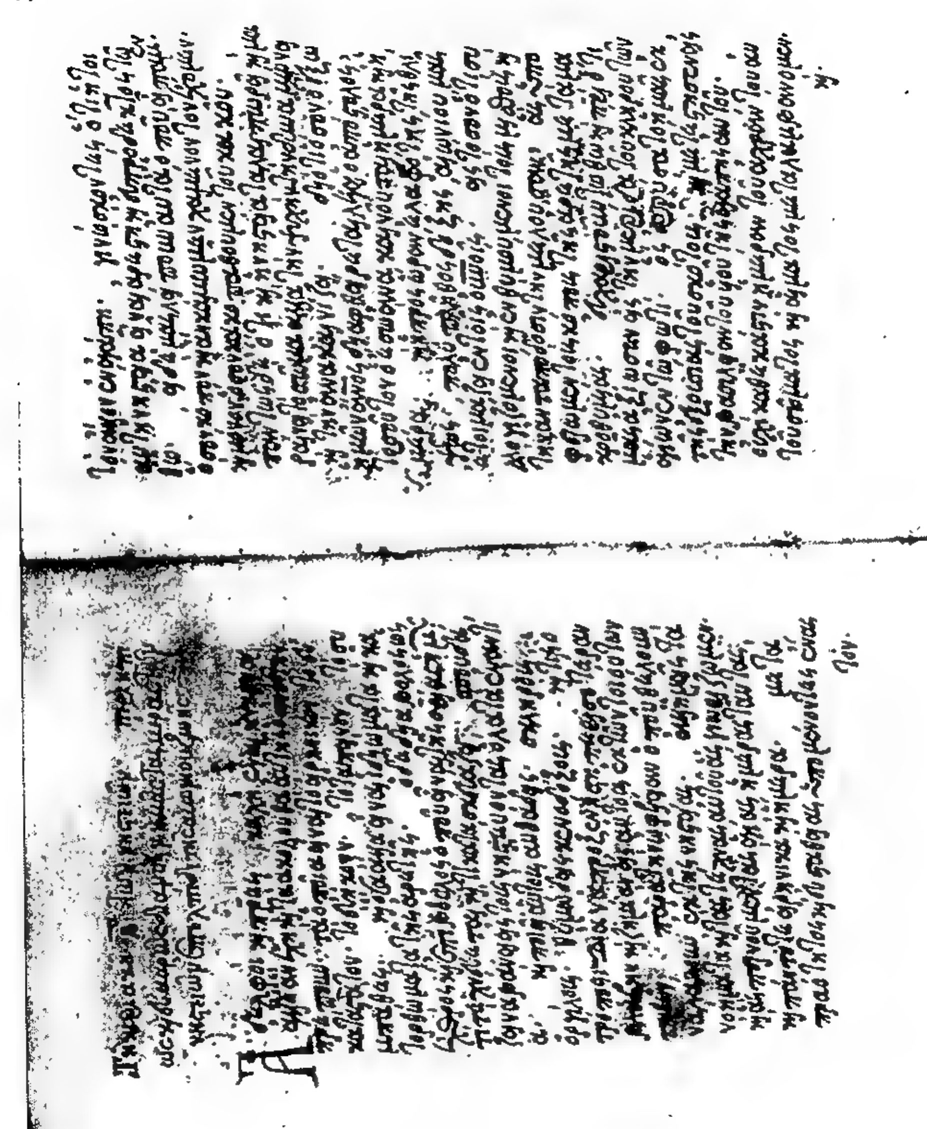

ΚΩΔΙΞ 39, φφ. 85β-86α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.).

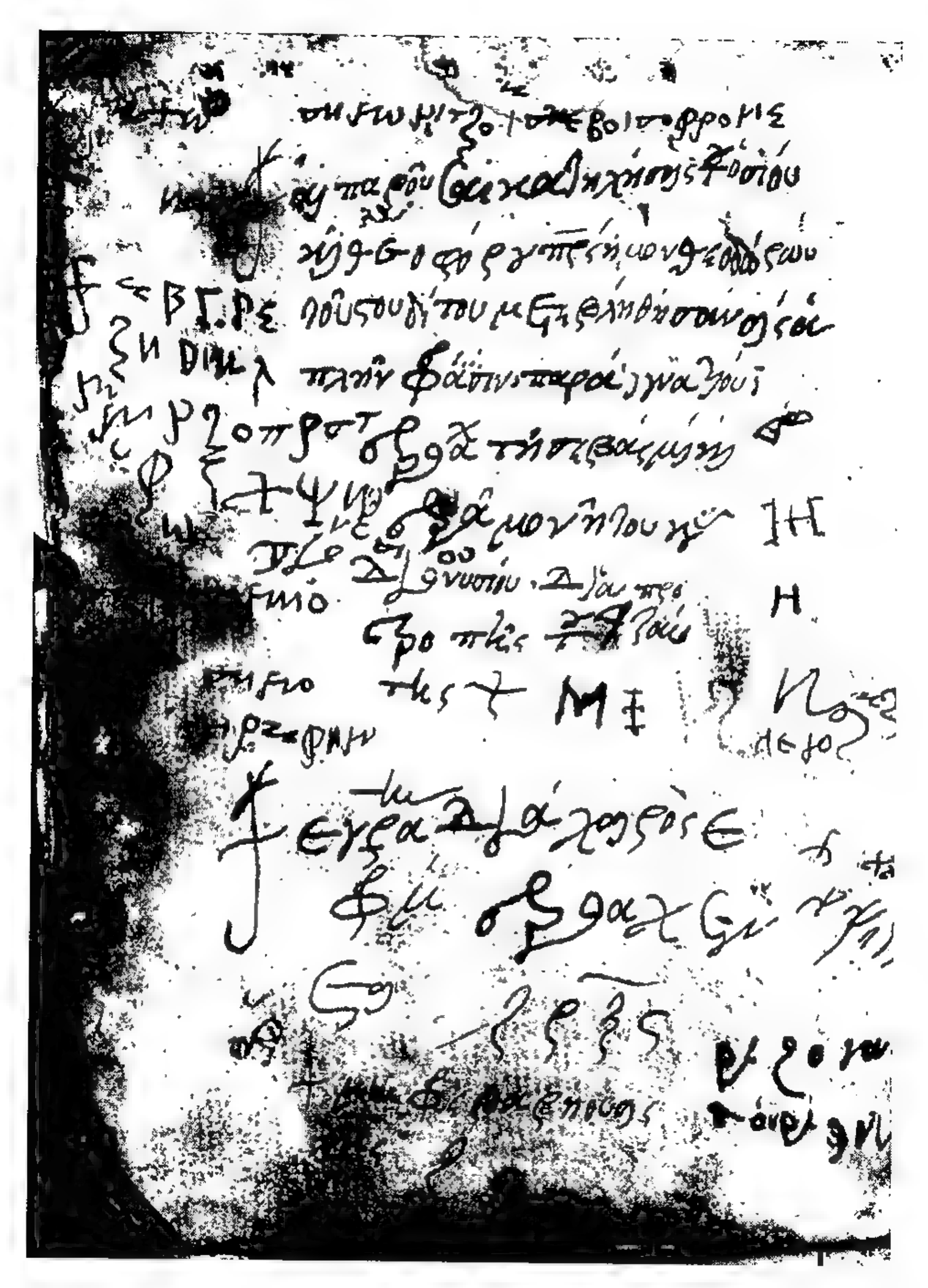

ΚΩΔΙΞ 40, φ. 3ʳ, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.) καὶ τὸ κτητορικὸν σημείωμα (εἰς τὸ κάτω περιθώριον) τοῦ Σταγῶν Παϊσίου.

ΚΩΔΙΞ 40, φ. 126α, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου ἐν εἴδει κωδικογραφικοῦ σημειώματος (ΙΗ΄ αἰ.).

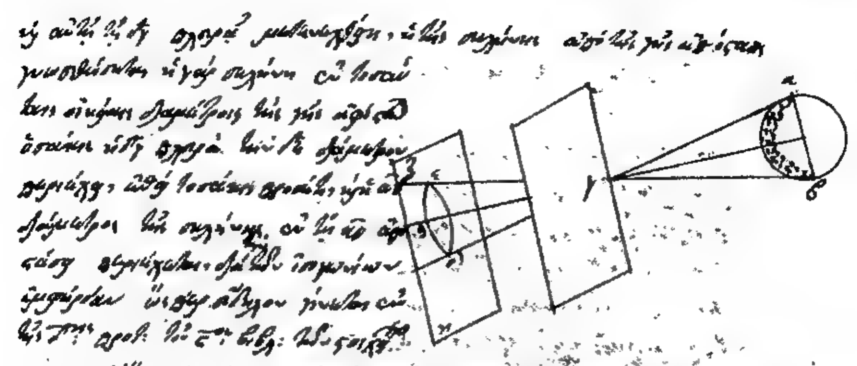
ΚΩΔΙΞ 41, φφ. 30v-31r : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Ἐφραὶμ ἱερομόναχος (ἔτ. 1658).

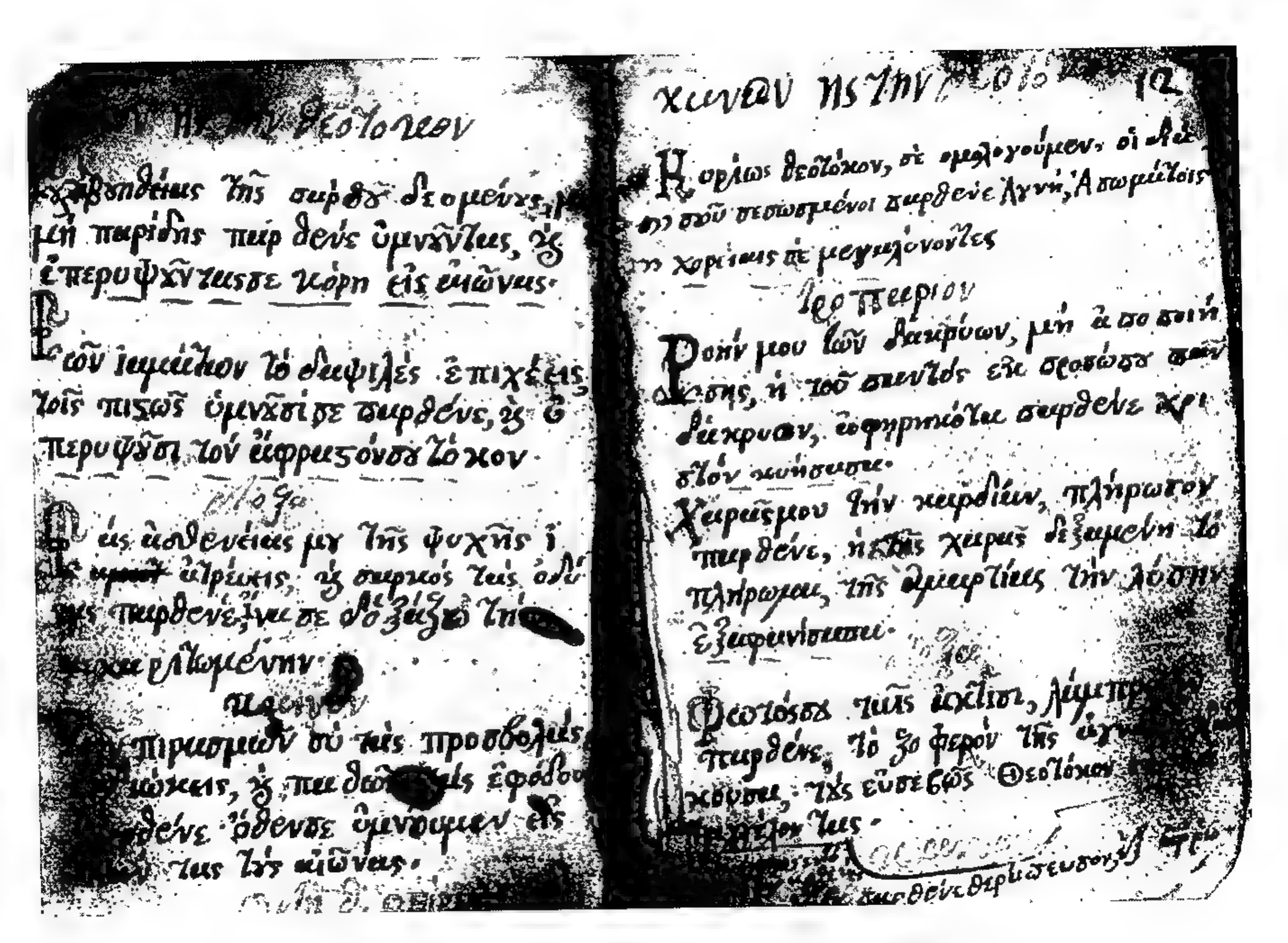
ΚΩΔΙΞ 41, φ. 70β, ὅπου σημειώματα τοῦ κωδικογράφου Ἐφραὶμ ἱερομονάχου (ἔτ. 1658).

97

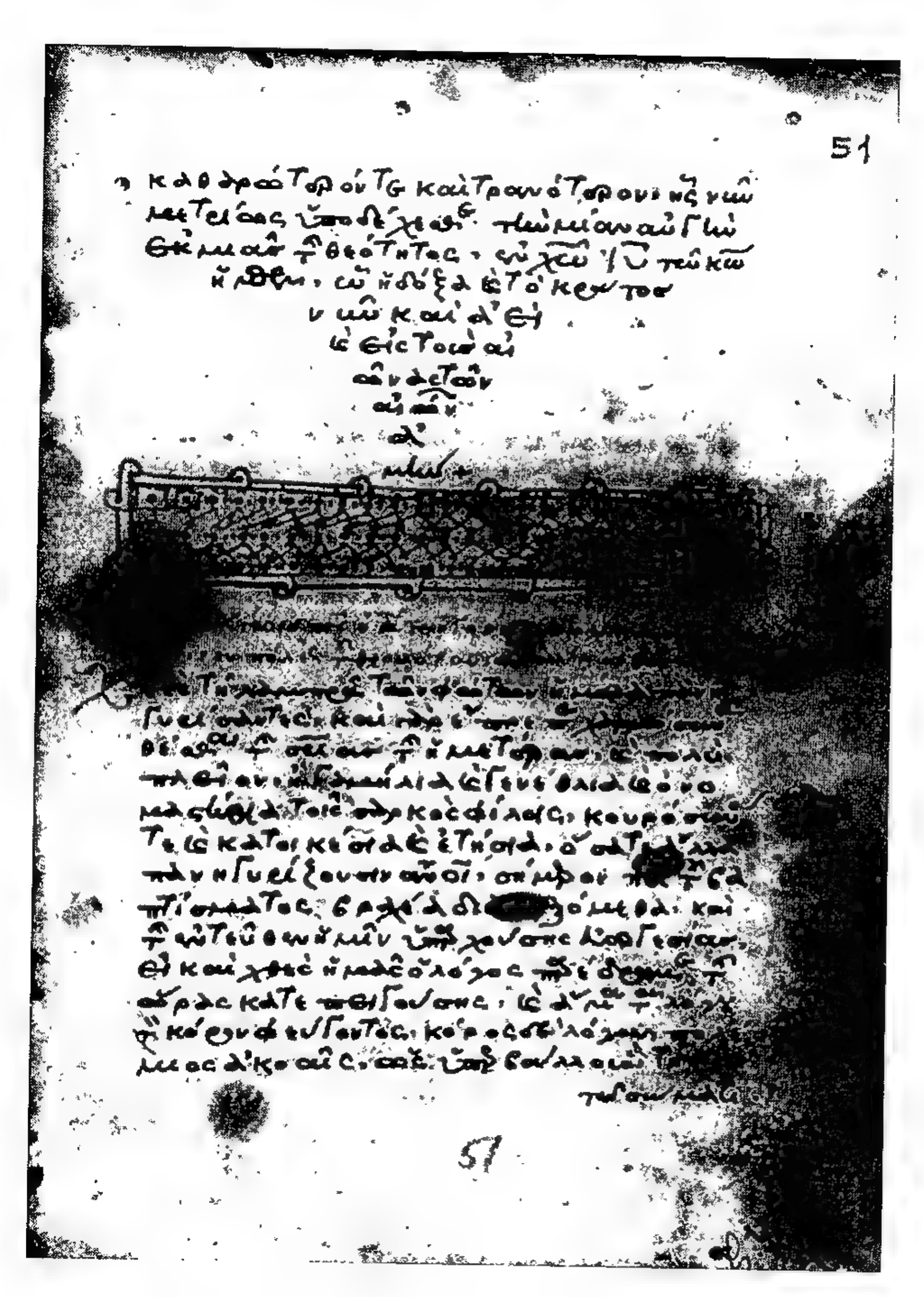
ΚΩΔΙΞ 42, φ. 97α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου καὶ σχέδια ἀστρονομικὰ (α΄ γραφεύς, ΙΗ΄ αἰ.).

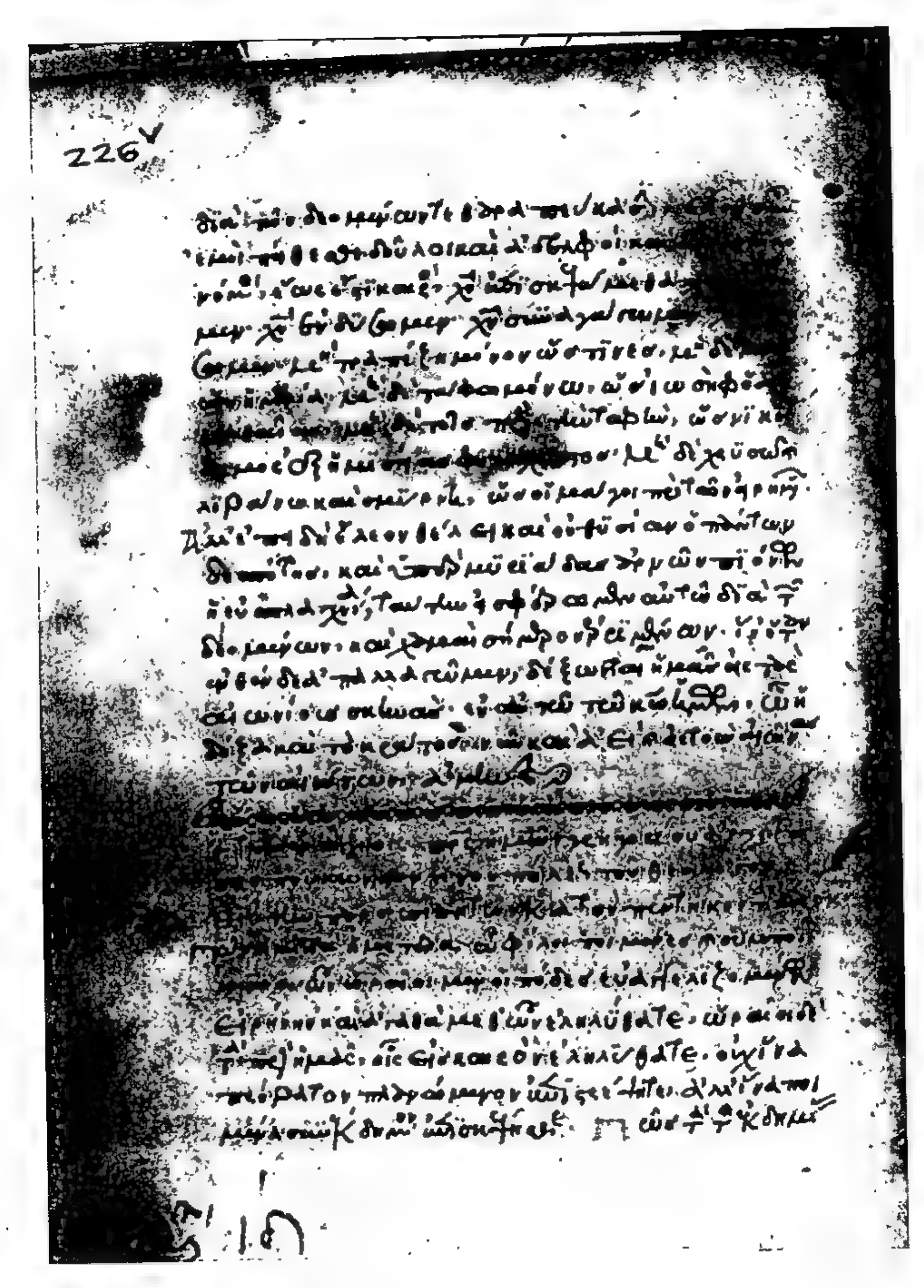
ΚΩΔΙΞ 42, φ. 157α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου καὶ σχέδια ἀστρονομικὰ (α' γραφεύς, ΙΗ' αἰ.).

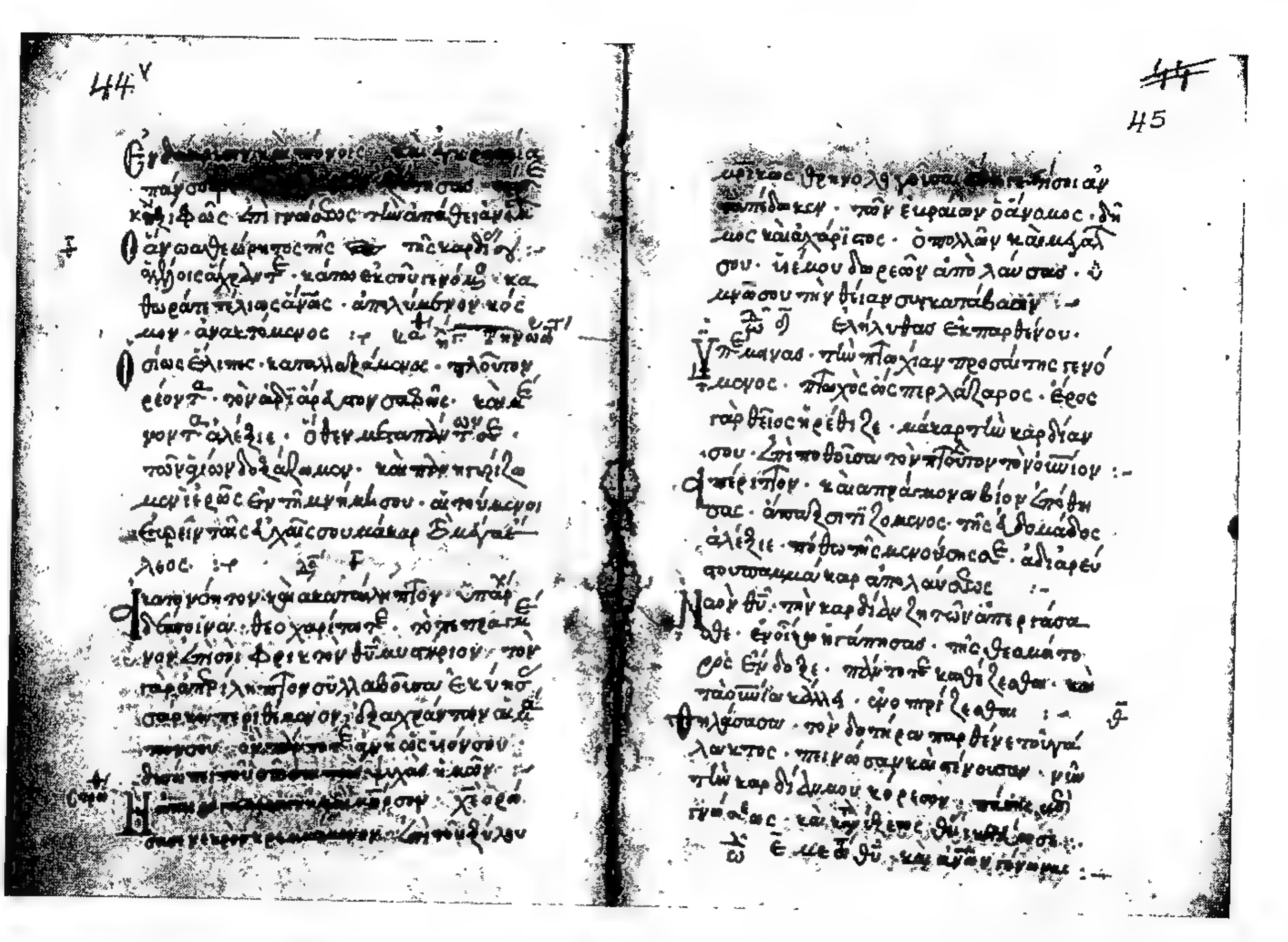
ΚΩΔΙΞ 43, φφ. 11β-12α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΘ' αἰ.).

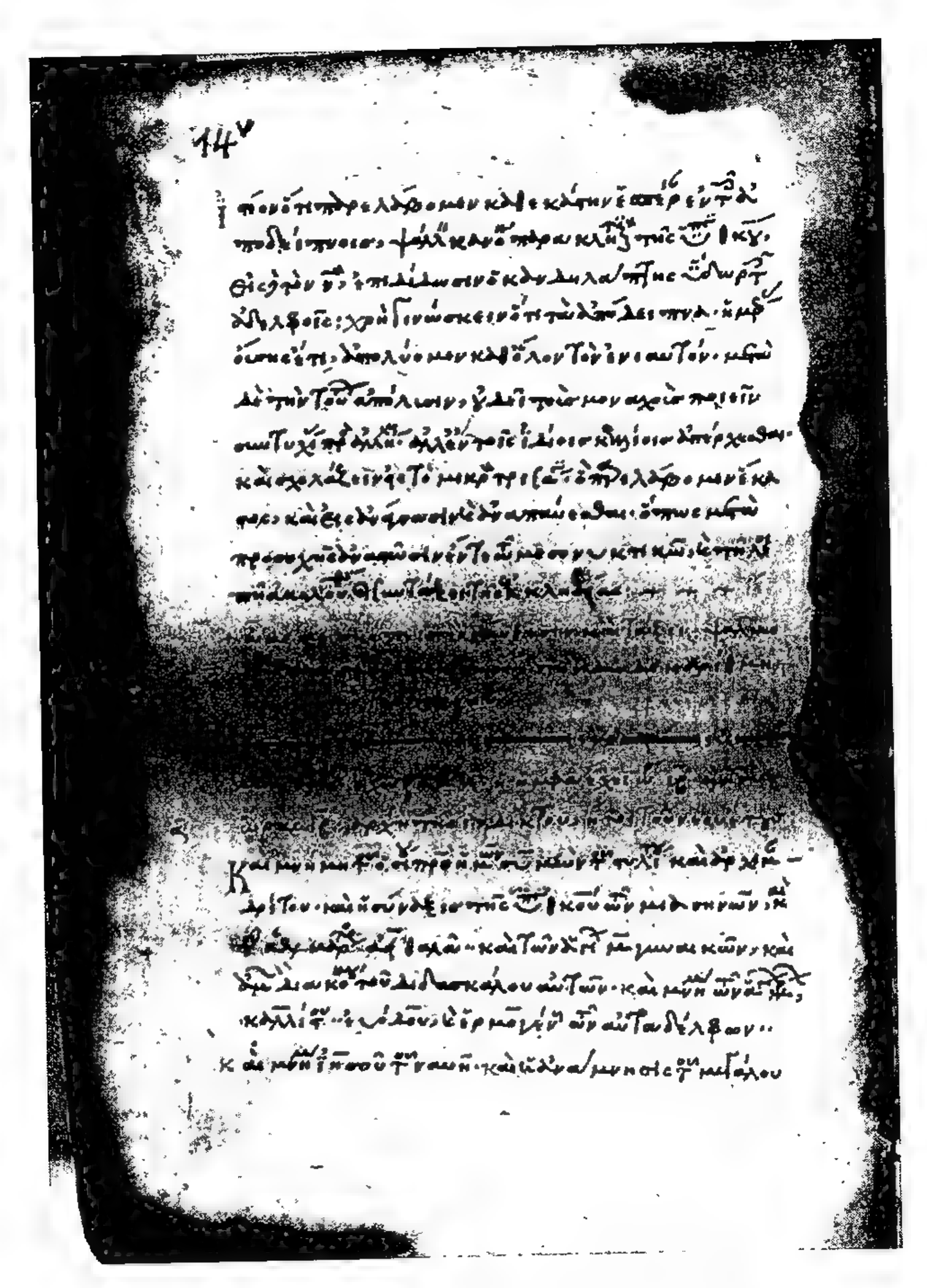
ΚΩΔΙΞ 44, φ. 51α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α´ γραφεύς, ΙΔ´ αἰ.).

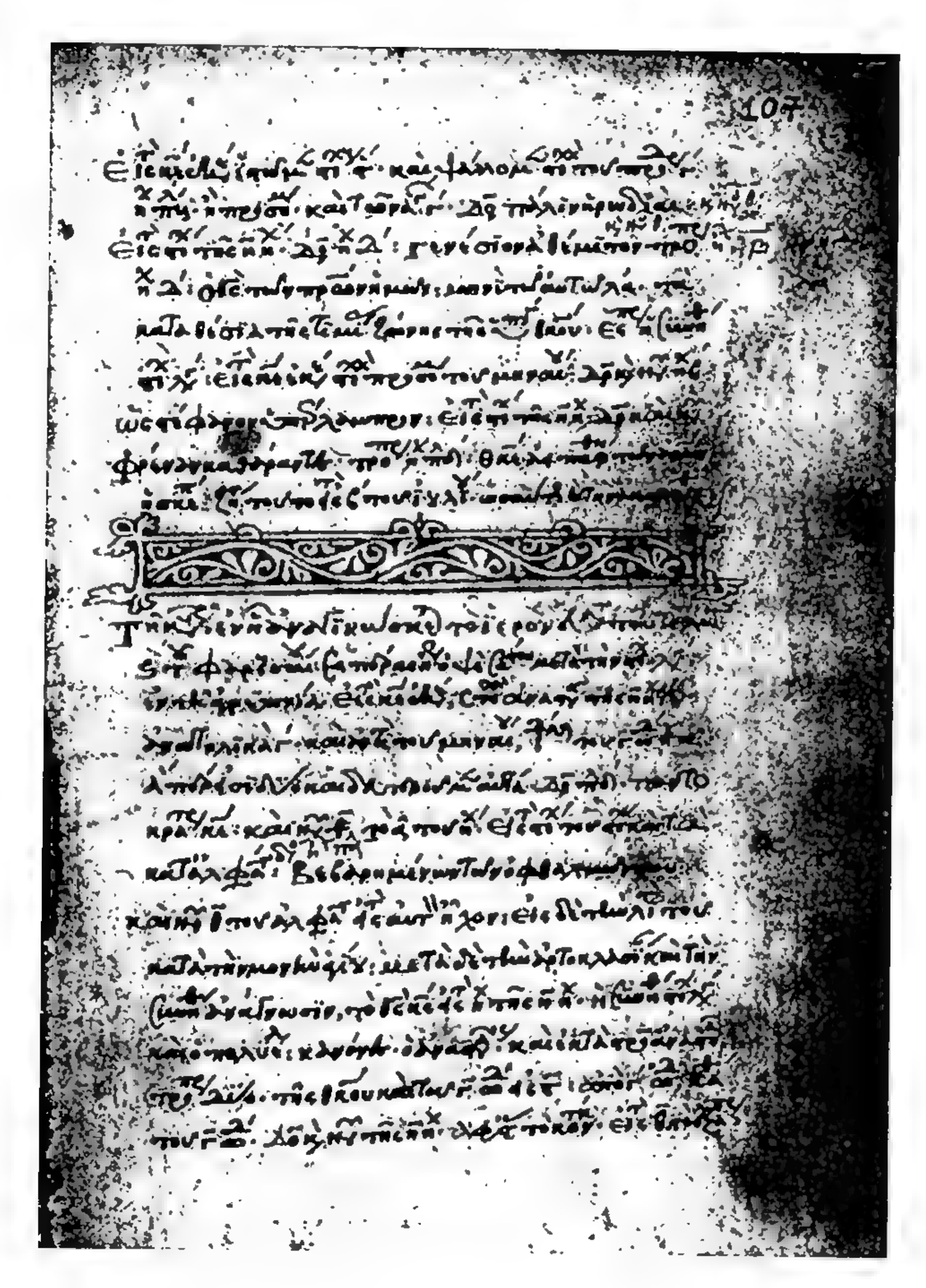
ΚΩΔΙΞ 44, φ. 226β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (γ' γραφεύς, ΙΔ' αἱ.).

ΚΩΔΙΞ 45, φφ. 44β-45α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ΄/ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 46, φ. 14β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 46, φ. 107ʳ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΔ´ αἰ.).

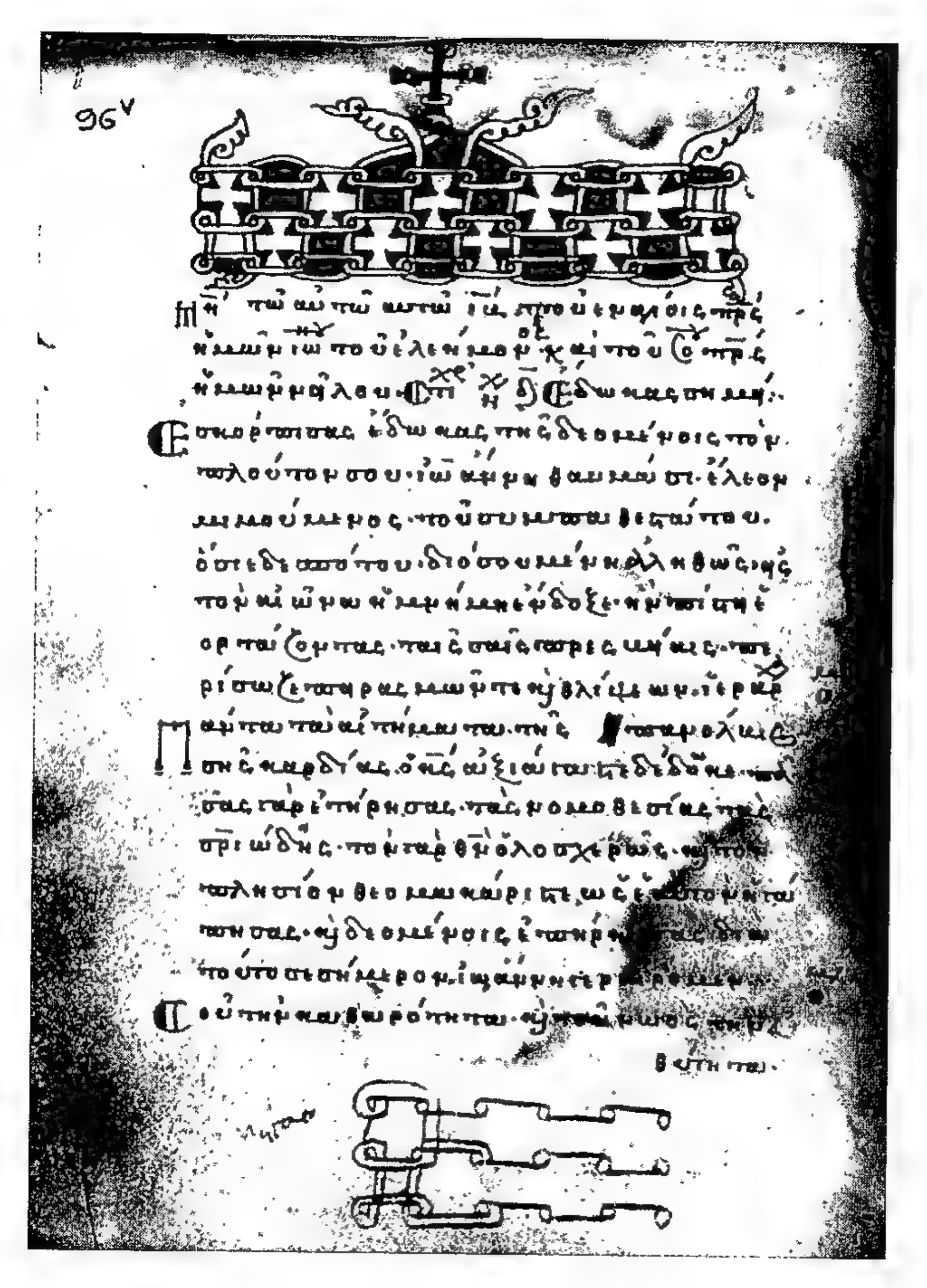

ΚΩΔΙΞ 46, περγαμηνὸν φύλλον ἐπὶ τῆς ὀπισθίας πινακίδος τῆς σταχώσεως, ὅπου (εἰς τὸ ἄνω περιθώριον) κτητορικὸν σημείωμα τῆς Μονῆς Παντοκράτορος τῶν Μετεώρων.

ΚΩΔΙΞ 47, φφ. 50β-51α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ΄/ΙΖ΄).

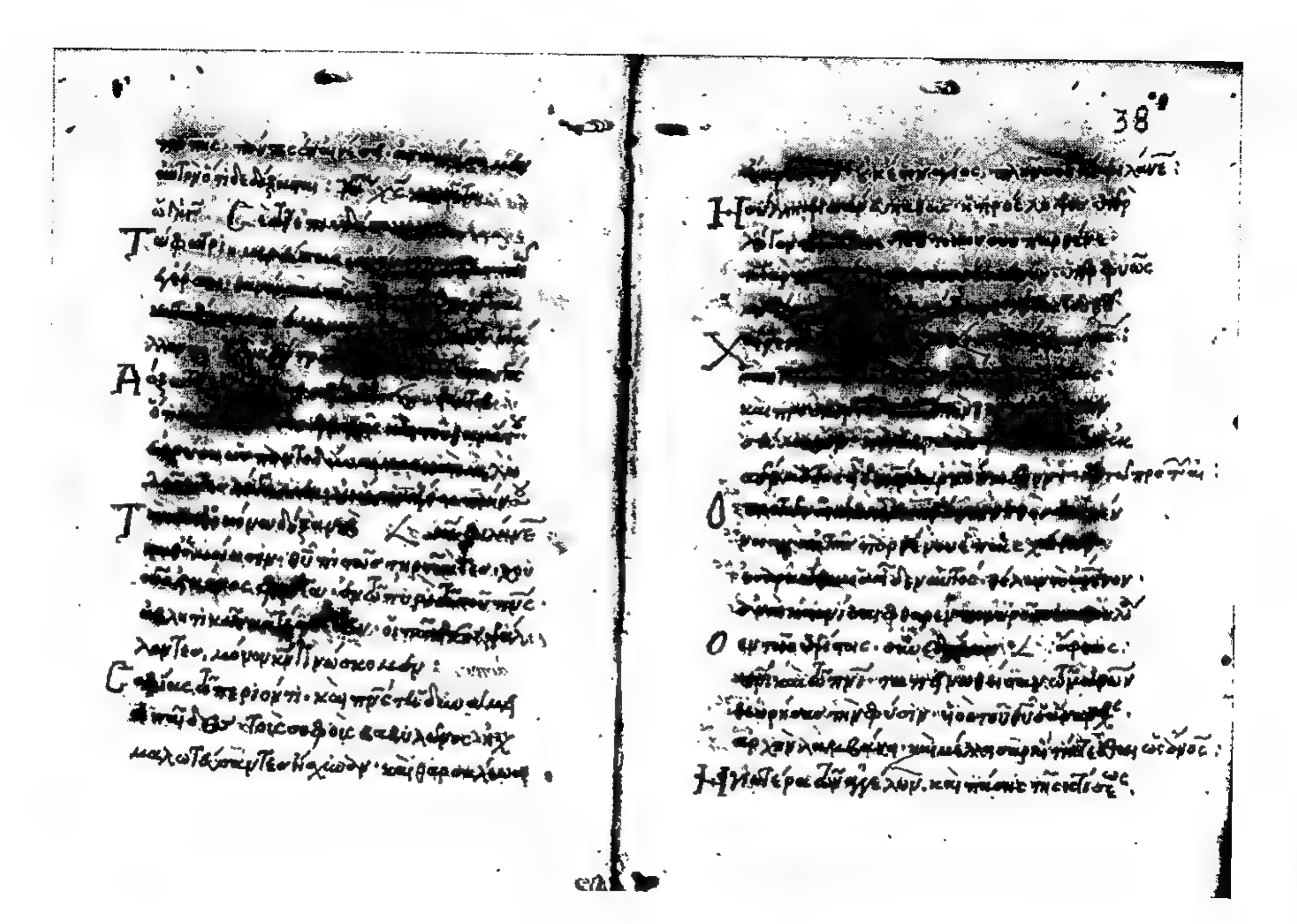
ΚΩΔΙΞ 48, φ. 40α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

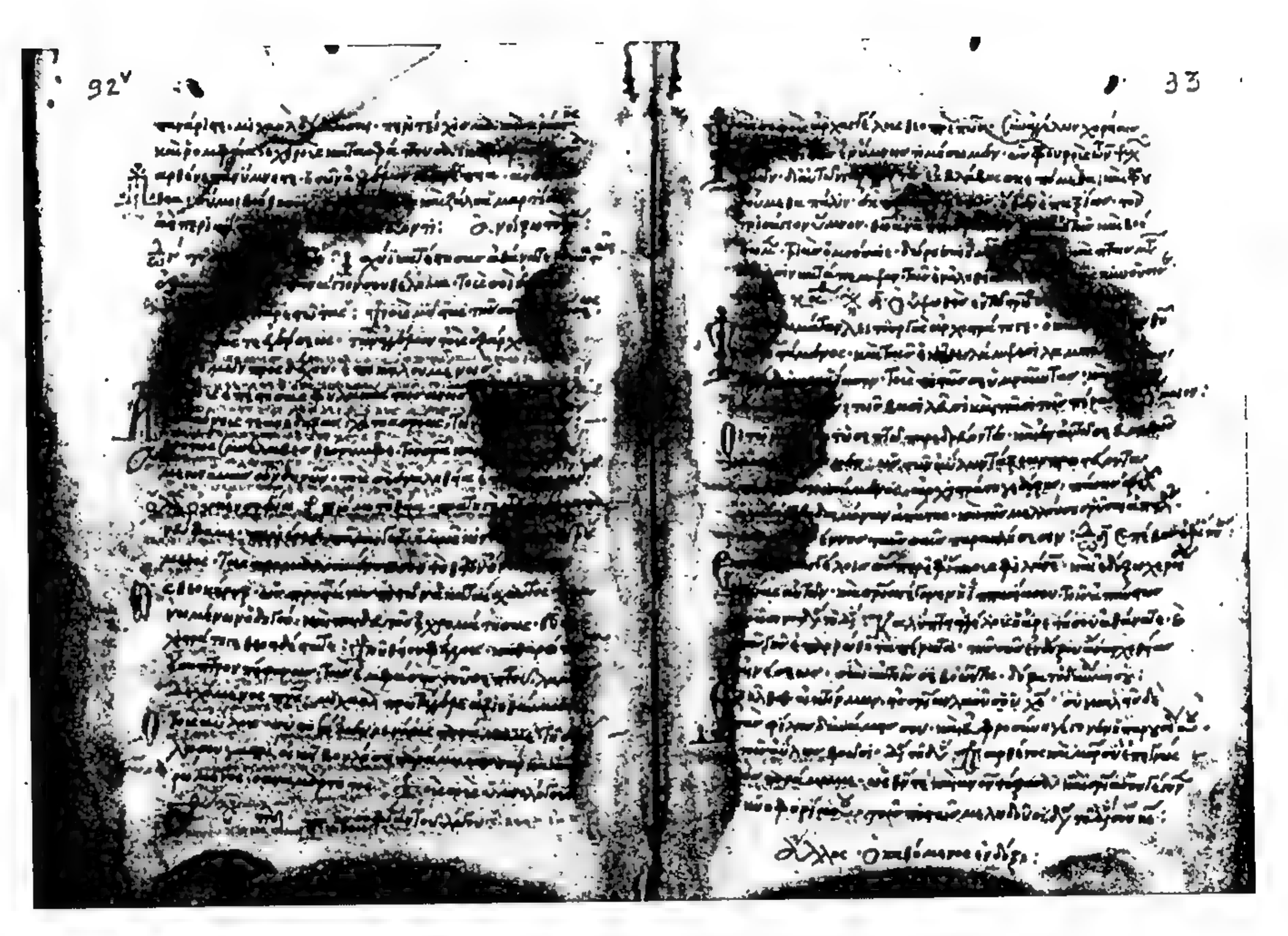
ΚΩΔΙΞ 49, φ. 96β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 50, φφ. 15β-16α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α' γραφεύς, ΙΕ'/ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 50, φφ. 37^{v}-38^{r} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (γ' γραφεύς, ΙΕ'/ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 50, φφ. 92v-93r : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΕ'/ΙΣΤ' αἰ.).

12

ΚΩΔΙΞ 51, φ. 12α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

139v

ΚΩΔΙΞ 51, φ. 139β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΣΤ' αἰ.).

19v

Ἐξεζήτησέ σε τὸ πρόσωπόν μου· τὸ πρόσωπόν
σου κύριε ζητήσω. Ἐδίψησέ σε ἡ ψυχή μου πο:
σαπλῶς ἡ σάρξ μου.

Νοεμβρίου η^ης. Εἰς τοὺς ἀσωμάτους
ἀρχαγγέλους.

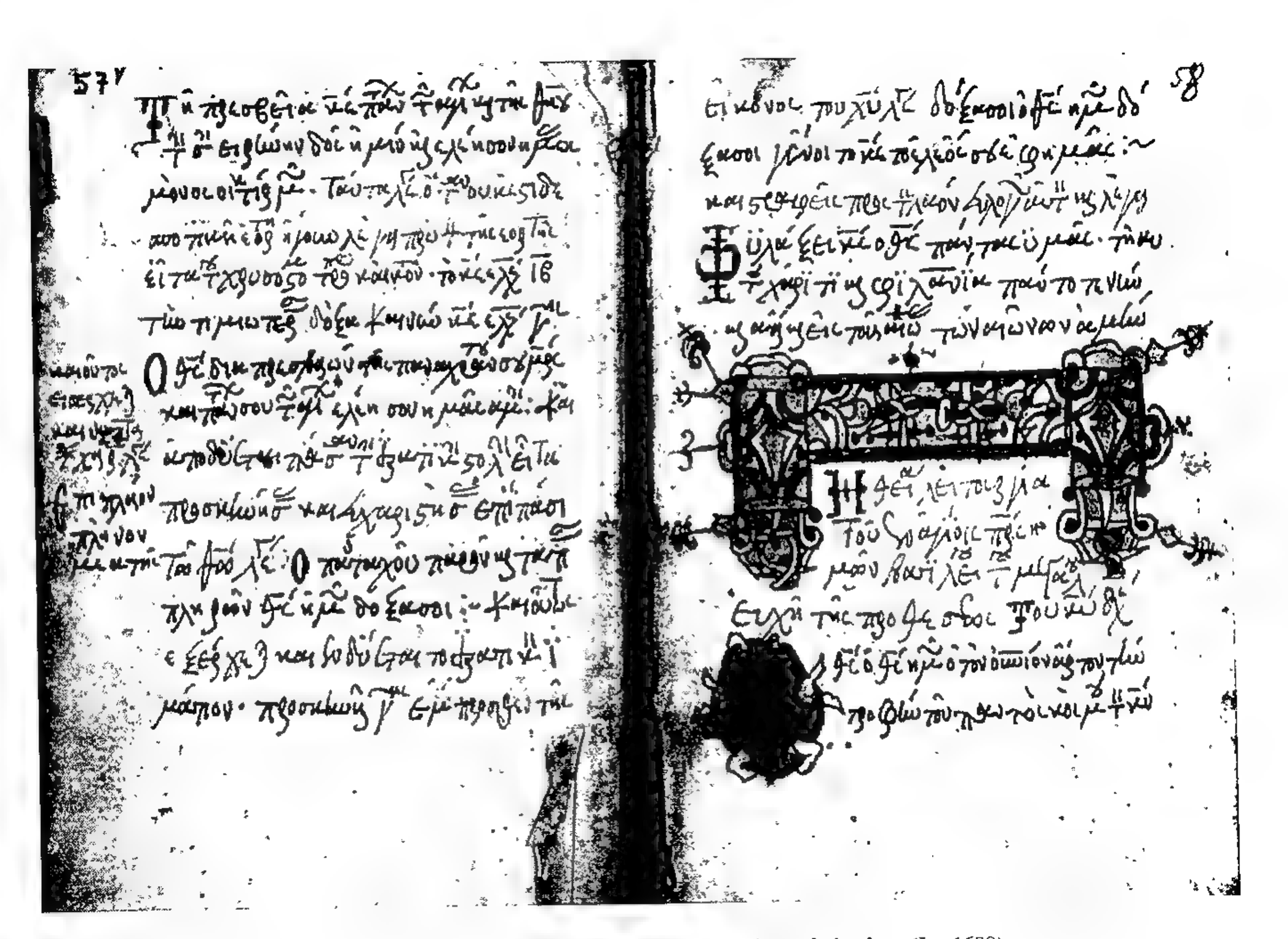
Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ
ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι. Μὴ δώῃς εἰς
σάλον τὸν πόδα σου, μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.
Ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Ὁ ποι:
ῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς
αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.
Εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ.
Εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λει:
τουργοὶ αὐτοῦ οἱ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ.
Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ σαλευθήτω
ἡ γῆ. Προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες ἄγγελοι
αὐτοῦ.

Λό:

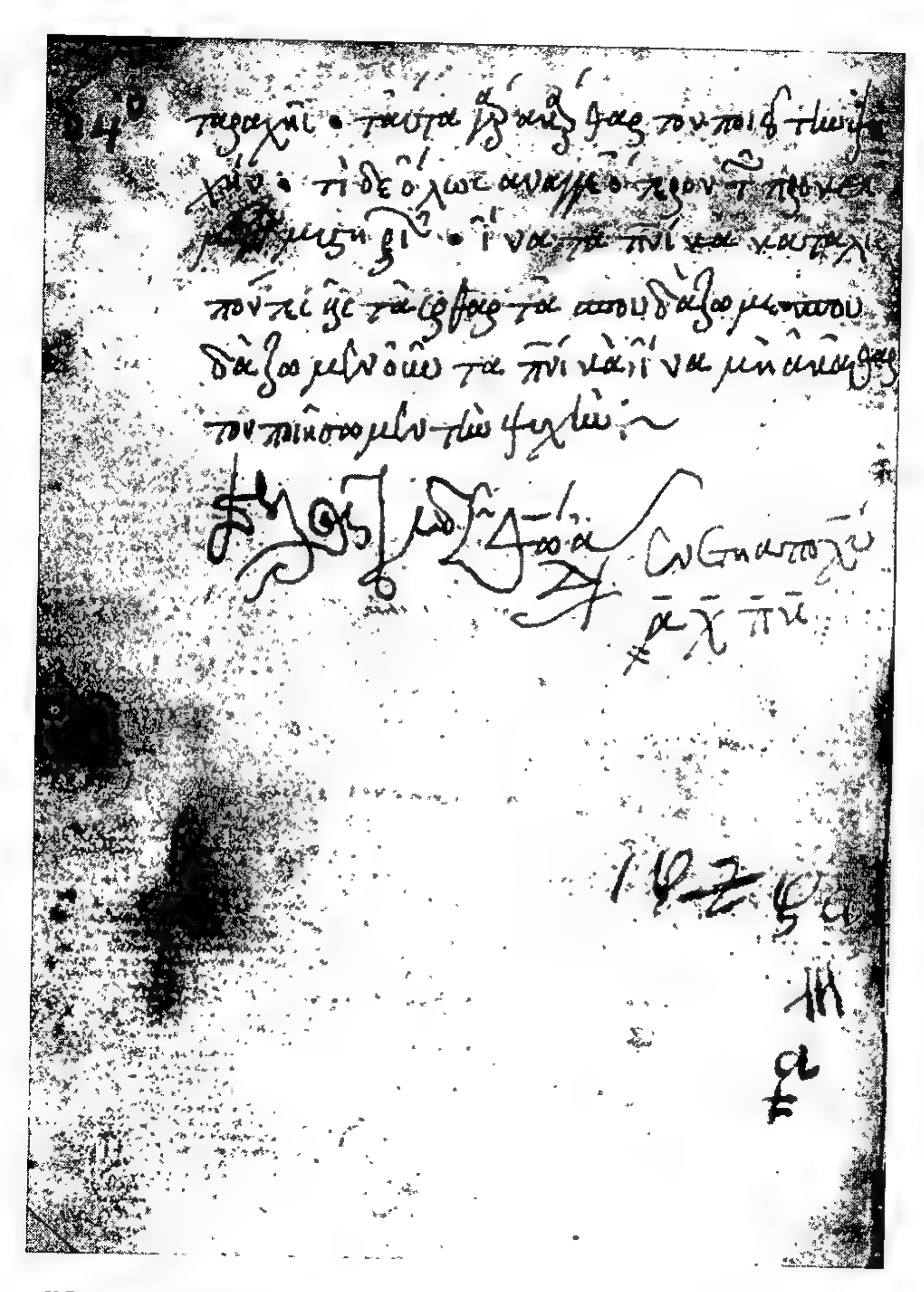
ΚΩΔΙΞ 52, φ. 19β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Ἀναστάσιος Σουγδουρῆς (ἔτ. 1789).

ΚΩΔΙΞ 52, φ. 20^{v}, ὅπου (ἄνω) τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ Ἀναστασίου Σουγδουρῆ (ἔτ. 1789) καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ σημείωμα τοῦ β' γραφέως τοῦ κώδικος Κοσμᾶ ἱερομονάχου (ἔτ. 1805).

ΚΩΔΙΞ 53, φ. 126β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ΄ αἰ.).

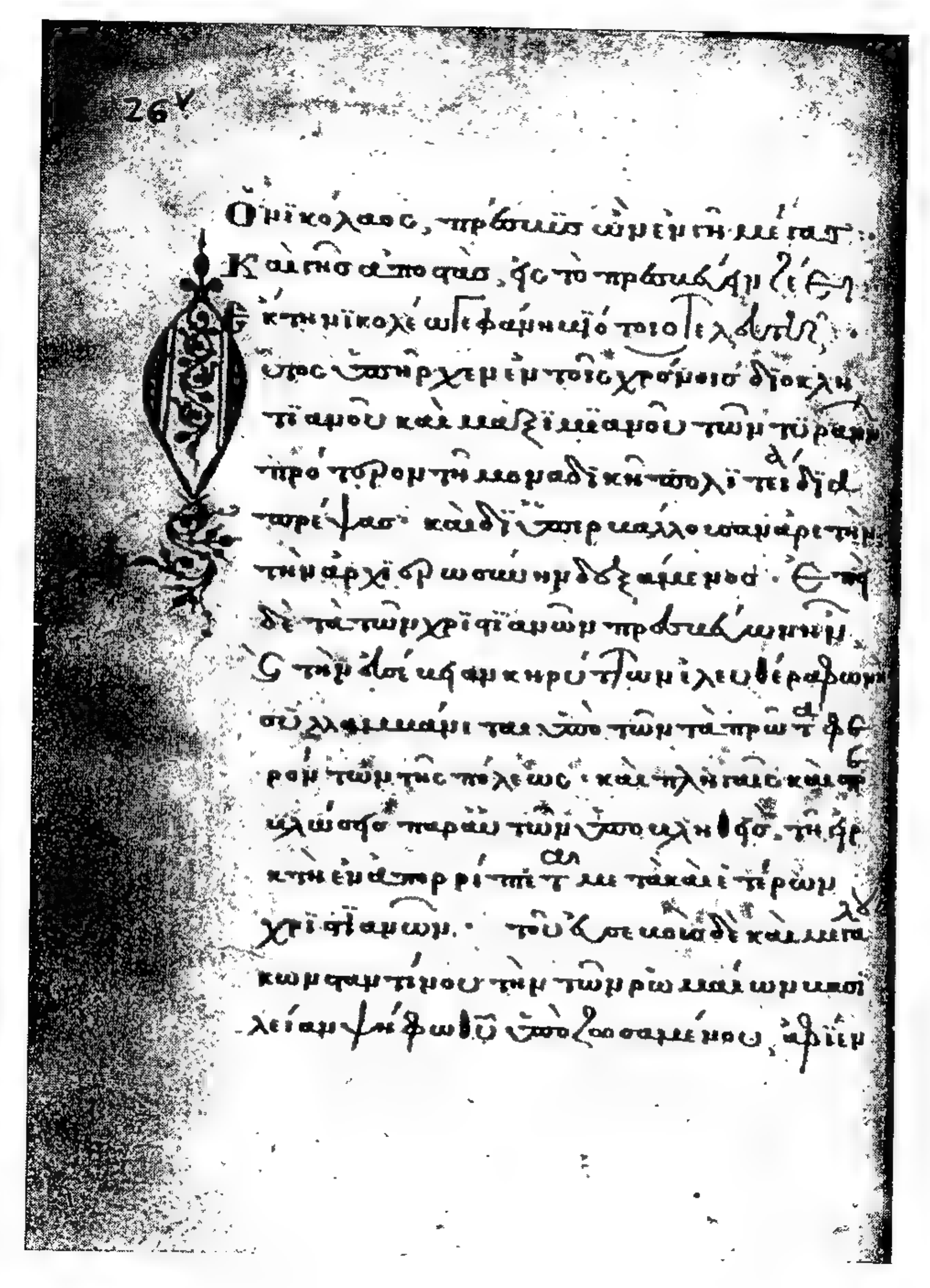

ΚΩΔΙΞ 54, φφ. $57^{β}$-$58^{α}$: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ἔτ. 1688).

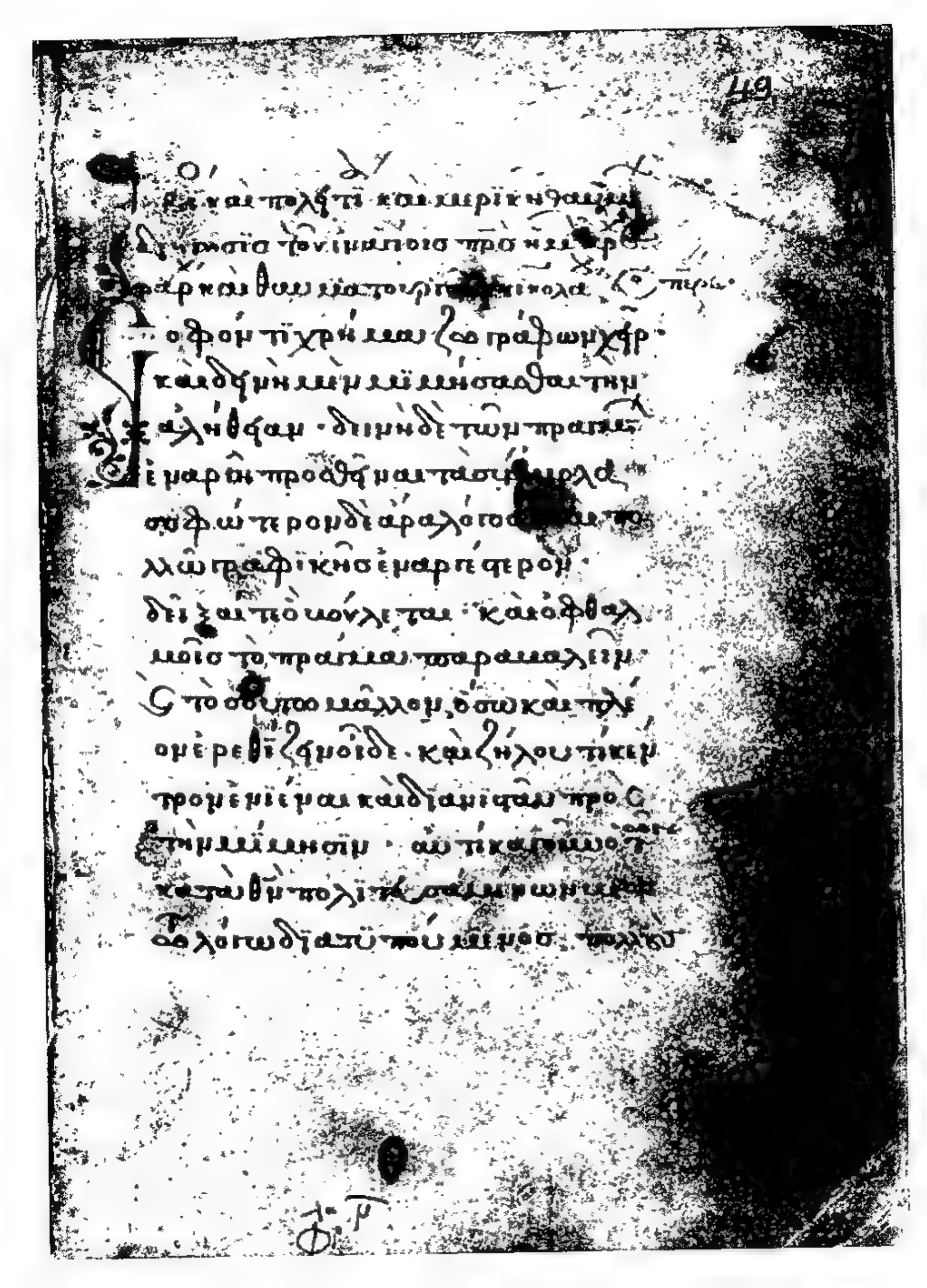

ΚΩΔΙΞ 54, φ. 84β, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (ἔτ. 1688).

ΚΩΔΙΞ 55, φ. 35β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 56, φ. 26β : δεῖγμα γραφῆς καὶ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

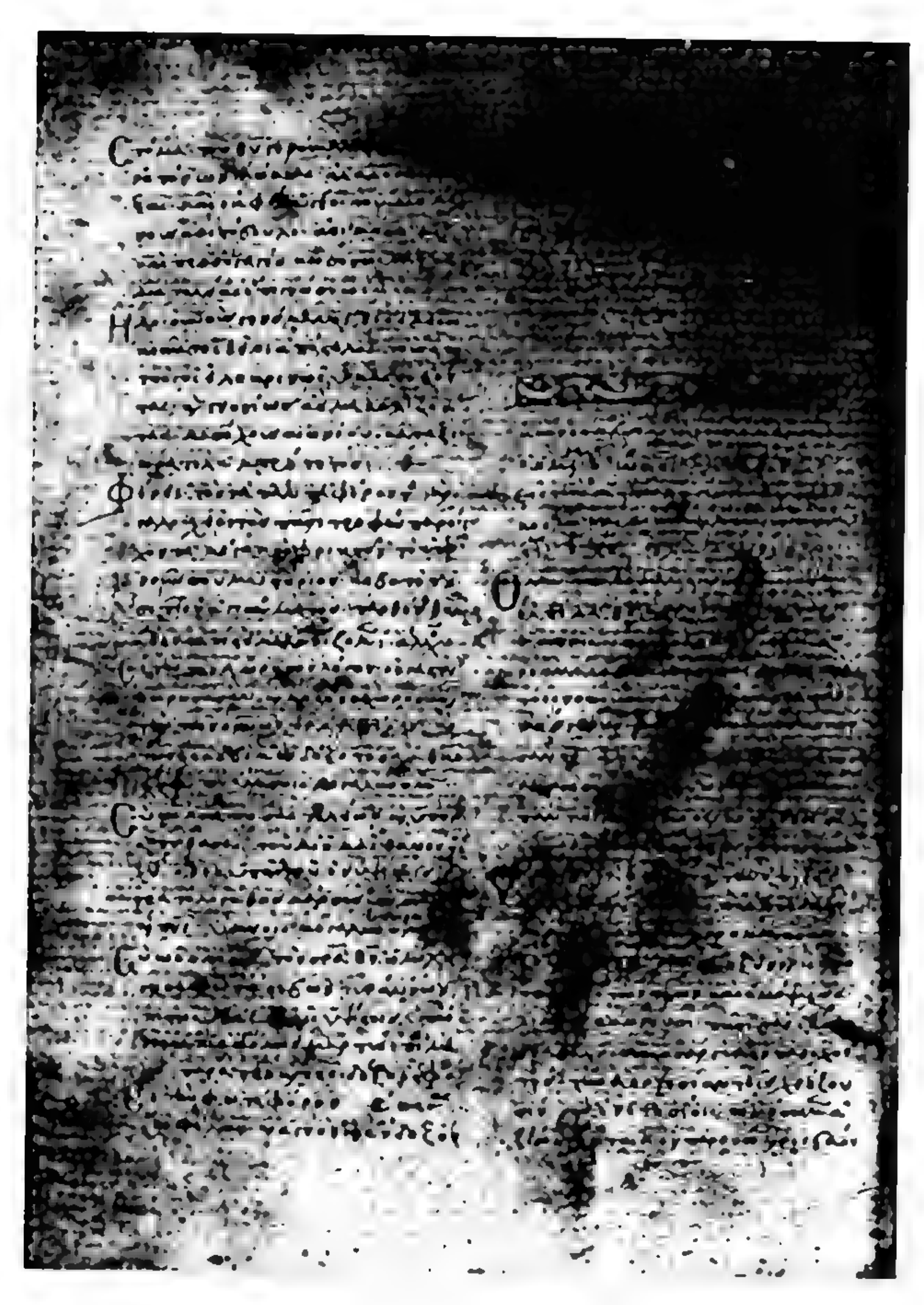
ΚΩΔΙΞ 56, φ. 49α : δεῖγμα γραφῆς καὶ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 57, φ. 106ʳ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

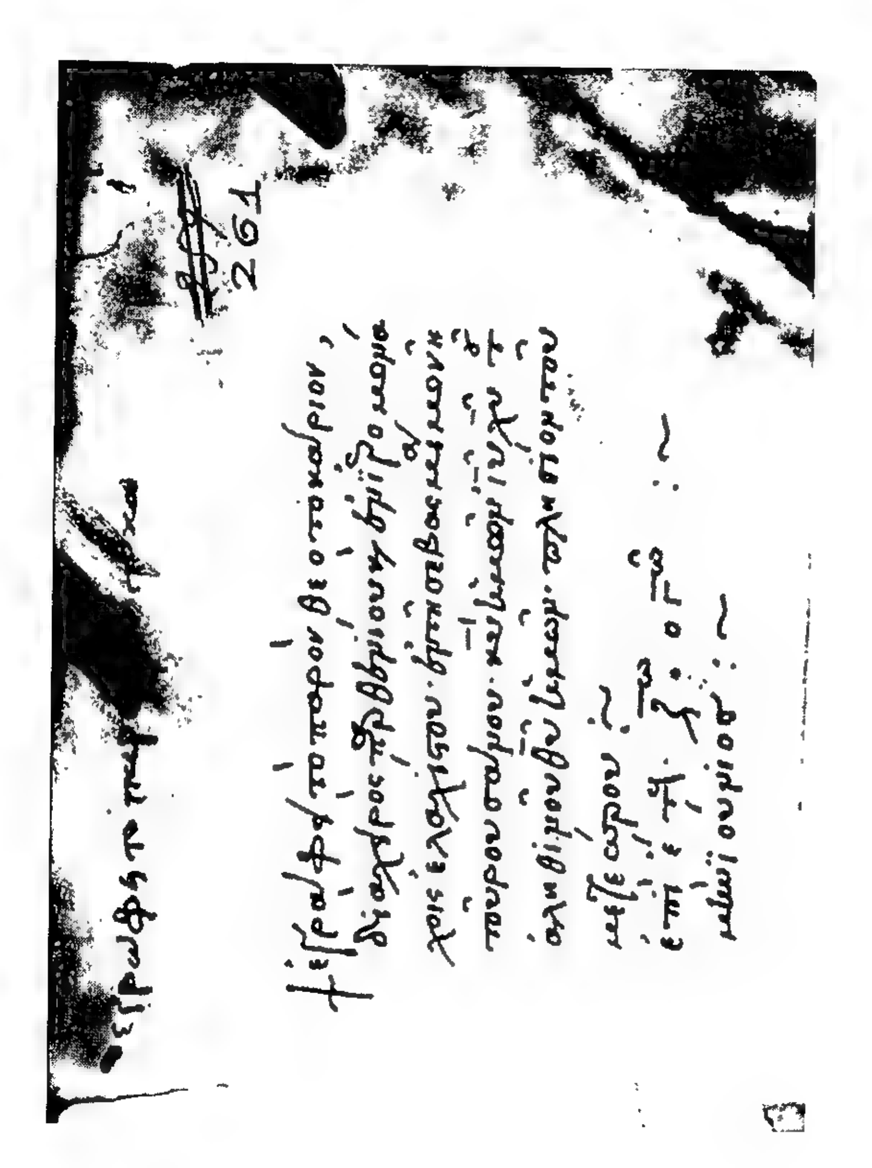

ΚΩΔΙΞ 58, φ. 125ᵃ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΔ´ αἰ.).

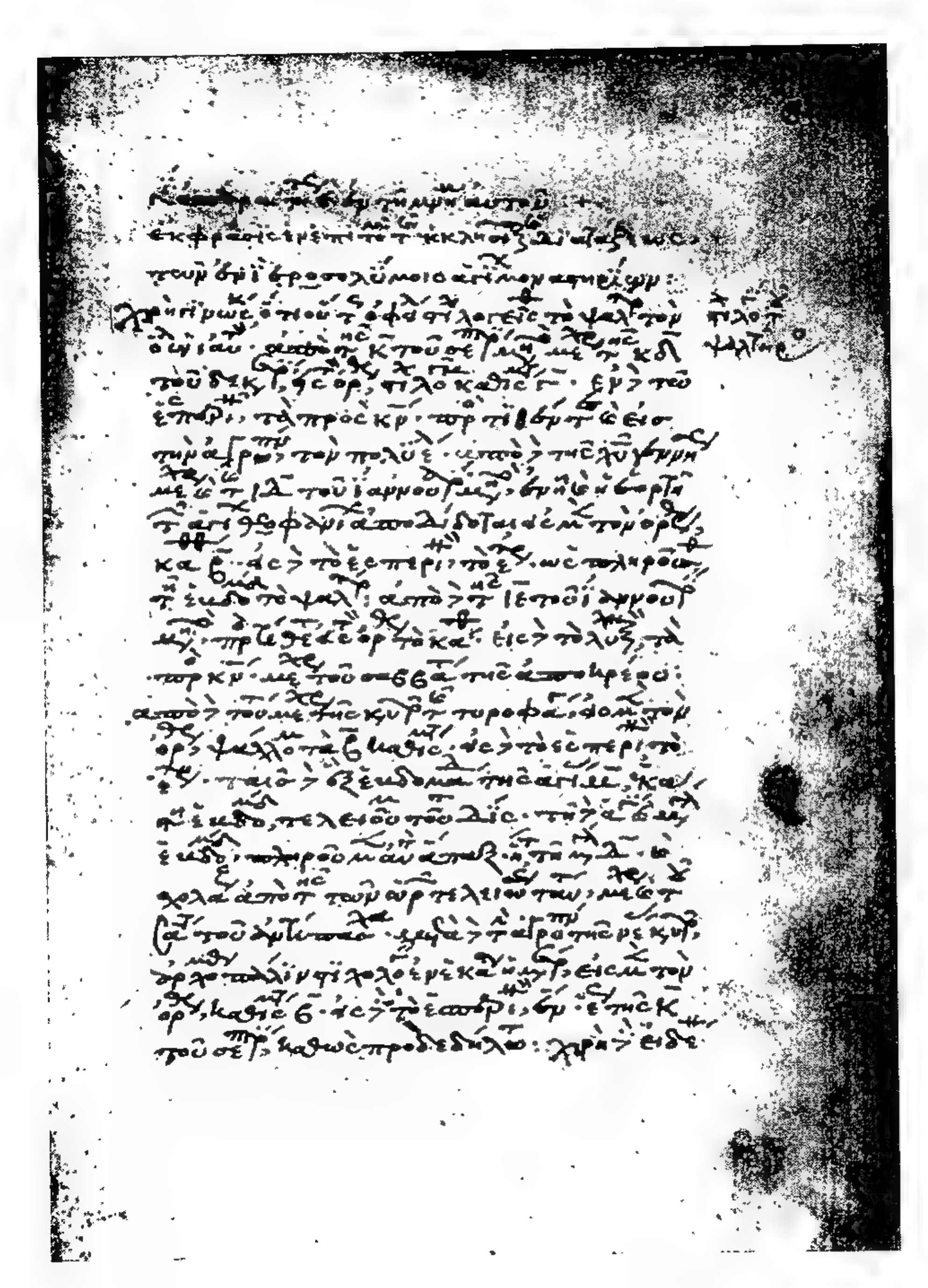

ΚΩΔΙΞ 58, φ. 271β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 59, φφ. 232β-233α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Παρθένιος ἱερομόναχος τῆς Μονῆς Ρουσάνου (ἔτ. 1565).

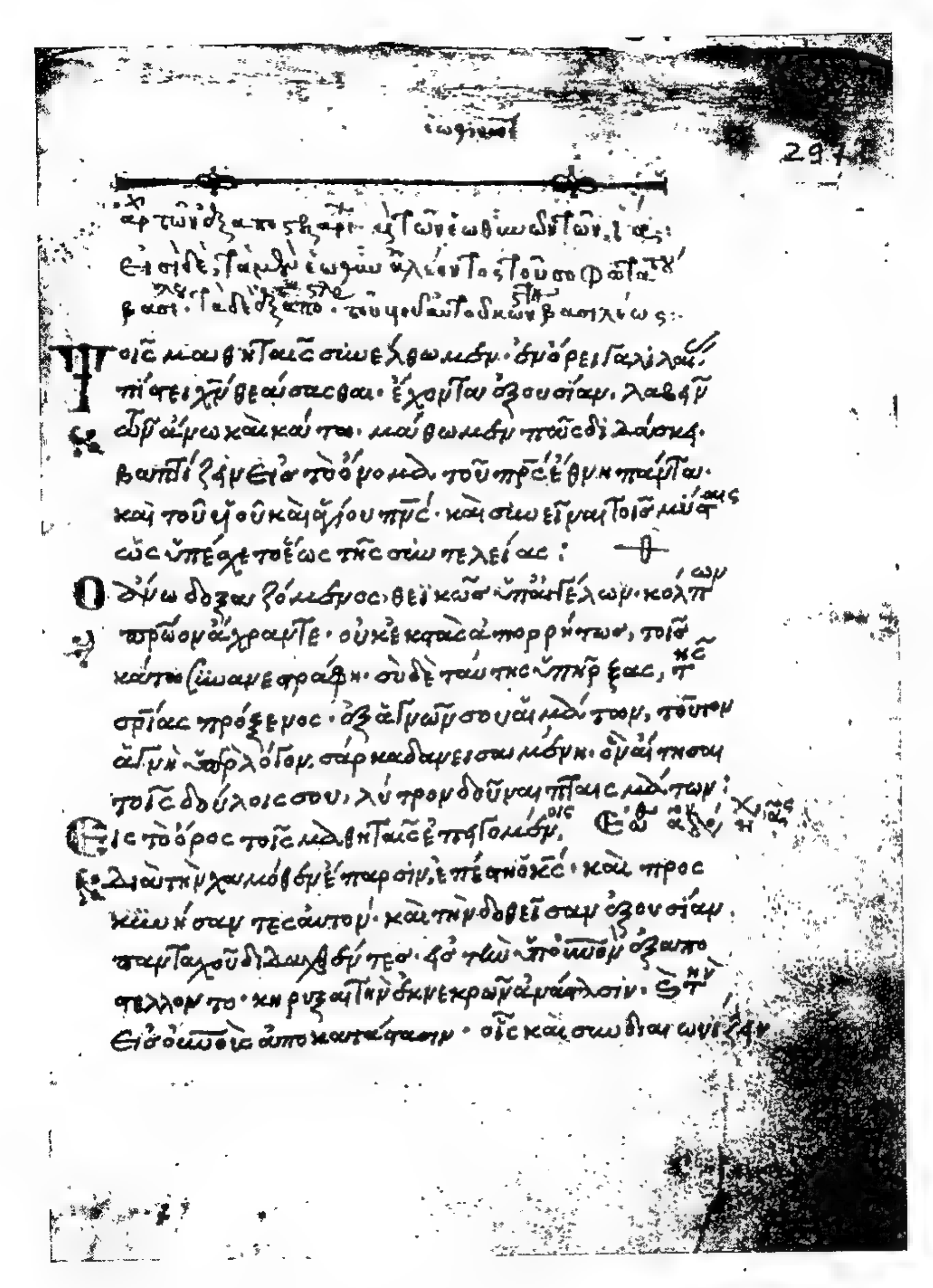

ΚΩΔΙΞ 59, φ. 261ª, ὅπου τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ ἱερομονάχου Παρθενίου τῆς Μονῆς Ρουσάνου (ἔτ. 1565).

ΚΩΔΙΞ 60, φ. 8α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 61, φ. 49α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΣΤ΄ αἰ.).

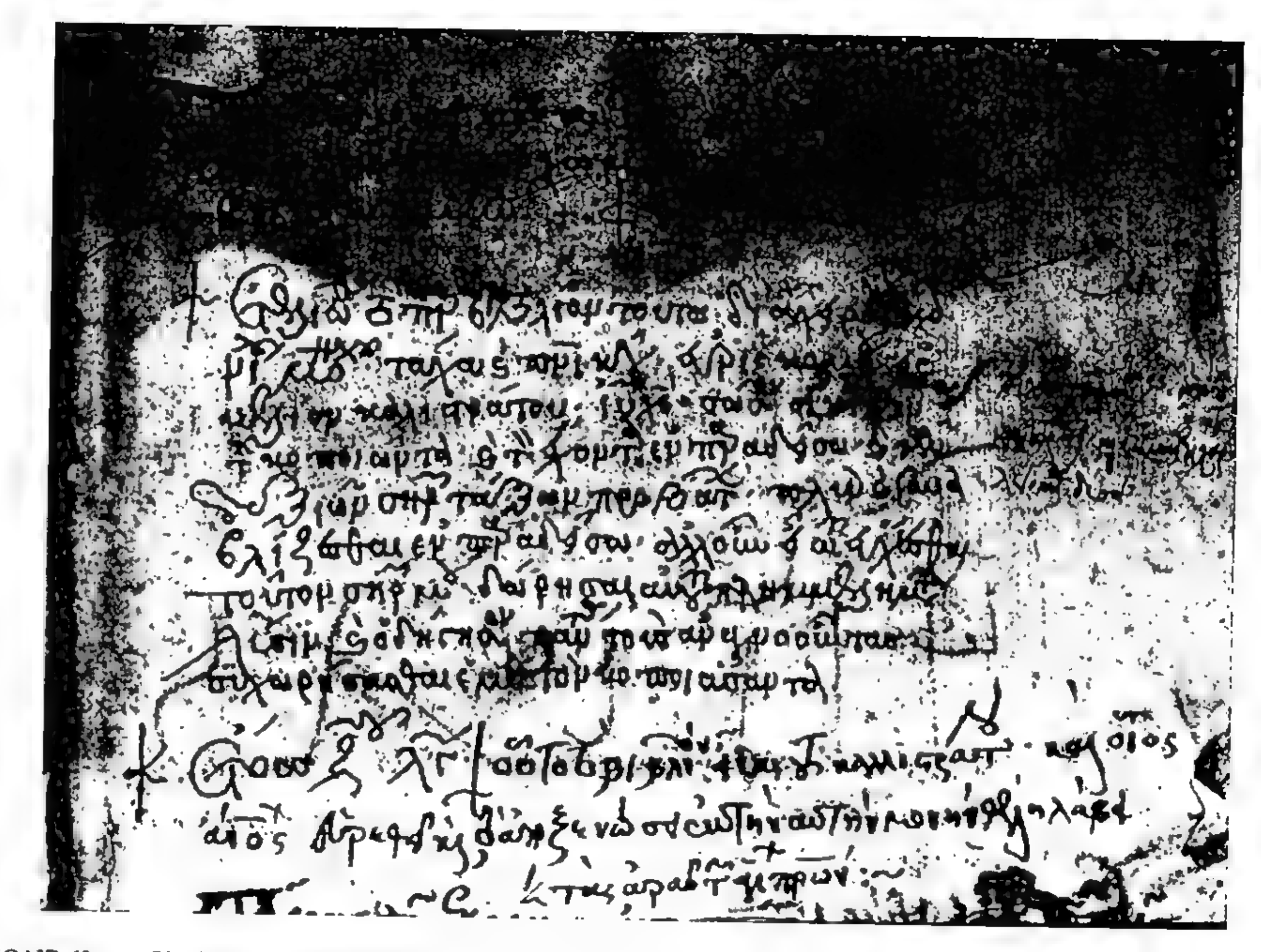
ΚΩΔΙΞ 61, φ. 297ª : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β΄ γραφεύς, ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 62, φ. 82ᵛ. δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον. Κωδικογράφος μοναχὸς Νεῖλος τῆς Μονῆς Καλλιστράτου (ἔτ. 1524/25).

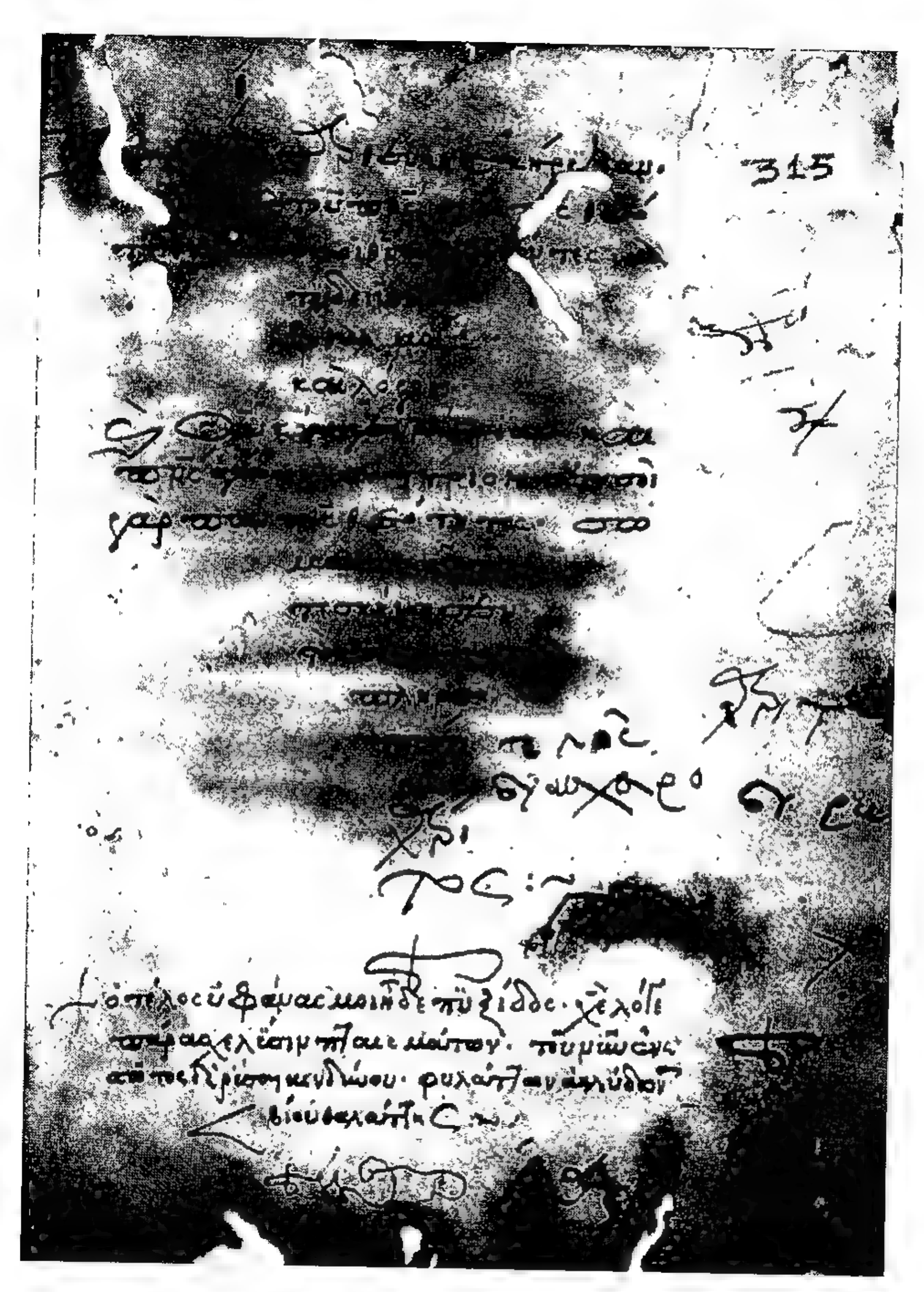
ΚΩΔΙΞ 62, φ. 155α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον. Κωδικογράφος μοναχὸς Νεῖλος τῆς Μονῆς Καλλιστράτου (ἔτ. 1524/25).

ΚΩΔΙΞ 62, φ. 175v, ὅπου τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ μοναχοῦ Νείλου τῆς Μονῆς Καλλιστράτου (ἔτ. 1524/25).

147

ΚΩΔΙΞ 63, φ. 147α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ'/ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 63, φ. 315α, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ ἀνώνυμον κωδικογραφικὸν σημείωμα (ΙΕ΄/ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 64, φφ. 33^{β} 34^{α} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Συμεὼν ἱερομόναχος (ἔτ. 1623)

ΚΩΔΙΞ 65, φ. 47β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

131

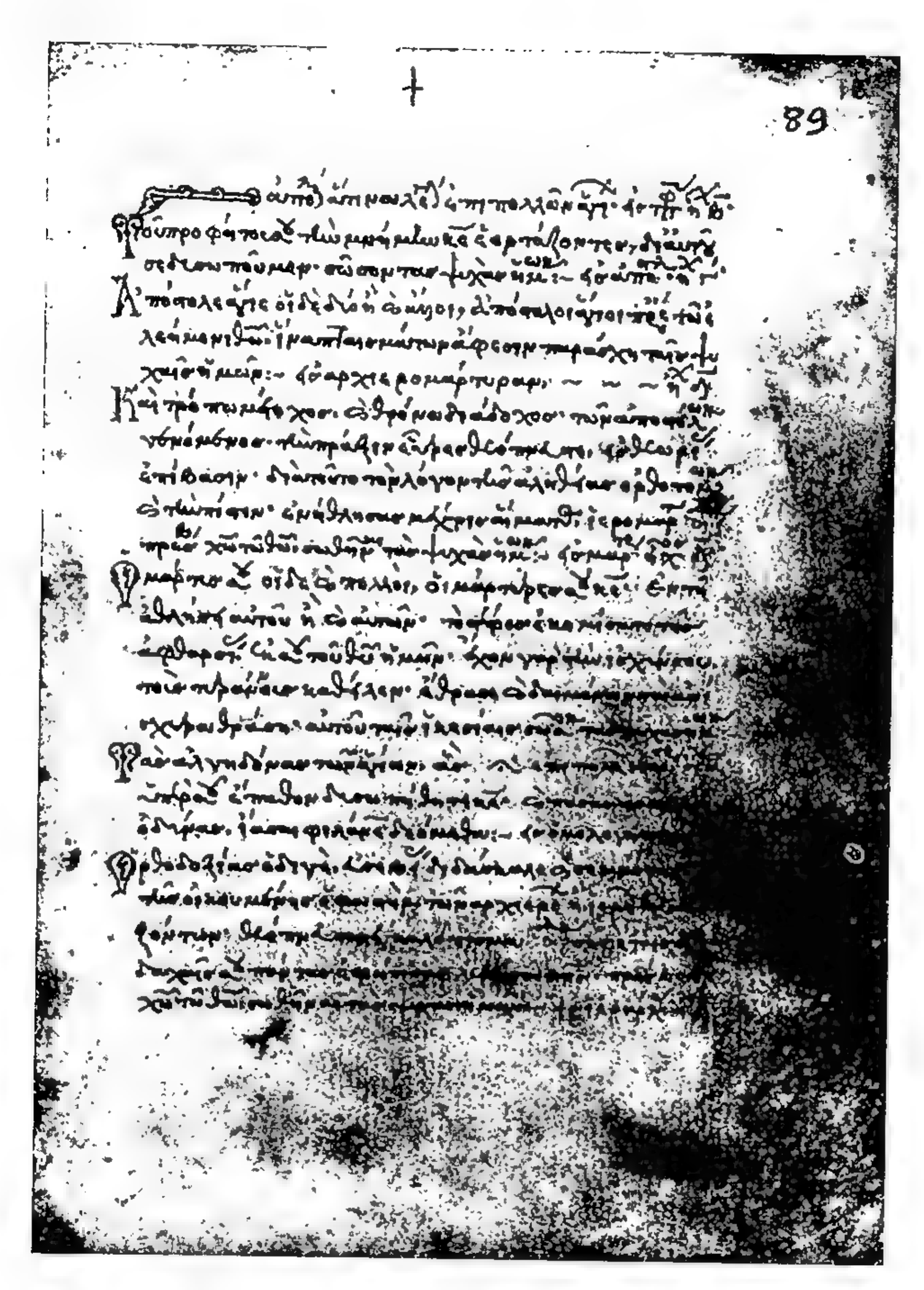
ΚΩΔΙΞ 65, φ. 131α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.).

20v

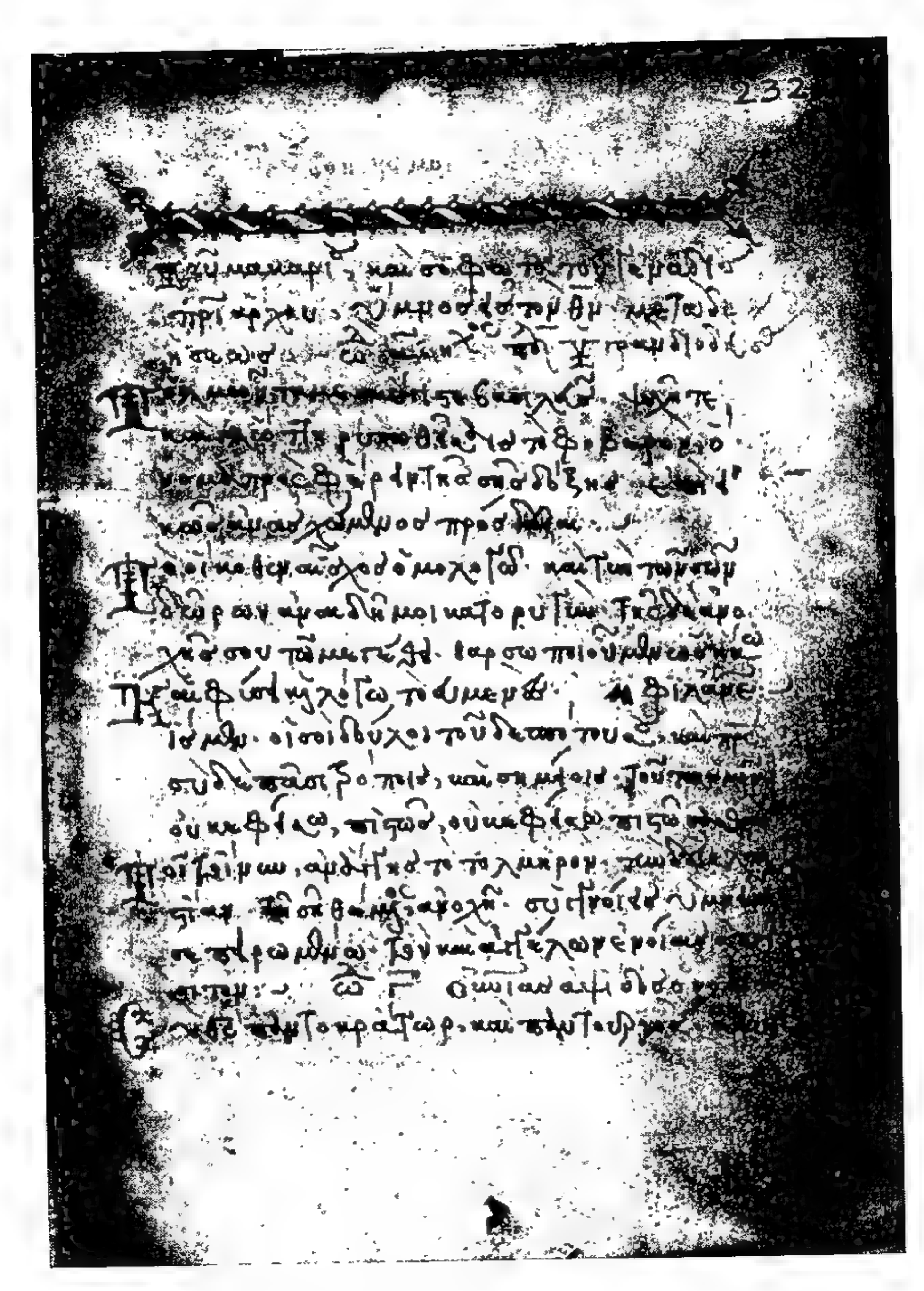
ΚΩΔΙΞ 66, φ. 20v : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΣΤ' αἰ.).

120v

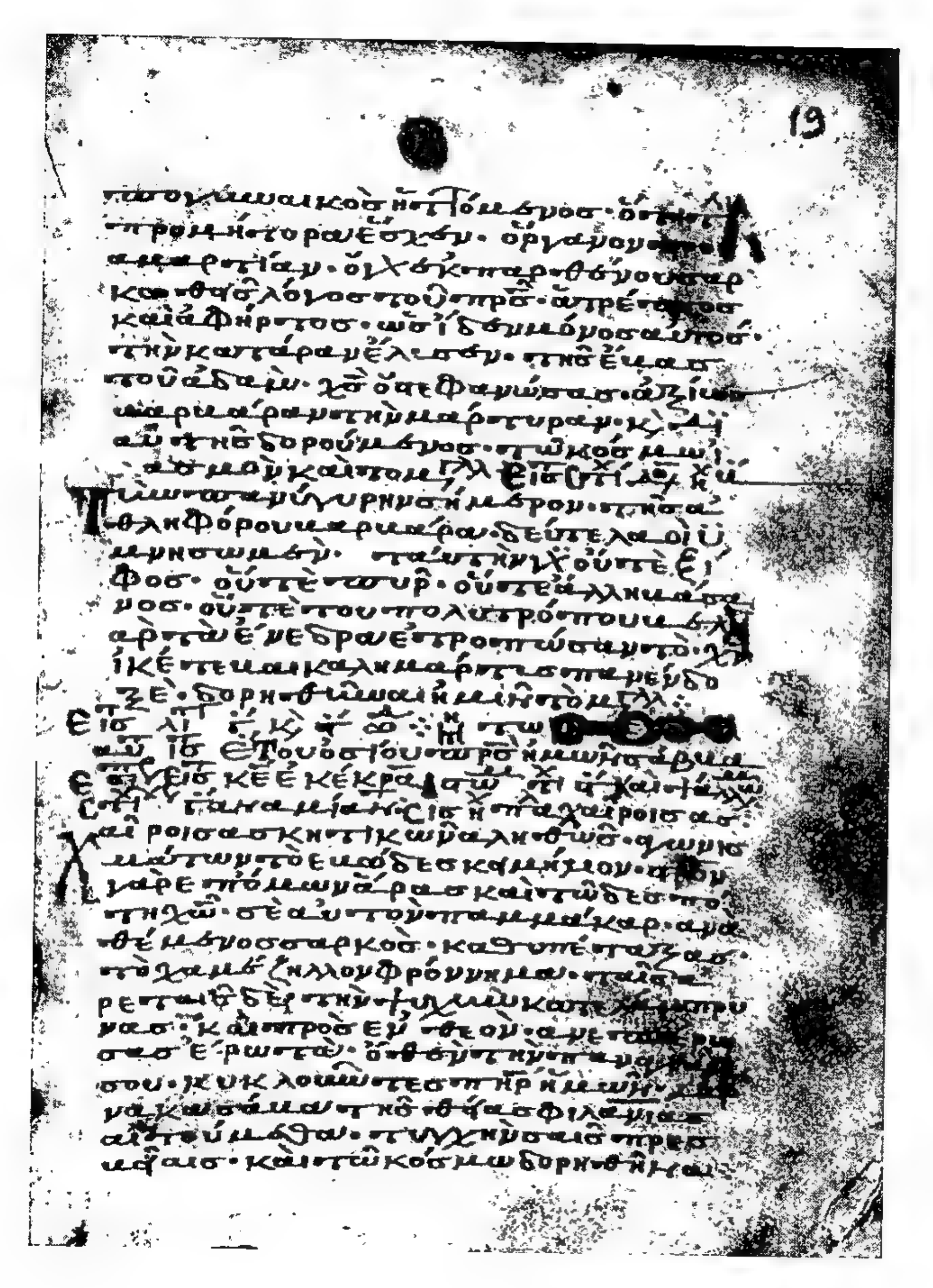
ΚΩΔΙΞ 67, φ. 120v : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 68, φ. 89α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α' γραφεύς, ΙΕ' αἰ.).

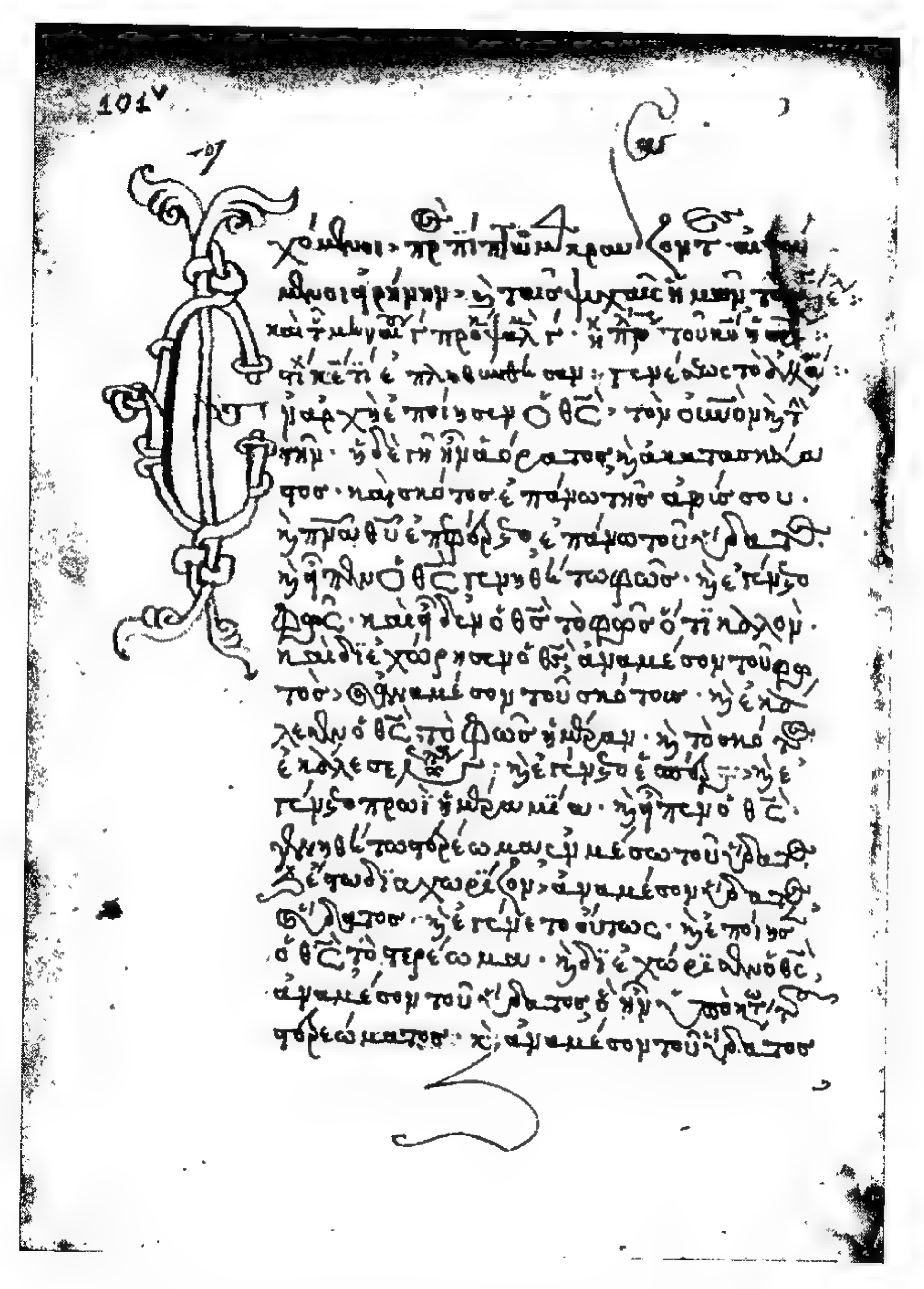

ΚΩΔΙΞ 68, φ. 232α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (γ' γραφεύς, ΙΕ'/ΙΣΤ' αἰ.).

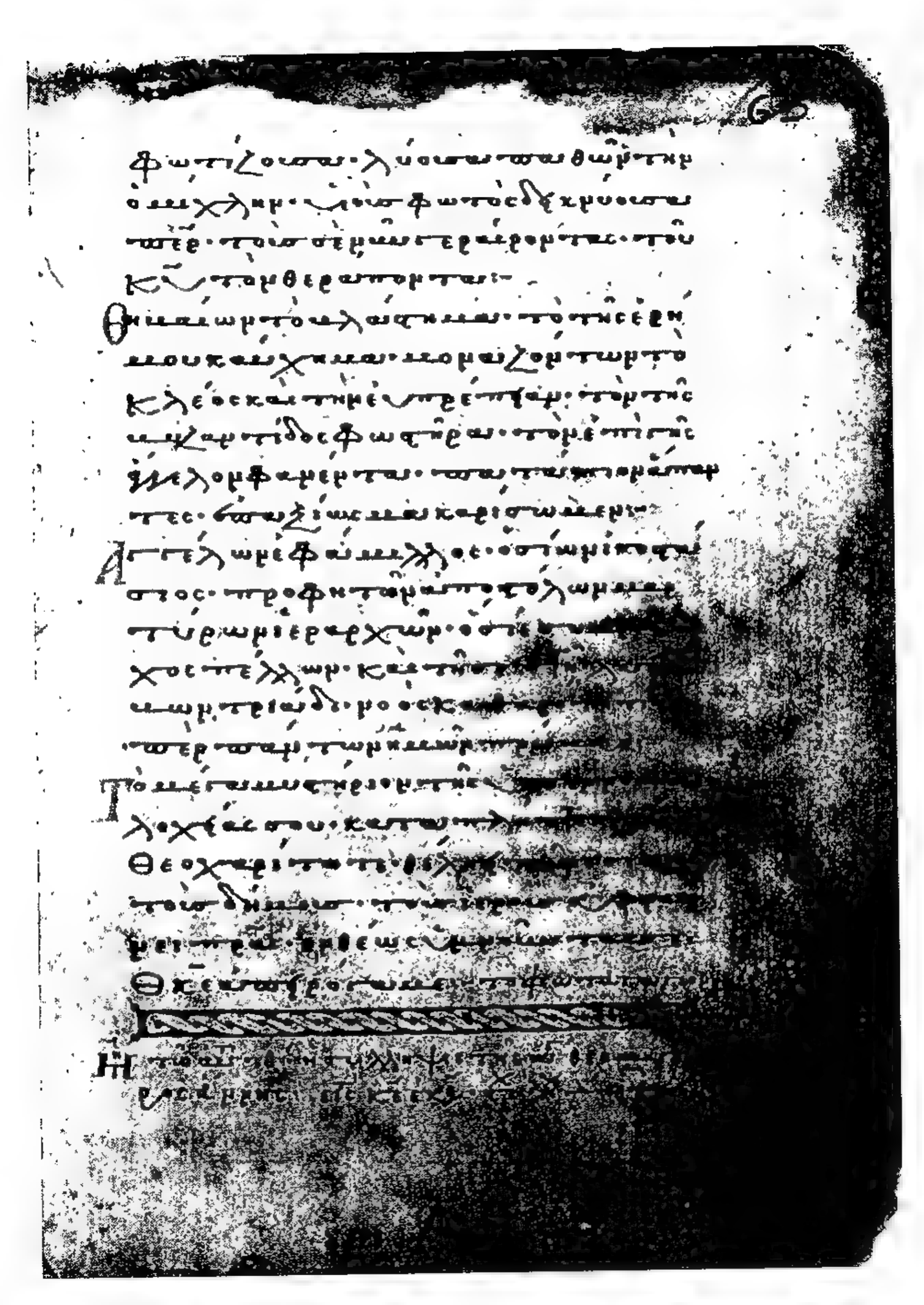

ΚΩΔΙΞ 69, φ. 19α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

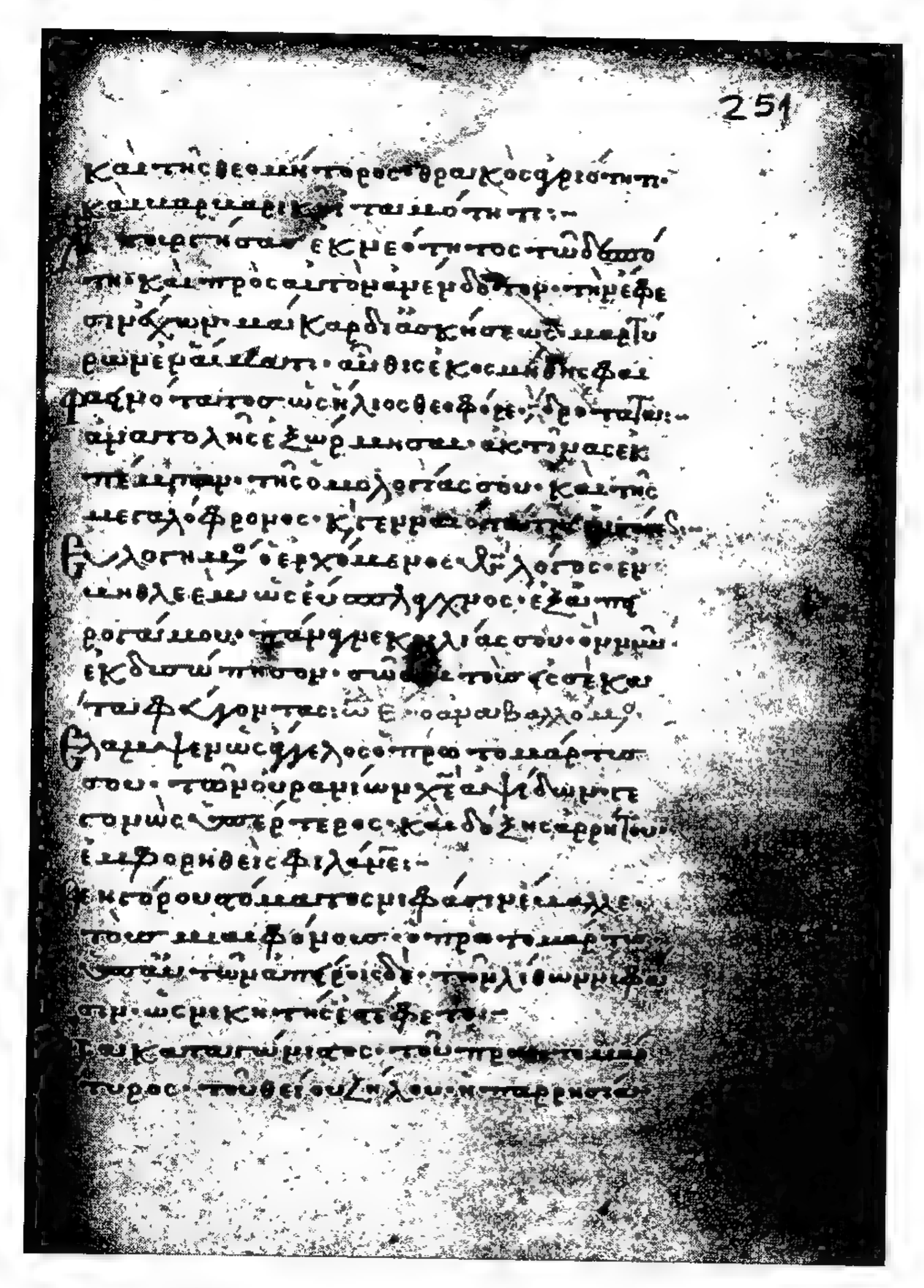
ΚΩΔΙΞ 69, φ. 202α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 70, φ. 101β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 71, φ. 63α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 71, φ. 251α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

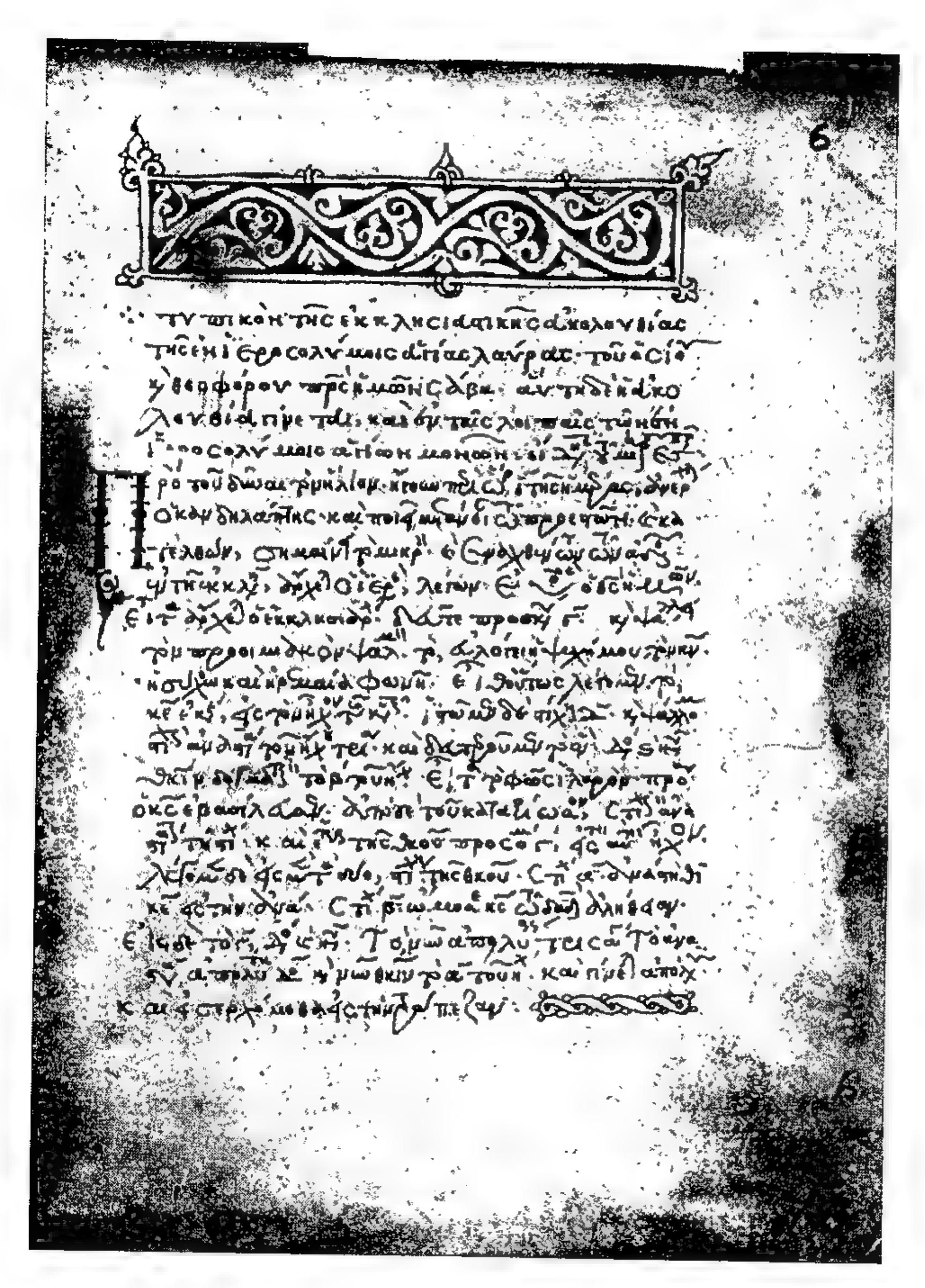
49v

ΚΩΔΙΞ 72, φ. 49ᵛ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 72, φ. 69β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου, ἐπίτιτλον (ΙΣΤ' αἰ.).

205

ΚΩΔΙΞ 73, φ. 205^{α} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

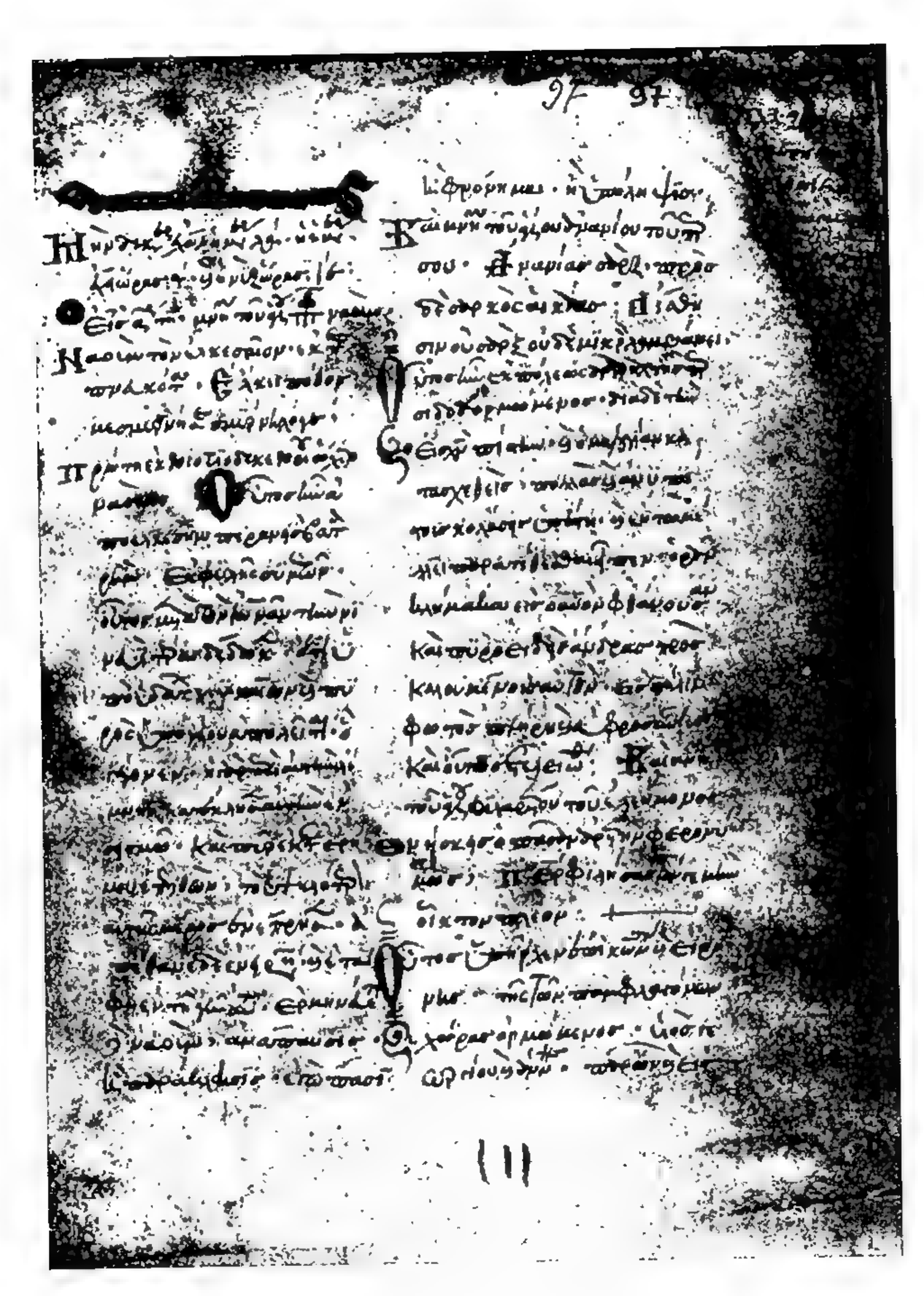
ΚΩΔΙΞ 74, φ. 6ᵃ, ὅπου ἐπίτιτλον καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 74, φ. 230β, ὅπου κτητορικὸν καὶ ἀφιερωτικὸν σημείωμα τοῦ ἐπισκόπου πρώην Γλυκέων Νεοφύτου.

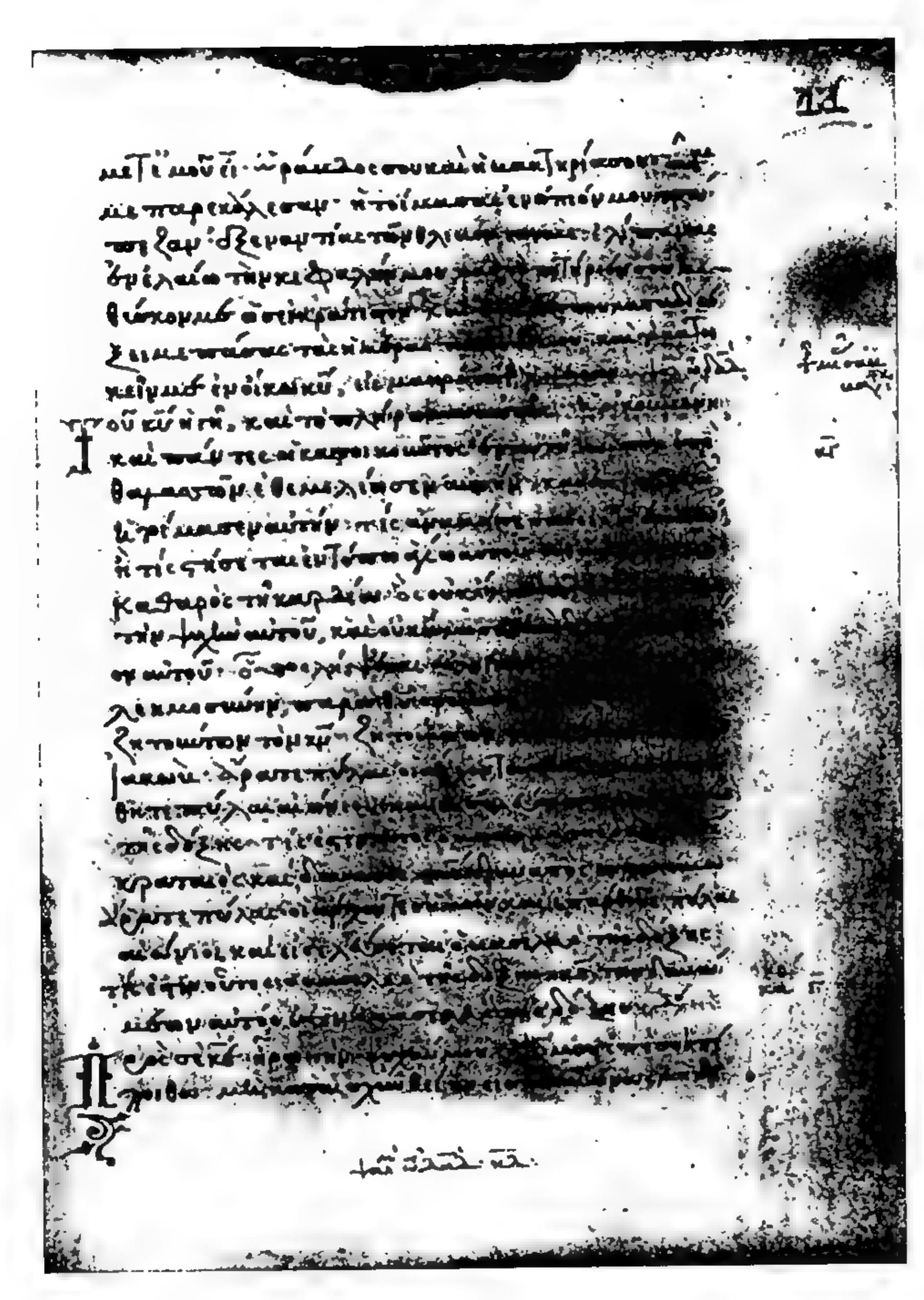
ΚΩΔΙΞ 75, φ. 70ν : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 75, φ. 97α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

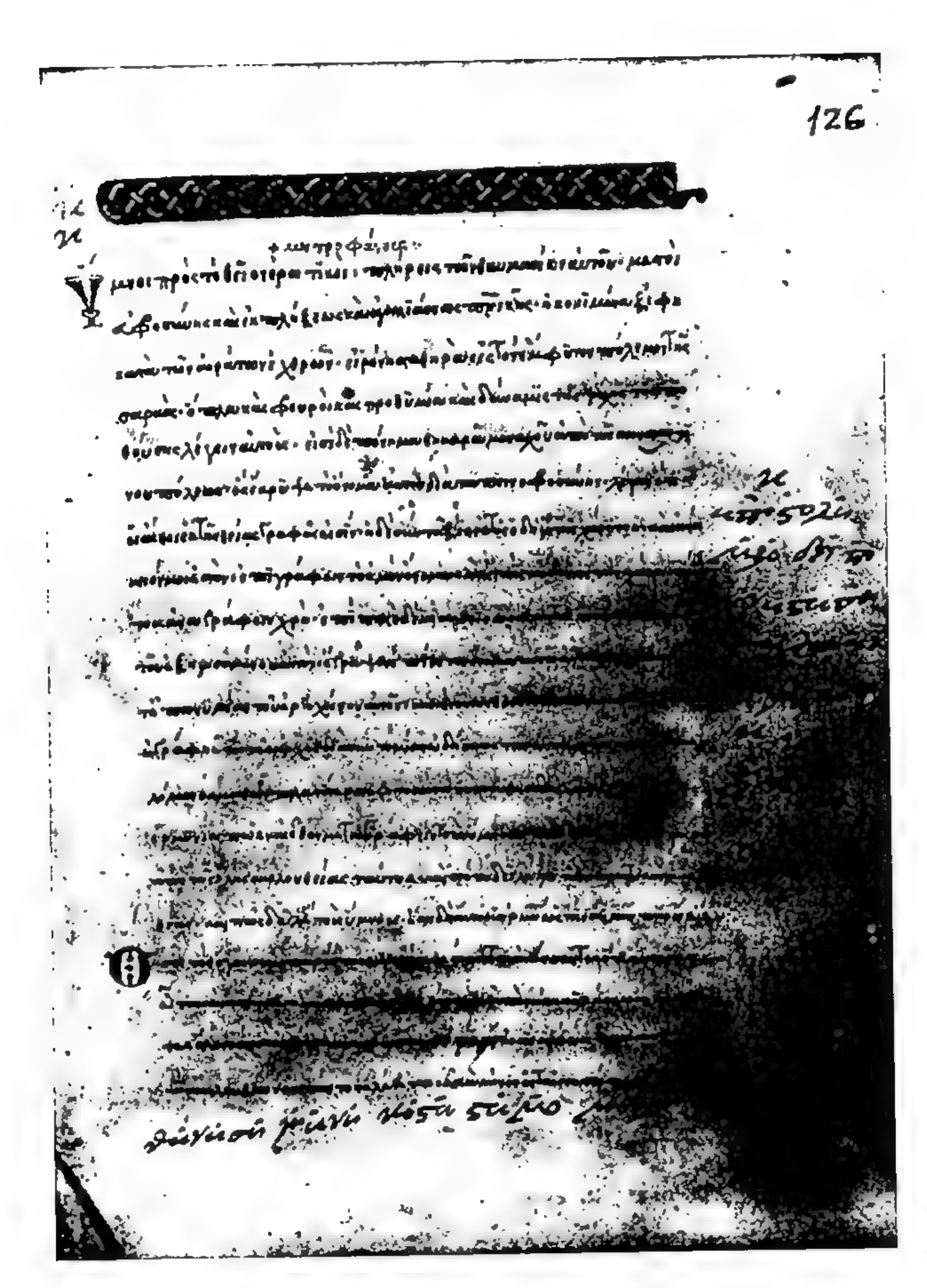
ΚΩΔΙΞ 76, φφ. 47β-48α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ΄/ΙΖ΄ αἰ.).

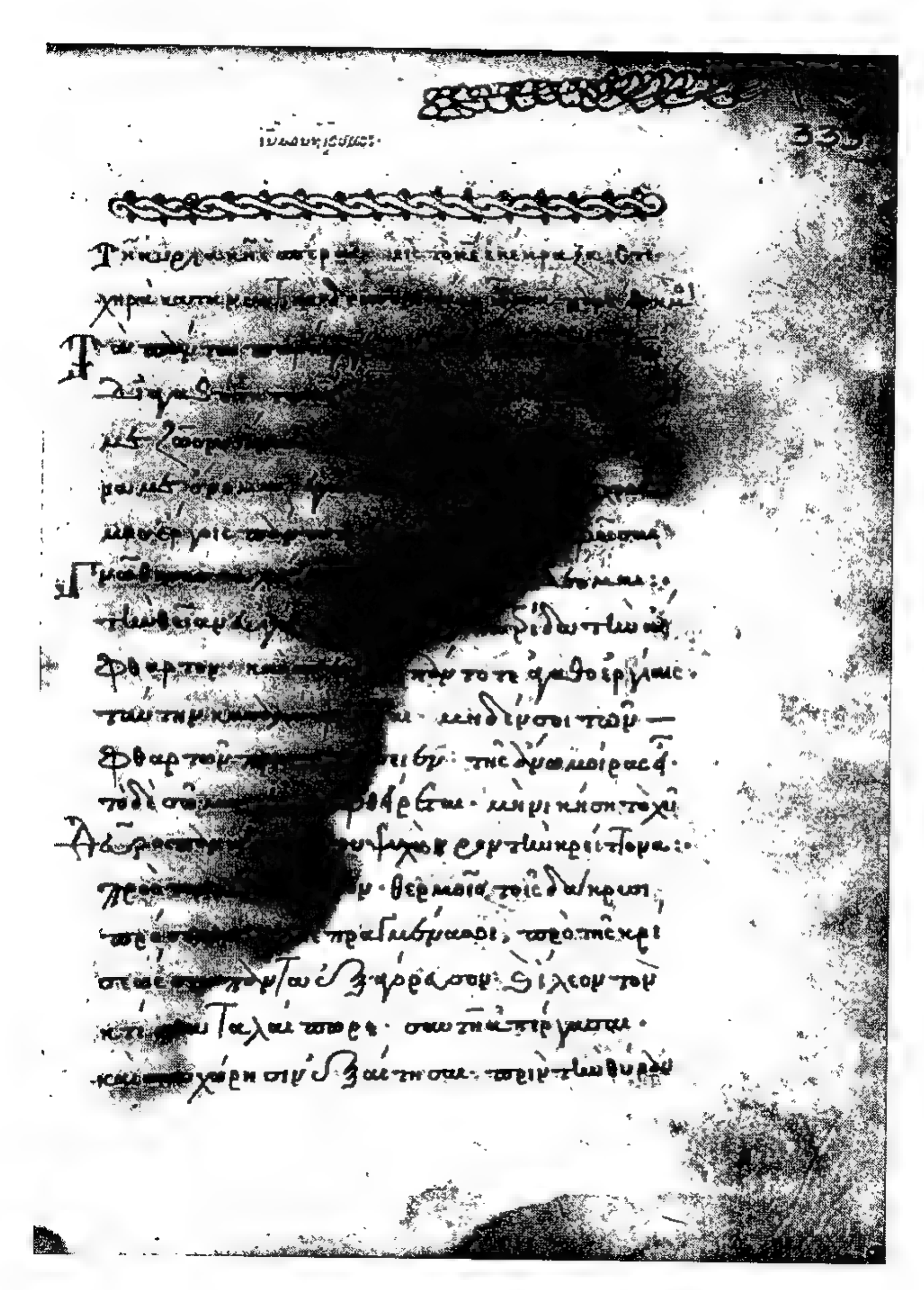
ΚΩΔΙΞ 77, φ. 11ᵛ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

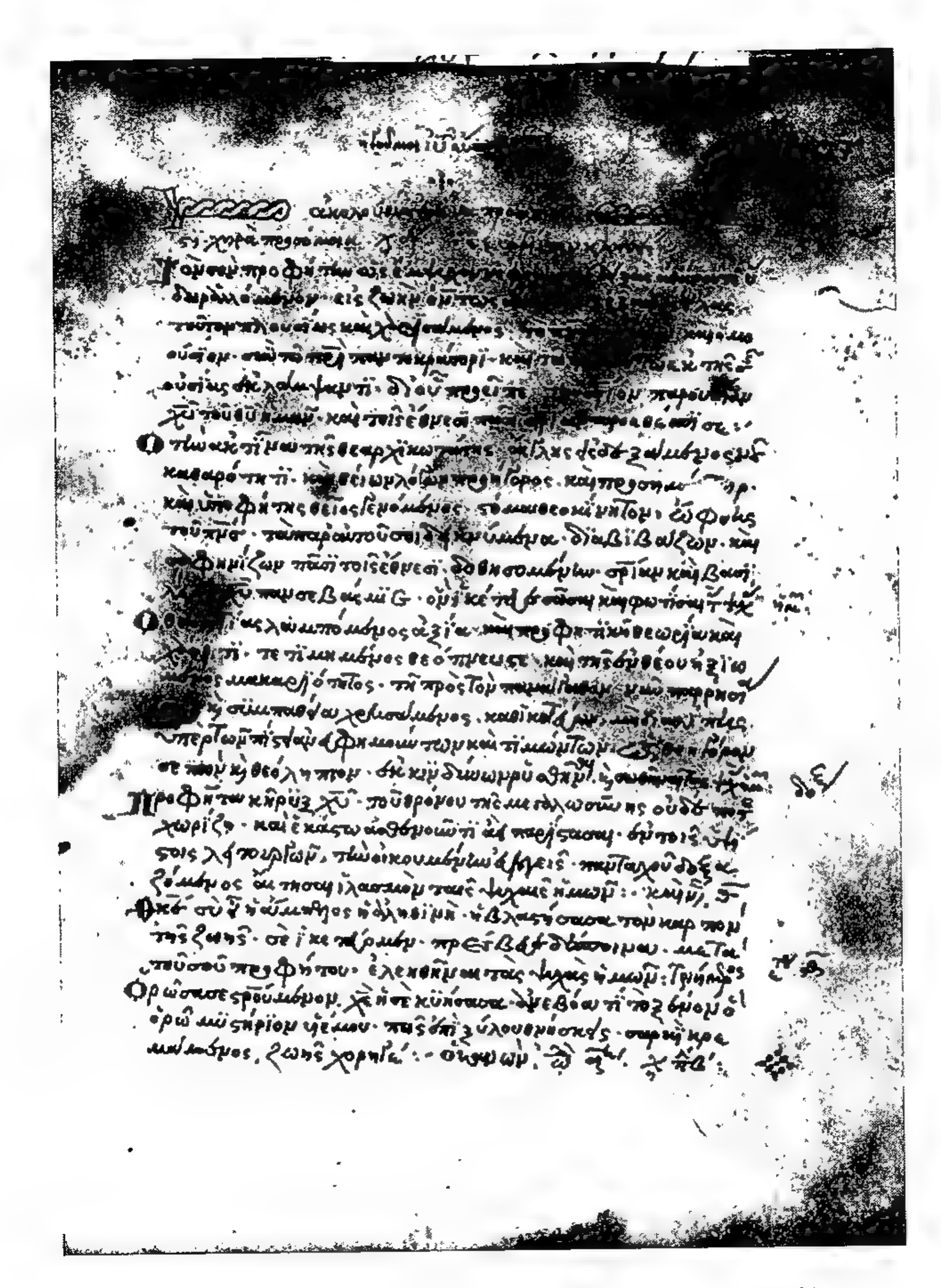
ΚΩΔΙΞ 77, φ. 111α : δεῖγμα ἑτέρας γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

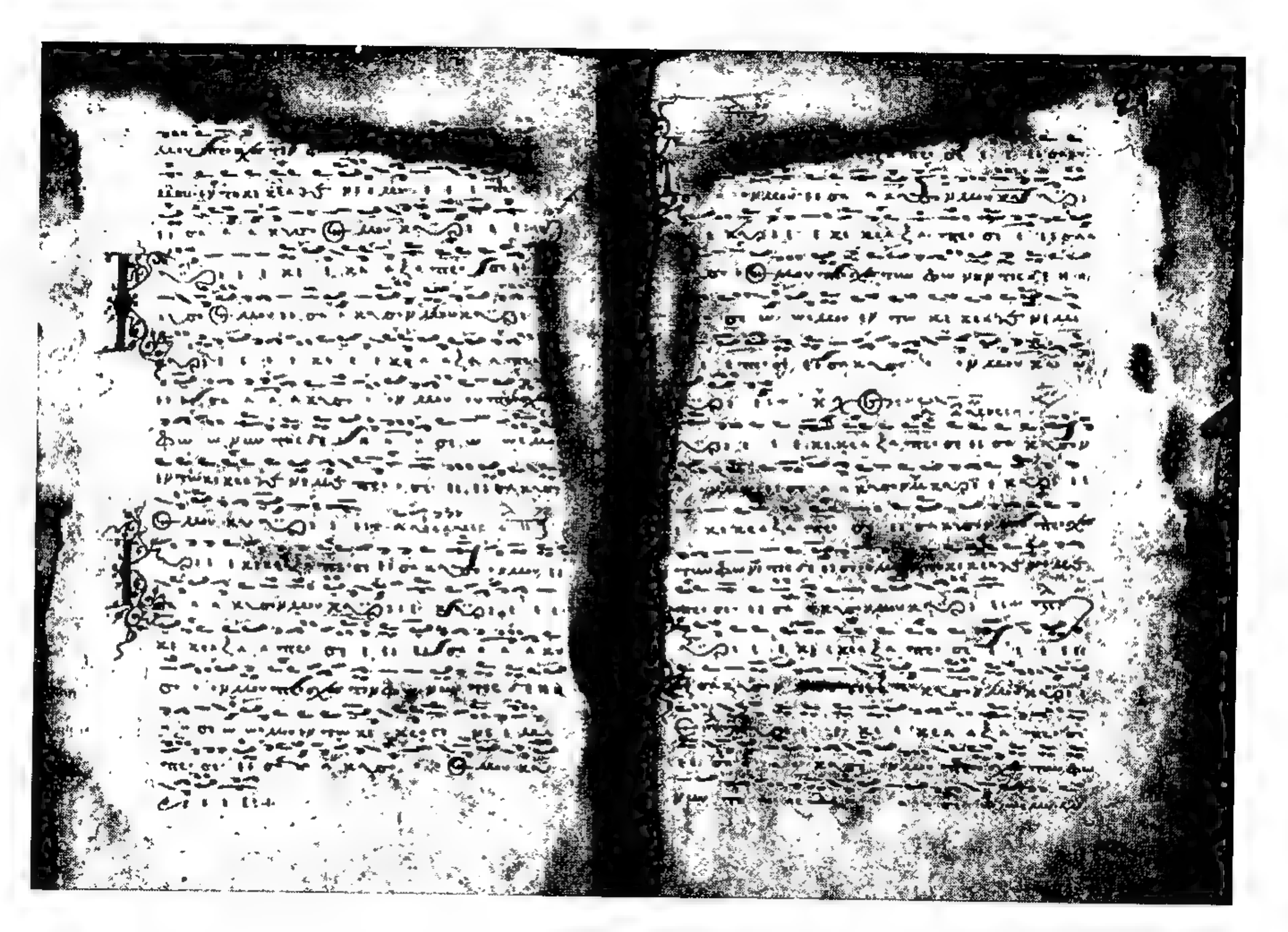
ΚΩΔΙΞ 77, φ. 126ª : δεῖγμα τρίτης γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

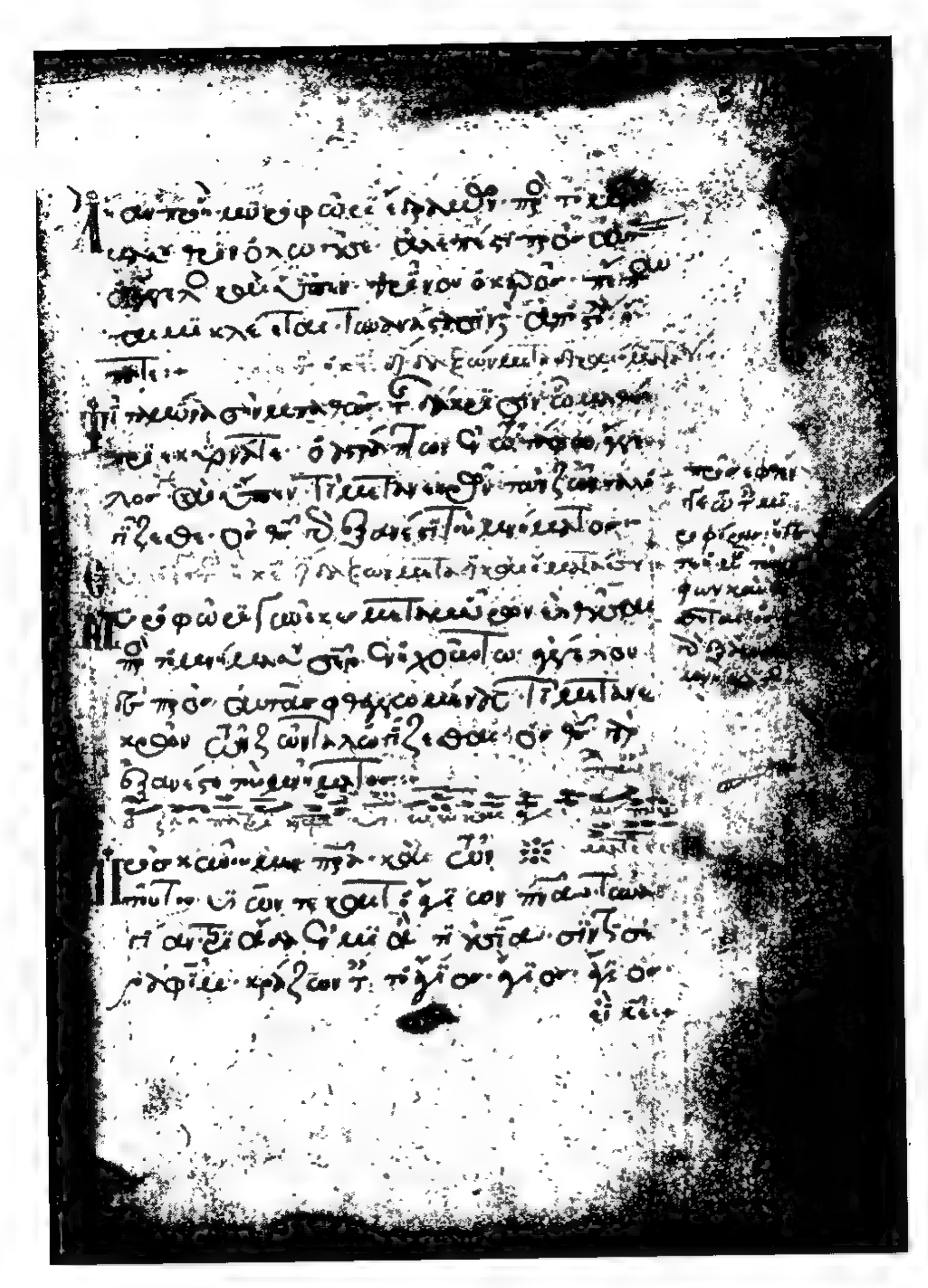
ΚΩΔΙΞ 77, φ. 333α : δεῖγμα τετάρτης γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 77, φ. 407α : δεῖγμα πέμπτης γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

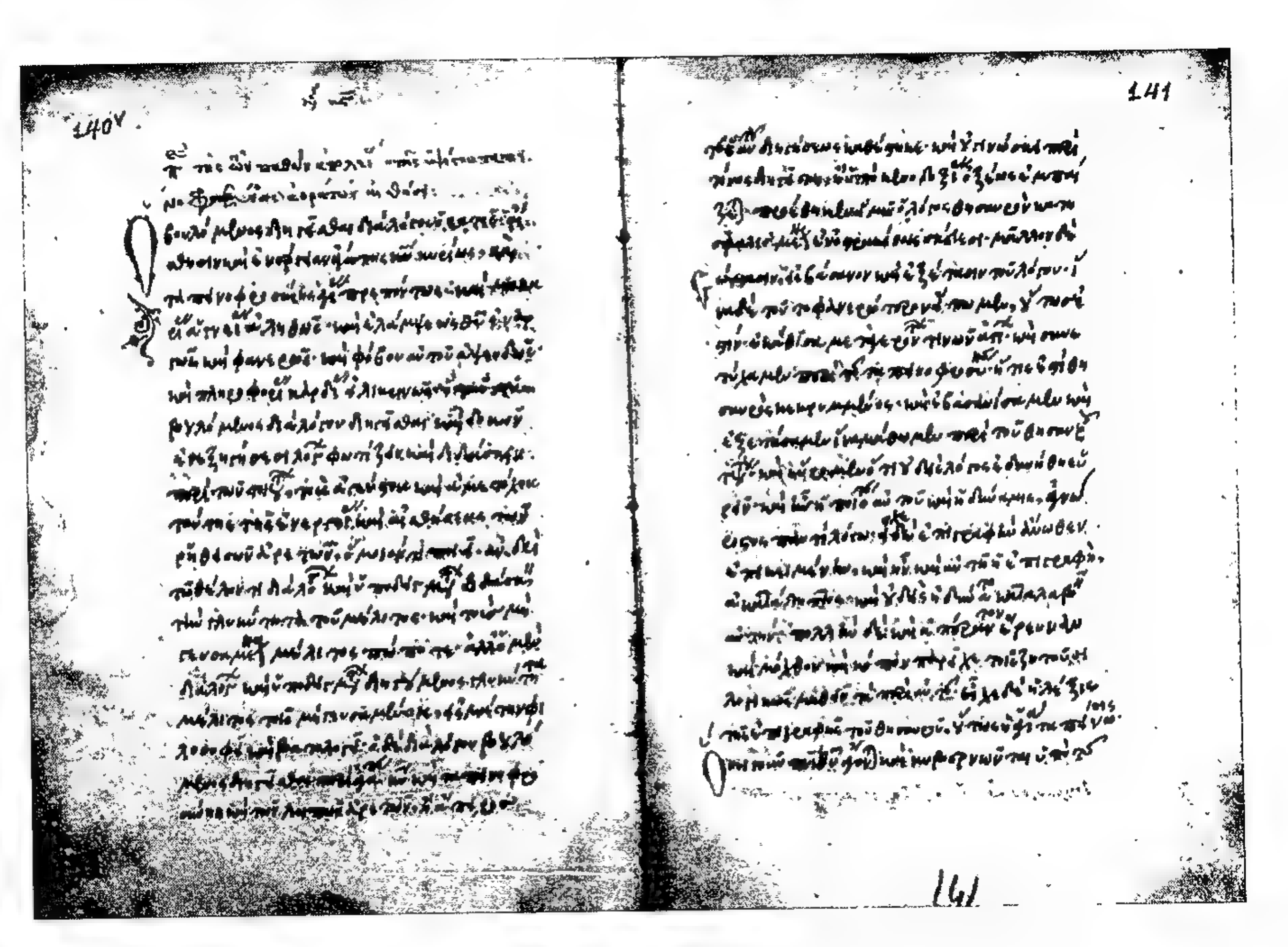

ΚΩΔΙΞ 78, φφ. 23β-24α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

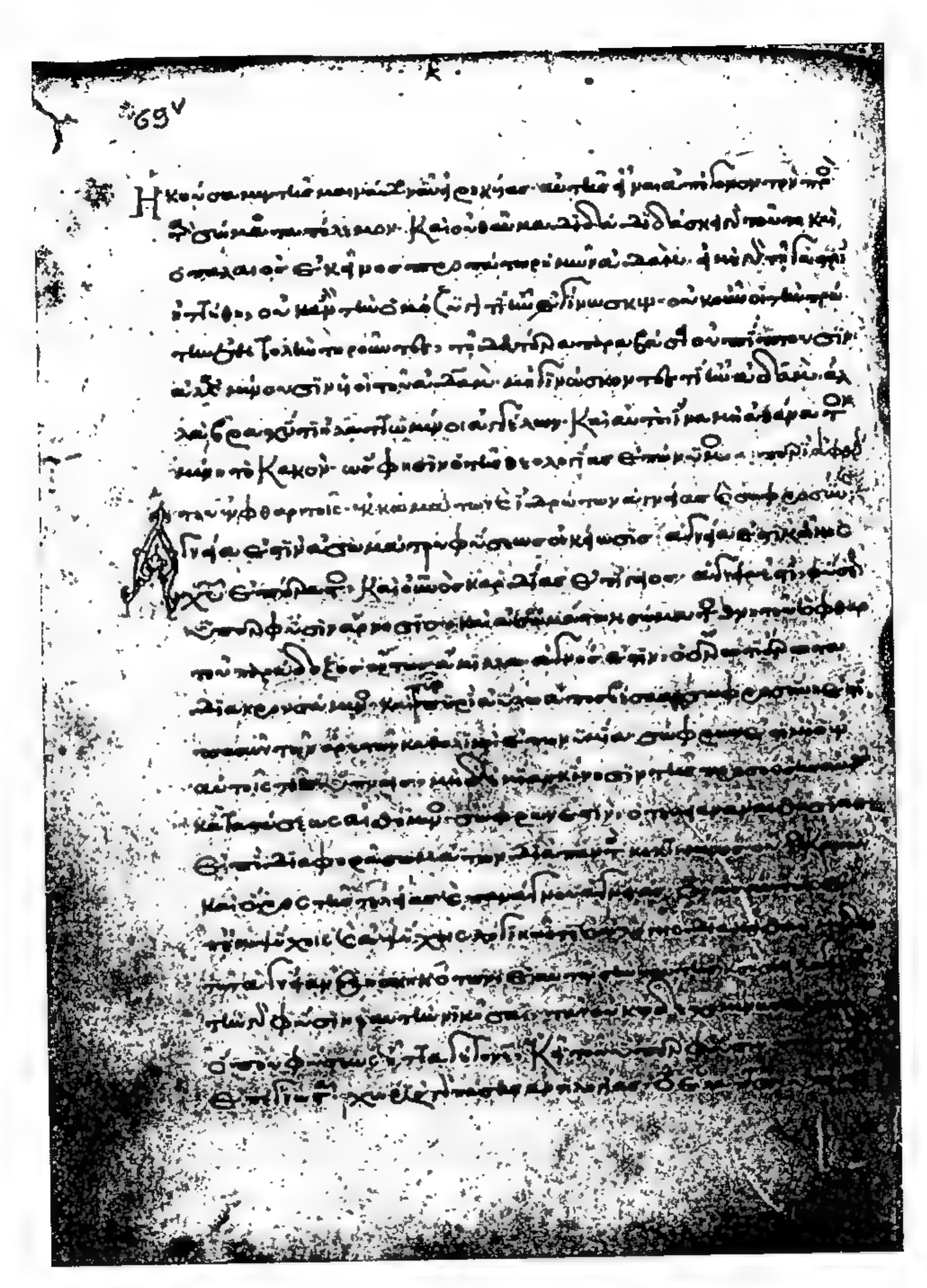
ΚΩΔΙΞ 78, φ. 37α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ μουσικοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 79, φ. 34α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 79, φφ. 140β-141α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β΄ γραφεύς, ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 80, φ. 39α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

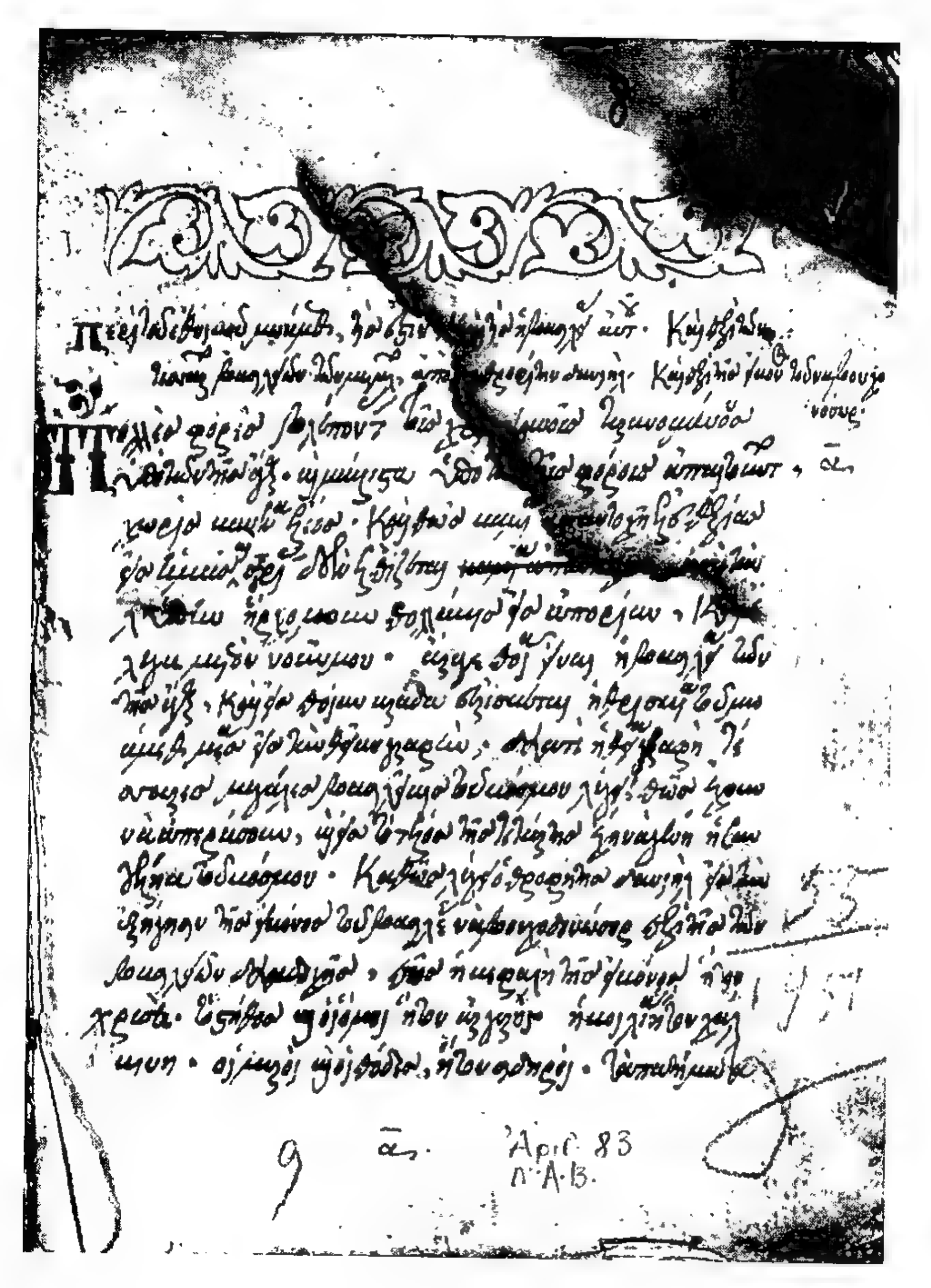

ΚΩΔΙΞ 80, φ. 69β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

9

ΚΩΔΙΞ 81, φ. 9ᵃ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΔ΄ αἰ.), κτητορικὸν σημείωμα.

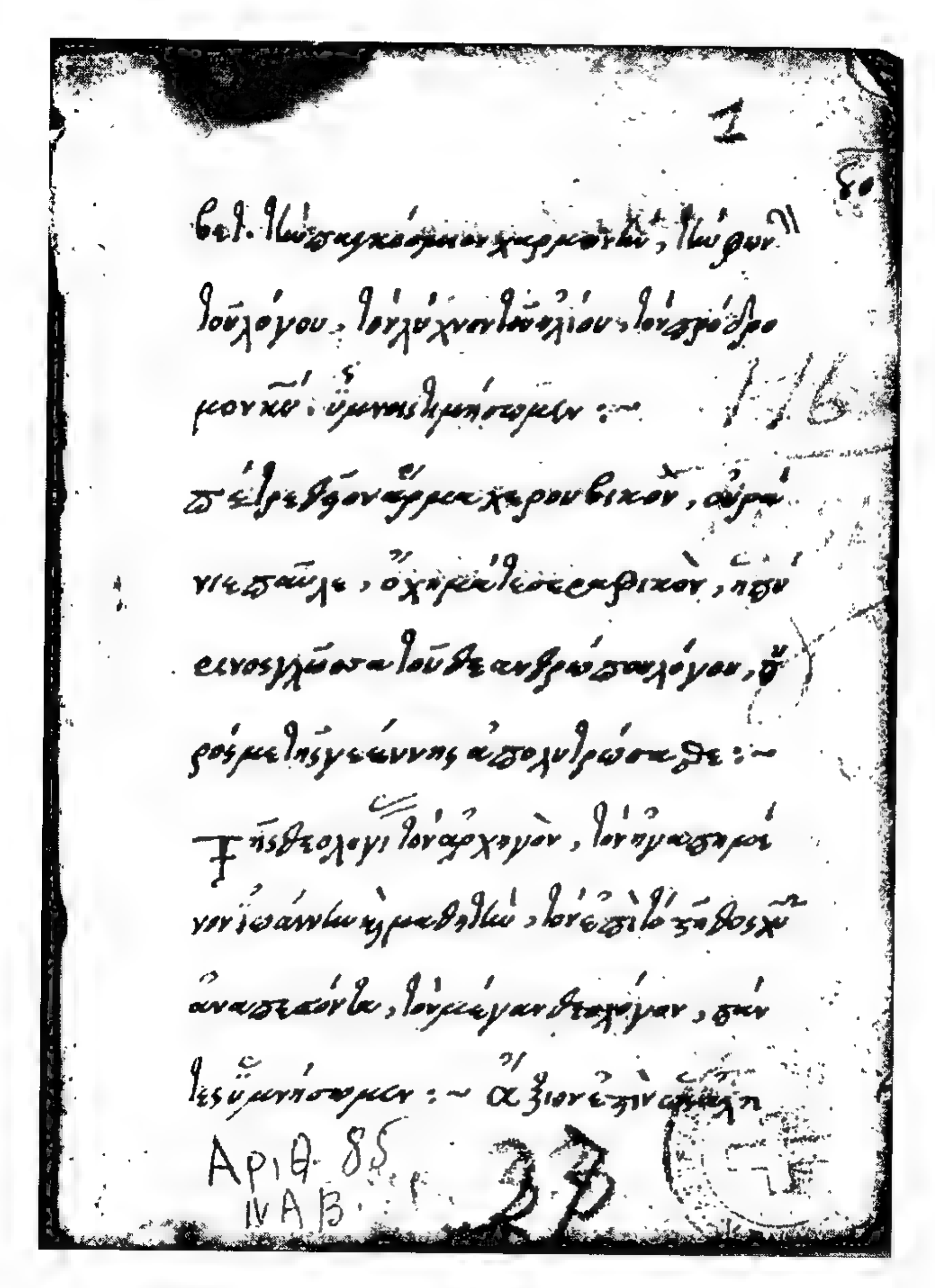
ΚΩΔΙΞ 81, φ. 24β : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 83, φ. 1α, ὅπου ἐπίτιτλον καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ΙΖ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 84, φφ. 38β-39α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 85, φ. 1α, ὅπου ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου (ἀκέφαλον, ΙΗ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 86, φφ. 170β 171α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 87, φφ. 12^{β}-13^{α} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΕ΄ αἰ.).

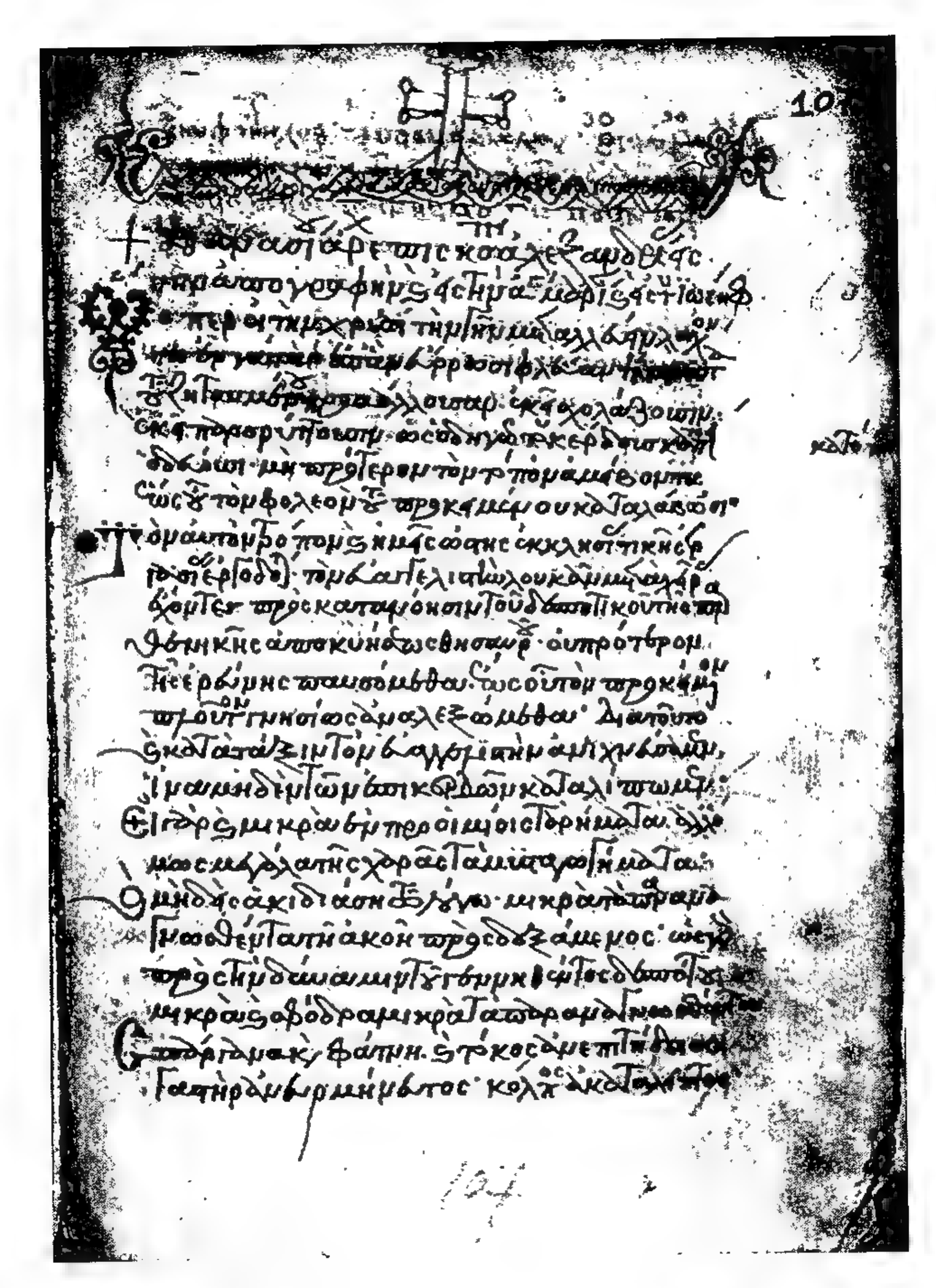
ΚΩΔΙΞ 87, φφ. 56β-57α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 88, φφ. 50^{β}-51^{α}: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.).

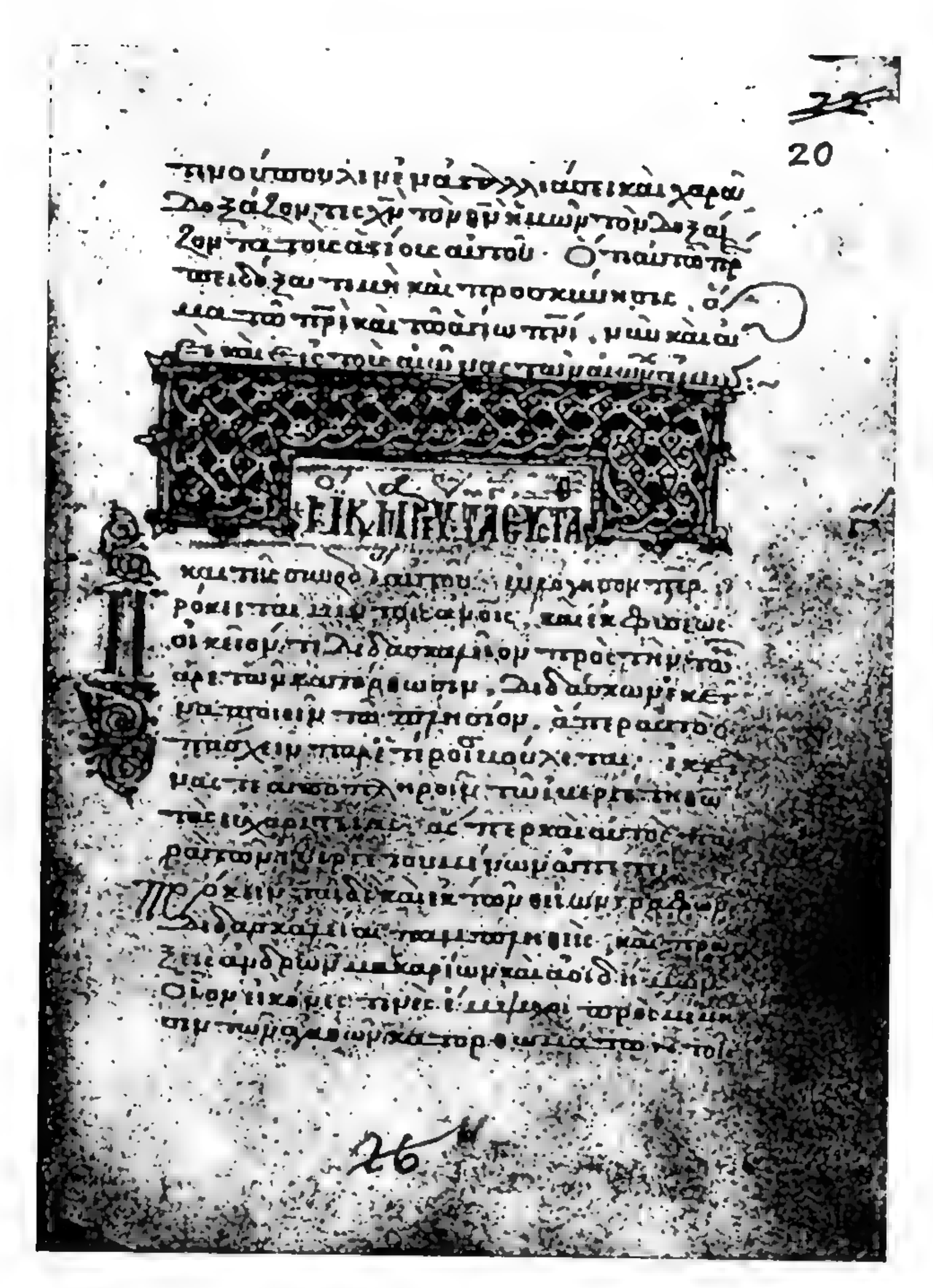
ΚΩΔΙΞ 88, φφ. 98β-99α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.).

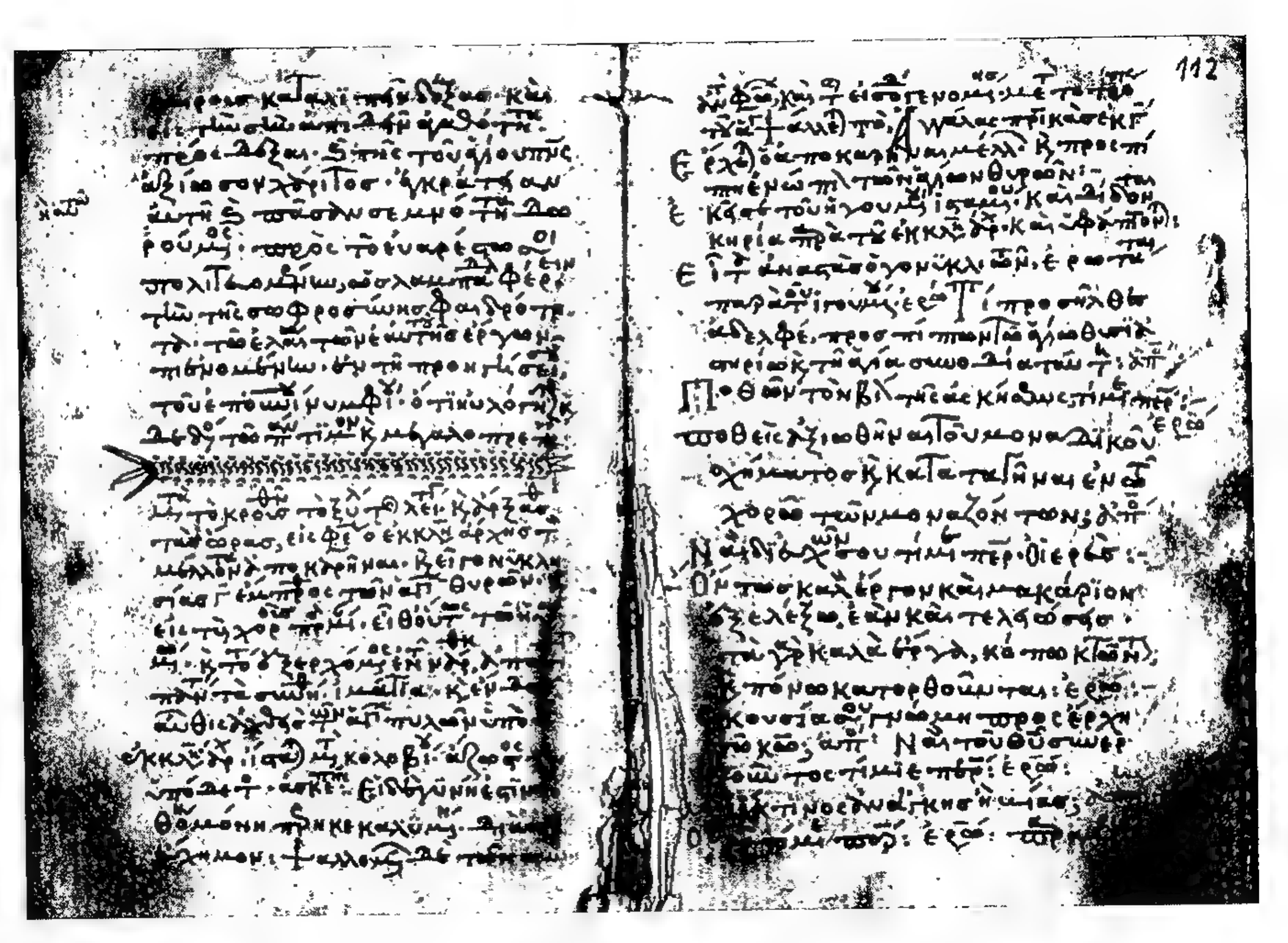
ΚΩΔΙΞ 89, φφ. 20^{v}-21^{r} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΕ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 89, φ. 107α : ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (β' γραφεύς, ΙΕ' αἰ.).

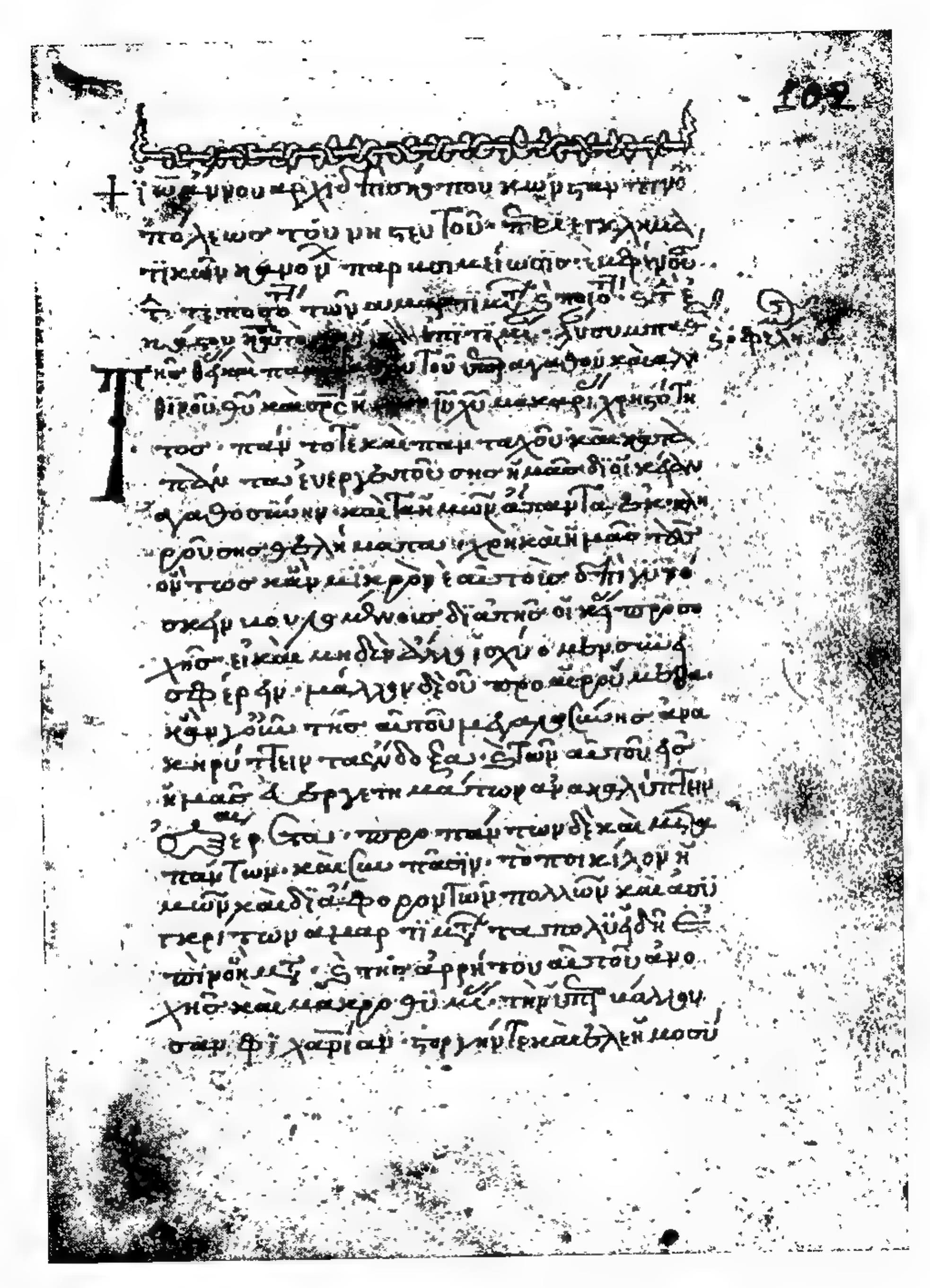
ΚΩΔΙΞ 90, φ. 20ᵛ : ἐπίτιτλον, ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (α΄ γραφεύς, ΙΕ΄/ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 90, φφ. 111β-112α : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (γ' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 90, φ. 163ª : ἐπίτιτλον, ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (δ΄ γραφεύς, ΙΕ΄/ΙΣΤ αἰ.).

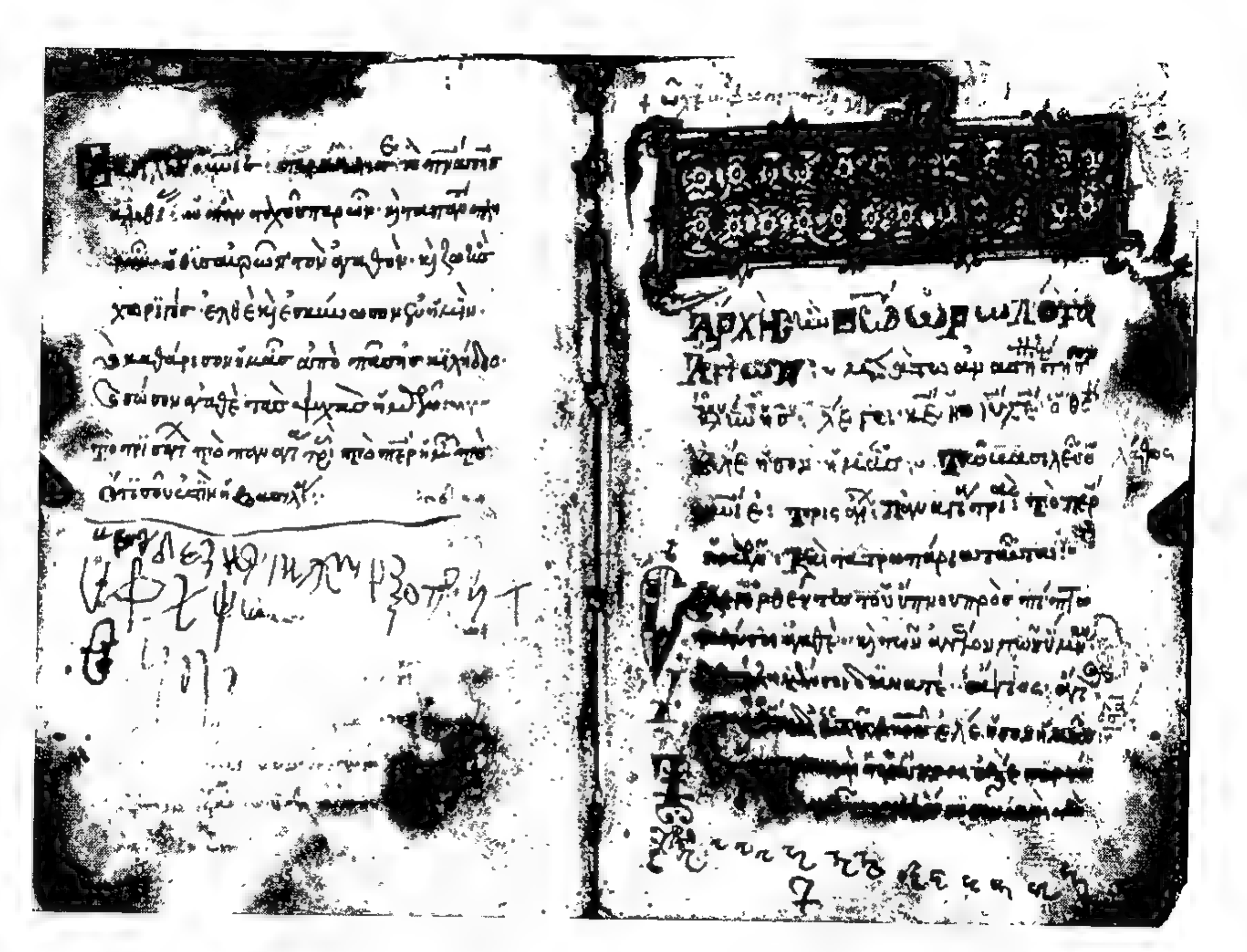
ΚΩΔΙΞ 91, φ. 102ᵃ : ἐπίτιτλον, ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (ΙΕ' αἰ.).

165

ΚΩΔΙΞ 91, φ. 165α : ἐπίτιτλον, ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 92, φφ. 156ᵛ-157ʳ : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ' αἰ.)

ΚΩΔΙΞ 93, φφ. 6β-7α : ἐπίτιτλον, ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (ἔτ. 1530).

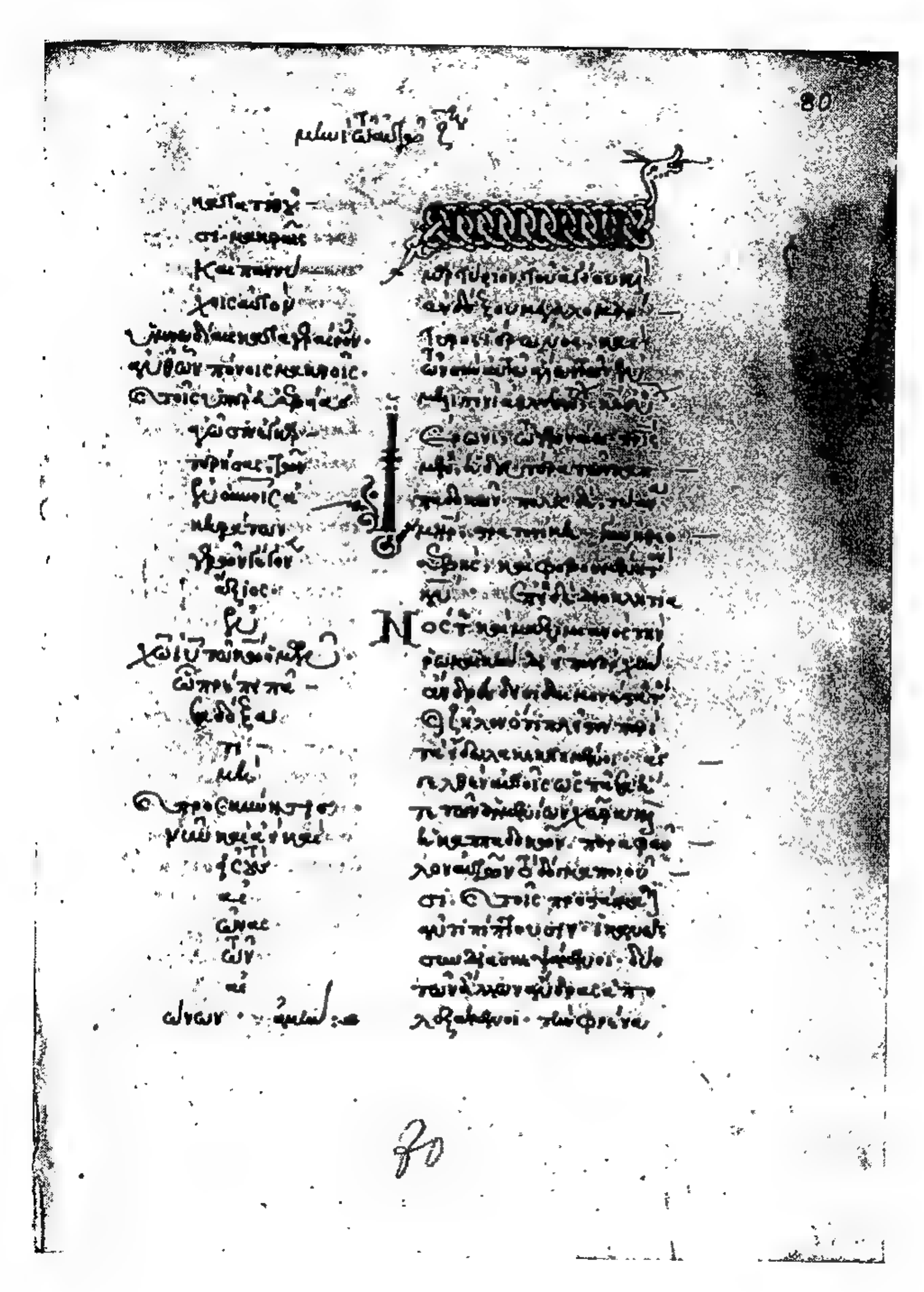

ΚΩΔΙΞ 94, φ. 77β : δεῖγμα γραφῆς (ΙΓ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 94, φ. 154β : δεῖγμα γραφῆς (ΙΓ΄ αἰ.).

21

ΚΩΔΙΞ 95, φ. 21α : ἐπίτιτλον, τέλος καὶ ἀρχὴ κειμένων, δεῖγμα γραφῆς (ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 95, φ. 80α : ἐπίτιτλον, τέλος καὶ ἀρχὴ κειμένων, δεῖγμα γραφῆς (ΙΕ' αἰ.).

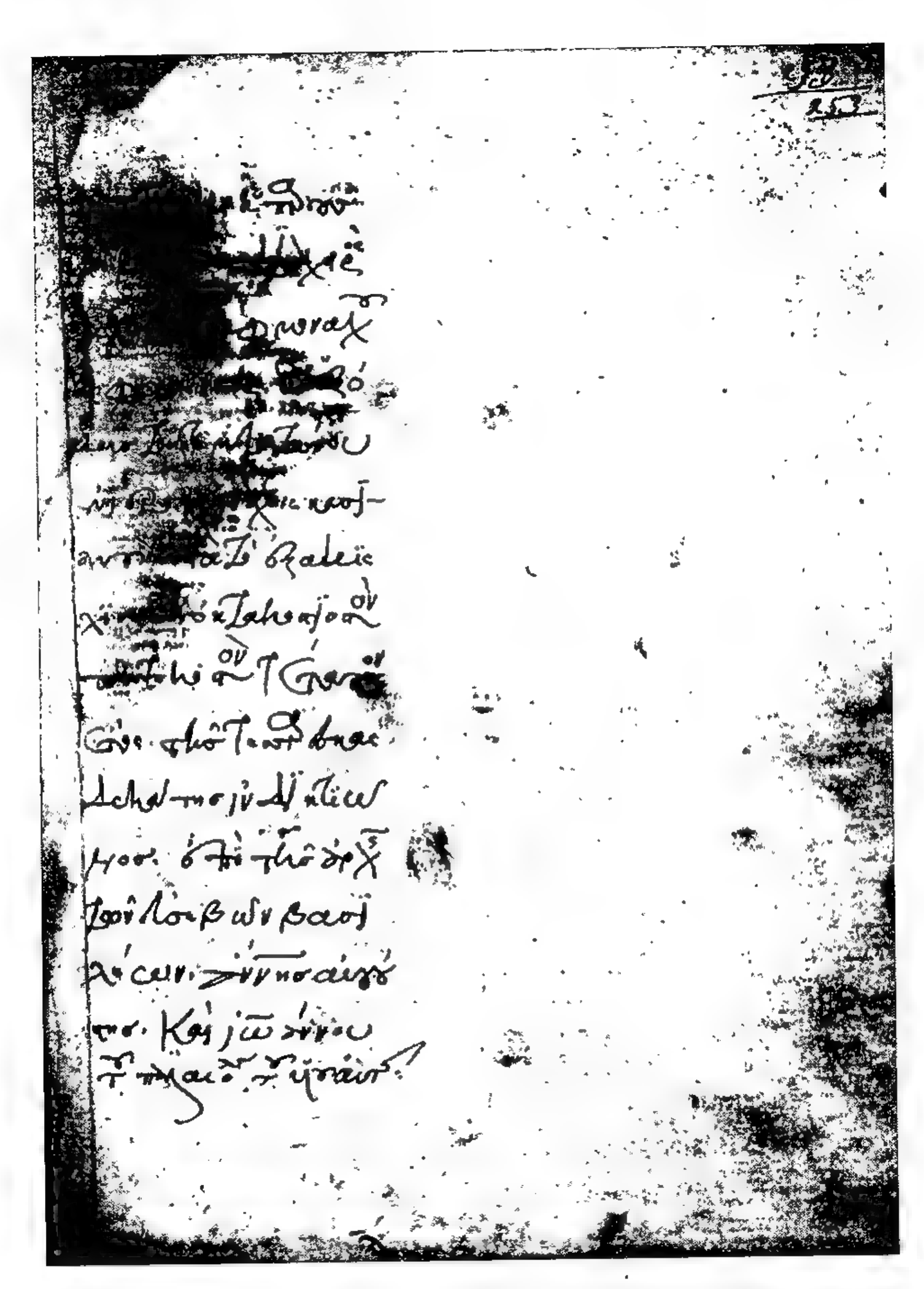
ΚΩΔΙΞ 95, φ. 119α : ἐπίτιτλον, τέλος καὶ ἀρχὴ κειμένων, δεῖγμα γραφῆς (ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 96, φ. 10α: τέλος καὶ ἀρχὴ κειμένων, δεῖγμα γραφῆς τοῦ α΄ γραφέως (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 96, φφ. 28^v-29^r : τέλος καὶ ἀρχὴ κειμένων, δείγματα γραφῆς τοῦ α΄ (ΙΔ΄ αἰ.) καὶ τοῦ β΄ (Ἰωσὴφ μοναχοῦ, ἔτ. 1345/46) γραφέως.

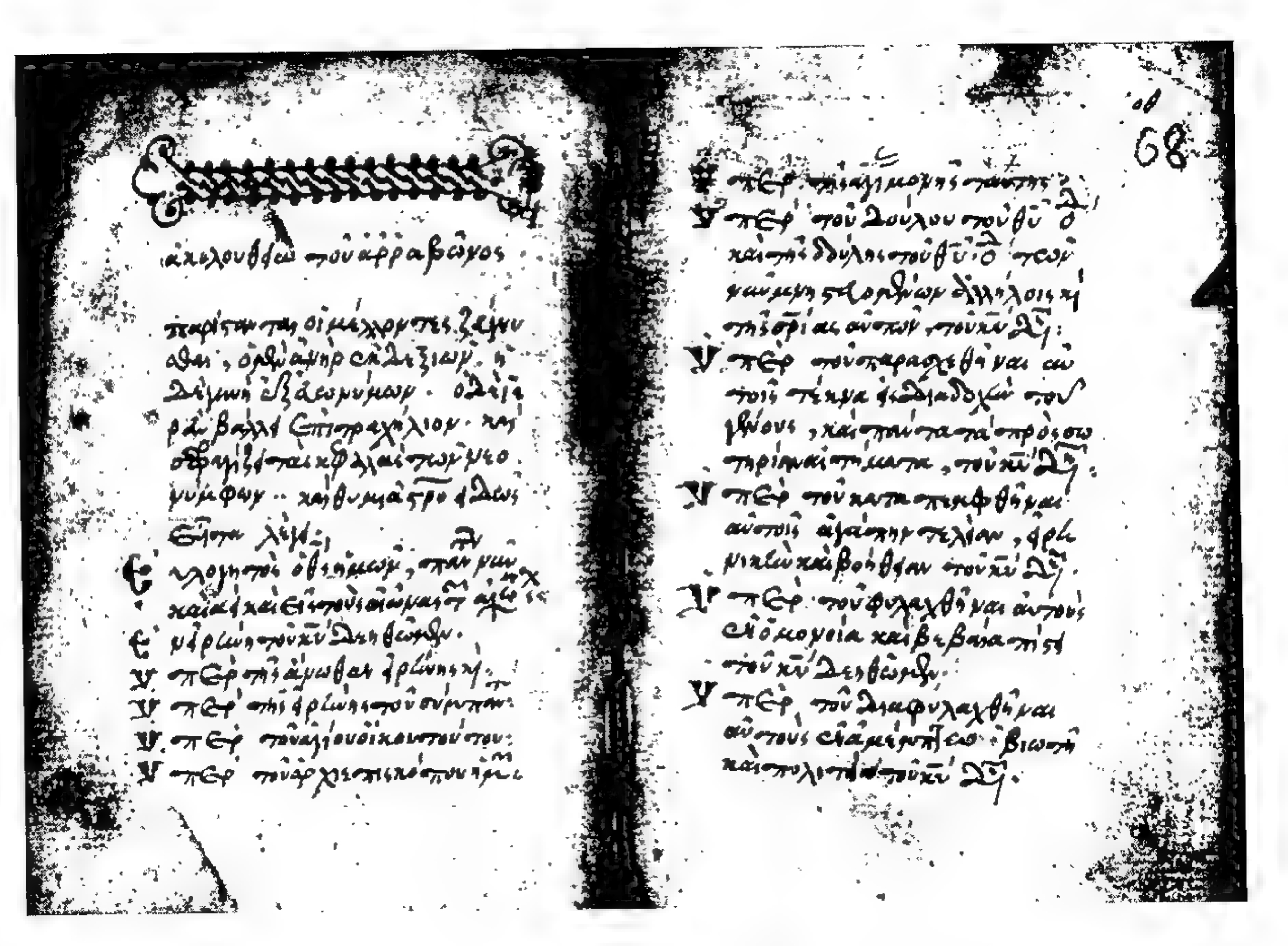
ΚΩΔΙΞ 96, φ. 90^{v}: τέλος καὶ ἀρχὴ κειμένων, δεῖγμα γραφῆς τοῦ β' γραφέως ('Ιωσὴφ μοναχοῦ, ἔτ. 1345/46).

ΚΩΔΙΞ 96, φ. 253α, ὅπου τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ μοναχοῦ Ἰωσὴφ (ἔτ. 1345/46).

ΚΩΔΙΞ 96, φ. 266^{r}: δεῖγμα γραφῆς τοῦ γ΄ γραφέως (ΙΔ΄ αἰ.).

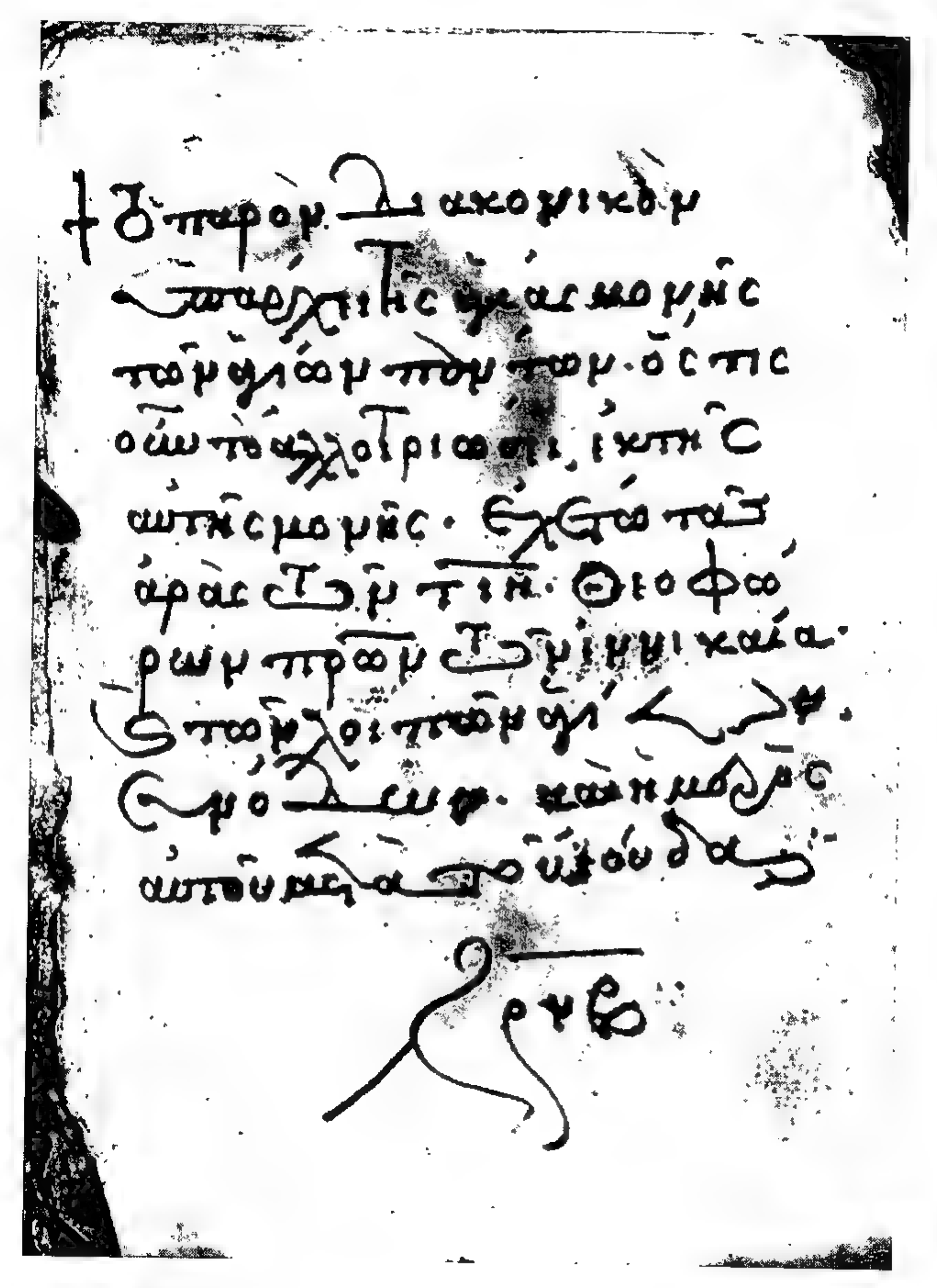
ΚΩΔΙΞ 97, φφ. 67β-68α: ἐπίτιτλον, ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (ΙΖ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 98, σελ. 162-163: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 99, φφ. 22β-23α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΖ΄ αἰ.).

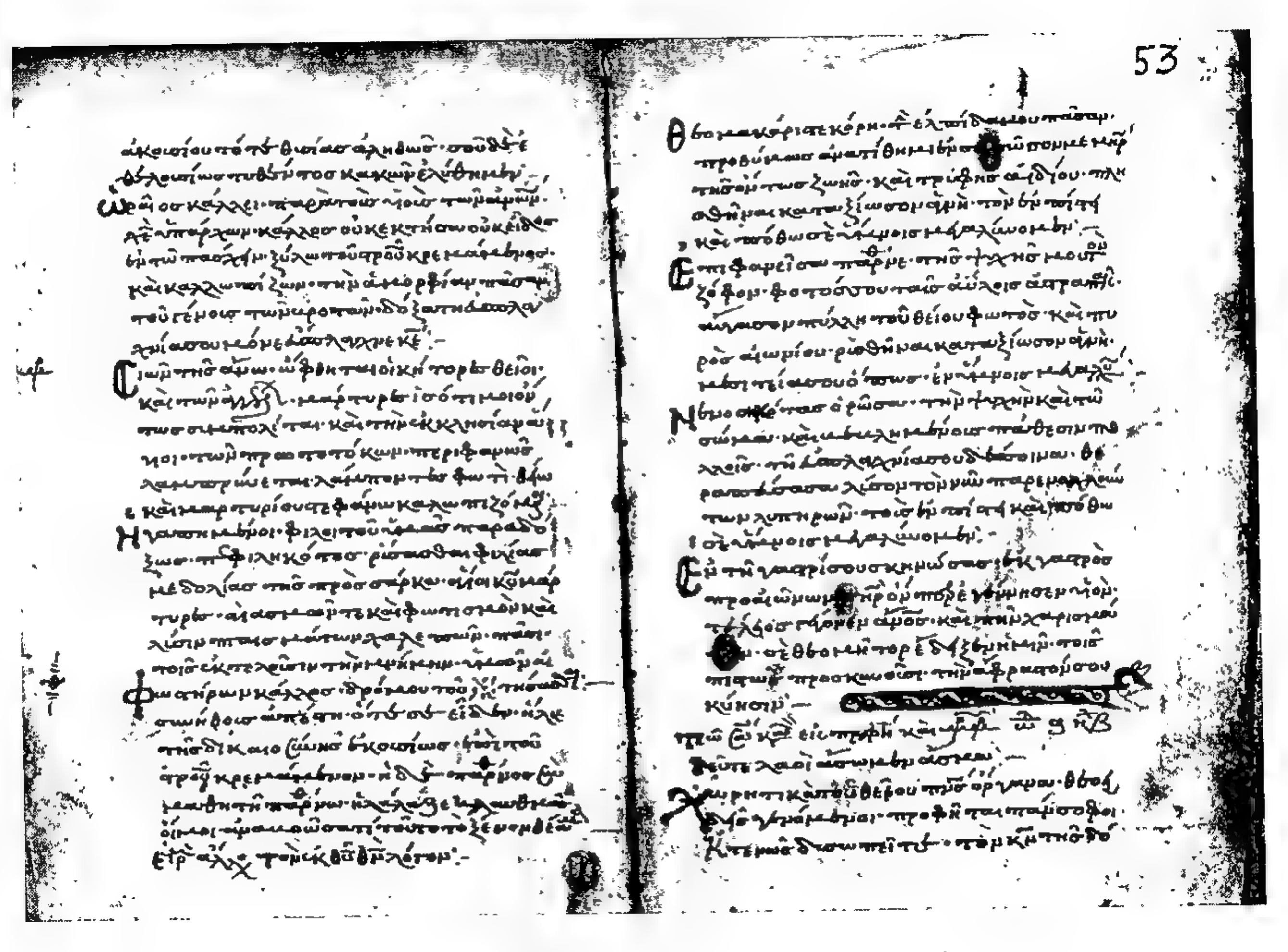

ΚΩΔΙΞ 99, φ. 39v, ὅπου κτητορικὸν σημείωμα τοῦ ἔτους 1643/44.

ΚΩΔΙΞ 100, φ. 85α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ἔτ. 1387/88).

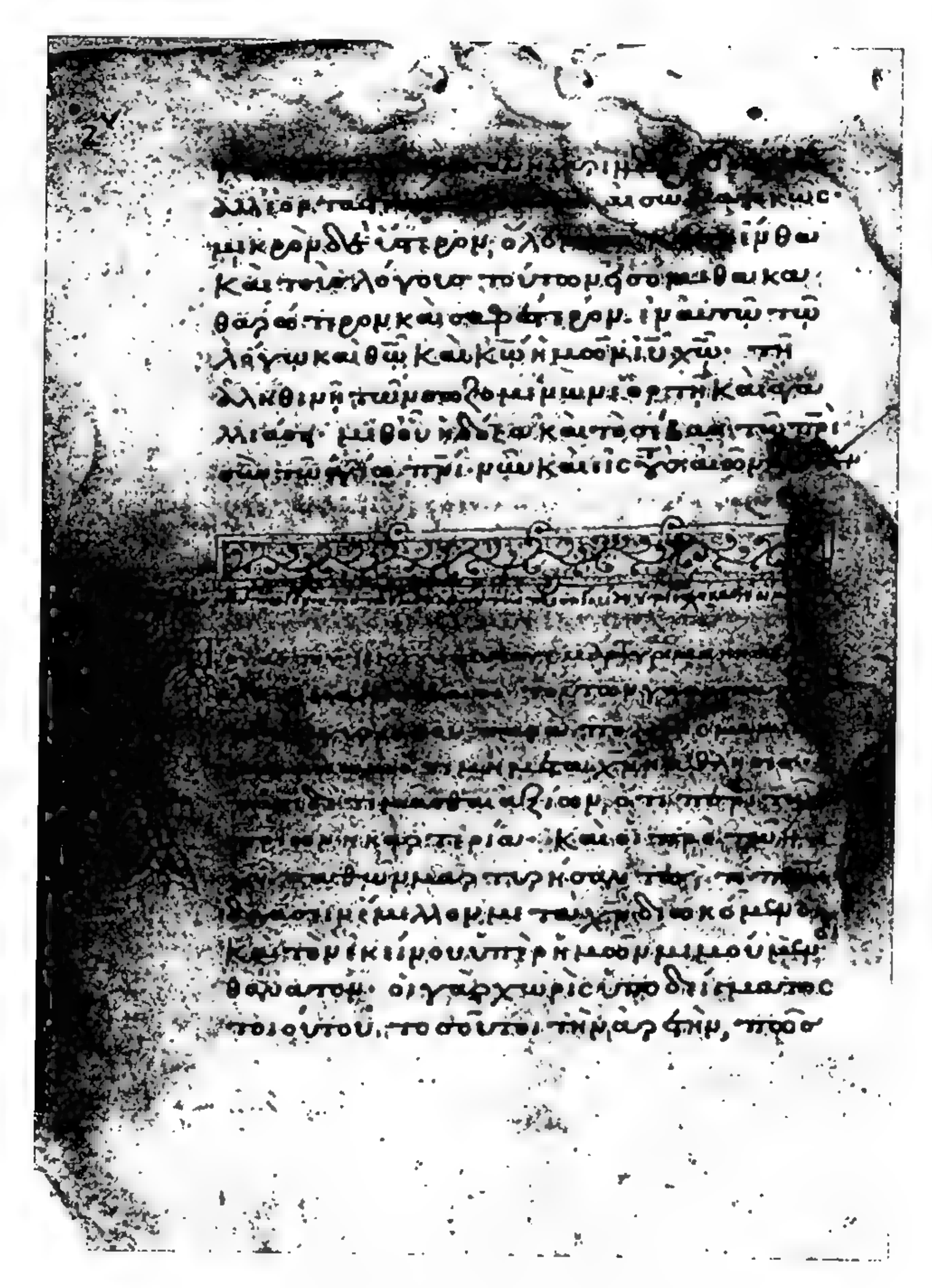
ΚΩΔΙΞ 100, φ. 167ʳ, ὅπου τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ ἔτους 1387/88.

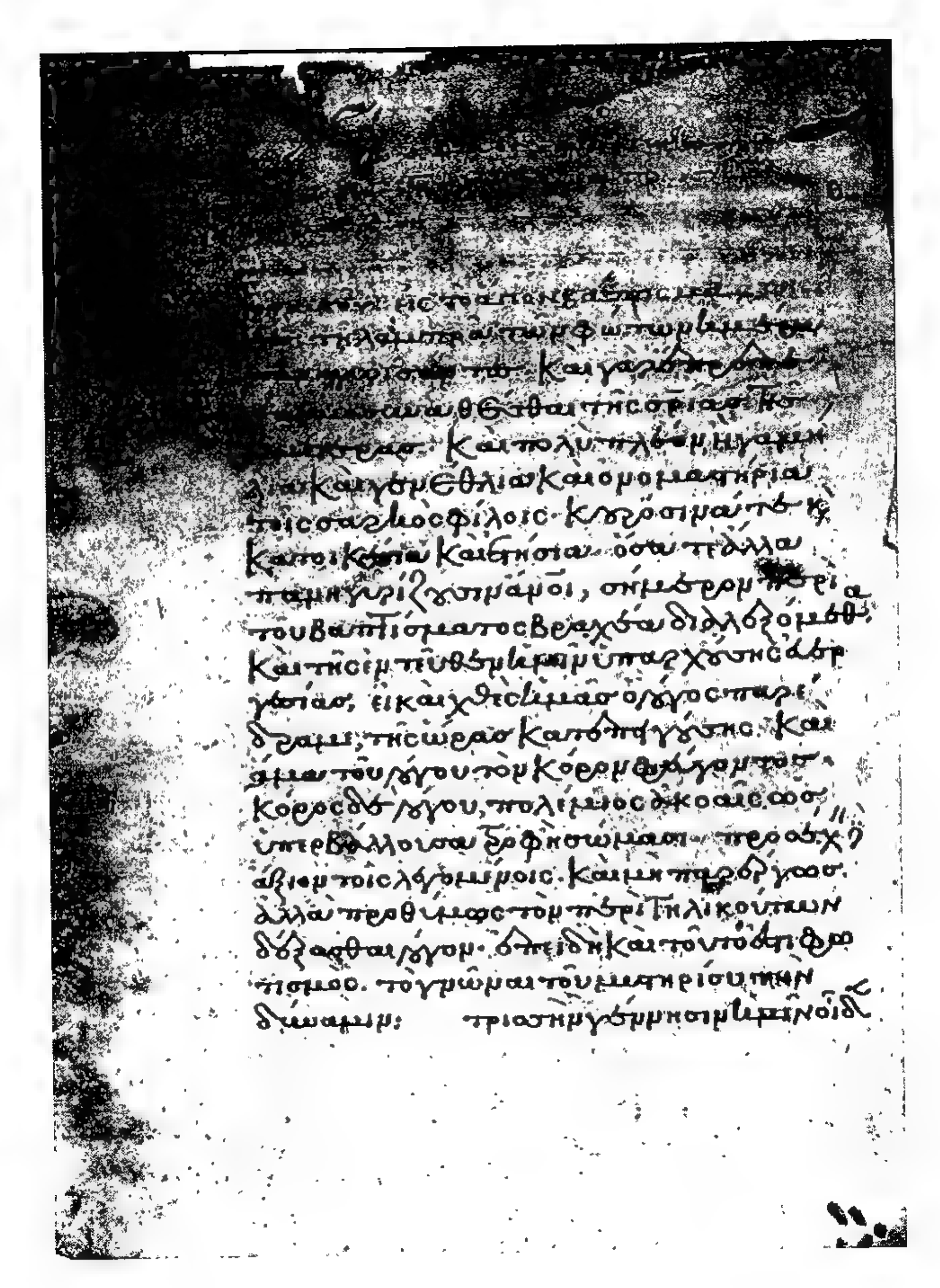
ΚΩΔΙΞ 101, φφ. 52β-53α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 102, φ. 5ʳ: ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (ΙΗ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 103, φφ. 156β-157α· δεῖγμα γραφῆς (ΙΔ΄ αἰ.).

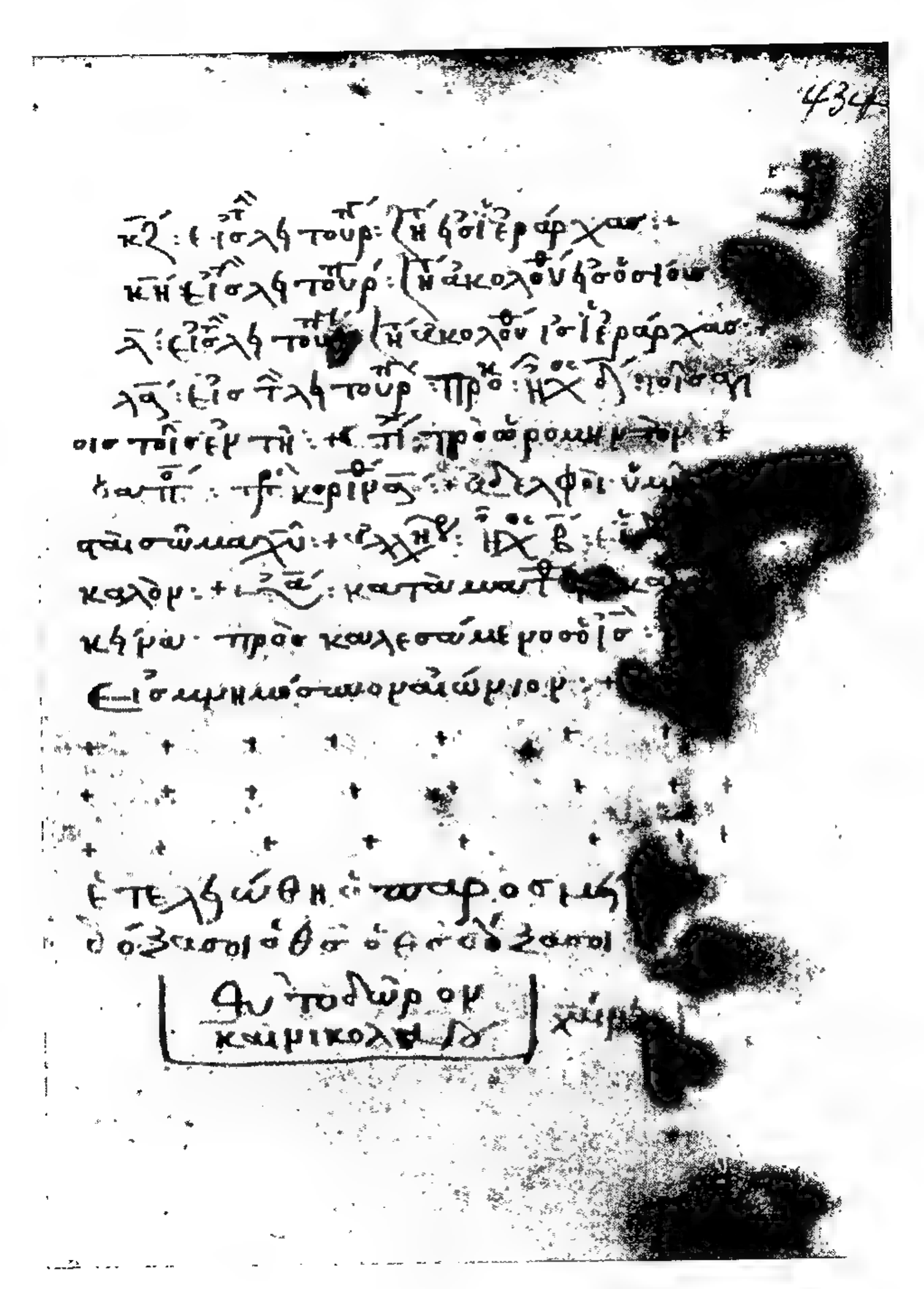
ΚΩΔΙΞ 104, φ. 2ʳ: ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (ΙΔ' αἰ.).

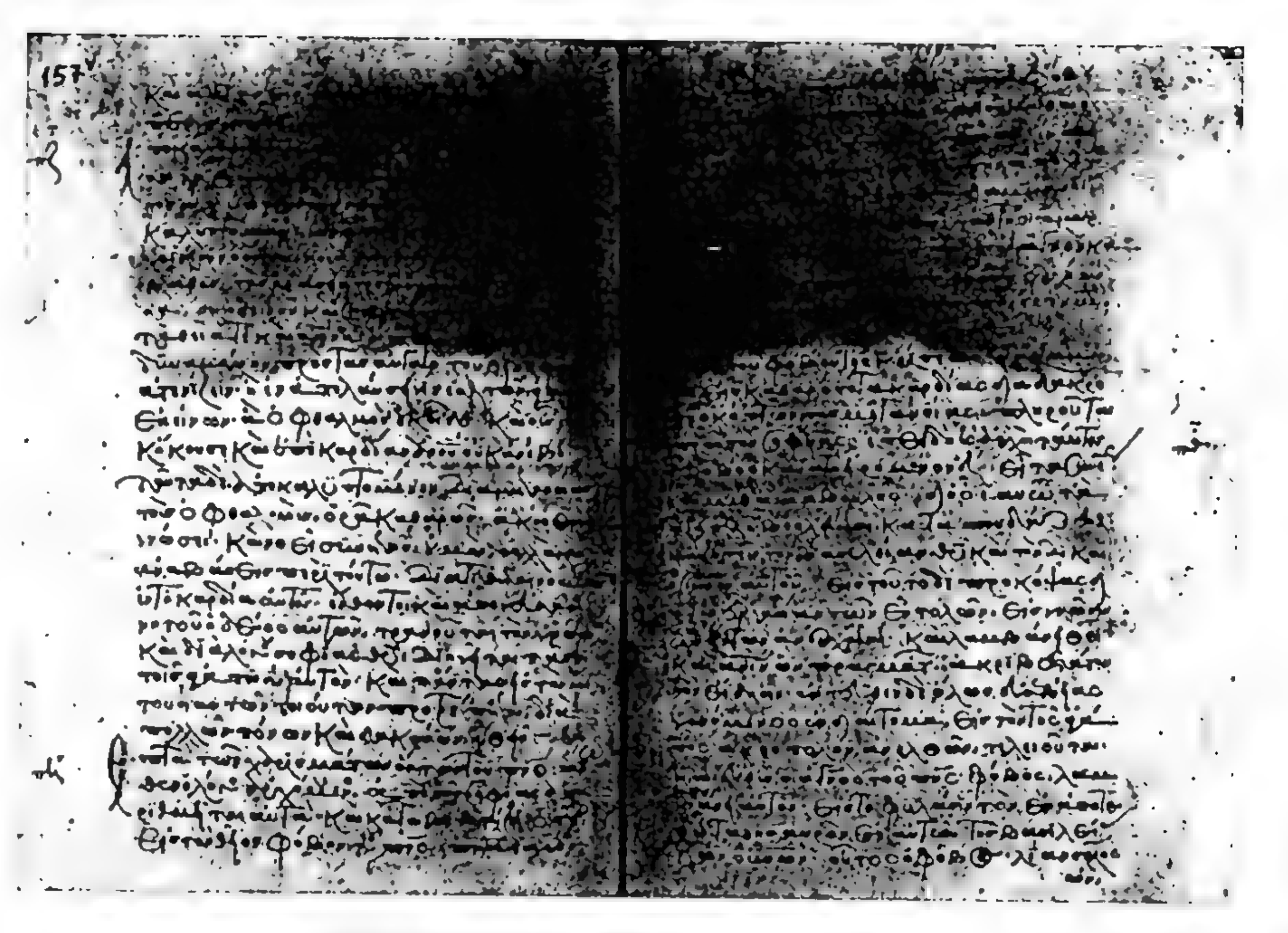
ΚΩΔΙΞ 104, φ. 122[β]: ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 105, φφ. 105β-106α: ἀρχὴ κειμένου, δεῖγμα γραφῆς. Κωδικογράφος Νικόλαος (ΙΕ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 105, φ. 434α, ὅπου τὸ τέλος τοῦ κειμένου καὶ τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα (κωδικογρ. Νικόλαος ΙΕ΄ αἰ.).

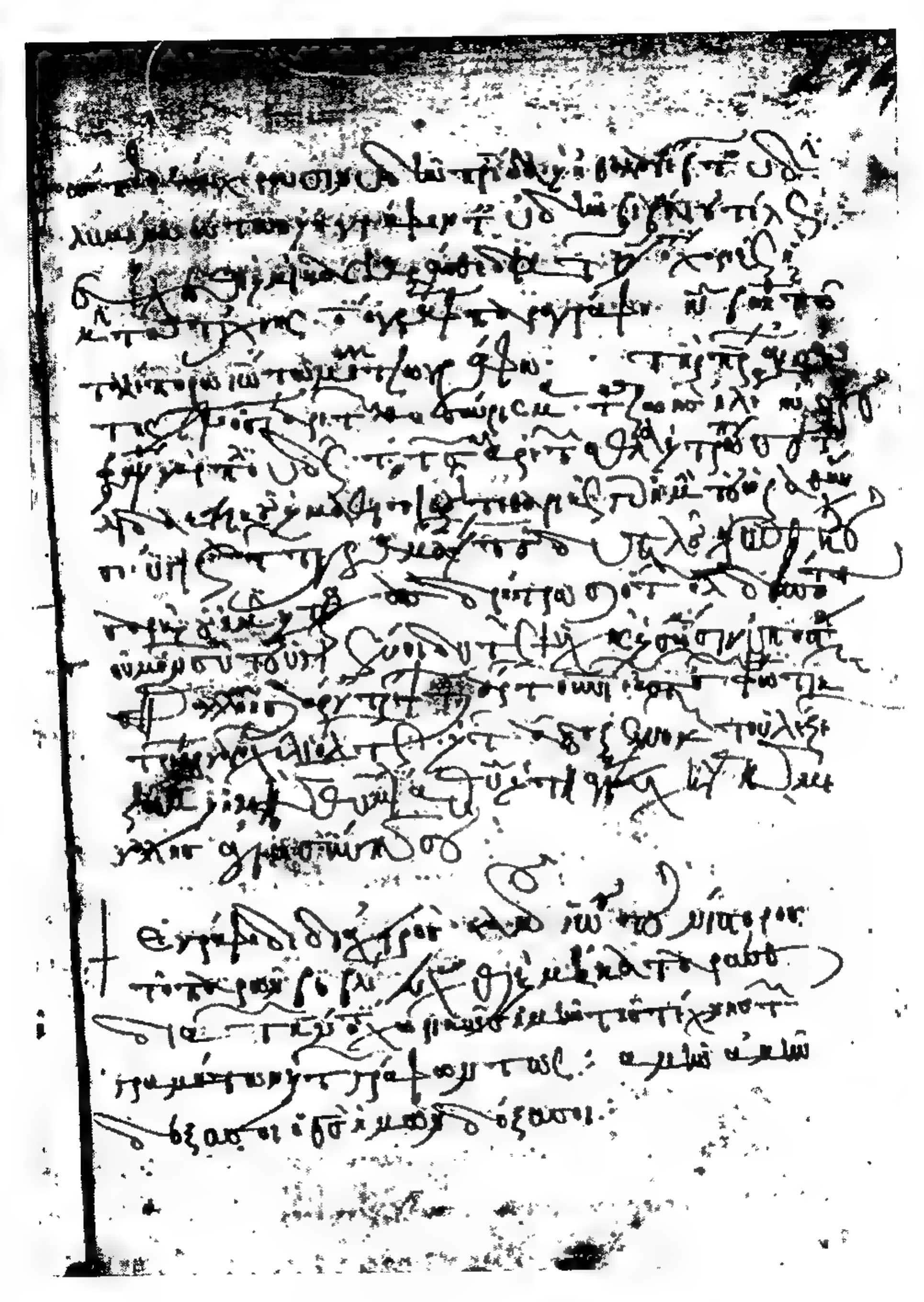
ΚΩΔΙΞ 106, φφ. 157ᵛ-158ʳ: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ' αἰ.).

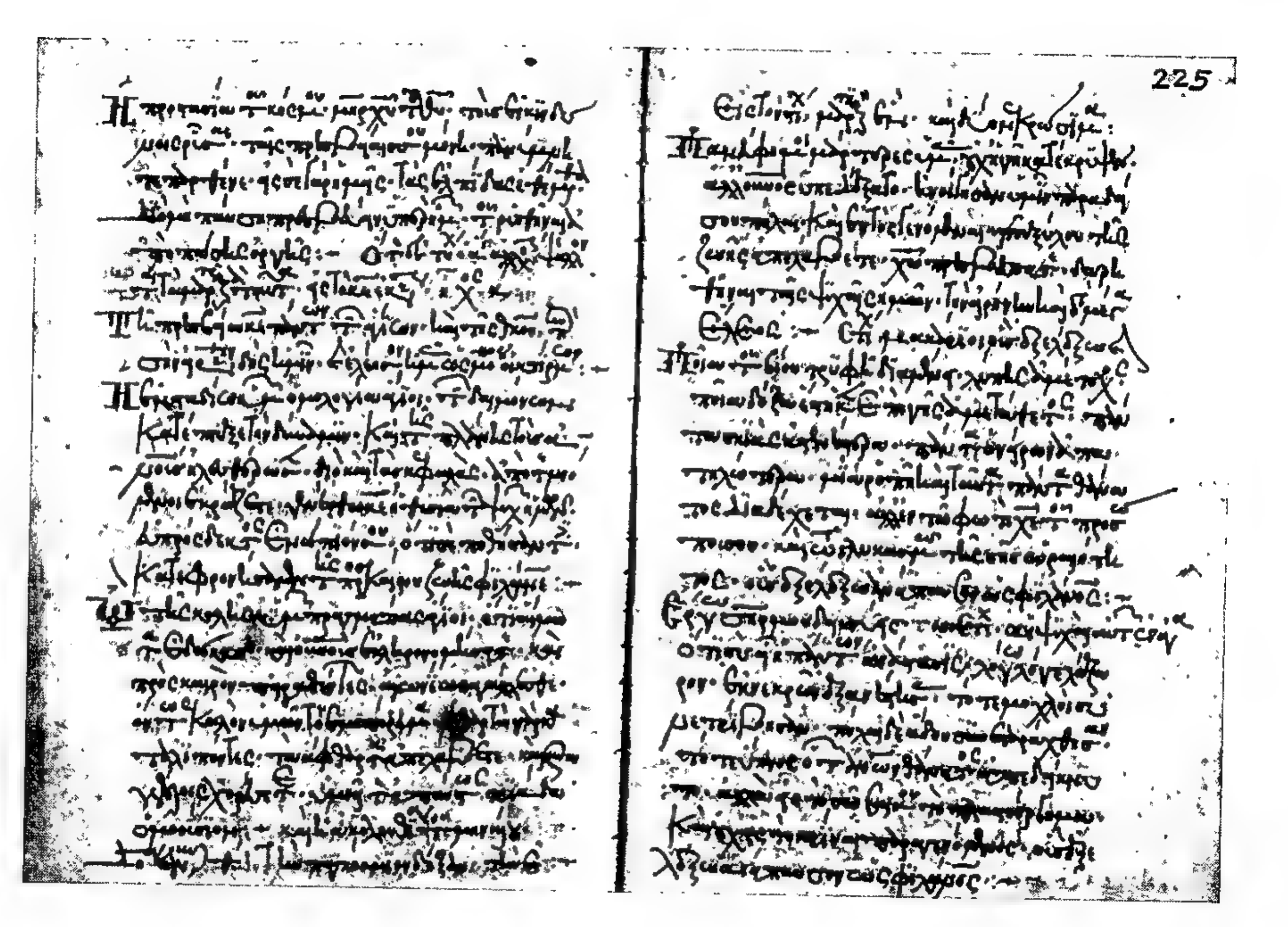
ΚΩΔΙΞ 107, φφ. 19β-20α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου ("ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τῷ Ἄθῳ", ἔτ. 1620).

ΚΩΔΙΞ 108, φφ. 109v-110r: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου. Κωδικογράφος Ἰωάννης ὁ Νίστωρ (ΙΕ αἰ.).

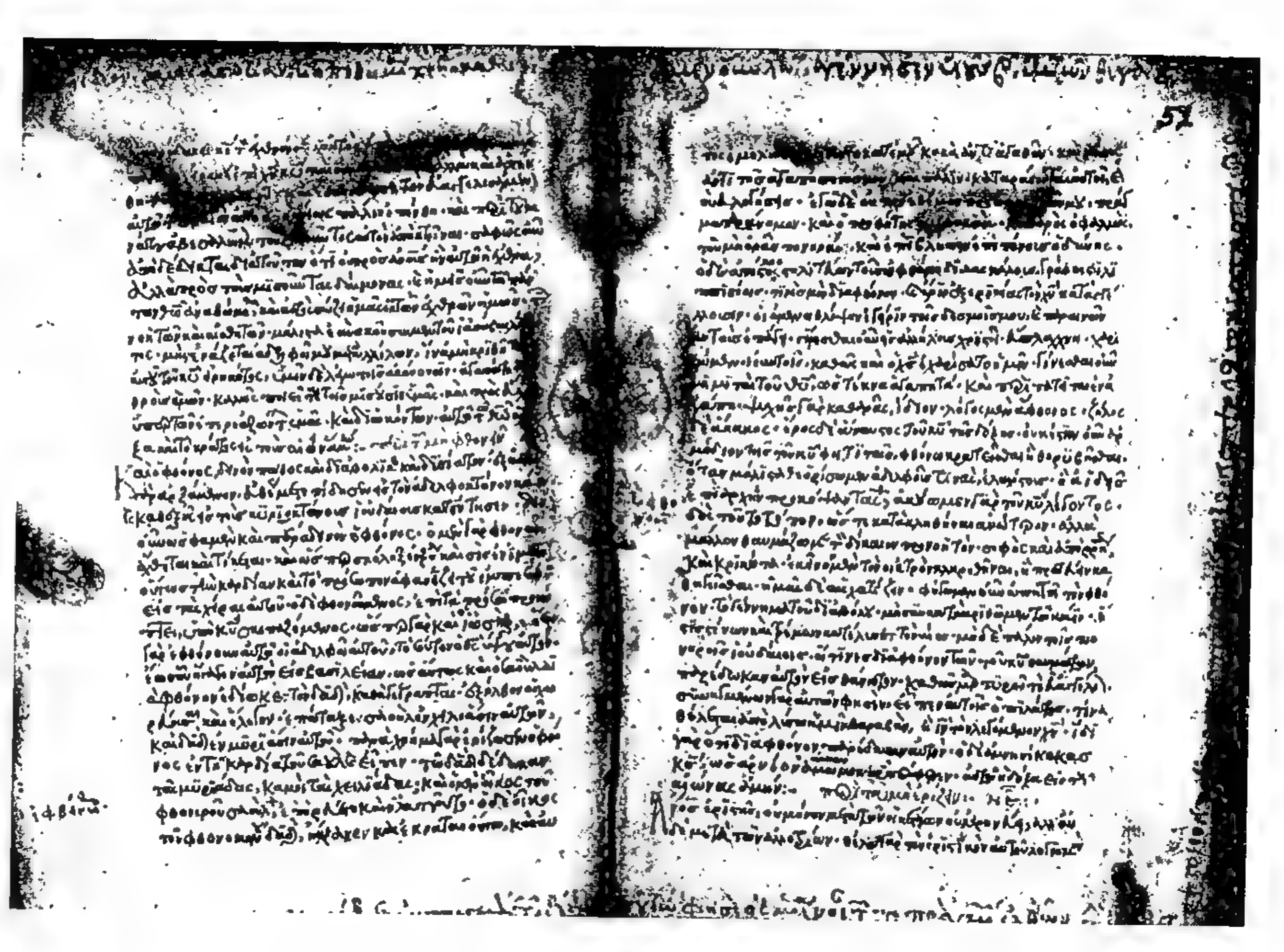
ΚΩΔΙΞ 108, φ. 214ᵃ, ὅπου τὸ κωδικογραφικὸν σημείωμα τοῦ Ἰωάννου τοῦ Νίστορος (ΙΕ' αἰ.).

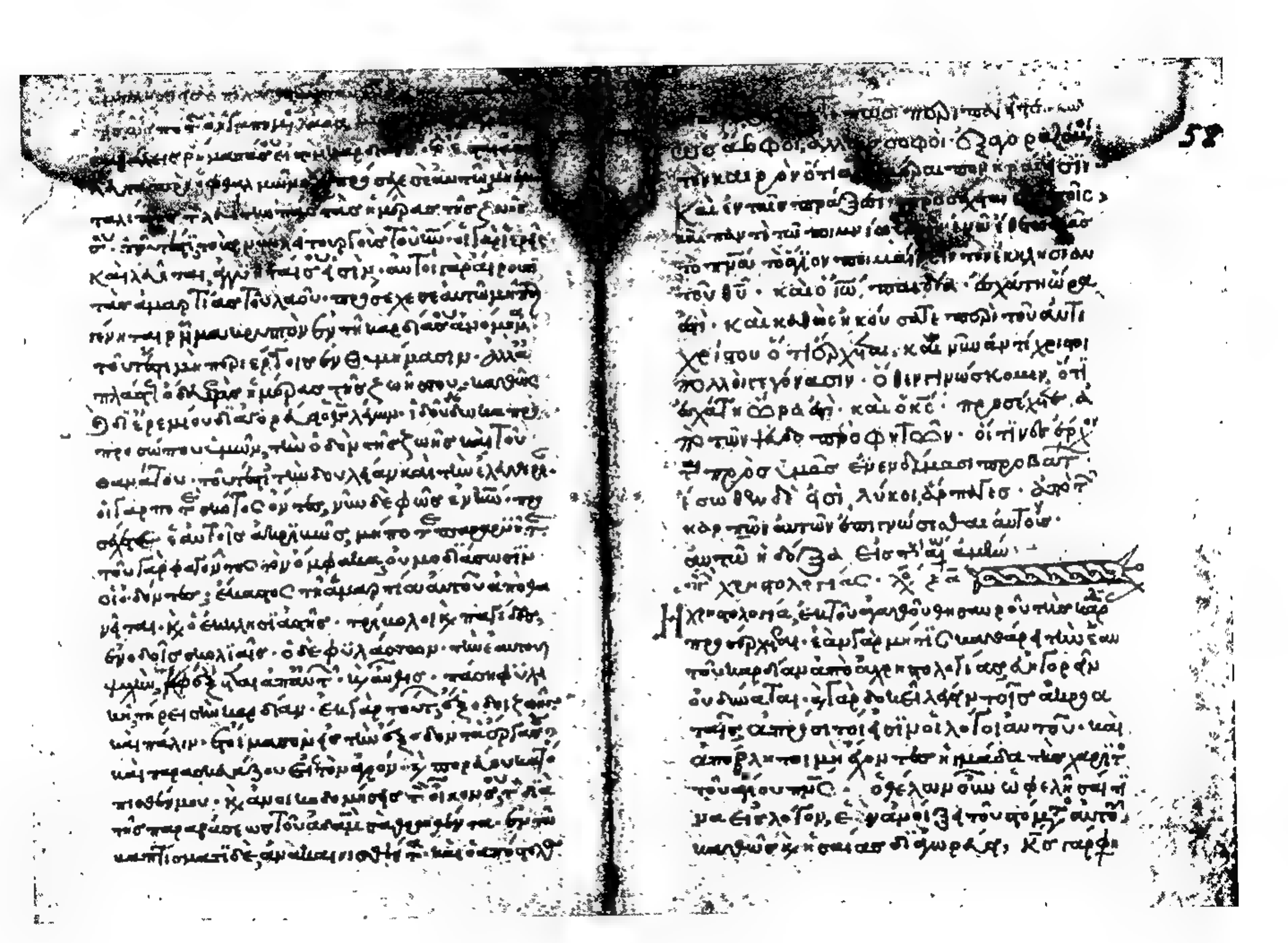
ΚΩΔΙΞ 108, φφ. 224β-225α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β´ γραφεύς, ΙΕ´ αἰ.).

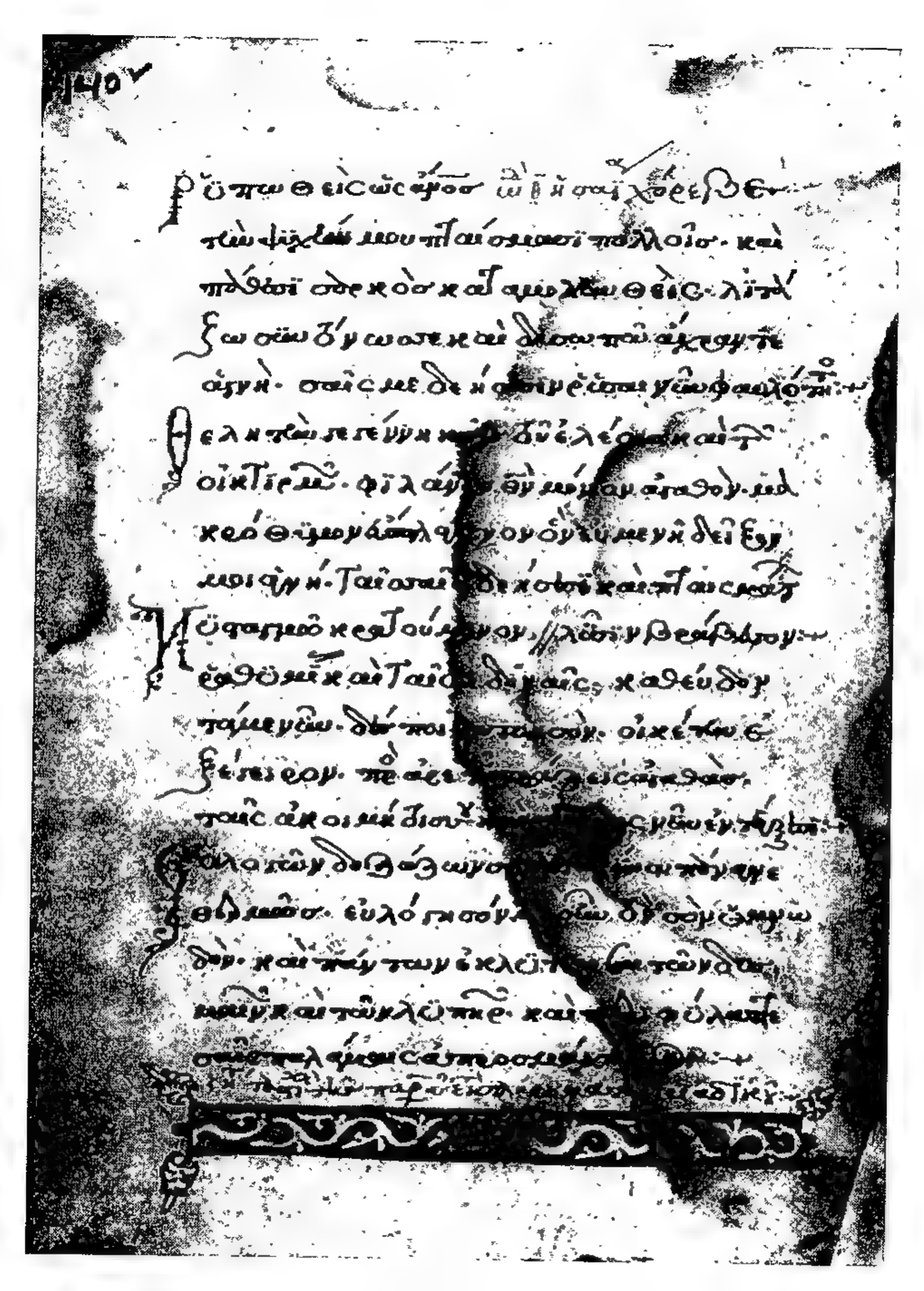
ΚΩΔΙΞ 109, φφ. 128β-129α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 110, φφ. 50β-51α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΔ΄ αἰ.).

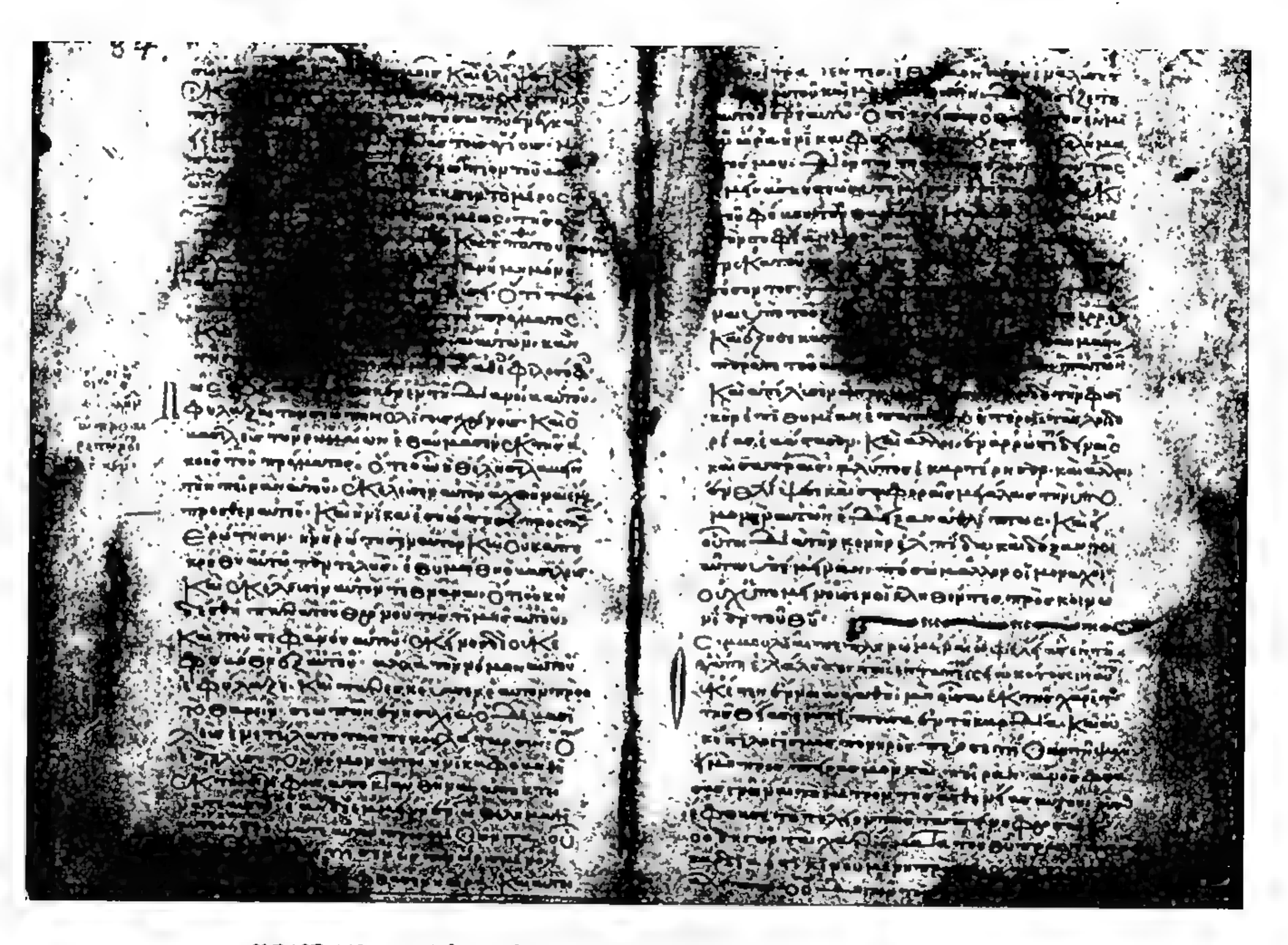
ΚΩΔΙΞ 110, φφ. 57β–58α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β΄ γραφεύς, ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 111, φ. 140v: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 112, φφ. 28β-29α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α' γραφεύς, ΙΓ' αἰ.).

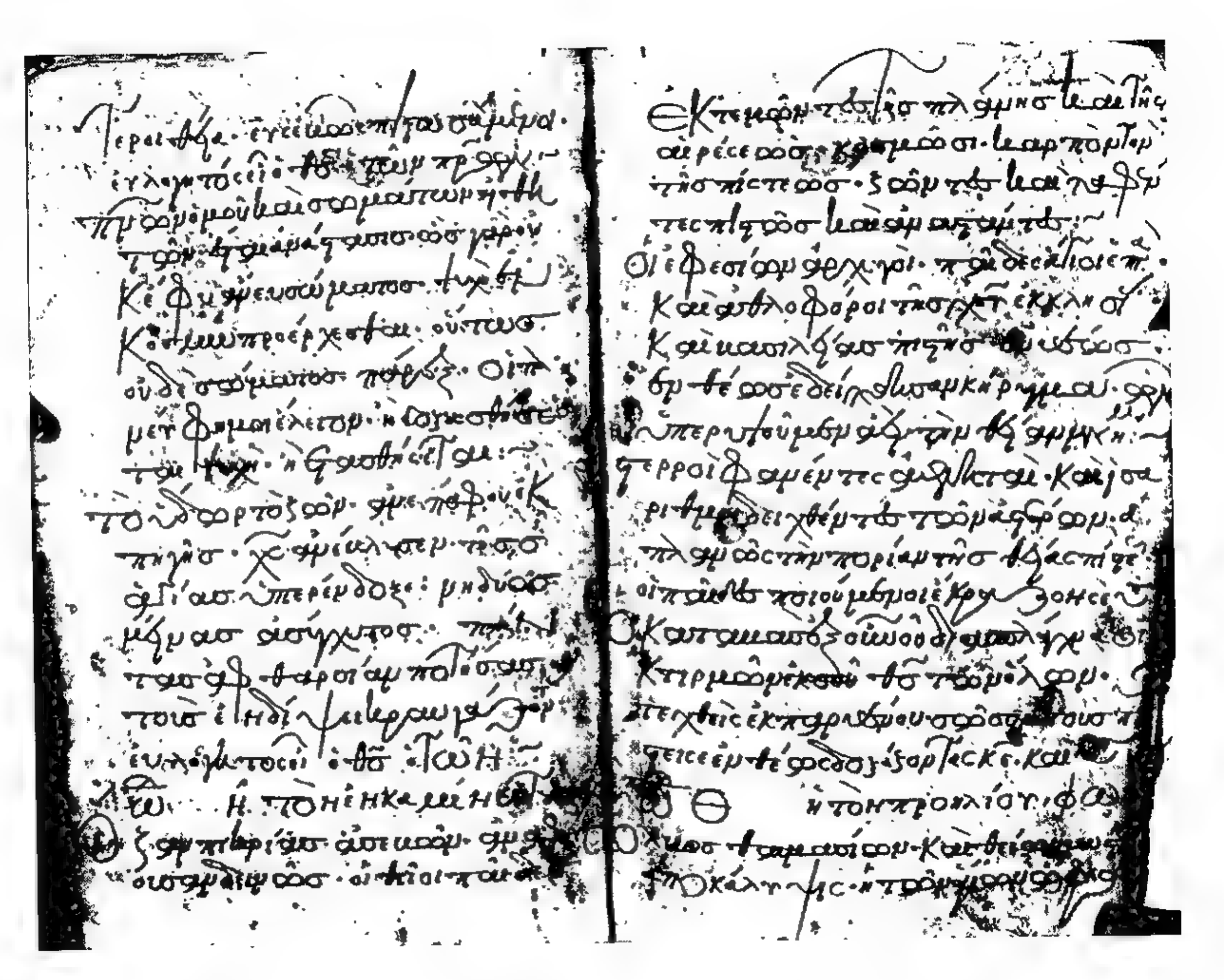

ΚΩΔΙΞ 112, φφ. $84^β$-$85^α$: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΓ' αἰ.).

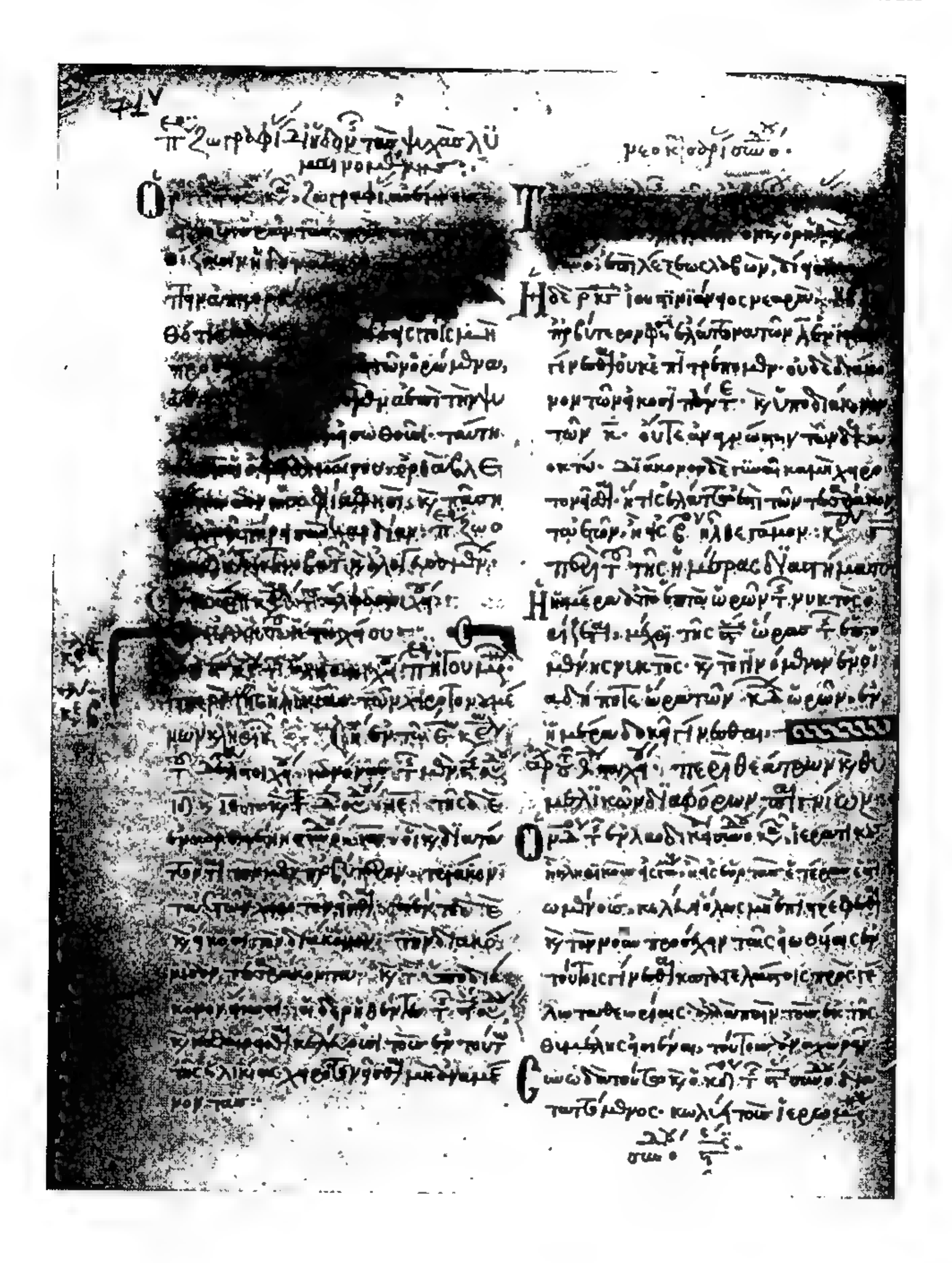

ΚΩΔΙΞ 113, φφ. $67^{β}$-$68^{α}$: δεῖγμα γραφῆς (α΄ γραφεύς, ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 114, φφ. $14^{β}$-$15^{α}$: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΔ΄ αἰ).

ΚΩΔΙΞ 114, φφ. 114β-115α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

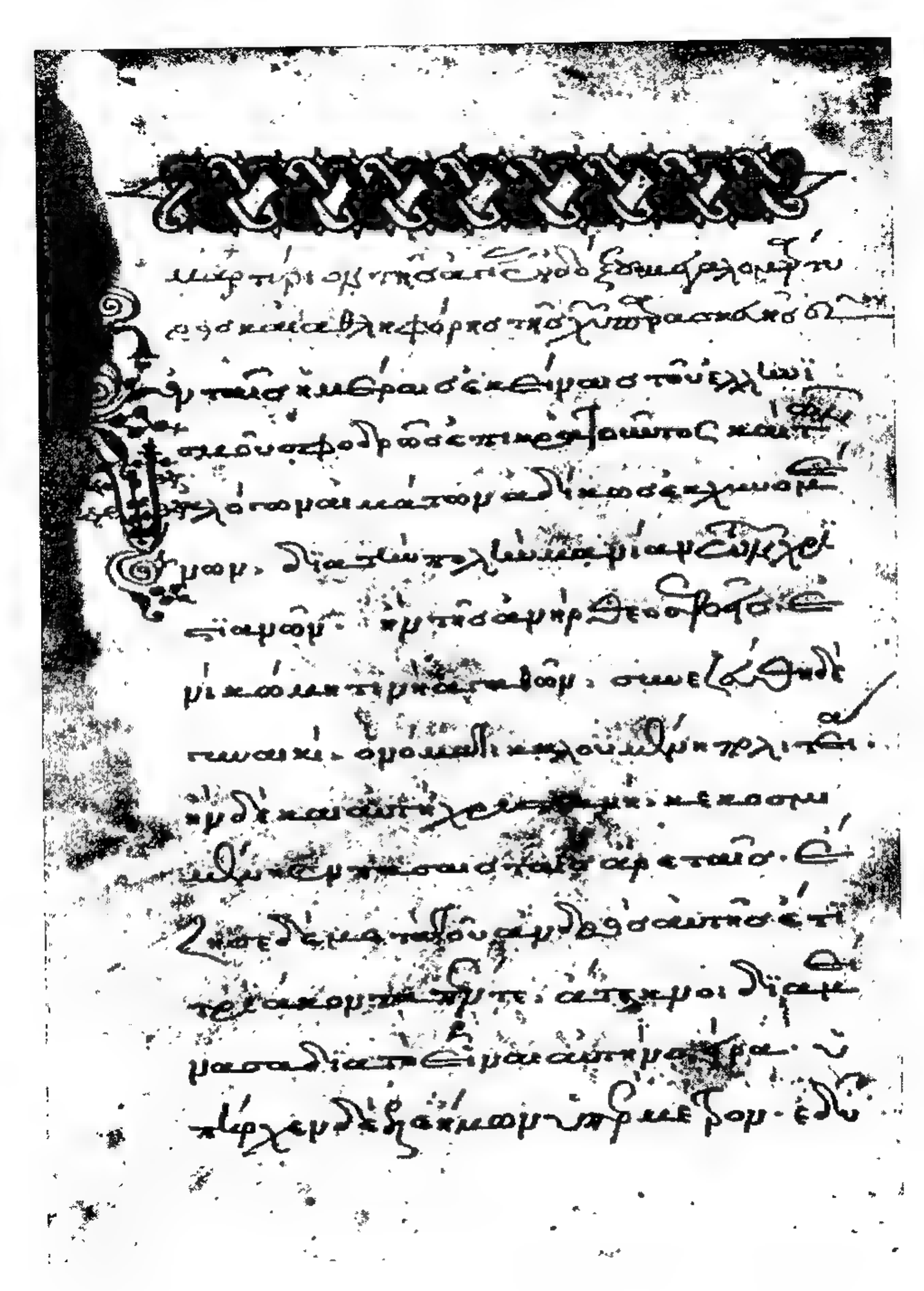

ΚΩΔΙΞ 115, φ. 71β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (α΄ γραφεύς, ΙΣΤ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 115, φ. 109α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (β' γραφεύς, ΙΣΤ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 116, φφ. 67^{β}-68^{α} : δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (δ' γραφεύς, ΙΔ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 116, φ. 74α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ε' γραφεύς, ΙΣΤ'/ΙΖ' αἰ.).

ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ [illegible]
ἐπαναστάσεως ἐχθρῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν [illegible]
Ὑπὲρ [illegible]
[illegible]
Ὑπὲρ τῶν [illegible]
ἐν παντὶ καιρῷ Πατέρων καὶ Ἀδελφῶν ἡμῶν [illegible]
αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. [illegible]
Καὶ ὑπὲρ πάσης ψυχῆς Χριστιανῆς θλιβομένης, [illegible]
ης, καὶ βοηθείας Θεοῦ ἐπιδεομένης, καὶ ἐπιστροφῆς τῶν [illegible]
ας τῶν ἀσθενούντων, καὶ ἀναρρώσεως τῶν αἰχμαλώτων, [illegible]
μημένων, Πατέρων τε καὶ Ἀδελφῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν [illegible]
Ὑπὲρ τοῦ εἰσακουσθῆναι καὶ εὐπρόσδεκτον γενέσθαι τὴν [illegible]
πιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ καταπεμφθῆναι ἡμῖν πλούσια τὰ ἐλέη, καὶ [illegible]
αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. [illegible]
Τῆς Παναγίας ἀχράντου, ὑπερενδόξου, εὐλογημένης, Δεσποίνης ἡμῶν Θε
οτόκου, καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καὶ Δικαίων μνη
μονεύσωμεν, ὅπως εὐχαῖς αὐτῶν, καὶ πρεσβείαις οἱ πάντες ἐλεηθῶμεν.
Καὶ ὑπὲρ τῶν προκειμένων τιμίων, ἐπουρανίων, ἀρρήτων, ἀχράντων, ἐνδό
ξων, φοβερῶν, φρικτῶν Μυστηρίων, καὶ σωτηρίας τοῦ παρεστῶτος, καὶ προσφέρον
τος αὐτὰ Ἱερέως, Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν.

Ὁ λαός, Κύριε ἐλέησον· ἐκ γ'.

Ὁ Ἱερεὺς ἱστάμενος λέγει καθ' ἑαυτὸν οὕτως

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.
ἐκ γ'.
Κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.
ἐκ γ'.
Πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως σου Κύριε, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην
τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου. ἐκ γ'.

Εἶτα σφραγίζει τὰ Δῶρα, λέγει.

Τοῦ Πατρὸς ἀμήν. Καὶ τοῦ Υἱοῦ ἀμήν. Καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀμήν, νῦν
καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

Καὶ ἐπικλινόμενος ἔνθεν, καὶ ἔνθεν λέγει.

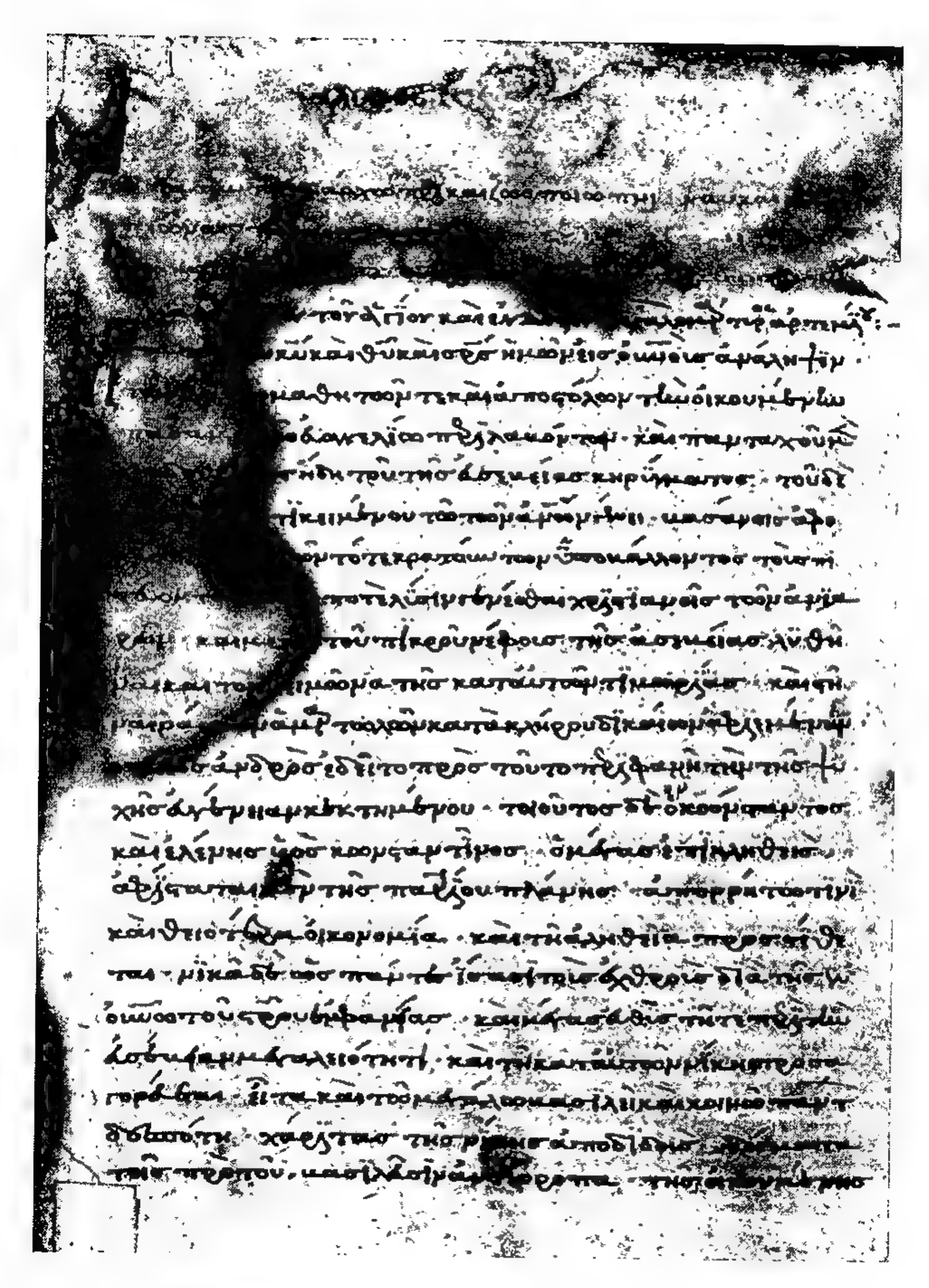
Μεγαλύνατε τὸν Κύριον σὺν ἐμοί, καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.

Καὶ ἀποκρίνονται.

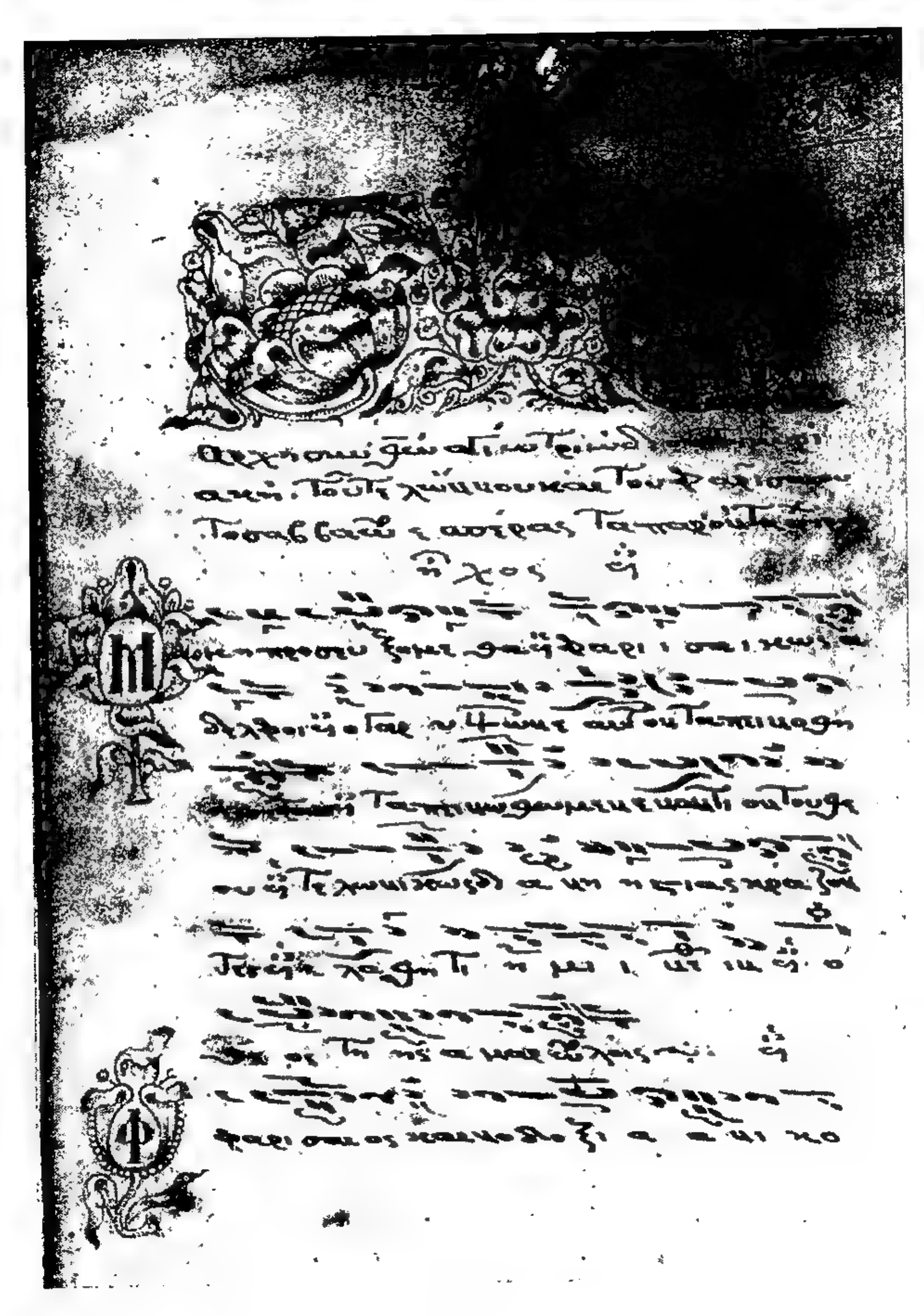
Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι.

ΚΩΔΙΞ 117, φ. 5α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΗ'/ΙΘ' αἰ.).

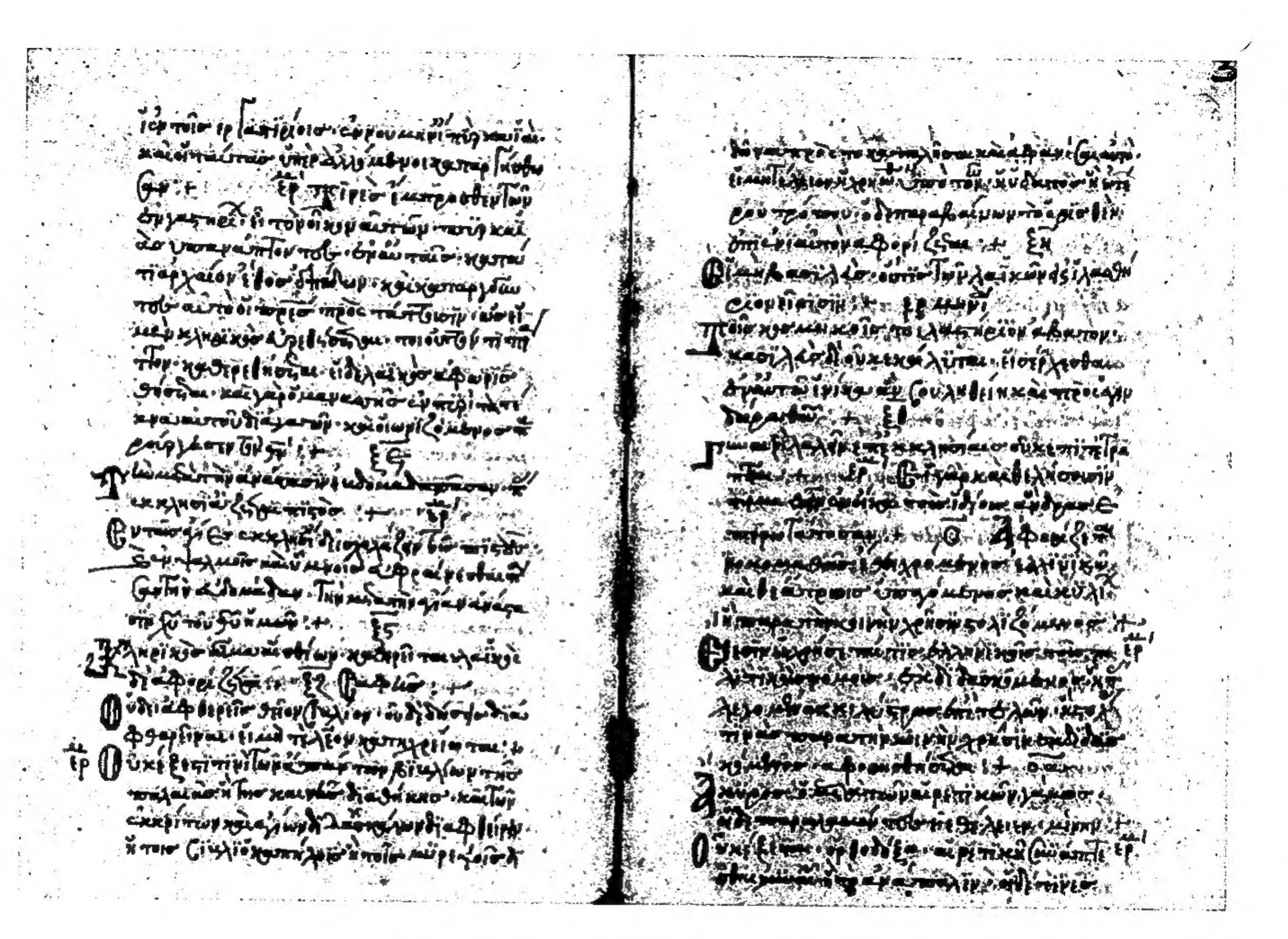
ΚΩΔΙΞ 118, φ. 2β: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΒ' αἰ.).

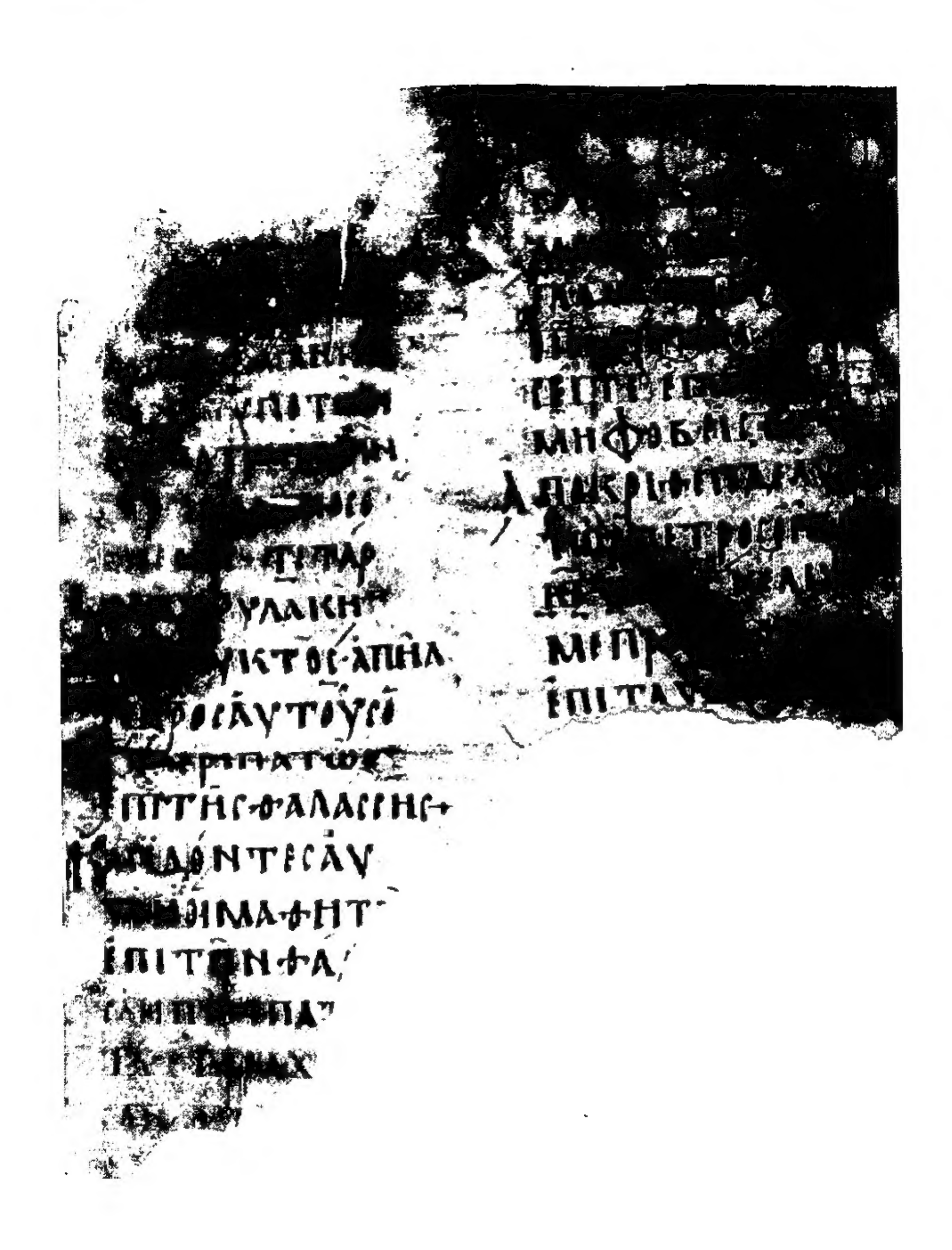
ΚΩΔΙΞ 119, φ. 51α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΔ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 121, φ. 1α: ἀρχὴ τοῦ μουσικοῦ κειμένου (ΙΗ' αἰ.).

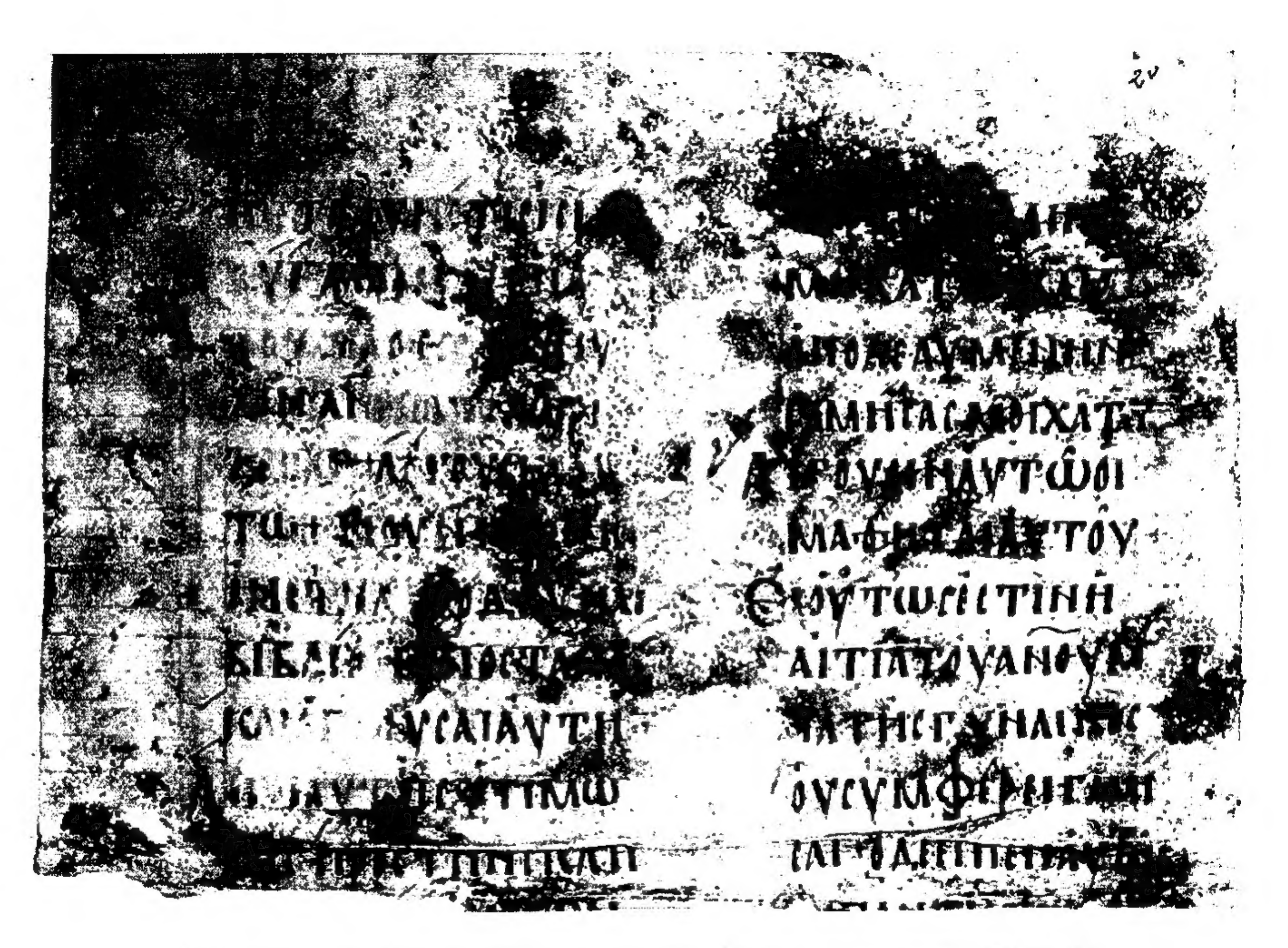
ΚΩΔΙΞ 122, φφ. 2β-3α: δεῖγμα γραφῆς τοῦ κειμένου (ΙΕ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 124, φ. 1α: Κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, ΙΔ', 24-29. Δεῖγμα γραφῆς (ΣΤ'/Ζ' αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 124, φ. 2α: Κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, ΙΖ΄, 21-23· ΙΘ΄, 3-5. Δεῖγμα γραφῆς (ΣΤ΄/Ζ΄ αἰ.).

ΚΩΔΙΞ 124, φ. 2β: Κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, ΙΘ', 6-8, 9-11. Δεῖγμα γραφῆς (ΣΤ'/Ζ' αἰ.).